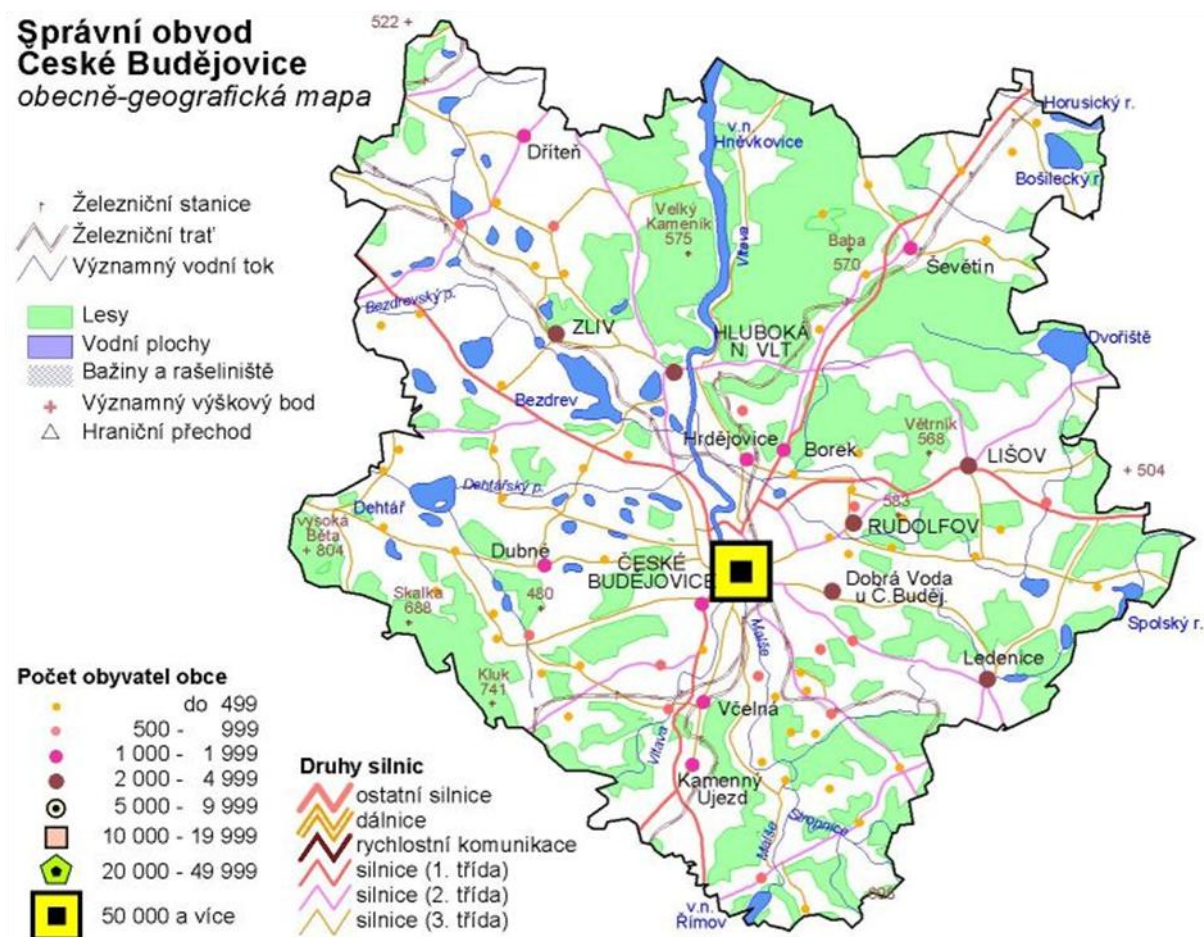

Strategie území správního obvodu ORP

České Budějovice

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu

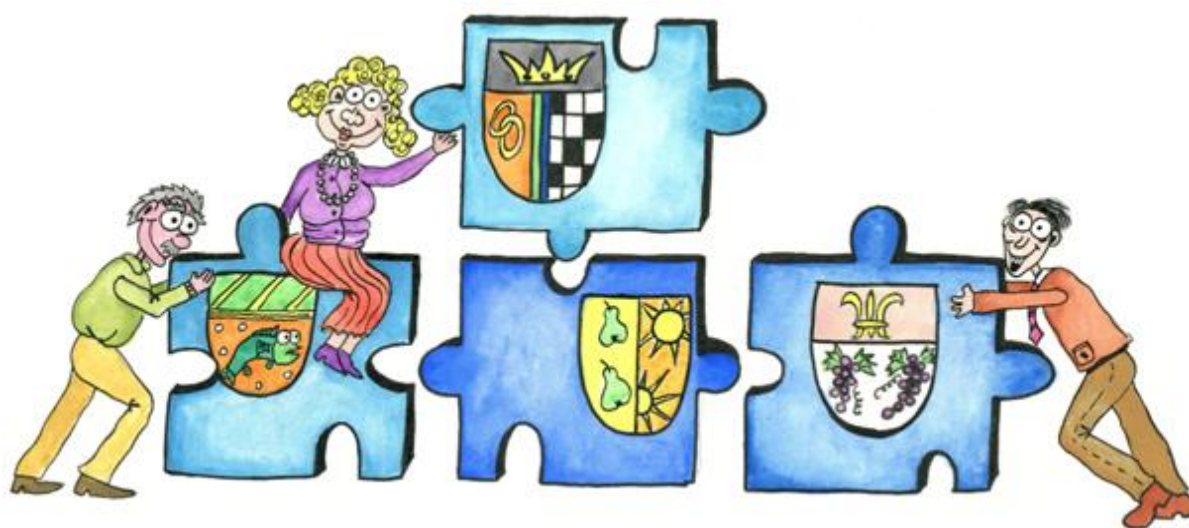
Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

verze 31. března / 2015

1. Úvod	13
1.1. Základní informace o strategii	13
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	14
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	18
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	19
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	19
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	19
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	21
2.1. Profil území správního obvodu	21
2.1.1. Identifikace správního obvodu	21
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	22
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	35
2.1.4. Akteři regionálního rozvoje	38
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	40
3. Téma 1.: Školství	42
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	42
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	42
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	44
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	81
3.1.4. SWOT analýza školství	84
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	85
3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání	87
3.2.1. Struktura návrhové části	87
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	90
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	92
3.2.4. Indikátory	98
3.3. Pravidla pro řízení strategie	109
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	109
3.3.2. Systém změn strategie	112
3.3.3. Akční plán	112
3.4. Závěr a postup zpracování	115
3.4.1. Shrnutí	115
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	115
3.5. Přílohy	116

3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	116
3.5.2.	Seznam zkratk	116
4.	Téma 2.: Sociální služby	118
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	118
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	118
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	119
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	134
4.1.4.	SWOT analýza oblasti	138
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	140
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb	141
4.2.1.	Struktura návrhové části	141
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	144
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	146
4.2.4.	Indikátory	150
4.3.	Pravidla pro řízení strategie	155
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	155
4.3.2.	Systém změn strategie	158
4.3.3.	Akční plán	159
4.4.	Závěr a postup zpracování	159
4.4.1.	Shrnutí	159
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	159
4.5.	Přílohy	160
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	160
5.	Téma 3.: Odpadové hospodářství	163
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	163
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	163
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	165
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	197
5.1.4.	SWOT analýza oblasti	200
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	201
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství	202
5.2.1.	Struktura návrhové části	202
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	204
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	207

5.2.4.	Indikátory	208
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	212
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	212
5.3.2.	Systém změn strategie.....	214
5.3.3.	Akční plán	214
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	217
5.4.1.	Shrnutí.....	217
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	217
5.5.	Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství	218
5.5.1.	Seznam zkratk.....	218
6.	Téma 4.: Cestovní ruch	242
6.1.	Analytická část: ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ TURISTICKÉ OBLASTI JAKO DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU 242	
6.1.1.	Poloha destinace	242
6.1.2.	Vymezení destinace	245
6.1.3.	Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti.....	249
6.1.4.	Předpoklady destinace pro cestovní ruch	251
6.1.5.	Potencionál cestovního ruchu v turistické oblasti	258
6.1.6.	Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad.....	269
6.2.	ANALÝZA NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU V TURISTICKÉ OBLASTI ORP ČESKÉ BUDĚJOVICE –VENKOV	289
A.1.	Mikroregion Blata	289
A.1.1.	Kulturně historické památky mikroregionu SO Blata.....	291
A.1.1.1.	Čejkovice	291
A.1.1.2.	Dívčice	291
A.1.1.3.	Dříteň	292
A.1.1.4.	Hlavatce	293
A.1.1.5.	Mydlovary	293
A.1.1.6.	Nákří.....	294
A.1.1.7.	Olešník.....	294
A.1.1.8.	Pištín.....	294
A.1.1.9.	Sedlec.....	295
A.1.1.10.	Zahájí.....	295
A.1.1.11.	Zliv	296
A.1.2.	Přírodní atraktivity	297
A.1.3.	Podmínky pro turistiku	298

A.1.4. Ostatní atraktivita	300
A.1.5. Návštěvnost vybraných atraktivit	300
A.1.6. UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ KAPACITY	300
A.2. Charakteristika potenciálu	301
A.2.1. INFRASTRUKTURA - SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA	301
A.2.2. Malé a střední podnikání v mikroregionu	302
A.2.3. Marketing cestovního ruchu a meziobecní spolupráce	302
A.3. SWOT mikroregion SO Blata	304
B.2. Mikroregion Blanský les –podhůří	305
B.2.1.1. Boršov nad Vltavou	309
B.2.1.2. Branišov	310
B.2.1.3. Břehov	310
B.2.1.4. Čakov	311
B.2.1.5. Dubné	311
B.2.1.6. Habří	311
B.2.1.7. Homole	312
B.2.1.8. Hradce	312
B.2.1.9. Jankov	312
B.2.1.10. Kamenný Újezd	313
B.2.1.11. Kvítkovice	315
B.2.1.12. Lipí	315
B.2.1.13. Planá	316
B.2.1.14. Radošovice	316
B.2.1.15. Strýčice	316
B.2.1.16. Včelná	317
B.2.1.17. Vrábče	318
B.2.1.18. Záboří	318
B.2.1.19. Závraty	318
B.2.1.20. Žabovřesky	318
B.2.2. Přírodní atraktivita mikroregionu	319
B.2.2.1. CHKO Blanský les	319
B.2.2.2. Natura 2000	320
B.2.2.3. Linecká stezka	320
B.2.2.4. Koněspřežka	321
B.2.2.5. Další přírodní atraktivita na území mikroregionu	322

B.2.3.	Podmínky pro turistiku	324
B.2.3.1.	Cykloturistika	324
B.2.3.2.	Hipoturistika	325
B.2.3.3.	Pěší turistika	326
B.2.3.4.	Vodácký sport	327
B.2.4.	Ostatní atraktivita mikroregionu	328
B.2.4.1.	Tradiční akce na území mikroregionu	328
B.3.	Charakteristika potenciálu	330
B.3.1.	Infrastruktura-dopravní dostupnost.....	330
B.3.2.	Infocentra.....	331
B.3.3.	Marketing cestovního ruchu	332
B.3.4.	Management cestovního ruchu	332
B.3.5.	Charakteristika stávající meziobecní spolupráce	333
B.4.	SWOT mikroregion Blanský les-podhůří.....	334
C.2.	Mikroregion Pomalší	336
C.2.1.	Kulturně historické památky	338
C.2.1.1.	Borovnice.....	338
C.2.1.2.	Doubravice.....	338
C.2.1.3.	Doudleby	338
C.2.1.4.	Heřmaň	340
C.2.1.5.	Komařice.....	340
C.2.1.6.	Nedabyle.....	341
C.2.1.7.	Nová Ves	341
C.2.1.8.	Plav	341
C.2.1.9.	Roudné	342
C.2.1.10.	Římov.....	342
C.2.1.11.	Střížov	343
C.2.1.12.	Vidov.....	344
C.2.2.	Přírodní atraktivita	344
C.2.3.	Podmínky pro turistiku	345
C.2.3.1.	Cykloturistika.....	345
C.2.3.2.	Pěší turistika	347
C.2.3.3.	Vodní turistika	347
C.2.3.4.	Hipostezky	347
C.2.4.	Ostatní atraktivita regionu	348

C.2.4.1.	Tradice poutí.....	348
C.2.4.2.	Lidové tradice na Doudlebsku.....	348
C.2.4.3.	Národopisný spolek v Komařicích	349
C.2.4.4.	Vodní dílo Římov.....	350
C.2.4.5.	Slovanské hradiště Branišovice – Římov	350
C.2.4.6.	Technické zajímavosti mikroregionu.....	351
C.2.4.7.	Některé sportovní a volnočasové aktivity	353
C.2.5.	Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů.....	353
C.2.6.	Struktura ubytovacích zařízení	353
C.3.	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje CR.....	354
C.3.1.	Infrastruktura –dopravní dostupnost.....	354
C.3.2.	Lidské zdroje pro cestovní ruch	354
C.3.2.1.	Infocentra	355
C.3.3.	Marketing cestovního ruchu	355
C.3.4.	Management cestovního ruchu	355
C.3.5.	Charakteristika stávající meziobecní spolupráce	356
C.4.	SWOT mikroregion Pomalší.....	357
D.2.	Mikroregion Sdružení Růže	358
D.2.1.	Kulturně historické památky.....	360
D.2.2.	Přírodní atraktivity	360
D.2.3.	Podmínky pro turistiku	361
D.2.4.	Ostatní atraktivity regionu	363
D.2.5.	Struktura ubytovacích zařízení v mikroregionu	364
D.3.	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje CR.....	364
E.2.	Mikroregion Hlubocko-Lišovsko	365
E.2.1.	Kulturně historické památky.....	367
E.2.1.1.	Borek	367
E.2.1.2.	Hlincova Hora	367
E.2.1.3.	Hvozdec	367
E.2.1.4.	Chotýčany.....	368
E.2.1.5.	Jivno.....	368
E.2.1.6.	Libín	369
E.2.1.7.	Libníč	369
E.2.1.8.	Lišov.....	370
E.2.1.9.	Ševětín(městys)	371
E.2.1.10.	Štěpánovice	371

E.2.1.11. Úsilné.....	372
E.2.1.12. Vitín	372
E.2.1.13. Vráto.....	373
E.2.1.14. Zvíkov.....	373
E.2.2. Přírodní atraktivity.....	373
E.2.3. Podmínky pro turistiku	376
E.2.4. Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů	379
E.2.5. Struktura ubytovacích zařízení.....	379
E.3. Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje CR.....	380
E.3.1. Infrastruktura – dopravní dostupnost.....	380
E.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch.....	381
E.3.3. Marketing cestovního ruchu	382
E.3.4. Management cestovního ruchu	382
E.3.4. Charakteristika stávající meziobecní spolupráce	383
E.4. SWOT mikroregion Hlubocko-Lišovsko	384
6.2.1. ZÁVĚREČNÁ SWOT ANALÝZA ORP ČESKÉ BUDĚJOVICE-VEŇKOV.....	385
6.2.2. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	389
6.2.3. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	393
6.3. Návrhová část pro oblast volitelného tématu	394
6.3.1. Struktura návrhové části.....	394
6.3.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	396
6.3.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	397
6.3.4. Indikátory	400
6.4. Pravidla pro řízení strategie.....	403
6.4.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	403
6.4.2. Systém změn strategie.....	405
6.4.3. Akční plán	405
6.5. Závěr a postup zpracování.....	407
6.5.1. Shrnutí.....	407
6.5.2. Popis postupu tvorby strategie.....	408
7. Téma 5.: Aglomerace	409
7.1. Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu.....	409
7.1.1. Poloha destinace	409
7.1.2. Vymezení destinace	413
7.1.3. Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti.....	421
7.1.4. Předpoklady destinace pro cestovní ruch	423

7.1.5.	Potencionál cestovního ruchu v turistické oblasti	426
7.1.6.	Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad na cestovní ruch v turistické oblasti	432
7.1.7.	Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast (zdravý životní styl, agroturistika, poznávání, sport, relaxace).....	439
7.2.	Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti – aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou.....	445
7.2.1.	Kulturně historické památky.....	445
7.2.2.	Přírodní atraktivity (chráněná území a objekty, naučné stezky)	456
7.2.3.	Podmínky pro turistiku	460
7.2.4.	Ostatní atraktivity aglomerace	470
7.2.5.	Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů	477
7.2.6.	Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost	480
7.3.	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu	484
7.3.1.	Infrastruktura – dopravní dostupnost.....	484
7.3.2.	Lidské zdroje pro cestovní ruch	486
7.3.3.	Marketing cestovního ruchu	488
7.3.4.	Management cestovního ruchu.....	489
7.3.5.	Charakteristika stávající meziobecní spolupráce	491
7.4.	SWOT analýza	493
7.4.1.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	495
7.4.2.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	499
7.4.3.	Seznam použitých zdrojů:	500
7.5.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	501
7.5.1.	Struktura návrhové části.....	501
7.5.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	503
7.5.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	507
7.5.4.	Indikátory	509
7.6.	Pravidla pro řízení strategie.....	513
7.6.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	513
7.6.2.	Systém změn strategie.....	515
7.6.3.	Akční plán	515
7.7.	Závěr a postup zpracování.....	518
7.7.1.	Shrnutí	518
7.7.2.	Popis postupu tvorby strategie	518
8.	Závěr, kontakty.....	520

8.1.	Závěr	520
8.2.	Kontakty.....	522
9.	Přílohy	523
9.1.	Seznam tabulek.....	523
9.2.	Seznam obrázků.....	527
9.3.	Seznam grafů	528

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1.1 Základní informace o strategii

Zdroj: zpracovatel

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP České Budějovice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu)
Řešené území	Správní obvod ORP České Budějovice
	Počet obyvatel správního obvodu: 158 504
	Počet obcí ve správním obvodu: 79
	Rozloha správního obvodu: 92 377,69
Názvy obcí správního obvodu	Města: České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Rudolfov, Zliv Obce: Adamov, Borek, Borovnice, Boršov nad Vltavou, Bošilec, Branišov, Břehov, Čakov, Čejkovice, Dasný, Dívčice, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Doubravice, Doudleby, Drahotěšice, Dříteň, Dubičné, Dubné, Dynín, Habří, Heřmaň, Hlavatce, Hlincová Hora, Homole, Hosín, Hradce, Hůry, Hvozdec, Chotýčany, Jankov, Jivno, Kamenný Újezd, Komařice, Kvítkovice, Ledenice, Libín, Libníč, Lipí, Litvínovice, Mazelov, Mokřý Lom, Mydlovary, Nákří, Nedabyle, Neplachov, Nová Ves, Olešník, Pištín, Planá, Plav, Radošovice, Roudné, Římov, Sedlec, Staré Hodějovice, Strážkovice, Strýčice, Strížov, Ševětín, Štěpánovice, Úsilné, Včelná, Vidov, Vitín, Vlkov, Vrábče, Vráto, Záboří, Zahájí, Závraty, Zvíkov
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Blata
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP České Budějovice
Forma a datum projednání / schválení	
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2014-2023

Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP České Budějovice
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje mezi-obecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP České Budějovice realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s svazkem obcí Blata a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem smluvního partnera, kterým je svazek obcí Blata
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: ještě neurčeno, bude projednáno na I.shromáždění zástupců obcí. Zatím jako nejčtetnější návrh padalo téma cestovního ruchu, poté bezpečnost v obcích a dopravní infrastruktura.

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 79 obcí, z toho 5 má statut města.

Tab. 1.2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Zdroj: Archiv dotčených obcí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Adamov Počet obyvatel: 751 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Litvínovice Počet obyvatel: 2 413 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Borek Počet obyvatel: 1463 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Mazelov Počet obyvatel: 212 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Borovnice Počet obyvatel: 115 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Morký Lom Počet obyvatel: 105 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Boršov nad Vltavou Počet obyvatel: 1798 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Mydlovary Počet obyvatel: 306 Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Bošilec Počet obyvatel: 198 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Nákří Počet obyvatel: 225 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Branišov Počet obyvatel: 229 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Nedabyle Počet obyvatel: 349 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Břehov Počet obyvatel: 140 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Neplachov Počet obyvatel: 376 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Čakov Počet obyvatel: 263 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Nová Ves Počet obyvatel: 728 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Čejkovice Počet obyvatel: 370 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Olešník Počet obyvatel: 793 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: České Budějovice Počet obyvatel: 95 072 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Pištín Počet obyvatel: 626 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dasný Počet obyvatel: 316 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Planá Počet obyvatel: 262 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dívčice Počet obyvatel: 561 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Plav Počet obyvatel: 390 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dobrá Voda u Českých Budějovic Počet obyvatel: 2 600 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Radošovice Počet obyvatel: 190 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Doubravice Počet obyvatel: 293 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Roudné Počet obyvatel: 1 147 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Doudleby Počet obyvatel: 437		Název obce: Rudolfov Počet obyvatel: 2 506

	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Drahotěšice Počet obyvatel: 308 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dříteň Počet obyvatel: 1 659 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dubičné Počet obyvatel: 350 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dubné Počet obyvatel: 1 471 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dynín Počet obyvatel: 327 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Habří Počet obyvatel: 96 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Heřmaň Počet obyvatel: 193 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hlavatce Počet obyvatel: 151 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hlincova Hora Počet obyvatel: 415 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hluboká nad Vltavou Počet obyvatel: 5 093

	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Římov Počet obyvatel: 829 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Sedlec Počet obyvatel: 486 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Srubec Počet obyvatel: 2 146 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Staré Hodějovice Počet obyvatel: 1 121 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Strážkovice Počet obyvatel: 438 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Strýčice Počet obyvatel: 59 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Střížov Počet obyvatel: 199 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Ševětín Počet obyvatel: 1 369 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Štěpánovice Počet obyvatel: 826 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Úsilné Počet obyvatel: 445

	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Homole Počet obyvatel: 1 439 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Včelná Počet obyvatel: 1 733 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hosín Počet obyvatel: 826 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vidov Počet obyvatel: 559 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hradce Počet obyvatel: 80 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vitín Počet obyvatel: 402 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hrdějovice Počet obyvatel: 1 538 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vlkov Počet obyvatel: 37 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hůry Počet obyvatel: 523 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vrábče Počet obyvatel: 706 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hvozdec Počet obyvatel: 119 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vráto Počet obyvatel: 363 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Chotýčany Počet obyvatel: 229 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zábok Počet obyvatel: 367 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jankov Počet obyvatel: 403 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zahájí Počet obyvatel: 460 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jivno Počet obyvatel: 290 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Závraty Počet obyvatel: 39 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kamenný Újezd Počet obyvatel: 2 322		Název obce: Zliv Počet obyvatel: 3 593

	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Komařice Počet obyvatel: 320 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zvíkov Počet obyvatel: 260 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kvítkovice Počet obyvatel: 107 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žabovřesky Počet obyvatel: 423 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Ledenice Počet obyvatel: 2 403 Zapojení do tvorby strategie: ano		
	Název obce: Libín Počet obyvatel: 401 Zapojení do tvorby strategie: ano		
	Název obce: Libnič Počet obyvatel: 492 Zapojení do tvorby strategie: ano		
	Název obce: Lipí Počet obyvatel: 627 Zapojení do tvorby strategie: ano		
	Název obce: Lišov Počet obyvatel: 4 228 Zapojení do tvorby strategie: ano		

Počty obyvatel u jednotlivých měst a obcí jsou platné k 1.1.2014 dle evidence obyvatel MVČR. Celkový počet obcí, který spadá do správního území ORP České Budějovice se dlouhodobě nemění. Mezi obcemi převažují malé obce do 500 obyvatel. Nejmenší obcí je Vlčkov (37 obyvatel) a Závraty (39). Na druhé straně jsou České Budějovice s 95 072 obyvateli a Hluboká nad Vltavou s 5 093 obyvateli.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Projekt na území SO ORP České Budějovice realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se svazkem obcí Blata a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem

strategie a svazek obcí Blata je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Mgr. Michal Jarolímek.

Strategie byla zpracována v průběhu roku 2014 realizačním týmem ve složení Mgr. Michal Jarolímek, Ing. Simona Nováková, Ing. Jaromír Vávra, CSc., Mgr. Daša Bastlová, Ph.D, Ing. Aleš Mikšátko, Mgr. Bc. Dagmar Koubová, Mgr. Šárka Kovárnová, Bohumila Houdková, Radka Modrová, Bc Jiří Švec, Jaroslav Havel, Ing. Pavel Kašpárek a za spolupráce starostů obcí účastnících se projektu.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce. Důvodem pro zpracování strategie je rovněž příprava na období 2014 - 2020. Výsledkem této přípravy by měla být identifikace témat a námětů pro rozvojové projekty, které do daného území přinesou novou kvalitu. Nezbytným předpokladem pro úspěšné využití příležitostí, které přinese následující sedmileté období je však to, aby byly definovány konkrétní potřeby měst a obcí a aby se tyto potřeby staly součástí strategií rozvoje předem vymezených území. Velmi zjednodušeně řečeno musí nejdříve odpovědní zástupci obcí říci, co obce potřebují a na jaké záměry by rády čerpaly finanční prostředky a pak musí někdo další tyto potřeby posbírat a zahrnout je do rozvojové strategie, která pak následně bude odsouhlasena všemi dotčenými městy a obcemi. Jedním ze zásadních principů, který bude pro čerpání dotací v období 2014-2020 uplatňován, bude to, aby podpořené projekty neřešily potřeby pouze jedné obce, ale aby jejich dopad byl širší a zahrnoval vždy území více obcí.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

Pro všechny výše zmíněné by se strategie měla stát vodítkem, návodem a inspirací pro jejich další činnost. Strategie však není dogma. Bylo by chybou přistupovat k této strategii jako k uzavřenému souboru námětů a řešení. Vždy se totiž mohou objevit nové, inovativní myšlenky a záměry, které nyní ve strategii obsaženy nejsou, ale které mohou výrazně posunout kvalitu života obyvatel daného území. Proto je třeba ke strategii přistoupit s otevřeností a v případě nových podnětů strategii aktualizovat.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 1.3 Relevantní významné strategické dokumenty

Zdroj: Zpracovatel

č	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65c-414c-b2bd-3a4aed146bf3/Politika_uzemniho_rozvoje_CR_2008
2	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/9f15494cd6be130ec125768600324768
3	Plán sociálních služeb	http://www.mpsv.cz/cs/9
4	Plán školství	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje	http://up.kraj-jihocesky.cz/?zasady-uzemniho-rozvoje-kraje,9
2	Program rozvoje Jihočeského kraje 2014 - 2020	http://www.kraj-jihocesky.cz/1598/program_rozvoje_jihoceskeho_kraje_2014_8211_2020.htm
3	Plán odpadového hospodářství Jihočeského kraje	http://www.kraj-jihocesky.cz/390/odpadove_hospodarstvi_kraje.htm
4	Koncepce z oblasti výchovy, vzdělávání a sportu	http://www.kraj-jihocesky.cz/343/koncepce_z_oblasti_vychovy_vzdelavani_a_sportu.htm
5	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb JČK 2011-2013	http://www.kraj-jihocesky.cz/1223/koncepce_z_oblasti_socialnich_veci_a_zdravotnictvi.htm
Mikroregiony, města a obce		
1	Strategický plán rozvoje SO Blata	http://svazekblata.cz/files/docs/rozvojova_strategie_so_blata.pdf
2	Pilotní strategie MAS Blanský les – Netolicko o.p.s.	http://www.mas-netolice.cz/files/isu.pdf
3	ROZVOJOVÝ PROGRAM MIKRO-REGIONU POMALŠÍ	http://www.pomalsi.cz/www/smopomalsi/fs/Aktualizace_akcniho_planu_SMO_Pomalsi_2014-2020.pdf
4	STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU SR -2007-2013	http://www.sdruzeniurze.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=500029&id=31156&p1=2119

V území ORP České Budějovice pracuje celkem 6 svazků obcí a jedno zájmové sdružení právnických osob. Jedná se o tyto: SO Blata, SO Blanský les - Podhůří, SO Lišovsko, DSMaO reg. POMALŠÍ, DSO BUDĚJOVICKO - SEVER, DSMaO Bukovská voda a Mikroregion Sdružení Růže. V těchto organizacích je sdruženo celkem 65 obcí z ORP České Budějovice. 14 obcí nebylo ke květnu 2014 členem žádného svazku obcí či jiné podobné organizace. Na druhé straně všechny existující svazky či sdružení obcí přesahují územně ORP České Budějovice a jejími členskými obcemi jsou obce z ORP Český Krumlov, Trhové Sviny, Kaplice, Třeboň a Vodňany. Kromě svazků obcí a zájmového sdružení právnických osob jsou v ORP České Budějovice aktivní i místní akční skupiny. Celkem jich v území ORP České Budějovice pracuje 6 (MAS Blanský les - Netolicko, MAS Hlubocko - Lišovsko, MAS Sdružení Růže, MAS Pomalší, MAS Rozkvět zahrady jižních Čech, MAS Třeboňsko). Všechny tyto místní akční skupiny měly pro období 2007 - 2013 zpracovány Strategické plány LEADER a jak vyplývá z výše uvedené tabulky své rozvojové strategie měly zpracovány i většina svazků obcí. Všechny místní akční skupiny v roce 2014 pracovaly na svých strategických rozvojových programech pro období 2014 - 2020, takže bylo logické, že tato strategie vznikala v součinnosti s aktivitami jmenovaných místních akčních skupin a svazků obcí.

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) České Budějovice se nachází v jihozápadní části Jihočeského kraje. Sousedí s e správními obvody Třeboň, Trhové Sviny, Kaplice, Český Krumlov, Prachatice, Vodňany, Písek a Týn na Vltavou. Správní obvod je největším obvodem v Jihočeském kraji, a tak jak v rozloze (92 377 tis. ha), tak v počtu obyvatel (158 504). Člení se na 79 obcí, z nichž České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Rudolfov a Zliv mají statut města a jsou sídlem pověřeného obecního úřadu.

Území ORP České Budějovice lze podle charakteru krajiny rozdělit na dva celky – celek Budějovické pánve s bohatou strukturou vodních ploch, jež mají význam krajinného prvku spolu s významem ekologickým a podávají dodnes doklad historického vývoje tamní krajiny. Tento charakter zahrnuje východní a západní část území ORP, včetně města České Budějovice. Území na východě pozvolna přechází přes Lišovský práh do prostoru Třeboňské pánve. Druhým charakterem je pahorkatý terén podél údolí vodních toků, zejména Vltavy, Malše a jejich přítoků. Charakteristický je lesní pokryv krajiny s hlubokými údolími těchto vodních toků, jež vtékají do rovinatého terénu Českobudějovické pánve. Tento charakter se vyskytuje na jihu a severu území ORP (Prachatická vrchovina a Tábořská pahorkatina). Severovýchodní okraj území zasahuje do prostoru CHKO Třeboňsko a jihozápadní část je součástí CHKO Blanský les. V území je řada významných maloplošných chráněných území, zejména mokřin a blat.

Území ORP České Budějovice je historicky orientováno na rybníkářství a zemědělství, při současné tvorbě kulturní krajiny, stejně jako u sousedního Třeboňska. Teprve později bylo doplněno hospodářskou těžbou dřeva a těžbou nerostných surovin. Převážná část území Budějovické pánve bývala bažinná a zavodněná. Technickými úpravami a vysušováním vznikaly vodní plochy rybníků a louky a pole, které nabývaly významu hospodářského. Hospodářské činnosti byly mimo rybochovné orientovány na chov dobytka a později na prosperující potravinářské odvětví. Do vhodných ploch byly zasazovány jednotlivé osady a vesnice.

Obrázek 2.1 Administrativní členění správního obvodu

Zdroj: ČSÚ

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 2.1 Charakteristika území ORP

Zdroj: ČSÚ

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	79	79	79	79	79	79	79	79
Počet částí obcí	184	184	184	184	184	184	184	184
Počet katastrálních území	146	145	145	145	145	145	145	145
Počet obcí se statutem města	5	5	5	5	5	5	5	5
Počet obcí se statutem městyse	0	0	1	2	2	2	2	2
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	92 378,42	92 382,09	92 380,99	92 380,99	92 383,65	92 382,97	92 383,81	92 377,69
zemědělská půda	49 839,88	49 797,34	49 728,84	49 662,50	49 557,69	49 493,94	49 465,44	49 434,58
lesní pozemky	26 927,18	26 930,67	26 933,95	26 955,54	26 965,71	26 978,58	26 982,86	26 982,35
zastavěné plochy	1 616,03	1 627,46	1 636,13	1 647,24	1 654,47	1 640,76	1 876,65	1 947,57
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	161,69	162,89	164,72	165,91	167,05	168,12	167,55	168,43

Jak vyplývá z tabulky č. 4 území ORP České Budějovice má stabilní počet obcí a měst. V letech 2007 a 2008 byly dvě obce (Ledenice a Ševětín) povýšeny na městys. Urbanizační vývoj postupuje za posledních dvacet let z centra do okolní krajiny, tedy do území malých obcí, které nejsou na takový vývoj připraveny. Jednoznačně se v území ORP artikuluje osa Kamenný Újezd - Boršov nad Vltavou – Včelná - Roudné – České Budějovice – Borek – Hluboká nad Vltavou doplněná osou Srubec - Dobrá Voda – Vráto – Rudolfov. Ostatní území ORP lze považovat za stabilizované. V demografické řadě posledních sta let vidíme však u marginálně umístěných obcí vůči centru regionu pouze přibližování k původnímu počtu obyvatel nebo dokonce jejich úbytek. Demografický potenciál některých aglomerovaných obcí k jádru České Budějovice je velmi nízký. Proto je možné, že rozvoj ORP České Budějovice bude potřebovat dotaci nových obyvatel z jiných celků nebo i ze zahraničí. Kapacita zdrojů i infrastruktury území ORP je zatím dostatečná a na rozdíl např. od Středočeského kraje není území na hranici svých kapacit.

Urbanistická struktura obcí ORP České Budějovice je z leteckých snímků charakteristická uspořádáním a objemy dlouhých statků a usedlostí. Návesní plochy jsou poměrně neměnné a struktura fondů vykazuje dlouhodobou zachovalost. Většina obcí je rozvíjena kolem jednoho centrálního prostoru, většinou kolmo na něj. Nové části obcí vznikají na okraji a neprorůstají do původní struktury. Metropolí jižních Čech jsou České Budějovice, které v kraji nemají konkurenta. Nacházejí se na soutoku řek Malše a Vltavy. Největší hodnotou Českých Budějovic je jejich historické jádro s množstvím cenných církevních i světských staveb, s gotickými, renesančními a hlavně pak barokními domy, s unikátně zachovaným podloubím. Centrum je městskou památkovou rezervací. Historické jádro je dodnes dokladem vyspělého urbanismu v době svého vzniku. Dnes jsou České Budějovice centrem vědy a výzkumu, školství, včetně univerzitního a sportu. Významné podniky jsou - Budějovický Budvar, Budějovický měšťanský pivovar, Duropack Bupak, GAMA, Gamex , Jihočeské tiskárny, Koh-i-noor Hardtmuth, Madeta, Motor Jikov, Robert Bosch, slévárna České Budějovice.

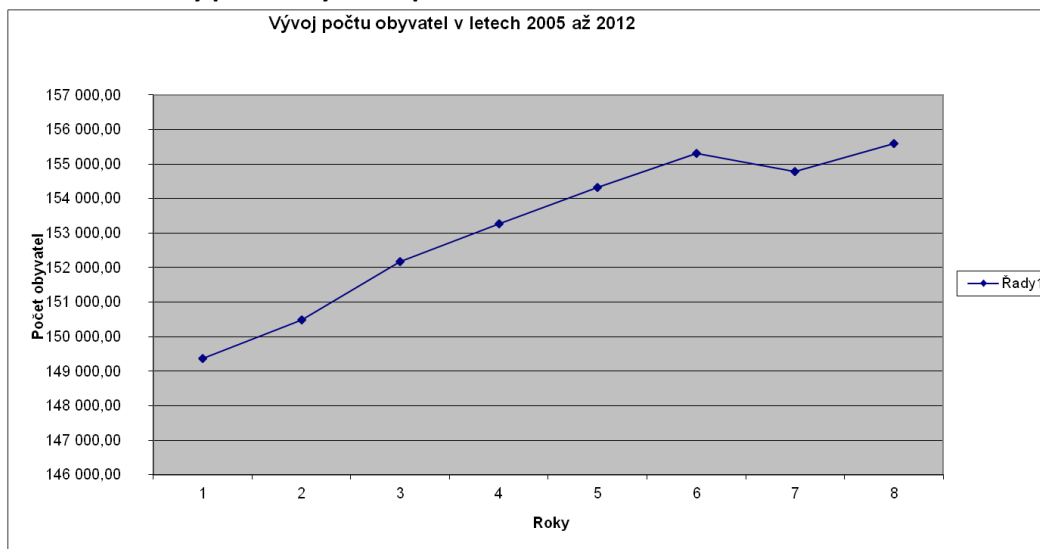
Tab. 2.2 Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Zdroj: ČSÚ

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		149 370	150 481	152 171	153 269	154 323	155 315	154 786	155 589	158 504
v tom:	muži	72 915,	73 610,	74 476	74 898	75 332	75 777	75 288	75 683	77 074
	ženy	76 455	76 871	77 695	78 371	78 991	79 538	79 498	79 906	81 430
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	21 217,00	20 969,00	21 082,00	21 329,00	21 669,00	22 251,00	22 967,00	23 459,00	24 115,00
	15 - 64	107 527,00	108 372,00	109 305,00	109 444,00	109 438,00	109 153,00	106 771,00	106 104,00	107 251,00
	65 +	20 626,	21 140,	21 784,	22 496,	23 216,	23 911,	25 048,	26 026	27 138,
Průměrný věk (celkem)		40,00	40,25	40,40	40,54	40,68	40,80	41,05	41,20	41,15
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		97,2	100,8	103,3	105,5	107,1	107,5	109,1	110,9	112,53
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	10 984,	10 843,	10 846,00	10 947,00	11 088,00	11 391,00	11 758,00	12 028,00	12 342,00
	15 - 64	53 651,00	54 190,00	54 719,00	54 757,00	54 681,00	54 551,00	53 151,00	52 839,00	53 156,00
	65 +	8 280,00	8 577,00	8 911,00	9 194,00	9 563,00	9 835,00	10 379,	10 816,	11 576
Průměrný věk		38,60	38,87	39,06	39,19	39,38	39,50	39,75	39,88	38,92
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		75,38	79,00	82,00	84,00	86,00	86,00	88,00	90,00	93,79
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	10 233,00	10 126,00	10 236,00	10 382,00	10 581,00	10 860,00	11 209,00	11 431,00	11 989,00
	15 - 64	53 876,00	54 182,00	54 586,00	54 687,00	54 757,00	54 602,00	53 620,00	53 265,00	53 721,00
	65 +	12 346,	12 563,	12 873	13 302,	13 653,	14 076,	14 669,	15 210,	15 720,
Průměrný věk		41,40	41,58	41,68	41,83	41,93	42,10	42,28	42,44	42,62
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		120,64	124,07	125,76	128,13	129,03	129,61	130,87	133,06	131,12
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		1 104	1 111	1 690	1 098	1 054	992	856	803	2 915
přirozená		49	103	358	347	287	411	192	216	775
stěhováním (mechanická)		1 055	1 008	1 332	751	767	581	664	587	2 140

Graf 2.1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska sociodemografických podmínek je situace ve správním obvodu ORP České Budějovice velmi dobrá. V cca 81% obcí dlouhodobě roste počet obyvatel. V Českých Budějovicích však počet obyvatel dlouhodobě klesá.

Nadpoloviční část obcí má dobrou věkovou strukturu. Počet obyvatel ve věkových kategoriích 0 -14 let a 65 let a více v průběhu posledních let stoupá. U krajského města je možné pozorovat dlouhodobý nárůst relativního počtu seniorů a stejně tak nárůst relativního počtu dětí. Růst počtu starších lidí je však signálem k rozšíření služeb seniorům, především výstavbou a zřizováním různých forem penzionů a domovů důstojného stáří.

Nárůst počtu obyvatel úzce souvisí s počtem disponibilních bytů a ploch pro bydlení. Jak je uvedeno v Aktualizaci rozboru udržitelného rozvoje území ORP České Budějovice je pouze v jedné z analyzovaných obcí v ORP České Budějovice nedostatek ploch pro bydlení do deseti let. Ve většině obcí je vzhledem ke stávajícímu nárůstu obyvatel očekáváno naplnění menší, než činí rozsah aktuálně vymezených rozvojových ploch pro bydlení a proto s největší pravděpodobností nedojde ke stoprocentnímu využití ploch vymezených pro bydlení ani do deseti let. V malých obcích je často naopak navrhovaný růst obytné zástavby tak velký, že může docházet až ke vzniku nových satelitních městeček a k narušení tradiční struktury obcí, stavební i sociální. Toto riziko potvrzuje i vysoká intenzita bytové výstavby ve většině obcí. Riziko nadměrného stavebního rozvoje obytné zástavby se projevuje zejména v bezprostředním okolí města České Budějovice, jež s městem České Budějovice postupně urbanisticky prorůstá. Správní obvod ORP České Budějovice se z hlediska rozvoje bydlení vyznačuje typickými vlastnostmi zázemí velkého města, kdy dochází k úbytku obyvatel v jádrovém sídle a kdy se obytná výstavba rozvíjí především formou rodinných domů v menších sídlech s příznivým životním prostředím a s dobrou dostupností jádrového města. Na druhou stranu České Budějovice v dlouhodobém horizontu málo lidnaté zázemí „vysávají“.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu**Tab. 2.3 Stručná charakteristika školství v území ORP**

Zdroj: Šetření zpracovatele

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	37	46,8	Rozmístění obcí s MŠ je v území ORP rovnoměrné. V průběhu následujících let je možné, že počet obcí s MŠ stoupne.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	13	16,45	Obce, které mají ZŠ pouze s 1. stupněm mají velký zájem školy zachovat.
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	13	16,45	Většinou se jedná o obce s počtem obyvatel větším než 1 000 obyvatel. Výjimkou je obec Strýčice, která má 59 obyvatel a přesto má úplnou školu.
Počet středních škol:	27	3,8	Kromě Českých Budějovic má střední školu město Hluboká nad Vltavou a Lišov.
-obory gymnázií	9	1,26	Jedno gymnázium je na Hluboké nad Vltavou. Všechna zbylá jsou v Č. Budějovicích.
-obory středních odborných škol a praktických škol	18	2,5	Převážná většina je koncentrována do Českých Budějovic. Výjimkou je Hluboká nad Vltavou
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	10	2,5	Převážná většina je koncentrována do Českých Budějovic. Výjimkou je Lišov
Počet základních uměleckých škol	8	3,8	Šest ZUŠ se nachází v Českých Budějovicích, po jedné pak Ledenicích a ve Zlivi
Počet konzervatoří	1	1,26	Konzervatoř je v Českých Budějovicích
Počet jazykových škol	3	1,26	Všechny jazykové školy jsou v Č. Bud.
Počet vyšších odborných škol	6	1,26	Všechny VOŠ jsou v Českých Budějovicích
Počet vysokých škol	2	1,26	Jedná se o Jihočeskou univerzitu a Vysokou školu technickou a ekonomickou v Českých Budějovicích

Tab. 2.4 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Zdroj: Šetření zpracovatele

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	83	69,6	Jak je patrné z uvedených hodnot jde o nejpočetněji zastoupené zařízení občanské vybavenosti v obcích ORP. Tradice lidových knihoven je zde patrná.
Stálá kina	8	6,3	Stálá kina jsou pouze v Českých Budějovicích a větších městech v ORP. Existence kin je ohrožena nutností investic do digitalizace.
Divadlo	6	2,5	Jedná se o divadla především v Českých Budějovicích. Výjimkou je Hluboká nad Vltavou.
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	10	7,6	Muzea se rovněž koncentrují do Českých Budějovic. Nicméně některá lze najít i ve větších městech v ORP. V několika obcích navíc existují místopisné expozice, které však nemají oficiální statut muzea.
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	26	3,8	Opět nejvíce v Českých Budějovicích, ale nejvýznamnější galerie je na Hluboké nad Vltavou. Menší galerijní prostory se nachází i v několika menších městech a obcích. Některé jsou soukromé.
Kulturní zařízení ostatní	62	48,1	Do této kategorie patří kulturní domy, které jsou v obcích poměrně časté. Problém v menších obcích je však s jejich technickým stavem, který není dobrý a bude vyžadovat poměrně značné investice.
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	2	1,26	Oficiální dvě střediska jsou pouze v Českých Budějovicích. Na Hluboké nad Vltavou funguje nezisková organizace s názvem Centrum volného času Poškolák
Koupaliště a bazény	22	16,5	Do hodnoty jsou započítány i přírodní koupaliště
-z toho kryté	2	2,5	Pouze v Českých Budějovicích
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	304	81	Výrazně převažující zařízení pro trávení volného času. Více jak 80 obcí má k dispozici hřiště. Nejčastěji se jedná o fotbalové hřiště.
Tělocvičny (vč.školních)	64	27,8	Většina tělocvičen se nachází u jednotlivých základních škol

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Stadiony otevřené	7	3,8	V Českých Budějovicích, ale rovněž na Hluboké nad Vltavou, Lišově a Ledenicích.
Stadiony kryté	3	1,26	Pouze v Českých Budějovicích
Zimní stadiony kryté i otevřené	4	3,8	České Budějovice a otevřené hřiště je na Hluboké nad Vltavou
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	51	21,5	Do této kategorie jsou započteny např. kuželny, herny stolního tenisu, horolezecké stěny apod. Není zde však zcela podchycena řada soukromých fitness studií v Českých Budějovicích.

Tab. 2.5 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Zdroj: Šetření zpracovatele

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	4	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	4	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Ambulantní zařízení	4	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	2	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	90	25,3	Největší počet těchto zařízení je v Českých Budějovicích. Zhruba 20 obcí a měst má ordinaci pro dospělé. Některé obce se však potýkají s problémem udržet tuto ordinaci, respektive udržet zde lékaře.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	43	21,5	Největší počet těchto zařízení je v Českých Budějovicích. Zhruba 17 obcí a měst má ordinaci pro dospělé. Některé obce se však potýkají s problémem udržet tuto ordinaci, respektive udržet zde lékaře.

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	107	13,9	Největší počet těchto zařízení je v Českých Budějovicích. Zhruba 11 obcí a měst má ordinaci pro dospělé. Některé obce se však potýkají s problémem udržet tuto ordinaci, respektive udržet zde lékaře.
Samostatná ordinace (nebo detašované prac.) praktického lékaře - gynekologa	25	5	Pouze v Českých Budějovicích, Hluboké nad Vltavou, Lišově a Ledenicích
Zařízení lékárenské péče	6	7,6	Pouze v Českých Budějovicích, Hluboké nad Vltavou, Lišově a Ledenicích a Zliví
Nemocnice	1	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Odborné léčebné ústavy	1	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	1,26	Pouze v českých Budějovicích
Ostatní lůžková zařízení	4	1,26	Pouze v českých Budějovicích

Vzhledem k tomu, že součástí ORP je statutární město České Budějovice, nelze říci, že by nějaké zařízení v území ORP chybělo. Skutečností však je, že některá zařízení nejsou v dobrém technickém stavu (např. kulturní zařízení v menších obcích) a jiná bojují s ekonomickými problémy (např. kina) nebo nedostatkem kvalifikovaného personálu pro jejich provoz (např. lékařské ordinace pro dospělé, děti a dorost a ordinace stomatologů). Udržitelnost všech těchto zařízení v menších obcích je ohrožena a pro obyvatele těchto obcí se snižuje dostupnost služeb.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 2.6 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

Zdroj: ČSÚ

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			77 774,00	41 452,00	36 322,00
v tom:	zaměstnaní		72 241,00	38 607,00	33 634,00
	z toho podle po- stavení v zaměst- nání	zaměstnanci	56 230,00	28 309,00	27 921,00
		zaměstnavatelé	2 887,00	2 157,00	730,00
		pracující na vlast- ní účet	9 366,00	6 462,00	2 904,00
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	3 938,00	1 995,00	1 943,00
		ženy na mateřské dovolené	1 605,00	-	1 605,00
	nezaměstnaní		5 533,00	2 845,00	2 688,00
Ekonomicky neaktivní celkem			70 337,00	29 632,00	40 705,00
z toho	nepracující důchodci		32 768,00	12 447,00	20 321,00
	žáci, studenti, učni		22 019,00	10 938,00	11 081,00
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			6 477,00	3 780,00	2 697,00

Tab. 2.7 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Zdroj: ČSÚ

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			44 174
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		32 172
	v tom	v rámci obce	15 451
		do jiné obce okresu	13 130
		do jiného okresu kraje	1 700
		do jiného kraje	1 194
		do zahraničí	697
	vyjíždějící do škol		12 002
	v tom	v rámci obce	5 386
		mimo obec	4 660

Tab. 2.8 Charakteristika domácností

Zdroj: ČSÚ

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				65 076,00
v tom:	tvořené 1 rodinou			39 903,00
	v tom	úplné	bez závislých dětí	18 217,00
			se závislými dětmi	13 458,00
		neúplné	bez závislých dětí	3 740,00
			se závislými dětmi	4 488,00
	tvořené 2 a více rodinami			943,00
	domácnosti jednotlivců			21 356,00
	vícečlenné nerodinné domácnosti			2 874,00

Tab. 2.9 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

Zdroj: ČSÚ

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	3 445	3 315	3 805	3 367	2 904	3 116	4 911	5 371	4 946	4 851
z toho (%):										
občané se zdrav. postižením	11,4	12,4	13,1	15,3	19,4	19,9	13,7	13,2	12,5	12,3
z toho (%):										
absolventi	13,4	9,5	9,1	7,0	6,5	8,4	7,9	7,3	8,4	8,5
z toho (%):										
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	16,4	16,6	19,5	21,3	19,2	14,6	12,3	18,0	22,2	22,3
Volná pracovní místa	345	981	603	1 394	1 391	1 183	492	567	759	741
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	10,0	3,4	6,3	2,4	2,1	2,6	10,0	9,5	6,5	6,4
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	4,46	4,29	4,37	3,86	3,38	3,75	6,05	6,65	6,07	5,95

Tab. 2.10 Charakteristika trhu práce v území ORP

Zdroj: ČSÚ

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	36 931	37 289	37 768	38 437	39 285	40 287	41 015	42 336	43 389	44 053
Fyz. osoby celkem	29 346	29 363	29 457	29 785	30 181	30 687	30 877	31 795	32 634	33 065
z toho zeměd. podnikatelé	971	942	963	958	928	920	394	416	435	451
vyjádření v %	3,3	3,2	3,27	3,22	3,07	2,99	1,28	1,31	1,33	1,36
Práv. osoby celkem	7 585	7 926	8 311	8 652	9 104	9 600	10 138	10 541	10 755	10 988
z toho obchodní společnosti	4 319	4 563	4 792	4 998	5 264	5 506	5 780	5 990	6 191	6 333
vyjádření v %	56,94	57,57	57,65	57,77	57,82	57,35	57,01	56,82	57,56	57,63
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	2,6	2,6	2,7	2,7
průmysl celkem	12,4	12,3	12,1	11,9	11,6	11,3	11,3	11,2	11,1	11,0
stavebnictví	10,3	10,7	10,9	11,2	11,6	11,7	12,0	11,9	11,7	11,5
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	36,0	35,3	34,6	34,1	33,1	31,6	30,5	29,7	28,8	28,3

Jak vyplývá z tabulky č. 13 nastal v roce 2009 velký propad počtu volných pracovních míst a s tím související nárůst počtu nezaměstnaných. Je zřejmé, že se tak stalo v důsledku ekonomické krize. Současná situace na trhu práce je 6 uchazečů na jedno volné pracovní místo. Odrazilo se to i na vývoji míry registrované nezaměstnanosti, která v roce 2012 činila 6,07 %. V celém Jihočeském kraji byla míra registrované nezaměstnanosti vyšší a to konkrétně 7,9 %. Pro porovnání, Česká republika v tomto období dosahovala průměrné míry nezaměstnanosti 8,9 %, tedy vyšší hodnoty než Jihočeský kraj. Na území ORP České Budějovice podniká nejvíce ekonomických subjektů v kraji a to konkrétně 44 053, což vyplývá z přítomnosti krajského centra, kam se ekonomická činnost kraje koncentruje. Jako pozitivní jev lze vnímat, že počet ekonomických subjektů, a to jak fyzických, tak i právnických osob se průběžně zvyšuje. Tomuto narůstajícím trendu pouze neodpovídá úbytek zemědělských podnikatelů. Z odvětví ekonomické činnosti převládá maloobchod, velkoobchod a opravy a údržba motorových vozidel (28,3 %) . Velký podíl na zaměstnanosti ve službách má i zdravotnictví a školství (Jihočeská univerzita, Akademie věd). Na území ORP České Budějovice se nachází 53 velkých podniků s počtem zaměstnanců více než 250. Významné podniky jsou - Budějovický Budvar, Budějovický měšťanský pivovar, Duropack Bupak, GAMA, Gamex , Jihočeské tiskárny, Koh-i-noor Hardtmuth, Madeta, Motor Jikov, Robert Bosch, slévárna České Budějovice. ORP České Budějovice je ovlivněno také výstavbou jaderné elektrárny Temelín a jejím dalším možným rozšířením.

D. Doprava

Na rozvoj regionu má z velké části i vliv doprava, neboť právě sídlo ORP České Budějovice je hlavní mezinárodním dopravním uzlem Jihočeského kraje, nejen v silniční, ale i železniční dopravě. Přestože dochází postupně k rozvoji MHD v centru, tedy v Českých Budějovicích, ze kterých veřejná doprava vyjíždí i do okolí města, zůstává vzhledem k velikosti celého území dostupnost Českých Budějovic u řady obcí problematická. Jedná se o cca třetinu obcí na okrajích správního území ORP, což se však týká jen cca 4% obyvatel.

V současné době není správní obvod ORP České Budějovice napojen na síť dálnic a rychlostních silnic, což představuje vážný problém. Výhledově zajistí toto napojení dálnice D3, ze které je zatím vybudován jen malý úsek u Tábora a Veselí nad Lužnicí. Právě ORP České Budějovice tato dálnice zasáhne nejvíce v podobě obchvatu statutárního města České Budějovice vedoucí přes přilehlé obce Hůry, Rudolfov, Vráto, Dobrá Voda, Srubec a Hodějovice.

I na silnicích I. a II. třídy je navrhována řada obchvatů a jiných řešení, které zlepší zatím často nevyhovující stav těchto komunikací. Nejvíce frekventovanými jsou úseky silnic směřující z města České Budějovice na Plzeň, Prahu a Dolní Dvořiště. Celoroční průměr je zde přibližně 39 tisíc aut za 24 hodin.

Na železnici má připojení cca pětina obcí, což kladně ovlivňuje dopravní dostupnost velké části území. Železniční napojení Českých Budějovic a celého správního obvodu bude dále výrazně zlepšeno vybudováním IV. transitzního železničního koridoru.

Pro oblast dopravy je v ORP České Budějovice a v celém Jihočeském kraji důležité letiště, které vzniká z bývalého vojenského letiště v Plané. Jedná se však o velmi finančně náročnou investici, což do značné míry ovlivňuje její realizovatelnost v krátkém časovém úseku. V současné době (2014) nelze na základě postojů krajské a místní samosprávy očekávat příliš dynamický vývoj dopředu.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Horninové prostředí a geologie patří v správním obvodu ORP České Budějovice k nepříliš problémovým okruhům. Ložiska nerostných surovin jsou sice většího rozsahu, týkají se především štěrkopísku, cihlářských surovin a žáruvzdorných jíílů. Největší těžené dobývací prostory jsou u obcí Ledecnice a Zahájí. Zhruba u desetiny obcí byly lokalizovány střety mezi návrhy zastavitelných ploch a ložisky nerostných surovin nebo s chráněnými ložiskovými územími. Ve dvou případech byly nalezeny i střety navrhovaných dopravních staveb s ložiskovými územími:

a) obchvat Olešníka (silnice III.třídy, č. kor. D82) x rekultivace Mydlovary

b) obchvat Zahájí (silnice III.třídy, č. kor. D82) x rekultivace Mydlovary

Vzhledem k tomu, že tyto stavby jsou převzaty ze ZÚR jako koridory, nemělo by být problémem jejich vymezení upřesnit tak, aby se střety s ložisky minimalizovaly. Nabídka průmyslových zón sledovaných v rámci územně plánovacích dokumentací obcí Jihočeského kraje převyšuje v současnosti reálnou poptávku. Mezi největší průmyslové zóny v regionu patří mimo jiné i lokalita v Českých Budějovicích (Okružní). Jedná se o plochu vhodnou pro využití lehkým průmyslem či logistiku. Dle informací KÚJK v posledních letech u potenciálních investorů jednoznačně převažuje poptávka po volných plochách (tzv. výstavba na zelené louce) oproti ochotě investovat do již existujících, ale zchátralých objektů (důvody: špatný stav nemovitostí a z toho plynoucí vysoké náklady na moderni-

zaci a rozdrobené vlastnické vztahy). Jedním z příkladů úspěšné revitalizace starého chátrajícího objektu je rekonstrukce bývalého mlýna u slepého ramene v Č. Budějovicích (dnes hotel Budweis).

V rámci Jihočeského kraje je dle ZÚR dále identifikováno celkem 20 rozvojových ploch, které mají nadmístní regionální či republikový význam pro umístění investic. Z toho největší podíl vykazují plochy určené pro bydlení v rámci vybraných měst (celkem 10, z toho 3 v Č. Budějovicích) a plochy určené pro využití v oblasti rekreace, cestovního ruchu, sportu a kultury (celkem 8, z hlediska rozmístění jsou situovány v rámci celého kraje). Důležitou rozvojovou plochu pak představuje lokalita situovaná na západním okraji Českých Budějovic ve vazbě na areál Akademie věd a Jihočeské univerzity, využívaná pro fungování a další rozvoj Jihočeského vědeckotechnického parku. Jde o komplex laboratorních, administrativních či poloprovozních budov, které je lokalizováno přímo v kampusu Jihočeské univerzity. Dále je v akademickém kampusu Jihočeské univerzity vymezeno území pro realizaci II. rozvojové etapy s vazbou na stávající objekt JVTP. JVTP je zaměřen na aktivity podporující vznik a růst firem, průmyslový výzkum a vývoj, komercializaci jeho výsledků, a technologicky orientované subjekty především s vazbou na Jihočeskou univerzitu a Biologické centrum AV ČR. Součástí JVTP je podnikatelský inkubátor, podnikatelské inovační centrum a centrum pro transfer technologií, které plní roli transferovou a servisní. Podnikatelský (technologický) inkubátor je orientován na technologické záměry a projekty nesené fyzickými osobami, dále na začínající inovativní a technologicky orientované drobné, resp. malé a střední podniky (MSP), institucionalizované formy spolupráce firem (klastry, technologické platformy) aj. Předpokladem je schopnost uplatnit svůj inovativní produkt v rozumném časovém horizontu na trhu. Podnikatelské inovační centrum představuje prostory zajišťující komplexní služby cílovým skupinám JVTP, integrující podnikatelské a územní subjekty a přispívající k rozvoji inovačního podnikání při využití partnerství s místními a regionálními organizacemi.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Správní území ORP České Budějovice je typické harmonickou krajinou, modelovanou dlouholetou hospodářskou činností a množstvím kulturních hodnot vytvořených lidskou činností, ve kterém můžeme nalézt památky zapsané do Seznamu světového a kulturního dědictví lidstva UNESCO, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace a zóny, krajinné památkové zóny a území s archeologickými nálezy jako doklady kulturního a historického vývoje a osídlení kraje. Do správního obvodu ORP České Budějovice zasahují CHKO Blanský les na jihozápadě a CHKO Třeboňsko na východě území, centrum území však přímo neovlivňují. V obou CHKO se nacházejí evropsky významné lokality NATURA 2000, které jsou vymezeny i na dalších místech ve správním obvodu ORP. Nejvýznamnější z nich se nachází v lesích severně od města Hluboká nad Vltavou – Hlubocké obory včetně rozsáhlé ptačí oblasti. Další významnou ptačí oblast najdeme v CHKO Třeboňsko.

Ochrana přírody se dále soustřeďuje do mnoha maloplošných zvláště chráněných území přírody, vymezena je zde jedna národní přírodní památka – Ruda.

Celé území je rovněž pokryto sítí územního systému ekologické stability od skladebných prvků nadregionálních po lokální, u kterého byla generována řada závad a střetů, které je dále nutné řešit v navazující územně plánovací dokumentaci.

Naprostá většina obcí správního obvodu ORP České Budějovice nespadá do území se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví. Zhoršené podmínky se týkají Českých Budějovic a nejbližšího okolí, přesto je však tímto stavem ohrožena většina obyvatel. Zanedbatelné je množství stacionárních zdrojů znečištění, přesto jej jejich dopadem ohroženo skoro velké množství obyvatel především v krajském městě a okolí. Nepříjemnou hrozbou jsou staré ekologické

zátěže, které najdeme téměř v polovině obcí. Zhruba desetina obcí je zasažena exhalacemi z dopravy ať už po silnicích první nebo druhé

třídy. Exhalace jsou navíc doprovázeny i zvýšenou hlučností a prašností. K hygienickým závadám můžeme připočítat i absenci kanalizace v cca 6% obcí, nicméně se tato závada týká pouze necelého procenta obyvatelstva.

Vzhledem k velkému rozsahu ochranných pásem vodních zdrojů lze najít v zhruba v deseti procentech obcí střety mezi silnicemi první a druhé třídy a těmito pásmy, což můžeme rovněž považovat za hygienickou závadu a ohrožení z hlediska úniků nebezpečných látek při haváriích. Na území ORP České Budějovice se nacházejí oblasti krajinného rázu: 14 – Českobudějovická pánev; 15 – Lišovský práh - Západní Třeboňsko; Okrajově zasahují do ORP České Budějovice: 12 – Bechyňsko - Vltavotýnsko; 07 – Tábořsko - Soběslavsko; 22 – Blanský les; 23 – Kamenoujezdsko; 24 – Trhosvinensko

Z hlediska krajinářského hodnocení je v území ORP České Budějovice plošně nejvíce zastoupena krajina kulturní – harmonická. Relativně vysoký podíl je také krajinného typu krajiny přírodní. Krajinný typ krajiny přeměněné je zastoupen zejména v urbanizovaných územích. Většina obcí ve správním obvodu ORP České Budějovice je situována v údolních nivách s nízkým zastoupením lesů. Ve většině obcí ve správním obvodu ORP České Budějovice nedošlo k významným změnám struktury zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa. Ty, u nichž došlo k výraznějším změnám, jsou následně uvedeny:

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Plynofikována je ve správním obvodu ORP České Budějovice více než 70% a obcí včetně Českých Budějovic, takže se plynofikace týká bezmála všech obyvatel, což má výrazný přínos ke kvalitě ovzduší, který se však zřejmě bude snižovat v souvislosti s růstem ceny zemního plynu. Většina obcí má vodovod a kanalizace chybí pouze v 6% obcí (není zohledněno hledisko rozlišení na splaškovou a dešťovou kanalizaci), i když často není položena ve všech částech těchto obcí. Nedostatky v odkanalizování se však týkají především obcí menších, neboť se na kanalizaci nemůže připojit pouze necelé jedno procento obyvatel celého správního obvodu.

Správní obvod ORP České Budějovice je poměrně značně zasažen záplavovými územími, význam protipovodňové ochrany se významně projevil při posledních velkých povodních v roce 2002. V území ORP je vymezeno větší množství rozsáhlých záplavových území, nejvýznamnější jsou z hlediska ohrožení obyvatel řeky Vltava a Malše, dále Bezdrevský potok a Dehtářský potok. U téměř 27% obcí zasahují zastavěné plochy do záplavového území, ne ve všech však představují reálné ohrožení. V těchto obcích je potřeba zaměřit se na návrhy a realizaci protipovodňových opatření, na snižování podílu zástavby v záplavovém území a na zlepšení odtoku povodňových vod.

H. Rekreační, památkový a cestovní ruch

I přes dobré přírodní a civilizační podmínky nejsou rekreační a turistický ruch v okolí Českých Budějovic příliš rozvinuty. Jen cca 8% obcí má vysoký turistický a rekreační potenciál. Ten je navíc koncentrován do větších měst, jako jsou samotné České Budějovice nebo Hluboká nad Vltavou. Nejsou zde výrazně zastoupeny chráněná území přírody, rekreačně atraktivní přírodní území nalezneme především severně od Hluboké nad Vltavou podél toku Vltavy ve směru k údolní nádrži Orlík a ve směru

jižním. Jako rekreačně zajímavé jsou oblasti Vltavy, Stropnice a Malše obecně. V obcích není vysoký podíl objektů druhého bydlení. Menší sídla nemají do budoucna naději na umístění nových areálů. Lze uvažovat zejména s dalším kvalitativním posunem.

V severní části ORP České Budějovice byla vybudována cyklostezka, vedoucí přes území obcí Hluboká nad Vltavou a Purkarec.

Ochrana památek je ve správním obvodu ORP České Budějovice reprezentována především městskou památkovou rezervací v Českých Budějovicích, vesnickou památkovou rezervací v Holašovicích, zapsanou do seznamu kulturního dědictví lidstva UNESCO a dále vesnickými památkovými rezervacemi Malé Chrástky, Mazelov, Plástovice, Zábouří. Vesnické památkové zóny najdeme v Dobčicích, Zbudově, Bošilci, Municích, Dyníně, Vítíně, Bavorovicích, Lipanovicích,

Opatovicích, Břehově a Rožnově. To ukazuje na význam a kvalitu dochovaného vesnického osídlení v tomto území. Všechny památkové rezervace a zóny vytvářejí podmínky pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu .

Ve správním obvodu se nachází krajinná památková zóna Římovsko, dále řada přírodních památek. Z hlediska ochrany přírody a památek je možno zařadit správní obvod ORP České Budějovice mezi lepší polovinu v Jihočeském kraji. I zde však můžeme najít nějaký střet. V obci Římov např. zasahuje návrh zastavitelného území do krajinné památkové zóny. Na druhé straně je rozsáhlá existence vesnických památkových rezervací a zón jako příležitosti k rozvoji cestovního ruchu a to v 5, resp. 11 obcích, což se ale týká 68% obyvatel, podobně jako přítomnost národní kulturní památky v 5% obcích, která se týká také 68% obyvatel. Ochranná pásma nemovitých kulturních památek v ORP České Budějovice jsou vymezena pro Hradební systém ve městě České Budějovice, dále pro vesnickou památkovou rezervaci Holašovice a dále pro bývalou koněspřežní železnici České Budějovice – Linec na území bývalého okresu České Budějovice.

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

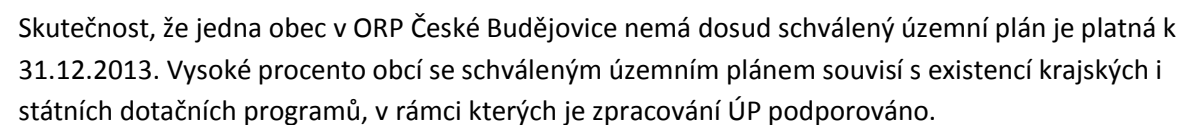
Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 2.11 Územní a strategické plánování

Zdroj: KÚ Jihočeský kraj

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	78	98,74	Všechny obce a města, vyjma Strýčic v rámci ORP mají ÚP
Počet obcí s plánem v přípravě	1	1,26	Strýčice
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	35	44,3	České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Lišov a obce, které mají zpracován Program obnovy vesnice, jako podmínku pro účast v dotačním programu Jihočeského kraje

Zdroj: KÚ Jihočeský kraj

- POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR 2008; Účinnost / schválení: 20.7.2009 Zdroj: <http://www.mmr.cz/>
- STRATEGICKÝ RÁMEC UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY ; Účinnost / schválení: 11.1.2010 ; Zdroj: <http://www.mpo.cz/dokument71639.html>
- ZÁSADY URBÁNNÍ POLITIKY ; Účinnost / schválení: 10.5.2010 ; Zdroj: http://www.mmr.cz/getmedia/63d00d20-3a85-48f5-b112-1d3b003398dd/ZUP_tisk.pdf
- PROGRAM ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE ; Účinnost / schválení: 27.5.2008 ; Zdroj: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=710&par\[lang\]=](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=710&par[lang]=)

- DOHODA O BUDOUCNOSTI ČÁSTI VOJENSKÉHO ÚJEZDU BOLETICE ; Účinnost / schválení: 24.5.2006 ; Zdroj: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=1028&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1028&par[lang]=CS)
- NÁRODNÍ STRATEGIE ROZVOJE CYKLISTICKÉ DOPRAVY; Účinnost / schválení: 22.5.2013 ; Zdroj: <http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/>
- PLÁN PÉČE O CHKO BLANSKÝ LES; Účinnost / schválení: 8.7.2009 ; Platnost: 2008 - 2017 ; Zdroj: www.blanskyles.nature.cz
- PLÁN PÉČE O CHKO TŘEBOŇSKO ; Účinnost / schválení: 14. 12. 2007 ; Platnost: 2008 - 2017 ; Zdroj: www.trebonsko.nature.cz
- PLÁN ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE ; Účinnost / schválení: 14.9.2004 (16.5.2013- schválení Změny č. 5) Platnost: 2005-2015 ; Zdroj: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=1230&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1230&par[lang]=CS)
- KONCEPCE PROTIPOVODŇOVÉ OCHRANY NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE ; Účinnost / schválení: - listopad 2007 ; Zdroj: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=1247&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1247&par[lang]=CS)
- MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI PŘI ROZVOJI A PROVOZU LETIŠTĚ ČESKÉ BUDĚJOVICE ; Účinnost / schválení: 15.12.2006 Zdroj: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=1116&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1116&par[lang]=CS)
- STRATEGIE OCHRANY PŘED POVODŇEMI PRO ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY ; Účinnost / schválení: 19.4.2000 ; Zdroj - vše výše uvedené: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/?pos=10>

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity

Na území Jihočeského kraje je vymezena jedna rozvojová oblast republikového významu dle Politiky územního rozvoje ČR 2008, a to OB10 České Budějovice. Zásady územního rozvoje Jihočeského kraje její vymezení upřesňují takto:

Zásady pro rozhodování o změnách v území:

- podporovat kapacitní dopravní napojení rozvojové oblasti OB10 především na významné mezinárodní a vnitrostátní silniční a železniční tahy s vazbou na Rakousko a na regionální letiště s mezinárodním provozem České Budějovice,
- podporovat rozvoj hospodářských aktivit v prostoru rozvojové oblasti České Budějovice u koridoru dálnice D3, vč. záměrů mezinárodního letiště České Budějovice v Plané u Českých Budějovic a veřejného logistického centra České Budějovice, podporovat rozvoj obytných funkcí po obvodu širšího centra města České Budějovice a sportovně rekreačních a sociálních funkcí, v přírodně a krajinářsky cenném území České Budějovice – Stromovka – Vrbenské rybníky – Hluboká nad Vltavou věnovat zvláštní pozornost územně technickým řešením s ohledem na limity vyplývající z ochrany přírody a krajiny.

Úkoly pro územní plánování v navazujících územně plánovacích dokumentacích:

- řešit územní souvislosti upřesněného koridoru dálnice D3, koridoru konvenční železnice C-E551, tj. tzv. IV. tranzitního železničního koridoru, splavnění Vltavy do Českých Budějovic a dále severní a jižní tangenty města, tzv. Zanádražní komunikace, dopravní napojení regionálního letiště s mezinárodním provozem České Budějovice a veřejného logistického centra na území obce s rozšířenou působností České Budějovice na nadřazený dopravní systém tak, aby došlo k odlehčení dopravního zatížení v jádovém území,

- zpřesnit rozsah zastavitelných ploch v území obcí dotčených vymezením rozvojové oblasti České Budějovice, stanovit pravidla pro jejich využití, vyřešit jejich bezkolizní dopravní napojení, tj. zejména na-vrhnout dopravní napojení lokalit pro bydlení Rudolfov, Hůry a Adamov na dálnici D3 (prospěšným I/34), vč. dostatečného dimenzování ploch pro dopravu v klidu a napojení na veřejnou technickou infrastrukturu,
- při řešení urbanizace území minimalizovat negativní vlivy územního rozvoje na přírodní, krajinné a kulturní hodnoty v území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví,
- při řešení rozvojových ploch dbát na dostatečné zastoupení zeleně a ekoduktů v urbanizovaných částech rozvojové oblasti České Budějovice.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 2.12 Popis klíčových aktérů

Zdroj: Šetření zpracovatele

Název údaje	Počet aktérů	Komentář
Statutární město České Budějovice	1	České Budějovice jsou největším městem nejen v rámci ORP, ale rovněž i v Jihočeském kraji. Jde o centrum, které zásadně ovlivňuje všechny podmínky v ORP. Je střediskem pracovního trhu, dopravním uzlem, místem s rozvinutou sítí základních a středních škol a sídlem vysokých škol, včetně Jihočeské univerzity.
Ostatní obce ORP	78	Přestože je logické, že některé obce hrají v ORP důležitější roli, než ostatní, nelze některou z nich (kromě Českých Budějovic) z hlediska významu vyčlenit nad ostatní. Žádná ze 78 obcí nedosahuje takového významu jako České Budějovice, ale všechny je nutné považovat za důležité.
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic. Sídlo Kraje je v Českých Budějovicích.
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (plánovaná dostavba JE Temelín, který je sice mimo ORP České Budějovice, ale zásadně by se ho dotkla, a to nejen v rámci výstavby, ale také v rámci provozu. Druhým významným investičním celkem, který zásadně ovlivní území ORP České Budějovice je stavba dálnice D3)
Dobrovolné svazky obcí	7	SO BLATA; SO BLANSKÝ LES – PODHŮŘÍ; SO LIŠOVSKO; DSMaO reg. POMALŠÍ (část na ORP ČB); DSO BUDĚJOVICKO - SEVER (plus Hluboká n.Vlt); Mikroregion SDRUŽENÍ RŮŽE (část na ORP ČB); DSMaO Bukovská voda (část na ORP ČB). Výše uvedené svazky a sdružení obcí sdružují 87 % obcí a měst v ORP České Budějovice. Všechny výše vyjmenované svazky jsou aktivní a představují důležitou sílu, se kterou se musí při plánování rozvojových aktivit v území počítat.

Název údaje	Počet aktérů	Komentář
Místní akční skupiny	6	MAS Sdružení Růže, MAS Rozkvět zahrady jižních Čech, MAS Hlubocko-Lišovsko, MAS Pomalší, MAS Blanský les - Netolicko, MAS Třeboňsko. Stejně tak jako v případě svazků obcí, působí na území ORP několik místních akčních skupin, které svým územím současně zasahují do sousedních ORP. Prostřednictvím MASEk se do území ORP dostávají dotační finanční prostředky, které jsou určeny na menší rozvojové projekty obcí, neziskových organizací a podnikatelů. Svoji důležitost MASy v období 2014-2020 ještě posílí a je pravděpodobné, že i finančních prostředků, které přinesou do území bude více. V současné době se MASy na tuto svoji roli připravují a zpracovávají strategii komunitně vedeného místního rozvoje, která se bude dotýkat i oblasti školství, sociálních služeb a odpadového hospodářství.
Významní zaměstnavatelé	53	Všichni nejvýznamnější zaměstnavatelé jsou koncentrováni do Českých Budějovic. Pokud budeme uvažovat pouze o podnikatelských subjektech, bude mezi největší zaměstnavatele patřit tyto firmy: Budějovický Budvar, Budějovický měšťanský pivovar, Duropack Bupak, GAMA, Gamex, Jihočeské tiskárny, Koh-i-noor Hardtmuth, Madeta, Motor Jikov, Robert Bosch, slévárna České Budějovice. Celkem je v ORP 53 firem s počtem zaměstnanců vyšším než 250. Mimo podnikatelskou sféru jsou pak největšími zaměstnavateli Jihočeská univerzita, Akademie věd, Krajský úřad Jihočeského kraje, Nemocnice
Jihočeská univerzita a další vysoké školy a vědecké výzkumné instituce	4	Jihočeská univerzita se svými devíti fakultami, VŠTE a VŠERS společně s Biologickým centrem AV ČR jsou nejvýznamnějšími institucemi zaměřenými nejen na vzdělávání, ale rovněž na vědu, výzkum a přenos výsledků výzkumu do praxe. Tím jsou největšími generátory inovací a motorem rozvoje nejen lidských zdrojů, ale rovněž hospodářského rozvoje.
Euroregion Silva Nortica	1	Tento subjekt se ukázal v období 2007 – 2013 významným aktérem v rozvoji spolupráce mezi obcemi, neziskovými subjekty a podnikateli jak v rámci Jihočeského kraje, tak především v přeshraniční spolupráci. V uvedeném období se rovněž stal zprostředkovatelem Fondu malých projektů v rámci OP Cíl III Česko-Rakousko. Pro následující období se předpokládá nejen udržení této role, ale její další rozvoj ve prospěch spolupráce výše uvedených partnerů.

V zásadě je logické, že ve výčtu klíčových aktérů regionálního rozvoje v ORP České Budějovice převažují organizace, instituce a zaměstnavatelé, kteří působí na území města České Budějovice. České Budějovice a aktivity, které vychází z aktérů působících ve statutárním městě hrají zásadní roli a do značné míry ovlivňují dění v okolních městech a obcích, a to jak pozitivně, tak i negativně. Ve světle této dominance však roste důležitost a opodstatněnost sdružení a organizací, které spojují zá-

jmy menších měst a obcí okolo Českých Budějovic. Jedná se především o dobrovolné svazky obcí a místní akční skupiny. Ty jsou protiváhou a měly by vyrovnávat přirozeně narušenou rovnováhu v území. Tím ale není řečeno, že by měly proti tomu, co přichází z krajského města bojovat a věci negovat. Naopak. Tyto organizace by měly budovat svůj vliv a přinášet do společné diskuze nad rozvojovými tématy sebevědomý, kvalitní a odborný pohled venkova, založený na potřebách obyvatel těchto měst a obcí, tedy obyvatel, kteří představují významný zdroj pro České Budějovice.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 2.13 SWOT analýza

Zdroj: Šetření zpracovatele

Silné stránky:	Slabé stránky:
• Dlouhodobě pozitivní přírůstek obyvatelstva (jak přirozený, tak migrací) • Zkušenosti s čerpáním finančních prostředků z evropských zdrojů • Dlouhodobě stabilní hospodářský růst s důrazem na tradiční odvětví v regionu (zemědělství, lesnictví a rybářství, dále potravinářský, dřevařský, strojírenský a zpracovatelský průmysl či stavebnictví) • Tradice, odbornost a vysoký potenciál AV ČR, zejména v oblasti ekologie, biologických a biomedicínských oborů, trvale udržitelného rozvoje a zemědělství • Zvyšování podílu ekonomicky aktivních obyvatel s vyšším stupněm vzdělání (růst podílu vysokoškoláků) • Hustá síť pozemních komunikací a železničních tratí tvořící základní předpoklad pro dobrou obslužnost a dostupnost • Celkově dobrý stav životního prostředí na území regionu (např. kvalita ovzduší, koeficient ekologické stability, estetická hodnota krajiny) • Vysoký primární rozvojový potenciál cestovního ruchu (zachovalá, ekologicky hodnotná a turisticky atraktivní příroda a kulturní krajina s velkou koncentrací kulturních památek a památkově chráněných území v Jihočeském kraji vč. památek zapsaných na seznamu UNESCO nebo na tento seznam navržených)	• Nižší hodnota ekonomického a inovačního potenciálu regionu ve srovnání s republikovým průměrem • Nižší podíl progresivních odvětví na tvorbě HDP a zaměstnanosti (např. biotechnologie) • Nižší úroveň mezd oproti celorepublikovému průměru • Nedokončená vodohospodářská infrastruktura v některých menších obcích • Stále nižší míra využití vhodných obnovitelných zdrojů energie • Pomalý proces tvorby komplexních pozemkových úprav a mnohdy nedostatečné zohlednění širších vazeb, které mají tyto úpravy přinášet • Sezónně nevyvážená nabídka cestovního ruchu (sezónnost cestovního ruchu – stále převažuje dominantní postavení letní sezóny) • Vyšší podíl území se zvýšenou ochranou přírody a krajiny, který eliminuje některé záměry a projekty v oblasti rozvoje cestovního ruchu

Příležitosti:	Hrozby:
• Optimalizace vzdělávací soustavy v souladu se současnými i budoucími požadavky trhu práce (včasná reakce na stav a vývojové trendy) • Optimalizace územní dostupnosti a kvality veřejných služeb • Další rozvoj spolupráce a partnerství mezi veřejnou správou a neziskovým a podnikatelským sektorem (např. prostřednictvím MAS s využitím principů metody LEADER) • Využití EU fondů v programovém období 2014-2020 pro dílčí cíle regionální politiky • Vznik mezinárodně konkurenceschopných výzkumných center (center excellence) na území kraje jako základu pro další rozvoj výzkumu a inovací v regionu • Udržení „mozků“ (vysoce kvalifikovaných pracovníků) v regionu • Dostavba dálnice D3/R3 a dokončení rychlostní komunikace R4 od hranic kraje ke křížení se silnicí I/20 a modernizace silnice I/4 až na státní hranici s Německem • Rozvoj letiště České Budějovice a jeho využití pro veřejný mezinárodní provoz • Budování funkčního jednotného marketingu Jihočeského kraje jako významné turistické destinace	• Nepříznivá struktura a vývoj populace v řadě lokalit kraje (plošný trend stárnutí populace v celém regionu) • Nedostatečná kapacita odborných i praktických lékařů pro zajištění ambulantně poskytované zdravotní péče a obecný trend zvyšování průměrného věku lékařů • Nevyhovující systém financování sociálních služeb a nedostatečné využívání vícezdrojového financování • Negativní legislativní vývoj na centrální úrovni, a to v nejrůznějších zájmových oblastech, které mohou ovlivňovat rozvoj regionální ekonomiky a souvisejících vazeb (např. významné rozpočtové škrty s vlivem na rozvoj regionu v různých oblastech) • Negativní vývoj zaměření dotačních prostředků do oblasti zemědělství a rozvoje venkova, který nebude odpovídat v optimální míře potřebám jihočeského regionu • Negativní ekonomické dopady globalizačních procesů • Růst mezinárodní mobility generující např. odchod kvalifikovaných pracovních sil do jiných zemí či regionů • Zpomalení výstavby a nedokončení dálnice D3, rychlostní silnice R3 • Nárůst přímé konkurence jiných českých či zahraničních turistických destinací (např. „sběr návštěvníků příhraničních oblastí do ubytovacích zařízení v sousedních zemích“, růst kvality služeb cestovního ruchu v konkurenčních regionech apod.)

Analýza vyplývá z komunikace se starosty obcí ORP České Budějovice a s příslušnými odbory magistrátu města České Budějovice. Avšak vzhledem k tomu, že rozhovory byly se zaměřovány na tři vymezené specifické oblasti byla SWOT analýza doplněna o aspekty vycházející ze strategií jednotlivých DSO a připravovaného Programu rozvoje kraje 2014 – 2020. Podrobněji jsou jednotlivé oblasti (sociální služby, odpadové hospodářství a školství a předškolní vzdělávání analyzovány v dalších kapitolách.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství.

Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

3.1.2.1. Obecné informace

Tab. 3.1 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání Zdroj: ČSÚ

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod České Budějovice	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
-Počet obcí	15	32	12	10	8	1	0	0	1	0	79
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	15	0	27
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	3	0	15
-Počet MŠ	2	8	7	10	7	1	0	0	26	0	61
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	8	0	9
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	5	7	0	0	0	8	0	27
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	6	1	0	0	27	0	36

Převážná většina obcí v ORP České Budějovice je ve velikostní kategorii 0 až 2 000 obyvatel. Zatímco mateřské školy se nacházejí již v malých obcích, základní školy s výjimkou Strýčic se nacházejí v obcích od 1000 obyvatel výše. Z hlediska vývoje nejsou meziročně zaznamenány nějaké převratné změny. Situace se sítí mateřských a základních škol je stabilizovaná, což ale v případě MŠ neodpovídá současnému trendu poptávky po umístění dětí do MŠ. Proto lze zde předpokládat nárůst kapacity některých MŠ, vznik nových MŠ nebo jiná alternativní řešení (např. dětské skupiny)

2011/2012											
-Počet obcí	15	32	12	10	8	1	0	0	1	0	79
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	15	0	27
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	3	0	15
-Počet MŠ	2	8	7	10	7	1	0	0	30	0	65
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	8	0	9
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	5	7	0	0	0	12	0	31
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	6	1	0	0	27	0	36

2010/2011											
-Počet obcí	15	32	12	10	8	1	0	0	1	0	79
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	14	0	26
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	3	0	15
-Počet MŠ	2	8	7	10	7	1	0	0	29	0	64
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	8	0	9
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	5	7	0	0	0	11	0	30
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	6	1	0	0	27	0	36
2009/2010											
-Počet obcí	15	32	12	10	8	1	0	0	1	0	79
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	14	0	26
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	3	0	15
-Počet MŠ	2	8	7	10	7	1	0	0	28	0	63
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	8	0	9
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	5	7	0	0	0	10	0	29
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	6	1	0	0	27	0	36
2008/2009											
-Počet obcí	12	32	12	10	8	1	0	0	1	0	76
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	14	0	26
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	3	0	15
-Počet MŠ	2	8	7	10	7	1	0	0	26	0	61
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	8	0	9
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	5	7	0	0	0	8	0	27
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	6	1	0	0	27	0	36
2007/2008											
-Počet obcí	12	32	12	10	8	1	0	0	1	0	76
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	14	0	26
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	2	0	14
-Počet MŠ	2	3	4	9	4	1	0	0	25	0	48
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	8	0	9
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	6	7	0	0	0	8	0	28
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	6	1	0	0	24	0	33

2006/2007											
-Počet obcí	12	32	12	10	8	1	0	0	1	0	76
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	4	6	1	0	0	14	0	26
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	2	0	14
-Počet MŠ	1	3	4	9	3	1	0	0	25	0	46
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	7	0	8
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	6	7	0	0	0	6	0	26
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	4	1	0	0	24	0	31
2005/2006											
-Počet obcí	12	32	12	10	8	1	0	0	1	0	76
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	1	0	0	3	6	1	0	0	14	0	25
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	1	3	4	3	1	0	0	0	2	0	14
-Počet MŠ	0	3	4	8	3	1	0	0	16	0	35
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	0	0	7	0	8
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	1	2	4	6	7	0	0	0	6	0	26
-Počet jiných zařízení	0	0	0	2	5	1	0	0	24	0	32

Tab. 3.2 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Zdroj: Výkazy MŠMT

ORP České Bu- dějovice	celkem ředitelství	z toho						
Název obce		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ spe- ciální / se spe- ciálními třídami	MŠ spe- ciální / se spe- ciálními třídami	gymná- zia
celkem škol	95	56	42	8	2	4	4	9
Adamov	1	1	0	0	0	0	0	0
Borek	1	1	1	0	0	0	0	0
Borovnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Boršov nad Vlt.	2	1	1	0	0	0	0	0
Bošilec	0	0	0	0	0	0	0	0
Branišov	0	0	0	0	0	0	0	0
Břehov	0	0	0	0	0	0	0	0
Čakov	1	1	0	0	0	0	0	0
Čejkovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Č. Budějovice	52	21	18	6	2	3	4	8
Dasný	1	1	0	0	0	0	0	0
Dívčice	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP České Bu- dějovice	celkem ředitelství	z toho						
Název obce		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ spe- ciální / se spe- ciálními třídami	MŠ spe- ciální / se spe- ciálními třídami	gymná- zia
Dobrá Voda u Č.Budějovic	1	1	1	0	0	0	0	0
Doubravice	0	0	0	0	0	0	0	0
Doudleby	1	1	1	0	0	0	0	0
Drahotěšice	0	0	0	0	0	0	0	0
Dříteň	1	1	1	0	0	0	0	0
Dubičné	0	0	0	0	0	0	0	0
Dubné	1	1	1	0	0	0	0	0
Dynín	0	0	0	0	0	0	0	0
Habří	0	0	0	0	0	0	0	0
Heřmaň	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlavatce	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlincova Hora	0	0	0	0	0	0	0	0
Hluboká nad Vltavou	3	1	1	0	0	0	0	1
Homole	2	1	1	0	0	1	0	0
Hosín	1	1	1	0	0	0	0	0
Hradce	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrdějovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Hůry	0	0	0	0	0	0	0	0
Hvozdec	0	0	0	0	0	0	0	0
Chotýčany	0	0	0	0	0	0	0	0
Jankov	0	0	0	0	0	0	0	0
Jivno	0	0	0	0	0	0	0	0
Kamenný Újezd	1	1	1	0	0	0	0	0
Komařice	0	0	0	0	0	0	0	0
Kvítkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Ledenice	1	1	1	1	0	0	0	0
Libín	0	0	0	0	0	0	0	0
Libníč	0	0	0	0	0	0	0	0
Lipí	1	0	0	0	0	0	0	0
Lišov	1	1	1	0	0	0	0	0
Litvínovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Mazelov	0	0	0	0	0	0	0	0
Mokrý Lom	0	0	0	0	0	0	0	0

ORP České Budějovice	celkem ředitelství	z toho						
Název obce		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
Mydlovary	0	0	0	0	0	0	0	0
Nákří	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedabyle	1	0	1	0	0	0	0	0
Neplachov	0	0	0	0	0	0	0	0
Nová Ves	1	1	0	0	0	0	0	0
Olešník	1	1	1	0	0	0	0	0
Pištín	0	0	0	0	0	0	0	0
Planá	0	0	0	0	0	0	0	0
Plav	0	0	0	0	0	0	0	0
Radošovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Roudné	1	1	0	0	0	0	0	0
Rudolfov	1	1	1	0	0	0	0	0
Římov	1	1	1	0	0	0	0	0
Sedlec	1	1	0	0	0	0	0	0
Srubec	1	1	0	0	0	0	0	0
Staré Hodějovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Strážkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Strýčice	1	0	1	0	0	0	0	0
Střížov	1	1	1	0	0	0	0	0
Ševětín	1	1	1	0	0	0	0	0
Štěpánovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Úsilné	1	1	0	0	0	0	0	0
Včelná	1	1	0	0	0	0	0	0
Vidov	0	0	0	0	0	0	0	0
Vitín	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlkov	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrábče	0	0	0	0	0	0	0	0
Vráto	0	0	0	0	0	0	0	0
Záboří	0	0	0	0	0	0	0	0
Zahájí	1	1	1	0	0	0	0	0
Závraty	0	0	0	0	0	0	0	0
Zliv	1	1	1	1	0	0	0	0
Zvíkov	0	0	0	0	0	0	0	0
Žabovřesky	1	1	0	0	0	0	0	0

Kromě Českých Budějovic nejsou nikde zřízeny ZŠ a MŠ se speciálními třídami. Rovněž víceleté gymnázia jsou pouze v Českých Budějovicích. Více jak 50% škol v sobě spojuje MŠ a ZŠ, popřípadě i ZUŠ.

Tab. 3.3 Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Zdroj: Průzkum zpracovatele

Poznámka: u gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ

ORP České Budějovice	celkem ředitelství	z toho				
Název obce		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
celkem	10	2	2	4	3	0
České Budějovice	9	2	2	3	3	0
Hluboká nad Vltavou	1	0	0	1	0	0

Soukromé školy jsou registrovány pouze v Českých Budějovicích. Výjimkou je pouze mezinárodní gymnázium, které se nachází na Hluboká nad Vltavou.

Tab. 3.4 Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Zdroj: Průzkum zpracovatele

Poznámka: u gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ

ORP České Budějovice	celkem ředitelství	z toho				
Název obce		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
Celkem	4	2	1	1	0	1
České Budějovice	4	2	1	1	0	1

Církevní školy jsou pouze v Českých Budějovicích.

Tab. 3.5 Pracovníci ve školství ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (P1-04)

Typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	515,98	381,25	134,72
základní školy	901,16	722,04	179,11
základní umělecké školy	23,55	21,03	2,51
gymnázia	172,22	137,77	34,45
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	23,86	17,9	5,96
školní družiny a kluby	110,06	110,06	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,65	2	1,65
zařízení školního stravování	288,03	0	288,03
celkem rok 2012/2013	2038,52	1392,07	646,45

S nárůstem dětí v mateřských školách souvisí logicky i meziroční nárůst průměrného přepočteného počtu pedagogických pracovníků v MŠ. Na druhé straně lze vysledovat, že počet pracovníků na ZŠ spíše klesá. V budoucích letech se však předpokládá obrat tohoto trendu. V ostatních zařízeních je situace stabilizovaná a nedochází zde k velkým výkyvům.

Typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2011/2012			
mateřské školy	496,80	365,79	131,01
základní školy	901,17	718,57	182,60
základní umělecké školy	23,34	20,63	2,71
gymnázia	172,22	137,77	34,45
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	26,4	19,8	6,6
školní družiny a kluby	106,31	105,87	0,50
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,65	2	1,65
zařízení školního stravování	291,10	0	291,10
celkem rok 2011/2012	2021,01	1370,37	650,63
2010/2011			
mateřské školy	475,99	347,53	128,45
základní školy	905,39	713,94	191,45
základní umělecké školy	23,00	20,24	2,764
gymnázia	172,22	137,77	34,45
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	26,7	20,1	6,6
školní družiny a kluby	100,58	100,58	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,65	2	1,65
zařízení školního stravování	301,59	0	301,59
celkem rok 2010/2011	2009,15	1342,18	666,97
2009/2010			
mateřské školy	446,12	326,59	119,53
základní školy	906,71	708,05	198,66
základní umělecké školy	24,05	21,29	2,76
gymnázia	170,27	137,17	33,1
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	29,6	22,2	7,4
školní družiny a kluby	98,69	98,69	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,65	2	1,65
zařízení školního stravování	295,78	0	295,78
celkem rok 2009/2010	1974,89	1316,00	658,89

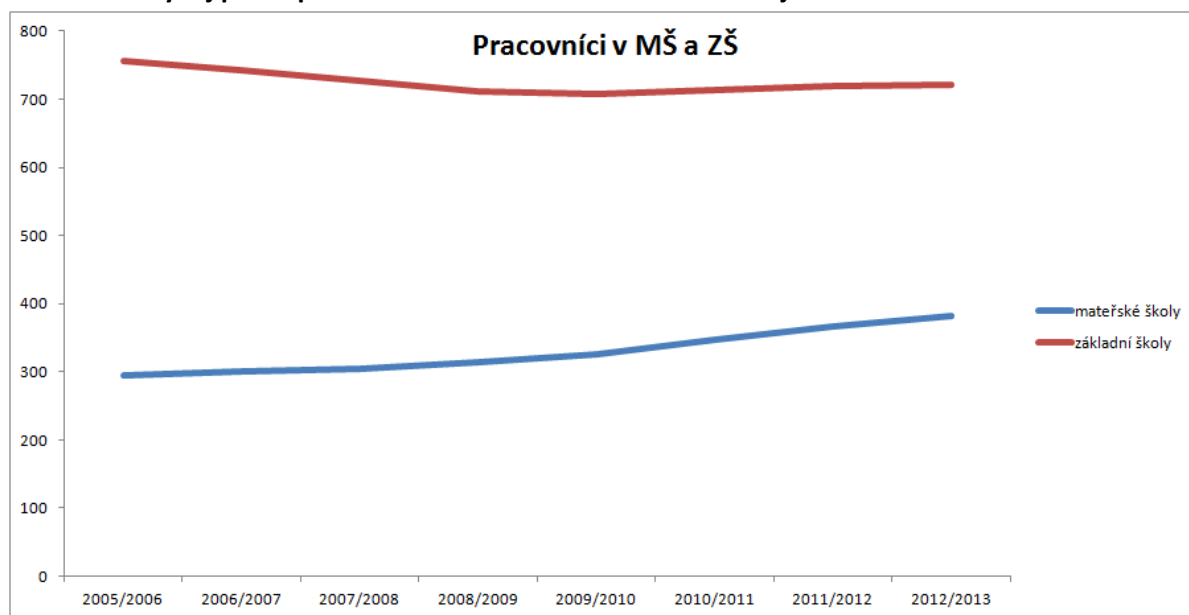
Typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2008/2009			
mateřské školy	433,76	314,54	119,22
základní školy	909,69	710,94	198,74
základní umělecké školy	24,15	21,43	2,76
gymnázia	169,25	136,75	32,5
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	30	22,6	7,4
školní družiny a kluby	100,35	100,35	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,65	2	1,65
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	300,14	0	300,14
celkem rok 2008/2009	1971,05	1308,61	662,438

2007/2008			
mateřské školy	420,58	304,75	115,83
základní školy	929,06	727,26	201,79
základní umělecké školy	24,61	21,85	2,76
gymnázia	170,24	137,39	32,85
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	33,1	25	8,1
školní družiny a kluby	99,46	99,46	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	300,27	0	300,27
celkem rok 2007/2008	1977,34	1315,72	661,61

2006/2007			
mateřské školy	416,68	301,17	115,51
základní školy	948,22	742,49	205,73
základní umělecké školy	24,98	22,22	2,76
gymnázia	169,25	136,75	32,5
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	37,2	28,7	8,5
školní družiny a kluby	99,15	99,14	0,01
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	300,12	0	300,12
celkem rok 2006/2007	1995,63	1330,48	665,15

Typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2005/2006			
mateřské školy	411,49	294,80	116,68
základní školy	960,34	755,54	204,79
základní umělecké školy	25,37	22,52	2,84
gymnázia	169,05	135,95	33,1
mateřské školy pro děti se SVP	0		
základní školy pro žáky se SVP	33	25	8
školní družiny a kluby	97,92	97,81	0,11
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0	0	0
zařízení školního stravování	301,01	0	301,01
celkem rok 2005/2006	1998,19	1331,63	666,55

Graf č. 3.1 Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v ORP České Budějovice

3.1.2.2. Základní vzdělávání

Tab. 3.6 Počet ZŠ za ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3)

Za ORP České Budějovice	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	2	1	1
celkem	42	27	15

Ve srovnání se školním rokem 2011/2012 nedošlo k žádným změnám

2011/2012			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	2	1	1
celkem	42	27	15

Ve srovnání se školním rokem 2010/2011 došlo ke vzniku jedné soukromé úplné základní školy v Českých Budějovicích

2010/2011			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	1	0	1
celkem	41	26	15

Ve srovnání se školním rokem 2009/2010 nedošlo k žádným změnám

2009/2010			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	1	0	1
celkem	41	26	15

Ve srovnání se školním rokem 2008/2009 nedošlo k žádným změnám

2008/2009			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	1	0	1
celkem	41	26	15

Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 v Českých Budějovicích k založení soukromé ZŠ, která byla v době svého vzniku neúplná

2007/2008			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	40	26	14

Ve srovnání se školním rokem 2006/2007 nedošlo k žádným změnám

2006/2007			
obec	38	24	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	40	26	14

Ve srovnání se školním rokem 2005/2006 došlo k nárůstu o jednu úplnou základní školu mimo České Budějovice

2005/2006			
obec	37	23	14
kraj	1	1	0
církev	1	1	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	39	25	14

Z celkového počtu úplných a neúplných ZŠ je 12 úplných škol a 2 neúplné školy koncentrováno do města České Budějovice.

Tab. 3.7 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP**Zdroj: Výroční zprávy škol**

ORP České Budějovice	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	15	3	4	2	0	6	0
Borek	1	0	0	0	0	1	0
Boršov nad Vlt.	1	0	0	0	0	1	0
Č. Budějovice	3	0	1	0	0	2	0
Doudleby	1	1	0	0	0	0	0
Hosín	1	1	0	0	0	0	0
Hrdějovice	1	0	0	0	0	1	0
Litvínovice	1	0	0	0	0	1	0
Nedabyle	1	0	0	1	0	0	0
Olešník	1	0	1	0	0	0	0
Římov	1	1	0	0	0	0	0
Střížov	1	0	1	0	0	0	0
Štěpánovice	1	0	0	1	0	0	0
Zahájí	1	0	1	0	0	0	0

V ORP České Budějovice je celkem 15 malotřídních ZŠ, z toho 40% je pětítřídních škol a všechny tyto pětítřídní školy jsou umístěny do obcí, které přímo navazují na město České Budějovice.

Tab. 3.8 ZŠ zřizované v ORP**Zdroj: Výkaz MŠMT (M3, P1-04)**

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pe-dag.	počet žáků na 1 pe-dag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	39	19	511	0	11386	729,95	15,59	22,28	291,94
2011/2012	39	17	493	1	10953	722,04	15,16	22,21	280,84
2010/2011	39	18	492	2	10678	713,94	14,95	21,70	273,79
2009/2010	39	18	491	2	10559	708,05	14,91	21,50	270,74
2008/2009	39	19	496	2	10509	710,94	14,78	21,18	269,46
2007/2008	39	18	494	2	10770	727,26	14,80	21,80	276,15
2006/2007	39	18	505	1	11218	742,49	15,10	22,21	287,64
2005/2006	38	37	516	4	11643	755,54	15,41	22,56	306,39

Zatímco počet škol zůstává ve sledovaných letech v podstatě konstantní, mírně se navyšuje počet tříd, což souvisí s rostoucím počtem žáků. Je velmi pravděpodobné, že tento trend bude pokračovat, protože demografická vlna se nyní bude přelévat z mateřských škol do škol základních. Předpokladem je, že některé obce v těsné blízkosti Českých Budějovic budou stát před úkolem rozšířit školu na úplnou a tudíž zvýšit její kapacitu. Toto rozhodnutí však bude podmíněno dostatečným zdrojem finančních prostředků na investice.

Tab. 3.9 SOUKROMÉ ZŠ

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3, P1-04)

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	2	0	11	2	184	26	7,07	16,72	92
2011/2012	2	0	11	2	188	26	7,23	17,09	94
2010/2011	1	0	10	2	163	26	6,26	16,3	163
2009/2010	1	0	7	1	118	19	6,210	16,85	118
2008/2009	1	0	4	0	78	15	5,2	19,5	78
2007/2008	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Počet soukromých škol se v zásadě nemění a konstantní zůstává i počet dětí a pedagogů. Ve školním roce 2007/2008 sice vznikla nová soukromá ZŠ, ale vzhledem k termínu svého vzniku nabírala žáky až od školního roku 2008/2009.

Tab. 3.10 CÍRKEVNÍ ZŠ

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3, P1-04)

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	1	0	22	0	484	30	16,13	22	484
2011/2012	1	0	20	0	480	30	16	24	480
2010/2011	1	0	20	0	469	30	15,63	23,45	469
2009/2010	1	0	19	0	450	28	16,07	23,68	450
2008/2009	1	0	18	0	413	28	14,75	22,94	413
2007/2008	1	0	18	0	412	29,7	13,87	22,88	412
2006/2007	1	0	16	0	394	28,8	13,68	24,625	394
2005/2006	1	0	15	0	391	27,4	14,27	26,06	391

V jediné církevní základní škole mírně narůstá počet žáků a tudíž se zvyšuje i počet tříd. Církevní škola je dislokována do Českých Budějovic.

Tab. 3.11 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3)

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	42	42	24	38	35	42
Borek	1	1	1	1	1	1
Boršov nad Vltavou	1	1	0	1	0	1
Čejkovice	0	0	0	0	0	0
České Budějovice	18	18	7	14	15	18
Dobrá Voda u Č.Bud.	1	1	1	1	1	1
Doudleby	1	1	1	1	1	1
Dříteň	1	1	1	1	1	1
Dubné	1	1	1	1	1	1
Hluboká nad Vltavou	1	1	0	1	1	1
Homole	1	1	0	0	0	1
Hosín	1	1	1	1	0	1
Hrdějovice	1	1	0	1	1	1
Kamenný Újezd	1	1	1	1	1	1
Ledenice	1	1	1	1	1	1
Lišov	1	1	1	1	1	1
Litvínovice	1	1	1	1	1	1
Nedabyle	1	1	0	1	0	1
Olešník	1	1	1	1	1	1
Rudolfov	1	1	1	1	1	1
Římov	1	1	1	1	1	1
Strýčice	1	1		1	1	1
Střížov	1	1	1	1	1	1
Ševětín	1	1	1	1	1	1
Štěpánovice	1	1	1	1	1	1
Zahájí	1	1	1	1	1	1
Zliv	1	1	0	2	1	1

Z přehledu je patrné, že školy v menších obcích obsahují vždy několik součástí, tj. jak mateřskou školu, tak školní družinu a školní jídelnu. Toto je dokladem snahy o efektivitu při maximálním zajištění dostupnosti doprovodných služeb. V případě kategorie jiné se jedná o tělocvičny, které jsou součástí ZŠ

Tab. 3.12 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve šk. roce 2012/2013 v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3)

ORP České Budějovice	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Název obce					
celkem	38	505	11 386	0	0
Borek	1	5	103	103	20,6
Boršov nad Vltavou	1	3	75	75	25
České Budějovice	15	333	7562	504,13	22,70
Dobrá Voda u Č.Budějovic	1	12	203	203	16,91
Doudleby	1	1	13	13	13
Dříteň	1	9	210	210	23,33
Dubné	1	14	305	305	21,78
Hluboká nad Vltavou	1	17	392	392	23,05
Hosín	1	1	16	16	16
Hrdějovice	1	5	99	99	19,8
Kamenný Újezd	1	11	243	243	22,09
Ledenice	1	9	182	182	20,22
Lišov	1	18	364	364	20,22
Litvínovice	1	5	101	101	20,2
Nedabyle	1	3	49	49	16,33
Olešník	1	2	22	22	11
Rudolfov	1	14	289	289	20,64
Římov	1	1	14	14	14
Strýčice	1	9	147	147	16,33
Střížov	1	2	32	32	16
Ševětín	1	13	281	281	21,61
Štěpánovice	1	2	40	40	20
Zahájí	1	2	39	39	19,5
Zliv	1	14	296	296	21,14

Z přehledu je patrné, že nejčastěji připadá průměrně na jednu třídu 20 až 25 žáků. Tento průměr je dosahován i u městských škol v Českých Budějovicích

Tab. 3.13 Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3)

ORP České Budějovice	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Název obce			
celkem	42	27	15
Borek	1	0	1
Boršov nad Vltavou	1	0	1
České Budějovice	18	15	3
Dobrá Voda u Č.Budějovic	1	1	0
Doudleby	1	0	1
Dříteň	1	1	0
Dubné	1	1	0
Hluboká nad Vltavou	1	1	0
Homole	1	1	0
Hosín	1	0	1
Hrdějovice	1	0	1
Kamenný Újezd	1	1	0
Ledenice	1	1	0
Lišov	1	1	0
Litvínovice	1	0	1
Nedabyle	1	0	1
Olešník	1	0	1
Rudolfov	1	1	0
Římov	1	0	1
Strýčice	1	1	0
Střížov	1	0	1
Ševětín	1	1	0
Štěpánovice	1	0	1
Zahájí	1	0	1
Zliv	1	1	0

Neúplné školy jsou umístěny především v obcích s počtem obyvatel mezi 1000 a 5000. Celkem 4 školy jsou v obcích, které bezprostředně sousedí s Českými Budějovicemi, kde je zela logicky největší koncentrace základních škol. V českých Budějovicích jsou také umístěny jediné dvě soukromé ZŠ a jedna církevní.

Tab. 3.14 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (P1-04)

ORP České Budějovice		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		665	594,2	498,5
v tom vyučující	na 1. stupni	350	308,5	291,2
	na 2. stupni	315	285,7	207,3

Výsledky uvedené v tabulce dokládají převahu žen v rámci učitelů vyučujících na ZŠ. Tato převaha je ještě více znatelná na 1. stupni, což je ostatně trend i na jiných školách v rámci ČR.

Tab. 3.15 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP**Zdroj: Výkaz MŠMT (P1-04)**

ORP České Budějovice		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	52	51	36	35
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	13	13	10	10
psychologové		1	0	0,5	0
speciální pedagogové		2	2	1	1
výchovní poradci		27	21	27	21

Rovněž v kategorii ostatní pedagogičtí pracovníci je velmi silná převaha žen. Při porovnání stavů v minulých školních rocích je patrný nárůst počtu asistentů pedagoga, což zřejmě souvisí s existencí dotačních programů, které podporují zaměstnání asistentů pro zdravotně postižené žáky.

Tab. 3.16 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP**Zdroj: Výkaz MŠMT (M3, P1-04)**

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	42	12054	785,95	15,33
2011/2012	42	11621	778,04	14,93
2010/2011	41	11310	769,94	14,68
2009/2010	41	11127	755,05	14,73
2008/2009	41	11000	753,94	14,58
2007/2008	41	11182	756,96	14,77
2006/2007	40	11612	771,29	15,05
2005/2006	39	12034	782,94	15,37

Z výsledků uvedených v tabulce je zřejmé, že v posledních třech letech dochází k průběžnému mírnému nárůstu počtu žáků na jednoho pedagoga. Nárůsty však nejsou výrazné a nijak významně neovlivňují pedagogický proces.

Tab. 3.17 Počet absolventů ZŠ v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (M3)

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v to m	v 1. – 5. ročníku	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	8	0	2	0	7	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0
	v 7. ročníku	11	0	13	0	10	1	15	0	12	0	15	0	14	0	15	0
	v 8. ročníku	50	0	47	0	39	0	43	0	43	0	45	0	53	0	45	0
	v 9. ročníku	152 0	0	154 8	0	143 1	13	136 3	0	125 1	0	108 6	0	964	1	958	1
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v to m	z 5. ročníku	195	0	147	0	157	0	162	0	152	0	170	0	165	0	160	0
	ze 7. ročníku	48	0	40	0	29	0	25	0	27	0	27	0	21	0	20	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		40	0	10	0	0	0	4	0	9	0	7	0	7	0	6	0

Z tabulky je patrný stále se snižující počet žáků, kteří ukončili docházku v 9. ročníku, což zcela jistě souvisí s demografickým vývojem a jeho dopadem na tuto věkovou skupinu. Počet žáků, kteří ukončí předčasně docházku na základní škole je ve vztahu k celkovému počtu žáků relativně málo.

Tab. 3.18 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (R13-01), sběr dat na SO

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	7	5	0	0	2
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	3	2	0	0	1
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	1	1	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	1	0	0	0	1
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	1	1	0	0	0
základní škola speciální	0	0	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	1	1	0	0	0

Všechny výše uvedené školy se nacházejí v Českých Budějovicích. Ve zbývajících 78 obcích kolem Č. Budějovic se tedy nenachází žádná podobná škola. Pokud tedy z těchto obcí existují potřeby, musí být zajištěny v hlavním městě.

Tab. 3.19 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP
Zdroj: Výkaz MŠMT (M3)

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	22,281	94,45	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	20,242	5,55	viz tabulka č. 3.6
Prům. počet žáků celkem	21,2615		viz tabulka č. 3.6

2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	22,217	94,25	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	21,548	5,75	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	21,8825		viz tabulka č. 3.6
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,703	94,41	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	21,066	5,59	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	21,384		viz tabulka č. 3.6

2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,505	94,89	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	21,846	5,11	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	21,675		viz tabulka č. 3.6

2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,187	95,53	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	22,318	4,47	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	21,752		viz tabulka č. 3.6

2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,801	96,31	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	22,888	3,69	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	22,3445		viz tabulka č. 3.6

2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	22,213	96,6	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	24,625	3,4	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	23,419		viz tabulka č. 3.6

2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	22,563	96,75	viz tabulka č. 3.6
- jinými subjekty	26,066	3,25	viz tabulka č. 3.6
Průměrný počet žáků celkem	48,629		viz tabulka č. 3.6

Z vývoje průměrného počtu žáků ve třídě lze vysledovat, že v případě škol zřizovaných obcemi dochází od školního roku 2008/2009 postupnému mírnému nárůstu. Na druhé straně u škol zřizovaných jinými subjekty průměrný počet žáků ve třídě setrvale klesá (s výjimkou v roce 2011/2012)

Tab. 3.20 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Zdroj: výkaz MŠMT (R13-01, M3,)

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		16145	12 054	4321	
ZŠ Bezdrevská	České Budějovice	1 080	624	456	
ZŠ Dukelská	České Budějovice	600	584	16	
ZŠ Novohradská	České Budějovice	125	95	30	
ZŠ Grünwaldova	České Budějovice	720	659	61	
ZŠ J.Š. Baara	České Budějovice	450	275	175	
ZŠ Nová	České Budějovice	450	204	246	
ZŠ Kubatova	České Budějovice	600	600	0	
ZŠ L. Kuby	České Budějovice	680	579	101	
ZŠ Máj I	České Budějovice	900	510	390	
ZŠ Máj II	České Budějovice	900	415	485	
ZŠ Matice školské	České Budějovice	550	533	17	
ZŠ Nerudova	České Budějovice	600	453	47	
ZŠ Čechova	České Budějovice	570	183	387	
ZŠ O. Nedbala	České Budějovice	1 000	830	170	
ZŠ Pohůrecká	České Budějovice	800	698	102	
ZŠ VI. Rady	České Budějovice	125	107	18	
ZŠ Rudolfovská	České Budějovice	120	81	39	
ZŠ waldorfská	České Budějovice	270	169	101	
ZŠ a PrŠ	České Budějovice	260	121	139	
Církevní ZŠ	České Budějovice	500	484	16	
ZŠ speciální BAZALKA	České Budějovice	18	15	3	
ZŠ Základní umělecká škola, Zliv,	Zliv	700	296	404	

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
ZŠ Dr. Miroslava Tyrše, Hrdějovice	Hrdějovice	125	99	26	
ZŠ a MŠ Kamenný Újezd	Kamenný Újezd	300	243	57	
Základní škola, základní umělecká škola a mateřská škola Ledenice	Ledenice	230	182	48	
Základní škola Boršov nad Vltavou	Boršov nad Vlt.	120	75	45	
ZŠ a MŠ Borek	Borek	106	103	3	
ZŠ a MŠ Dobrá Voda u Č. Bud.	Dobrá Voda u Č.B.	320	203	117	
ZŠ a MŠ Doudleby	Doudleby	26	13	13	
ZŠ Hluboká nad Vltavou, okres České Budějovice	Hluboká nad Vlt.	500	392	108	
ZŠ a MŠ Dubné	Dubné	340	305	35	
ZŠ a MŠ Střížov	Střížov	36	32	4	
ZŠ Strýčice, okres Č. Budějovice	Strýčice	200	147	53	
ZŠ a MŠ Olešník	Olešník	60	22	38	
ZŠ a MŠ Šindlový Dvory	Litvínovice	80	101	-21	
ZŠ a MŠ Rudolfov	Rudolfov	450	289	161	
ZŠ a MŠ Římov	Římov	27	14	13	
ZŠ a MŠ Ševětín	Ševětín	350	281	69	
ZŠ a MŠ Dříteň	Dříteň	200	200	0	
Základní škola Nedabyle	Nedabyle	50	49	1	
ZŠ a MŠ Lišov	Lišov	500	364	136	
ZŠ a MŠ Zahájí	Zahájí	40	39	1	
ZŠ a MŠ Hosín	Hosín	15	16	-1	
ZŠ a MŠ Štěpánovice	Štěpánovice	52	40	12	

Z uvedeného přehledu vyplývá, že kapacita u převážné většiny základních škol není naplněna. Celkem je nenaplněno 4 321 míst. V následujících letech se však předpokládá, že se tato volná a nevyužitá kapacita zmenší.

Tab. 3.21 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Zdroj: výkaz MŠMT (R13-01), ČSÚ, sběr dat na SO

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	16145	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	0	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	0	----	----
Počet žáků k 30.9. 2012	11724	4421	72,6
Předpoklad k konci roku 2018	13 150	2995	81,44
Předpoklad k konci roku 2023	14500	1645	89,81

Z vývoje demografické projekce uvedené ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji za školní rok 2012/2013 lze konstatovat, že klesající trend úbytku žáků na ZŠ se zastavil v roce 2011. Naopak na 1. stupni ZŠ je již nyní patrný vzestupný trend, protože se sem přelévá populační vlna z MŠ. Poslední meziroční nárůst činili 3%. Dosažení nejvyššího celkového počtu žáků navštěvujících ZŠ se očekává v roce 2020.

3.1.2.3. Předškolní vzdělávání

Tab. 3.22 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

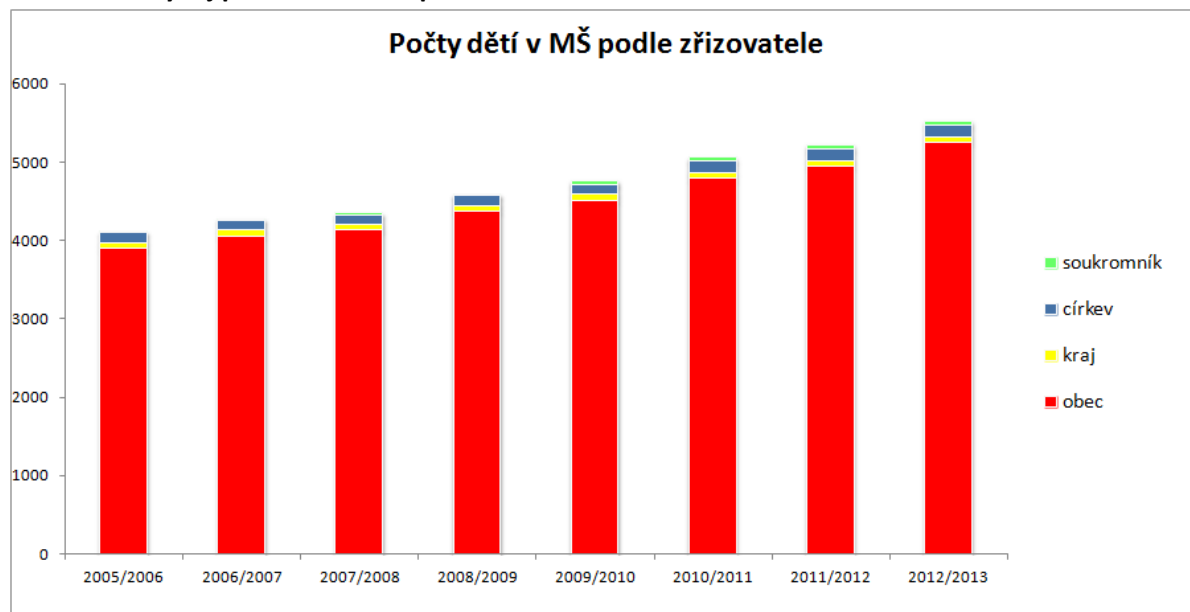
Zdroj: Výkaz MŠMT (S1-01)

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	54	5248	208	5248	0	0
kraj	2	72	0	0	6	72
církev	2	150	6	150	0	0
soukromník	3	56	3	56	0	0
celkem:	61	5526	217	5454	6	72
2011/2012						
obec	56	4945	197	4945	0	0
kraj	2	72	0	0	6	72
církev	2	150	6	150	0	0
soukromník	3	56	3	56	0	0
celkem:	63	5223	206	5151	6	72
2010/2011						
obec	55	4787	190	4787	0	0
kraj	2	72	0	0	6	72
církev	2	150	6	150	0	0
soukromník	3	56	3	56	0	0
celkem:	62	5065	199	4993	6	72
2009/2010						
obec	54	4513	178	4513	0	0
kraj	2	71	0	0	6	71
církev	2	125	5	125	0	0
soukromník	3	55	3	55	0	0
celkem:	61	4764	186	4693	6	71
2008/2009						
obec	54	4372	173	4372	0	0
kraj	2	73	0	0	6	73
církev	2	125	5	125	0	0
soukromník	1	20	1	20	0	0
celkem:	59	4590	179	4517	6	73

2007/2008						
obec	53	4129	168	4129	0	0
kraj	2	73	0	0	6	73
církev	2	125	5	125	0	0
soukromník	1	20	1	20	0	0
celkem:	58	4347	174	4274	6	73
2006/2007						
obec	53	4057	166	4057	0	0
kraj	2	74	0	0	6	74
církev	2	125	5	125	0	0
soukromník	1	20	1	20	0	0
celkem:	58	4276	172	4202	6	74
2005/2006						
obec	52	3893	162	3893	0	0
kraj	2	75	0	0	6	75
církev	2	125	5	125	0	0
soukromník	1	20	1	20	0	0
celkem:	57	4113	168	4038	6	75

Počty dětí v MŠ se průběžně zvyšují. Současně s tím pak dochází ke zvyšování počtu tříd. K tomuto zvyšování dochází především u MŠ zřizovaných obcemi či městy. Kapacita mateřských škol zřizovaných jinými subjekty zůstává konstantní.

Graf č. 3.2 Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele

MŠ v ORP

Tab. 3.23 MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ, popřípadě krajem

Zdroj: Výkaz MŠMT (S1-01, P1-04, R13-01)

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	54	34	208	5248	381,26	13,76	25,23	97,18
2011/2012	56	34	197	4945	365,79	13,51	25,10	88,3
2010/2011	55	34	190	4787	347,53	13,77	25,19	87,03
2009/2010	54	34	178	4513	326,59	13,81	25,35	83,57
2008/2009	54	34	173	4372	314,54	13,89	25,27	80,96
2007/2008	53	32	168	4129	304,75	13,54	24,57	77,90
2006/2007	53	32	166	4057	301,17	13,47	24,43	76,54
2005/2006	52	31	162	3893	294,8	13,20	24,03	74,86

Souběžně se zvyšujícím se počtem dětí narůstá i počet přepočtených úvazků pedagogů. Ve výsledku pak lze konstatovat, že počet dětí na třídu se nijak dramaticky nemění.

Tab. 3.24 SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky atd.)

Zdroj: Data u zřizovatele

školní rok	počet MŠ	samost.MŠ	počet tříd /z to- ho spec.	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	3	1	4	56	5,8	9,65	14	18,66
2011/2012	3	1	4	56	5,8	9,65	14	18,66
2010/2011	3	1	4	56	5,8	9,65	14	18,66
2009/2010	3	1	4	55	5,8	9,48	13,75	18,33
2008/2009	1	1	2	20	2	10	10	20
2007/2008	1	1	2	20	2	10	10	20
2006/2007	1	1	2	20	2	10	10	20
2005/2006	1	1	2	20	2	10	10	20

Ve školním roce 2009/2010 došlo k nárůstu počtu soukromých MŠ. Kromě této změny je stav konstantní. Všechny soukromé MŠ jsou umístěny v Českých Budějovicích

Tab. 3.25 CÍRKEVNÍ MŠ

Zdroj: Data u zřizovatele

školní rok	počet MŠ	samost.MŠ	počet tříd /z toho spec.	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedagog. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	2	2	6	150	14	10,71	25	75
2011/2012	2	2	6	150	14	10,71	25	75
2010/2011	2	2	6	150	14	10,71	25	75
2009/2010	2	2	5	125	11	11,36	25	62,5
2008/2009	2	2	5	125	11	11,36	25	62,5
2007/2008	2	2	5	125	11	11,36	25	62,5
2006/2007	2	2	5	125	11	11,36	25	62,5
2005/2006	2	2	5	125	11	11,36	25	62,5

Z tabulky vyplývá, že stav u církevních MŠ je konstantní a stabilizovaný. Rovněž církevní MŠ jsou umístěny pouze do Českých Budějovic.

Tab. 3.26 Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (R13-01)

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	381,25	18,1	5%
2011/2012	365,79	16,9	5%
2010/2011	347,53	14,3	4%
2009/2010	326,59	11	3%
2008/2009	314,54	11,9	4%
2007/2008	304,75	20,5	7%
2006/2007	301,17	17,6	6%
2005/2006	294,80	1,2	0%

Hodnoty přepočtených úvazků pedagogů stoupají, což zcela jistě souvisí s nárůstem dětí v MŠ. S tímto navyšováním pak souvisí i zvyšování počtu nekvalifikovaných pedagogických pracovníků. Nicméně procenticky je stav setrvalý.

Tab. 3.27 SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky, atd.)

Zdroj: Výroční zpráva školy

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	5,8	1,8	31%
2011/2012	5,8	1	17%
2010/2011	5,8	1	17%
2009/2010	5,8	1	17%
2008/2009	2	0	0%
2007/2008	2	0	0%
2006/2007	2	0	0%
2005/2006	2	0	0%

Stav je stabilizovaný. Nejsou zaznamenány žádné výrazné změny a výkyvy

Tab. 3.28 CÍRKEVNÍ MŠ

Zdroj: Výroční zpráva školy

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	14	0	0%
2011/2012	14	0	0%
2010/2011	14	0	0%
2009/2010	11	0	0%
2008/2009	11	0	0%
2007/2008	11	0	0%
2006/2007	11	0	0%
2005/2006	11	0	0%

Za zmínku stojí 100% kvalifikovanost pedagogických pracovníků v církevních MŠ

Tab. 3.29 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Zdroj: weby jednotlivých škol, Výkaz MŠMT (S1-01)

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		5587	5526	61	
Církevní mateřská škola České Budějovice, Lipenská 3	České Budějovice	75	75	0	
Církevní mateřská škola "U sv. Josefa"	České Budějovice	50	50	0	
II. soukromá mateřská škola Sluníčko, s.r.o. České Budějovice, Na Zlaté stoce 12	České Budějovice	20	20	0	
Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené, České Budějovice, Riegrova 1	České Budějovice	18	18	0	
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, České Budějovice, Štítného 3	České Budějovice	15	15	0	
Mateřská škola pro zrakově postižené, České Budějovice, Zachariášova 5	České Budějovice	60	60	0	
Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola při centru ARPIDA, o.p.s.	České Budějovice	24	24	0	
Mateřská škola, Čechova 40/1, České Budějovice	České Budějovice	184	184	0	
Mateřská škola Nové Homole, Hlavní 152	Nové Homole	50	50	0	
Mateřská škola Hrdějovice	Hrdějovice	50	49	1	
Mateřská škola Nová Ves, okres České Budějovice	Nová Ves	28	28	0	
Mateřská škola Adamov, okres České Budějovice	Adamov	40	40	0	
Mateřská škola, Větrná 24, České Budějovice	České Budějovice	192	192	0	
Mateřská škola, Papírenská 23, České Budějovice	České Budějovice	168	168	0	

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Mateřská škola, K. Štěcha 5, České Budějovice	České Budějovice	298	298	0	
Mateřská škola Čakov	Čakov	25	25	0	
Mateřská škola, E. Pittera 2, České Budějovice	České Budějovice	108	107	1	
Mateřská škola, Neplachova 3, České Budějovice	České Budějovice	130	130	0	
Mateřská škola, U Pramene 13, České Budějovice	České Budějovice	136	136	0	
Mateřská škola Roudné	Roudné	30	30	0	
Mateřská škola Sedmikráska, V. Špály 7, Č. Budějovice	České Budějovice	46	46	0	
Mateřská škola, Pražská 17, České Budějovice	České Budějovice	80	80	0	
Mateřská škola Úsilné	Úsilné	18	18	0	
Mateřská škola Dasný	Dasný	20	20	0	
Mateřská škola Srubec, okres České Budějovice	Srubec	20	20	0	
Mateřská škola Staré Hodějovice, okres Č. Budějovice	Staré Hodějovice	33	27	6	
Mateřská škola Sedlec, okr. České Budějovice	Sedlec	30	28	2	
Mateřská škola, Dlouhá 35, České Budějovice	České Budějovice	56	56	0	
Mateřská škola České Budějovice, Jizerská 4	České Budějovice	224	224	0	
Mateřská škola, Nerudova 53, České Budějovice	České Budějovice	152	152	0	
Mateřská škola, Zeyerova 33, České Budějovice	České Budějovice	168	168	0	
Mateřská škola Zliv, Lidická 599	Zliv	120	120	0	
Mateřská škola, J. Opletala 22, České Budějovice	České Budějovice	177	177	0	
Mateřská škola, Vrchlického nábřeží 1388, České Budějovice	České Budějovice	192	192	0	
Mateřská škola Radošovice	Radošovice	25	25	0	
Mateřská škola Žabovřesky, okres České Budějovice	Žabovřesky	18	18	0	
Základní škola a Mateřská škola, VI. Rady 1, České Budějovice	České Budějovice	84	84	0	
Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka, Rudolfovská 143, České Budějovice	České Budějovice	35	35	0	
Základní škola a Mateřská škola Kamenný Újezd	Kamenný Újezd	86	84	2	
Základní škola, základní umělecká škola a mateřská škola Ledenice	Ledenice	75	75	0	
Základní škola a Mateřská škola, Nerudova 9, České Budějovice	České Budějovice	152	152	0	
Mateřská škola Čejkovice	Čejkovice	28	25	3	
Základní škola a Mateřská škola Borek	Borek	65	65	0	
Základní škola a Mateřská škola Dobrá Voda u Českých Budějovic	Dobrá Voda u Č.B.	95	95	0	
Základní škola a Mateřská škola Doudleby	Doudleby	28	26	2	
Základní škola a Mateřská škola Dubné	Dubné	84	84	0	
Základní škola a Mateřská škola Střížov	Střížov	24	24	0	

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Základní škola a Mateřská škola Olešník	Olešník	56	53	3	
Základní škola a mateřská škola Šindlový Dvory	Litvínovice	79	70	9	
Základní škola a Mateřská škola Rudolfov	Rudolfov	119	119	0	
Základní škola a Mateřská škola Římov	Římov	45	44	1	
Základní škola a Mateřská škola Ševětín	Ševětín	120	118	2	
Základní škola a Mateřská škola Dříteň	Dříteň	83	83	0	
Základní škola a Mateřská škola Lišov	Lišov	150	150	0	
Základní škola a Mateřská škola Zahájí	Zahájí	29	29	0	
Základní škola a Mateřská škola Hosín	Hosín	25	25	0	
Základní škola a Mateřská škola Štěpánovice	Štěpánovice	53	43	10	
Mateřská škola Hluboká nad Vltavou	Hluboká nad Vlt.	184	184	0	
Mateřská škola Včelná	Včelná	60	56	4	
Mateřská škola Lipí	Lipí	40	28	12	
Mateřská škola Boršov nad Vltavou	Boršov nad Vlt.	115	112	3	

V rámci ORP České Budějovice je evidováno celkem 61 volných míst v MŠ. Při pohledu na tabulku je zřejmé, že se jedná o menší obce (např. Sedlec, Lipí, Štěpánovice)

Tab. 3.30 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Zdroj: ČSÚ, weby jednotlivých škol, Výkaz MŠMT (S1-01)

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita–počet dětí)	Počet dětí/kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30.9. 2013	4 994	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	500	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	-300	----	----
Počet dětí v MŠ k 30.9. 2013	4 933	61	98,77
Předpoklad počtu dětí v MŠ k konci roku 2018	5 433	61	98,88
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	5200	-6	100,11

Z vývoje demografické projekce uvedené ve Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji za školní rok 2012/2013 lze konstatovat, že ještě bude pokračovat mírný růst počtu dětí navštěvujících mateřské školy, protože nyní dosahuje svého demografického maxima (v posledních dvou letech činil meziroční nárůst dětí v MŠ 4 - 5% . V dalších letech se tak předpokládá, že bude docházet k poklesu narozených dětí a tudíž k poklesu počtu dětí v MŠ. Tento předpoklad do roku 2023 však také závisí na legislativě - budou přijímány děti dvouleté? Potom by byla potřebná kapacita vyšší zhruba o 1000.

3.1.2.4. Zařízení jeslového typu

Tab. 3.31 Přehled jeslí v OPR

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31.12.2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				122	0
České Budějovice	JESLOVÁ A AZYLOVÁ ZAŘÍZENÍ České Bu- dějovice	6	36	122	0

Organizace JESLOVÁ A AZYLOVÁ ZAŘÍZENÍ České Budějovice se skládají z pěti organizačních jednotek, z nichž tři jsou jesle, která se nacházejí v ul. E. Pitterra, K. Štecha a Čechova. V průběhu roku 2013 došlo z důvodu velkého zájmu rodičů o umístění dětí v jeslích k postupnému navýšení celkové kapacity jeslí o 37 míst, tj. z původní kapacity 85 na 122 míst (od 1.1.2013 byla rozšířena kapacita o 10 míst, od 1.4.2013 o 5 míst a od 2.9.2013 byl zahájen provoz v nově vybudovaných Jeslích Čechova s kapacitou 22 míst).

3.1.2.5. Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tab. 3.32 Školní družiny a školní kluby v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z2-01)

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	5	27	13	40
obcemi	136	3901	21	3922
církví	7	191	0	191
soukromou osobou	2	60	0	60
celkem	150	4179	34	4213

Ve srovnání se školním rokem 2011/2012 nenastaly žádné výrazné změny. Došlo k mírnému nárůstu oddělení a zapsaných dětí z 1. stupně.

2011/2012				
krajem	5	46	10	56
obcemi	134	3813	25	3838
církví	7	205	0	205
soukromou osobou	2	60	0	60
celkem	148	4124	35	4159

Ve srovnání se školním rokem 2010/2011 nenastaly žádné výrazné změny. Došlo k nárůstu oddělení (+6) a zapsaných dětí z 1. stupně (+ 120).

2010/2011				
krajem	5	42	8	50
obcemi	128	3693	36	3729
církví	6	184	0	184
soukromou osobou	2	60	0	60
celkem	141	3979	44	4023

Ve srovnání se školním rokem 2009/2010 nastal výrazný nárůst počtu oddělení (+ 50) a zapsaných dětí z 1. stupně (+ 1456).

2009/2010				
krajem	5	39	10	49
obcemi	76	2237	2	2239
církví	5	150	0	150
soukromou osobou	2	60	0	60
celkem	88	2486	12	2498

Ve srovnání se školním rokem 2008/2009 nenastaly žádné výrazné změny. Došlo k nárůstu oddělení (+4) při mírném úbytku (-13) zapsaných dětí.

2008/2009				
krajem	5	43	13	56
obcemi	72	2 250	10	2260
církví	4	148	0	148
soukromou osobou	1	30	0	30
celkem	82	2471	23	2494

Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 nenastaly žádné výrazné změny. Došlo k nárůstu oddělení (+1) při mírném nárůstu (+60) zapsaných dětí.

2007/2008				
krajem	5	39	5	44
obcemi	71	2 190	6	2196
církví	4	136	0	136
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	80	2365	11	2376

Ve srovnání se školním rokem 2006/2007 nenastaly žádné výrazné změny. Došlo k nárůstu oddělení (+3) při mírném nárůstu (+36) zapsaných dětí.

2006/2007				
krajem	5	31	16	47
obcemi	68	2 154	3	2157
církví	4	136	0	136
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	77	2321	19	2340

Ve srovnání se školním rokem 2005/2006 nenastaly žádné výrazné změny. Došlo k nárůstu oddělení (+2) při mírném nárůstu (+142) zapsaných dětí.

2005/2006				
krajem	5	42	9	51
obcemi	66	2 012	10	2022
církví	3	100	0	100
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	74	2154	19	2173

Počet oddělení školních družin či klubů odpovídal dle dostupných informací z těchto let poptávce.

Tab. 3.33 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z2-01)

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé		ostatní pedag. pracovníci			
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	5	5	0	0	0	0
obcemi	120	130	0	1	1	0
církví	8	2	0	0	0	0
soukromou osobou	7	2	0	0	0	0
celkem	140	139	0	1	1	0

V ORP České Budějovice bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 38 školních družin a školních klubů ve 150 odděleních. Z uvedené tabulky vyplývá, že na jedno oddělení je 0,9 fyzické osoby. V případě, že bychom sledovali přepočtené úvazky byla by tato čísla již smysluplná.

Tab. 3.34 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (S24-01), weby zřizovatelů

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	2	3	3
České Budějovice	2	1	3
Ledenice	0	1	0
Zliv	0	1	0

Zcela logicky je největší koncentrace ZUŠ v Českých Budějovicích. Nacházejí se zde dvě zřizované krajem, tři soukromé základní umělecké školy a jedna zřizovaná obcí. Mimo území statutárního města jsou další dvě ZUŠ (Ledenice a Zliv). V ORP České Budějovice však působí i detašovaná pracoviště ZUŠ Trhové Sviny (jiné ORP) která pomáhá absorbovat poptávku například na Hluboké nad Vltavou.

Tab. 3.35 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (P1-04)

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	32	21,197
České Budějovice	18	12,097
Ledenice	7	3,8
Zliv	7	5,3

Tabulka ukazuje počet pedagogických pracovníků ZUŠ. Faktem však je, že soukromé školy více využívají služeb externistů, jejichž evidence v dostupných zdrojových materiálech není zcela přesná. Proto jsou údaje týkající se šesti ZUŠ v Českých Budějovicích mírně zkreslené.

Tab. 3.36 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Zdroj: weby zřizovatelů, Výkaz MŠMT (Z15-01)

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	1	0	1
České Budějovice	1	0	1

V rámci území ORP existují pouze dvě střediska volného času. Jedná se o Dům dětí a mládeže zřizovaný Jihočeským krajem a Salesiánské středisko mládeže - dům dětí a mládeže, zřizovaný církevní právnickou osobou.

3.1.2.6. SVČ zřizované obcemi v ORP

Žádné středisko volného času není v ORP České Budějovice zřizováno obcí. Pouze Jihočeským krajem a církevní právnickou osobou.

Tab. 3.37 Údaje o pracovnících SVČ v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z15-01)

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	19	5	2	12	8,68	6	1,68	1
České Budějovice	19	5	2	12	8,68	6	1,68	1

Počet pracovníků odpovídá potřebám obou SVČ

Tab. 3.38 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z17-01)

	počet ŠJ a výdejen	počet stravo- vaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	85	15442	5137	10305	21450
Adamov	1	40	40	0	40
Borek	1	179	77	102	180
Borovnice	0	0	0	0	0
Boršov nad Vltavou	2	179	109	70	180
Čakov	1	25	25	0	30
Čejkovice	1	25	25	0	30
České Budějovice	36	10237	3037	7200	15 962
Dasný	1	22	22	0	30
Dobrá Voda u Č.Budějovic	1	275	94	181	280
Doudleby	1	41	28	13	50
Dříteň	1	237	81	156	240
Dubné	2	386	95	291	400
Hluboká nad Vltavou	4	500	156	344	500

	počet ŠJ a výdejen	počet stravo- vaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
Hosín	1	39	25	14	40
Hrdějovice	2	145	50	95	230
Kamenný Újezd	1	318	84	234	330
Ledenice	1	254	79	175	260
Lipí	1	28	28	0	30
Lišov	3	463	148	315	500
Litvínovice	1	187	86	101	200
Nedabyle	1	48	0	48	0
Nová Ves	1	28	28	0	48
Olešník	1	73	53	20	80
Radošovice	1	25	25	0	0
Roudné	1	56	56	0	60
Rudolfov	2	334	119	215	350
Římov	1	58	44	14	60
Sedlec	1	28	28	0	30
Srubec	2	48	48	0	50
Strýčice	1	127	0	127	150
Střížov	1	52	23	29	60
Ševětín	2	350	107	243	350
Štěpánovice	1	83	40	43	90
Úsilné	1	18	18	0	20
Včelná	1	56	56	0	60
Zahájí	1	68	29	39	80
Zliv	2	367	131	236	400
Zvíkov	1	25	25	0	30
Žabovřesky	1	18	18	0	20

Jak je patrné z tabulky cílová kapacita školních jídelen (včetně výdejen) je ve vztahu k poptávce dostatečná. Naopak je u některých školních jídelen registrována rezerva, která by mohla být využita pro jiné školy či organizace.

Tab. 3.39 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

Zdroj: Výkaz MŠMT (Z17-01)

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	5	3,95
obcemi	352	291,8
církví	15	12,96
soukromé	0	0

Školní jídelny zřizované jinými subjekty než obcí se nacházejí pouze v Českých Budějovicích. Průměrný počet pracovníků na jednu jídelnu činí 4,14 osoby. Samozřejmě však existují velké rozdíly v kapacitě jednotlivých ŠJ. To je dáno jejich umístěním podle velikosti obcí a tedy i MŠ či ZŠ, kterým slouží.

3.1.2.7. Financování

Tab. 3.40 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi Zdroj: Sběr dat v území ORP České Budějovice

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	128 656 300	153 264 000	145 632 210	139 456 900	140 982 000	126 353 000	136 451 000	131 750 000
ZŠ (jen 1. stupeň)	10 715 000	16 123 400	16 552 300	17 321 000	17 256 800	16 065 000	16 954 000	17 035 000
MŠ	86 353 000	88 653 200	85 632 000	87 652 000	87 482 000	83 560 500	80 450 120	82 398 701
Jiné	2 654 980	3 876 000	2 546 200	3 750 333	2 153 000	1 786 000	1 954 300	1 564 000
celkem	228 379 280	261 916 600	250 362 710	248 180 233	247 873 800	227 764 500	235 809 420	232 747 701

Celkové provozní výdaje jsou ovlivňovány počtem škol a školských zařízení, která jsou v tom kterém roce financována. V průběhu let docházelo ke změnám počtů škol a školských zařízení a tudíž se i liší provozní náklady v jednotlivých letech.

Tab. 3.41 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

Zdroj: Sběr dat v území ORP České Budějovice

rok		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky		241 639	253 258	257 057	254 675	271 211	268 686	288 199	298 939
celkem		000	000	000	000	000	000	000	000
z toho	platy	240 308 000	251 530 000	255 518 000	253 243 000	269 691 000	266 957 000	286 437 000	297 177 000
	ostatní osobní náklady	1 385 000	1 728 000	1 539 000	1 432 000	1 520 000	1 729 000	1 762 000	1 729 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje		96 983 000	101 740 000	101 506 000	99 084 000	103 145 000	99 542 000	105 310 000	113 750 000
neinvestiční výdaje celkem		338 676 000	354 998 000	358 563 000	353 759 000	374 56 000	368 228 000	393 509 000	412 689 000

Výše prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje je ovlivněna jednak počtem škol a legislativními opatřeními s dopadem na mzdy učitelů a dalších pedagogických i nepedagogických pracovníků. Obě dvě skutečnosti mohly být v ORP České Budějovice registrovány.

Tab. 3.42 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

Zdroj: Sběr dat u zřizovatelů

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	75 124 791	24 631	322
základní školy	169 299 482	22 763	1 013
gymnázia		25 838	975
stravování MŠ, ZŠ	30 078 126	2 791	53
školní družiny a kluby	20 418 055	8 187	16
základní umělecké školy	4 018 546	18 020	0
využití volného času		5 588	65
celkem použité finanční prostředky	298939000	107818	2444

Data jsou pouze za školy a školská zařízení zřizovaná obcemi.

Tab. 3.43 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Zdroj: Sběr dat u zřizovatelů -obcí

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	100492905,5	267592560
Adamov	349 166,00	388580
Borek	1 151 566,50	2 318 380,00
Borovnice	-	-
Boršov nad Vltavou	958 710,00	9 116 450,00
Bošilec	-	-
Branišov	-	-
Břehov	-	-
Čakov	169 289,00	344 460,00
Čejkovice	204 983,00	316 830,00
České Budějovice	71 000 000	124 000 000
Dasný	182 378,00	431 340,00
Dívčice	-	-
Dobrá Voda u Č.Budějovic	1 328 966,00	4 390 350,00
Doubravice	-	-
Doudleby	252 685,00	762 570,00
Drahotěšice	-	-
Dříteň	1 138 097,00	16 651 610,00
Dubičné	-	-
Dubné	198 048,00	316 200,00
Dynín	-	-
Habří	-	-

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Heřmaň	-	-
Hlavatce	-	-
Hlincova Hora	-	-
Hluboká nad Vltavou	3 266 435,00	27 558 440,00
Homole	799 281,00	14 609 790,00
Hosín	543 295,00	934 640,00
Hradce	-	-
Hrdějovice	977 844,00	2 513 570,00
Hůry	-	-
Hvozdec	-	-
Chotýčany	-	-
Jankov	-	-
Jívno	-	-
Kamenný Újezd	1 351 016,00	2 930 060,00
Komařice	-	-
Ledenice	1 777 836,00	3 933 850,00
Libín	-	-
Libníč	-	-
Lipí	352 118,00	811 350,00
Lišov	3 744 382,00	8 436 730,00
Litvínovice	1 364 510,00	4 019 050,00
Mazelov	-	-
Mokrý Lom	-	-
Mydlovary	-	-
Nákří	-	-
Nedabyle	170 125,00	1 259 960,00
Neplachov	-	-
Nová Ves	372 369,00	645 460,00
Olešník	500 081,00	5 947 760,00
Pištín	-	-
Planá	-	-
Plav	-	-
Radošovice	151 723,00	332 320,00
Roudné	476 580,00	1 490 470,00
Rudolfov	1 235 054,00	7 689 900,00
Římov	534 967,00	1 530 640,00
Sedlec	537 999,00	404 350,00
Srubec	1 096 188,00	1 479 570,00
Staré Hodějovice	544 476,00	527 590,00

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Strážkovice	-	-
Strýčice	25 132,00	1 660 460,00
Střížov	123 226,00	500 710,00
Ševětín	867 071,00	4 441 230,00
Štěpánovice	450 877,00	1 354 990,00
Úsilné	248 063,00	353 590,00
Včelná	844 886,00	4 836 920,00
Vidov	-	-
Vitín	-	-
Vlkov	-	-
Vrábče	-	-
Vráto	-	-
Záboří	-	-
Zahájí	726 954,00	1 567 850,00
Závraty	-	-
Zliv	200 841,00	6 159 440,00
Zvíkov	-	-
Žabovřesky	275 688,00	625 100,00

Uvedená data byla získána z www.rozpocetobce.cz a jsou platná k roku 2012. Data za rok 2013 nebyla dosud dostupná. Z přehledu je zřejmé, že každá obec, která má školu či školské zařízení alokuje v rámci svého rozpočtu větší částku, než činí 7% z RUD. Z jednotlivých dat je patrné, že v roce 2012 byly u některých obcí či měst realizovány významné investice do majetku škol či školských zařízení. U obcí, kde není uvedena žádná hodnota platí, že nezřizují žádnou školu či školské zařízení.

Tab. 3.44 Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Zdroj: Sběr dat u zřizovatelů

Obec	Název a popis investice	odhado- vaný rok	Orientační částka	Poznámka
celkem			81000000	
České Budějovice	MŠ Kněžské Dvory	2014	10 000 000	
České Budějovice	Tělocvična ZŠ O. Nedbala	2015	20 000 000	
České Budějovice	rekonstrukce školních hřišť (5 ZŠ)	2016	14 000 000	
České Budějovice	přístavba ZŠ Nové Hodějovice	2017	5 000 000	
České Budějovice	přístavba tělocvičny ZŠ Matice školské	2015	5 000 000	
České Budějovice	rekonstrukce školních jídelen (2ZŠ)	2015	27 000 000	

Realizace investic do značné míry záleží na poskytnutých prostředcích z různých dotačních programů (EU i státu) nebo na možnostech rozpočtu obce. Oba dva zdroje jsou však v současnosti nejasné a nelze v tuto chvíli odhadnout investiční náklady a jejich financování. Vyjádření převážné většiny starostů bylo v tomto ohledu opatrné, a to především s poukazem na komunální volby na podzim 2014.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 3.45 Analýza cílových (dotčených) skupin

Zdroj: šetření zpracovatele

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	kvalitní výuka	nezájem, výhrady k vedení, nespokojenost s výukou	osobní jednání, využití školských rad	
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	vhodné umístění	neumístění dětí	média, inf. kampaně o volných kapacitách, os. jednání v jednotlivých školách	Připravenost pro dostatečnou kapacitu
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	kvalitní výuka, zábava, málo stresu	školní prostředí je stresuje, přístup a pedagogické schopnosti učitelů, vliv médií a rodiny	osobní jednání v průběhu pobytu ve škole	Aktivizační formy výuky, škola hrou
Pedagogové a další zaměstnanci	dobré technické a fin. podmínky. Jasné stanovené kvalifikační požadavky, transparentní systém hodnocení	odliv pracovníků	Osobní, řízení lidských zdrojů	legislativní
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	fungující zařízení a dostatek dětí a fin. prostředků	nedostatek dětí, neočekávané výdaje	jednání v rámci školských obvodů	Legislativní
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	spolupráci s obcí ve školském obvodu	špatná dopravní obslužnost	jednání v rámci školských obvodů, a s ostatními obcemi v ORP	Školské obvody, řešení v rámci DSO nebo ORP
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	fungující zařízení a dostatek dětí a fin. prostředků	nedostatek dětí, neočekávané výdaje	jednání v rámci školských obvodů	Legislativní
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	vyhledávaná škola s kvalitní výukou škola	odliv partnerů a sponzorů	jednání s vedením a zřizovatelem	

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé	dobré rozmístění škol a jejich kapacit, dostatek fin. prostředků, efektivitu provozu a výuky	špatná informovanost a komunikace	okresní shromáždění, kulaté stoly	Podnět pro legislativní změny
Obcí SO ORP				
Kraje	efektivní řízení	nesprávně nastavené normativy, špatná zákl. dopravní obslužnost	kvalitní výkazní systém	Dobře nastavená dopravní obslužnost
Stát	komplexní informovanost o situaci a potřebách	nevhodné legislativní změny		
Média	informační zdroj, negativní zprávy	Agresivita médií, touha po senzácích a negativních zprávách, zjednodušování skutečností, zkratkovitost	Osobní komunikace, "výchova svého novináře"	průběžná komunikace

Cílové skupiny v oblasti základního a předškolního vzdělávání představují široký okruh osob a institucí, které sice deklarují společný cíl, ale často se liší jejich názory na to, jakými způsoby a metodami tohoto cíle dosáhnout. Problémem školství obecně je velmi obtížná definice kvality vzdělávání, tj. metě, ke které by měly školy směřovat. Jde o kategorii, která se skládá z mnoha parametrů, které však nelze či je velmi obtížné exaktně měřit. Cílové (dotčené) skupiny jsou proto často pod vlivem svých subjektivně laděných názorů a zkušeností a pohled na školství přes tyto zkušenosti filtrují. Jedním z největších problémů, který v současnosti ovlivňuje výchovně vzdělávací proces ve školách je komplikovaný vztah dvou cílových skupin a to rodičů a pedagogů.

Domnívám se, že právě tento vztah je základem, pomocí něhož je ovlivňována prestiž školy a pedagogických pracovníků a jehož prostřednictvím lze výrazně zvýšit efektivitu výchovně vzdělávacího procesu. Faktem je, že školy v menších obcích mají lepší podmínky pro budování tohoto vztahu a tím mají větší potenciál pro kvalitní vzdělávání. Do značné míry tak tyto školy mohou eliminovat hendikepy, které naopak mají oproti školám ve větších městech, tedy v našem případě především v Českých Budějovicích.

Tab. 3.46 Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Zdroj: šetření zpracovatele

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	4	8	kontrolní činnost	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	4	12	plánování+časové fin. odhady	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	1	3	3	znalost potřeb a vývoje potřeb ve školství	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	3	3	spolupráce obcí	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	2	3	6	rezervy v kapacitách	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	4	4	16	spolupráce obcí ORP a kraje	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	1	2	2	komunikační plán	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	3	6	politické řešení	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	3	6	politické řešení	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	2	3	6	politické řešení	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	3	6	kontrolní činnost	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	1	2	2	fin plán pro uvedené potřeby	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	3	6	kontrolní činnost	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	2	4	kontrolní činnost, spolupráce s rodičovskou veřejností	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	1	1	1	komunikační plán	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	2	4	řízení personálních rizik a lidských zdrojů	Konkrétní ZŠ, MŠ

Analýza rizik byla připravena ve spolupráci s oslovenými starosty/starostkami. Svým názorem pak přispělo i několik pedagogických pracovníků na vedoucích i běžných pozicích. Jednalo se v první fázi o identifikaci jednotlivých rizik a následně o jejich kvantifikaci dle pravděpodobnosti a míry dopadu.

Jak je patrné z hodnocení jednotlivých rizik mezi nejvýznamnější rizika byl zařazen Nedostatek financí na investice a vybavení a Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ. Faktem je, že nedostatek financí na investice a vybavení by mohl být do značné míry eliminován nastavením nového operačního programu VVV. V současné době, však není jeho podoba finalizována, takže jej nelze uvádět jako prostředek pro eliminaci rizika.

Dle mého názoru závažnějším rizikem je rušení dopravních spojů, protože toto riziko ohrožuje především školy v menších obcích. Jejich udržení je však pro samotnou existenci obcí zásadní. Rušení dopravních spojů přitom probíhá téměř nezávisle na zřizovateli těchto škol, jde o aktivitu dopravců, kteří sledují především efektivitu a ekonomickou výhodnost svého podnikání.

Jako možnou cestu k eliminaci tohoto rizika by mohl ukazovat příklad některých obcí v SO Blata, které si pořídily z dotačních prostředků mikrobuse a využívají jej i pro dopravu dětí do škol a zpět.

3.1.4.SWOT analýza školství

Tab. 3.47 SWOT analýza

Zdroj: šetření zpracovatele

Silné stránky:	Slabé stránky:
• Stablní školy a školská zařízení • Ochota zřizovatelů podporovat školy • Dobrá spolupráce zástupců obcí • Výměna zkušeností zřizovatelů škol, řešení podpůrných služeb, které zlepší dosažitelnost šk. zařízení	• Nepřehledné a roztříštěné výkaznictví • Chybí síťování potřeb • Spolupráce mezi školami a školskými zařízeními • Legislativa zejména v otázce předškolního vzdělávání, kvalifikovanosti učitelů • Z důvodu nedostatečné kapacity MŠ nebo ZŠ v místě bydliště či pracoviště nutné dojíždění
Příležitosti:	Hrozby:
• Vzájemná spolupráce zřizovatelů • Sdílení informací a zkušeností, • Větší spolupráce obcí, které nemají školu • Tlak na změnu legislativy	• Nevhodné legislativní změny • Špatná informovanost, neochota ke spolupráci společného řešení • Nedostatečné či špatně využívané kapacity škol • Menší efektivita vynaložených nákladů • Neschopnost variabilitu kapacit v závislosti na počtu dětí a žáků.

SWOT analýza, jejímž cílem je určit co nejobjektivnější charakteristiku mikroregionu Sdružení Růže, je klasifikační metoda umožňující přehledné uspořádání stávajících základních poznatků ze situační analýzy. SWOT je zkratkou anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

Silné a slabé stránky hodnotí vnitřní parametry, podmínky či znaky dané oblasti v rámci daného území ORP, které jsou změnitelné nebo ovlivnitelné aktivitou subjektů v daném území. Silné stránky jsou komparativní a konkurenční výhody pro rozvojové aktivity, slabé stránky jsou pak veškeré faktory, které limitují nebo ohrožují tyto aktivity. Tato část SWOT analýzy se také nazývá „vnitřní analýza“. „Vnější analýza“ se označuje druhá polovina SWOT analýzy, která se zabývá příležitostmi a hrozbami vztahujícími se k vnějšímu prostředí (je jakýmsi popisem vztahů daného území a jeho okolí). V té se vyhodnocují faktory, procesy a okolnosti, které nejsou v převážné míře přímo ovlivnitelné subjekty z řešeného území.

Navazující strategie rozvoje musí být postavena v maximální možné míře na využití silných stránek a příležitostí, a naopak eliminaci hlavních problémů (slabých stránek) a minimalizaci důsledků potenciálních hrozeb.

SWOT analýza je základem pro formulaci cílů, priorit, opatření a rozvojových aktivit, a současně s přehledem plánovaných akcí výchozím podkladem pro návrhovou (strategickou) část. Aby byla zajištěna relevance návrhové části, bude formulace jednotlivých priorit a cílů adekvátně reagovat na silné a slabé stránky ORP České Budějovice a při tom zohledňovat vnější příležitosti a hrozby.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V ORP České Budějovice jsou fungující a stabilní školy a školská zařízení. Je patrná hraniční obsazenost MŠ, v návaznosti na to bude zapotřebí měnit kapacity i v ZŠ. Školy mají slušnou a srovnatelnou vybavenost a stabilní efektivitu /není patrný razantní nárůst provozních a os. nákladů/. V oblasti školství je vzájemně dobře hodnocena spolupráce mezi obcemi. Jako hrozba jsou vnímány legislativní prostředí ve věci kvalifikovanosti učitelů, systém přijímání předškolních dětí do MŠ – bez ohledu na spádovost a omezené možnosti variability kapacit. Rovněž oblast výkaznictví lze hodnotit jako roztržštěnou, ne zcela odpovídající současným technickým možnostem. Není rozšířeno síťování potřeb ve školství a společná snaha o dosažení optimální dopravní obslužnosti.

Z hlediska počtu mateřských a základních škol a dalších školských zařízení je logické, že dominantní roli zde hrají České Budějovice. Význam Českých Budějovic však spočívá především v tom, že nabízí bohatou škálu středoškolského vzdělávání a vzdělávání terciární. Tento fakt společně s dobrou dostupností z obcí ORP do Českých Budějovic způsobuje, že žáci studující na středních a vysokých školách v českých Budějovicích mohou poměrně bez problémů dojíždět a nemusí být ubytováni v Domovech mládeže.

Navrhováno řešit tyto problematické okruhy:

- 1) Dostupnost předškolní vzdělávání
 - Zřízení kapacit pro péči o děti do 3 let
 - Limitní kapacity MŠ
 - Změna legislativy ve věci kvalifikovanosti učitelů
 - Systém přijímání dětí do MŠ
- 2) Kvalita základní školství
 - Umožnění variabilní kapacity – změkčení norem
 - Dostatek fin. prostředků na obnovu a rozšíření kapacit
- 3) Spolupráce základních škol prostřednictvím společných projektů a aktivit

V podstatě každý výukový a výchovný předmět skýtá řadu témat, ve kterých by mohly školy spolupracovat. Významným pojítkem zde může být blízkost škol, podobné realie, které školy obklo-

pují, podobný historický kontext a současná zkušenost. Na druhé straně je faktem, že školy se do spolupráce s jinými školami nehrnou. Důvody jsou různé. Podstata řešení spočívá v tom, že je realizován jeden společný projekt s daným tématem a cílem a tento jeden projekt je složen z dílčích podprojektů jednotlivých zapojených škol.

Příkladem, který je častý, jsou například soutěže, kdy v průběhu školního roku se na jednotlivých školách připravují na soutěž (hudba, sport, výtvarné činnosti, recitace apod.), která má pak vyvrcholení – přehlídku na jednom místě v území.

Dalším příkladem je vytvoření místopisných výukových publikací a pracovních listů o historii, přírodě a kultuře dané oblasti s tím, že každá ze zapojených škol pracuje na svém podtématu a ve výsledku vzniká jedna regionální publikace, internetové stránky a další společné výstupy (např. propagační materiál pro účely cestovního ruchu).

Realizace společných integrovaných projektů propojuje jednotlivé zapojené školy, vytváří se podmínky pro přenos dobré praxe, vytváří se vztah žáků ke škole, do dění ve škole se zatahuje veřejnost a rodiče, pro školy se vytváří prostředek pro prezentaci.

Zásadní je zde role iniciátora a organizátora integrovaného projektu. Je obtížné zajistit, aby organizátorem byla jedna ze zapojených škol. To by z různých důvodů nefungovalo. Proto by se iniciátorem a organizátorem měl stát jiný externí subjekt. Podmínkou je, aby měl respekt a důvěru u jednotlivých škol. Možnosti spolupráce mohou být následující:

A) Spolupráce v oblasti přírodovědných předmětů

Nutné je najít vhodná témata, která budou záležet na místních realitách. Nicméně v každé oblasti lze najít něco, co bude vytvářet námět pro společný projekt. V oblasti s velkou koncentrací vodních ploch to může být projekt zaměřený na monitoring vodního prostředí a vodních živočichů. Výstupem pak může být naučná stezka, společná publikace, připravená soutěž pro spolužáky, rodiče nebo i učitele.

B) Spolupráce v oblasti humanitních předmětů

Vhodným tématem může být tvorba zpravodaje přinášející zprávy z obcí, kde se nachází spolupracující školy. Tématem může být i zkoumání historie dané oblasti a zaznamenávání výpovědí pamětníků. Tématem by však mohly být i aktuální problémy dané oblasti a hledání možností k jejich řešení. Součástí pak může být zjišťování názorů veřejnosti pomocí anket či řízených rozhovorů. Výstupem pak mohou být různé publikace, výstavy, video spoty, průzkumy veřejného mínění, projekty, které budou řešit identifikovaný problém.

C) Spolupráce v oblasti hudební výchovy, výtvarné výchovy či tělesné výchovy

Předmětem této varianty mohou být soutěže, kdy se v každé zapojené škole budou připravovat účastníci na finále, které proběhne pro všechny školy v dané oblasti. Podobné to může být se sportovními soutěžemi.

3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců škol a školských zařízení z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

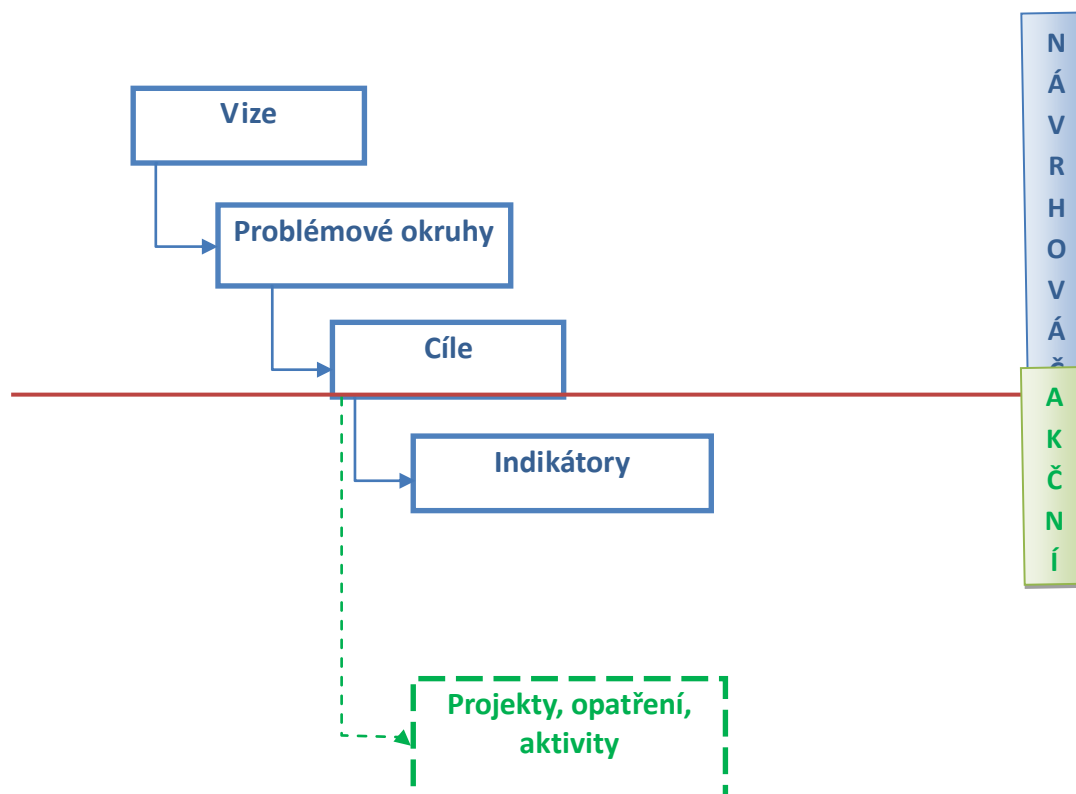
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých

cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce v oblasti školství			
Školy a školská zařízení v ORP jsou zdrojem aktivních mladých lidí, kteří dokážou využít získaných vědomostí a dovedností jak k individuálnímu osobnostnímu růstu, tak i rozvoji obce a komunity, ve které žijí. Spolupráce obcí, škol a neziskových organizací zabývajících se výchovou a prací s dětmi a mladými lidmi je prostředkem k efektivnímu a udržitelnému provozu na jedné straně a k dosažení vysoké kvality práce na straně druhé.			
Školství	Problémová oblast 1 <i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>	Problémová oblast 2 <i>Kvalita základního školství</i>	Problémová oblast 3 <i>Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání</i>
	cíl 1.1: Rozvoj kapacit mateřských škol	cíl 2.1: Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů	cíl 3.1: Rozvoj dostupnosti programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (i pro MŠ)
	cíl 1.2.: Modernizace vybavení mateřských škol	cíl 2.2.: Modernizace vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky	cíl 3.2.: Podpora vzájemné spolupráce škol v území ORP České Budějovice prostřednictvím společných projektů a aktivit
	cíl 1.3: Snižování energetické náročnosti provozu mateřských škol a další opatření k úspoře provozních nákladů	cíl 2.3.: Snižování energetické náročnosti provozu škol a další opatření k úspoře provozních nákladů	cíl 3.3.: Rozvoj systému regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy
	cíl 1.4.: Podpora služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v mateřských školách	cíl 2.4.: Podpora služeb asistentů, logopedů, psychologů, výchovných poradců a dalších specialistů ve školách	
	cíl 1.5.: Rozvoj kvality vzdělávacích programů v mateřských školách	cíl 2.5.: Rozvoj kvality školních vzdělávacích programů ve školách	

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

„Českobudějovicko pro naši budoucnost – Naše budoucnost pro naši prosperitu“

Školy a školská zařízení v ORP jsou zdrojem aktivních mladých lidí, kteří dokážou využít získaných vědomostí a dovedností jak k individuálnímu osobnostnímu růstu, tak i rozvoji obce a komunity, ve které žijí. Spolupráce obcí, škol a neziskových organizací zabývajících se výchovou a prací s dětmi a mladými lidmi je prostředkem k efektivnímu a udržitelnému provozu na jedné straně a k dosažení vysoké kvality práce na straně druhé.

Systém sociálních služeb v ORP České Budějovice je efektivním a udržitelným systémem nastaveným prostřednictvím komunitního plánování sociálních služeb v rámci kterého jsou zdůrazněny potřeby všech cílových skupin a všech obcí v území ORP České Budějovice.

Adekvátní rozvoj regionálních/ lokálních zařízení pro energetické využití komunálního odpadu a přiblížení se k evropské "recyklační společnosti".

S ohledem na výsledky analýzy, dotazníkových šetření, dosavadního a předpokládaného budoucího vývoje v oblasti předškolního a základního vzdělávání byly identifikovány následující problémové oblasti:

- A. Dostupnost předškolního vzdělávání a výchovy**
- B. Kvalita základního školství**
- C. Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání**

Problémový okruh č. 1: Dostupnost předškolního vzdělávání

Tento problémový okruh byl identifikován na základě šetření poptávky cílové skupiny, tedy poptávky rodičů po místech v zařízeních předškolního vzdělávání, tedy především v mateřských školách. V současnosti existuje výraznější převis této poptávky před nabídkou. Předpokladem pro období za tři až pět let je však vyrovnaní tohoto stavu tím, že dojde k úbytku poptávky, protože vývoj demografické křivky bude klesat. Současným úkolem je tedy navýšit kapacitu mateřských škol, ale tak, aby pozdější uvolněná kapacita mohla být operativně využita pro vzdělávací a výchovné účely mateřských škol či neformálního vzdělávání.

Příčiny problému:

1. Zvýšení poptávky v důsledku stoupající demografické křivky
2. Nedostatečné kapacity v mateřských školách v důsledku předchozího rušení mateřských škol či omezování jejich kapacity

Důsledky neřešení:

- a. Problémy s uplatněním rodičů na trhu práce
- b. Dojíždění dětí do školek s dostatečnou kapacitou oslabuje komunitní život v obci, kde je nedostatek místa
- c. Zvýšené náklady rodičů spojené se zajištěním předškolního vzdělávání a výchovy a tím snížení jejich socio-ekonomické stability

Problémový okruh č. 2: Kvalita základního školství

Tento problémový okruh byl identifikován na základě šetření v jednotlivých obcích, které zřizují základní školu. Obecně lze říci, že existuje potřeba formulovaná různými cílovými skupinami po kvalitě výchovy a vzdělávání na základních školách. Tato potřeba si však vyžaduje detailnější rozbor, protože v rámci komunikace s různými cílovými skupinami docházelo k rozdílnému chápání pojmu „kvalita vzdělávání“. Obecně však lze říci, že v rámci tohoto problémového okruhu by měly být řešeny nejen infrastrukturní podmínky pro vzdělávání (často spojené s investicemi), ale rovněž zvyšování odborné a pedagogické připravenosti pedagogů a další tzv. měkké podmínky pro výchovu a výuku.

Příčiny problému:

1. Řada škol se potýká s poddimenzovaným financováním ze strany zřizovatelů (v oblasti investic)
2. Kolektivy pedagogických pracovníků v základních školách jsou poměrně nevyrovnané jak ve své odborné kvalitě, kreativitě a motivaci pro svojí práci
3. Příčinou řady problémů je i nevyrovnaná a rozdílná úroveň chování žáků, kteří si tyto návyky chování přinášejí ze svých rodin.

Důsledky neřešení:

- a. Nízká atraktivita pedagogické profese pro absolventy pedagogických škol a pedagogických oborů nepedagogických škol
- b. Odliv žáků z venkovských škol do škol ve větších městech, tedy v rámci ORP především do Českých Budějovic
- c. Odliv lépe prospívajících žáků na víceletá gymnázia a tím snižování úrovně škol, odkud odcházejí.

Problémový okruh č. 3: Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání

Třetí identifikovaný problémový okruh se dotýká schopnosti a ochoty škol mezi sebou spolupracovat a tím vytvářet podmínky pro přenos dobré praxe z jedné školy na druhou. Školy tak, jak bylo sledováno, jsou dnes příliš uzavřené a pedagogové nemají příležitost inspirovat se příklady dobré praxe z jiných škol.

Příčiny problému:

1. Školy vůči sobě navzájem často vystupují jako konkurence, která si hlídá své know-how a nechce se otevírat pro pedagogy z jiných škol
2. Příčinou problému je i to, že i sami pedagogové jsou spíše individualisté, než týmoví hráči. Prvotně se to projevuje uvnitř každé školy, ale ve svém důsledku je tento individualismus brzdou i pro spolupráci s jinými školami
3. Školy nejsou motivovány spolupracovat s jinými školami. Naopak je možnost této spolupráce často přehlušena obavou z odhalení svých tzv. nedostatků. Tato obava přichází často i z vedení škol.

Důsledky neřešení:

- a. Neefektivní práce, kdy se často objevuje již objevené a vyzkoušené
- b. Izolovanost škol a pomalejší přenos dobré praxe
- c. Komplikovanější přístup k dotačním prostředkům z EU

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	<i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>
Cíl 1.1.	Rozvoj kapacit mateřských škol
Popis cíle	Cílem je optimalizovat kapacity mateřských škol v závislosti na demografickém vývoji v ORP České Budějovice. Nejde tedy pouze navyšování kapacity, ale cílem by mělo být vytvoření flexibilní kapacity, kdy při úbytku dětí v MŠ může dojít k využití nadbytečné kapacity pro výchovné účely MŠ. Pro nejbližší období však naplňování tohoto cíle úzce souvisí se zvyšováním kapacit MŠ.
Hlavní opatření	• Zvyšování počtu míst v MŠ výstavbou nových objektů • Zvyšování počtu míst v MŠ rekonstrukcí stávajících objektů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet míst v mateřských školách
Správce cíle	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 1	<i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>
Cíl 1.2.	Modernizace vybavení mateřských škol
Popis cíle	Mateřské školy v menších obcích se mnohdy potýkají s vybavením (nabytek, zařízení místností, kde probíhá výhcný proces, školní zahrady, pomůcky apod), které neodpovídá současným požadavkům. Tento cíl proto spočívá v doplnění tohoto vybavení a v modernizaci stávajícího. Cílem je snížit kvalitativní rozdíl mezi vybavením městských MŠ a venkovských MŠ.
Hlavní opatření	• Pořízení nového nábytku • Nákup a instalace zařízení, které umožní rozvoj nových výukových a výchovných metod (např. při použití ICT) • Modernizace technického zařízení budov
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet MŠ s modernizovaným vybavením
Správce cíle	DSO v ORP České Budějovice

Problémový okruh 1	<i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>
Cíl 1.3.	Snižování energetické náročnosti provozu mateřských škol a další opatření k úspoře provozních nákladů
Popis cíle	Tento cíl spočívá především v stavebních úpravách, které mají za cíl snížit energetickou náročnost provozu školních budov. Cílem je snížení nákladů na provoz škol a současně využití těchto ušetřených zdrojů pro investice do modernizace vybavení a zařízení MŠ a do prostředků, které zkvalitňují výchovnou práci v MŠ.
Hlavní opatření	• Projektová příprava, včetně zpracování energetických auditů školních budov • Výměna tepelných systémů v budovách MŠ • Opatření vedoucí k omezení tepelných ztrát • Opatření snižující spotřebu elektrické energie
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet opatření vedoucích k úspoře provozních nákladů MŠ při zachování rozsahu činnosti Snížení energetické náročnosti provozu mateřských škol
Správce cíle	DSO v ORP České Budějovice

Problémový okruh 1	<i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>
Cíl 1.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v mateřských školách
Popis cíle	Cílem je zajištění metodické, finanční a materiální podpory mateřských škol v jejich úsilí zpojit do výchovného procesu v MŠ asistenty, logopedy, dětské psychology a případně další specialisty. Tento cíl reaguje na problémy především venkovských MŠ, kde dostupnost těchto služeb je nízká a rodiče jsou odkázáni na České Budějovice. Cílem je vytvořit systém „létačích“ specialistů, kteří by obsluhovali více MŠ v území.
Hlavní opatření	• Zajistit poptávku po jednotlivých službách • Vytvořit systém, který by byl finančně udržitelný • Pilotní otestování systému a jeho přenos do dalších MŠ
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet MŠ, kde budou zavedeny služby jednoho či více zmíněných specialistů • Počet poskytovaných služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v MŠ
Správce cíle	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 1	<i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>
Cíl 1.5.	Rozvoj kvality vzdělávacích programů v mateřských školách
Popis cíle	Cílem je zvyšování kvality vzdělávacích programů v MŠ prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogů a zaváděním inovativních přístupů k výchovné práci, včetně individuálních metod výchovné práce, zaváděním technického vzdělávání do programů MŠ, jazykového vzdělávání a přiměřeného vzdělávání pomocí ICT .
Hlavní opatření	• Další vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ • Zavádění inovativních forem vzdělávání a výchovné práce • Podpora zavádění technického vzdělávání na MŠ • Podpora jazykového vzdělávání na MŠ
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet inovovaných vzdělávacích programů v MŠ Počet pedagogických pracovníků, kteří projdou programy DVPP
Správce cíle	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 2	<i>Kvalita základního školství</i>
Cíl 2.1.	Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů
Popis cíle	Cílem jsou stavební a technické úpravy vnitřních i venkovních prostor školních objektů tak, aby odpovídaly současným trendům a aby se stav školních objektů v malých obcích astával postupně srovnatelný se stavem škol ve městech. Cílem není řešit jen nejvážnější problémy a závady, ale kontinuálně zvyšovat technickou úroveň školních budov a areálů.
Hlavní opatření	• Zpracování projektových dokumentací nezbytných k těmto úpravám a zajištění povolení příslušných stavebních úřadů • Rekonstrukce a modernizace vnitřních prostor školních budov a přizpůsobení těchto prostor moderním požadavkům na výuku • Rekonstrukce a modernizace školních areálů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet rekonstruovaných a modernizovaných školních budov/areálů
Správce cíle	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

Problémový okruh 2	<i>Kvalita základního školství</i>
Cíl 2.2.	Modernizace vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky
Popis cíle	Základní školy v menších obcích se mnohdy potýkají se zastaralým a nevyhovujícím vybavením, které neodpovídá současným požadavkům. Tento cíl proto spočívá v doplnění tohoto vybavení a v modernizaci stávajícího. Cílem je snížit kvalitativní rozdíl mezi vybavením městských ZŠ a venkovských ZŠ. Cílem je zajistit takové výukové prostory, které umožní zavádět inovativní výukové metody a využívat moderní technologie.
Hlavní opatření	• Modernizace výukových prostor • Modernizace vybavení škol pro technické vzdělávání • Modernizace vybavení škol pro přírodovědné vzdělávání • Modernizace vybavení škol pro tzv. výchovné předměty (TEV, HV, VV)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet realizovaných modernizací vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky
Správce cíle	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

Problémový okruh 2	<i>Kvalita základního školství</i>
Cíl 2.3.	Snižování energetické náročnosti provozu škol a další opatření k úspoře provozních nákladů
Popis cíle	Tento cíl spočívá především v stavebních úpravách a modernizaci topných systémů, které mají za cíl snížit energetickou náročnost provozu školních budov. Cílem je snížení nákladů na provoz škol a současně využití těchto ušetřených zdrojů pro investice do modernizace vybavení a zařízení MŠ a do prostředků, které zkvalitňují výchovnou práci v MŠ. Náklady na energie jsou v případě základních škol hrazeny z rozpočtů jejich zřizovatelů, tedy většinou obcí. Snížení těchto nákladů tak povede k úsporám v obecních rozpočtech a tím se otevrou možnosti pro financování jiných potřebných aktivit v obci, a to včetně dalších investic do vybavení škol a školských zařízení.
Hlavní opatření	• Projektová příprava, včetně zpracování energetických auditů školních budov • Výměna tepelných systémů v budovách ZŠ • Opatření vedoucí k omezení tepelných ztrát • Opatření snižující spotřebu elektrické energie
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet opatření vedoucích k úspoře provozních nákladů ZŠ při zachování rozsahu služeb a kapacit • Snížení energetické náročnosti provozu základních škol a další opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů
Správce cíle	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

Problémový okruh 2	<i>Kvalita základního školství</i>
Cíl 2.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů, psychologů, výchovných poradců a dalších specialistů ve školách
Popis cíle	Cílem je zajištění metodické, finanční a materiální podpory základních škol v jejich úsilí spojit do výchovného procesu v ZŠ asistenty, logopedy, dětské psychology a případně další specialisty. Tento cíl reaguje na problémy především venkovských ZŠ, kde dostupnost těchto služeb je nízká a rodiče jsou odkázáni na České Budějovice. Cílem je vytvořit systém „létajících“ specialistů, kteří by obsluhovali více „venkovských“ ZŠ v území.
Hlavní opatření	• Zajistit poptávku po jednotlivých službách • Vytvořit systém, který by byl finančně udržitelný • Pilotní otestování systému a jeho přenos do dalších ZŠ
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet ZŠ, kde budou zavedeny služby jednoho či více zmíněných specialistů
Správce cíle	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 2	<i>Kvalita základního školství</i>
Cíl 2.5.	Rozvoj kvality školních vzdělávacích programů ve školách
Popis cíle	Školní vzdělávací program je nutné chápat jako systém, jehož kvalita je ovlivněna kvalitou pedagogických pracovníků, kteří tento program ve škole realizují. Současně jde ale o systém, který v zájmu rozvoje kvality musí reagovat na vnější podněty, inovativní metody pedagogické práce a nové přístupy k výchově a vzdělávání. Z tohoto pohledu lze tento cíl naplňovat nejen prostřednictvím efektivního dalšího vzdělávání pedagogů, ale rovněž zaváděním inovativních přístupů k výchovné práci, včetně individuálních metod výchovné práce, zaváděním technického vzdělávání do programů ZŠ, jazykového vzdělávání a vzdělávání pomocí ICT. Současně je třeba vidět, že tzv. „venkovské“ školy mají značný potenciál pro individualizovanější přístupy k žákům a pro užší propojení školy a obce, tj. i pro intenzivnější zapojování žáků do života příslušné obce.
Hlavní opatření	• Zavádění inovativních forem vzdělávání a výchovné práce do ŠVP • Podpora zavádění technického vzdělávání na ZŠ • Podpora individuálních metod výchovné práce • Rozvoj kvalitních podmínek pro inkluzivní vzdělávání
Název indikátorů k hodnocení	Počet inovovaných ŠVP v základních školách
Správce cíle	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 3	<i>Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání</i>
Cíl 3.1	Rozvoj dostupnosti programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (i pro MŠ)
Popis cíle	Podstata tohoto cíle spočívá v rozvoji podmínek pro intenzivnější využívání programů DVPP pedagogy základních a mateřských škol v ORP České Budějovice. Cíl vychází z identifikovaného problému složité dostupnosti těchto programů. Tato složitost nespočívá ani tak v problematice dopravní dostupnosti (ta je ze škol v rámci ORP do Českých Budějovic celkem uspokojující), ale v tom, že menší školy ve venkovských obcích mají problém, když musí řešit zastupitelnost kolegů, kteří absolvují programy dalšího vzdělávání mimo místo. Dle výsledků rozhovorů s vedením „venkovských škol“ vyplývá, že problém by mohl být řešen prostřednictvím efektivní organizace programů DVPP s místem konání přímo ve školách a v časech, které budou koordinovány s vedením dotčených škol.
Hlavní opatření	• Tvorba ročních plánů programů DVPP na základě zjištění poptávky z jednotlivých ZŠ a MŠ a vytvoření organizačního systému podporujícího maximální dostupnost • Realizace programů DVPP
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet osob, které absolvují programy DVPP • Počet realizovaných programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
Správce cíle	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

Problémový okruh 3	<i>Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání</i>
Cíl 3.2	Podpora vzájemné spolupráce škol v území ORP České Budějovice prostřednictvím společných projektů a aktivit
Popis cíle	Dle poznatků získaných v rámci průzkumu mezi dotčenými základními školami v ORP České Budějovice bylo zjištěno, že školy se zapojují do rozvojových programů (např. v rámci OP VK) především individuálně. Tento poznatek sice nelze chápat vyloženě negativně, nicméně je zřejmé, že vyšší přidanou hodnotou by bylo, kdyby školy při realizaci svých rozvojových projektů (neinvestičního charakteru) spolupracovali. Docházelo by při tom nejen ke vzájemnému poznávání a přenosu zkušeností mezi pedagogy, ale i k vytváření atmosféry, která by byla pro žáky více motivující. Současně lze předpokládat, že by se tato spolupráce mohla projevit i ve vyšší efektivitě na tyto projekty vynakládaných veřejných prostředků, protože by se „nemusela jedna věc vymýšlet několikrát, ale pouze jednou, a to se širším zapojením odborné veřejnosti“.
Hlavní opatření	• Definice témat projektů a aktivit, které by mohly být řešeny v rámci spolupráce dvou či více základních škol tak, aby bylo pokryto co nejvíce vzdělávacích a vý-

	chovných oblastí • Vytvoření dílčích týmů pověřených přípravou společných projektů a aktivit • Realizace společných projektů a aktivit
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet projektů a aktivit vzájemné spolupráce škol v území ORP Č. Budějovice • Počet škol, které se do projektů spolupráce zapojí
Správce cíle	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

Problémový okruh 3	<i>Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání</i>
Cíl 3.3	Rozvoj systému regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy
Popis cíle	Regionální (či lépe mikroregionální) soutěže, přehlídky, výstavy a další prezentační akce jsou ideálním prostředkem pro rozvoj spolupráce škol a školských zařízení v rámci daného území, tedy ORP České Budějovice. Z průzkumu provedeného v ORP České Budějovice vyplývá, že tento systém funguje pouze v některých dílčích oblastech (např. systém znalostních olympiád). Přesto však byly identifikovány oblasti, kde žádný systém nefunguje nebo má značné rezervy a tudíž i velký potenciál pro rozvoj. Cílem je tedy identifikovat tyto oblasti a organizačně připravit program, jehož finálním výstupem by byla akce, v rámci které by došlo k porovnání výsledků zapojených škol.
Hlavní opatření	• Identifikace témat a oblastí vhodných pro zapojení více škol • Příprava propozic, harmonogramu a organizačního zajištění • Vyhlášení programů a jejich realizace na jednotlivých školách, včetně závěrečného vyvrcholení s účastní zapojených škol (formou dle příslušné oblasti)
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy • Počet zapojených škol
Správce cíle	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

3.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	<i>Dostupnost předškolního vzdělávání</i>		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Míra uspokojení poptávky po umístění dětí v MŠ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2013	2013
Plán			
Skutečnost	80%	80%	80%
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje poměr žadatelů o umístění dětí v mateřských školách v ORP České Budějovice a skutečně umístěných dětí. Ten-		

	to poměr není rovnoměrný u všech MŠ. Zatímco v případě venkovských škol je tento poměr vyšší ve prospěch umístěných dětí, tak v případě Českých Budějovic je nižší. Skutečnost je tedy zjištěným průměrem.
Metodika a výpočet:	Výpočet bude průměrem výsledků zjištěných u všech MŠ v daném území
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých MŠ a zřizovatelů

Cíl 1.1.	Rozvoj kapacit mateřských škol		
Číslo indikátoru	1.1.		
Název indikátoru	Počet míst v mateřských školách		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5800	5800
Skutečnost	5578		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje součet kapacity všech mateřských škol v ORP České Budějovice. Tato kapacita je v současnosti nedostatečná, a to především v mateřských školách v Českých Budějovicích. MŠ v ostatních městech a obcích jsou na tom lépe a v některých případech je tam kapacita nevyužitá. Předpokládá se, že kapacita by se měla tedy zvyšovat především v Českých Budějovicích. U vývoje tohoto indikátoru se předpokládá růst pouze v prvních letech a následné udržení dosaženého stavu.		
Metodika a výpočet:	Součet kapacit jednotlivých MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Statistická data získaná odborem školství Magistrátu ČB.		

Cíl 1.2.	Modernizace vybavení mateřských škol		
Číslo indikátoru	1.2.		
Název indikátoru	Počet MŠ s modernizovaným vybavením		
Měrná jednotka	Počet škol		
Správce měřítka	DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet mateřských škol, u kterých proběhne zásadní modernizace vybavení sloužící k pobytu dětí v MŠ a k výchovně vzdělávací práci		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých MŠ.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence majetku zřizovatelů MŠ		

Cíl 1.3.	Snižování energetické náročnosti provozu mateřských školek a

	další opatření k úspoře provozních nákladů		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	Počet opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů MŠ při zachování rozsahu činnosti		
Měrná jednotka	Počet investičních akcí		
Správce měřítka	DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet investičních opatření, které budou realizovány s cílem snížit energetickou náročnost provozu školních budov. Tato opatření mohou mít podobu např. zateplování pláště budov, výměna oken, instalace efektivnějších systémů vytápění apod.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých MŠ.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence majetku zřizovatelů MŠ		

Cíl 1.3.	Snižování energetické náročnosti provozu mateřských školek a další opatření k úspoře provozních nákladů		
Číslo indikátoru	1.3.2		
Název indikátoru	Snížení energetické náročnosti provozu mateřských škol		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje průměrnou míru snížení energetické náročnosti provozu mateřských škol ve srovnání se stavem před realizací příslušných investičních opatření. Indikátor vychází z předpokladu, že každé realizované opatření by mělo zajistit snížení energetické náročnosti provozu konkrétní budovy průměrně o 25%. Indikátorem je však průměrná míra snížení ve vztahu ke všem budovám MŠ v ORP. Zde je tedy nutné brát v úvahu i tu situaci, že u některých budov ke snížení nedjde.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě porovnání stavu před rekonstrukcí a po rekonstrukci. Vycházet se přitom bude ze zpracovaných energetických auditů budov.		
Zdroj čerpání dat:	Energetické audity budov MŠ		

Cíl 1.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v mateřských školách		
Číslo indikátoru	1.4.1		
Název indikátoru	Počet MŠ, kde budou zavedeny služby jednoho či více zmíněných		

	specialistů		
Měrná jednotka	Počet mateřských škol		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet MŠ, ve kterých bude zaveden systém „létačích specialistů“, tj. odborníků, kteří budou pravidelně navštěvovat jednotlivé MŠ a poskytovat své odborné služby, což eliminuje nutnost za těmito službami dojíždět do Českých Budějovic.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých MŠ.		
Zdroj čerpání dat:	Průzkum na jednotlivých MŠ a případně i výroční zprávy MŠ		

Cíl 1.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v mateřských školách		
Číslo indikátoru	1.4.2		
Název indikátoru	Počet poskytovaných služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v MŠ.		
Měrná jednotka	Počet služeb		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		35	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet nově zavedených služeb poskytovaných přímo v prostředí MŠ. Je logické, že služby by měly být zaváděny na základě poptávky, která se může v čase vyvíjet a ze současného pohledu je proto obtížné odhadovat poptávku v roce 2018 a později. Hodnota indikátoru přesto vychází z předpokladu, že v každé MŠ by měla být poskytována alespoň jedna z výše uvedených služeb.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých MŠ.		
Zdroj čerpání dat:	Průzkum na jednotlivých MŠ a případně i výroční zprávy MŠ		

Cíl 1.5.	Rozvoj kvality vzdělávacích programů v mateřských školách		
Číslo indikátoru	1.5.1		
Název indikátoru	Počet inovovaných vzdělávacích programů v MŠ		
Měrná jednotka	Počet MŠ, ve kterých byl inovován vzdělávací program		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	35

Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet MŠ, ve kterých dojde k významnému obohacení výchovného a vzdělávacího programu o nové, tj. v dané MŠ dosud nepoužité inovaci jak v oblasti obsahu, tak v metodice		
Metodika a výpočet:	Porovnáním stávajících vzdělávacích programů s programy inovovanými		
Zdroj čerpání dat:	Vzdělávací programy jednotlivých MŠ v ORP České Budějovice		

Cíl 1.5.	Rozvoj kvality vzdělávacích programů v mateřských školách		
Číslo indikátoru	1.5.2		
Název indikátoru	Počet pedagogických pracovníků, kteří projdou programy DVPP.		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		180	300
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet pedagogických pracovníků, kteří počinají prvním rokem realizace strategie úspěšně absolvují některý z nabízených programů DVPP. Výchozí hodnota je tedy 0 a dílčí hodnoty v letech 2017 a 2020 odrážejí předpoklad, že z celkového počtu cca 450 současných pedagogů cca 4/5 absolvuje minimálně jeden program DVPP a cca 4/5 z nich tento program úspěšně zakončí. V indikátoru však není zohledněn reálný předpoklad, že řada pedagogických pracovníků pravděpodobně absolvuje v daném období více než jeden program DVPP.		
Metodika a výpočet:	Každá osoba absolvující alespoň jeden program DVPP je započítána pouze jednou.		
Zdroj čerpání dat:	Průzkum na jednotlivých MŠ, případně s využitím výročních zpráv.		

Problémový okruh 2	Kvalita základního školství		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Míra odlivu žáků z venkovských škol do škol ve větších městech		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4%	3,5%
Skutečnost	5%		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje průměrnou hodnotu poměru žáků, kteří odcházejí v průběhu povinné školní docházky ze „svých původních“ základních škol do škol ve větších městech (především České Budějovice) nebo na víceletá gymnázia k žákům, kteří zůstávají až do		

	ukončení povinné školní docházky. Do indikátoru nejsou započteny odchody z malotřídních základních škol po ukončení nevyššího stupně těchto malotřídních škol.
Metodika a výpočet:	Hodnota bude zjištěna na základě sběru dat o počtech žáků na základních školách.
Zdroj čerpání dat:	Statistická data o vývoji počtu žáků v jednotlivých základních školách a výroční zprávy jednotlivých ZŠ.

Cíl 2.1.	Rekonstrukce a modernizace školních budov		
Číslo indikátoru	2.1.		
Název indikátoru	Počet rekonstruovaných a modernizovaných školních budov/areálů		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice,		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	42
Skutečnost	10		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet škol, ve kterých dojde významným stavebním a technickým úpravám vnitřních i venkovních prostor školních objektů tak, aby odpovídaly současným trendům. Do stávajícího stavu jsou započítány školy, které byly modernizovány v období 2013-2014 a jejich modernizace tak nesouvisí s realizací této strategie.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude vypočten na základě prostého součtu škol, ve kterých modernizace proběhne.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence majetku zřizovatelů škol, případně místní šetření v dotčených školách		

Cíl 2.2.	Modernizace vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky		
Číslo indikátoru	2.2.		
Název indikátoru	Počet realizovaných modernizací vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky		
Měrná jednotka	Počet škol		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	35
Skutečnost	8		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet základních škol, u kterých proběhne zásadní modernizace vybavení a zařízení sloužící k realizaci ŠVP. Do stávajícího stavu jsou započítány školy, které byly modernizovány v období 2013-2014 a jejich modernizace tak nesouvisí		

	s realizací této strategie.
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých MŠ.
Zdroj čerpání dat:	Evidence majetku zřizovatelů MŠ

Cíl 2.3.	Snižování energetické náročnosti provozu škol a další opatření k úspoře provozních nákladů		
Číslo indikátoru	2.3.1		
Název indikátoru	Počet opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů ZŠ při zachování rozsahu služeb a kapacit		
Měrná jednotka	Počet opatření		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	42
Skutečnost	12		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet investičních opatření, které budou realizovány s cílem snížit energetickou náročnost provozu školních budov. Tato opatření mohou mít podobu např. zateplování pláště budov, výměna oken, instalace efektivnějších systémů vytápění apod. Do stávajícího stavu jsou započítány školy, kde došlo k daným opatřením v období 2013-2014 v důsledku realizace programu OP ŽP a jejich modernizace tak nesouvisí s realizací této strategie.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých ZŠ.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence majetku zřizovatelů ZŠ		

Cíl 2.3.	Snižování energetické náročnosti provozu škol a další opatření k úspoře provozních nákladů		
Číslo indikátoru	2.3.2		
Název indikátoru	Snížení energetické náročnosti provozu základních škol a další opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů.		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje průměrnou míru snížení energetické náročnosti provozu základních škol ve srovnání se stavem před realizací příslušných investičních opatření. Indikátor vychází z předpokladu, že každé realizované opatření by mělo zajistit sní-		

	žení energetické náročnosti provozu konkrétní budovy průměrně o 25%. Indikátorem je však průměrná míra snížení ve vztahu ke všem budovám ZŠ v ORP. Zde je tedy nutné brát v úvahu i tu situaci, že u některých budov ke snížení nedjde.
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě porovnání stavu před rekonstrukcí a po rekonstrukci. Vycházet se přitom bude ze zpracovaných energetických auditů budov.
Zdroj čerpání dat:	Energetické audity budov ZŠ

Cíl 2.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů, psychologů, výchovných poradců a dalších specialistů ve školách		
Číslo indikátoru	2.4.		
Název indikátoru	Počet ZŠ, kde budou zavedeny služby jednoho či více zmíněných specialistů		
Měrná jednotka	Počet základních škol		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet ZŠ, ve kterých bude zaveden systém „létajících specialistů“, tj. odborníků, kteří budou pravidelně navštěvovat jednotlivé ZŠ a poskytovat své odborné služby, což eliminuje nutnost za těmito službami dojíždět do Českých Budějovic.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjištěna na základě průzkumu a místního šetření v jednotlivých ZŠ.		
Zdroj čerpání dat:	Průzkum na jednotlivých ZŠ a případně i výroční zprávy ZŠ		

Cíl 2.5.	Rozvoj kvality školních vzdělávacích programů ve školách		
Číslo indikátoru	2.5.		
Název indikátoru	Počet inovovaných ŠVP v základních školách		
Měrná jednotka	Počet základní škol		
Správce měřítka	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet ZŠ, ve kterých dojde k významné inovaci ŠVP, a to jak po stránce obsahové, tak po stránce metodické.		
Metodika a výpočet:	Porovnáním stávajících školních vzdělávacích programů s programy inovovanými		
Zdroj čerpání dat:	Vzdělávací programy jednotlivých ZŠ v ORP České Budějovice		

Problémový okruh 3	<i>Spolupráce škol a školských zařízení za účelem zvyšování kvality a efektivity výchovy a vzdělávání</i>		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet subjektů (škol a školských zařízení), které se do spolupráce mezi školami a školskými zařízeními zapojí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet subjektů, tedy škol a školských zařízení (včetně MŠ), které se aktivně zúčastní plnění cílů 3.1 až 3.3 a zapojí se do projektů spolupráce nebo do mikroregionálních soutěží a přehlídek. V obou případech znamená zapojení pro školy déle trvající aktivitu, která je charakterizována přípravou v rámci dané školy a následně účasti na společných aktivitách.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí jako součet zapojených škol, kdy jejich zapojení bude splňovat kritéria zmíněná výše.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

Cíl 3.1.	Další vzdělávání pedagogických pracovníků (i pro MŠ)		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	Počet osob, které absolvují programy DVPP		
Měrná jednotka	Počet osob		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		350	600
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet osob, pedagogů, kteří absolvují alespoň jeden program DVPP. Předpokládá se přitom, že někteří pedagogové absolvují i více než jeden program. V takovém případě jsou však započítáni pouze jednou. Nulová hodnota v roce 2013 je vyjádřením výchozího stavu, kdy nebylo možné dohledat přesná data o tom, kolik pedagogů absolvovalo některý z programů DVPP. S nastavením indikátoru tak souvisí i to, že bude plnění indikátoru průběžně sledováno vedením DSO v ORP České Budějovice.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o počet osob, které absolvují alespoň jeden program DVPP, přičemž jedna osoba při absolvování více než jednoho programu je započtena pouze jednou.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

Cíl 3.1.	Další vzdělávání pedagogických pracovníků (i pro MŠ)		
Číslo indikátoru	3.1.2		
Název indikátoru	Počet realizovaných programů DVPP		
Měrná jednotka	Počet programů		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet vzdělávacích programů, které splňují kritéria pro akreditované programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Do indikátoru však budou započítány pouze takové programy, které budou realizovány přímo na školách. Nulová hodnota v roce 2013 je vyjádřením výchozího stavu, kdy nebylo možné dohledat přesná data o tom, kolik programů bylo touto formou pořádáno.		
Metodika a výpočet:	Plnění indikátoru bude průběžně sledováno vedením DSO v ORP České Budějovice.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

Cíl 3.2.	Podpora vzájemné spolupráce škol v území ORP České Budějovice prostřednictvím společných projektů a aktivit		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	Počet projektů a aktivit vzájemné spolupráce škol v území ORP Č. Budějovice		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet projektů a aktivit (krátkodobější akce), na kterých se zúčastní ve vzájemné spolupráci více než jedna škola či školské zařízení (tedy včetně MŠ) z území ORP České Budějovice. Spolupráce by měla být charakterizována tím, že každá ze spolupracujících škol přispívá k realizaci projektu konkrétní aktivitou, která je nedílnou součástí celku.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí jako součet realizovaných projektů, které budou nést výše zmíněné charakteristiky spolupráce.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

Cíl 3.2.	Podpora vzájemné spolupráce škol v území ORP České Budějovice prostřednictvím společných projektů a aktivit		
Číslo indikátoru	3.2.2		
Název indikátoru	Počet škol, které se do projektů spolupráce zapojí		
Měrná jednotka	Počet		

Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet škol, které se aktivně zapojí do rozvojových projektů a aktivit. Předpokladem je, že vzhledem k nastavení programu OP VVV budou vznikat integrované projekty se zapojením víceněž jedné školy. Tyto projekty budou mít společný management, ale dílčí aktivity budou realizovány individuálně na jednotlivých školách. Výsledkem pak mohou být akce, na kterých dojde k prezentaci výstupů práce jednotlivých zapojených škol.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí jako součet škol, které se budou na projektech spolupráce aktivně podílet		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

Cíl 3.3.	Rozvoj systému regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy		
Číslo indikátoru	3.3.1.		
Název indikátoru	Počet nových regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet nových akcí, které obohatí současnou nabídku a především rozšíří tematické oblasti, ve kterých budou akce pořádány. Nejde tedy o vytváření konkurence stávajícím aktivitám organizovaným například Domem dětí a mládeže, ale o obohacování a zvyšování pestrosti. Možností je vytvořit systém postupových soutěží, kdy v první úrovni budou soutěžit školy v rámci daného DSO a následně se uskuteční finálové kolo pro vítěze z jednotlivých DSO v ORP České Budějovice.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí jako součet realizovaných akcí, které budou nést výše zmíněné charakteristiky.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

Cíl 3.3.	Rozvoj systému regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy		
Číslo indikátoru	3.3.2		
Název indikátoru	Počet zapojených škol		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedení DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020

Plán		35	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet škol, které se aktivně zapojí do nově zorganizovaných akcí typu soutěží, přehlídek, výstav apod. Zapojení škol by mělo mít charakter přípravy, která bude probíhat na jednotlivých školách a následně účasti na společné akci, kde dojde k závěrečné prezentaci s možností porovnat dosažené výsledky.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí jako součet škol, které se jednotlivých akcí zúčastní.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence jednotlivých škol, výroční zprávy škol		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Náměstek primátora Statutárního města České Budějovice odpovědný za školství
Předseda DSO Blata
Předseda DSO Blanský les-podhůří
Předseda DSO Budějoviceko-sever
Předseda DSO Pomalší
Předseda SO Lišovsko
Předseda Sdružení Růže, z.s.p.o.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle do-

sahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Rozvoj kapacit mateřských škol	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice
1.2.	Modernizace vybavení mateřských škol	DSO v ORP České Budějovice
1.3.	Snižování energetické náročnosti provozu mateřských škol a další opatření k úspoře provozních nákladů	DSO v ORP České Budějovice
1.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v mateřských školách	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice
1.5.	Rozvoj kvality vzdělávacích programů v mateřských školách	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice
2.1.	Rekonstrukce a modernizace školních budov a areálů	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,
2.2.	Modernizace vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,
2.3.	Snižování energetické náročnosti provozu škol a další opatření k úspoře provozních nákladů	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,
2.4.	Podpora služeb asistentů, logopedů, psychologů, výchovných poradců a dalších specialistů ve školách	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice
2.5.	Rozvoj kvality školních vzdělávacích programů ve školách	Odbor školství Magistrátu města České Budějovice
3.1.	Rozvoj dostupnosti programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (i pro MŠ)	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,
3.2.	Podpora vzájemné spolupráce škol v území ORP České Budějovice prostřednictvím společných projektů a aktivit	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,
3.3.	Rozvoj systému regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy	Vedení DSO v ORP České Budějovice, zřizovatele základních škol,

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Míra uspokojení poptávky po umístění dětí v MŠ	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice

		trátu města České Budějovice
1.1.	Počet míst v mateřských školách	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
1.2.	Počet MŠ s modernizovaným vybavením	Předsedové DSO v ORP Č.B.
1.3.1.	Počet opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů MŠ při zachování rozsahu činnosti	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
1.3.2.	Snížení energetické náročnosti provozu mateřských škol	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
1.4.1.	Počet MŠ, kde budou zavedeny služby jednoho či více zmíněných specialistů	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
1.4.2.	Počet poskytovaných služeb asistentů, logopedů a dalších specialistů v MŠ.	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
1.5.1.	Počet inovovaných vzdělávacích programů v MŠ	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
1.5.2.	Počet pedagogických pracovníků, kteří projdou programy DVPP.	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
2.	Míra odlivu žáků z venkovských škol do škol ve větších městech	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
2.1.	Počet rekonstruovaných a modernizovaných školních budov/areálů	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
2.2.	Počet realizovaných modernizací vybavení škol s důrazem na zvyšování kvality výuky	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
2.3.1.	Počet opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů ZŠ při zachování rozsahu služeb a kapacit	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
2.3.2.	Snížení energetické náročnosti provozu základních škol a další opatření vedoucí k úspoře provozních nákladů.	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
2.4.	Počet ZŠ, kde budou zavedeny služby jednoho či více zmíněných specialistů	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
2.5.	Počet inovovaných ŠVP v základních školách	Vedoucí odboru školství Magistrátu města České Budějovice
3.	Počet subjektů (škol a školských zařízení), které se do spolupráce mezi školami a školskými zařízeními zapojí	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
3.1.1.	Počet osob, které absolvují programy DVPP	Předsedové DSO v ORP Č. B.
3.1.2.	Počet realizovaných programů DVPP	Předsedové DSO v ORP Č.B.
3.2.1.	Počet projektů a aktivit vzájemné spolupráce škol v území ORP Č. Budějovice	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
3.2.2.	Počet škol, které se do projektů zapojí	Předsedové DSO v ORP Č.B.
3.3.1.	Počet nových regionálních soutěží, přehlídek, výstav a dalších akcí pro základní školy	Předsedové DSO v ORP České Budějovice
3.3.2.	Počet zapojených škol	Předsedové DSO v ORP Č.B.

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu)¹. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalýzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako proces dlouhodobý a opakovaný, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený

expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

V oblasti předškolního a základního vzdělávání byly definovány tři problémové okruhy. První problémový okruh byl identifikován na základě šetření poptávky cílové skupiny, tedy poptávky rodičů po místech v zařízeních předškolního vzdělávání, tedy především v mateřských školách. V současnosti existuje výraznější převis této poptávky před nabídkou. Předpokladem pro období za tři až pět let je však vyrovnaní tohoto stavu tím, že dojde k úbytku poptávky, protože vývoj demografické křivky bude klesat. Současným úkolem je tedy navýšit kapacitu mateřských škol, ale tak, aby pozdější uvolnění kapacity mohla být operativně využita pro vzdělávací a výchovné účely mateřských škol či neformálního vzdělávání.

Druhý problémový okruh byl identifikován na základě šetření v jednotlivých obcích, které zřizují základní školu. Obecně lze říci, že existuje potřeba formulovaná různými cílovými skupinami po kvalitě výchovy a vzdělávání na základních školách. Tato potřeba si však vyžaduje detailnější rozbor, protože, protože v rámci komunikace s různými cílovými skupinami docházelo k rozdílnému chápání pojmu „kvalita vzdělávání“. Obecně však lze říci, že v rámci tohoto problémového okruhu by měly být řešeny nejen infrastrukturní podmínky pro vzdělávání (často spojené s investicemi), ale rovněž zvyšování odborné a pedagogické připravenosti pedagogů a další tzv. měkké podmínky pro výchovu a výuku.

Třetí identifikovaný problémový okruh se dotýká schopnosti a ochoty škol mezi sebou spolupracovat a tím vytvářet podmínky pro přenos dobré praxe z jedné školy na druhou. Školy tak, jak bylo sledováno, jsou dnes příliš uzavřené a pedagogové nemají příležitost inspirovat se příklady dobré praxe z jiných škol.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část

Analytická část pro oblast školství byla zpracovávána analytikem Mgr. Michalem Jarolínkem a Mgr. Dagmar Koubovou, průběžně byla konzultována a diskutována s realizačním týmem projektu. Analýza byla zpracovávána od ledna do května roku 2014. Analýzy lze rozdělit na 2 prolínající se části:

1. Kvantitativní část – vycházela z metodiky SMO ČR; zdrojová data pocházela částečně z dostupných databází, Výročních zpráv školských zařízení a z terénního šetření s vedením některých škol a zástupci zřizovatelů.. Konzultována byla vždy s vedoucí odboru školství Magistrátu české Budějovice.
2. Kvalitativní část – základem kvalitativní části byly řízené rozhovory se zřizovateli a některými řediteli škol. Dalším vstupem této části byly výsledky z šetření (opět formou zejména řízených rozhovorů, částečně dotazníkem) mezi představiteli obcí. Starostové odpovídali na 2 klíčové otázky: (a) „Jaké klíčové problémy v daném tématu vidíte?“ a (b) „V jakých tématech spatřujete prostor/potenciál pro meziobecní spolupráci?“.

Výstupy z obou částí byly podrobně vyhodnocovány v rámci celého realizačního týmu. Po projití všech vstupních údajů byla společně formulována SWOT analýza a analýza rizik. Stejným postupem byl formulován nástin variantních řešení – odhad předpokládaných problémových okruhů. Celý tento výstup byl ve stručnosti představen na květnovém setkání představitelů obcí ORP České Budějovice.

Návrhová část

Návrhová část strategie byla zpracovávána v úzké spolupráci s tzv. fokusními skupinami.

Naprostá většina nominovaných členů se schůzek aktivně účastnila a pomáhala revidovat navržené postupy. Cílem fokusní skupiny bylo představení výstupů analýz, hodnocení SWOT analýzy ze strany členů fokusní skupiny a revize navrženého nástinu variantních řešení. Výstupem setkání pak byla hodnocená SWOT analýza a formulace problémových okruhů. Na druhém setkání fokusní skupiny byly formulovány cíle jednotlivých problémových okruhů. Na třetím a posledním setkání pak byly revidovány popisy cílů a formulovány jednotlivá opatření, která by měla vést k naplňování jednotlivých cílů. Schůzky fokusní skupiny probíhaly v období od poloviny září do poloviny listopadu 2014. V druhé polovině listopadu byly definovány indikátory jednotlivých cílů a navrženi správci cílů. Výstupem bylo hodnocení a revize předložených cílů, konzultace správců cílů a editace textů.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

**Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3)
Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání**

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam zkratk

BT běžná třída
ČR Česká republika

DDM	dům dětí a mládeže
MC	mateřské centrum
MF	Ministerstvo financí
MM	magistrát města
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství a tělovýchovy
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ORP	obec s rozšířenou působností
RUD	rozpočtové určení daní
ŠD	školní družina
SO	správní obvod
ST	speciální třída
SVČ	středisko volného času
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat. Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12.2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- [108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů](#), kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- [vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů](#), v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Město České Budějovice plánuje sociální služby již od roku 2003. V roce 2004 vznikl první koncepční dokument Komunitní plán sociálních služeb České Budějovice 2004 – 2008. V roce 2006 začal zpracovávat nový dokument, do kterého již byly zahrnuty i sociální služby poskytované na území SO ORP ČB.

V současné době je na území ORP České Budějovice realizován dvouletý projekt „Implementace rozvojového plánu sociálních služeb České Budějovice“ probíhá od 1. 4. 2013 do 31. 3. 2015 a je financován z dotací Evropské unie - Evropského sociálního fondu, Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Projekt navazuje na zpracovaný Rozvojový plán sociálních služeb na období let 2013 – 2018. Cílem projektu je plán postupně zavádět do praxe, pružně reagovat na poptávku uživatelů služeb tak, aby byly sociální služby v ORP České Budějovice i pro uživatele dostupné časově i místně a byly poskytovány kvalitně a efektivně vzhledem k vynaloženým finančním prostředkům.

Zároveň s těmito dokumenty byl vypracován Akční plán Rozvojového plánu sociálních služeb České Budějovice, který je jedním ze stěžejních dokumentů procesu plánování. Vychází ze základního dokumentu Rozvojový plán sociálních služeb České Budějovice 2013 - 2018 a zároveň odráží aktuálně zjištěné potřeby a poptávku uživatelů. Na jeho zpracování se podílely všechny pracovní skupiny. Akční plán byl projednán a schválen 5. února 2014 v Řídící skupině RPSS a sociální komisi RM, dne 12. února pak v radě města a posléze dne 20. února 2014 v zastupitelstvu města, které ho svým usnesením č. 81/2014 schválilo.

V rámci tvorby těchto rozvojových dokumentů je vždy zpracovávána rozsáhlá analytická část, která obsahuje sociodemografickou analýzu, prognostická data, šetření mezi veřejností, zadavateli, poskytovateli a uživateli sociálních služeb. Tato data slouží jako podklad pro zpracování strategické (návrhové části). S ohledem na to, že zjišťovaná data jsou vždy poplatná době jejich sběru a především v rámci dotazníkových šetření mohou zaznamenané údaje být ovlivněny momentálním děním, jsou nadále zpracovány tzv. studie potřebnosti sociálních služeb. V praxi to pak znamená, že skutečnost potřebnosti chybějící služby či její nedostatečné kapacity je ještě ověřována touto studií.

Jak již bylo výše zmíněno, k rozvojovým dokumentům je každoročně zpracováván Akční plán RPSS. Podkladem pro jeho tvorbu kromě uvedených aktuálně zjištěných potřeb a poptávky uživatelů i vyhodnocení naplňování jednotlivých aktivit. V rámci tohoto vyhodnocování jsou sbírány údaje o finanční náročnosti poskytování jednotlivých služeb (zjišťuje se plánovaný rozpočet, skutečné získané

finanční prostředky aj.) a údaje o počtech uživatelů a indikátorů (ukazatelů) sociálních služeb. Za tímto účelem vznikla i jednotná metodika vykazování indikátorů sociálních služeb, která umožňuje mezi sebou porovnávat sociální služby (vždy se porovná jedna služba poskytovaná více poskytovateli). Tato všechna data a zjištění napomáhají nejen samotné tvorbě plánů, ale především umožňují, aby služby dokázaly velmi pružně zareagovat a přizpůsobit svou nabídku a kapacitu. Z tohoto pohledu se jeví pro tvorbu dalších strategických materiálů mapujících sociální oblast jako nejvýhodnější s těmito plány aktivně pracovat a přenášet z nich údaje a opatření, které do zpracovávané strategie zapadají. Např. město České Budějovice ve svém nově připravovaném Územním plánu rozvoje města s Rozvojovým plánem sociálních služeb aktivně pracuje a do dokumentu jsou přeneseny pouze stěžejní rozvojové aktivity (především investiční záměry).

V následujících tabulkách jsou zaneseny základní analytické informace o soc. službách v ORP České Budějovice. Tyto informace byly čerpány z těchto zdrojů:

- Informační databáze MPSV
- Rozvojové dokumenty města České Budějovice
- Rozvojový plán sociálních služeb ORP České Budějovice 2013 - 2018
- Vlastní šetření

Tab. 4.1 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	počet
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	4
Týdenní stacionáře	2
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	6
Domovy se zvláštním režimem	4
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	4
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	1
Nízkoprahová denní centra	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	4
Noclehárny	2
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	15
Sociálně terapeutické dílny	3
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	3
Intervenční centra	1
Služby následné péče	2
Ostatní	9
Celkem	64

Tab. 4.2 Vybraná zařízení sociálních služeb

vybraná zařízení sociálních služeb	počet	podíl (v %)
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1	1,6%
Domovy pro seniory	6	9,4%
Domovy se zvláštním režimem	4	6,3%
Chráněné bydlení	1	1,6%
Azylové domy	4	6,3%
Noclehárny	2	3,1%
Zbýlá zařízení sociálních služeb	46	71,9%
Celkem v ORP	64	100%

Nejčtenější sociální službou je odborné sociální poradenství (15x). V rámci služeb sociální péče je největší výskyt domovů pro seniory (6x).

Další služby - osobní asistence, pečovatelská služba, odlehčovací služba, denní stacionář, a domov se zvláštním režimem - jsou zastoupeny stejným počtem (4x).

V rámci služeb sociální prevence je nejvyšší výskyt u sociální rehabilitace (7x) a sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením (5x). Azylové domy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a terénní programy jsou zastoupeny 4x. Raná péče, krizová pomoc a sociálně terapeutické dílny jsou realizovány vždy 3 poskytovateli sociálních služeb.

Na území ORP České Budějovice nejsou zastoupeny 4 sociální služby a to:

- podpora samostatného bydlení
- centra denních služeb
- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče
- terapeutické komunity

Současně je nutné upozornit, že v rámci SO ORP ČB není ani jeden poskytovatel, který by zajišťoval službu krizové pomoci v pobytové formě na přechodnou dobu určenou pro děti, mládež i dospělé („krizová lůžka“).

Souhrnně lze konstatovat, že na území SO ORP ČB jsou z hlediska spektra sociálních služeb nejlépe zabezpečenou cílovou skupinou senioři a osoby s tělesným a kombinovaným postižením. Nejméně zabezpečenou cílovou skupinou z hlediska spektra sociálních služeb jsou osoby HIV pozitivní a nemocní AIDS, osoby ohrožené prostitucí, osoby do 26 let propuštěné pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, osoby propuštěné z výkonu vazby či výkonu trestu.

Tab. 4.3 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Obce s počtem obyvatel	celkem
Posuzovaný správní obvod	České Budějovice
Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	4
Týdenní stacionáře	2
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	6
Domovy se zvláštním režimem	5
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	4
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	2
Nízkoprahová denní centra	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	4
Noclehárny	1
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	15
Sociálně terapeutické dílny	3
Centra sociálně rehabilitačních služeb	7
Pracoviště rané péče	5
Intervenční centra	1
Služby následné péče	2
Ostatní	29
Celkem	94

Na území ORP České Budějovice působí 35 poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají dohromady celkem zaregistrováno 94 sociálních služeb. Průměrně má každá organizace zaregistrovány 2 až tři služby, které se vzájemně doplňují.

V tabulce jsou uvedeny také služby, které na území ORP poskytují jiní poskytovatelé. Nejdůležitější poskytovatelé sociálních služeb, kteří mají sídlo mimo ORP České Budějovice jsou uvedeni v následující tabulce.

Tab. 4.4 Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP působící na území ORP

Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP působící na území ORP				
pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	I MY	raná péče - terénní forma	nezisková organizace	Soběslav
2.	ASNEP	tlumočnické služby	nezisková organizace	Praha
3.	APLA jižní Čechy	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - terénní forma	nezisková organizace	Tábor

Služby byly počítány v souladu s Rozvojovým plánem sociálních služeb, přehledem sociálních služeb na území SO ORP a na základě dat z terénu.

Tab. 4.5 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	15
Služby sociální péče	Osobní asistence	4
	Pečovatelská služba	4
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	2
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	4
	Centra denních služeb	0
	Denní stacionáře	4
	Týdenní stacionáře	2
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	6
	Domovy se zvláštním režimem	5
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
Služby sociální prevence	Raná péče	5
	Telefonická krizová pomoc	1
	Tlumočnické služby	2
	Azylové domy	4
	Domy na půl cesty	1
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	2
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	4
	Noclehárny	2

Služby následné péče	2
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	3
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
Sociálně terapeutické dílny	3
Terapeutické komunity	0
Terénní programy	4
Sociální rehabilitace	7

V této kapitole jsou předkládány analýzy potřebnosti vybraných sociálních služeb na území SO ORP ČB. Analýzy byly realizovány na základě požadavků jednotlivých pracovních skupin, případně na základě zjištěných nedostatečných kapacit uvedených poskytovateli sociálních služeb působících na území SO ORP.

Domovy pro seniory

V roce 2011 vykázaly domovy pro seniory na území SO ORP ČB 349 odmítnutých zájemců. Chceme-li v souvislosti s touto informací prognózovat potřebu domovů pro seniory na území SO ORP ČB, je vhodné vyjít z údajů studie, jejímiž autory je Průša a kol. (2010). Ten pracuje s dvěma typy projekcí, přičemž zpracovatelé analytické části rozvojového plánu využili „*Projekci struktury osob závislých na pomoci druhé osoby v závislosti na věku osoby a míře závislosti v letech 2008 – 2025*“. Průša a kol. (2010) vychází z předpokladu, že v závislosti na skutečném rozsahu péče dojde k optimalizaci struktury této poskytované péče, tzn., že v domovech pro seniory budou z více než **95 % pouze osoby se střední a těžkou mírou závislosti** a terénní a ambulantní formy péče budou poskytovány osobám s minimální a lehkou mírou závislosti. Promítnutím údajů, vymezující potřebu sociálních služeb ve vazbě na míru závislosti do věkové struktury obyvatelstva tak, jak vyplývá z projekce obyvatelstva, lze odhadovat, že v roce 2015 bude na úrovni ČR se střední a těžkou mírou závislosti na péči 65 998 osob starších 65 let (Průša a kol., 2010). Přepočítáme-li tyto hodnoty na SO ORP ČB, lze predikovat, že v uvedené míře závislosti se bude nacházet **961 osob**. Dle Registru sociálních služeb činila na území SO ORP ČB k 20. 4. 2012 lůžková kapacita domovů pro seniory **713 lůžek** a lůžková kapacita domovů se zvláštním režimem (jejichž cílovou skupinou jsou senioři) 75 lůžek. Celkový počet lůžek pro seniory tedy čítá 788. Dle analytické zprávy odboru sociálních věcí oddělení sociální pomoci MM ČB (MM ČB, 2011) „*Pobytové sociální služby města České Budějovice: současný stav a základní rozvojový výhled pro navýšení lůžkové kapacity*“, která zachycuje počty uživatelů PnP v Domově pro seniory Máj, Domově pro seniory Hvízdal a Centru sociálních služeb Staroměstská, vyplývá, že celkový počet uživatelů v roce 2010 čítal 516 uživatelů. V rámci uvedeného počtu uživatelů domovů pro seniory nemělo **110 uživatelů přiznaný PnP a 162 uživatelů mělo PnP ve stupni I. a II.**

V této souvislosti je nutné uvést, že pobytové služby pro seniory by měly být primárně určeny pro seniory, jejichž míra závislosti na péči je objektivizována stupněm III. a IV. Této míry závislosti (stupně III. a IV.) dosahuje dle zprávy MM ČB (2011) jenom **47 %** uživatelů těchto služeb. V roce 2010 tedy čerpalo **272 uživatelů** služby domova pro seniory, které pro ně teoreticky nebyly určeny. S ohledem na uvedená data lze konstatovat, že současná **lůžková kapacita v domovech pro seniory pro potřeby SO ORP ČB je i v rámci střednědobého výhledu dostatečná**. Toto konstatování však platí za podmínky, že domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem budou využívány seniory, kteří vzhledem ke své míře závislosti na péči tyto sociální služby prokazatelně potřebují, tedy mají přiznaný stupeň závislosti III. a IV.

Domovy se zvláštním režimem

Poskytovatelé **domovů se zvláštním režimem** evidují v celkovém součtu 105 odmítnutých žadatelů o službu z kapacitních důvodů. Celková kapacita lůžek v domovech se zvláštním režimem v Jč. kraji k 30. 4. 2012 čítala 395 lůžek. Dle dat ÚZIS (2011) představoval počet hospitalizovaných s diagnózou vaskulární demence, neurčená demence a Alzheimerova nemoc v letech 2006 – 2010 na území Jč. kraje

707 osob. Z důvodu zvýšeného výskytu „demencí“ ve věkové skupině 65 a více let (ÚZIS, 2011) a současně stárnutí populace, kdy na území SO ORP ČB dle prognózy vývoje obyvatel do roku 2020 dojde k nárůstu počtu osob starších 65 let o 6 474 osob oproti roku 2010, existuje pro území SO ORP ČB reálná potřeba průběžného navyšování počtu lůžek domova se zvláštním režimem.

Odlehčovací služby

Další sociální službou, která dle údajů poskytovatelů ve SO ORP ČB z kapacitních důvodů nepokrývá potřeby uchazečů, je **odlehčovací služba**. Počet osob, kterým v roce 2011 nebyla z kapacitních důvodů poskytnuta odlehčovací péče, dosahuje **113 osob**. Z Registru poskytovatelů sociálních služeb vyplývá, že odlehčovací služby jsou na území SO ORP ČB registrovány pouze v pobytové formě (tabulka 10.1), přičemž lůžková kapacita činí **35 lůžek**. Dle Registru poskytovatelů sociálních služeb mají odlehčovací službu na území SO ORP ČB registrovány celkem 4 subjekty, které jsou však primárně poskytovateli služeb domova pro seniory. V této souvislosti je však nutné znovu upozornit na fakt, že 110 uživatelům domovů pro seniory jsou poskytovány sociální služby i přes to, že nejsou poživateli PnP a teoreticky zde tedy nevystává potřeba této péče. Některé z těchto lůžek domovů pro seniory by se tedy mohly transformovat do lůžek odlehčovací služby pro

cílovou skupinu seniorů a dospělých osob se zdravotním postižením. Problémem jsou však též odlehčovací služby včetně odlehčovacích lůžek pro OZP zejména ve věku 1 - 26 let. Na základě dat získaných z Registru poskytovatelů sociálních služeb lze konstatovat, že **v rámci SO ORP ČB není pro osoby s postižením ve věku 1 - 26 let dostupné žádné odlehčovací lůžko**. Na správním území Jč. kraje (mimo České Budějovice) mají registrovanou odlehčovací službu v pobytové formě pro děti a mladé dospělé pouze tři poskytovatelé. Ve dvou případech je tato služba poskytována pouze mladým dospělým, tj. osobám od 19. roku věku. 22 Celkový počet lůžek pro OZP starší 19 let je 23 lůžek, **pro věkovou skupinu 1 – 18 let odlehčovací služba v pobytové formě v Jč. kraji zajištěna není**. V souvislosti s uvedenými daty je potřeba poukázat na počet OZP na území SO ORP ČB ve věkové kategorii 0 – 29 let. Na sledovaném území lze předpokládat 1 592 dětí a mladých dospělých s postižením, přičemž cca 540 (34 %) z nich má těžkou nebo velmi těžkou míru postižení (Výsledky výběrového šetření zdravotně postižených osob; ČSÚ, 2008). Vzhledem k popsáným skutečnostem lze doporučit, aby na území Jč. kraje bylo podpořeno zřízení odlehčovacích lůžek např. využitím stávajících kapacit domovů pro osoby se zdravotním postižením, aby se počet lůžek dostal na minimálně Jč. krajem plánovanou úroveň z roku 2011, tj. 8 lůžek (viz Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013).

Osobní asistence

Z výsledků dotazníkového šetření zrealizovaného mezi poskytovateli sociálních služeb ve SO ORP ČB (MM ČB, 2012) vyplynulo, že osobní asistenci využívalo 211 seniorů či osob se zdravotním postižením a to prostřednictvím 4 poskytovatelů sociálních služeb s celkovou denní kapacitou 105. Pouze jeden poskytovatel plánuje navýšení počtu uživatelů, a to max. o 5. Navýšení uživatelských kapacit je determinováno počtem 9 odmítnutých uživatelů v roce 2011. Kapacita této sociální služby by měla být udržována na stávající úrovni.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Z výsledků dotazníkového šetření zrealizovaného mezi poskytovateli sociálních služeb ve SO ORP ČB (MM ČB, 2012) vyplynulo, že průvodcovská a předčitatelská služba je využívána 97 klienty a to prostřednictvím 2 poskytovatelů sociálních služeb. Na místě je též připomenout, že na území SO ORP ČB se nachází 436 osob s různým stupněm zrakového postižení (tabulka 6.2). Na základě dat získaných mezi uživateli služeb pro osoby se zdravotním postižením lze ale konstatovat, že navýšení kapacity průvodcovské a předčitatelské služby zřejmě nebude při rozvoji sociálních služeb prioritou - zájem o tyto služby nebyl zmíněn žádným respondentem. Stejně jako v předešlém případě doporučujeme udržení kapacity ve stávajícím rozsahu.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Na území SO ORP ČB zajišťuje tuto sociální službu celkem 5 registrovaných poskytovatelů, přičemž v roce 2011 vykázali souhrnný počet uživatelů 256. Z dotazníkového šetření mezi veřejností nevzešla žádná další potřeba sociálně aktivizačních služeb a z dotazníkového šetření mezi poskytovateli sociálních služeb není uveden žádný odmítnutý zájemce o tuto službu.

V kontextu sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením je nutné upozornit, že v obci ČB existuje 6 klubů důchodců, jejichž časová dostupnost je poměrně nízká (v pracovním týdnu fungují průměrně 3 hodiny denně).

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Jedním z relevantních údajů determinujících potřebnost nízkoprahových zařízení pro děti a mládež je četnost nezletilých evidovaných orgánem SPOD ČB z důvodu výchovných problémů, páchání přestupků, trestné činnosti aj. Celkový počet klientů řešených kurátorem pro děti a mládež dosahoval v roce 2011 hodnoty 1 575.

Z výsledků dotazníkové šetření zrealizovaného mezi poskytovateli sociálních služeb na SO ORP ČB vyplynulo, že nízkoprahová zařízení pro děti a mládež byla využívána 707 klienty prostřednictvím 4 poskytovatelů. Žádný z poskytovatelů neplánuje změny v oblasti uživatelských kapacit. „Nulové“ počty odmítnutých uživatelů však v souvislosti se specifičností této sociální služby, tj. zejména vzhledem k potřebě místní dostupnosti, nelze interpretovat jako plně zajištěnou potřebu této služby na sledovaném území. Místem s vysokou mírou potřeby nízkoprahových zařízení pro děti a mládež jsou oblasti s vysokou koncentrací dětské populace – např. sídliště Vltava a Máj, a dále sociálně vyloučené lokality v místních částech ČB je touto sociální službou nepokryta např. lokalita Suché Vrbné. Lze doporučit další rozvoj této služby sociální prevence na vybraných územích SO ORP.

Nízkoprahová denní centra

Celkový odhadovaný počet osob bez přístřeší je na území SO ORP ČB 148 osob. Z informací od poskytovatele nízkoprahového denního centra (Městská charita České Budějovice) vyplývá, že za rok 2011 evidoval na 800 odmítnutí, přičemž upozorňuje, že v celé řadě případů se může jednat o stejné uchazeče. V souvislosti s tím tedy množství odmítnutých zájemců redukoval na cca 200. V kontextu realizace služeb denních center je vhodné poukázat na jednu z nejohroženějších sociálních skupin – seniory vystavené riziku ztráty sociálního zázemí. Počty seniorů, kteří mohou být ohroženi příjmovou chudobou v důsledku absence starobního důchodu je v rámci JČ. kraje odhadován na cca tisíc osob. Lze předpokládat, že v obci ČB jako v centru s vyšší kumulací seniorské populace a s prognózou stárnutí populace, bude vzrůstat i potřeba specializovaného nízkoprahového zařízení pro seniory ohrožené příjmovou chudobou.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobé krizové situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat. Jedním z dostupných indikátorů pro určení potřeby pomoci v krizové situaci je trestná činnost, případně též počet zanedbávaných dětí. Trestná činnost nezletilých v roce 2011 na ÚO ČB byla v počtu 146 případů. Orgán SPOD MM ČB (2012) řešil v roce 2011 celkem 610 případů nezletilých v souvislosti s výchovnými problémy, přestupky a trestnými činy. V roce 2011 byl dle dat z MPSV počet zanedbávaných dětí v ČR 4 103 dětí, přičemž je nutné upozornit, že od roku 2009 došlo ke zvýšení počtu o téměř 70 %. Na území SO ORP ČB působil v roce 2011 jediný poskytovatel sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi; tento poskytovatel vykázal 240 uživatelů. V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi je možno usuzovat, že existence jediného poskytovatele sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi na území SO ORP ČB není dostatečná. Možno tak doporučit další rozvoj této sociální služby.

Domy na půl cesty

Pro zjištění potřebnosti této sociální služby je možno vycházet z počtu dětí/mladistvých opouštějících dětský domov a zařízení ústavní výchovy. K 31. 8. 2010 odešlo z dětských domovů nacházejících se na území Jč. kraje celkem 69 dětí, přičemž ve 49 případech šlo o děti propuštěné trvale. Z dětských domovů se školou odešlo k témuž datu celkem 10 dětí (3 trvale), z výchovných ústavů byl zaznamenán odchod 44 dětí (ve všech případech šlo o děti trvale propuštěné). Zrekapitulujeme-li uvedené skutečnosti, lze konstatovat, že v Jč. kraji bylo z uvedených zařízení propuštěno celkem 123 dětí/mladistvých – z toho 96 dětí/mladistvých trvale. Z výsledků dotazníkové šetření zrealizovaného v roce 2012 mezi poskytovateli sociálních služeb na SO ORP ČB (MM ČB, 2012) vyplynulo, že v roce 2011 využívalo domy na půl cesty 7 uživatelů a to prostřednictvím 1 poskytovatele. Na celém území Jč. kraje je tato služba zastoupena celkem 9 lůžky (7 lůžek v Českém Krumlově, 2 lůžka v Českých Budějovicích – zde pouze pro dívky). S ohledem na výše prezentovaná data a vybavenost ostatních krajů ČR touto službou, lze celkový počet lůžek sociálních služeb domu na půl cesty na území Jč. kraje a po-
tažmo obce ČB jako krajského města považovat za dostačující.

Odborné sociální poradenství

V rámci SO ORP ČB působí 15 subjektů realizujících odborné sociální poradenství. Odmítnutých zájemců o tuto sociální službu bylo za rok 2011 cca 200. Poměrně problematicky se jeví situace u osob, které se se žádostí o poskytnutí odborného sociálního poradenství obrátily na Jihočeskou rozvojovou o.p.s. Občanská poradna při Jihočeské rozvojové se zaměřuje na řešení nepříznivé sociální situace, která může být nejčastěji spojená s problematikou pracovní-právní, dluhovou, majetkoprávní, bytovou či jinou. V souvislosti s narůstajícím počtem osob v dluhové krizi je údaj o počtu odmítnutých zájemců o službu závažný. Lze doporučit podporu odborného poradenství v inkriminovaných oblastech.

Tab. 4.6 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	České Budějovice					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře		1	1			2
Týdenní stacionáře		1				1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením			1			
Domovy pro seniory		1	4			1
Domovy se zvláštním režimem		2	2			1
Chráněné bydlení		1				
Azylové domy			2	1		1
Domy na půl cesty			1			
Zařízení pro krizovou pomoc						2
Nízkoprahová denní centra				1		
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				2		1
Noclehárny			1	1		
Terapeutické komunity						
Sociální poradny				1		14
Sociálně terapeutické dílny		1				2

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Centra sociálně rehabilitačních služeb						7
Pracoviště rané péče						5
Intervenční centra				1		
Služby následné péče				1		1
Ostatní			6	4		19
Celkem	0	7	18	12	0	57

Rozděleno dle dat z terénu, v rámci plánování sociálních služeb není zřizovatel žádným zásadním ukazatelem, který se sleduje.

Z výše uvedené tabulky jasně vyplývá, že největší skupinou zřizovatele je kategorie jiné. Z terénního šetření vyplynulo, že se jedná především o občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti.

Obce (18) jsou pak převážně pak zřizovateli pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním znevýhodněním, což může vyplývat i z velké náročnosti na financování pobytových služeb.

Tab. 4.7 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	České Budějovice						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře	4278000	382000	82000	349000	3941000	0	1645000
Týdenní stacionáře	1906000	0	25000	2015300	3192000	0	122000
Domovy pro osoby se z.p.	4839000	0	0	2540000	14234000	0	1958000
Domovy pro seniory	37713000	0	0	26871000	111080000	0	12173000
Domovy se zvláštním režimem	15039000	0	0	8764000	36901000	0	11676000
Chráněné bydlení	2093000	0	0	222500	2870500	0	118500
Azylové domy	3313000	0	200000	828500	1156000	0	4556000
Domy na půl cesty	105000	0	0	500	49000	0	233000
Zařízení pro krizovou pomoc	823000	0	260000	0	0	0	486000
Nízkoprahová denní centra	600000	0	67500	0	0	0	986500
Nízkoprahová zařízení pro děti	1601000	51000	380000	0	0	0	5132000
Noclehárny	689000	0	45000	435000	287000	0	38000
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	4051000	1110000	1178000	0	0	0	3659000
Sociálně terapeutické dílny	791000	100000	66000	0	0	0	1452000
Centra soc. rehabilitač. služeb	2137000	100000	661000	0	0	0	3682000
Pracoviště rané péče	3000000	688000	448000	0	0	0	3003500
Intervenční centra	716000	0	163000	0	0	0	1449000
Služby následné péče	1460000	625000	205000	0	197000	0	601000
Ostatní	21024000	1689000	11728000	1956000	18347000	5000	10054000
celkem za všechna zařízení	106178000	4745000	15508500	43981800	192254500	5000	63024500

V rámci plánování sociálních služeb se nesledují sponzorské dary, které jsou mnohdy zanedbatelnou částkou v rozpočtu organizace. Sledovány jsou dotace z EU a v tabulce jsou zahrnuty pod jiné zdroje. Z dotazníkového šetření mezi zadavateli sociálních služeb vyplynulo, že z celkového počtu obcí se na financování sociálních služeb podílelo 67 %. Zbývajících 33 % sociální služby finančně nepodporuje.

Vzhledem k faktu, že některé obce do finanční podpory uváděly i finanční podporu, která se netýkala sociálních služeb, byla tato data komparována s výší finanční podpory, kterou udávají poskytovatelé sociálních služeb jako dotací od obcí.

Tab. 4.8 Kapacita zařízení sociálních služeb

Druh zařízení sociálních služeb	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře	114	0	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Týdenní stacionáře	35	0	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	70	0	0	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy pro seniory	760	0	0	71 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem	215	0	0	21 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení	27	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Azylové domy	214	0	0	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Domy na půl cesty	4	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	0	0	0	1231	3160	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	428	17350	1251	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	748	16665	0	0	0	0	0	0	0	0
Noclehárny	332	0	0	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	5734	0	16402	0	0	0	0	0	0	0
Sociálně terapeutické dílny	0	0	0	0	0	156	0	960	0	0	0	0	0	0	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	453	0	3519	0	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	789	0	2400	0	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	313	879	821	0	0	0	0	0	0	0
Služby následné péče	49	0	0	12	0	55	0	128	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní	113	0	0	50	0	4703	6015	3780	0	0	3882	12102	nelze spočítat	0	0

Tabulka 68 ilustruje kapacity sociálních služeb dostupných ve SO ORP ČB. Tabulka též přináší celkové počty uživatelů za rok 2011. Mezi služby s nejvyššími počty uživatelů patří odborné sociální poradenství, telefonická krizová pomoc, pečovatelská služba a noclehárny.

Z dat získaných od poskytovatelů služeb ve SO ORP ČB za rok 2011 vyplývá, že různé organizace vykazují různé kapacity uživatelů (denní, týdenní, roční) a to i v rámci stejné registrované sociální služby. Základním předpokladem srovnání kapacit mezi jednotlivými sociálními službami je vykazování shodných jednotek. V této souvislosti zpracovatelé analytické části rozvojového plánu apelují na vytvoření jednotné metodiky vykazování kapacit jednotlivých sociálních služeb.

Tab. 4.9 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčítatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	7915000	3439000	120000	660000	0	7113000	0	0
Výdaje	27901000	9750500	567000	2806000	0	13000000	0	0
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	28,4%	35,3%	21,2%	23,5%	0,0%	54,7%	0,0%	0,0%

Příjmy z úhrad od uživatelů - nebylo uvedeno, zdali se příjmy týkají výhradně samostatného příspěvku na péči nebo zda jde o kumulativní částku úhrad za poskytování sociálních služeb + strava a bydlení v pobytových zařízeních.

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší podíl úhrad uživatelů na celkových výdajích na službu je u odlehčovacích služeb (54,7%). Naopak u služeb podpora samostatného bydlení, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením a tlumočnické služby nebyly v ORP evidovány příjmy ani výdaje.

Tab. 4.10 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	52	17	20	0	501	730

	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	3012	2722	9	57	90	16	228	209

	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	789	0	0	0	0	313	0	55	49

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	35	0	0	0	49	21	0	408	352

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	110	105	0	13	14	0	57	157

	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	0	4	0	0	0	137	2875	2225

V některých službách se sledují počty žen a mužů, u některých, především nízkoprahových služeb, se tyto údaje nesledují, proto jsou zde po konzultaci s poskytovatelem uvedeny kvalifikované odhady. V rámci procesu plánování se pohlaví nesleduje, není podstatným ukazatelem.

Tab. 4.11 Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb	0	0	0	0
Denní stacionáře	10677000	256	0	0
Týdenní stacionáře	7260300	0	0	568
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	23571000	0	0	923
Domovy pro seniory	187837000	0	0	677
Domovy se zvláštním režimem	72380000	0	0	922
Chráněné bydlení	5304500	0	0	538
Azylové domy	10053500	0	0	128
Domy na půl cesty	387500	0	0	265
Zařízení pro krizovou pomoc	1569000	26	0	0
Nízkoprahová denní centra	1654000	11	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	7164000	37	0	0
Noclehárny	1494000	0	0	12
Terapeutické komunity	0	0	0	0
Sociální poradny	9998000	7	0	0
Sociálně terapeutické dílny	2409000	60	0	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	6580000	55	0	0
Pracoviště rané péče	7139500	35	0	0
Intervenční centra	2328000	29	0	0
Služby následné péče	3088000	81	0	107
ostatní	64803000	20	45	315

U pobytových služeb bylo kalkulováno, že jsou poskytovány 365 dní v roce, u ambulantních a terénních se pracovalo s tím, že jsou poskytovány jen v pracovních dnech, některé terénní služby ale své služby poskytují i ve dnech volna, což tabulka nerozlišuje.

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší průměrné náklady jsou na domovy se zvláštním režimem, na domovy pro osoby se zdravotním postižením a týdenní stacionáře.

Nejvíce uživatelů služeb mají sociální poradny. Na území ORP nejsou žádné terapeutické komunity.

Tab. 4.12 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP				6	5	6
z toho Občanská sdružení	1	1	1	nevyplňovat		
z toho Církevní právnické osoby	3	3	3			
z toho Obecně prospěšné společnosti						
Z toho krátkodobá						
Z toho dlouhodobá	4	4	4			
Z toho krátkodobá i dlouhodobá						

Informace v tabulce byly konzultovány s odborem sociálních věcí Magistrátu města České Budějovice. Výčet organizací vykonávajících dobrovolnickou činnost je vyčerpávající (8 organizací)

Tab. 4.13 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Zaměření pomoci	Počet projektů		
	2010	2011	2012
pomoc nezaměstnaným			
osobám sociálně slabým	2	1	2
osobám zdravotně postiženým	2	2	2
příslušníkům národnostních menšin			
imigrantům			
osobám po výkonu trestu odnětí svobody	1	1	1
osobám drogově závislým			
osobám trpícím domácím násilím			
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	1	1	1
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách			
při ochraně a zlepšování životního prostředí			
při péči o zachování kulturního dědictví			
pořádání kulturních akcí			
při sbírkových charitativních akcích			
uskutečňování rozvojových programů			

Informace v tabulce jsou získány od odboru soc. věcí Magistrátu města Č. Budějovice, který monitoruje oblast soc. služeb v rámci celého ORP. Z údajů je zřejmé, že v letech 2010 - 2012 bylo realizováno poměrně málo projektů. Nejvíce projektů (6) bylo realizováno v oblasti pomoci osobám zdravotně postiženým.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 4.14 Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé sociálních služeb	dostatek finančních prostředků	nezájem o služby	informační kampaně	komunitní plánování sociálních služeb
	zájem uživatelů o služby	neochota hradit služby	průběžné informování	spolupráce poskytovatelů v území
	podpora ze strany obcí, kraje, státu, veřejnosti	neadekvátní požadavky		komunitní plánování sociálních služeb
	spokojenost klientů	malá informovanost		poskytování kvalitních a dostupných služeb
	zjednodušení legislativy			
uživatelé sociálních služeb a jejich rodiny, veřejnost	vysoká kvalita služby	nezájem o služby	informační kampaně	průzkum trhu – nabídky zařízení soc. služeb
	dostupnost služby prostorová i časová	neochota hradit služby	průběžné informování	osobní reference
	nízká cena služby	neadekvátní požadavky		
	dostupné informace	malá informovanost	informační kampaně	komunitní plánování sociálních služeb; web
zaměstnanci v sociálních službách	dobré finanční ohodnocení	syndrom vyhoření	supervize	finanční plánování
	vhodné pracovní podmínky	neprofesionalita	pravidelná setkávání	efektivní řízení
	docenění významu práce	špatné osobnostní předpoklady	výměna zkušeností	
	možnost osobnostního a profesního růstu	vykonávat práci v sociálních službách		
	příjemné pracovní klima			
obec	dostatečná kapacita soc. služeb	nedostatečná kapacita představitelů obce řešit problematiku soc. služeb	zasedání zastupitelstva obce	komunitní plánování sociálních služeb
	blízkost služeb	nízká priorita oblasti sociálních služeb	veřejná projednání	
	široké spektrum služeb			

	finanční soběstačnost poskytovatelů služeb			
	větší spoluúčast státu			
poskytovatelé finančních prostředků	účelně vynaložené poskytované peníze	ukončení finanční podpory	konzultace poskytovatelů žádosti o finanční podporu	finanční plánování
	udržitelnost podpořených služeb	rozpad EU		

V analýze cílových skupin v sociálních službách v SO ORP České Budějovice jsme se zabývali těmito skupinami:

1. poskytovatelé sociálních služeb
2. uživatelé sociálních služeb a jejich rodiny, veřejnost
3. zaměstnanci v sociálních službách
4. obec - samospráva
5. poskytovatelé finančních prostředků

Obce očekávají dostatečné zajištění sociálních služeb pro své občany - dostatečná kapacita i dostupnost a dále větší podporu ze strany státu. Ohrožením pro ně je nedostatečná kapacita řešit sociální oblast, především v malých obcích a dále nízká priorita. Potřebují řešit jiná témata.

Poskytovatelé finančních prostředků požadují efektivní nakládání s poskytnutými finančními prostředky a zajištění udržitelnosti. Problém v oblasti sociálních služeb není získat finanční prostředky na investice, těžké je pak zajistit prostředky na udržení. Ohrožením je ukončení finanční podpory a rozpad EU - tento fakt by však měl dopad na všechny cílové skupiny.

Uživatelé sociálních služeb a jejich rodiny očekávají vysokou kvalitu poskytovaných služeb za nízkou cenu a v neposlední řadě dostupnost, jak místní, tak i časovou. Ohrožením této cílové skupiny se ukazují neadekvátní požadavky a neochota hradit služby, i jejich cenová nedostupnost. Komunitní plán se zabýval 4 cílovými skupinami uživatelů: Senioři, Rodiny s dětmi, Osoby ohrožené sociálním vyloučením a Osoby se zdravotním postižením.

Zaměstnanci v sociálních službách očekávají ohodnocení jejich práce jak finanční, tak i docenění významu jejich práce. Ohrožením této CS je fluktuace těchto zaměstnanců.

Tab. 4.15 Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	5	10	Využití fondů EU a dotací kraje	zřizovatel
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	Využití fondů EU a dotací kraje	zřizovatel

Nedostatek financí na platy	3	5	15	Kvalitní finanční management, přispěvky uživatelů	zřizovatel
Organizační riziko					
Špatné rozmístění sociálních služeb v rámci území	1	2	2	Meziobecní spolupráce	zřizovatel
Nedostatek klientů služeb	1	3	3	Informovanost, propagace služeb	zřizovatel
Špatná dopravní obslužnost	2	3	6	Meziobecní spolupráce, dohoda s dopravci	zřizovatel
Špatná dostupnost služby pro klienty	2	3	6	Organizace společného svazu	zřizovatel
Neefektivní řízení organizace	2	4	8	Změna ředitele organizace	zřizovatel
Nezájem či neochota obcí spolupracovat	1	3	3	Informovanost, osvěta	zřizovatel
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k finančně neúnosným investicím	2	5	10	Dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	zřizovatel
Změna legislativy, která povede ke zvýšení administrativy	3	3	9	Dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	zřizovatel
Reformy, které zkomplikují poskytování sociálních služeb	2	4	8	Dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	zřizovatel
Technické riziko					
Špatný technický stav budov	2	4	8	Plán údržby a obnovy budov	zřizovatel
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	3	6	Plán údržby a obnovy vybavení	zřizovatel
Věcné riziko					
Nízká kvalita služeb	2	3	6	Kontinuální zlepšování služeb, školení personálu, ochota zlepšovat	zřizovatel
Nezájem o služby	1	4	4	Informovanost, propagace služeb	zřizovatel
Nízká priorita podpory sociálních služeb v obcích	2	3	6	Informovanost, osvěta	zřizovatel
Personální rizika (fluktuace, neprofesionalita)	3	4	12	Proškolování personálu, péče o osobnostní rozvoj zaměstnanců	zřizovatel

Největší rizika: **9-15**

15b - nedostatek financí na mzdy -FINANČNÍ RIZIKO

12b - personální rizika (fluktuace, neprofesionalita...) - ORGANIZAČNÍ RIZIKO

10b - nedostatek financí na běžný provoz a opravy + změna legislativy - FINANČNÍ RIZIKO + PRÁVNÍ RIZIKO

9b - nedostatek financí na investice a vybavení, změna legislativy, která povede ke zvýšení administrativy - FINANČNÍ RIZIKO

Střední rizika: **5-8**

8b - neefektivní řízení organizace - ORGANIZAČNÍ RIZIKO + reformy, které zkomplikují poskytování sociálních služeb - PRÁVNÍ RIZIKO + špatný technický stav budov - TECHNICKÉ RIZIKO

6b - Špatná dopravní obslužnost, Špatná dostupnost služby pro klienty - ORGANIZAČNÍ RIZIKO + Zastaralé či nevyhovující vybavení - TECHNICKÉ RIZIKO + Nízká kvalita služeb, Nízká priorita podpory sociálních služeb v obcích - VĚCNÉ RIZIKO

Malá rizika: **1-4**

4b - nezájem o služby - VĚCNÉ RIZIKO

3b - nezájem či neochota obcí spolupracovat + nedostatek klientů služeb - ORGANIZAČNÍ RIZIKO

2b - špatné rozmístění sociálních služeb v rámci území - ORGANIZAČNÍ RIZIKO

Největším ohrožením sociálních služeb je finanční riziko, které se objevuje na předních příčkách analýzy. Opatřením k zadržení tohoto rizika je využívání dotací EU a fondů kraje.

Tab. 4.16 Finanční analýza ORP České Budějovice

KOD	ROK 2008	ROK 2009	ROK 2010	ROK 2011	ROK 2012	
4311	0	229,28	0	0	0	4311 Základní sociální poradenství
4319	192,71	45,19	203,01	172,14	174,26	4319 Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím
4322	44,58	12	34,2	34,95	36,45	4322 Ústavy péče pro mládež
4324	0	152	0	0	0	4324 Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
4329	103	0	64,76	12,05	36	4329 Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži
4333	0	40	0	0	0	4333 Domovy - penziony pro matky s dětmi
4334	0	6	12	12	12	4334 Pečovatelská služba pro rodinu a děti
4339	26,08	3608	12	34,5	32	4339 Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství
4341	3706	0	3155,27	2540	3461,05	4341 Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým
4342	0	20	0	0	0	4342 Sociální péče a pomoc přistěhovalcům a vybraným etnikům
4344	140,5	77,5	200	110	100	4344 Sociální rehabilitace
4345	0	38,86	0	0	0	4345 Centra sociálně rehabilitačních služeb
4349	1386,14	2213,93	756,58	1570,09	1873,2	4349 Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva
4351	1611,62	562,01	2227,53	2955,49	2809,27	4351 Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení
4352	0	186,26	0	145	183,42	4352 Tísňová péče
4354	491,31	0	767,38	588,57	440,98	4354 Chráněné bydlení
4357	39728,85	24431,31	31507,42	32511,34	40121,55	4357 Domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem
4358	5,01	0	0	2,89	4,65	4358 Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních
4359	370,49	26	31	126,69	188,71	4359 Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče.
4371	0	190,15	0	12	11	4371 Raná péče a sociálně aktivizační služby
4372	0	93,66	0	0	0	4372 Krizová pomoc
4373	0	26,42	0	0	0	4373 Domy na půl cesty
4374	472,12	55,11	9,98	0	0	4374 Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny
4376	0	312,13	0	0	0	4376 Služby následné péče
4377	0	147,11		0	0	4377 Sociálně terapeutické dílny
4378	0	98,02	58,96	0	192,18	4378 Terénní programy
4379	4450,47	8899,56	7064,49	7453,98	7981,52	4379 Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence
52728,88	41470,5	46104,58	48281,69	57658,24		

Finanční náklady byly sledovány od roku 2008, neboť v roce 2007 probíhala sociální reforma a předcházející data nejsou plně srovnatelná. Z tabulky je zřejmé, že v roce 2009 je patrný pokles výdajů na sociální služby. Tyto poté každoročně stoupají, až v roce 20012 dosáhly vrcholu, když bylo na soc. služby vyčerpáno 57.658.240.- Kč.

Největší náklady byly na podporu domovů pro osoby zdravotně postižené a domovy se zvláštním režimem (v roce 2012 např. 40.121.550.- Kč.), což tvoří 69% všech nákladů.

Dalším nejvyšším nákladem jsou ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence (v roce 2012 to bylo 7.981.520.- Kč, což je téměř 14% ročních nákladů na soc. péči). Třetím nejvyšším nákladem je sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým (6% ročních nákladů na soc. péči).

Mezi sociální služby s nejnižšími náklady patří:

4311- základní sociální poradenství, 4324- zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, 4333- domovy-penziony pro matky s dětmi, 4342- sociální péče a pomoc přistěhovalcům a vybraným etnikům, 4345- centra sociálně rehabilitačních služeb, 4372- krizová pomoc, 4373- domy na půl cesty, 4374- azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny, 4376- služby následné péče, 4377- sociálně terapeutické dílny

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Tab. 4.17 SWOT analýza oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
- Široká nabídka sociálních služeb - Funkční stávající síť poskytovatelů - Kvalifikovaný personál, odbornost, individuální přístup, nasazení, empatie - Zavedené a kvalitně poskytované sociální služby - Spolupráce poskytovatelů mezi sebou a mezi poskytovateli a zadavateli či dalšími institucemi - Uživatelé mají důvěru k poskytovatelům sociálních služeb - Nízkoprahovost, bezplatnost některých sociálních služeb - Prevence sociálního vyloučení - Spolufinancování služeb Statutárním městem ČB (uvidíme dle jednání sociální komise) - Probíhá proces plánování sociálních služeb - Účinná podpora a pomoc uživatelům ve svém přirozeném prostředí - Vysoké procento podchycených uživatelů se sociálním znevýhodněním - Dobrovolnictví - podpora dobrovolníků cílovým skupinám uživatelů	- Chybí dlouhodobé víceleté financování. - Nedostatečné finanční prostředky na zajištění poskytování sociálních služeb – provoz + investice - Spolupráce s obcemi v SO ORP ČB, minimální nebo žádné spolufinancování služeb pro uživatele z příslušných obcí - Malá návratnost příspěvku na péči do systému + nedostatečná kontrola využívání PnP - Omezená dostupnost i kapacita některých služeb kvůli nedostatku financí (v důsledku nezajištěné potřeby uživatelů, ale i dopad na širokou veřejnost - ohrožení veřejného zdraví a pořádku apod.) - Nízká prestiž sociální oblasti i atraktivita pro sponzory a donory - Nízké ohodnocení pracovníků, nedostatek finančních prostředků na specialisty - Nedostatek vhodného dostupného bydlení pro osoby se sociálním znevýhodněním - Chybějící azylový dům pro rodiny s dětmi, osamělé otce s dětmi - Chybí pobytové zařízení pro nemajetné seniory bez příštřeší - Chybí krizová pomoc v pobytové formě - Nedostatečná kapacita poradenství pro oblast dluhové problematiky - Neexistence aktuálního dokumentu mapujícího současnou situaci sociálně vyloučených lokalit v regionu - Přetrvávající negativní předsudky a zkreslené představy vůči některým cílovým skupinám - Nedostatečná informovanost uživatelů a zadavatelů sociálních služeb, laické i odborné veřejnosti

Příležitosti	Hrozby
• Vícezdrojové financování a alternativní finanční zdroje • Vhodná grantová schémata a podpora z ESF (i pro další programovací období) • Zlepšování spolupráce s obcemi v SO ORP při zajišťování potřeb jejich občanů včetně finanční participace na zajištění příslušné služby • Získávání ekonomické podpory - firemní fundraising a politické podpory pro zajišťování a rozvoj sociálních služeb • Prohloubení a posílení spolupráce veřejné správy, poskytovatelů sociálních služeb, odborné veřejnosti, privátního sektoru a institucí • Zvýšit provázanost sociální oblasti se zdravotní a zlepšení vzájemné spolupráce při zajišťování potřeb uživatelů • Prevence na školách, informovanost dětí a mládeže • Zmapování sociálně vyloučených lokalit regionu do aktuálního oficiálního dokumentu • Definice minimální sítě sociálních služeb v SO ORP ČB • Doplnění bílých míst dle aktuálně zjištěných potřeb (studie potřebnosti) • Rozvoj terénních služeb • Zlepšování informovanosti široké veřejnosti, zadavatelů a potencionálních uživatelů o poskytovaných sociálních a návazných službách • PR organizací, prezentace výsledků práce, využití sociálních sítí, příklady dobré praxe • Odbourávání negativních předsudků vůči cílovým skupinám • Pravidelné vzdělávání pracovníků v sociální oblasti • Sociální ekonomika - sociální podnik	• Dotační politika státu, kraje, obcí = nedostatečné a nekonceptční financování služeb; prodlevy ve financování, krátkodobé projekty, špatná návaznost dotačních titulů • Chybí záruky dlouhodobé udržitelnosti služeb (finanční, politické); na místní, ale i celostátní úrovni • Končí plánovací období ESF • Malá spolupráce s dalšími obcemi v SO ORP při financování soc. služeb • Minimalistické pojetí sociální politiky státu, kraje, obcí, či její neexistence na některých úrovních • Centrální nekonceptnost poskytování sociálních služeb, nejasná legislativa – chybí jednotná a dlouhodobá koncepce poskytování sociálních služeb • Narůstající administrativa procesu čerpání a vyúčtování dotačních titulů • Zvyšující se počet seniorů, kteří nejsou na stáří dostatečně finančně zajištěni (např. OSVČ, kteří si neplatili soc. pojištění v dostatečné výši) • Malá návratnost příspěvku na péči do sociálního systému • Nedostatečná mezirezortní spolupráce sociální a zdravotní oblasti • Odchod odborných a zkušených pracovníků ze sociálních služeb • Nezájem veřejnosti o sociální oblast, problémy (není vyvíjen tlak na politiky a tvorbu sociální politiky)

SWOT analýza byla konzultována s pracovníky odboru sociálních věcí na magistrátu města Č. Budějovice, kteří byli i hlavními konzultanty při zpracování Rozvojového plánu sociálních služeb ORP Č. Budějovice. Z provedených analytických zkoumání a po absolvování konzultací byly vybrány oblasti, které je nutno přednostně řešit:

- **Nedostatek vhodného dostupného bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním**
- **Prevence u dětí a mládeže ohrožených sociálně nežádoucími jevy a rizikovým chováním**
- **Nedostatečná kapacita poradenství pro oblast dluhové a bytové problematiky**
- **Zajištění sociálních a doprovodných služeb pro seniory a řešení problémů seniorů, kteří nejsou na stáří dostatečně finančně zajištěni**
- **Problematika zaměstnanosti mládeže a 50+**

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Analýza byla zpracována s ohledem na výstupy z Rozvojového plánu sociálních služeb České Budějovice na období 2014 – 2018 (dále jen RPSS). V analýze jsou odraženy aktuální potřeby v oblasti sociálních služeb pro území SO ORP České Budějovice. **Je však třeba brát také v úvahu, že potřeby uživatelů se mohou měnit i v závislosti na legislativních a ekonomických změnách.**

Z výše uvedené analýzy vyplývají následující oblasti, kterým je třeba věnovat zvýšená pozornost a navrhnout řešení:

- **Oblast bydlení**
- **Oblast prevence nežádoucích jevů a rizikového chování u dětí a mládeže**
- **Poradenství v oblasti dluhové a bytové problematiky**
- **Řešení problému seniorů, kteří nejsou na stáří dostatečně finančně zajištěni**
- **Informovanosti široké veřejnosti, zadavatelů i uživatelů sociálních služeb**

K vybraným oblastem se vážou již konkrétní sociální služby, jejichž prostřednictvím mohou být potřeby uživatelů ve výše uvedených oblastech řešeny.

Jedná se o navýšení kapacit či vznik následujících služeb:

- Systém vícestupňového bydlení s doprovodným sociálním programem (zde kromě zvýšené kapacity doprovodného sociálního programu je podmínkou i dostupný bytový fond vhodný pro danou cílovou skupinu)
- Vznik pobytového zařízení pro nepřizpůsobivé seniory, osoby se zdravotním znevýhodněním a seniory bez příjmů
- Odborné sociální poradenství v oblasti dluhové a bytové problematiky
- Posílení primární i sekundární prevence rizikového chování u dětí a mládeže
- Podpora a pomoc při zaměstnávání osob se sociálním či zdravotním znevýhodněním

Návrhy na řešení dalších oblastí (informovanost, financování) nejsou již vázány na sociální služby jako takové, ale především na jejich poskytovatele a zadavatele. Zde se pak jedná především o podporu následujících aktivit:

- Zlepšení PR organizací
- Posílení fundraisingových aktivit
- Posílení participace všech obcí na financování
- Posílení participace na připomínkování legislativy v sociální oblasti ze strany zadavatelů a poskytovatelů

Vzhledem k tomu, že výše uvedené návrhy jsou primárně řešeny procesem plánování sociálních služeb na území SO ORP České Budějovice, je největší význam tohoto dokumentu pro samotný proces především v navázání úzké spolupráce mezi samotnými obcemi a společná práce nad některými opatřeními a aktivitami. Zapojení obcí do procesu plánování a jejich participace na poskytování služeb občanům jejich obcí je totiž jedním z nejslabších, ne-li nejslabším, článkem celého procesu plánování. Přepisování dat z jednoho dokumentu do druhého a sbírání dat, která nejsou pro samotné plánování podstatná, není efektivním nástrojem, jak zajistit kvalitní a dostupné služby.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců poskytovatelů sociálních služeb, zástupců klientů a zástupců obcí z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

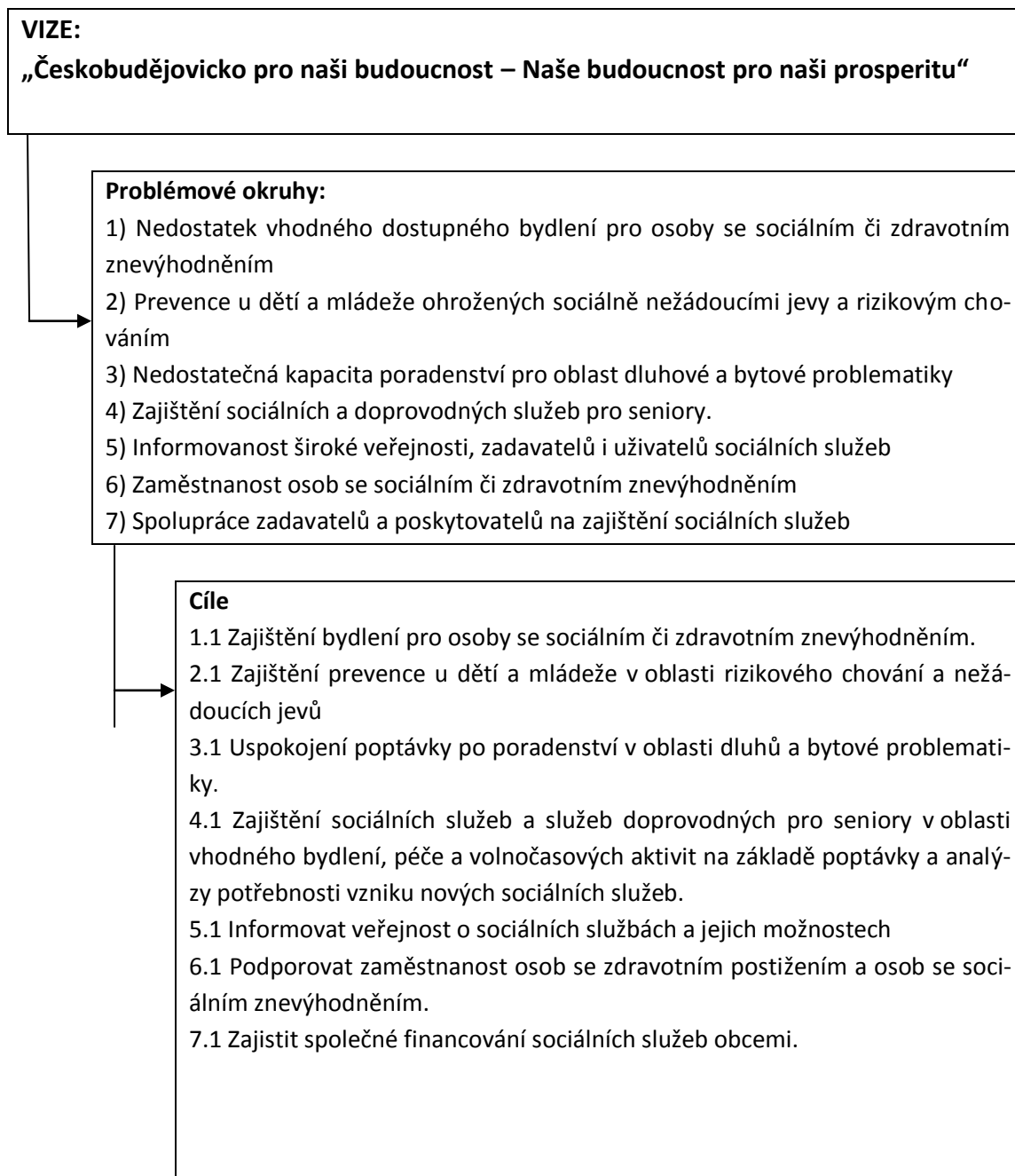
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Indikátory

1. Počet osob, které získají bydlení
2. Počet získaných bytových jednotek.
3. Počet realizovaných preventivních programů.
4. Počet obcí se zřízeným hřištěm pro děti a mládež
5. Počet realizovaných preventivních aktivit
6. Počet obcí SO ORP, kde bylo poskytnuto odborné poradenství
7. Počet obcí, které realizují volnočasové aktivity pro seniory
8. Počet seniorů, pro které byla zajištěna péče v pobytové formě
9. Počet obcí se zřízeným hřištěm pro seniory
10. Počet PR nástrojů pro zvýšení informovanosti
11. Počet osob v sociálních službách umístěných na otevřeném trhu práce
12. Počet nově vzniklých sociálních podniků
13. Počet osob se znevýhodněním zaměstnaných v sociálních podnicích
14. Počet podpořených sociálních služeb obcemi v SO ORP
15. Vynaložené finanční prostředky jednotlivých obcí na zajištění sociálních služeb
16. Počet obcí aktivně zapojených do procesu plánování sociálních služeb

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

„Českobudějovicko pro naši budoucnost – Naše budoucnost pro naši prosperitu“

Školy a školská zařízení v ORP jsou zdrojem aktivních mladých lidí, kteří dokážou využít získaných vědomostí a dovedností jak k individuálnímu osobnostnímu růstu, tak i rozvoji obce a komunity, ve které žijí. Spolupráce obcí, škol a neziskových organizací zabývajících se výchovou a prací s dětmi a mladými lidmi je prostředkem k efektivnímu a udržitelnému provozu na jedné straně a k dosažení vysoké kvality práce na straně druhé.

Systém sociálních služeb v ORP České Budějovice je efektivním a udržitelným systémem nastaveným prostřednictvím komunitního plánování sociálních služeb, v rámci kterého jsou zdůrazněny potřeby všech cílových skupin a všech obcí v území ORP České Budějovice.

Problémové okruhy a jejich stručný popis:

1) Nedostatek vhodného dostupného bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním

1. Zajištění bydlení je jednou ze základních potřeb člověka. Lidé se zdravotním či sociálním znevýhodněním si vlastní bydlení zajišťují hůře, mnohdy se jim to dlouhodobě nedaří, případně si vlastní bydlení obtížně dlouhodobě udrží. Příčinou jsou právě zdravotní znevýhodnění (především u osob s duševním či mentálním postižením) či sociální znevýhodnění (především ztráta zaměstnání či předlužení). Získáním bydlení a pomocí si ho udržet se tyto lidé mohou plnohodnotně vrátit do běžného života, lidé jsou pak motivováni i k získání zaměstnání. V současné době „sociální“ bydlení s doprovodným sociálním programem k udržení si bydlení realizuje pouze město ČB, obce v SO ORP i přesto, že disponují vlastním bytovým fondem, této možnosti pro své občany nevyužívá.

2) Prevence u dětí a mládeže ohrožených sociálně nežádoucími jevy a rizikovým chováním

2. Prostřednictvím primární prevence u dětí a mladistvých lze předejít mnoha nežádoucím situacím, které se pak obtížně a dlouhodobě sanují. Všechny základní školy by měly mít zpracovány plány prevence, dle kterých ji realizují. Realizovat ji mohou samy nebo ve spolupráci s organizacemi, které preventivní programy pro školy nabízejí. To však vyžaduje i finanční prostředky, které mnohým školám chybí. Programy prevence pak nejsou realizovány v dostatečné míře, mnohdy jen okrajově. Stejně tak v některých obcích (především těch menších) nejsou pro děti zajišťovány volnočasové aktivity jako další z možných preventivních opatření. Děti pak svůj volný čas mohou vyplňovat právě rizikovým chováním, které pak vede k dalším nežádoucím jevům. Město České Budějovice sice nabízí široké spektrum volnočasových aktivit, mnohdy i bezplatných, ale pro děti ze vzdálenějších obcí jsou tyto aktivity místně nedostupné (špatné dopravní spojení, nutnost vynakládat finanční prostředky na dopravu).

3) Nedostatečná kapacita poradenství pro oblast dluhové a bytové problematiky

- Odborné sociální poradenství je v současné době poskytováno pouze v Českých Budějovicích jako v ústředním městě SO ORP. Tím se poradenství, které je poskytováno ambulantní formou, stává obtížně dostupné, v některých případech dokonce nedostupné, pro občany ze vzdálenějších obcí. Obzvláště v případě zadlužení a ztráty bydlení či zaměstnání, kdy poradenství může sehrát významnou roli, je mnohdy pro občany vzdálených obcí finančně nemožné za službou dojíždět. Především z těchto důvodů by odborné sociální poradenství mělo být zajištěno v dalších obcích v SO ORP.

4) Zajištění sociálních a doprovodných služeb pro seniory

- S ohledem na stárnutí populace je zajištění služeb pro seniory mnohdy prioritou ve většině obcí. V současné době jsou např. senioři při ztrátě samostatnosti a soběstačnosti nuceni využívat domovy pro seniory mnohdy i mimo SO ORP ČB a jsou tak vytrženi ze svého dosavadního života a často jsou z důvodu velké vzdálenosti i narušeny vazby se zbývajícím rodinou. Stejně tak i nedostatek aktivit v seniorském věku může vést k izolaci seniora a ztrátě společenských vazeb. Díky zajištění těchto služeb mohou senioři prožít aktivní stáří ve své domovské obci a stejně tak může co nejdéle setrvat ve svém domácím přirozeném prostředí.

5) Informovanost široké veřejnosti, zadavatelů i uživatelů sociálních služeb

- Všechny obce jsou povinny v souladu se zákonem o sociálních službách informovat svoje občany o sociálních službách, které mohou využívat. K tomuto mohou používat mnoha informačních nástrojů. Informovanost o sociální oblasti je stále ještě podceňovanou aktivitou, proto je důležité na ní klást stále důraz. Informace jsou někdy předávány i málo srozumitelnou formou či prostřednictvím nedostupných médií, ne každý občan má přístup k internetu. Nejsou respektovány možnosti příjemců informací. Informací o sociální oblasti není nikdy dostatek a občané jim v případě, že nepotřebují pomoc, nevěnují dostatečnou pozornost. Proto je i zásadní, aby informovanost probíhala kontinuálně a opakovaně.
- Zástupci obcí mnohdy sami neznají nabídku sociálních služeb, nemohou tak informace adekvátně předávat svým občanům.

6) Zaměstnanost osob se sociálním či zdravotním znevýhodněním

- Lidé se zdravotním či sociálním znevýhodněním si oproti zdravé populaci obtížněji hledají místo na volném pracovním trhu a hůře si ho udrží právě z důvodů svých handicapů. Zaměstnavatelé neznají, jakým způsobem s těmito lidmi pracovat, jaká vhodná pracovní místa jim mohou nabídnout. Z těchto důvodů jsou velmi často tito lidé pracovním trhem opomíjeni, ačkoliv by se do něj velmi rádi začlenili. Je to pro ně jednak zdroj příjmů pro zajištění svých potřeb, nejsou tak závislí jen na sociálních dávkách, a jednak se cítí být plnohodnotnými občany obce. Podporované zaměstnávání a zakládání sociálních podniků je v současné době realizováno především ve městě České Budějovice, v ostatních obcích nejsou tyto aktivity realizovány. Ale obyvatelé vzdálenějších obcí nejsou velmi často schopni využívat pracovní trh v pro ně vzdáleném městě.
- Sociální podniky nejsou jen výsadou soukromých podnikatelů, ale mohou je zakládat i samotné obce v rámci svého společensky odpovědného chování.

7) Spolupráce zadavatelů a poskytovatelů na zajištění sociálních služeb

- Zajištění sociálních služeb pro své občany znamená v mnohých případech i jejich finanční podporu ze strany dané obce. Zástupci obcí nemají přehled o dalších možnostech, jak sociální služby ve své obci zajistit a podpořit, jakým způsobem uzavírat dohody/smlouvy o zajištění služeb. Dále pak neznají možnosti jakým způsobem poskytovat finanční podporu a jakým způsobem mohou jednotlivé obce společně spolupracovat. Poskytovatelé sociálních služeb obce sice pravidelně oslovují, ale jen ve vztahu ke své vlastní službě, se zástupci obcí nevyjednávají společně, nevytváří pro obce nabídky na širší spektrum sociálních služeb vhodných pro danou obec či svazek obcí.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatek vhodného dostupného bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním
Cíl 1.1	Zajištění bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním.
Popis cíle	Cílem je zajistit dostupné a vhodné bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním a podpořit doprovodné služby (sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách či služby, které nejsou zákonem definovány, ale sociální služby doplňují a navazují na ně). Osobám se sociálním či zdravotním znevýhodněním je poskytována podpora v procesu získání a udržení si vlastního bydlení. Jsou využívány bytové fondy měst a obcí, ale i bytové jednotky v komerční sféře (soukromých majitelů). V případě vhodných investičních podpor může obec zajistit výstavbu vhodných bytových jednotek. V rámci meziobecní spolupráce lze výstavbu zajistit skrz místní akční skupiny v předem daných obcích, které vyjádří svou potřebu ohledně zajištění bydlení pro své občany. Případně může vybraná obec bydlení zajistit i pro sousedící obce.
Hlavní opatření	Podpora udržení si bydlení s doprovodným sociálním programem. V rámci tohoto opatření jsou realizovány tyto aktivity: 1. Podpora doprovodného sociálního programu směřujícího k udržení si vlastního bydlení. 2. Rozvoj bytového fondu obcí. 3. Vzájemná spolupráce obcí na získávání bytových jednotek (především výstavba a rekonstrukce) – prostřednictvím vhodných grantových programů
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Počet osob, které získají a udrží si bydlení • Počet získaných bytových jednotek (nových či stávajících) určených pro cílovou skupinu (bez ohledu na sektor, ze kterého byly získány).
Správce cíle	Místní akční skupiny a obce v SO ORP ve spolupráci s organizacemi poskytující doprovodný sociální program.

Problémový okruh 2	Prevence u dětí a mládeže ohrožených sociálně nežádoucími jevy a rizikovým chováním
Cíl 2.1	Zajištění prevence u dětí a mládeže v oblasti rizikového chování a nežádoucích jevů
Popis cíle	Základním principem prevence rizikového chování je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti. Místem realizace prevence jsou pak organizace a zařízení pracující s dětmi a mládeží. Tzn. školy (základní, střední, učiliště), nízkoprahová zařízení pro děti a mládež aj. Cílem je existence funkčního systému prevence na základních školách v obcích SO ORP, doplňovaná a aktualizovaná o reálné potřeby cílové skupiny a realizace takové prevence při znalosti jejího rozsahu a kvality. V roce 2013 proběhlo již základní mapování jak nabízených programů prevence, tak i potřeb škol a sociálních zařízení ve městě České Budějovice. Následně by mělo být provedeno i na školách v obcích SO ORP ČB. Na základě tohoto mapování se bude v následujících letech rozvíjet a aktualizovat koncepce a podpory programů prevence. Dalším cílem je budování multifunkčních hřišť pro děti a mládež v obcích pro zajištění volnočasových aktivit jako jeden z možných způsobů zajištění primární prevence. V rámci meziobecní spolupráce mohou být jedno hřiště budováno vždy pro velmi těsně sousedící obce.
Hlavní opatření	1. Zmapování prevence a potřeb základních škol v SO ORP České Budějovice. 2. Spolupráce se školami, školskými zařízeními a sociálními službami na území SO ORP ČB. 3. Rozvoj dalších preventivních programů. 4. Zřizování hřišť pro děti a mládež pro zajištění vhodných volnočasových aktivit

	5. Meziobecní spolupráce v získávání finančních prostředků na budování hřišť z vhodných grantových programů.
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. Počet realizovaných preventivních aktivit. 2. Počet obcí se zřízeným hřištěm pro děti a mládež
Správce cíle	Místní akční skupiny a obce v SO ORP, ve kterých jsou školská zařízení, ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou a organizacemi poskytující preventivní aktivity pro děti a mládež.

Problémový okruh 3	Nedostatečná kapacita poradenství pro oblast dluhové a bytové problematiky
Cíl 3.1	Uspokojení poptávky po poradenství v oblasti dluhů a bytové problematiky.
Popis cíle	Poskytování poradenství a vytváření provázaných preventivních aktivit, které budou cílit na bezpečné řešení dluhové problematiky a předcházet tak ztrátám bydlení jednotlivců či rodin. V rámci meziobecní spolupráce mohou poradenství primárně zajišťovat obce II. typu pro jednotlivé obce ve svém správním obvodu, případně vybraná obec pro těsně sousedící obce.
Hlavní opatření	1. Prevence v oblasti dluhové a bytové problematiky 2. Využívání mimosoudního řešení sporů – cenově dostupné, bezplatné 3. Spolupráce obcí na zajištění poradenství pro své občany. Opatření č. 1 a 2 jsou často velmi frekventovaným tématem zakázek v rámci poradenství. Problémy s dluhy často vedou ke ztrátě bydlení. Důvodem může být nedostatečná znalost legislativy a nízká finanční gramotnost. Nezdravé zadlužení je nesprávně řešeno (lidé hradí dluhy (ne)bankovnímu sektoru a pozastavují platby na nájemném a energiích), to vede k ohrožení bydlení a v důsledku se pak rozpadá i rodina. Smyslem opatření je podpořit preventivní aktivity, které posílí informovanost a kompetence cílových skupin a zároveň zajistit dostupné odborné poradenství.
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. Počet realizovaných preventivních aktivit 2. Počet obcí SO ORP, kde bylo poskytnuto odborné poradenství
Správce cíle	Poskytovatelé sociálních služeb poskytující odborné sociální poradenství se zaměřením na dluhové poradenství ve spolupráci s obcemi v SO ORP a místními akčními skupinami.

Problémový okruh 4	Zajištění sociálních a doprovodných služeb pro seniory
Cíl 4.1	Zajištění sociálních služeb a služeb doprovodných pro seniory v oblasti vhodného bydlení, péče a volnočasových aktivit na základě poptávky a analýzy potřebnosti vzniku nových sociálních služeb.
Popis cíle	S ohledem na stárnutí populace, je potřebné pro seniory zajistit v případě jejich potřeby dostupné služby, s jejichž pomocí: • setrvají ve svém přirozeném domácím prostředí co nejdéle, • bude snižováno riziko sociálního vyloučení z důvodu věku • budou zajištěny služby (pobytové, terénní) i pro seniory s nízkým příjmem či seniory nepřízpůsobivé. Senioři, žijící v obcích SO ORP mají zajištěné terénní sociální služby, v případě potřeby mohou využít místně dostupné pobytové zařízení (většina pobytových zařízení je centralizována do větších měst, pro seniory ze vzdálených obcí to pak znamená stěhování do neznámého prostředí a pro jeho rodinu omezená možnost pravidelného kontaktu z důvodu vzdálenosti). Tyto služby jsou zajištěny i pro seniory, kteří nejsou na stáří dostatečně finančně zajištěni či jsou nepřízpůsobiví (především z důvodů závislosti). Je zajištěna prevence sociálního vyloučení z důvodu věku prostřednictvím nabídky volnočasových aktivit (např. vznik klubů seniorů v menších obcích). V rámci meziobecní spolupráce mohou na zajištění sociálních a doprovodných služeb spolupracovat místní akční skupiny nebo svazky obcí. Především pak v oblasti zajištění pobytových služeb.
Hlavní opatření	1. Zajištění terénních sociálních služeb ve všech obcích v SO ORP ČB 2. Zajištění pobytových služeb pro seniory (i pro seniory v dlouhodobé nepříznivé sociální situaci) s ohledem na místní dostupnost

	3. Zajištění volnočasových aktivit pro seniory v obcích SO ORP ČB jako prevence sociálního vyloučení 4. Budování multifunkčních hřišť pro seniory 5. Meziobecní spolupráce v získávání finančních prostředků na budování hřišť či pobytových služeb z vhodných grantových programů.
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. Počet obcí, které realizují volnočasové aktivity pro seniory 2. Počet seniorů, pro které byla zajištěna péče v pobytové formě. 3. Počet obcí se zřízeným hřištěm pro seniory
Správce cíle	Místní akční skupiny a obce v SO ORP ČB ve spolupráci s organizacemi poskytující služby pro seniory a osoby v krizi.

Problémový okruh 5	Informovanost široké veřejnosti, zadavatelů i uživatelů sociálních služeb
Cíl 5.1	Informovat veřejnost o sociálních službách a jejich možnostech
Popis cíle	Efektivní informování specifických cílových skupin, zástupců zadavatelů sociálních služeb, institucí, široké veřejnosti včetně potenciálních uživatelů sociálních služeb o poskytovatelích sociálních služeb a nabízených službách a dalších pro sledovanou oblast rozhodných skutečnostech. Obce své občany o sociálních službách v SO ORP informují jasným a srozumitelným způsobem, při jejich zajištění poskytují pomoc. Cílem naplnění tohoto opatření je postupně zlepšovat informovanost v sociální oblasti u všech subjektů a osob, kterých se tato oblast dotýká. Konkrétně bude zlepšování informovanosti směřováno především k uživatelům stávajícím i potenciálním (včetně specifických cílových skupin), institucím, obcím, poskytovatelům sociálních služeb, stávajícím a potencionálním sponzorům a široké veřejnosti. Informovanost mimo jiné přispěje ke zkvalitnění spolupráce zainteresovaných stran na řešení problémů a potřeb jednotlivých cílových skupin uživatelů. V rámci meziobecní spolupráce mohou být opatření realizována společně pro několik obcí, např. prostřednictvím místních akčních skupin
Hlavní opatření	1. Zvyšování informovanosti v sociální oblasti – komplexní a systémové 2. Meziobecní spolupráce na zajištění informovanosti pro své občany Nástroje k naplnění opatření jsou: - Informační kampaně - Informační brožury, letáky (i pro jednotlivé cílové skupiny) - Neperiodické publikace, zpravodaje, newslettery - Společná setkání zúčastněných subjektů s předem vytipovaným programem - Kulaté stoly k vybraným konkrétním tématům, semináře, workshopy - Mezirezortní spolupráce - Internet (především webové stránky obcí a měst, poskytovatelů a dalších institucí) - Média: TV – celoplošné, regionální a internetové, rozhlas, tisk (např. Českobudějovické listy, MF Dnes, Sedmička, Radniční noviny, Metro), internet (s důrazem na stěžejní téma) - Informačních panely (obrazovky) v dopravních prostředcích města - Systémová spolupráce poskytovatelů – zprostředkování komplexní pomoci uživateli - Předávání informací prostřednictvím terénních pracovníků - Předávání informací prostřednictvím lékařů, pedagogických pracovníků a zástupců dalších institucí - Předávání informací pomocí zástupců občanských iniciativ z dotčených lokalit - Předávání informací prostřednictvím stávajících uživatelů - Příklady dobré praxe - Výstavy (tematické) např. prezentace poskytovatelů sociálních služeb - Doporučení služby potenciálním uživatelům od osob a institucí, které mají se službou zkušenosti - Zavedení značky kvality – propagace kvalitních služeb - Informační kampaně směrem k organizacím, které mohou neziskové organizace podporovat dárčovstvím či dobrovolnickou činností (směrem do organizace a na její podporu – ne k uživateli)
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. Počet PR nástrojů pro zvýšení informovanosti
Správce cíle	Místní akční skupiny, obce SO ORP ČB a poskytovatelé sociálních služeb

Problémový okruh 6	Zaměstnanost osob se sociálním či zdravotním znevýhodněním
Cíl 6.1	Podporovat zaměstnanost osob se zdravotním postižením a osob se sociálním znevýhodněním.
Popis cíle	Podpora může být poskytována prostřednictvím odborného poradenství, přípravou uživatele (nácvik základních dovedností pro vstup na trh práce), doprovázením uživatele při vstupu na trh práce, ale i formou sociálního podnikání, jehož cílem je kromě jiného zaměstnávat znevýhodněné osoby. Kromě sociálních firem mohou vznikat i tzv. cvičná pracoviště, kde jsou osoby znevýhodněné na trhu práce zaučovány v základních pracovních dovednostech. Další možnou podporou je i práce se subjekty, které mohou osoby znevýhodněné zaměstnávat a poskytovat jim podporu při tvorbě pracovních míst pro tyto osoby. V rámci meziobecní spolupráce mohou být sociální podniky a nová pracovní místa vytvářena místními akčními skupinami či několika obcemi společně.
Hlavní opatření	1. Podporované zaměstnávání (formou sociálních služeb nebo služeb souvisejících) 2. Sociální podnikání 3. Počet nově vytvořených pracovních míst pro osoby se znevýhodněním 4. Meziobecní spolupráce v rámci zakládání sociálních firem 5. Meziobecní spolupráce v rámci získávání finančních prostředků z vhodných grantových programů na zajištění zvýšení zaměstnanosti osob se znevýhodněním
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. Počet osob v sociálních službách umístěných na otevřeném trhu práce 2. Počet nově vzniklých sociálních podniků 3. Počet osob se znevýhodněním zaměstnaných v sociálních podnicích
Správce cíle	Místní akční skupiny, obce SO ORP ČB a poskytovatelé sociálních služeb

Problémový okruh 7	Spolupráce zadavatelů a poskytovatelů na zajištění sociálních služeb
Cíl 7.1	Zajistit společné financování sociálních služeb obcemi
Popis cíle	Obce se podílejí na finančním zajištění služeb pro své občany a navazují spolupráci a partnerství s poskytovateli sociálních služeb, ale i s ostatními obcemi, aby zadavatelé sociálních služeb, aktivně vstupují do procesu plánování sociálních služeb. (Sociální služby jsou zajišťovány primárně organizacemi působícími ve městě České Budějovice, v okolních obcích je pak služba zajišťována převážně terénní formou či ambulantní formou. Finančně je zajištěna z centrálních zdrojů (MPSV, EU) a místních zdrojů (kraje a obce). Obce pravidelně sledují potřeby svých obyvatel a dle jejich poptávky pro ně zajišťují sociální služby v požadované kvalitě a kvantitě. Aktivně spolupracují s poskytovateli daných sociálních služeb a participují na jejich finančním zabezpečení, případně svým obyvatelům služby pomáhají zprostředkovat. Obce v SO ORP se aktivně zapojují do procesu plánování sociálních služeb, jehož prostřednictvím se tak podílejí na organizaci sociálních služeb v SO ORP ČB a vnášejí do něj podněty svých obyvatel. Samostatně se budou sledovat investiční záměry jednotlivých obcí nebo místních akčních skupin v sociální oblasti. V rámci meziobecní spolupráce mohou být vytvářena společná grantová opatření na zajištění sociálních služeb (prostřednictvím místních akčních skupin)
Hlavní opatření	1. Finanční podpora poskytovatelů sociálních služeb 2. Zapojení do procesu plánování sociálních služeb 3. Zajištění či zprostředkování sociálních služeb ve všech obcích v SO ORP ČB 4. Meziobecní spolupráce v oblasti finanční podpory sociálních služeb
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. Počet podpořených sociálních služeb obcemi v SO ORP 2. Vynaložené finanční prostředky jednotlivých obcí na zajištění sociálních služeb 3. Počet obcí aktivně zapojených do procesu plánování sociálních služeb v SO ORP ČB.
Správce cíle	Místní akční skupiny a obce SO ORP ČB.

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1/Cíl	Zajištění bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním.		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet osob, které získají bydlení		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové organizací poskytující doprovodný sociální program		
Roky	2013	2017	2020
Plán		80	150
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o přesný počet osob, které projdou přípravou k udržení si vlastního bydlení, získají byt a udrží si ho minimálně po dobu jednoho roku. Osoby, které program nedokončí nebo si bydlení neudrží, nebudou do indikátoru započítány.		
Metodika a výpočet:	Přehled osob, které projdou přípravou a získají bydlení – přehled za každý kalendářní rok + souhrnný počet za celé sledované období (do roku 2020)		
Zdroj čerpání dat:	Od organizací, které zajišťují doprovodný sociální program k bydlení.		

Problémový okruh 1/Cíl	Zajištění bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním.		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet získaných bytových jednotek.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starostové dotčených obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	80
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o konkrétní počet bytových jednotek, které poskytnou samotné obce (ať už se svého stávajícího bytového fondu či novou výstavbou) nebo budou získány ze soukromého sektoru ať už od samotných majitelů bytových jednotek či prostřednictvím realitní kanceláře, se kterou bude navázána spolupráce. Samostatně se bude sledovat počet obecních bytů a soukromých bytů.		
Metodika a výpočet:	Počet bytových jednotek, které byly získány od obce a ze soukromého sektoru v jednotlivých kalendářních rocích a souhrnně za celé období.		
Zdroj čerpání dat:	Od organizací, které zajišťují doprovodný sociální program k bydlení.		

Problémový okruh 2/Cíl	Zajištění prevence v dostatečně kvalitě i kvantitě u dětí a mládeže v oblasti rizikového chování a nežádoucích jevů		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet realizovaných preventivních programů.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020

Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Školy v SO ORP mají zájem o posílení prevence, zapojují se do mapování preventivních programů na škole, na základě doporučení preventivní programy doplňují a realizují v plném rozsahu.		
Metodika a výpočet:	Počet realizovaných preventivních programů na ZŠ v SO ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Školy v obcích SO ORP ČB		

Problémový okruh 2/Cíl	Zajištění prevence v dostatečně kvalitě i kvantitě u dětí a mládeže v oblasti rizikového chování a nežádoucích jevů		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Počet obcí se zřízeným hřištěm pro děti a mládež		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	35
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Obec pro své děti a mládež v rámci investičních akcí (ať už z vlastního rozpočtu či za pomoci dotačních titulů) zrekonstruovala či vybudovala nové multifunkční hřiště jako jednu z možností trávení volného času a prevenci rizikového chování.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, která pro uvedenou cílovou skupinu zrekonstruovala či vybudovala hřiště		
Zdroj čerpání dat:	Obce v SO ORP ČB		

Problémový okruh 3/Cíl	Uspokojení poptávky po poradenství v oblasti dluhů a bytové problematiky.		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet realizovaných preventivních aktivit		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové DSO v ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	35
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Organizace poskytují poradenství v oblasti dluhové a bytové problematiky realizují zároveň i různé preventivní aktivity (přednášky, besedy, interaktivní workshopy) zaměřené na zvyšování finanční gramotnosti a jiné. Cílem je předejít předlužení či ztrátě bydlení.		
Metodika a výpočet:	Organizace realizující preventivní aktivity zpracují přehled aktivit se seznamem obcí, ve kterých tyto aktivity realizovaly. Započteny budou akce, na nichž se obce podílely finančně či organizačně		
Zdroj čerpání dat:	Organizace poskytující odborné poradenství, výroční zprávy		
Problémový okruh 3/Cíl	Uspokojení poptávky po poradenství v oblasti dluhů a bytové problematiky.		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Počet obcí SO ORP, kde bylo poskytnuto odborné poradenství		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020

Plán		35	70
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Odborné poradenství je poskytováno převážně ve městě ČB, v obcích SO ORP není zajištěno, ačkoliv pro některé osoby v krizi je finančně náročně do města ČB za poradenstvím dojíždět a stává se tak nedostupným. Ve vybraných obcích bude pravidelně ambulantně poskytováno poradenství (např. v prostorách obecních úřadů)		
Metodika a výpočet:	Započteny budou obce, v nichž byla služba sociálního poradenství poskytnuta alespoň jednomu z občanů		
Zdroj čerpání dat:	Organizace poskytující odborné poradenství.		

Problémový okruh 4/Cíl	Zajištění sociálních a doprovodných služeb pro seniory.		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Počet obcí, které realizují volnočasové aktivity pro seniory		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové DSO v SO OPR ČB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Obce pro své seniory realizují volnočasové aktivity kontinuálně (ne nahodile), případně mají pracovníka, který tyto aktivity zajišťuje. V daném roce zrealizují min. 5 akcí nebo provozují volnočasový klub pro seniory.		
Metodika a výpočet:	Přehled obcí, které pro své seniory zrealizovaly min. 5 akcí v daném roce		
Zdroj čerpání dat:	Jednotlivé obce		

Problémový okruh 4/Cíl	Zajištění sociálních a doprovodných služeb pro seniory.		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	Počet seniorů, pro které byla zajištěna péče v pobytové formě		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové DSO v ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	250
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Senioři, kteří již nemohou bydlet ve svém dosavadním bytě/domě či potřebují celodenní péči a pomoc druhé osoby; senioři, kteří nejsou na stáří dostatečně finančně zajištěni, aby byli schopni si zajistit vlastní bydlení, a zároveň již potřebují pomoc a podporu.		
Metodika a výpočet:	Přehled uživatelů pobytových služeb, které zřídila obec; přehled osob, kterým zajištěno bydlení obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Organizace poskytující pobytové služby pro seniory; obce, které zajišťují bydlení pro seniory.		

Problémový okruh 4/Cíl	Zajištění sociálních a doprovodných služeb pro seniory.		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	Počet obcí se zřízeným hřištěm pro seniory		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Obec pro své seniory v rámci investičních akcí (ať už z vlastního rozpočtu či za pomoci dotačních titulů) zrekonstruovala či vybudovala nové multi-		

	funkční hřiště jako jednu z možností trávení volného času.
Metodika a výpočet:	Započteny budou obce, které pro své seniory zrekonstruovaly či vybudovaly hřiště
Zdroj čerpání dat:	Obce v SO ORP ČB

Problémový okruh 5/Cíl	Informovanost široké veřejnosti, zadavatelů i uživatelů sociálních služeb		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	Počet PR nástrojů pro zvýšení informovanosti		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Obce informují své občany o sociálních službách a službách doplňujících a navazujících pomocí různých PR nástrojů (tiskoviny, webové stránky obce, FB obce aj.)		
Metodika a výpočet:	Počet použitých PR nástrojů k zajištění informovanosti – přehled za každou obcí a následně zpracovaný souhrnný přehled za SO ORP ČB, který bude započten		
Zdroj čerpání dat:	Obce v SO ORP ČB		

Problémový okruh 6/Cíl	Zaměstnanost osob se sociálním či zdravotním znevýhodněním		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	Počet osob v sociálních službách umístěných na otevřeném trhu práce		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	150
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Osobám s různým znevýhodněním je poskytována pomoc při hledání práce, započítávají se osoby, které se na trhu práce udrží min. 3 měsíce.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný přehled osob za všechny organizaci, které pomáhají osobám s různým znevýhodněním, uplatnit se na otevřeném trhu práce.		
Zdroj čerpání dat:	Organizace poskytující službu podporovaného zaměstnávání		

Problémový okruh 6/Cíl	Zaměstnanost osob se sociálním či zdravotním znevýhodněním		
Číslo indikátoru	12		
Název indikátoru	Počet nově vzniklých sociálních podniků		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V obcích jsou zakládány sociální podniky jako zdroj pracovních míst pro osoby s různým znevýhodněním. Případně se stávající podniky k sociálnímu podnikání hlásí, naplňují jeho znaky a vytvářejí pracovní místa a zaměstnávají osoby s různým znevýhodněním.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný přehled všech nově vzniklých sociálních podniků včetně těch, které se k sociálnímu podnikání přihlásí a naplní základní znaky sociálního podniku.		
Zdroj čerpání dat:	Obce, ve kterých podniky vzniknou.		

Problémový okruh 6/Cíl	Zaměstnanost osob se sociálním či zdravotním znevýhodněním		
Číslo indikátoru	13		
Název indikátoru	Počet osob se znevýhodněním zaměstnaných v sociálních podnicích		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové Místních akčních skupin v SO ORP ČB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Smyslem sociálního podnikání je kromě jiného i vytvářet pracovní místa pro osoby obtížně umísitelné na trhu práce. V rámci mapování nově vzniklých sociálních podniků budou mapovány i počty pracovních míst a osob, která tyto pracovní místa využila. Do celkového počtu budou zahrnuty osoby, které na daném místě pracovali min. 6 měsíců a déle.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet osob, které byly zaměstnány v sociálním podniku		
Zdroj čerpání dat:	Sociální podniky působící v SO ORP ČB		
Problémový okruh 7/Cíl	Spolupráce zadavatelů a poskytovatelů na zajištění sociálních služeb		
Číslo indikátoru	14		
Název indikátoru	Počet podpořených sociálních služeb obcemi v SO ORP		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předsedové DSO v SO ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	80
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci zjišťování dat pro proces plánování budou mapovány konkrétní služby, které byly podpořeny z rozpočtů či dotačních programů obcí v SO ORP ČB. Do tohoto přehledu nebudou zahrnuty služby podpořené z dotačních titulů města ČB – tyto služby budou vedeny v samostatném přehledu.		
Metodika a výpočet:	Seznam sociálních služeb, které byly finančně podpořeny z dotačních titulů obcí v SO ORP kromě města ČB		
Zdroj čerpání dat:	Poskytovatelé sociálních služeb na území SO ORP ČB		
Problémový okruh 7/Cíl	Spolupráce zadavatelů a poskytovatelů na zajištění sociálních služeb		
Číslo indikátoru	15		
Název indikátoru	Vynaložené finanční prostředky jednotlivých obcí na zajištění sociálních služeb		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Předsedové DSO v SO ORP České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50 mil. Kč	80 mil. Kč
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci sběru dat o finančním zajištění sociálních služeb působících na území SO ORP ČB budou zjišťovány i přesné částky a obce, které dotace poskytl. Zároveň budou mapovány rozpočty obcí v SO ORP a zjišťovány částky, které byly poskytnuty na zajištění sociálních služeb		
Metodika a výpočet:	Zpracovaný přehled financí poskytnutých obcemi+ přehled získaných dotací jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb		
Zdroj čerpání dat:	Rozpočty obcí v SO ORP ČB, zdroje finanční jednotlivých poskytovatelů		

Problémový okruh 7/Cíl	Spolupráce zadavatelů a poskytovatelů na zajištění sociálních služeb		
Číslo indikátoru	16		
Název indikátoru	Počet obcí aktivně zapojených do procesu plánování sociálních služeb v SO ORP ČB		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Koordinátor procesu plánování při Magistrátu Českých Budějovic		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40	70
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci procesu plánování budou ke spolupráci přizvány obce v SO ORP. Dle jejich formy zapojení (aktivní – pasivní = příjemce informací o procesu bez aktivní účasti) budou obce rozděleny do kategorií. Do celkového počtu zapojených obcí budou zahrnuty jen obce s aktivní účastí		
Metodika a výpočet:	Seznam obcí, které se zapojily do procesu plánování aktivní formou		
Zdroj čerpání dat:	Koordinátor plánování v SO ORP ČB		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Náměstek primátora Statutárního města České Budějovice odpovědný za sociální oblast
Předseda DSO Blata
Předseda DSO Blanský les-podhůří
Předseda DSO Budějoviceko-sever
Předseda DSO Pomalší
Předseda SO Lišovsko
Předseda Sdružení Růže, z.s.p.o.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty

v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Zajištění bydlení pro osoby se sociálním či zdravotním znevýhodněním.	Místní akční skupiny a obce v SO ORP ve spolupráci s organizacemi poskytující doprovodný sociální program.
2.1.	Zajištění prevence u dětí a mládeže v oblasti rizikového chování a nežádoucích jevů	Místní akční skupiny a obce v SO ORP, ve kterých jsou školská zařízení, ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou a organizacemi poskytující preventivní aktivity pro děti a mládež.
3.1.	Uspokojení poptávky po poradenství v oblasti dluhů a bytové problematiky.	Poskytovatelé sociálních služeb poskytující odborné sociální poradenství se zaměřením na dluhové poradenství ve spolupráci s obcemi v SO ORP a místními akčními skupinami.
4.1.	Zajištění sociálních služeb a služeb doprovodných pro seniory v oblasti vhodného bydlení, péče a volnočasových aktivit na základě poptávky a analýzy potřeby vzniku nových sociálních služeb.	Místní akční skupiny a obce v SO ORP ČB ve spolupráci s organizacemi poskytující služby pro seniory a osoby v krizi.
5.1.	Informovat veřejnost o sociálních službách a jejich možnostech	Místní akční skupiny, obce SO ORP ČB a poskytovatelé sociálních služeb
6.1.	Podporovat zaměstnanost osob se zdravotním postižením a osob se sociálním znevýhodněním.	Místní akční skupiny, obce SO ORP ČB a poskytovatelé sociálních služeb
7.1.	Zajistit společné financování sociálních služeb obcemi	Místní akční skupiny a obce SO ORP ČB.

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet osob, které získají bydlení	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
2	Počet získaných bytových jednotek.	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
3	Počet realizovaných preventivních programů.	Vedoucí pracovních skupin

		KPSS pro ORP České Budějovice
4	Počet obcí se zřízeným hřištěm pro děti a mládež	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
5	Počet realizovaných preventivních aktivit	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
6	Počet obcí SO ORP, kde bylo poskytnuto odborné poradenství	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
7	Počet obcí, které realizují volnočasové aktivity pro seniory	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
8	Počet seniorů, pro které byla zajištěna péče v pobytové formě	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
9	Počet obcí se zřízeným hřištěm pro seniory	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
10	Počet PR nástrojů pro zvýšení informovanosti	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
11	Počet osob v sociálních službách umístěných na otevřeném trhu práce	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
12	Počet nově vzniklých sociálních podniků	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
13	Počet osob se znevýhodněním zaměstnaných v sociálních podnicích	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
14	Počet podpořených sociálních služeb obcemi v SO ORP	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
15	Vynaložené finanční prostředky jednotlivých obcí na zajištění sociálních služeb	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice
16	Počet obcí aktivně zapojených do procesu plánování sociálních služeb v SO ORP ČB	Vedoucí pracovních skupin KPSS pro ORP České Budějovice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu)³. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplnění strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako proces dlouhodobý a opakovaný, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Meziobecní spolupráce může hrát v sociální oblasti velkou roli. Především s ohledem na velikost jednotlivých obcí, není možné, aby nastavené cíle realizovaly jednotlivé obce samostatně. Proto je zde velmi vhodné a výhodné, aby vybraná opatření u jednotlivých cílů realizovaly buďto místní akční skupiny nebo se případně mohou jednotlivé obce mezi sebou pro daný účel spojit či navázat partnerství a opatření realizovat společně. Pro obce tak naplnění opatření v některých případech bude znamenat jen organizační zajištění bez nutnosti finančního zajištění, což je především u malých obcí s malým obecním rozpočtem významné. Budou tak i více motivovány sociální situace ve své obci efektivně řešit. Celkově se však jako nejvhodnější realizátor naplánovaných opatření jeví místní akční skupiny, které mohou být plnohodnotným realizátorem opatření a přebírat na sebe zajištění potřeb v sociální oblasti. Stejně tak mohou být vhodným žadatelem o finanční podporu v rámci různých dotačních programů.

Cílem veškerého snažení a úsilí obcí i místních akčních skupin v sociální oblasti (a nejen v ní) je vždy **spokojený občan**, který má uspokojeny své základní potřeby (bydlení, práce). K tomuto cíli by prioritně měly směřovat veškeré aktivity v rámci naplňování jednotlivých cílů.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část

Analytická část pro oblast sociálních služeb byla zpracovávána analytikem Ing. J. Vávrou a Ing. Š. Kovárnovou a průběžně byla konzultována a diskutována s realizačním týmem projektu. Analýza byla zpracovávána od ledna do května roku 2014. Analýzy lze rozdělit na 2 prolínající se části:

1. Kvantitativní část – vycházela z metodiky SMO ČR; zdrojová data pocházela částečně z dostupných databází, Výročních zpráv školských zařízení a z terénního šetření s vedením některých škol a zástupci zřizovatelů.. Konzultována byla vždy s vedoucí odboru školství Magistrátu české Budějovice.

2. Kvalitativní část – základem kvalitativní části byly řízené rozhovory se zřizovateli a některými řediteli škol. Dalším vstupem této části byly výsledky z šetření (opět formou zejména řízených rozhovorů, částečně dotazníkem) mezi představiteli obcí. Starostové odpovídali na 2 klíčové otázky: (a) „Jaké klíčové problémy v daném tématu vidíte?“ a (b) „V jakých tématech spatřují prostor/potenciál pro meziobecní spolupráci?“.

Výstupy z obou částí byly podrobně vyhodnocovány v rámci celého realizačního týmu. Po projití všech vstupních údajů byla společně formulována SWOT analýza a analýza rizik. Stejným postupem byl formulován nástin variantních řešení – odhad předpokládaných problémových okruhů.

Celý tento výstup byl ve stručnosti představen na květnovém setkání představitelům obcí ORP České Budějovice.

Návrhová část

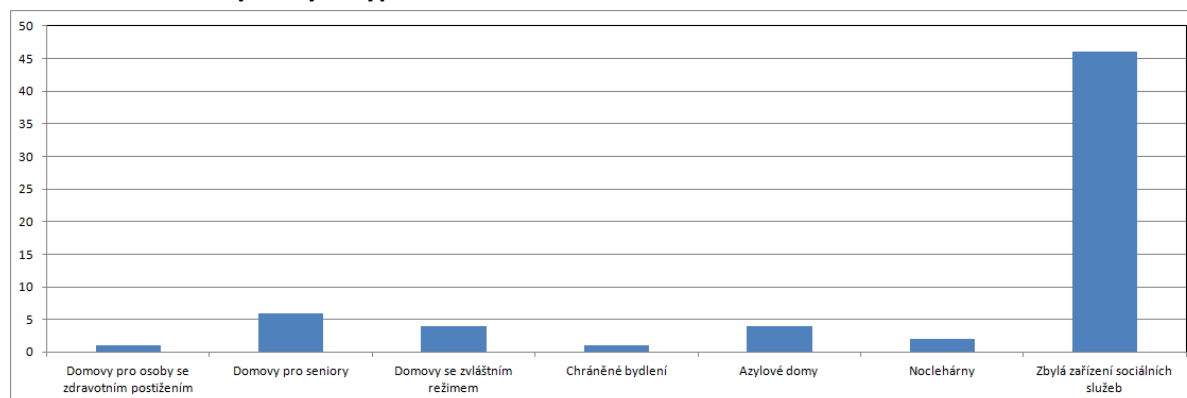
Návrhová část strategie byla zpracovávána v úzké spolupráci s tzv. fokusními skupinami.

Naprostá většina nominovaných členů se schůzek aktivně účastnila a pomáhala revidovat navržené postupy. Cílem fokusní skupiny bylo představení výstupů analýz, hodnocení SWOT analýzy ze strany členů fokusní skupiny a revize navrženého nástinu variantních řešení. Výstupem setkání pak byla hodnocená SWOT analýza a formulace problémových okruhů. Na druhém setkání fokusní skupiny byly formulovány cíle jednotlivých problémových okruhů. Na třetím a posledním setkání pak byly revidovány popisy cílů a formulovány jednotlivá opatření, která by měla vést k naplňování jednotlivých cílů. Schůzky fokusní skupiny probíhaly v období od poloviny září do poloviny listopadu 2014. V druhé polovině listopadu byly definovány indikátory jednotlivých cílů a navrženi správci cílů. Výstupem bylo hodnocení a revize předložených cílů, konzultace správců cílů a editace textů.

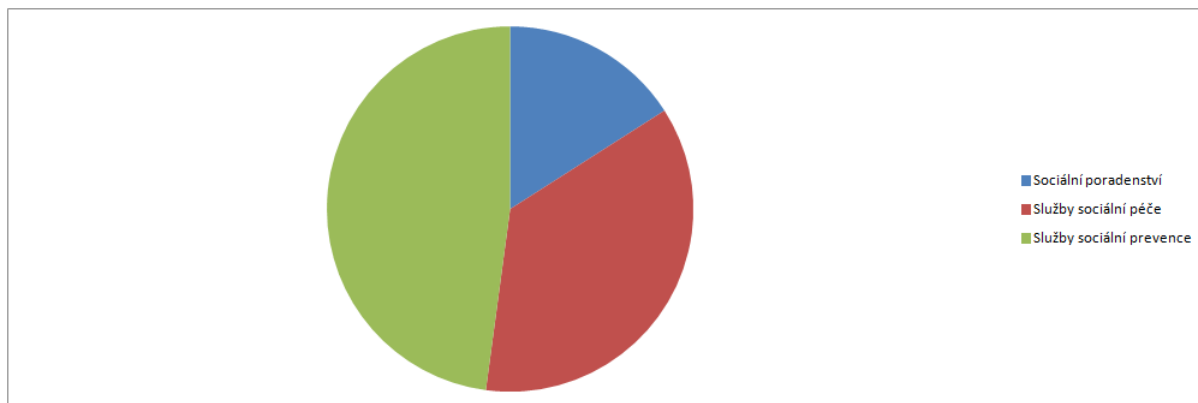
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

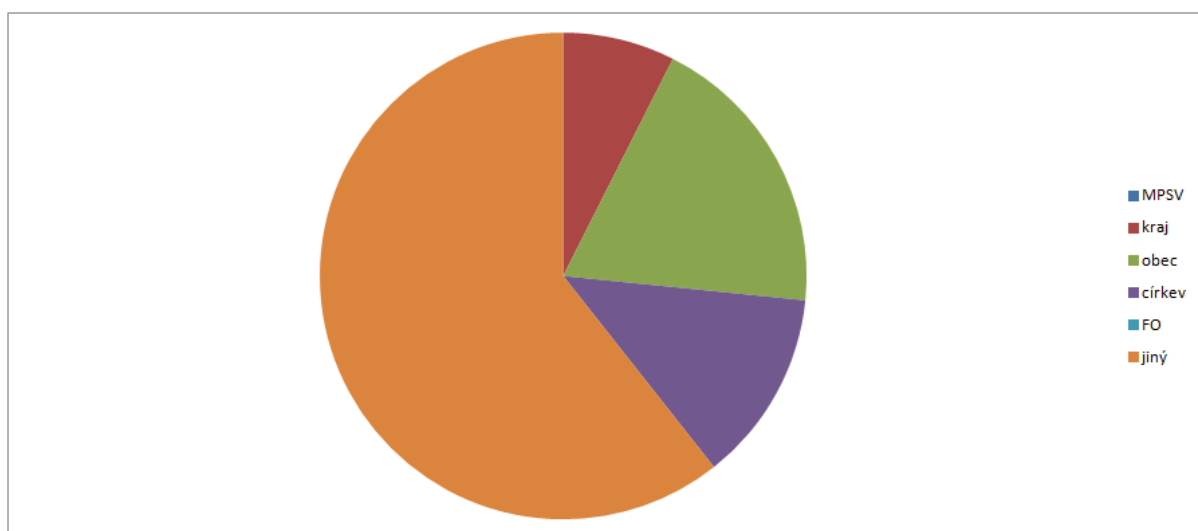
Graf č. 4.1 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

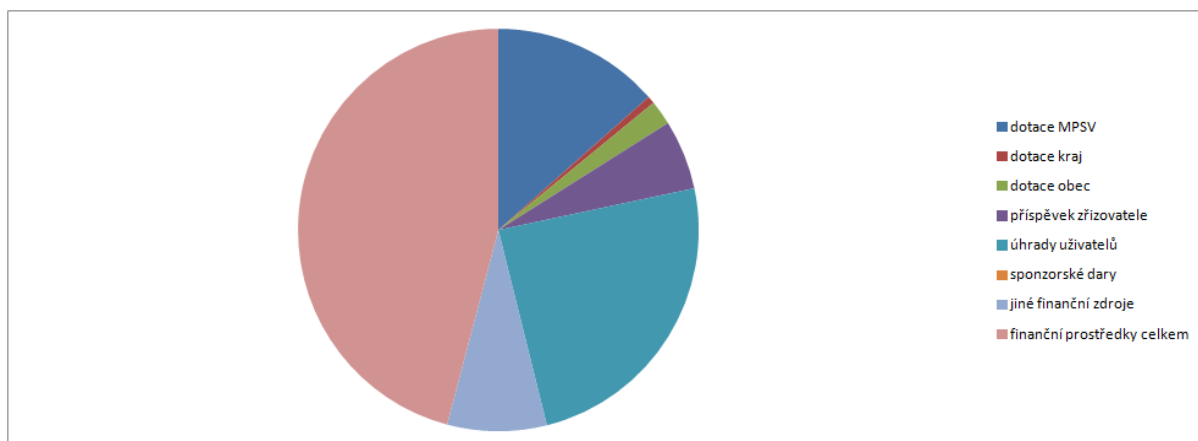
Graf č. 4.2 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

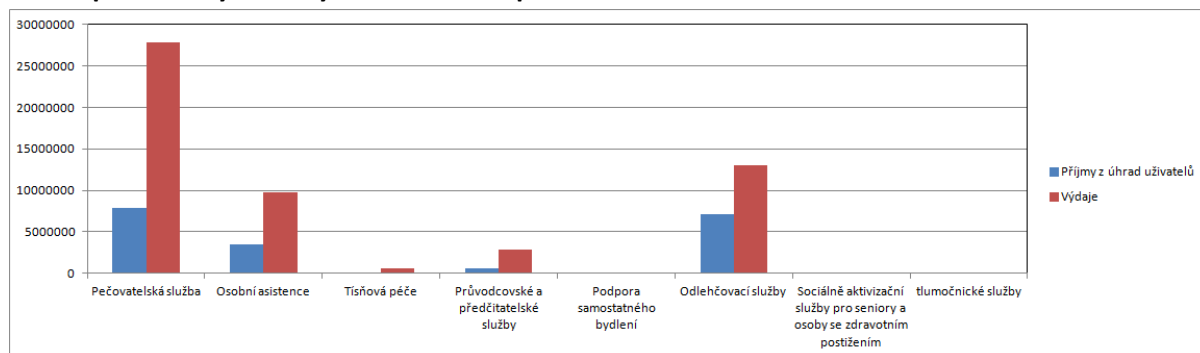
Graf č. 4.3 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

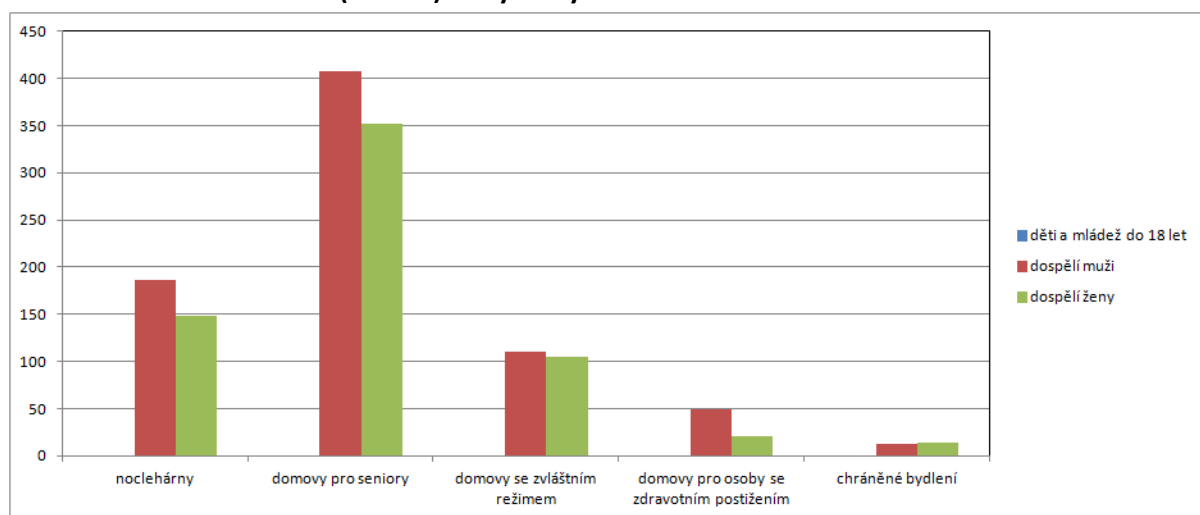
Graf č. 4.4 Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

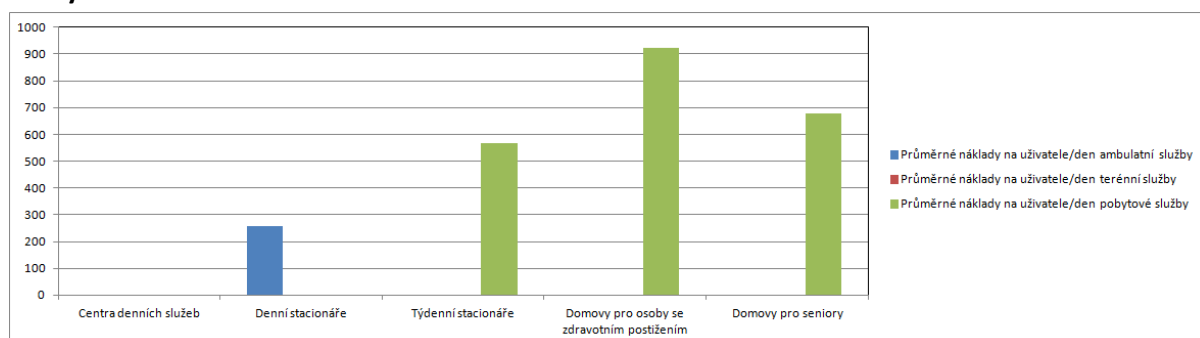
Graf č. 4.5 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf č. 4.6 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 4.7 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů ČR. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- [Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění](#)
- [Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění](#)
- [NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky](#)
- [Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění](#)

- [Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění](#)
- [Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění](#)

Identifikace problémů

Na území ORP České Budějovice nejsou oblasti, kde není zabezpečen sběr a svoz komunálního odpadu. Města a obce se řídí dle závazných vyhlášek k nakládání s odpady, jejímž prostřednictvím řeší způsoby třídění, shromažďování a odstraňování odpadů. Poplatek za provoz systému nakládání s odpadem je ve většině případů řešen obecně závaznou vyhláškou o místních poplatcích, způsobem ročního poplatku za občana. Síť sběrných dvorů a sběrných míst se na území ORP České Budějovice jeví jako dostatečná. V menších obcích fungují tzv. mobilní sběrné dvory, které zabezpečí odběr objemných odpadů. Hustota a rozmístění kontejnerových hnízd pro sběr separovaného odpadu je dostatečná. V některých městech a obcích je plánováno rozšíření kontejnerových hnízd o kontejnery na biologicky rozložitelný odpad.

Problém, který byl definován zástupci obcí, je financování odpadového hospodářství. S tím úzce souvisí fakt, že svozové firmy byly ve výběrových řízeních vybrány již před několika lety. Od té doby se situace na trhu odpadového hospodářství v území ORP České Budějovice mohla změnit a původní smlouvy se svozovými firmami jsou často již nepřehledné svými několika dodatky, takže i kontrola fakturovaných služeb může být obtížná. Některé obce umožňují zapojení živnostníků do obecního systému odpadového hospodářství. Pokud v daných obcích není tato možnost stanovena, pak by živnostníci měli mít smlouvy s oprávněnými společnostmi, které pro ně řeší svoz samostatně nezávisle na obecním systému nakládání s odpadem. Často se stává, že živnostníci mají tyto smlouvy uzavřeny, ale nejsou jimi naplňovány. V těchto případech tak dochází ke zneužívání sběrných nádob obyvatel obce a celého obecního systému nakládání s odpadem.

Dalším problémem a obecnou hrozbou je nepřehledná, stále se měnící a přebujelá legislativa v odpadovém hospodářství.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

V oblasti odpadového hospodářství spolupracují obce v rámci mikroregionu Sdružení růže. Jedná se o obce Ledenice, Srubec a Strážkovice. Území mikroregionu zasahuje do působnosti ORP České Budějovice, Český Krumlov, Trhové Sviny a Kaplice. Projekt je zaměřen na systém svozu a separace odpadů.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V následujících tabulkách jsou zaneseny základní analytické informace o odpadovém hospodářství v ORP České Budějovice. Tyto informace byly čerpány z těchto zdrojů:

- <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>
- Veřejný informační systém odpadového hospodářství Ministerstva životního prostředí
- www.biom.cz
- www.mzp.cz
- www.cenia.cz/www/publikace-cenia
- www.institut-urmo.cz
- www.sekm.cz
- Vlastní šetření
- EKO-KOM, a.s.
- Informační systém odpadového hospodářství
- Ministerstvo financí

Svoz odpadu je na území ORP České Budějovice zabezpečen v každé obci. V území zajišťují svozy odpadů společnost .A.S.A. České Budějovice, s.r.o., Rumpold s.r.o., Marius Pedersen a.s., Podnik místního hospodářství v Hluboké nad Vltavou a Městské hospodářství Zliv. Systém svozu odpadu využívá každá obec jiný. Obce řeší svoz komunálního a separovaného odpadu v rámci uzavření smlouvy s jednou svozovou společností. Další skupina obcí využívá více svozových společností, jednu firmu na svoz komunálního odpadu a další firmu pak na svoz separovaného odpadu. Systém svozu je ve většině obcí podpořen mobilními sběrnými dvory, které se nejčastěji vyhlašují 2x ročně (jaro/podzim). V menších obcích, kde fungují sběrné dvory nebo sběrná místa, je provozní doba nastavena na 1 – 2 dny v týdnu.

Cenu za svoz komunálního a separovaného odpadu ovlivňují místní podmínky (hustota osídlení a druh zástavby, vzdálenost k zařízením pro nakládání s odpady, způsob sběru a svozu odpadů apod.) a rozsah systému odpadového hospodářství (SKO, tříděný odpad, nebezpečný odpad, objemný odpad, provoz sběrného dvora, bioodpady apod.). Náklady jsou dále ovlivněny způsobem cenotvorby služeb v odpadovém hospodářství zajišťovaným odpadovými firmami (cena za komplexní službu, cena na 1 obyvatele, cena za tunu, cena za km, kombinace cen). Pro stanovení průměrné ceny za sběr, svoz a odstranění směsného komunálního odpadu a tříděného odpadu byly použity data ze studie s názvem Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR, která byla zpracovaná IURMO, o.p.s. v roce 2013. Datové zdroje vycházejí ze získaných informací v roce 2012. Zdrojem dat byly dotazníková šetření a samostatné průzkumy u provozovatelů zařízení, která jsou klíčová pro nakládání s hlavními druhy komunálních odpadů. Dalším zdrojem dat byly agregované výstupy z ročního dotazníku obcí, zapojených v systému EKO-KOM, a.s. Na území ORP České Budějovice náklady na sběr, svoz, odstranění/využití SKO činily v průměru 2 400 Kč/t a náklady pro tříděný sběr nevyužitelných odpadů činily 4 800 Kč. V porovnání s celorepublikovým průměrem, kde náklady na sběr, svoz, odstranění/využití SKO činily v průměru 2 548 Kč/t a náklady pro tříděný sběr nevyužitelných odpadů činily 4 678 Kč/t, nejsou zřejmé výrazné rozdíly v nákladech. Porovnání hodnot s Jihočeským krajem - náklady na sběr, svoz, odstranění/využití SKO činily v průměru 2 460 Kč/t a náklady na tříděný sběr

nevyužitelných odpadů 4 258 Kč, jsou rovněž srovnatelné s hodnotami ORP České Budějovice a celorepublikovým průměrem.

Poplatek za komunální odpad pro občana se nejčastěji pohybuje v rozmezí 500 – 700 Kč/ osobu/ rok. Na území ORP České Budějovice je také několik obcí, které nemají stanovený žádný poplatek. Důvodem nulového poplatku je snížení administrativní náročnosti, které se týká zejména menších obcí, např. obec Hlavatce. Dalším důvodem je motivace občanů, kdy nulové poplatky zůstanou, pokud se budou navyšovat tříděné složky komunálního odpadu, zavedeno v obci Pištín, Staré Hodějovice. Tyto obce tvoří 8 % z celkového počtu 79 obcí. Průměrná částka, která se doplácí na občana z rozpočtu obce je 140 Kč.

Zařízení pro nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a jeho blízkosti. Dále jsou uvedena sběrná místa, komunitní kompostárny a bioplynové stanice.

Tab. 5.1. Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	.A.S.A. České Budějovice s.r.o.	Plynářská	České Budějovice	544256	S	
2.	.A.S.A. České Budějovice s.r.o.	Dolní 876/1	České Budějovice	544256	S	
3.	.A.S.A. České Budějovice s.r.o.	Švábův Hrádek	České Budějovice	544256	S	Uzavřeny smlouvy s obcemi o bezplatném odkládání odpadu
4.	Marius Pedersen a.s.	5. května	Ledenice	544736	O	Provozovatel MP a.s.
5.	Město Zliv		Zliv	545341	O	
6.	Obec Dříteň		Dříteň	544426	O	
7.	Obec Homole	Černý Dub	Homole	544493	O	
8.	Obec Zahájí		Zahájí	536016	O	
9.	Rumpold 01-Vodňany s.r.o.	Vlkovská	Ševětín	545121	S	

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Ošetřením smluvních vztahů mezi obcí, která vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají, lze dosáhnout např. spolufinancování provozních nákladů.

Tab. 5.2 Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Podnik místního hospodářství v Hluboké nad Vltavou	Vltavská 278	Hluboká nad Vltavou	544485	O
2.	Gama J+P, s.r.o.	Kolonie 302	Adamov	535826	S
3.	Obec Borek		Borek	544272	O
4.	Obec Boršov nad Vltavou	železniční most	Boršov nad Vltavou	544299	O
5.	Obec Dobrá Voda		Dobrá Voda	535206	O
6.	Obec Mydlovary		Mydlovary	535281	O
7.	Obec Dříteň		Dříteň	544426	O
8.	Obce Včelná	Dlouhá	Včelná	545228	O
9.	Obec Římov	areál ZD	Římov	545007	O
10.	Obec Rudolfov		Rudolfov	544981	O
11.	Obec Roudné		Roudné	544973	O
12.	Obec Lišov		Lišov	544779	O
13.	Obec Hrdějovice		Hrdějovice	544558	O

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Sběrná místa plní v obci funkci sběrného dvora, ale nejsou povoleným zařízením dle zákona o odpadech. Mají tedy v systému odpadového hospodářství také podobný význam. Z hlediska využití sběrného místa pro více obcí by bylo nutno dořešit legislativní překážky z hlediska evidence odpadů (evidovat množství odpadu zvlášť za občany jednotlivých obcí, tak jak je tomu u sběrného dvora). Dále pak je potřeba ošetřit odevzdání nebezpečných odpadů od občanů ostatních obcí, protože toto je ze zákona nemožné.

Tab. 5.3 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	A.K.U.P.I. spol. s r.o.		Plav	535346	S	Stavební odpad, kov, papír, plast
2.	AHF-ODPADY s.r.o.	Okružní 1	České Budějovice	544256	S	Nebezpečné odpady
3.	Kovošrot AL Metal, s.r.o.	Karolíny Světlé 6	České Budějovice	544256	S	Kovy
4.	Alexander Kroutl	U Smaltovny 116/1	České Budějovice	544256	S	Kovy
5.	AMK KOVY s.r.o.		Homole	544493	S	Kovy
6.	Cavako s.r.o.	Brandlova 1	České Budějovice	544256	S	Kovy

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
7.	Celia-CZ, s.r.o.	Planá 34	České Budějovice	544256	S	Kovy
8.	E+M barevné kovy s.r.o.	Vráto 92	Vráto	535796	S	Kovy
9.	EKO MB s.r.o.	Nerudova 969/18	České Budějovice	544256	S	Plast, papír, kovy
10.	Ekoka, s.r.o	U Smaltovny 116/1	České Budějovice	544256	S	Papír, plast, kovy
11.	Fast kovošrot s.r.o.	Slévárenská 682/14	České Budějovice	544256	S	Kovy
12.	Jaroslava Vojtěchová	Čechova 202/2	Lišov	544779	S	Kovy
13.	Kovošrot Group CZ a.s.	Prokopa Holého 275	České Budějovice	544256	S	Kovy
14.	Kovošrot Lorenz, s.r.o.	Dívčice	Dívčice	544361	S	Kovy
15.	Likov servis s.r.o.	Vrbenská 199/25	České Budějovice	544256	S	Kovy
16.	Lumos s.r.o.	Jivno 80	Jivno	535761	S	Stavební odpad
17.	Merab s.r.o.	Dobrovodská 2287	České Budějovice	544256	S	Kovy
18.	Partr spol. s r.o.	Vrbenská 2083	České Budějovice	544256	S	Kovy
19.	Partr spol. s r.o.	Vráto 92	Rudolfov	544981	S	Kovy
20.	Petr Novák s.r.o.	Munice 2	Hluboká nad Vltavou	544485	S	Papír, sklo, plast, kovy
21.	Sběrné suroviny a.s.	Pražská 493	České Budějovice	544256	S	Stavební odpad, sklo, plast, papír, kovy
22.	Sběrsur s.r.o.	Rulolfovská ul.	České Budějovice	544256	S	Papír, sklo, plast, kovy
23.	Sběrsur s.r.o.	Pekárenská ul.	České Budějovice	544256	S	Papír, sklo, plast, kovy
24.	STS group CB s.r.o.	Na Zlaté stoce 1391/19	České Budějovice	544256	S	Kovy
25.	Šropatex s.r.o.	Suchomelská 538/10	České Budějovice	544256	S	Stavební odpad, sklo, plast, papír, kovy

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Výkupny odpadů mohou být, po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu (příklad krize druhotných surovin 2008 – 2009). Mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam. Bohužel ve stále větší míře vykupují věci/odpady, které pocházejí z trestné činnosti (rozkrádání a ničení soukromého a veřejného

majetku, ukradeného vybavení obcí). Část odpadů (např. papír) je také vykrádána z obecní sběrné sítě, což v konečném důsledku vede k nárůstu nákladu obcí za provoz odpadového hospodářství (snížení odměn za vytříděný papír).

Na území ORP funguje 9 sběrných dvorů (tabulka č. 5.1.) a 13 sběrných míst (tabulka č. 80), která plní funkci sběrného dvora, ale nejsou povoleným zařízením dle zákona o odpadech. Na 25 místech v ORP se nacházejí výkupny odpadů, z nich téměř 70 % se nachází v Českých Budějovicích. Z velké části se jedná o výkupny se zaměřením na výkup kovů. Hustota sítě sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu se jeví za plně dostačující pro území ORP České Budějovice.

Z kapacitního hlediska nebylo možné vyhodnocení. Data s údaji o roční maximální kapacitě a průměrné využití roční kapacity nebyly ze strany provozovatelů a vlastníků pro tuto analýzu poskytnuty.

Tab. 5.4 Třídící linky na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	.A.S.A. Č. Budějovice s.r.o.	Lišov-skládka	Lišov	544779	S	Papír, plast, kovy, textil
2.	FAST KOVOŠROT	Slévárenská 14	Č. Budějovice	544256	S	Třídění kovů, nejedná se o třídící linku
3.	Jihočeský Metallhandel Import - Export spol s.r.o.	Zvíkov u Lišova	Lišov	544779	S	Třídění kovů, nejedná se o třídící linku
4.	RUMPOLD 01 - Vodňany s.r.o.	Boršov nad Vltavou	Boršov nad Vltavou	544299	S	Papír, plast, kovy, textil, dřevo

Zdroj: <http://websouhlas.y.kraj-jihocesky.cz/>

Tab. 5.5 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Třídící linky								
1.	KAPEX s.r.o.	Na Humnech	Velešín	545821			S	papír, plast, nápojové kratony, kovy, textil
2.	ODPADY PÍSEK s.r.o.	Smrkovice – Vydlaby	Písek	549240			O	Papír, plast, kovy
3.	Služby města Český Krumlov s.r.o.	Kaplická silnice	Český Krumlov	545392	2000,00	1200,00	O	Papír, plast, nápojové kratony
4.	TSR Czech Republic s.r.o.	Kaplice – nádraží	Střítež	551538			S	Papír, sklo, plasty, kovy
5.	Jihosepar a.s.	Špidrova 128	Vimperk	550647	35,00	25,00	S	Papír, plast, sklo, kovy
6.	Recyklace odpadů a skládky a.s.	Písecká 1279	Strakonice	550787			S	Papír, plast, kompozitní obaly
7.	Marius Pedersen a.s.	Růžov	Borovany	544281	10000,00	3500,00	S	Papír, plast, kompozitní obaly
Zařízení s povolením na třídění odpadu								
1.	COTTEX Trade s.r.o.	Roudná 46	Roudná	553018			S	
2.	KOMPOSTÁRNA JAROŠOVICE, s.r.o.	Týn nad Vltavou (mobilní třídič)	Týn nad Vltavou	545201			S	
3.	LOC Aj s.r.o.	Bežerovice 52	Bechyně	552054			S	
4.	Miroslav Novák	Čičenická 1028	Vodňany	551953			S	
5.	Rašelina a.s.	Na Pískách 488 (mobilní zařízení)	Soběslav	553131			S	
6.	SITA CZ a.s.	Temelín	Temelín	545155			S	
7.	SUNEX, spol. s.r.o.	Temelín - areál Zachemo	Temelín	545155			S	
8.	Technické služby Kaplice spol. s.r.o.	Sběrný dvůr Kaplice – Omlenická	Kaplice	545562			S	

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Tab. 5.6 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	.A.S.A. Č. Budějovice s.r.o.	Lišov-skládka	Lišov	544779	Čejkovice, České Budějovice, Dasný, Homole, Hradce, Kamenný Újezd, Libnič, Lipí, Lišov, Mazelov, Neplachov, Pištín, Planá, Plav, Staré Hodějovice, Úsilné, Včelná, Vrábče, Vráto, Olešník	S
2.	Marius Pedersen a.s.	Růžov	Borovany	544281	Ledenice, Srubec, Strážkovice, Mokřý Lom, Roudné. Rudolfov, Jívno, Vidov, Adamov	S
3.	RUMPOLD 01 - Vodňany s.r.o.	Boršov nad Vltavou	Boršov nad Vltavou	544299	Dívčice, Hlavatce, Rumpold, Nákří, Nedabyle, Nová Ves, Ševětín	S

Zdroj: <http://websouhlasý.kraj-jihocesky.cz/>

Základna třídících linek je na území ORP dostatečná. Nevyhovující je však jejich lokalizace, což znamená v některých oblastech zvýšené přepravní náklady nebo omezený rozsah tříděného sběru. Vyšší náklady se promítají v celkové ceně za svoz opadu. Je možné předpokládat, že s dalším rozvojem tříděného sběru budou vznikat nová zařízení.

Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Z hlediska provozních nákladů je nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území (především většího počtu obyvatel), než je území ORP. Rentabilní se jeví zařízení dimenzovaná pro spádovou oblast 70 – 100 tisíc obyvatel (Zdroj: Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR, aktualizace 2011 (SMO ČR)).

Zařízení pro úpravu vytríděných materiálů ve využitelných složek komunálních odpadů se zaměřují na úpravu skla, papíru, plastů a k úpravě kovů. Většina surovin vyrobených dotříděním a úpravou odděleně sbíraných odpadů je volně obchodovatelná. Zpracováním se dále zabývají zejména hutě, sklárny, papírny, zpracovatelé jednodruhových plastů a zpracovatelé směsných plastů. Do analýzy nebylo možné zpracovat roční kapacity všech třídících linek. Údaje nebyly pro potřeby analýzy provozovateli sděleny. Při současné právní úpravě je problematické získat relevantní údaje o aktuálně provozovaných zařízeních pro nakládání s odpady.

Tab. 5.7 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Lesy a rybníky města Českých Budějovic	Koroseky	Homole	544493			O	Kompostárna
2.	Ota Fuchs	Milíkovice	Kamenný Újezd	544663			S	Kompostárna
3.	Růžov a.s.	Růžov	Borovany	544281			S	Kompostárna
4.	ENVISAN-GEM, a.s.	Dolní 2	Č. Budějovice	544256			S	Recyklace odpadního dřeva
5.	Quail s.r.o.	Řídká Blana	Zahájí	536016	2 000		S	Kompostárna
6.	Zemědělská společnost Dubné, a.s.		Dubné	544442	18 000		S	Bioplynová stanice zemědělská
7.	BP – Profit spol. s r.o.	Chotýčany 80	Chotýčany	535907			S	Bioplynová stanice
8.	Bioenergie Olešník s.r.o.	Olešník 14	Olešník	544982			S	Bioplynová stanice
9.	Kompostárna Lišov		Lišov	544779	150		O	Pro město Lišov a jeho osady
10.	Komunitní kompostárna	Lomeček	Ševětín	545121			O	Kompostárna
11.	Bioplynová stanice Ohrazeníčko	Ledenice	Ledenice	544736			O	Bioplynová stanice zemědělská

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Zemědělská společnost Dubné a.s., která se nachází na jihovýchodním okraji obce Žabovřesky, má ve svém areálu vybudovanou bioplynovou stanici. Z té je 95 % vyprodukované elektrické energie dodáváno do veřejné sítě, zbytek (5 %) pro vlastní potřebu. Získané teplo se využívá v příslušném provozu pro ohřev vody v sociálním zařízení a pro vytápění administrativních budov. Plánuje se připojení celé obce Dubné k vytápění a ohřevu vody. Bioplynová stanice nevyužívá odpad z obcí.

Tab. 5.8 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	KOMPOSTÁRNA JAROŠOVICE, s.r.o.	Jarošovice 829	Týn nad Vltavou	545201	7 000,00		S	Kompostárna
2.	Městské služby Písek s.r.o.	kompostárna Písek-Smrkovice	Písek	549240	3 500,00		O	Kompostárna
3.	RUMPOLD 01-Vodňany s.r.o.	Stožice	Vodňany-Stožice	551953			S	Kompostárna
4.	Technické služby Tábor s.r.o.	Klenovice	Soběslav	553131			O	Kompostárna
5.	OK PROJEKT	Větrní-areál JIP Větrní	Větrní	545830	50 000,00		S	Kompostárna
6.	Rašelina a.s.	Borkovice	Borkovice	552097	10 000,00		S	Kompostárna
7.	OK Projekt s.r.o.	Všemyslice	Všemyslice	545287			S	Kompostárna
8.	Vindex JIH s.r.o.	Čihovice 30	Týn nad Vltavou	545201	10 000,00		S	Kompostárna
9.	Setra spol. s r.o.		Husinec	538256	12 000,00	12 000,00	S	Kompostárna

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Tab. 5.9 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	QUAIL spol. s.r.o.	Řídká Blana	Zahájí	536016		S
2.	OK PROJEKT s.r.o.	Všemyslice	Všemyslice	545287	České Budějovice, Libnič, Plav, Vráto	S
3.	RUMPOLD 01 - Vodňany s.r.o.	Stožice	Vodňany - Stožice	551953		S
4.	Růžov a.s.	Růžov	Borovany	544281		S
5.	Lesy a rybníky města Českých Budějovic s.r.o.	Koroseky	Homole	544493		O

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Z hlediska zařízení pro nakládání s BRKO mají význam kompostárny, které jsou schopny zpracovat vytríděné bioodpady od obcí (především rostlinné zbytky z domácností a z údržby zahrad) a dále bioodpady z údržby veřejné zeleně. Komunitní/obecní kompostárna není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech a nemůže sloužit více než jedné obci, které plyne ze zákona o odpadech, více v metodickém návodu MŽP dostupném na

http://www.krvysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4045843, kapitola 11., bod 3. Nicméně může být pro některé obce vhodným řešením. Zemědělské bioplynové stanice většinou nemohou přijímat odpady z komunální sféry, zpracovávají pouze zemědělské odpady, tudíž nejsou prvkem, který lze využít v odpadovém hospodářství obcí.

Způsoby nakládání s biologicky rozložitelnými odpady na území ORP:

Způsob nakládání s odpady na území ORP České Budějovice se liší v jednotlivých jeho částech v závislosti na charakteru území a charakteru převažující zástavby. Jedná se o následující způsoby:

1. Sběrný dvůr s možností tříděného sběru biologicky rozložitelného odpadu pro občany
2. Separovaný sběr biologicky rozložitelného materiálu s využitím speciálních nádob na bioodpad
3. Komunitní kompostování
4. Sezónní sběr BRO s využitím komunální kompostárny nebo zemědělského podniku
5. Absence separovaného sběru biologicky rozložitelného odpadu, který se stává součástí směsného komunálního odpadu a je odstraňován skládkováním

Příkladem domácího kompostování je projekt SMOJK s názvem „Domácí kompostování v Jihočeském kraji“, do kterého jsou zapojeny 3 obce z ORP České Budějovice. Cílem je snížit množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu ve směsném komunálním odpadu. Projekt zahrnuje pořízení domácích kompostérů, které budou bezplatně zapůjčeny obcím.

Kapacity jednotlivých zařízení pro nakládání s BRO a současně také obce, které využívají tato koncová zařízení, nejsou uvedeny v analýze z důvodu neposkytnutí dat s ohledem na jejich citlivost.

Tab. 5.10 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	RUMPOLD s.r.o.	Heydukova 1111	Strakonice	550787	1 500,00	1 450,00	PrO	S

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Ze spaloven odpadů mají pro obce potencionální význam jen ty, určené pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů obce produkují minimum.

Zařízení pro energetické využití odpadů má pro obce klíčový význam, a to proto, že tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy jeho využití namísto skládkování. Směsný komunální odpad je majoritní složkou v produkci odpadů obcí a možný zákaz skládkování, který se objevil v připravované legislativě, by byl tímto způsobem řešitelný. ZEVO by však mělo být vzhledem k jeho náročnosti na financování velkokapacitním zařízením, které rozhodně nemůže sloužit pouze malému území s malým počtem obyvatel. Kapacity pro energetické využití odpadů by se měly pohybovat v hodnotách min. 90 tis. t/rok. Efektivní kapacity ZEVO se pohybují od 90 tis. t/rok a více. Spádová oblast musí mít stovky tisíc obyvatel. U menších zařízení je obtížné zajistit přijatelné náklady a stabilní provoz v průběhu roku tak, aby splňovala podmínky pro ZEVO. Je nutné se proto zamýšlet do budoucna nad efektivní dopravou odpadů (např. pomocí překládacích stanic).

Na území ORP se nenachází žádná spalovna ani žádné zařízení pro energetické využití odpadů. Nejblíže spalovna se nachází ve Strakonici, která je pro potřeby ORP minimálně využívána z hlediska malé kapacity. V minulých letech bylo uvažováno o výstavbě ZEVO na území ORP. Tématika dostupnosti ZEVO by měla být koncepčně řešena, tak aby byly naplněny priority POH ČR pro plánované období 2015-2024.

Tab. 5.11 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ sklárky	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	.A.S.A. Č. Budějovice s.r.o.	Lišov	Lišov	544779	OO	volná kapacita 60 000 m ³	S	
2.	OK PROJEKT s.r.o.	Řídká Blana	Zahájí	536016	OO	volná kapacita 71 000 m ³	S	
3.	Podnik místního hospodářství v Hluboké nad Vltavou	Munice	Hluboká nad Vltavou	544485	OO	uzavřená	O	Sklárka uzavřena
4.	Růžov a.s.	Růžov	Borovany	544281	OO	volná kapacita 233 300 m ³	S	výhledová kapacita min. 1 000 000 m ³

Pozn.: Typ sklárky - z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Tab. 5.12 Nejblíží sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	ČEZ, a.s.	skládky Temelínec	Temelín	545155	OO	volná kapacita 9 496 m ³	S	výhledová kapacita 14 000 m ³
2.	JIP - Papírny Větrník, a.s.	Lovčice	Přídolí	545724	OO + NO + IO	volná kapacita 154 800 m ³	S	výhledová kapacita 3 000 000 m ³
3.	OBEC CHRÁŠTANY	Rakovka	Chrástany	544591	OO	volná kapacita 4 700 m ³	O	výhledová kapacita 40 000 m ³
4.	RUMPOLD 01-Vodňany s.r.o.	Stožice	Vodňany-Stožice	551953	OO + NO	volná kapacita 450 000 m ³ OO + 13 000 m ³ NO	S	žádná další výhledová kapacita
5.	Služby města Český Krumlov	U Pinskrova Dvora	Český Krumlov-Chabčovice	545392	OO + IO	volná kapacita 25 000 m ³	O	výhledová kapacita 55 000 m ³
6.	TS Kaplice s.r.o.	Bukovsko	Malonty	545619	OO	volná kapacita 24 500 m ³	O	není známo
7.	Odpady Písek s.r.o.	Vydlaby	Písek	549240	OO	volná kapacita 26 870 m ³	S	výhledová kapacita 720 000 m ³
8.	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Otín	Jindřichův Hradec	545881	OO	volná kapacita 191 000 m ³	S	výhledová kapacita 1 300 000 m ³

Pozn.: Typ sklárky - z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Tab. 5.13 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	A.S.A. Č. Budějovice s.r.o.	Lišov	Lišov	544779		S	volná kapacita 6 000 m ³
2.	OK PROJEKT s.r.o.	Řídká Blana	Zahájí	536016	Čakov, Hlavatce, Hluboká nad Vltavou, Hosín, Mydlovary, Nákří, Olešník, Sedlec, Zliv	S	volná kapacita 71 000 m ³
3.	OBEC CHRÁŠŤANY	Rakovka	Chrástany	544591	České Budějovice	O	volná kapacita 4 700 m ³
4.	RUMPOLD 01-Vodňany s.r.o.	Stožice	Vodňany-Stožice	551953		S	volná kapacita 450 000 m ³ OO+ 13 000 m ³ NO
5.	Růžov a.s.	Růžov	Ledenice, Borovany	544281	České Budějovice, Kamenný Újezd, Lipí, Lišov, Včelná, Homole, Libnič, Závraty, Planá, Plav, Vrábče, Vráto	S	volná kapacita 233 300 m ³
6.	JIP - Papírny Větrník, a.s.	Lověšice	Přídolí	545724		S	volná kapacita 154 800 m ³
7.	Podnik místního hospodářství v Hluboké nad Vltavou	Munice	Hluboká nad Vltavou	544485		O	uzavřená

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Tab. 5.14 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Lumos s.r.o.	Rudolfovská 88	České Budějovice	544256	Zařízení ke sběru a výkupu stavebních a demoličních odpadů	S
2.	Autovrakov s.r.o.	Drážní 200	Boršov nad Vlt.	544299	Ekologická likvidace vozidel	S
3.	Richard Valenta	Květinová 313/1	Rudolfov	544981	Ekologická likvidace vozidel	S

Zdroj: <http://websouhlasy.kraj-jihocesky.cz/>

Sklárky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad půvo-

dem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Skládky, které se nacházejí na území ORP jsou svou dostupností dostačující. Výhledové kapacity jsou uvedeny v poznámkách u jednotlivých zařízeních. Zároveň slouží také jako zařízení pro skládkování pro okolní obce z ORP – skládka Růžov. Některé skládky jsou uzavřené a kapacity skládek se navyšovat nebudou, vzhledem k cílům POH ČR a celoevropskému trendu. Nepředpokládá se tak otevření dalšího zařízení tohoto typu.

V analýze je zmiňována absence zařízení pro energetické využití odpadu na území ORP, která úzce souvisí s omezením skládkování.

Po provedené analýze koncových zařízení lze vyhodnotit, že se s vyprodukovanými odpady s největší pravděpodobností nakládá na území ORP České Budějovice, ale také mimo území ORP.

V tab. 5.14 jsou dále uvedena zařízení k nakládání s odpady, která nebyla zařazena do předchozích kategorií.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Na území ORP České Budějovice nejsou oblasti, kde není zabezpečen sběr a svoz komunálního odpadu, proto jsou vytvořeny dobré předpoklady předcházení vzniku tzv. černých skládek v blízkosti obytné zástavby. Přesto se oblasti míst s nelegálně uloženými odpady, tzv. černé skládky na území ORP vyskytují a při rozhovorech se zástupci obcí byly zmiňovány, jako problém. Nejsou však stěžejním problémem území ORP. Nové masivní černé skládky se objevují sporadicky, jedná se o nízkoobjemové kupy. Nejčastěji se hromadí ve velkých městech v okolí kontejnerových hnízd. Odstraňování černých skládek je financováno převážně z rozpočtů obce nebo jsou finance získávány z dotačních programů. Prokazování původu odpadu nebo zohlednění vlastnických vztahů k pozemkům je zdoluhavé a vede k postupnému rozšiřování konkrétní skládky. Na snížení míst s černými skládkami má vliv systém nakládání s odpady v jednotlivých obcích, zejména environmentální výchova a osvěta původců odpadu. Současně pak výskyt zařízení pro nakládání s odpady - sběrné dvory, mobilní sběrné dvory.

Na území ORP České Budějovice je zaznamenán výskyt kontaminovaných území. Jedná se o lokality skládek KO (Zahájí u Hluboké nad Vltavou, Olešník, Lišov, Hluboká nad Vltavou, Homole, Dubné, Boršov nad Vltavou, České Budějovice – zatopená cihelna Suché Vrbné). Kontaminovaná území se průběžně monitorují a podle průzkumů se navrhuje potřebná opatření. Ekologické zátěže vzniklé s provozem v průmyslových a výrobních areálech - na území města Českých Budějovic se jedná o společnost Motor Jikov Group a.s., areál JČE a.s. – lokalita Vulkán, Jihočeské dřevařské závody, a.s. – lokalita Nové Vráto. Za významnou oblast ve smyslu kontaminovaných území lze považovat lokalitu v okolí obcí Mydlovary, Dívčice, Olešník a Nákrí – DIAMO, s.p. odkaliště Mydlovary. Jedná se o oblasti poznamenané důlní činností, kde byly založeny kalojemy chemické úpravy uranových rud.

Zdroj: www.sekm.cz

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.).

Tab. 5.15 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce OO	895 932,72	569 697,59	1 019 511,04	594 151,05	834 063,47	542 557,58
Produkce NO	72 791,87	110 517,94	47 870,13	30 872,62	24 905,91	11 180,80
Celková produkce	968 893,32	680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,37

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Celková produkce ostatních byla v roce 2009 nejvyšší, ve srovnání s předchozím rokem 2008 byl nárůst o 57 %, v roce 2010 se produkce odpadů vrátila na téměř stejné množství vyprodukované v roce 2008. V roce 2011 nárůst v celkové produkci o 37 % oproti předcházejícímu roku 2010. Na celkovou produkci odpadů měla významný vliv skupina odpadů 17 - stavební a demoliční odpady.

Produkce ostatních odpadů v letech 2009 a 2011 zaznamenala skokový nárůst oproti předcházejícím roům V letech 2009 a 2011 měla v jednotlivých letech ve sledovaném období měla vliv ekonomická krize, která se dotkla také odpadového hospodářství.

Produkce nebezpečných odpadů se hlavně odvíjí od stavu ekonomiky a průmyslu. Na produkci nebezpečných odpadů měla významný vliv skupina odpadů 17 - stavební a demoliční odpady, konkrétně 170503 - zemina a kamení obsahující nebezpečné látky. V roce 2008 zaznamenán téměř trojnásobný nárůst v produkci oproti roku 2009 a 2010. Výkyvy nejvíce ovlivňuje podnikový sektor. Nebezpečné odpady představují poměrně malý díl z celkové produkce všech odpadů, jen okolo 6 %. Pozitivní je trend snižující se měrné produkce nebezpečných odpadů. Snižování množství je v souladu s cíli POH. Situace vyobrazena viz. graf č. 1 v příloze.

Tab. 5.15a Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původce, je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP České Budějovice	155 589	2 590,20	16,65	95 401,10	613,16	97 991,30	629,81
Jihočeský kraj	636 611	10 326,29	16,22	335 009,36	526,24	345 335,65	542,46

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.15a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 18 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 23 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 82 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů – EGE spol. s r.o., Robert Bosch, spol. s r.o., Jihotrans a.s., Motor Jikov a Hypermarket Globus České Budějovice.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Jihočeský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 4,51 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 87 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 5.16 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	1 234,21	4 156,82	64,18	178,62	0,38
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	70 442,81	25 661,53	22 534,94	21 668,52	8 534,42
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	12 620,89	10 981,79	10 902,18	10 471,19	10 043,70
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu	150,18	306,20	295,93	286,27	98,65
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	2,72	1,77	115,06	35,27	9,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,02	0,76	1,90	0,03	0,53
07	Odpady z organických chemických procesů	91,28	404,32	492,00	442,28	78,32
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	267,78	295,16	579,88	399,80	282,22
09	Odpady z fotografického průmyslu	73,22	58,25	44,96	50,01	21,13
10	Odpady z tepelných procesů	61 117,67	56 161,67	59 259,21	59 109,75	67 919,36
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	1 250,53	1 389,53	1 327,31	1 706,35	1 029,47
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	3 271,29	2 471,19	3 075,84	3 818,90	3 363,35
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	3 708,08	4 607,83	2 803,34	2 829,74	1 709,52
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	54,54	83,82	68,03	53,90	50,76
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	15 798,92	19 506,40	41 750,84	14 019,12	20 154,74

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	9 562,99	6 181,96	5 227,45	5 560,39	4 659,17
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	380 099,62	812 471,35	359 329,31	590 547,25	293 836,77
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)	516,75	632,38	636,11	631,66	619,55
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	56 838,95	39 706,32	28 102,50	59 387,41	68 546,73
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	63 107,76	82 299,64	88 410,15	87 767,73	72 777,11
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	5,33	2,50	2,56	5,20	3,47
Celková produkce odpadů [t]		680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,33

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 5.16 je zobrazena produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů, níže je uveden pět nejvíce zastoupených skupin odpadů.

17 - Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst) - nejvýznamnějším producentem jsou stavební firmy. V průběhu sledovaného období došlo k likvidaci objektu kasáren v Českých Budějovicích, výstavbě městských okruhů a další infrastruktury. Dalším vstupem byl projekt splavnění řeky Vltavy. Produkce odpadů ze stavebnictví je kolísavá, závisí na vývoji stavebního průmyslu ve vazbě na vývoj hospodářství.

20 - Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru – nejvýznamnějším producentem jsou domácnosti, počtem obce a firmy v daném ORP. Produkce komunálních odpadů spíše stagnuje.

19 - Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely – na území ORP je převážná většina produkce vázána na provozovatele ČOV, nejvýraznějším producentem je Čevak a.s. se sídlem v Českých Budějovicích. Produkce odpadů trvale roste.

10 - Odpady z tepelných procesů – významným producentem je společnost Teplárna České Budějovice a.s.

15 - Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené – jedná se o komoditu, která nejčastěji pochází z podnikové sféry.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 5.17 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,37
Celková produkce KO	78 160,67	101 552,60	123 174,07	101 440,65	92 607,54
Celková produkce SKO	39 028,37	52 956,72	52 428,86	51 426,50	43 118,76

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Vyhodnocením dat je možno konstatovat, že celková produkce všech odpadů má v posledních pěti letech stagnující až mírně klesající trend. Kolísání je zapříčiněno především výkyvy související s ekonomickou stagnací, která se projevuje mimo jiné také poklesem či nárůstem stavební činnosti, která je jednou z oblastí produkující velké množství odpadů. Vývoj podílových a měrných ukazatelů produkce KO a SKO v území ORP odpovídá celorepublikovému průměru. Patrné z grafu č. 2 v příloze. Produkce SKO má pozitivní trend, který ovlivňuje výslednou hodnotu produkce KO. Procentuální zastoupení SKO v KO je v ORP 48 %.

Tab. 5.17a Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP České Budějovice	155 589	60 177,48	386,77	30 960,61	198,99	202,30
Jihočeský kraj	636 611	238 129,23	374,06	136 066,71	213,74	228,14

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 5.17a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 65 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 72 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 35 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 17,17 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 11,26 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli

způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

V příloze č. 2 je detailní přehled celkové produkce dle jednotlivých druhů odpadů. Níže jsou uvedeny nejvíce zastoupené druhy komunálních odpadů.

200301 Směsný komunální odpad – u produkce tohoto druhu odpadu je možné sledovat klesající meziroční trend, který koresponduje s predikcí obcí i nekomunálních subjektů a odráží se v něm pravděpodobně vliv současných prevenčních opatření předcházení vzniku odpadů (např. komunitní kompostování), která vedou ke snížení obsahu BRKO v komunálním odpadu. Zároveň to koresponduje s tím, že produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu bude i v příštích letech silně ovlivněna dalšími prevenčními opatřeními (např. Program předcházení vzniku odpadů).

150101 Papírové a lepenkové obaly – meziroční trend se zvyšuje, důvodem je zvyšování podílu separace složek komunálního odpadu. Produkce pochází zejména z podnikové sféry.

200101 Papír a lepenka – produkce tohoto druhu odpadu je ve sledovaném období mírně kolísavá, nejsou zaznamenány výraznější výkyvy.

200140 Kovy – produkce tohoto druhu odpadu pochází z komunální sféry.

200307 Objemný odpad – meziroční trend pro tento druh odpadu zaznamenává postupný pokles.

Tab. 5.18 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	15 408,58	12 675,80	34 123,25	14 932,06	22 837,78
Sklo	150107, 200102	8 380,29	9 318,75	5 988,00	6 181,42	4 151,64
Plast	150102, 200139	1 708,42	3 782,62	3 562,08	3 350,22	2 968,13
Nápojové kartony	150105	19,72	94,45	72,67	87,19	49,94
Celkem separovaný sběr		25 517,00	25 871,62	43 746,00	24 550,89	30 007,50

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z analýzy celkové produkce vytríděných položek z KO vychází postupné navýšování množství separovaného odpadu. Převažující položka s nejvyšším zastoupením je papír. Analýza prokazuje uspokojivý stav zavedených systémů nakládání s odpady. Pro sběr uvedených komodit je ve většině obcí používán nádobový/pytlový sběr. Vybavenost obcí se pro nádobový sběr neustále zlepšuje, což je doloženo zvyšující se hustotou sběrné sítě a snižující se donáškovou vzdáleností. K naplnění POH ČR budou obce na území ORP i nadále tlačeny do dalšího navýšování separace využitelných složek odpadů, instalace dalších nádob a doplnění dalších komodit k samotné separaci.

Značný počet obcí je zapojen v systému společnosti EKO-KOM, a.s. Tato společnost provozuje celorepublikový systém, který zajišťuje třídění, recyklaci a využití obalového odpadu. Systém EKO-KOM, který je založený na spolupráci průmyslových podniků, měst a obcí, zajišťuje, aby odpady z použitých obalů byly spotřebitelem vytríděny, svezeny sběrovou technikou, dotříděny a konečně využity jako druhotná surovina nebo zdroj energie. Při zapojení obcí do systému EKO-KOM, a.s. získávají obce fi-

nanční odměny. Jejich výše je závislá na množství vytríděných odpadů a roste s účinností systému sběru. Odměny tak pomáhají snižovat náklady spojené s odpadovým hospodářstvím.

Na obdobném principu pracují i kolektivní systémy pro zpětný odběr elektrozařízení. Obce využívají služeb autorizovaných společností (kolektivních systémů). Společnosti, které spolupracují s obcemi v ORP jsou Asekol a.s., EKOLAMP, s.r.o., ELEKTROWIN a.s., REMA Systém, a.s.

Mimo zmiňované složky komunálního odpadu (papír, sklo, plast, nápojový karton) je v některých obcích nastaven, a dále se rozrůstá, systém sběru použitého oblečení. Sběr je zajišťován pomocí speciálních kontejnerů. Systém nakládání sběru použitého ošacení je doplněn organizováním sbírky použitého ošacení, která je organizována OS Diakonie Broumov.

Mezi priority však patří výchova a vzdělávání občanů v otázkách odpadového hospodářství. Důležitou oblastí je osvěta v problematice nakládání s nebezpečnými odpady.

Tab. 5.18a Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (eviodovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP České Budějovice	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
	Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA
Papír	(150101, 200101)	155 589	13 227,30	85,01	37,19
Plast	(150102, 200139)		1 581,23	10,16	9,72
Sklo	(150107, 200102)		1 501,03	9,65	12,03
Nápojové kartony	(150105)		8,49	0,05	0,14
Kovy	(200140, 150104)		5 757,27	37,00	39,26

Databáze: ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.18a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 58 %, produkce skla tvoří 36 %, produkce plastů tvoří 53 % a produkce nápojových kartonů tvoří 17 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od obcí (54 %).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u skla, nápojových kartonů, kovů a vyšší u papíru, plastů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na srovnatelné úrovni.

Tab. 5.18b Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí - 2012

Územní jednotka	ORP České Budějovice	Počet obyvatel k 31.12.2012	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
	Zdroj dat	ČSÚ	EKO-KOM, a.s.	EKO-KOM, a.s.
Papír	(150101, 200101)	155 589	16,45	17,22
Plast	(150102, 200139)		6,12	8,76
Sklo	(150107, 200102)		9,78	12,50
Nápojové kartony	(150105)		0,34	0,31
Kovy	(200140, 150104)		16,56	15,59

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 5.18b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla, plastů a vyšší u nápojových kartonů, kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na podobné úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. 5.18c Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Jihočeský kraj	17,1	9,1	12,1	0,3	12,4	51,0
(0 až 500 obyv. včetně)	9,2	11,6	13,7	0,4	2,7	37,6
(501 až 1000 obyv. včetně)	10,9	11,5	12,9	0,4	2,9	38,5
(1001 až 4000 obyv. včetně)	13,4	9,7	13,3	0,4	6,2	42,9
(4001 až 10000 obyv. včetně)	21,2	7,8	12,7	0,2	28,3	70,3
(10001 až 20000 obyv. včetně)	26,2	11,1	13,6	0,2	27,0	78,2
(20001 až 50000 obyv. včetně)	21,8	9,4	10,2	0,3	6,2	48,0
(50001 až 100000 obyv. včetně)	20,4	5,4	9,2	0,3	20,1	55,4
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Jihočeském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Jedná se o celkem 46 obcí - Borovnice, Bošilec, Branišov, Břehov, Čakov, Čejkovice, Dasný, Doubravice, Doudleby, Dubičné, Dynín, Habří, Heřmaň, Hlavatce, Hlincova Hora, Hradce, Hvozdec, Chotýčany, Jankov, Jivno, Komařice, Kvítkovice, Libín, Libnič, Mazelov, Mokrý Lom, Mydlovary, Nákří, Nedabyle, Neplachov, Planá, Plav, Radošovice, Sedlec, Strážkovice, Strýčice, Střížov, Úsilné, Vitín, Vlkov, Vráto, Záboří, Zahájí, Závraty, Zvíkov, Žabovřesky. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 4001 do 10 000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídají v ORP města Hluboká nad Vltavou a Lišov. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 176 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji méně hustá, přičemž hustota sběrné sítě v Jihočeském kraji je 113 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v ČR (např. ORP Hradec Králové – hustota sběrné sítě činí 123 obyvatel na jedno sběrné místo, ORP Liberec - hustota sběrné sítě činí 165 obyvatel na jedno sběrné místo, ORP Olomouc - hustota sběrné sítě činí 139 obyvatel na jedno sběrné místo) vykazuje ORP České Budějovice nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je podprůměrná.

Tab. 5.19 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	5 838,19	4 046,06	5 377,09	5 160,88	5 263,23
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	16 020,70	4 568,69	4 419,46	3 676,74	4 377,77
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	6 566,68	5 335,25	5 134,80	5 001,81	4 323,80
020103	Odpad rostlinných pletiv	2 745,67	2 974,85	2 218,40	2 684,84	3 478,16
190902	Kaly z čiření vody	5 338,28	7 815,06	1 562,77	5 089,08	1 920,48

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Grafické znázornění produkce jednotlivých odpadů ve sledovaném období viz. graf. č. 4.

Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci – tento druh odpadu kolísá v hodnotách od 4000 – 5800 t.

Kaly z čištění komunálních odpadních vod – porovnání produkce v letech 2008 a 2012 je produkce tohoto druhu odpadu téměř čtyřnásobná. V dalších letech se produkce odpadu pohybuje v rozmezí 4000 – 4500 t. Tento druh odpadu je využíván na zemědělských půdách, zpracovává se na kompost a časté je využití na rekultivační účely.

Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky – produkce tohoto druhu odpadu má klesající tendenci, v roce 2008 vykazoval tento druh odpadu 6500 t, v roce 2012 už jen 4300 t.

Odpad rostlinných pletiv – nárůst v roce 2012 může být způsoben zavedením třídění tohoto druhu odpadů v některých obcích.

Kaly z čiření vody – nízká produkce odpadu v letech 2010 a 2012, naopak skokový růst letech 2008 a 2011.

Tab. 5.20 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	160 253,49	126 099,22	140 402,70	119 874,46	99 576,35
z toho celková produkce BRKO	56 384,55	70 119,33	64 688,14	71 215,10	59 392,25

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 5.20 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky

rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 98 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Na území ORP byla nejvyšší produkce BRO zaznamenána v roce 2008 a 2010. Současně v tyto samé roky byla celková produkce BRKO nejnižší. Je možné sledovat v grafu č. 5 v příloze. Z grafu je čitelné, že se produkce BRKO přibližně drží na stejné úrovni, naopak u celkové produkce BRO dochází v průběhu sledovaného období k výkyvům. V roce 2008 tvořil BRKO 35 % z BRO, v roce 2009 více jak polovinu (55 %), v roce 2010 přibližně 46 %, v roce 2011 a 2012 už 60 %. Do produkce BRO i BRKO byl započten SKO i objemný odpad a jim podobné odpady, které obsahují biologicky rozložitelnou složku. V SKO je přibližně 48 % biologicky rozložitelné složky.

Měrná produkce BRKO se pohybuje kolem 400 kg/ obyvatele, v roce 2012 je zaznamenán výraznější pokles měrné produkce. Trend celkové produkce BRO ve sledovaném období vykazuje klesající trend. Dá se předpokládat, že i v příštích letech bude produkce BRKO silně ovlivněna dalšími preventivními opatřeními ve vazbě na OPŽP.

Tab. 5.20a Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP České Budějovice	155 589	40 786,59	262,14	568,99	3,66
Jihočeský kraj	636 611	176 573,58	277,36	9 321,80	14,64

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 98a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 69 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 31 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 26,01 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 15,87 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Ševětín a Lišov. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden ve městě České Budějovice, obcích Srubec, Pištín, Plav, Staré Hodějovice.

Ve statutárním městě České Budějovice je zaveden systém nádobového sběru bioodpadu od 03/2013. Celkem bylo nainstalováno 849 nádob na sběr bioodpadu. Nejprve svoz probíhal ve třech městských částech. I přes malé pokrytí se množství svezeného a využitého bioodpadu celkem významně projevilo na úbytku směsného komunálního odpadu ve statutárním městě České Budějovice. Celkem bylo svezeno bezmála 400 t bioodpadů. V roce 2014 byl svoz bioodpadů do městských částí Havlíčkova Kolonie, Mladé, Krumlovské předměstí, Nové Roudné a Rožnov (zbylá nepokrytá část). Jedná se o oblasti, kde se nenachází stabilní sběrný dvůr, respektive je zde největší vzdálenost do nejbližšího stabilního sběrného dvora. V současné době je na území statutárního města Č. Budějovice rozmístěno celkem 2989 speciálních nádob na sběr bioodpadů, což je zhruba 50 % pokrytí města. Svezené množství bioodpadů se dle odhadů v roce 2014 významně projeví na poklesu celkového množství svezeného komunálního odpadu, který je ukládán na skládky.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tab. 5.21 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	631 626,37	732 923,39	1 475 984,31	716 506,13	909 452,95	819 456,94
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
	65,19	107,75	138,28	114,64	105,88	147,99	
	Energetické využití	41,10	100,04	10,63	309,83	0,11	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	625 296,86	733 023,42	1 475 994,93	716 815,95	909 453,06	819 456,94
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
64,54		107,76	138,28	114,69	105,88	147,99	
Celková produkce odpadů		968 893,32	680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,37
Odstranění	Skládkování	94 198,10	22 911,06	29 730,12	49 732,47	46 964,76	47 949,31
	Spalování	2 700,00		2 300,77	1 800,00	1 600,00	1 927,66
	Jiné uložení	5 065,31		10 689,94	6 623,45	2 317,06	59,34
	Celkem vybrané způsoby odstranění	30 676,36		42 720,83	58 155,92	50 881,82	49 936,31

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nakládání s odpady v zájmovém území ORP České Budějovice je graficky znázorněno v příloze v grafu č. 6. Materiálové využití – z celého spektra možností nakládání s odpady je materiálové využití nejvíce zastoupeno. Obecně byly v největším množství materiálově využity odpady ze skupiny 17 – stavební a demoliční odpady. V největším množství byly materiálově využívány v roce 2012 druhy odpadů 10 01 02 - popílek ze spalování uhlí a 17 05 04 - zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03 se způsobem nakládání využití odpadů na terénní úpravy s výjimkou využívání kalů a odpad 15 01 01 - papírové a lepenkové obaly způsobem nakládání získávání/regenerace organických látek.

Energetické využití – v území zanedbatelné, ve sledovaném území klesající tendence. Možné navýšení energetického využití a souladu s celorepublikovým trendem a plánem POH je navázání spolupráce, která se bude týkat energetického využití zbytkových (směsných komunálních) odpadů. Realizace strategie není ovšem možná bez spolupráce v rámci celého kraje anebo bez součinnosti s investičním zásahem společností, působících v odpadovém hospodářství. Energetické využívání odpadů je na nízké úrovni.

Skládkování – na území sledovaného ORP se hodnoty množství skládkovaného odpadu zvyšují. V porovnání s celorepublikovými daty je v území zaznamenán opačný vývoj. Mimo skládky není v současných podmínkách pro ORP možné a dostupné jinak nakládat s vyprodukovaným směsným

komunálním odpadem. Skládkování (nakládání v úrovni nebo pod úrovní terénu) je nejčastějším způsobem odstraňování odpadů. V největším množství se skládkují odpady 20 03 01 – směsný komunální odpad, 20 03 07 – objemný odpad a 20 02 03 - odpad z tržišť.

Spalování – v celkovém poměru vyprodukovaného odpadu se zanedbatelná část odpadu spaluje.

Tab. 5.22 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Mat. využití	34 287,60	156 950,09	149 159,31	148 971,74	149 678,69	130 617,13	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
			50,12	200,80	146,88	120,94	147,55	141,04	
		Energetické využití	1,11	40,16	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Celkem vybrané způs. využití	31 514,53	156 990,25	149 159,31	148 971,74	149 678,69	130 617,13
				Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
		46,07	200,86	146,88	120,94	147,55	141,04		
	Celková produkce KO [t]		68 404,44	78 160,67	101 552,60	123 174,07	101 440,65	92 607,54	
	Odstranění	Skládkování			22 508,43	27 274,26	38 314,29	37 564,80	38 831,66
		Spalování			0,00	0,77	0,00	0,00	27,66
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způs. odstranění			22 508,43	27 275,03	38 314,29	37 564,80	38 859,32
SKO	Využití	Materiálové využití		1,59	823,05	26,66	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		1,59	823,05	26,66	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		21 693,29	23 691,61	31 076,46	30 559,47	31 935,14	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		21 693,29	23 691,61	31 076,46	30 559,47	31 935,14	

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Mezi hlavní způsoby nakládání s komunálními odpady v zájmovém území patří materiálové využití. Ve srovnání s teoretickou datovou základnou z roku 2000 se jedná o téměř čtyřnásobný nárůst množství materiálově využitého odpadu. V posledním roce sledování, tj. rok 2012 zaznamenalo mírný pokles. Materiálově se nejvíce využívají odpady 15 01 01 - papírové a lepenkové obaly způsobem získání/regenerace organických látek. Materiálově nevyužitelné složky odpadu jsou skládkovány. V největším množství se skládkují druhy odpadů 20 03 01 – směsný komunální odpad, 20 03 07 – objemný

odpad a 20 02 03 - odpad z tržišť. Spalování či jiné nakládání s odpady je v území ORP zanedbatelné. Vzhledem k tomu, že se v daném území ORP nenachází spalovna a jedná se o menší tonáže, lze usoudit, že údaje byly zaneseny chybně do evidence (chybný způsob nakládání). Veškerý SKO vyprodukovaný na území SO ORP České Budějovice byl odstraněn skládkováním. Na území ORP se nachází několik skládek odpadu, které jsou uvedeny v kapitole Zařízení k nakládání s odpady.

V příloze v grafu č. 7 je znázorněno nakládání s KO na území ORP.

Dlouhodobě ovšem dochází k pozitivnímu trendu trvalého růstu podílu využitých odpadů a postupnému zvyšování podílu využívání odpadů vůči odstraňování odpadů. Důvodem jsou především změny v technologiích zajišťujících vyšší efektivitu jak ve výrobní sféře (minimalizace vzniku odpadů), tak i v oblasti samotného nakládání s odpady.

Tab. 5.23 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	131 484,83	125 000,63	126 882,32	118 642,22	115 706,47
		Energetické využití	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	10,50	47,20	51,70	221,44
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	13 929,09	12 300,41	8 356,92	10 558,68	5 849,41
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	9,48	37,40	28,08
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	1 889,52	3 226,51	2 448,39	1 975,15	1 879,77
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	9,53	78,99	347,08	457,45	476,54
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	6,36	53,32	42,23	20,97	7,67
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,22	0,00	0,00

Zdroj: Databáze Group ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nakládání se separovaným sběrem probíhá převážně formou materiálového využití – viz. graf č. 8. U vytríděné složky papír je zaznamenán pokles materiálového využití ve sledované časové ose. Papír se využívá především způsobem získání/regenerace organických látek. Materiálové využití skla má rovněž sestupnou tendenci. Sklo bylo v největším množství prodáno, jako druhotná surovina. Plast byl v největším množství materiálově využit způsobem předúpravy k dalšímu využití dále prodejem jako suroviny. Způsoby materiálového využití nápojových kartonů jsou totožné, jako u plastů. Obecně lze říci, že veškerý vytríděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití. Na území ORP se nachází několik třídících linak, které odpad dotřídí, a dále zařízení k recyklaci papíru.

Tab. 5.24 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		233 351,50	175 339,99	165 072,36	167 648,30	145 422,52	
		Energetické využití		99,74	9,78	309,83	0,11	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		21 786,12	25 214,19	36 753,16	35 511,14	36 711,93	
		Spalování		2 700,00	2 300,77	1 800,00	1 600,00	1 927,66	
		Jiné uložení		36,34	79,72	85,80	0,00	12,80	
BRKO	Využití	Materiálové využití		10 538,23	5 188,47	1 868,01	3 901,27	5 189,10	
		Energetické využití		0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	21 755,29	25 078,31	36 271,91	35 044,52	36 037,81	
			Hmotnost odpadu přepočtená na biologickou složku	15 401,02	17 469,50	20 137,89	29 126,34	28 140,75	28 938,36
		Měrné skládkování	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓						
			148,00	114,80	131,39	188,74	182,82	186,96	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Počet obyvatel v území ORP				152 171	153 269	154 323	153 930

Zdroj: Databáze Group ISOH

Papír a lepenka (druh odpadu 20 01 01) se materiálově využívá nejvíce, kde způsob nakládání je prodej odpadu jako druhotné suroviny a předúprava odpadu k aplikaci pod označením R1 až R11. Skládkování BRKO na území ORP má vzrůstající tendenci. Vyšší hodnoty skládkování jsou zaznamenány v letech 2010 – 2012. Hodnoty měrného skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky se ve sledovaném období pohybují v rozmezí od 114 do 187 kg/obyvatele, v letech 2010 – 2012 je vývoj lineární, přibližně 185 kg/obyvatele. Je potřeba poznamenat, že do BRO i BRKO v tabulce je započten mimo jiné i SKO, který obsahuje okolo 48 % biologicky rozložitelné složky. SKO se téměř veškerý skládkuje, proto jsou hodnoty u skládkování v takové výši.

Materiálové využití BRO pozvolna klesá, výrazněji pak v roce 2012 o 15 % v porovnání s předcházejícím rokem 2011. Data uvedená v tabulce č. 102 dokládají skládkování odpadů vyprodukovaných i mimo území ORP České Budějovice. Lze usoudit, že veškerý vytríděný biologicky rozložitelný odpad je materiálově využit. Přehled vývoje viz. graf. č. 9.

V oblasti nakládání s BRKO je potřeba i nadále rozšiřovat oddělený sběr bioodpadů od fyzických osob a výhledově zajistit energetické využití, popřípadě mechanickou a biologickou úpravu nevytříděných zbytkových odpadů. Ve městě České Budějovice byl v roce 2013 zaveden nádobový sběr bioodpadu. Ve vytipovaných lokalitách města se nachází celkem 3 000 ks speciálních nádob na sběr bioodpadu. Současně i několik obcí z ORP má zavedený systém stejně jako město České Budějovice. Připravovaný POH ČR na roky 2015 – 2024 pravděpodobně stanoví cíl snížení množství BRKO ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vyprodukovaných v roce 1995. Bude proto nezbytné budovat a rozvíjet infrastrukturu nutnou k zajištění využití BRKO, včetně jeho energetického využití (systémy pro sběr, svoz, a separaci odpadů a bioodpadů, zařízení na zpracování BRKO – kompostárny, fermentační zařízení).

Finanční analýza

Tab. 5.25 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Para- graf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	658 500	694 700	749 140
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	127 819 150	129 934 640	140 216 300
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	4 301 280	3 808 840	3 964 620
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	786 680	723 630	832 110
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	353 220	544 680	606 600
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	5 620
3728	Monitoring nakládání s odpady	15 000	15 600	6 600
3729	Ostatní nakládání s odpady	2 303 180	1 983 280	1 614 880
Celkové náklady		136 237 010	137 705 370	147 995 870

Zdroj: Ministerstvo financí

Náklady na odpadové hospodářství (jedná se pouze o neinvestiční náklady) byly v ORP ve sledovaném období nejvyšší v roce 2012. Obecně lze říci, že náklady mají ve sledovaném období vzestupnou tendenci a rok od roku se navyšují. Nejvyšší náklady jsou spojeny se sběrem a svozem komunálních odpadů.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tab. 5.26 Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1	Občané a subjekty zapojené do svozu komunálního odpadu obce	Dostupnost kontejnerů a sběrných míst	Nezájem v oblasti třídění odpadu	Místní periodika, zpravodaje a letáky	Kvalitně zpracované informace
		Nízké náklady	Nedodržování systému odpadového hospodářství obce	Webové stránky obcí	Optimální rozmístění kontejnerových hnízd
		Optimální nastavení systému	Protizákonné nakládání s odpady	Osvěta a ekovýchova v MŠ a ZŠ	Motivační systém v třídění
		Čistota v místech shromažďování odpadu	Neplacení poplatků	Lokální akce se zaměřením na ekologickou a enviromentální výchovu	Osvěta a podpora v oblasti odpadového hospodářství
2	Obce	Nízké náklady za provoz	Nerovnoprávnost v partnerském jednání	osobní jednání, představení příkladů dobré praxe	Meziobecní spolupráce
		Spolupráce se svozovou firmou	Ekologické zátěže		Efektivní komunikace s občany
		Zapojení občanů do jednotného systému			Motivační systém v třídění
					Regulace poplatků
3	Podnikatelé, firmy a podniky zapojené do svozu komunálního odpadu	dostupnost zařízení pro nakládání s odpady, nastavení výhodných cenových podmínek	riziko ekologické zátěže, černé skládky,	osobní jednání, představení příkladů dobré praxe	kontrola způsobu nakládání s odpady ze strany obce, předání k řešení orgánům ČIŽP
4	Turisté	možnost odložit odpad do nádob na směsný a tříděný odpad	navýšení množství odpadu – přeplnění košů, hromadění nepořádku na odpočívadlech, silnic a výletních tras, vysoký podíl nevytříděného odpadu	informovanost v letácích, na informačních cedulích u turistických cílů apod., osvěta turistických průvodců	navýšení počtu odpadkových košů v turistické sezóně, časté svozy odpady, zavedení košů na separovaný odpad a směsný komunální odpad
5	Svozové společnosti	maximalizace zisku, zvýšení podílu separovaného odpadu, optimální nastavení cen za výkup surovin	nezájem o určité druhy odpadu, nezodpovědný přístup z ekologie, nedodržování legislativy	Běžné kanály komunikace	nastavení smluvních podmínek, kontrolní činnost, změna svozové společnosti
6	Média	Náměty (příklady dobré i špatné praxe)	neúplné, nepravdivé předávání a zveřejňování informací	samotné medium	pravidelná komunikace
7	Ekologické NNO	likvidace černých	protestní aktivity	veřejná projednávání	spolupráce na tvorbu

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
		skládek			bě osvětových informačních materiálů
		ekologická výchova			
		zachování cenných lokalit a ochrana krajinného rázu	extremismus		

Mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství.

Občan je významným producentem odpadu. Představuje soubor očekávání i rizik v širokém zastoupení. Většina občanů od obce očekává zavedení pružného a funkčního systému za minimální příspěvek. Ovšem jejich podíl na zajištění snížení produkce směsného komunálního odpadu ve smyslu třídění a využívání odpadních komodit není dostatečný.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce č. 102 sloupec „P“) i dopad (v tabulce č. 102 sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tab. 5.27 Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému odpadového hospodářství	3	4	12	Optimalizace systému svozu, změna svozové firmy, Změna systému výběru plateb, meziobecní spolupráce	Obec
		Výdaje na mimořádné záležitosti, např. na odstraňování černých skládek	2	2	4	Sankce, prevence	Obec
		Nedostatek financí na investice a vybavení	4	3	12	Granty a dotace, Meziobecní spolupráce	Obec

		Občané a původci komunálního odpadu neplatí za odpad	3	2	6	Úprava vyhlášek obcí, zveřejnění neplatičů	Obec
2.	Organizační riziko	Špatný systém svozu odpadů v rámci území ORP	3	3	9	Meziobecní spolupráce	Obec
		Neexistence či špatné rozmístění zařízení odpadového hospodářství (sklárky, spalovny, recyklační linky, sběrné dvory,...)	4	4	16	Meziobecní spolupráce	Obec
		Nezájem či neochota obcí ke spolupráci	3	2	6	Meziobecní spolupráce	Obec
3.	Právní riziko	Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	4	5	20	Prosazování změn legislativy, upozornění na změny a dopady	Obec
4.	Technické riziko	Špatný technický stav zařízení a vybavení	3	2	6	Dotace a granty	Obec
5.	Věcné riziko	Špatné řízení svozové firmy nebo porušování podmínek smlouvy a rizika spojená se zaměstnanci firmy (stížnosti občanů)	2	2	4	Transparentní smlouva, podrobné uvedení podmínek smlouvy	Obec
		Občané a původci odpadu porušují zákon => zvýšené náklady (např. černé sklárky) nebo pokuta pro obec	4	2	8	Sankce a pokuty, veřejně prospěšné práce, systém kontroly	Obec

Nedostatek financí na provoz systému svozu směsného komunálního odpadu, svozu separovaného odpadu, provozu sběrných dvorů a sběrných míst je společně s absencí zařízení, které by zajišťovalo energetické využití zbytkových odpadů, nejvýznamnější riziko v odpadovém hospodářství na úrovni obcí. Optimální řešení se nabízí v základním nastavení trvale udržitelného modelu financování systému, a to i za cenu zvýšení poplatků, které jsou od občanů vybírány. Dosáhnout tohoto řešení je možné v rámci meziobecní spolupráce. V mnoha případech, zejména u malých obcí, je vyjednávací úroveň se svozovou firmou velmi nízká. Samotné obce nemohou ovlivnit úroveň služeb a ani cenu. Řešením je meziobecní spolupráce.

5.1.4.SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (6vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Tab. 5.28 SWOT analýza oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
1. Zavedené systémy nakládání s odpady v obcích – fungující systém nakládání s BRKO (domácí kompostéry, hnědé biopopelnice)	1.Nízká úroveň vzdělanosti menších původců odpadu v oblasti legislativy
2. Dostupnost zařízení pro nakládání s odpadem – třídící linky, skládky, sběrné dvory, kontejnerová hnízda	2.Neexistence zařízení pro zajištění energetického využití zbytkových odpadů
3. Technologická vybavenost svozových firem	
4. Podpora osvětových kampaní v oblasti třídění odpadu ze strany MAS zapojených do Národní sítě zdravých měst a jednotlivých obcí	3. Nízká informovanost a osvěta
	4. Nejednotnost území ORP
Příležitosti	Hrozby
1. Enviromentální a ekologická osvěta	1. Nevhodné změny legislativy
2. Dotace a granty	2. Snižování podílu separovaného odpadu v souvislosti se zvyšováním cen za svoz a skládkování
3. Meziobecní spolupráce ve sférách odpadového hospodářství - úspora nákladů, zlepšení vyjednávací pozice, zvýšení flexibility	3. Zvýšení nákladů na skládkování
4. Obchodně – technologicky vyhovující svozová firma	4. Zákaz skládkování SKO
5. Příklady dobré praxe z fungujícího zavedeného systému nakládání s odpady	5. Neochota k meziobecní spolupráci
6. Vybudování koncového zařízení pro nakládání s odpady pro potřeby více obcí – meziobecní spolupráce	6. Nezákonné jednání producentů odpadů

Analýza vyplývá z komunikace se starosty obcí ORP České Budějovice a s odborem správy veřejných statků magistrátu města České Budějovice. ORP České Budějovice nevykazuje závažnější nedostatky v systémech nakládání s odpady v obcích. Problémem je financování služeb a nevyrovnané partnerství mezi obcí a svozovou společností. Východiskem je možné navázání spolupráce více obcí např. dle typu obce, spádové oblasti, počtu obyvatel apod.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V rámci území ORP České Budějovice existují významné integrační vazby v oblasti odpadového hospodářství (svoz, třídění a nakládání s odpady). Spolupráce v oblasti nakládání s komunálním, popřípadě tříděným odpadem s prvky meziobecní integrace probíhá v oblasti měst Hluboká nad Vltavou – Zliv nebo Lišov – České Budějovice. Nakládání s odpady zajišťuje pro krajské město České Budějovice a část spádového území společnost .A.S.A. České Budějovice, s.r.o. Další společnosti, které zajišťují svoz odpadů v území ORP jsou Rumpold s.r.o., Marius Pedersen a.s., Podnik místního hospodářství v Hluboké nad Vltavou a Městské hospodářství Zliv. Na území ORP je zaveden separovaný sběr využitelných složek odpadu do separačních nádob a prostřednictvím 9 sběrných dvorů. V Českých Budějovicích se nacházejí 3 sběrné dvory, další v Ledenicích, Zlivi, Dřítňi, Homolích, Zahájí a Ševětíně. V menších obcích jsou sběrné dvory nahrazovány tzv. sběrnými místy a mobilními sběrnými dvory, které zajišťují svoz odpadu minimálně 2x ročně. Pro zvýšení separovaného sběru využitelných složek odpadu by bylo zapotřebí vybudovat nové sběrné dvory, v Českých Budějovicích minimálně 2 nové. Sběrné dvory shromažďují také nebezpečné složky komunálního odpadu a objemného odpadu. Separovaný odpad je dále předáván k využití. Základní komodity (papír, plast, směsné sklo, bílé sklo a nápojový karton) mají občané možnost třídit do speciálních nádob. Nádoby na textil, elektroodpad a potravinářské oleje jsou na vybraných místech součástí separačních hnízd. Počet a rozmístění sběrů a výkupu odpadů na území ORP je dostatečné. Převážně se jedná o sběrný a výkupný železa a kového odpadu, dále pak o sběrný a výkupný papíru, plastů a skla.

Základna třídících linek je na území ORP dostatečná. Problémem je jejich lokalizace. Vzdálenost mezi obcemi a třídícími linkami generuje vyšší náklady, které se promítají v celkové ceně za svoz odpadu. Je možné předpokládat, že s dalším rozvojem tříděného sběru budou vznikat nová zařízení.

Zbytkový komunální odpad, tj. směsný a objemný odpad je ukládán na skládky. Skládky, které se nacházejí na území ORP jsou Růžov (Ledenice), Lišov, Munice (Hluboká nad Vltavou), Zahájí. Zároveň slouží také jako zařízení pro skládkování okolním obcím z ORP – skládka Růžov. Nepředpokládá se otevření dalšího zařízení tohoto typu. Skládky tvoří důležitý prvek v oblasti nakládání s odpady, neboť většina komunálního odpadu je v současnosti odstraněna skládkováním. V případě snižování skládkování BRKO může velká část skládkových kapacit omezit svou činnost popř. značně prodloužit svou životnost. Oblast míst s nelegálně uloženými odpady, tzv. divoké/ černé skládky, nejsou stěžejním problémem území ORP. Nové masivní černé skládky se objevují sporadicky, jedná se o nízkoobjemové kupy. Na snížení míst s černými skládkami má vliv systém nakládání s odpady v jednotlivých obcích – zabezpečení sběru a svozu komunálního odpadu, zřízení sběrné dvory a mobilní sběrný dvory.

Průměrná výše poplatku na osobu ze stávajících vstupů je 580 Kč/rok/osobu. V některých případech se poplatek liší pro osoby, které nejsou hlášeny k trvalému pobytu.

Klíčovým aspektem odpadového hospodářství ORP České Budějovice je zaměření pozornosti na komunální odpad. Jako nejvhodnější pro ORP se jeví zvolení strategie zahrnující intenzifikaci separace do recyklačních hnízd, navýšení hustoty sběrné sítě na průměrnou úroveň hustoty sběrné sítě Jihočeského kraje, zajištění dotřídňovací linky, vybudování sítě zařízení (překládacích stanic) na území ORP a zajištění energetického využití zbytkových odpadů. Bez spolupráce v rámci celého kraje anebo bez součinnosti s investiční společností působící v odpadovém hospodářství není realizace strategie týkající se energetického využití zbytkových odpadů možná. ORP České Budějovice dále nevykazuje závažnější nedostatky v systémech nakládání s odpady ve městech a obcích. Meziobecní spolupráce a integrace obcí do dobrovolných spolků a sdružení může přinést zvýšenou vyjednávací schopnost vůči exekutivě státu, možnost ovlivnění legislativního procesu.

ORP České Budějovice dále nevykazuje závažnější nedostatky v systémech nakládání s odpady ve městech a obcích. Problémem je předraženost služeb a nevyrovnané partnerství mezi obcí a svozovou firmou. Meziobecní spolupráce a integrace obcí do dobrovolných spolků a sdružení může přinést zvýšenou vyjednávací schopnost vůči exekutivě státu, možnost ovlivnění legislativního procesu.

V oblasti modernizace infrastruktury obcí, které zahrnuje nádoby na separovaný sběr odpadu, sběrná místa, svozovou techniku je třeba využívat dotační a grantové programy. Vhodná je i spolupráce s poradenskou společností, zabývající se touto problematikou. Důležitým ukazatelem efektivity systému odpadového hospodářství ze strany občana je vedle zabezpečení technických možností předání odpadu také dostatek informací kde, kdy a jak tento odpad předat.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů. V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí a firem zajišťující odpadové hospodářství z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

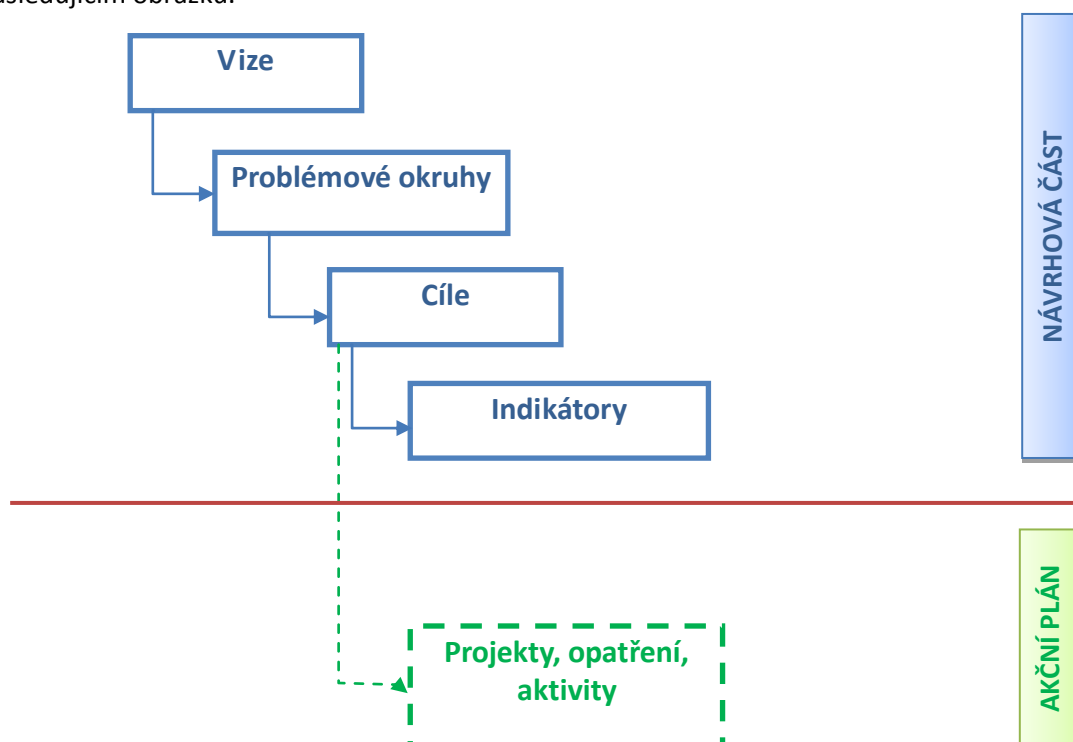
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou

filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Systém odpadového hospodářství obcí ORP České Budějovice zefektivní a upřednostní materiálové a energetické využívání odpadů před jejich odstraněním. Podpoří rozvoj regionálních a lokálních zařízení pro energetické využití komunálního odpadu.			
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1 Zkvalitnění systému nakládání s BRKO		Problémová oblast 2 Informační podpora a osvěta
	Cíl 1.1 Zvýšit množství vyseparované BRKO, zajistit jejich využití a snížit množství BRKO ukládaného na skládky	Cíl 1.2 Zavedení systému svozu a nakládání s BRKO	Cíl 2.1 Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize ORP České Budějovice pro oblast odpadového hospodářství:

Systém odpadového hospodářství obcí ORP České Budějovice zefektivní a upřednostní materiálové a energetické využívání odpadů před jejich odstraněním. Podpoří rozvoj regionálních a lokálních zařízení pro energetické využití komunálního odpadu.

Vize v odpadovém hospodářství je zahrnuta i v myšlence vize pro celé ORP, které je formulované pomocí sloganu. Slogan ORP České Budějovice:

Českobudějovicko pro naši budoucnost – Naše budoucnost pro naši prosperitu

S ohledem na výsledky analýzy, dotazníkových šetření, dosavadního a předpokládaného budoucího vývoje v oblasti odpadového hospodářství a povinnosti obcí vyplývajících z platné legislativy, návrhů a potřeb zástupců obcí jsou vytipovány následné problémové oblasti.

A. Zkvalitnění nakládání s BRKO

B. Informační podpora a osvěta producentů odpadů

Problémový okruh č. 1: Zkvalitnění systému nakládání s BRKO

U nakládání s BRKO na území ORP České Budějovice převažuje odstraňování odpadů ve formě skládkování nad materiálovým a energetickým využitím. Součástí BRKO je také SKO, který obsahuje okolo 48 % biologicky rozložitelné složky. Část lze vytřídit, čímž se nepochybně sníží náklady na nakládání s SKO a produkce SKO, který se skládá. Účinně se neprosazuje prevence vzniku odpadů. V roce 2012 se v ORP vyprodukovalo 568,99 t biologicky rozložitelného odpadu (200201) – viz tab 5.20a. Jedná se o odpad odděleně sbíraný. Tabulka č. 10, která je uvedena v příloze, znázorňuje na-

kládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území ORP České Budějovice. V celkové produkci BRO je možné sledovat pokles materiálového využití. Skládkování má opačnou tendenci, tzn. postupný nárůst.

Novelou zákona 294/2014 Sb., o odpadech byla obcím mimo jiné uložena i povinnost odděleného sběru bioodpad minimálně rostlinného původu, a to minimálně od 1. 4. Do 31. 10. Kalendářního roku. K 1. lednu 2015 vstoupila v účinnost vyhláška č. 321/2014 Sb., která popisuje rozsah a způsob zajištění odděleného soustřeďování složek komunálního odpadu. Obec je tedy povinna zajistit místa pro oddělené soustřeďování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů. V souvislosti s novou povinností pro obce se zde otevírá možnost pro meziobecní spolupráci. Pokud nebude nakládání s bioodpady řešeno, nebude možno splnit strategický cíl z plánu odpadového hospodářství (vychází z legislativy EU), který omezuje skládkování BRKO. Bioodpad je potřeba v nejvyšší možné míře vytřídit a materiálově využít. Omezení skládkování také napomohou jiné metody nakládání s SKO.

Příčiny problému:

- absence systému odděleného sběru BRKO
- málo zkušeností se sběrem a možnostem nakládání s BRKO
- málo příkladů dobré praxe
- nedostatek informací, kolik financí systém nakládání s BRKO stojí a kolik uspoří

Důsledky neřešení:

- Zvýšení produkce SKO
- Neplnění zákonných povinností
- Nebude omezeno skládkování bioodpadu
- Při nezajištění nakládání s biologicky rozložitelnými odpady zejména na úrovni obcí a to od sběru až po konečné využití odpadů/výstupních produktů ze zařízení vznikne nesoulad s POH ČR na období 2015 – 2024, kde se mezi hlavní priority odpadového hospodářství řadí omezení skládkování BRKO. K omezení skládkování BRKO by měla vést optimalizace nakládání s biologicky rozložitelnými komunálními odpady a ostatními biologicky rozložitelnými odpady, s důrazem na oddělený sběr.

Zásady:

- V obcích povinně stanovit systém odděleného sběru biologicky rozložitelných odpadů a nakládání s nimi, minimálně pro bioodpady rostlinného původu
- Podporovat a rozvíjet systém sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů
- Podporovat maximální využívání biologicky rozložitelných odpadů a produktů z jejich zpracování
- Podporovat domácí kompostování
- Podporovat budování a rozvoj infrastruktury nutné k zajištění využití biologicky rozložitelných odpadů

Problémový okruh č. 2: Informační podpora a osvěta

Některé obce a města poskytují informace a šíří také informace, které se týkají povinnosti občanů vyplývající z obecně závazných vyhlášek (odpady, veřejný pořádek). Velké rezervy v aktivním postupu obcí při informování občanů mají obce v ORP České Budějovice. Jen jedna obec je zapojena do programů Zdravé město a místní Agenda 21 (Pištín).

Práce s veřejností patří mezi základní pilíře činnosti v oblasti environmentální osvěty a výchovy. Jedná se především o zprostředkování informací formou tiskovin a letáků, informačních center, přednášek a seminářů, elektronických médií atd. Pro zvýšení povědomí veřejnosti o problematice v oblasti odpadů je nutno hledat vhodné formy pro oslovení lidí a získání jejich zájmu. Vhodným nástrojem pro rozvoj informační podpory je spolupráce mezi jednotlivými obecními úřady, mateřskými a základními školami, neziskovými organizacemi i dalšími subjekty.

Z tabulky 5.18b plyne, že v roce 2012 byly hodnoty měrné produkce vytříděného papíru, skla a plastů v ORP nižší, než jsou průměrné hodnoty za kraj. Z toho vyplývá, že v ORP jsou rezervy ve třídění odpadů. Tomuto tématu je potřeba se tedy věnovat při ekologické výchově a osvětě. Rovněž bylo starosty obcí uvedeno, že v ORP vznikají tzv. černé skládky. Pravidelnou výchovou a osvětou je možné snížit jejich výskyt.

Informační podpora a osvěta v oblasti odpadů povede k postupnému snižování produkce odpadů. Osvěta ve financování odpadového hospodářství producenty povede k zamyšlení, jak minimalizovat vznik odpadu, třídit odpad apod.

Příčiny problémů:

- Omezený počet tříděných komodit
- Nedostatečná výchova a osvěta napříč cílovým skupinám obyvatel ORP v oblasti odpadového hospodářství
- Nezapojení se do celostátních programů a kampaní
- Nedostatečná finanční osvěta

Důsledky neřešení:

- Nízká úroveň povědomí obyvatel o způsobu třídění a recyklace odpadů
- Nízká kvalita vytříděných odpadů pro recyklaci
- Zvyšování produkce SKO
- Nárůst cen za ukládání odpadu na skládkách

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Zkvalitnění systému nakládání s BRKO
Cíl 1.1	Zvýšit množství vyseparované BRKO, zajistit jejich využití a snížit množství BRKO ukládaného na skládky
Popis cíle	Zajištění vyšší intenzity separace BRKO prostřednictvím těchto kroků: • Zajištění míst pro odkládání BRKO – kontejnery, sběrná místa, mobilní kontejnery • Podpora domácího kompostování ve vhodných typech zástavby • Informování veřejnosti s cílem zvýšit ochotu k separaci bioodpadu. Podpora maximálního využívání biologicky rozložitelných odpadů a produktů z jejich zpracování, spolupráce obcí se zemědělskými subjekty (zpracování bioodpadu v místě a využití výsledných produktů).
Hlavní opatření	• Variabilní nastavení poplatku za komunální odpad od občanů • Zvýšení podpory pro komunální bioplynové stanice • Rozvoj infrastruktury k zajištění využití BRKO • Síť zařízení na území ORP k nakládání s bioodpadem • Navýšení kapacity zařízení pro nakládání s BRKO • Ekonomická analýza na konkrétní podmínky dané oblasti • Využití produktů nakládání s BRKO • Průběžné vyhodnocení obecního systému pro nakládání s odpady
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí, které využívají dostupného zařízení k nakládání s bioodpady; Provedení analýzy možností sběru a nakládání s bioodpady včetně financování; Zvýšení množství separovaného bioodpadu
Správce cíle	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 1	Zkvalitnění systému nakládání s BRKO
Cíl 1.2	Zavedení systému svozu a nakládání s BRKO
Popis cíle	Za účelem omezení množství BRKO ukládaných na skládky, obce na území ORP povinně stanoví systém odděleného sběru BRKO a nakládání s nimi. Oddělený sběr bude zaměřen na zelený odpad ze zahrad a parků a další vhodný odpad rostlinného původu, minimálně pro bioodpady rostlinného původu. Systém svozu a nakládání s bioodpadem se bude lišit v závislosti na velikosti obcí a charakteru lokalit.
Hlavní opatření	• Analýza možností sběru a nakládání s BRKO včetně financování • Zavedení sběru a svozu BRKO • Nákup/pronájem nádob na oddělený sběr bioodpadu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí, které mají zaveden systém svozu a nakládání s bioodpady, Provedení analýzy se zaměřením na množství a způsob nakládání s bioodpady
Správce cíle	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice

Problémový okruh 2	Informační podpora a osvěta
Cíl 2.1	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce
Popis cíle	Cílem aktivit je zvýšení účasti obyvatel na třídění odpadů, zvýšení množství vytríděných odpadů, zlepšení kvality vytríděných odpadů pro recyklaci a podpora stávajících „třídíčů“ ve správnosti jejich chování. Zapojení občanů do dobrovolnických akcí na podporu úklidu veřejných prostranství.
Hlavní opatření	• Příprava neoptimálnějšího způsobu a formy společné informační kampaně, s ohledem na velikost obcí • Příprava společného rámce informační kampaně • Příprava rozpočtu na informační kampaň • Vzdělávací a informační podpora problematiky předcházení vzniku a třídění odpadů na úrovni územní samosprávy měst a obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	<i>Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň Počet obcí zapojených do informační kampaně, Počet oslovených cílových skupin</i>
Správce cíle	Představitelé svazků obcí na území ORP

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh	Zkvalitnění systému nakládání s BRKO		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	ZVÝŠENÍ MNOŽSTVÍ SEPAROVANÉHO BIOODPADU		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Navýšení o 10 %	Navýšení o 10 %
Skutečnost			
Popis měřítka:	Indikátor umožní sledovat množství separovaného bioodpadu, hodnoty indikátoru se budou navyšovat. Indikátor sleduje, zda bude dosaženo navýšení produkce vytríděného bioodpadu.		
Metodika a výpočet:	Monitorování množství vytríděného odpadu 200201 a 200108 (zp. Nakládání A00, BN30). Bude se sledovat, zda došlo k plánovanému navýšení produkce odděleně sbíraných bioodpadů.		
Zdroj čerpání dat:	Průběžná evidence a roční hlášení o produkci a nakládání s odpady od obcí		

Cíl 1.1	Zvýšit množství vyseparované BRKO, zajistit jejich využití a snížit množství BRKO ukládaného na skládky		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ VYUŽÍVAJÍ DOSTUPNÉHO ZAŘÍZENÍ K NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	50
Skutečnost	10		
Popis měřítka:	Měřítkem pro zjištění dostupnosti zařízení pro nakládání s bioodpadem je počet obcí, které mají možnost užívat zařízení v dosahu v rozmezí od 0 do 20 km.		
Metodika a výpočet:	Zjišťuje se počet obcí, které mají možnost využívat zařízení k nakládání s bioodpad (kompostárna, bioplynová stanice na komunální bioodpad) v dostupnosti 0 – 20 km.		
Zdroj čerpání dat:	Mapové výstupy, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady		

Cíl 1.1	Zvýšit množství vyseparované BRKO, zajistit jejich využití a snížit množství BRKO ukládaného na skládky		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	PROVEDENÍ ANALÝZY MOŽNOSTÍ SBĚRU A NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY VČETNĚ FINANCOVÁNÍ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Svazky obcí na území ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Zpracování analýzy v zájmovém území se zameří na možnosti sběru a nakládání s bioodpady, dle charakteru lokality a navrhne možnosti financování.		
Metodika a výpočet:	Komplexní zpracovaná analýza		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl 1.2	Zavedení systému svozu a nakládání s BRKO		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ZAVEDEN SYSTÉM SVOZU A NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		79	79
Skutečnost	8		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet obcí, které mají zaveden systém sběru, svozu a nakládání s bioodpady.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet obcí, které mají zajištěn oddělený sběr, svoz a koncové využití bioodpadu.		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl 1.2	Zavedení systému svozu a nakládání s BRKO		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	PROVEDENÍ ANALÝZY SE ZAMĚŘENÍM NA MNOŽSTVÍ A ZPŮSOB NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Svazky obcí na území ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Analýza vyhodnotí údaje týkající se množství bioodpad, sběru a způsobech nakládání s bioodpady. Indikátor sleduje, zda byla analýza zpracovaná.		
Metodika a výpočet:	Komplexní zpracovaná analýza		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Problémový okruh	Informační podpora a osvěta		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO INFORMAČNÍ KAMPANĚ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Svazky obcí na území ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Společná informační kampaň zaměřená na problematiku odpadového hospodářství, rozpracovaná do dílčích tématických okruhů. Působení na všechny věkové skupiny obyvatel. Indikátor umožňuje sledovat počet obcí, zapojených do kampaně.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které se zapojí do informační kampaně		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl 2.1	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	POČET OSLOVENÝCH CÍLOVÝCH SKUPIN		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Svazky obcí na území ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Motivační kampaně cíleny na široké spektrum producentů odpadu(akce pro děti v MŠ, akce pro mládež, dospělé a seniory). Indikátor sleduje počet konaných akcí, které mají za cíl zvýšit informovanost občanů - producentů odpadu.		
Metodika a výpočet:	Součet oslovených cílových skupin		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

Cíl 2.1	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ REALIZUJÍ SPOLEČNOU OSVĚTOVOU KAMPAŇ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Svazky obcí na území ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		12	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Motivační kampaně cíleny na široké spektrum producentů odpadu(akce pro děti v MŠ, akce pro mládež, dospělé a seniory). Indikátor sleduje počet zapojených obcí, které jsou zapojeny do osvětové kampaně.		
Metodika a výpočet:	Součet oslovených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny	
Náměstek primátora	Statutárního města České Budějovice odpovědný za životní prostředí
Předseda DSO Blata	
Předseda DSO Blanský les-podhůří	
Předseda DSO Budějoviceko-sever	
Předseda DSO Pomalší	
Předseda SO Lišovsko	
Předseda Sdružení Růže, z.s.p.o.	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Zvýšit množství vyseparované BRKO, zajistit jejich využití a snížit množství BRKO ukládaného na skládky	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice
1.2.	Zavedení systému svozu a nakládání s BRKO	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice
2.1.	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce	Představitelé svazků obcí na území ORP

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	ZVÝŠENÍ MNOŽSTVÍ SEPAROVANÉHO BIOODPADU	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice
2	POČET OBCÍ, KTERÉ VYUŽÍVAJÍ DOSTUPNÉHO ZAŘÍZENÍ K NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice
3	PROVEDENÍ ANALÝZY MOŽNOSTÍ SBĚRU A NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY VČETNĚ FINANCOVÁNÍ	Svazky obcí na území ORP
4	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ZAVEDEN SYSTÉM SVOZU A NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY	Odbor ŽP Magistrátu města České Budějovice
5	PROVEDENÍ ANALÝZY SE ZAMĚŘENÍM NA MNOŽSTVÍ A ZPŮSOB NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY	Svazky obcí na území ORP
6	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO INFORMAČNÍ KAMPANĚ	Svazky obcí na území ORP
7	POČET OSLOVENÝCH CÍLOVÝCH SKUPIN	Svazky obcí na území ORP
8	POČET OBCÍ, KTERÉ REALIZUJÍ SPOLEČNOU OSVĚTOVOU KAMPAŇ	Svazky obcí na území ORP

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie)

faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady v tis. Kč	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Důležitou roli v oblasti odpadového hospodářství ORP České Budějovice je zaměření pozornosti na komunální odpad. Jako nejvhodnější pro ORP se jeví zvolení strategie zahrnující intenzifikaci separace do recyklačních hnízd, zajištění dotřídňovací linky, vybudování sítě zařízení (překládacích stanic) na území ORP a zajištění energetického využití zbytkových odpadů. Bez spolupráce v rámci celého kraje anebo bez součinnosti s investiční společností působící v odpadovém hospodářství není realizace strategie týkající se energetického využití zbytkových odpadů možná. ORP České Budějovice dále nevykazuje závažnější nedostatky v systémech nakládání s odpady ve městech a obcích. Meziobecní spolupráce a integrace obcí do dobrovolných spolků a sdružení může přinést zvýšenou vyjednávací schopnost vůči exekutivě státu a možnost ovlivnění legislativního procesu. V oblasti modernizace infrastruktury obcí, které zahrnuje nádoby na separovaný sběr odpadu, sběrná místa, svozovou techniku je třeba aktivně využívat dotační a grantové programy.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část

Analytická část pro oblast odpadového hospodářství byla zpracována analytičkou Ing. Simonou Novákovou a Ing. Alešem Mikšátkem.

Průběžně byla konzultována a diskutována s realizačním týmem projektu. Analýza byla zpracována v období od ledna do května roku 2014. Postup pro vypracování analytické části vycházel z metodiky SMO ČR, která byla vypracovaná v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Zdrojová data pocházela z veřejně dostupných informačních systémů a databází odpadového hospodářství a z terénního šetření se zástupci obcí a provozovateli zařízení pro nakládání s odpady. Dalším informačním zdrojem byly řízené rozhovory a dotazníková šetření se zástupci obcí. Výstupy byly podrobně vyhodnocovány v rámci celého realizačního týmu. Ze vstupních údajů byla společně formulována SWOT analýza a analýza rizik. Stejným postupem byl formulován nástin variantních řešení – odhad problémových okruhů. Výstup z analýzy byl představen na květnovém setkání představitelům obcí ORP České Budějovice.

Návrhová část

Návrhová část byla zpracovaná realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP České Budějovice s podporou motivujících starostů.

Návrhová část je reakcí na konkrétní zjištěné potřeby území. Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření byly navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí správního obvodu ORP České Budějovice, motivujícími starosty, zaměstnanci Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí a zástupci svozových společností působících v oblasti ORP České Budějovice. Výstupem setkání bylo ověření souladu s navrženými problémovými okruhy realizačním týmem. Na dalších setkáních fokusní skupiny byly formulovány cíle jednotlivých problémových okruhů a následně revidovány jejich popisy a formulovány jednotlivá opatření, která by měla vést k naplňování navržených cílů. Realizačním týmem v čele s analytičkou zodpovědnou za příslušnou oblast byly definovány indikátory jednotlivých cílů a navrženi správci cílů.

5.5. Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství

5.5.1. Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy

ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

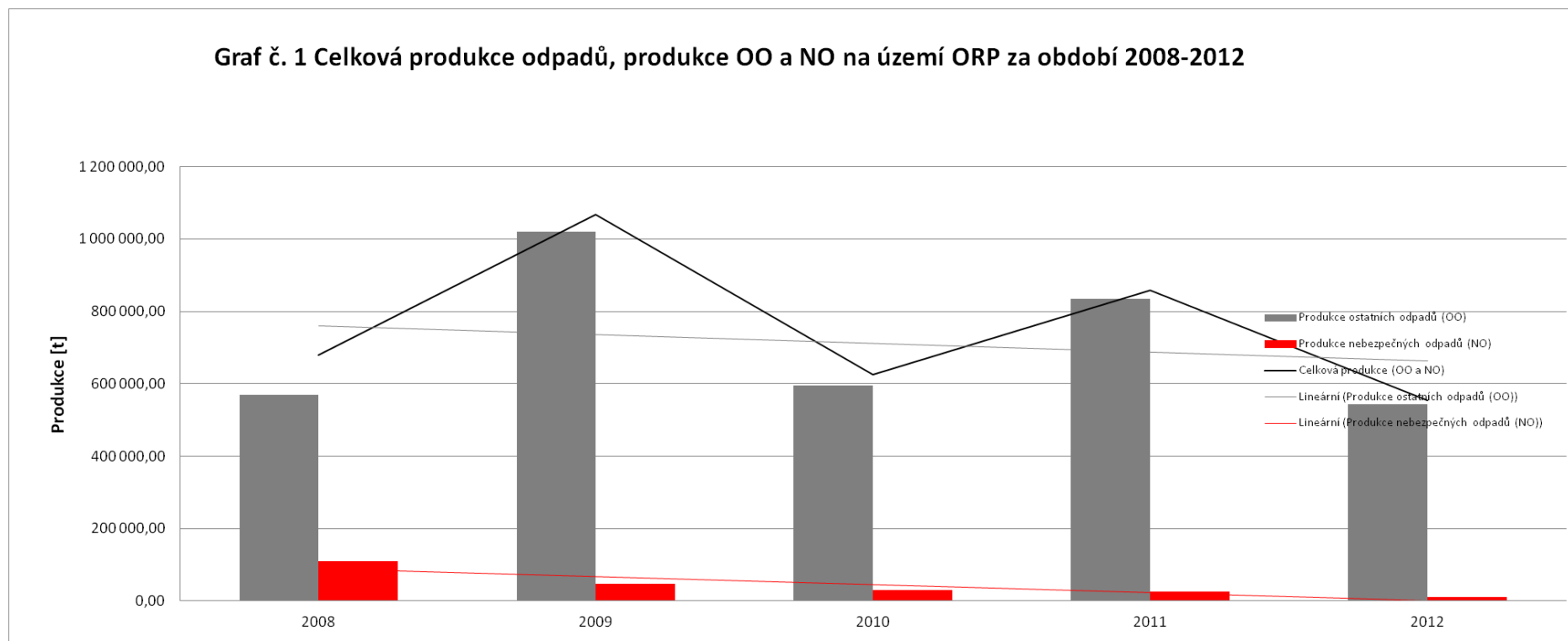
Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Tab. 5.29 Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓				
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ostatních odpadů (OO)	895 932,72	569 697,59	1 019 511,04	594 151,05	834 063,47	542 557,58	63,59	113,79	66,32	93,09	60,56
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	72 791,87	110 517,94	47 870,13	30 872,62	24 905,91	11 180,80	151,83	65,76	42,41	34,22	15,36
Celková produkce (OO a NO)	968 893,32	680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,37	70,21	110,16	64,51	88,65	57,15
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012	
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		83,75		95,52		95,06		97,10		97,98	
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		16,25		4,48		4,94		2,90		2,02	
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP		152 171		153 269		154 323		153 930		154 786	
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		4 470,07		6 964,10		4 050,10		5 580,26		3 577,44	
Měrná produkce OO		3 743,80		6 651,78		3 850,05		5 418,46		3 505,21	
Měrná produkce NO	300,20	726,27		312,33		200,05		161,80		72,23	
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		241,93		104,04		66,64		53,90		24,06	
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		141,93		4,04		-33,36		-46,10		-75,94	

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.1

Tab. 5.30 Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	10 855,58	6 591,56	744,17	8 737,70	8 592,05
200102	Sklo	O	1 171,56	2 753,45	3 321,55	3 361,61	2 113,93
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	68,23	172,90	335,45	439,79	330,74
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	13,21	8,60	7,16	0,13
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	42,18	122,81	100,24	109,29	84,18
200113*	Rozpouštědla	N	0,54	1,46	0,33	0,38	0,40
200114*	Kyseliny	N	0,38	0,09	0,33	0,37	0,30
200115*	Zásady	N	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,06	0,02	0,12	0,01
200119*	Pesticidy	N	0,01	0,00	0,00	0,25	0,08
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	4,54	3,12	3,67	2,69	2,51
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	14,86	3,00	4,51	6,75	5,31
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	51,82	283,79	316,13	375,06	260,82
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	4,99	4,94	10,45	14,25	6,59
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	34,05	61,89	103,19	107,29	106,84
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,04	0,02
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	4,36	7,67	7,80	10,01	7,07
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	3,06	5,10	11,74	8,95	4,40
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	28,58	9,26	47,97	10,10	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	17,47	26,28	31,62	11,09	6,40

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	26,73	80,80	1 143,07	70,11	83,31
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	41,62	22,04	786,40	958,97	566,55
200139	Plasty	O	768,78	1 381,95	1 192,67	1 471,78	1 367,77
200140	Kovy	O	3 760,20	4 047,45	8 034,52	9 773,76	7 517,49
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1 366,84	2 668,82	1 847,35	1 559,25	760,13
200202	Zemina a kameny	O	557,50	1 891,23	1 683,67	279,04	213,06
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	166,86	997,96	598,44	478,85	1 217,98
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	39 028,37	52 956,72	52 428,86	51 426,50	43 118,76
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	178,16	185,34	203,95	177,04	173,46
200303	Uliční smetky	O	32,16	887,25	811,28	913,01	712,52
200304	Kal ze septiků a žump	O	116,37	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	10,05	0,00	0,85	7,77	5,32
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	4 751,76	7 102,14	7 916,99	7 424,35	5 505,43
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	17,34	14,32	24,37	13,54
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	4 553,00	6 084,23	33 379,08	6 194,36	14 245,73
150102	Plastové obaly	O	939,64	2 400,67	2 369,41	1 878,44	1 600,36
150103	Dřevěné obaly	O	355,71	272,26	335,16	255,58	206,64
150104	Kovové obaly	O	112,44	105,79	93,84	106,25	84,55
150105	Kompozitní obaly	O	19,72	94,45	72,67	87,19	49,94
150106	Směsné obaly	O	1 774,93	3 578,24	2 465,38	2 266,39	1 565,78
150107	Skleněné obaly	O	7 208,72	6 565,30	2 666,45	2 819,81	2 037,71
150109	Textilní obaly	O	2,91	26,68	15,72	1,91	0,04
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	83,92	123,19	63,24	61,48	37,83
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	1,93	2,06	2,98	1,54	1,84

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce KO			78 160,67	101 552,60	123 174,07	101 440,65	92 607,54
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			56 384,55	70 119,33	64 688,14	71 215,10	59 392,25
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			32 708,48	37 530,00	31 805,05	39 202,90	33 052,25

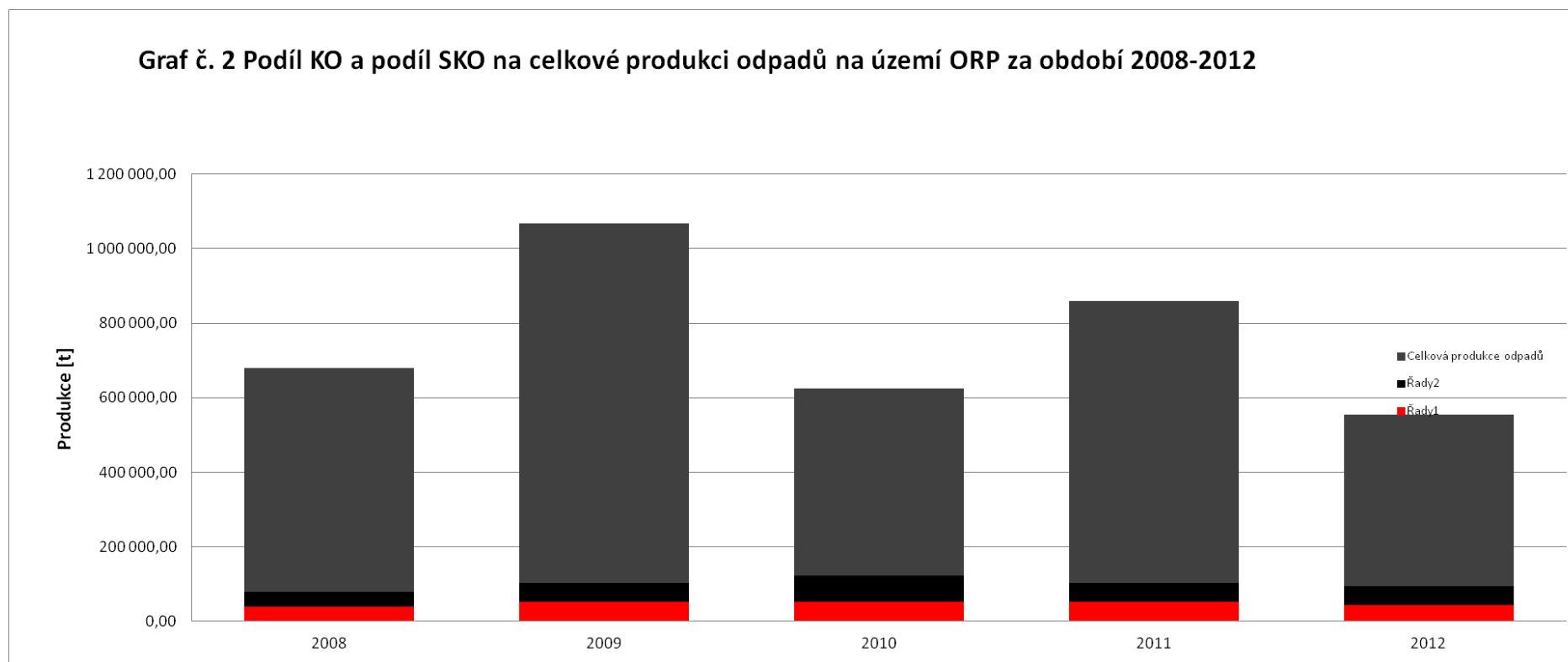
Zdroj: Databáze Group ISOH

Tab. 5.31 Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,37	56,92	-41,44	37,43	-35,53
Celková produkce KO	78 160,67	101 552,60	123 174,07	101 440,65	92 607,54	29,93	21,29	-17,64	-8,71
Celková produkce SKO	39 028,37	52 956,72	52 428,86	51 426,50	43 118,76	35,69	-1,00	-1,91	-16,15
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	11,49		9,51		19,71		11,81		16,72
Podíl SKO na produkci KO	49,93		52,15		42,56		50,70		46,56
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	152 171		153 269		154 323		153 930		154 786
Měrná produkce KO	513,64		662,58		798,16		659,01		598,29
Měrná produkce SKO	256,48		345,51		339,73		334,09		278,57

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.2

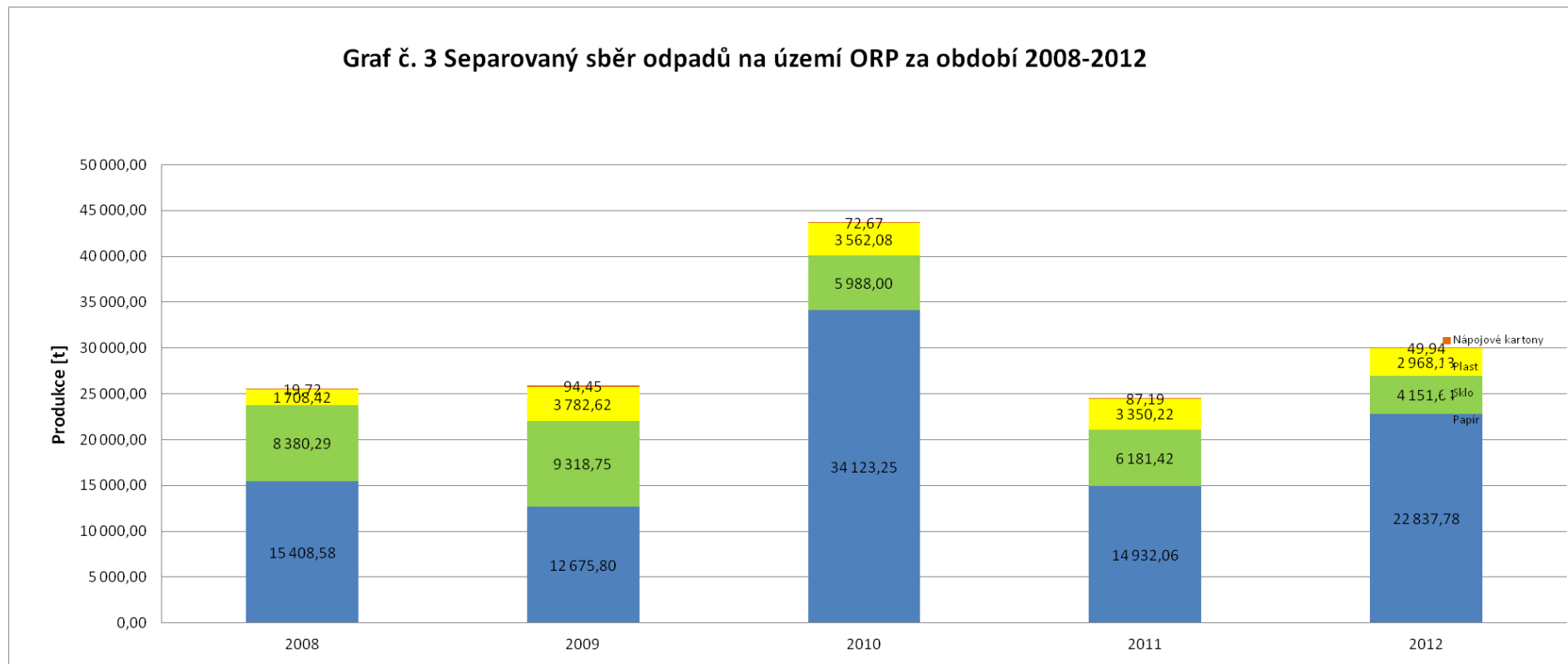

Tab. 5.32 Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	15 408,58	12 675,80	34 123,25	14 932,06	22 837,78	-17,74	169,20	-56,24	52,94
Sklo	150107, 200102	8 380,29	9 318,75	5 988,00	6 181,42	4 151,64	11,20	-35,74	3,23	-32,84
Plast	150102, 200139	1 708,42	3 782,62	3 562,08	3 350,22	2 968,13	121,41	-5,83	-5,95	-11,40
Nápojové kartony	150105	19,72	94,45	72,67	87,19	49,94	379,02	-23,06	19,97	-42,72
Celkem separovaný sběr		25 517,00	25 871,62	43 746,00	24 550,89	30 007,50	1,39	69,09	-43,88	22,23
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]		2008		2009		2010	2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP		152 171		153 269		154 323	153 930		154 786	
Měrná produkce tříděného papíru		101,26		82,70		221,12	97,01		147,54	
Měrná produkce tříděného skla		55,07		60,80		38,80	40,16		26,82	
Měrná produkce tříděného plastu		11,23		24,68		23,08	21,76		19,18	
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,13		0,62		0,47	0,57		0,32	
Měrná produkce tříděného odpadu		167,69		168,80		283,47	159,49		193,86	

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.3

Tab. 5.33 Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

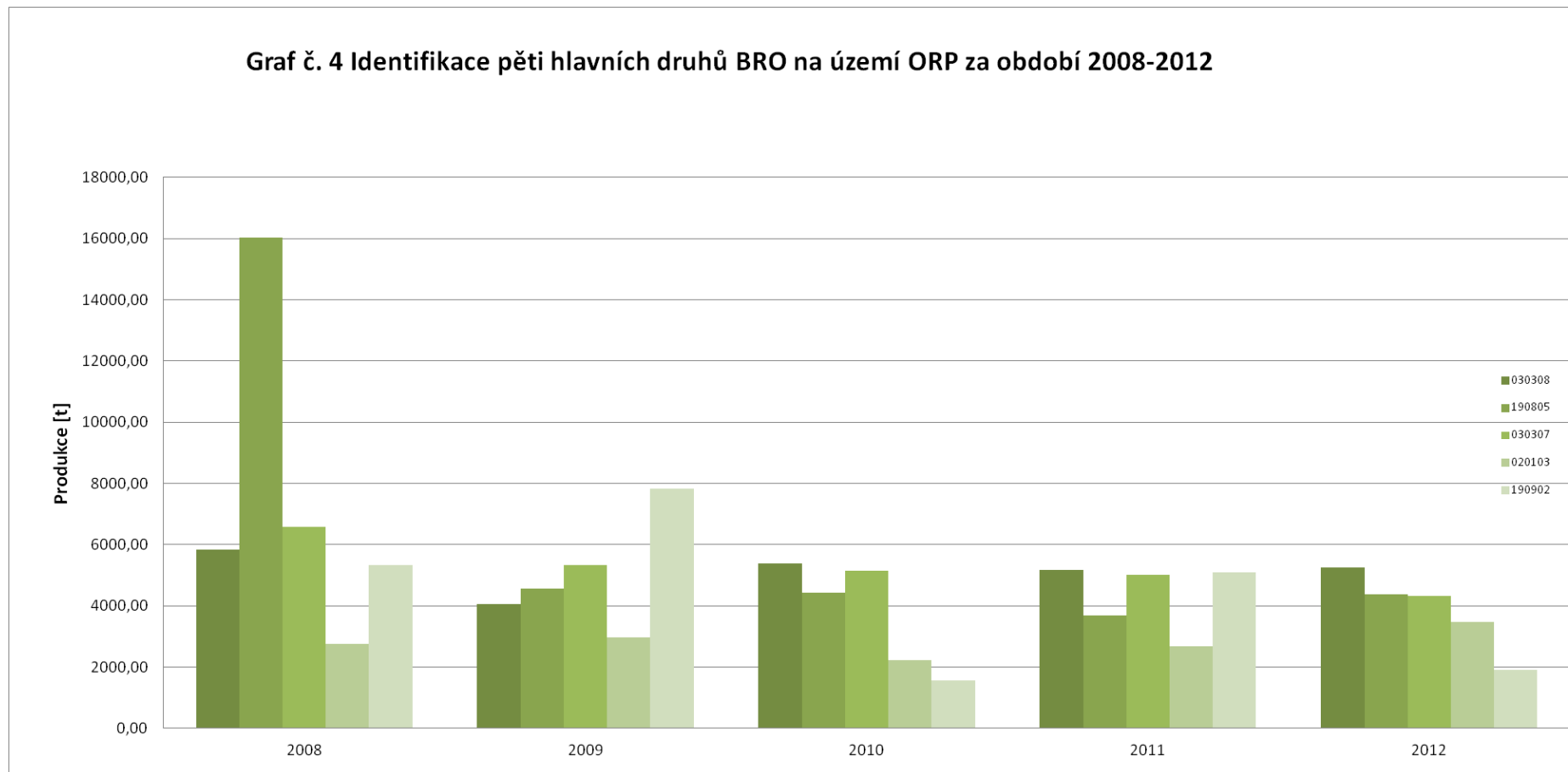
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	2 745,67	2 974,85	2 218,40	2 684,84	3 478,16
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	49 338,46	16 698,62	15 844,25	15 246,79	1 100,00
020107	Odpady z lesnictví	O	2 700,00	2 317,28	1 800,14	1 602,36	1 900,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	48,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	29,87	19,19	6,06	22,13	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	144,26	197,53	92,41	66,46	17,88
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	957,74	1 472,31	903,62	615,48	674,81
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	89,36	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	26,67	79,75	56,03	48,88	9,89
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	5,73	71,25	28,53	21,76	15,72
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	52,00	64,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	1,33
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	6,90	1,42	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	215,91	1 370,53	388,37	307,76	456,67
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	222,60	0,00	0,60	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	6 566,68	5 335,25	5 134,80	5 001,81	4 323,80

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	5 838,19	4 046,06	5 377,09	5 160,88	5 263,23
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,44	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	2,45	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,40	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	1,82	171,07	183,68	171,52	13,40
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	4 553,00	6 084,23	33 379,08	6 194,36	14 245,73
150103	Dřevěné obaly	O	355,71	272,26	335,16	255,58	206,64
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	1,82	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	1 156,76	1 042,54	1 120,24	888,08	553,28
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	4 199,68	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	16 020,70	4 568,69	4 419,46	3 676,74	4 377,77
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	144,29	180,51	143,76	240,56	188,82
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod	O	0,00	0,00	0,00	0,00	8,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	neuvedené pod číslem 190811						
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	1 924,91	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	1,00	0,00	2,24	1,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	5 338,28	7 815,06	1 562,77	5 089,08	1 920,48
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	57,88	0,68	0,00	0,00	5,61
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	3 306,28	886,25	728,14	1 362,69	1 422,89
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	10 855,58	6 591,56	744,17	8 737,70	8 592,05
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	68,23	172,90	335,45	439,79	330,74
200110	Oděvy	O	0,00	13,21	8,60	7,16	0,13
200111	Textilní materiály	O	42,18	122,81	100,24	109,29	84,18
200125	Jedlý olej a tuk	O	51,82	283,79	316,13	375,06	260,82
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	41,62	22,04	786,40	958,97	566,55
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1 366,84	2 668,82	1 847,35	1 559,25	760,13
200301	Směsný komunální odpad	O	39 028,37	52 956,72	52 428,86	51 426,50	43 118,76
200302	Odpad z tržišť	O	178,16	185,34	203,95	177,04	173,46
200304	Kal ze septiků a žump	O	116,37	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	4 751,76	7 102,14	7 916,99	7 424,35	5 505,43
Celková produkce BRO			160 253,49	126 099,22	140 402,70	119 874,46	99 576,35

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.4

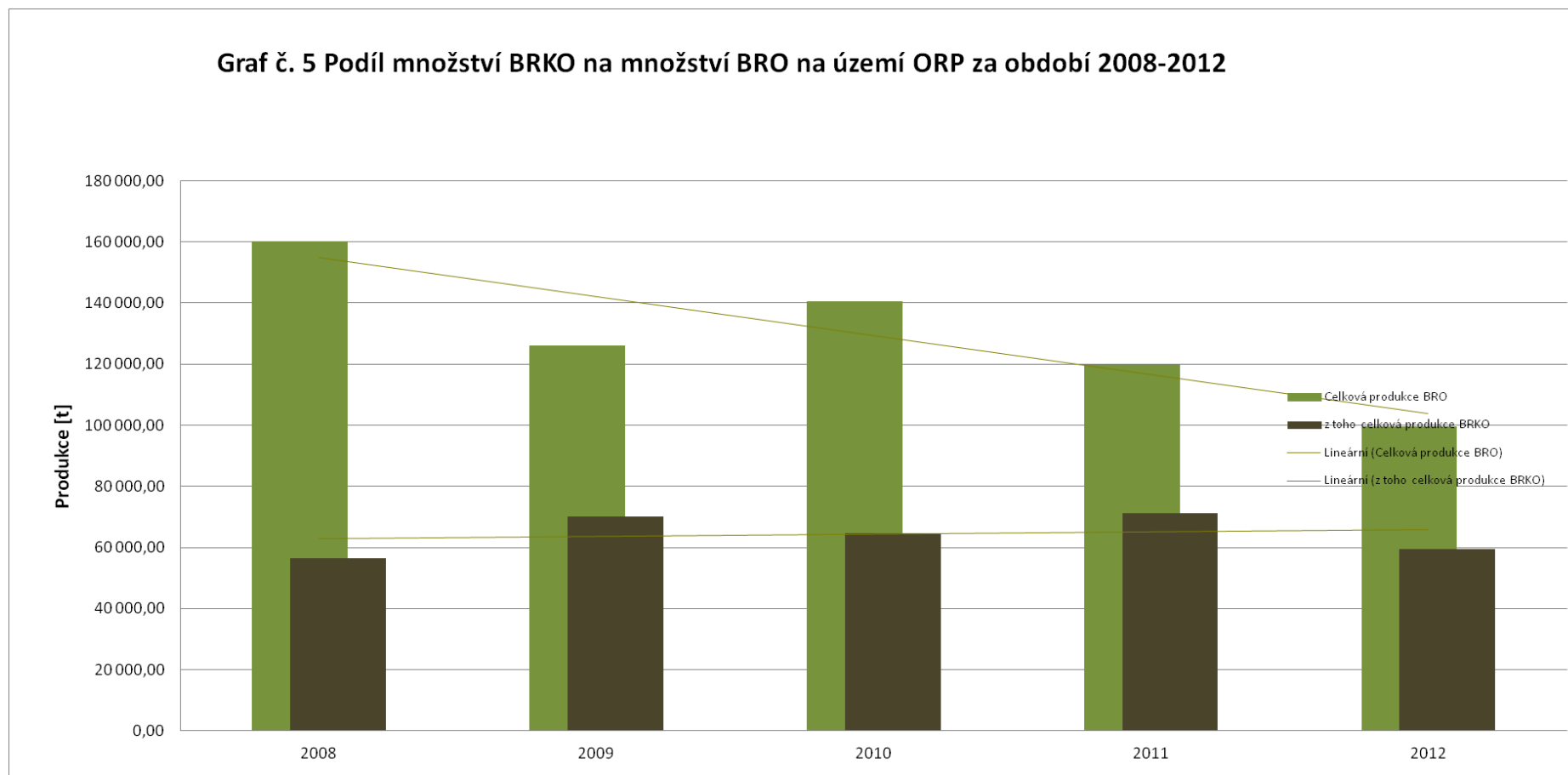
Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tab. 5.34 Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	160 253,49	126 099,22	140 402,70	119 874,46	99 576,35	-21,31	11,34	-14,62	-16,93
z toho celková produkce BRKO	56 384,55	70 119,33	64 688,14	71 215,10	59 392,25	24,36	-7,75	10,09	-16,60
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	35,18		55,61		46,07		59,41		59,64
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	152 171		153 269		154 323		153 930		154 786
Měrná produkce BRO	1053,11		822,73		909,80		778,76		643,32
Měrná produkce BRKO	370,53		457,49		419,17		462,65		383,71

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.5

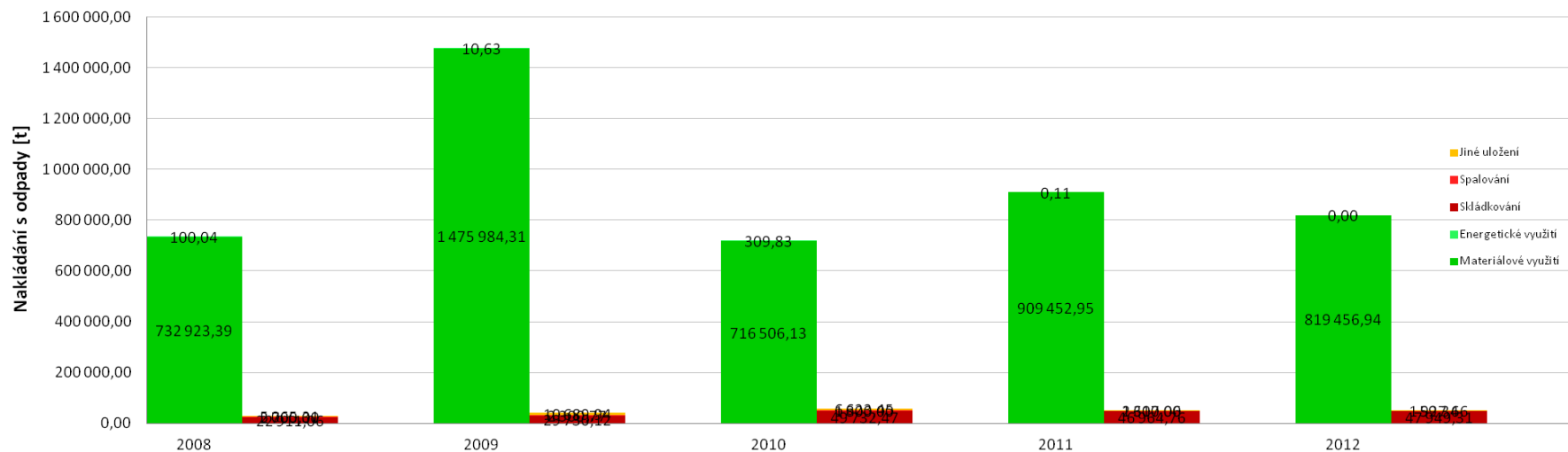
Tab. 5.35 Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011	2012
Využití	Materiálové využití	631 626,37	732 923,39	1 475 984,31	716 506,13	909 452,95	819 456,94	116,04	233,68	113,44	143,99	129,74
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		65,19	107,75	138,28	114,64	105,88	147,99					
	Energetické využití	41,10	100,04	10,63	309,83	0,11	0,00	243,38	25,85	753,76	0,27	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	625 296,86	733 023,42	1 475 994,93	716 815,95	909 453,06	819 456,94	117,23	236,05	114,64	145,44	131,05
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		64,54	107,76	138,28	114,69	105,88	147,99					
Celková produkce odpadů		968 893,32	680 215,53	1 067 381,17	625 023,68	858 969,38	553 738,37					
Odstranění	Skládkování	94 198,10	22 911,06	29 730,12	49 732,47	46 964,76	47 949,31	24,32	31,56	52,80	49,86	50,90
	Spalování	2 700,00	2 300,77	1 800,00	1 600,00	1 927,66	Meziroční změna [%] ↓					
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
							-14,79	-21,77	-11,11	20,48		
	Jiné uložení	5 065,31	10 689,94	6 623,45	2 317,06	59,34	111,04	-38,04	-65,02	-97,44		
Celkem vybrané způsoby odstranění	30 676,36	42 720,83	58 155,92	50 881,82	49 936,31	39,26	36,13	-12,51	-1,86			

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.6

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

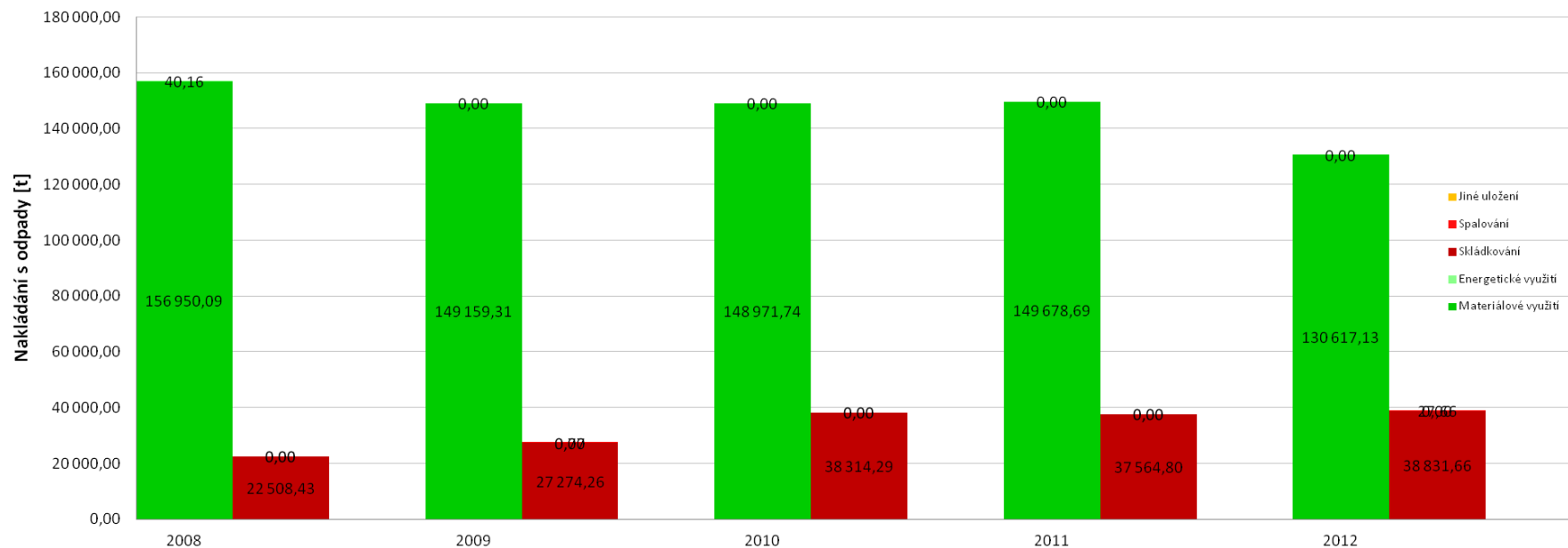
Tab. 5.36 Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	2012
KO	Využití	Materiálové využití	34 287,60	156 950,09	149 159,31	148 971,74	149 678,69	130 617,13	457,75	435,02	434,48	436,54	380,95
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
			50,12	200,80	146,88	120,94	147,55	141,04	357,75	335,02	334,48	336,54	280,95
		Energetické využití	1,11	40,16	0,00	0,00	0,00	0,00	3 619,25	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	31 514,53	156 990,25	149 159,31	148 971,74	149 678,69	130 617,13	498,15	473,30	472,71	474,95	414,47
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓			
		46,07	200,86	146,88	120,94	147,55	141,04						
	Celková produkce KO [t]		68 404,44	78 160,67	101 552,60	123 174,07	101 440,65	92 607,54	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování	22 508,43		27 274,26	38 314,29	37 564,80	38 831,66	21,17	40,48	-1,96	3,37	
		Spalování	0,00		0,77	0,00	0,00	27,66					
Jiné uložení		0,00		0,00	0,00	0,00	0,00						
Celkem vybrané způsoby odstranění		22 508,43		27 275,03	38 314,29	37 564,80	38 859,32	21,18	40,47	-1,96	3,45		
SKO	Využití	Materiálové využití	1,59	823,05	26,66	0,00	0,00	51664,28	-96,76	-100,00			
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
		Celkem vybrané způsoby využití	1,59	823,05	26,66	0,00	0,00	51664,28	-96,76	-100,00	Chyba:520		
	Odstranění	Skládkování	21 693,29	23 691,61	31 076,46	30 559,47	31 935,14	9,21	31,17	-1,66	4,50		
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
		Celkem vybrané způsoby odstranění	21 693,29	23 691,61	31 076,46	30 559,47	31 935,14	9,21	31,17	-1,66	4,50		

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.7

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

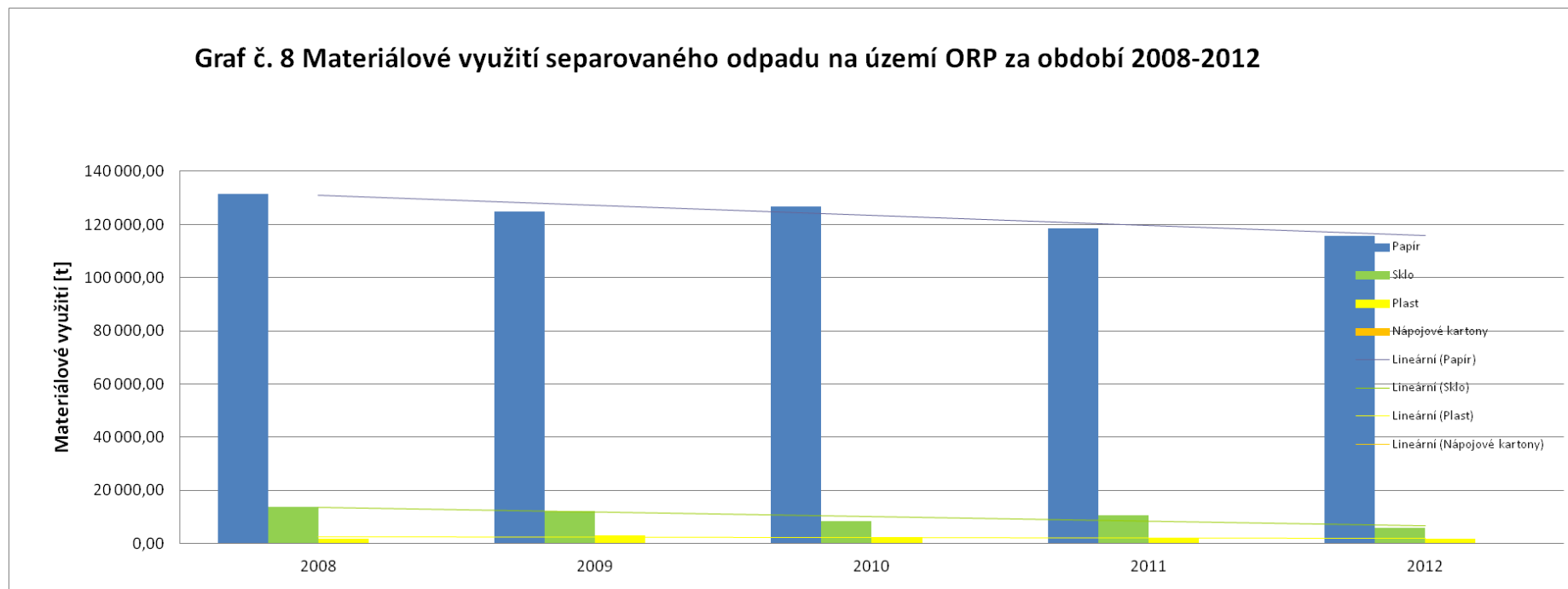

Tab. 5.37 Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	131 484,83	125 000,63	126 882,32	118 642,22	115 706,47	-4,93	1,51	-6,49	-2,47
		Energetické využití	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00			
		Odstranění	0,00	10,50	47,20	51,70	221,44		349,52	9,53	328,32
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	13 929,09	12 300,41	8 356,92	10 558,68	5 849,41	-11,69	-32,06	26,35	-44,60
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	0,00	0,00	9,48	37,40	28,08			294,51	-24,92
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	1 889,52	3 226,51	2 448,39	1 975,15	1 879,77	70,76	-24,12	-19,33	-4,83
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	9,53	78,99	347,08	457,45	476,54	728,86	339,40	31,80	4,17
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	6,36	53,32	42,23	20,97	7,67	738,36	-20,80	-50,34	-63,42
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	0,00	0,00	0,22	0,00	0,00			-100,00	

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.8

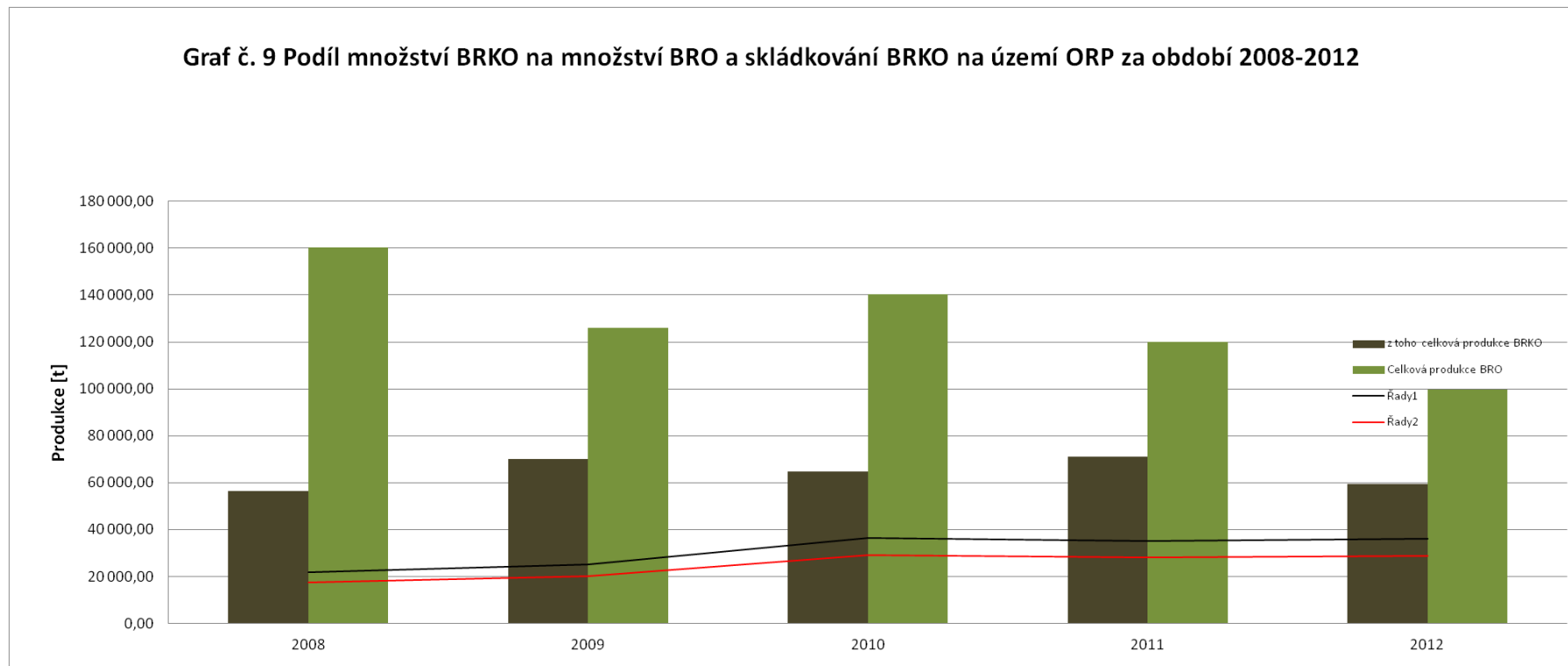

Tab. 5.38 Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání		DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
Nakládání s BRO a BRKO [t]										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRO	Využití	Materiálové využití			233 351,50	175 339,99	165 072,36	167 648,30	145 422,52	-24,86	-5,86	1,56	-13,26
		Energetické využití			99,74	9,78	309,83	0,11	0,00	-90,20	3069,57	-99,96	-100,00
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)			21 786,12	25 214,19	36 753,16	35 511,14	36 711,93	15,74	45,76	-3,38	3,38
		Spalování			2 700,00	2 300,77	1 800,00	1 600,00	1 927,66	-14,79	-21,77	-11,11	20,48
		Jiné uložení			36,34	79,72	85,80	0,00	12,80	119,37	7,63	-100,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití			10 538,23	5 188,47	1 868,01	3 901,27	5 189,10	-50,77	-64,00	108,85	33,01
		Energetické využití			0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00			
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	21 755,29	25 078,31	36 271,91	35 044,52	36 037,81	2009	2010	2011	2012	
			Hmotnost odpadu přepočtená	15 401,02	17 469,50	20 137,89	29 126,34	28 140,75	28 938,36	130,76	189,12	182,72	187,90
			Měrné skládkování	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓									
				148,00	114,80	131,39	188,74	182,82	186,96	88,78	127,52	123,52	126,32
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Počet obyvatel v území ORP					152 171	153 269	154 323	153 930	154 786			

Zdroj: Databáze Group ISOH

Obrázek č. 5.9

6. Téma 4.: Cestovní ruch

6.1. Analytická část: ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ TURISTICKÉ OBLASTI JAKO DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU

6.1.1. Poloha destinace

Destinací cestovního ruchu je pro účely této strategie považován ORP České Budějovice, bez oblasti aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou tak, jak byla vymezená v dokumentu Strategie rozvoje cestovního ruchu aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou.

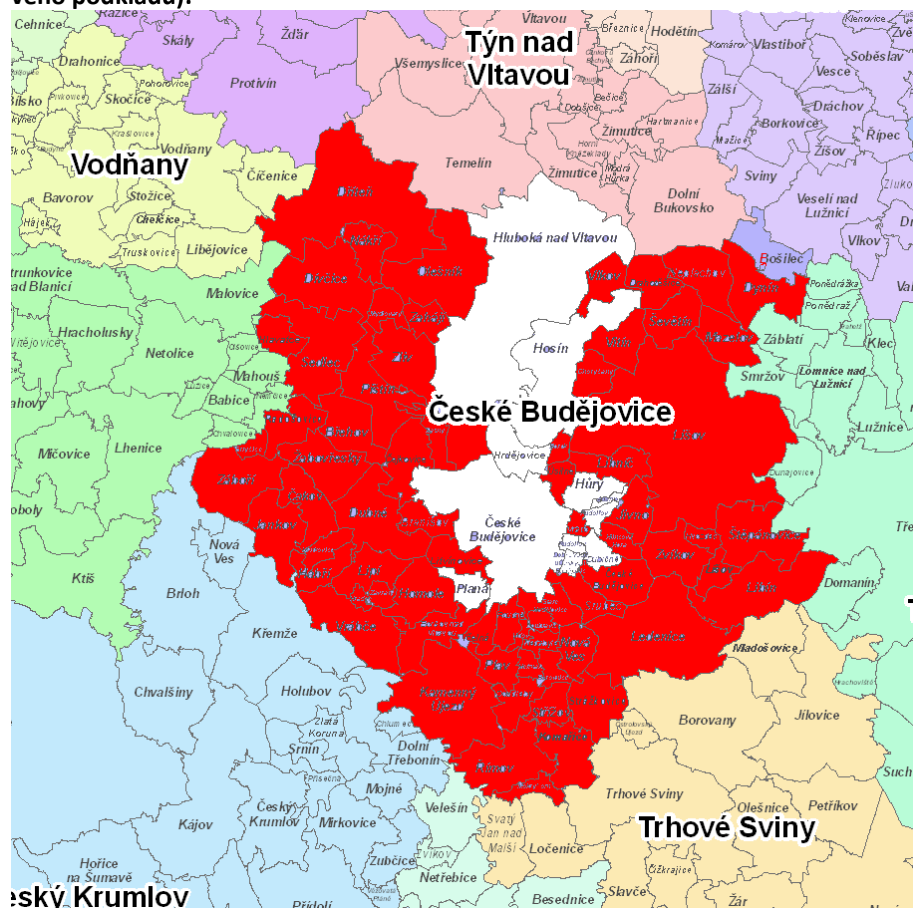
Destinace ORP České Budějovice se nachází v jihozápadní části Jihočeského kraje. Sousedí se správními obvody Třeboň, Trhové Sviny, Kaplice, Český Krumlov, Prachatice, Vodňany, Písek a Týn na Vltavou. Správní obvod je největším obvodem v Jihočeském kraji, a tak jak v rozloze (92 377 tis. ha), tak v počtu obyvatel (158 504). Člení se na 79 obcí, z nichž České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Rudolfov a Zliv mají statut města a jsou sídlem pověřeného obecního úřadu.

Obrázek 6.1 Poloha destinace ORP České Budějovice v rámci České republiky (vlastní zpracování do mapového podkladu)

Oblast ORP České Budějovice, která je předmětem zájmu této Strategie je tvořena svazky obcí Blata, Blanský les-podhůří, Lišovsko, a částečně i DSMAO reg. Pomalší, DSO Budějovicko-sever, DSMAO Bukovská voda a mikroregion Sdružení Růže (základní údaje viz tabulka 1).

Obrázek 6.2 Vymezení ORP České Budějovice – venkov (červenou barvou) vrámci ORP České Budějovice. Bílou barvou je vyznačena aglomerace vrámci ORP České Budějovice (vlastní zpracování do mapového podkladu).

Tabulka 6.1 Region ORP České Budějovice – základní údaje (Zdroj: ČSÚ, k 31.12.2011). Města a obce, příp. jejich části zařazené do dokumentu „Strategie Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v oblasti cestovního ruchu“ jsou v tabulce označeny tučně a nejsou předmětem Strategie ORP České Budějovice – venkov v oblasti CR (volitelné téma), anebo pouze okrajově a v celkovém kontextu hodnoceného mikroregionu.

Mikroregion	Označení v Analytické části	Počet členských obcí (z toho v aglomeraci)	Členské obce	Počet obyvatel	Celková výměra v km ²
SO Blata	A	11 (1)	Čejkovice, Dívčice, Dříteň, Hlavatce, Mydlovary, Olešník, Pištín, Sedlec, Zahájí, Zliv (Hluboká nad Vltavou)*	3 936	71
SO Blanský les-podhůří	B	20 (1)	Boršov nad Vltavou, Braníšov, Břehov, Čakov, Dubné, Habří, Homole, Hradce, Jankov, Kamenný Újezd, Kvítkovice, Lipí,	12 006	185

			Planá, Radošovice, Strýčice, Včelná, Vrábče, Záboří, Závraty, Žabovřesky,			
SMAO PO-MALŠÍ (část na ORP ČB)	C	12	Borovnice, Doubravice, Doudleby, Heřmaň, Komařice, Nedabyle, Nová Ves, Plav, Roudné, Římov, Střížov, Vidov	5 433	61,23	
Mikroregion SDRUŽENÍ RŮŽE (část na ORP ČB)	D	3	Ledenice (městys), Srubec, Strážkovice	3 830	50,6	
SO Lišovsko	MAS Hlubocko-Lišovsko	E	6	Hvozdec, Jivno, Libín, Lišov, Štěpánovice, Zvíkov	21 518	324, 3**
DSO BUDĚJOVICKO - SEVER			12 (6)	Adamov, Borek, Hlincová Hora, Hosín, Hrdějovice, Hůry, Chotýčany, Libníč, Rudolfov, Úsilné, Vitín, Vráto, Hluboká nad Vltavou		
Obce bez příslušnosti		10 (3)	Dasný, Dobrá Voda u Č. Budějovic, České Budějovice, Dubičné, Jivno, Litvínovice, Mazelov, Nákří ¹ , Staré Hodějovice, Vlkov	101680	102,2	
DSMaO Bukovská voda (část na ORP ČB)		5	Bošilec, Drahotěšice, Dynín, Neplachov, Ševětín ² (městys)	2514	48,85	
Celkem region ORP České Budějovice-venkov (bez aglomerace)	-	79	-			

* město Hluboká nad Vltavou je členem SO Blata i DSO Budějovicko –sever. V tomto dokumentu bude potenciál města Hluboká hodnocen pouze okrajově, vzhledem k podrobnému zhodnocení v rámci dokumentu Strategie rozvoje ORP České Budějovice – Hluboká nad Vltavou v oblasti CR v souvislosti se SO Budějovicko – sever

**včetně Hluboké nad Vltavou

¹ obec Nákří byla zpracována v rámci mikroregionu Blata

² městys Ševětín byl zpracován v rámci mikroregionu Hlubocko-Lišovsko

6.1.2. Vymezení destinace

Vymezení destinace z hlediska historického kontextu

Destinace ORP České Budějovice je historicky orientována na rybníkářství a zemědělství, při současné tvorbě kulturní krajiny, stejně jako u sousedního Třebońska. Teprve později bylo toto území doplněno hospodářskou těžbou dřeva a těžbou nerostných surovin. Převážná část území Budějovické pánve bývala bažinná a zavodněná. Technickými úpravami a vysušováním vznikaly vodní plochy rybníků a louky a pole, které nabývaly významu hospodářského. Hospodářské činnosti byly mimo rybochovné orientovány na chov dobytka a později na prosperující potravinářské odvětví. Do vhodných ploch byly zasazovány jednotlivé osady a vesnice.

Osídlení je doloženo keltské, které bylo vystřídáno osídlením slovanským a germánským. Soustavné osidlování území začalo ve 13. století. Významné je od této doby zejména rybníkářství. V oblasti Českobudějovické a Třeboňské pánve se začaly zakládat rybníky za vlády Jana Lucemburského a následně i za Karla IV., kdy vznikl nejstarší jihočeský rybník Dvořiště. V Čechách vždy rybníkářství podporoval rod Vítkovců, později Rožmberků a Schwarzenbergů. Největší rozmach prožilo rybníkářství mezi 15. a 16. stoletím, kdy se do zakládání významnou měrou zapojil šlechtický rod Rožmberků. Během jejich patronace se začíná vytvářet důmyslná soustava, která propojuje rybníky a přivádí vodu z okolních řek. V této době se na scéně objevují nejslavnější čeští rybníkáři jako Josef Štěpánek Netolický, Jakub Krčín z Jelčan, či Mikuláš Ruthard z Malešova.

Druhým největším rybníkem v jižních Čechách je Bezdrev u Hluboké nad Vltavou. Byl vybudován na Netolickém potoce v prostoru mezi dnešními silnicemi spojující České Budějovice s Vodňanami a s Hlubokou nad Vltavou, v sousedství zámku Ohrada. Dalšími velkými rybníky jsou Dehtář, Dvořiště, Zábelský, Volešek, Starý Vrbenský, Vlhavský, apod.. Na rozdíl od jiných velkých jihočeských rybníků byl Bezdrev vybudován před rokem 1490 proslulým stavitelem rybníků z Pardubicka, Vilémem z Pernštejna. V 17. a 18. století jsou některé rybníky zavaženy a vysušeny.

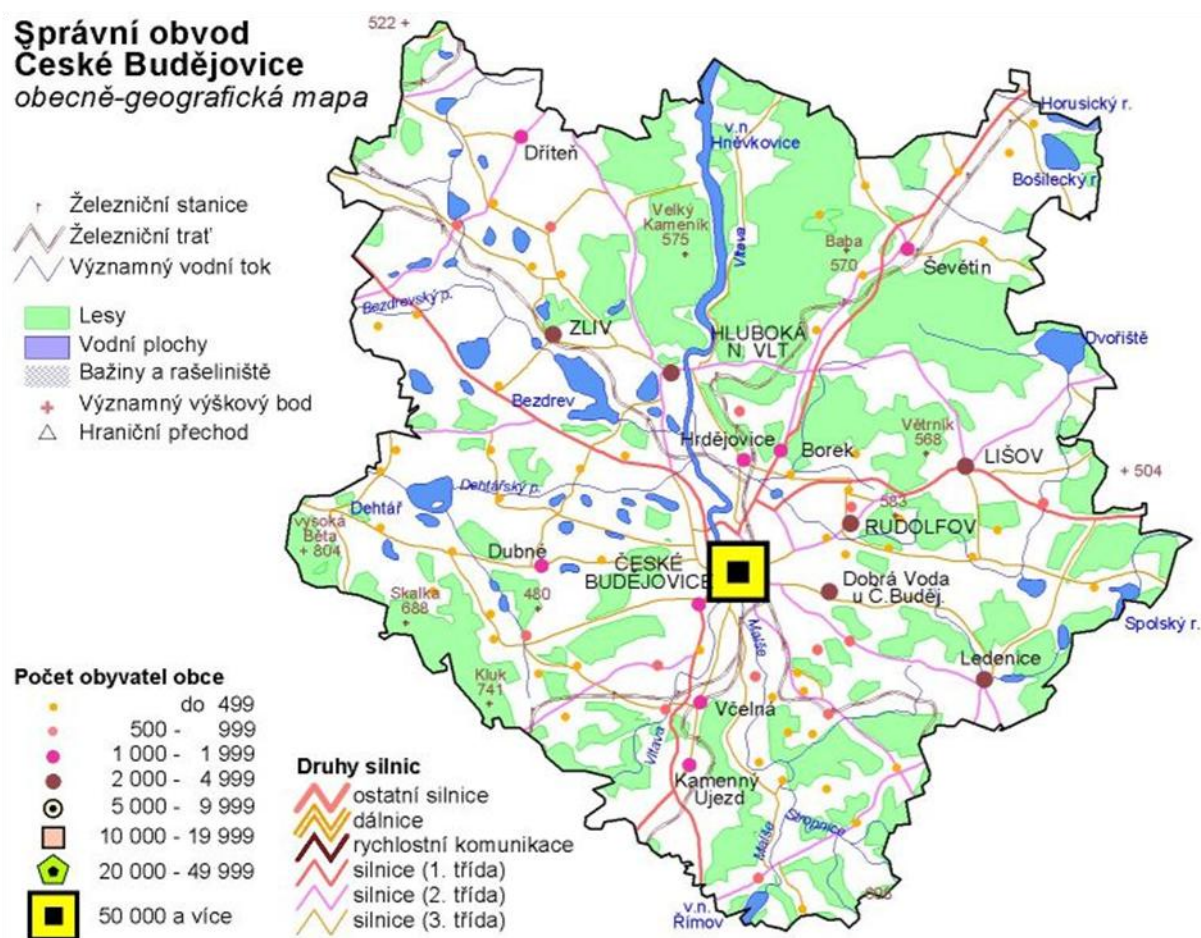
Velmi se na tom projevila jedna z Josefínských reforem, kdy se zvýhodnila cena pšenice a tak plocha rybníků ustupuje jejímu pěstování. Počátkem 19. století bylo v jižních Čechách vysušeno 5 velkých a 12 malých rybníků. Ve 20. století se počet rybníků ustálil a místy došlo i k jejich navýšení. V současnosti je hlavní úsilí vynakládáno na odbahnění rybníčních soustav a na zpevnění hrází, které byly během velkých povodní, zejména v roce 2002, poničeny.

Během 13. a 14. století byl systém osídlení prvotně stabilizován a jihočeská oblast vytvořila řadu významných církevních staveb s významnými mobiliáři, které jsou postupně chráněny v galeriích (gotické madony a deskové oltáře).

Vývoj území byl narušen během husitských válek a v době pobělohorské, kdy došlo k rozvrácení řady sídel v území válečnými událostmi. V 17. a 18. století dochází k úpadku oblasti, díky válečným letům. Během třicátých let 17. století se díky bojům ve středních a severních Čechách staly Budějovice dočasně hlavním městem, do kterého se přesunuly některé důležité úřady z Prahy. České Budějovice se v této době také zbavily konkurenta v oblasti – města Rudolfova - ale v roce 1641 bylo město Budějovice ze dvou třetin vypáleno.

Rozmach území nastává s hospodářským vzestupem rodu Schwarzenbergů. Řada neprosperujících malých sídel přechází pod jejich správu a postupně se hospodářsky vzmáhají. Jsou zakládány lesy a budují se cesty a kanály.

Obrázek 6.3 Geografická mapa destinace s vyznačenou infrastrukturou silnic a železnic

Zdroj: ÚUR Brno, 2010)

Z hlediska sociodemografických podmínek je situace ve správním obvodu ORP České Budějovice velmi dobrá. V cca 81% obcí dlouhodobě roste počet obyvatel. V Českých Budějovicích však počet obyvatel dlouhodobě klesá. Nadpoloviční část obcí má dobrou věkovou strukturu. U krajského města je možné pozorovat dlouhodobý nárůst relativního počtu seniorů a stejně tak nárůst relativního počtu dětí. Růst počtu starších lidí je však signálem k rozšíření služeb seniorům, především výstavbou a zřizováním různých forem penzionů a domovů důstojného stáří.

V demografické řadě posledních sta let vidíme však u okrajově umístěných obcí vůči centru regionu pouze přibližování k původnímu počtu obyvatel nebo dokonce jejich úbytek. Demografický potenciál některých aglomerovaných obcí k jádru České Budějovice je velmi nízký. Proto je možné, že rozvoj ORP České Budějovice bude potřebovat dotaci nových obyvatel z jiných celků nebo i ze zahraničí. Kapacita zdrojů i infrastruktury území ORP je zatím dostatečná a na rozdíl např. od Středočeského kraje není území na hranici svých kapacit.

Správní obvod ORP České Budějovice se z hlediska rozvoje bydlení vyznačuje typickými vlastnostmi zázemí velkého města, kdy dochází k úbytku obyvatel v jádrovém sídle a kdy se obytná výstavba rozvíjí především formou rodinných domů v menších sídlech s příznivým životním prostředím a s dobrou dostupností jádrového města.

Vymezení destinace z hlediska přírody, krajiny a památek

Správní území ORP České Budějovice je typické harmonickou krajinu, modelovanou dlouhou hospodářskou činností a množstvím kulturních hodnot vytvořených lidskou činností, ve kterém můžeme nalézt památky zapsané do Seznamu světového a kulturního dědictví lidstva UNESCO, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace a zóny, krajinné památkové zóny a území s archeologickými nálezy jako doklady kulturního a historického vývoje a osídlení kraje.

Destinaci České Budějovice lze podle **charakteru krajiny** rozdělit na dva celky – celek Budějovické pánve s bohatou strukturou vodních ploch, jež mají význam krajinného prvku spolu s významem ekologickým a podávají dodnes doklad historického vývoje tamní krajiny. Tento charakter zahrnuje východní a západní část území, včetně města České Budějovice. Území na východě pozvolna přechází přes Lišovský práh do prostoru Třeboňské pánve. Druhým charakterem je pahorkatý terén podél údolí vodních toků, zejména Vltavy, Malše a jejich přítoků. Charakteristický je lesní pokryv krajiny s hlubokými údolími těchto vodních toků, jež vtékají do rovinatého terénu Českobudějovické pánve. Tento charakter se vyskytuje na jihu a severu území (Prachatická vrchovina a Tábořská pahorkatina). Severovýchodní okraj destinace zasahuje do prostoru CHKO Třeboňsko a jihozápadní část je součástí CHKO Blanský les. V území je řada významných maloplošných chráněných území, zejména mokřin a blat. Pokud se týká hydrogeografické polohy aglomerace, hlavními vodními toky v tomto území jsou řeky Vltava a Malše, přičemž město České Budějovice leží přímo na jejich soutoku. Tyto dvě řeky, spolu s Mlýnskou stokou a slepým ramenem Malše, dávají Českým Budějovicím ráz města spojeného s vodním prostředím. V blízkosti Českých Budějovic se také nacházejí, pro jihočeskou krajinu tolik typické, rybníky, které v oblasti Českého Vrbného tvoří chráněné území, a to kategorie přírodní rezervace.

Do správního obvodu ORP České Budějovice zasahují CHKO Blanský les na jihozápadě a CHKO Třeboňsko na východě území, centrum území však přímo neovlivňují. V obou CHKO se nacházejí evropsky významné lokality NATURA 2000, které jsou vymezeny i na dalších místech ve správním obvodu ORP. Nejvýznamnější z nich se nachází v lesích severně od města Hluboká nad Vltavou – Hlubocké obory včetně rozsáhlé ptačí oblasti. Další významnou ptačí oblast najdeme v CHKO Třeboňsko. Ochrana přírody se dále soustřeďuje do mnoha maloplošných zvláště chráněných území přírody, vymezena je zde jedna národní přírodní rezervace – Ruda.

Rovněž dochází k častým střetům, kdy návrhy zastavitelného území zasahují do lokálního biokoridoru a to ve 44% obcí, návrh zastavitelného území zasahuje do lokálního biocentra ve 20% obcí. V šesti obcích (Záboří, Jankov, Čakov, Kvítkovice, Habří, Vrábče) návrh zastavitelného území zasahuje do evropsky významné lokality NATURA 2000 a v pěti obcích do regionálního biokoridoru. I tyto střety je nutné dále řešit v územních plánech obcí a měst.

Rovněž záměry silničních a železničních tras křížují nadregionální i regionální biokoridory a to celkem ve 12 obcích. V deseti dvou obcích zasahuje návrh zastavitelného území do ptačí oblasti NATURA 2000 (Dívčice, Sedlec, Hlavatce, Pištín, Zliv, Hluboká nad Vltavou, Dasný, Čejkovice, České Budějovice, Dubné).

Těžba nerostů, která je vždy hnacím motorem, ale i přechodným jevem v každém území, vznikala a zanikala podle hospodářsko-politické situace. Významné bylo dolování stříbra a rozvoj Rudolfova. Po rozvrácení Rudolfova i vyčerpání ložisek stříbra byly suroviny nahrazeny jinými, zejména kamenem, šterkopísky, grafitem, cihlářskými hlínami, křemencem a později např. lignitem nebo vltavíny. Význam těžby grafitu vzrostl v 18. století. V roce 1802 požádal pražský purkrabí o vzorky tuhy,

kteřou tehdy dobývali sedláci nehornickou metodou. Pro zájem obchodníků i státní správy byla roku 1811 tuha vyhlášena za vyhrazenou nerostnou surovinu a její těžba se musela řídit báňským zákonem. Grafitové doly byly otevřeny Schwarzenberky roku 1812. Tuhy se používalo k výrobě tužek ve Zlaté Koruně a v Českých Budějovicích, později ji proslavil rod Hardtmuthových.

Horninové prostředí a geologie patří v správním obvodu ORP České Budějovice k nepříliš problémovým okruhům. Ložiska nerostných surovin jsou sice většího rozsahu, týkají se především štěrkopísku, cihlářských surovin a žáruvzdorných jíílů

V době rozmachu vědy a techniky, počátkem 19. století, reprezentovalo českou technickou vyspělost ojedinělé dílo mezinárodního významu - **koněspřežní železnice**, vedoucí z Českých Budějovic do Lince. Roku 1807 byl pověřen F. J. Gerstner, aby přešetřil možnost spojení Vltavy s Dunajem pomocí kanálu. Ten navrhl vybudování železnice. Stavba, jejímž vedením byl pověřen jeho syn F. A. Gerstner, byla vybudována v letech 1825 – 1827. Pravidelná přeprava zboží byla zahájena v roce 1832. Doprava osob byla na trati zavedena až dodatečně. Po nástupu parních lokomotiv byla téměř celá česká část využívána pro parní železnici.

Ochrana památek je ve správním obvodu ORP České Budějovice reprezentována především městskou památkovou zónou v Českých Budějovicích a vesnickou památkovou zónou v Holašovicích, zapsanou do seznamu kulturního dědictví lidstva UNESCO. Charakteristické pro oblast ORP je tzv. selské baroko s centrem Blat. Z hlediska architektury jsou Blata velice významná, ovlivnily spoustu vesnic v širokém okolí, i poměrně vzdálené Holašovice. V 18. a ještě v 19. století byla charakteristická úprava a zdobnost průčelí selských statků. Nejvýznamnějšími vesnicemi selského baroka jsou Plástovice a Zbudov, Holašovice. Proto jsou v ORP vyhlášeny následující venkovské památkové rezervace a zóny – Plástovice, Holašovice, Zbudov, Malé Chrástany, Bavorovice, Břehov, Dobčice, Opatovice, Rožnov, Vitín. Vesnické památkové zóny, i když ne vždy spojené s tzv. selským barokem, najdeme i v jiných obcích - v Dobčicích, Záboří, Bošilci, Municích, Dyníně, Vitíně, Bavorovicích, Lipanovicích, Opatovicích, Břehově a Rožnově. To ukazuje na význam a kvalitu dochovaného vesnického osídlení v tomto území. Všechny památkové zóny vytvářejí podmínky pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu. Ve správním obvodu se nachází krajinná památková zóna Římovsko, dále řada přírodních památek.

Z hlediska **ochrany přírody a památek** je možno zařadit správní obvod ORP České Budějovice mezi lepší polovinu v Jihočeském kraji. Rozsáhlá existence venkovských památkových zón je příležitostí k rozvoji cestovního ruchu a to v 11 obcích, což se ale týká 68% obyvatel, podobně jako přítomnost národní kulturní památky v 5 obcích.

I přes nesporně dobré podmínky přírodní i civilizační není rekreace a turistický ruch příliš v okolí Českých Budějovic rozvinuta. Jen cca 8% obcí má vysoký turistický a rekreační potenciál, ten je navíc koncentrován do větších měst, jako jsou samotné České Budějovice nebo Hluboká nad Vltavou. Nejsou zde výrazně zastoupena chráněná území přírody, rekreačně atraktivní přírodní území nalezeme především severně od Hluboké nad Vltavou podél toku Vltavy ve směru k údolní nádrži Orlík a ve směru jižním. Jako rekreačně zajímavé jsou oblasti Vltavy, Stropnice a Malše obecně.

Na strategii rozvoje cestovního ruchu v destinaci, která je územně totožná s územím ORP České Budějovice, lze pohlížet dvěma způsoby, které se od sebe budou lišit podle toho, na jaké konkrétní území bude mít tato strategie převažující vliv. První pohled bude úzce spojen především s územím aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou a je náplní dokumentu s názvem Strategie aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v oblasti cestovního ruchu. Druhý pohled pak má lo-

gicky vazbu především na území všech dalších měst a obcí v ORP České Budějovice, které mají ráz spíše venkovský.

Zásadním faktorem, který charakterizuje toto dělení je především míra dopadu cestovního ruchu na jedno či druhé území. Jinými slovy lze říci, že existují aktivity v cestovním ruchu, u kterých převažuje dopad na jádrové město, tedy České Budějovice a Hluboká nad Vltavou a na straně druhé existují aktivity, jejichž dopad je primárně patrný v okolních obcích a městech.

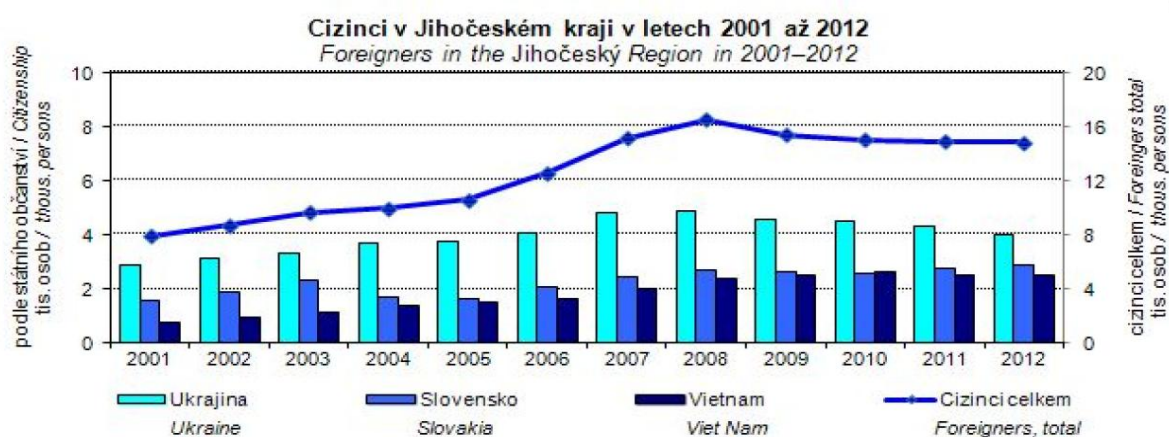
Strategie pro cestovní ruch v rámci aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou je proto zaměřena na rozvoj takových aktivit, akcí a služeb, které jsou podstatné pro obě města a přináší jim převažující efekt. Strategie rozvoje cestovního ruchu jako volitelného tématu v rámci ORP České Budějovice pak bude zacílena na rozvoj aktivit, akcí a služeb, které se ve výsledku projeví v převážně venkovských městech a obcích okolo samotné metropole Českých Budějovic.

V této Strategii ORP České Budějovice-venkov jako volitelného tématu se proto soustředíme na charakteristiku cestovního ruchu realizovaného především na území mimo aglomeraci Českých Budějovic-Hluboké nad Vltavou, která je předmětem samostatného dokumentu s názvem Strategie Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v oblasti cestovního ruchu.

6.1.3. Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti

Přírodní prostředí Jihočeského kraje s vysokou lesnatostí, vodními plochami a velkým počtem kulturních památek (téměř 6. tis. objektů) je využíváno k návštěvám a rekreaci občany z celé ČR a v hojné míře i zahraničními turisty (Obr. 4). V letním období se jedná zejména o oblast Lipna, Orlíku, jihočeských rybníků, ale také Šumavy, v zimě pak šumavská lyžařská střediska Zadov a Kramolín.

Obrázek 6. 4 Návštěvnost jihočeského kraje cizinci různých národností v letech 2001-2012 (Zdroj: ČSÚ).

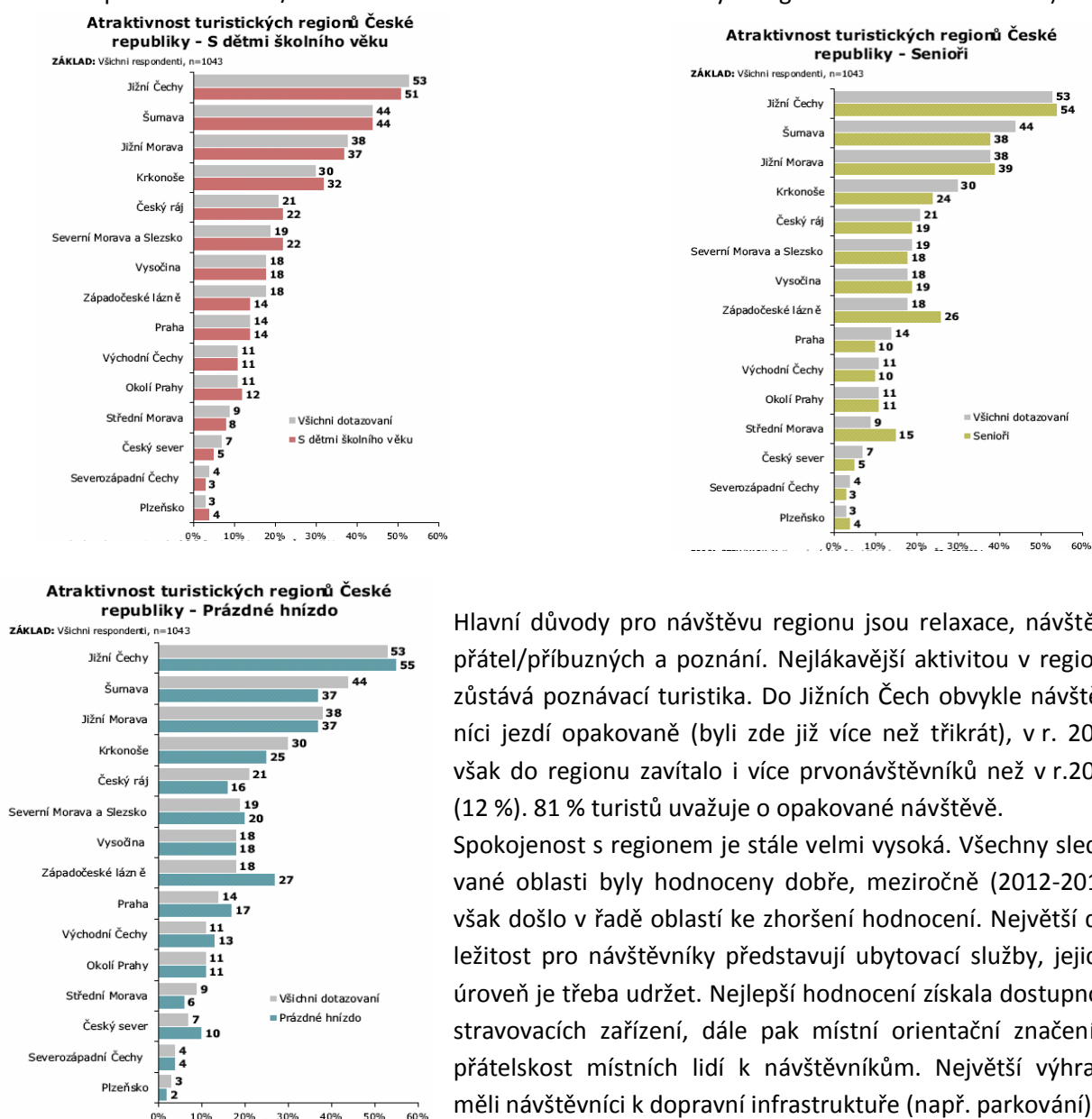

Z výzkumu agentury STEM/MARK (2004) vyplývá, že Jižní Čechy jsou v celorepublikovém měřítku na předním místě v atraktivitě turistických regionů hned pro tři různé věkové kategorie: pro turisty s dětmi školního věku, pro seniory ale také pro bezdětné páry (prázdné hnízdo) (Obr. 5.).

Českbudějovicko má nabídku pamětihodností a podél vodních ploch i vodních toků je významná četnost výstavby rekreačních zařízení a chat. Region je známý vltavskou vodáckou cestou. Infrastruktura cestovního ruchu a rekreace dosud není na dostatečném kvalitativním stupni, zejména v obcích mimo centra (České Budějovice, Hluboká nad Vltavou).

Podle CzechTourism (Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch –souhrnná etapová zpráva, zima 2013, Czech Tourism), nejvíce návštěvníků Jihočeského kraje přijíždí ze vzdálenosti nad 100 km (41 %), 4/5 návštěvníků volí jako způsob dopravy auto. Více jak polovina návštěvníků přijíždí s partnerem nebo s přáteli, od r. 2012 ubylo návštěvníků přijíždějících s většími dětmi. Obvykle se jedná o jednodenní pobyty (54 %) – od r. 2012 jich však stejně jako dlouhých pobytů ubylo a návštěvníci často přijíždí na 1 – 2 noci (např. na víkend). Pokud se v regionu ubytují, převažuje ubytování v soukromí (chata, u známých). Více jsou však v poslední době využívány hotely, naopak méně penziony. Oproti r. 2012, v r. 2013 mírně přibýlo návštěvníků využívajících stravovací kapacity (alespoň občas se v restauraci stravují 4/5 turistů) a také denní útraty návštěvníků jsou oproti r. 2012 vyšší (nejčastější ale stále zůstává částka 201 – 500 Kč).

Obrázek 6.5 Atraktivnost turistických regionů České republiky pro určité segmenty. (Zdroj Výzkum společnosti STEM/MARK – Motivace návštěvnosti turistických regionů v ČR – květen 2004)

Hlavní důvody pro návštěvu regionu jsou relaxace, návštěva přátel/příbuzných a poznání. Nejlákanější aktivitou v regionu zůstává poznávací turistika. Do Jižních Čech obvykle návštěvníci jezdí opakovaně (byli zde již více než třikrát), v r. 2013 však do regionu zavítalo i více prvnávštěvníků než v r.2012 (12 %). 81 % turistů uvažuje o opakované návštěvě.

Spokojenost s regionem je stále velmi vysoká. Všechny sledované oblasti byly hodnoceny dobře, mezitím (2012-2013) však došlo v řadě oblastí ke zhoršení hodnocení. Největší důležitost pro návštěvníky představují ubytovací služby, jejichž úroveň je třeba udržet. Nejlepší hodnocení získala dostupnost stravovacích zařízení, dále pak místní orientační značení a přátelskost místních lidí k návštěvníkům. Největší výhrady měli návštěvníci k dopravní infrastruktuře (např. parkování).

6.1.4. Předpoklady destinace pro cestovní ruch

Pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci je důležitá kvalitní nabídka, která je schopna přilákat návštěvníky a následně uspokojit jejich potřeby a požadavky. Nabídka cestovního ruchu se dělí na *primární a sekundární*. Komponenty primární nabídky cestovního jsou utvářejícími podmínkami pro uspokojení potřeb a požadavků návštěvníků destinace, struktura, rozmístění a úroveň sekundární nabídky cestovního ruchu je určujícím faktorem využitelnosti destinace pro aktivity cestovního ruchu. Destinace je tvořena nabídkou, ve skutečnosti je však definována vnímáním a potřebami účastníka cestovního ruchu, tedy z pohledu poptávky. Tento prostor se často neslučuje s administrativními hranicemi (turistické regiony, oblasti, kraje, dělení dle NUTS). Skutečné vymezení destinace určí trh a zákazník.

Základní charakteristika ubytovacích kapacit v Jihočeském kraji a ORP České Budějovice

Z hlediska regionálního se Jihočeský kraj tradičně řadí mezi kraje s nejvyšší návštěvností HUZ. Stejně jako v roce 2012 se počtem hostů z ČR zařadil na 3. místo za Prahu a Jihomoravský kraj a počtem hostů z ciziny na 4. místo, za Prahu, která nemá v počtu zahraničních návštěvníků konkurenci, a dále za Karlovarský a Jihomoravský kraj (Tab.2). Jednoprocentní nárůst domácích hostů v kraji odpovídá celorepublikové hodnotě, přírůstek 4 % za zahraniční hosty je ve srovnání s dynamikou ČR vyšší.

V hromadných ubytovacích zařízeních kraje se v roce 2013 ubytovalo 1 026 084 hostů, kteří zde v průměru přespalí téměř 4 dny (resp. 3,9 dny).

Tab. 6.2 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů v roce 2013 (Zdroj: Statistická ročenka Jihočeského kraje 2013)

	Hosté			v tom				Podíl nerezidentů na hostech celkem v %
	celkem	index 2013/2012 v %	podíl na ČR v %	rezidenti	index 2013/2012 v %	nerezidenti	index 2013/2012 v %	
ČR celkem	13 868 336	101,6	100,0	6 558 480	101,2	7 309 856	102,0	52,7
v tom kraj:								
Hl. m. Praha	5 502 591	102,0	39,7	748 767	104,9	4 753 824	101,6	86,4
Středočeský	685 646	95,6	4,9	505 583	94,0	180 063	100,2	26,3
Jihočeský	1 026 084	102,0	7,4	696 739	101,1	329 345	103,9	32,1
Plzeňský	505 903	93,8	3,6	331 089	95,0	174 814	91,6	34,6
Karlovarský	749 496	97,3	5,4	239 165	88,2	510 331	102,3	68,1
Ústecký	375 208	104,3	2,7	237 233	103,3	137 975	106,2	36,8
Liberecký	679 713	100,7	4,9	531 442	102,7	148 271	94,2	21,8
Královéhradecký	885 992	99,8	6,4	670 433	99,4	215 559	101,2	24,3
Pardubický	338 017	102,1	2,4	284 643	100,6	53 374	110,9	15,8
Vysočina	377 057	101,8	2,7	322 799	102,2	54 258	99,2	14,4
Jihomoravský	1 178 724	107,2	8,5	740 232	106,0	438 492	109,3	37,2
Olomoucký	441 417	108,9	3,2	345 031	110,0	96 386	105,1	21,8
Zlínský	516 471	106,7	3,7	435 679	105,1	80 792	116,1	15,6
Moravskoslezský	606 017	99,8	4,4	469 645	98,8	136 372	103,4	22,5

Podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále SO ORP) byla největší ubytovací kapacita v SO ORP Český Krumlov (263 zařízení s 12 101 lůžky) a SO ORP České Budějovice (119 zařízení a 8486 lůžek). Míst pro stany a karavany je nejvíce u jihočeských rybníků a v povodí řeky Vltavy a Lužnice (Tab. 6.3).

Tab. 6.3 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách jednotlivých správních obvodech v Jihočeském kraji v roce 2012 (Zdroj: Statistická ročenka Jihočeského kraje 2013)

Kapacita hromadných ubytovacích zařízení cest. ruchu podle kategorie a okresů k 31. 12. 2012												
Kraj, okresy	Hromadná ubytovací zařízení celkem v tom											
		hote- ly **** *	hotely, motely, botely ****	hote- ly, mote- ly, bote- ly ***	hote- ly, mote- ly, bote- ly **	hote- ly, mote- ly, bote- ly *	hote- ly garni ****, ***,* *,*	pen- ziony	kemp	cha- tové osady	turis- tické uby- tovny	ostatní zařízení jinde nespe- cifiko- vaná
	Celkem											
Jihočeský kraj	987	2	31	105	22	11	13	363	118	61	54	207
České Budějovice	119	1	10	16	1	4	4	43	13	4	7	16
Český Krumlov	263	1	10	31	3	1	5	108	25	10	13	56
Jindřichův Hradec	190	-	4	13	5	3	2	73	36	11	9	34
Písek	77	-	2	7	4	-	1	16	11	13	4	19
Prachatice	179	-	2	22	6	1	-	72	9	7	14	46
Strakonice	59	-	-	5	1	1	1	17	11	7	3	13
Tábor	100	-	3	11	2	1	-	34	13	9	4	23
	Pokoje											
Jihočeský kraj	18 619	i.d.	1 820	2 675	496	179	i.d.	3 219	1 493	1 383	969	6 039
České Budějovice	3 468	i.d.	668	333	i.d.	64	80	367	267	38	168	1 439
Český Krumlov	4 143	i.d.	491	757	i.d.	i.d.	90	950	216	186	125	1 179
Jindřichův Hradec	3 362	-	428	308	70	i.d.	i.d.	669	494	238	277	804
Písek	1 870	-	i.d.	202	i.d.	-	i.d.	147	145	295	86	760
Prachatice	2 468	-	i.d.	601	143	i.d.	-	700	75	169	130	590
Strakonice	1 136	-	-	123	i.d.	i.d.	i.d.	134	72	228	101	429
Tábor	2 172	-	i.d.	351	i.d.	i.d.	-	252	224	229	82	838
	Lůžka											
Jihočeský kraj	53 417	i.d.	3 910	6 128	1 305	492	i.d.	8 808	5 563	5 279	3 466	17 707
České Budějovice	8 486	i.d.	1 394	743	i.d.	172	195	954	996	124	495	3 320
Český Krumlov	12 101	i.d.	1 059	1 841	i.d.	i.d.	193	2 419	841	651	532	4 204
Jindřichův Hradec	9 925	-	964	677	160	i.d.	i.d.	1 833	1 827	919	990	2 365
Písek	5 655	-	i.d.	419	i.d.	-	i.d.	438	561	1 265	278	2 134
Prachatice	7 438	-	i.d.	1 431	364	i.d.	-	2 124	301	722	507	1 830
Strakonice	3 586	-	-	248	i.d.	i.d.	i.d.	361	283	831	351	1 384
Tábor	6 226	-	i.d.	769	i.d.	i.d.	-	679	754	767	313	2 470

Dlouhodobě se nejen zvyšuje počet, ale zlepšuje se také kvalita ubytovacích kapacit. Nerovnoměrné je pokrytí území Jihočeského kraje ubytovacími kapacitami vyššího standardu (4* a výše) pro náročnou klientelu; v Jihočeském kraji se nachází v současné době 33 pěti a čtyřhvězdičkových hotelů. Významný je podíl penzionů na celkovém počtu ubytovacích zařízení. Přetrvává stav absence prostorů v oblasti nabídky kongresové turistiky pro organizování „velkých kongresů“ (pro velký počet účastníků), byť i zde je zaznamenán určitý pozitivní vývoj (Tab. 4).

Tab. 6.4 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Jihočeském kraji v roce 2012 (Zdroj: Statistická ročenka Jihočeského kraje 2013)

	Kapacita hromadných ubytovacích zařízení k 31. 12.			Hosté		Přenocování	
	zařízení	pokoje	lůžka	celkem /	z toho nerezidenti	celkem	z toho nerezidenti
Celkem	987	18 619	53 417	1 006 299	316 968	2 891 982	679 755
v tom:							
hotely *****	2	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
hotely, motely, hotely ****	31	1 820	3 910	244 737	151 019	557 601	235 428
hotely, motely, hotely ***	105	2 675	6 128	180 080	49 552	439 402	100 473
hotely, motely, hotely **	22	496	1 305	28 915	5 894	71 040	13 415
hotely, motely, hotely *	11	179	492	9 085	2 307	18 665	4 706
hotely garni ****,***,**,*	13	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
penziony	363	3 219	8 808	127 609	27 113	349 165	55 031
kempy	118	1 493	5 563	165 311	13 459	401 077	36 800
chatové osady	61	1 383	5 279	23 046	824	114 229	4 135
turistické ubytovny	54	969	3 466	33 357	5 270	97 466	11 037
ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	207	6 039	17 707	151 895	31 260	782 514	178 834

Tabulka 6.5 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Českých Budějovicích a Jč. kraji v letech 2008-2013 (Zdroj: MÚ České Budějovice)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jč. kraj celkem	936 032	917 033	892. 262	915 542	1 006 299	1 138 549
Tuzemci/cizinci	301 115/634 917	283 187/633 846	287 703/605 259	283 521/632 021	316 968/689 331	788 855/349 694
Prům. doba pobytu v Jč. tuzemci/cizinci	4,2 dne tuz.4,4 ciz.3,5	4,1 dne tuz.4,5 ciz.3,3	4,0 dne tuz. 4,5 ciz. 3,1	3,9 dne tuz. 4,3 ciz. 3,1	3,9 dne tuz. 4,2 ciz. 3,1	3,8 4,1/3,2
Č. Budějovice celkem	123 680	108 386/	116 138	89 042	126 272	129 539
Tuzemci/cizinci	75 885/47 795	66 764/41 622	74 963/41 175	48 794/40 248	71 633/54 639	50 955/78 584
Prům. doba pobytu v Č. B.	2,8 dne tuz. 2,9 ciz.2,7	2,8 dne tuz. 2,9 ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,7, ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,8, ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,8, ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,8, ciz. 2,6

Zajímavá je změna poměru domácích a zahraničních turistů u přenocujících turistů, jak v celém Jč. kraji, tak i v Českých Budějovicích samotných. Zatímco v r. 2008 byl poměr cizinců a domácích zhruba 2:1 (víc zahraničních turistů), v r. 2013 je poměr opačný, t. j. víc ubytovaných domácích turistů než zahraničních. To ukazuje na výrazný nárůst domácí turistiky v Jižních Čechách. V samotných Českých

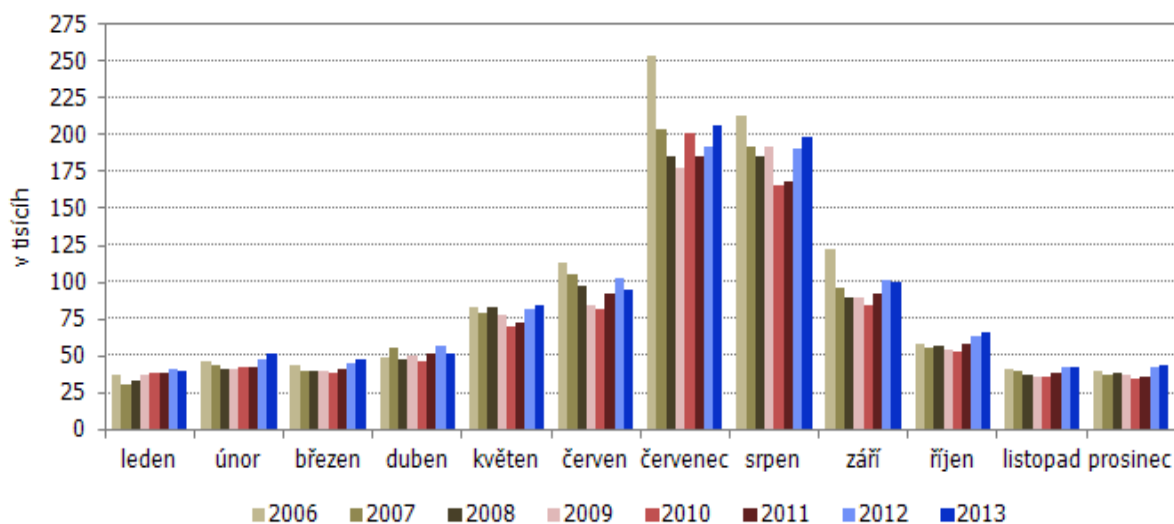
Budějovicích už trend není úplně jednoznačný, zvláště v posledních letech (2011-2013) se počet ubytovaných domácích a zahraničních turistů výrazně mění, a to jednou ve prospěch zahraničních a další rok ve prospěch domácích turistů (Tab. 6.5)

Potenciál v ubytovacích kapacitách jednotlivých částí ORP České Budějovice venkov, založený na použitých dokumentech a vlastním šetření je uveden v kapitolách 2 a 3 každého mikroregionu. Konkrétní předpoklady jiné než HUZ v ORP České Budějovice pro cestovní ruch jsou obsahem kapitol 2 a 3.

Vývoj návštěvnosti a skladba hostů v HUZ v Jihočeském kraji

S výjimkou 2. čtvrtletí, bylo v průběhu celého roku 2013 zaznamenáno meziroční zvýšení návštěvnosti HUZ (Obr. 6.6). Dokonce v 1. a ve 4. čtvrtletí 2013 se v kraji ubytovalo nejvíc hostů za posledních 8 let, přesto má kraj v měsících listopad až leden dlouhodobě nejnižší návštěvnost. Výsledek za celý rok 2013 je v časové řadě od roku 2006 druhý nejlepší; víc hostů měl kraj pouze v roce 2006. Méně příznivý výsledek byl však zjištěn u počtu noclehů. Ten je vzhledem k pozvolnému snižování průměrné doby pobytu až pátý nejvyšší.

Obrázek 6. 6 Vývoj počtů hostů v HUZ Jihočeského kraje v jednotlivých měsících od roku 2006 (Zdroj: ČSÚ)

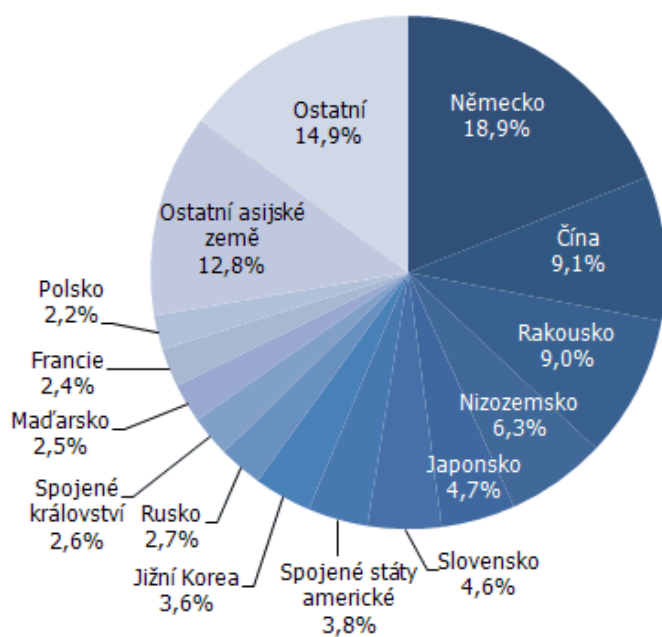

V roce 2013 je ze struktury návštěvníků podle země původu zřejmé, že počet hostů z ČR se ve srovnání s rokem 2012 zvýšil o 1 % (Tabulka 6), počet jejich přenocování však klesl o 2 %. Hostů z ciziny se v HUZ kraje ubytovalo o 4 % více a současně se zvýšil i počet jejich noclehů (o 5 %). V roce 2013 kraj přilákal o pětinu víc hostů z Jižní Koreje, Rakouska a USA, víc než o 10 % se zvýšil počet návštěvníků z Velké Británie, Číny a Ruska. Naproti tomu ubylo hostů ze Slovenska a také z Nizozemska. V případě Nizozemců jsme však zaznamenali pouze zanedbatelné snížení počtu přenocování, vzhledem k tomu, že jejich pobyty se v roce 2013 prodloužily na 7,4 dne (6,4 přenocování).

Tabulka 6. 6 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje za rok 2013. (Zdroj: Územně analytické podklady -Jihočeský kraj)

	Hosté		Přenocování		Počet přenocování na hosta (průměr)	
	v tisících	index 2013/2012 v %	celkem nocí v tisících	index 2013/2012 v %	2013	2012
Celkem	1 026,1	102,0	2 887,6	99,8	2,8	2,9
v tom:						
rezidenti (z ČR)	696,7	101,1	2 172,6	98,2	3,1	3,2
nerezidenti (z ciziny)	329,3	103,9	714,9	105,2	2,2	2,1
z toho:						
Německo	62,4	101,3	175,5	103,5	2,8	2,8
Čína	29,9	113,7	32,9	114,0	1,1	1,1
Rakousko	29,5	118,7	49,4	113,7	1,7	1,7
Nizozemsko	20,6	96,3	133,0	99,5	6,4	6,2
Japonsko	15,4	105,6	17,0	104,3	1,1	1,1
Slovensko	15,2	96,8	31,7	94,8	2,1	2,1
Spojené státy americké	12,5	118,0	21,7	120,6	1,7	1,7
Jižní Korea	11,9	122,8	12,8	123,3	1,1	1,1
Rusko	9,0	111,3	21,9	111,4	2,4	2,4
Spojené království	8,5	116,3	15,2	126,8	1,8	1,6
Maďarsko	8,1	93,7	16,9	97,1	2,1	2,0
Francie	8,0	95,1	16,0	86,8	2,0	2,2

Obrázek 6. 7 Nerezidenti v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje podle zemí v roce 2013. (Zdroj: Územně analytické podklady –Jihočeský kraj)

Tabulka 6.7 Vývoj návštěvnosti nerezidentů v HUZ Jihočeského kraje podle zemí původu 2009 - 2013. (Zdroj : dle dílčích dat ČSÚ v jednotlivých letech (vlastní zpracování)

	2009	2010 (v %.)	2011 (v %)	2012	2013- 1.pol.
Celkem (v tis.)		289 500	292 800	316 968	132 788
Německo		20,7	19,56	20,4	19,3
Rakousko		8,15	21,2	8,2	8,3
Nizozemsko		5,87	7,24	7,4	5,4
Japonsko		5,0	4,81	4,8	5,0
Slovensko		4,62	4,57	5,2	4,2
Ukrajina		4,28	2,52		
Čína		4,21	4,06	8,7	7,7
Francie		3,83	3,51	2,8	2,6
Spojené státy americké		3,45	3,48	3,5	3,6
Spojené království			2,97		2,8
Polsko			2,66		2,3
Maďarsko			2,66	2,9	2,6
Itálie		3,03	2,66		2,3
Rusko		2,76	2,39		2,9
Jižní Korea				3,2	2,5

V roce 2013 se na celkovém počtu hostů kraje z více než dvou třetin podílejí rezidenti – hosté z ČR, a ze 32 % hosté z ciziny. Ve struktuře zahraničních návštěvníků tvoří téměř pětinu hosté z Německa, po 9 % připadá na hosty z Číny a Rakouska (Obr. 7). Návštěvníci z Číny si tak udrželi 2. místo, na které se dostali v roce 2012, když předstihli Rakousko.

Celkově se složení zahraničních návštěvníků zásadně mění. Němci se na počtu zahraničních návštěvníků podíleli kromě roku 2011 z 20 % (Tabulka 7). Obecně se ve struktuře zahraničních návštěvníků od roku 2007 snižují počty našich nejčastějších hostů - z Německa, Rakouska a Nizozemska (téměř o 2% v posledních třech letech), a naopak trvale se zvyšují počty hostů z Číny (nárůst v roce 2011 o 50%), Rusko, Jižní Korea, Ukrajina.

Odliv návštěvníků z Evropy je tedy hosty z Asie částečně eliminován: zatímco v letech 2000 a 2001 se na jihu Čech ubytovalo 14 tis. hostů z Asie, v roce 2011 již jejich počet překročil 83 tisíc. Jihočeský kraj v této návštěvnosti kopíruje celorepublikový trend.

Analýza stravovacích zařízení v Jihočeském kraji a ORP České Budějovice-venkov

Počet a rozmístění gastronomických zařízení se statisticky nesleduje. Problém mnohých restaurací je, že nedisponují vlastními internetovými stránkami, které by napomohly návštěvníkům v plánování cest. Pokud své internetové stránky mají, tak informace na nich obsaženy jsou nedostačující, např. chybí otvírací doba, jídelní lístek atd. Kvalitní internetová prezentace je zároveň konkurenčním prostředkem zejména v oblastech, kde nabídka převyšuje poptávku a v lokalitách, kde je významná sezónou v poptávce po stravovacích službách.

V Jihočeském kraji nejsou zatím (až na výjimky) příliš rozšířeny ani propagovány v restauracích krajo-
vé speciality. Zároveň se teprve v posledních letech začínají rozšiřovat restaurace alternativně či speciálně zaměřené (vegetariánské, makrobiotické, dietní, s nabídkou bezlepkových jídel) a různé národ-

ní restaurace. Tyto speciálně zaměřené restaurace se pak nacházejí většinou ve městech a jsou tudíž pro obyvatele anebo turisty ubytované na venkově hůře dostupné.

Ke gastronomickým zařízením lze zařadit také pivovary včetně malých lokálních pivovarů, které disponují podnikovými pivnicemi a programy – exkurzemi včetně ochutnávek, což je atraktivní program pro zahraniční návštěvníky. Velký potenciál v gastroturistice je v rozvoji minipivovarů, které se často nachází i v menších obcích a jsou schopny přilákat návštěvníky s širšího okolí.

Objekty kongresové a incentivní turistiky

Kongresový cestovní ruch je významný zejména proto, že má velký ekonomický dopad (účastník kongresu utratí v průměru dvakrát až třikrát více peněz než ostatní běžní účastníci cestovního ruchu, podpora celoročního využití kapacit - značná část kongresů se koná mimo hlavní sezónu, nejvíce oblíbené jsou měsíce září, červen, květen). Kongresový a incentivní cestovní ruch rovněž generuje potřebu řady dalších doplňkových služeb, které jsou s pořádáním kongresů, konferencí, veletrhů a podobných akcí spojeny.

Na úrovni Jihočeského kraje bývá pojem kongresové turistiky často používán i pro události menšího významu v řádu konferencí často pořádaných pro zaměstnance či spolupracovníky firem – v tomto případě jde spíše o tzv. incentivní (firemní) turistiku. Jihočeský kraj disponuje nabídkou více než šedesáti míst vhodných k pořádání podobných významných akcí. Řada z nich se nachází v městech České Budějovice a Hluboká nad Vltavou.

Rostoucí význam kongresového cestovního ruchu je rovněž patrný z přiložené tabulky (tab. 8), která potvrzuje nárůst počtu konaných konferencí (téměř 5x) a jejich účastníků v Jihočeském kraji od roku 2006-2013. V roce 2012 byly v Č. Budějovicích otevřeny nové kongresové kapacity (5 konferenčních místností s max. kapacitou až pro 640 osob.) Přesto další rozvoj kongresové turistiky v Jihočeském kraji naráží nejvíce na bariéru špatné dopravní dostupnosti regionu.

Tabulka 6.8 Počet konferencí pořádaných v zařízeních jihočeského kraje (Zdroj: Územně analytické podklady -Jihočeský kraj).

Rok / Čtvrtletí	Jihočeský kraj	
	Počet akcí	Počet účastníků
2006		
2007	68	9 386
2008	132	18 019
2009	196	20 659
2010	323	32 785
2011	255	23 400
2012	320	32 640
2013	373	40 905

6.1.5. Potenciál cestovního ruchu v turistické oblasti

Vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu v Jihočeském kraji a ORP

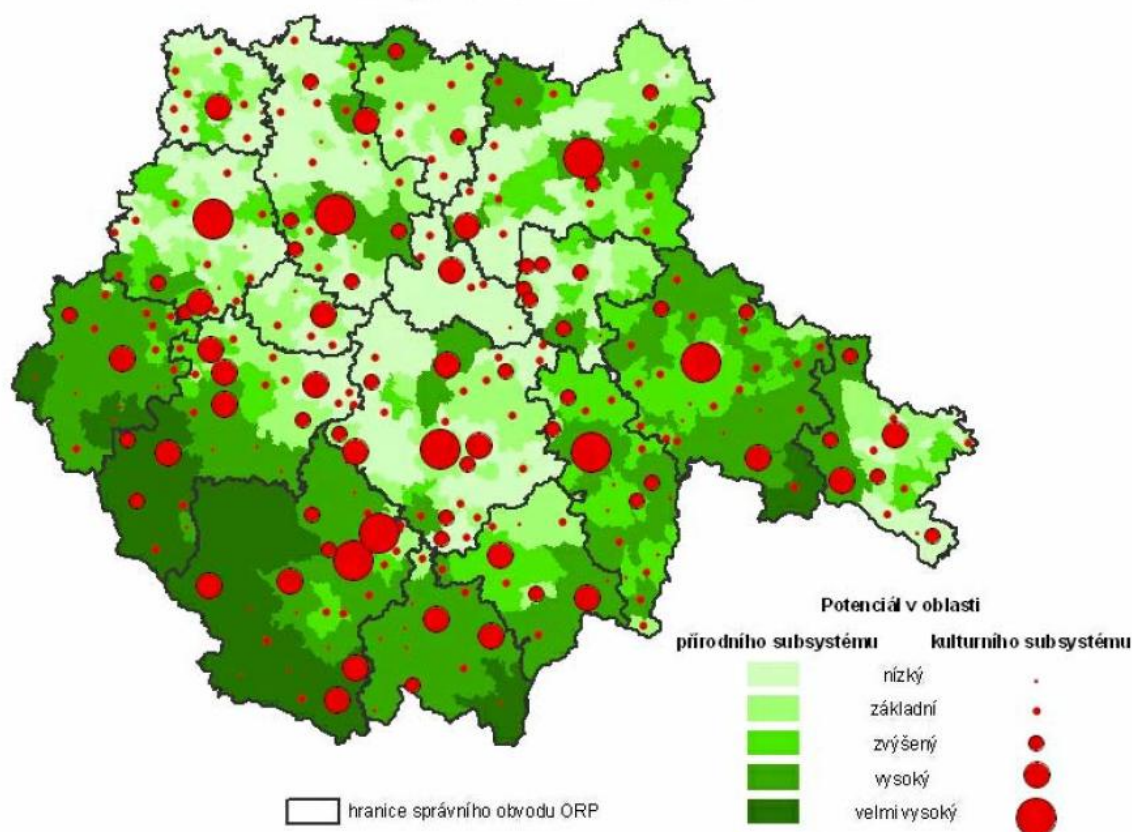
Potenciál cestovního ruchu byl vyhodnocen ve studii Ústavu územního rozvoje Brno v r. 2002, aktualizován pak v r. 2010. Každá studie použila pro vyhodnocení potenciálu CR trochu jiná kritéria, proto jsou tady prezentovány výsledky obou studií. Studie v r. 2002 vycházela z ohodnocení jednotlivých obcí s ohledem na využití území pro cestovní ruch z různých hledisek. Jednalo se jednak o přírodní subsystém a jednak o kulturní subsystém.

V kartogramu (Obr. 8) je zobrazena hodnota přírodního a kulturního potenciálu rozdělená do 5 stupňů. Oblasti s nejvyšším přírodním potenciálem jsou patrné zejména na Šumavě, v Novohradských horách a také na Třeboňsku. Zajímavá je skutečnost, že se tyto oblasti kryjí s chráněnými krajinnými oblastmi jen částečně. Kulturní potenciál je nejvyšší především ve větších městech, kde se nacházejí kulturní památky a také je zde větší možnost kulturního využití v různých kulturních zařízeních.

Z hlediska přírodního subsystému bylo v Jihočeském kraji více než 220 obcí zařazeno do území s velmi vysokým potenciálem a naproti tomu pouze 17 obcí do území s potenciálem nízkým. Z hlediska kulturního subsystému je tento poměr ještě vyšší (418 : 8).

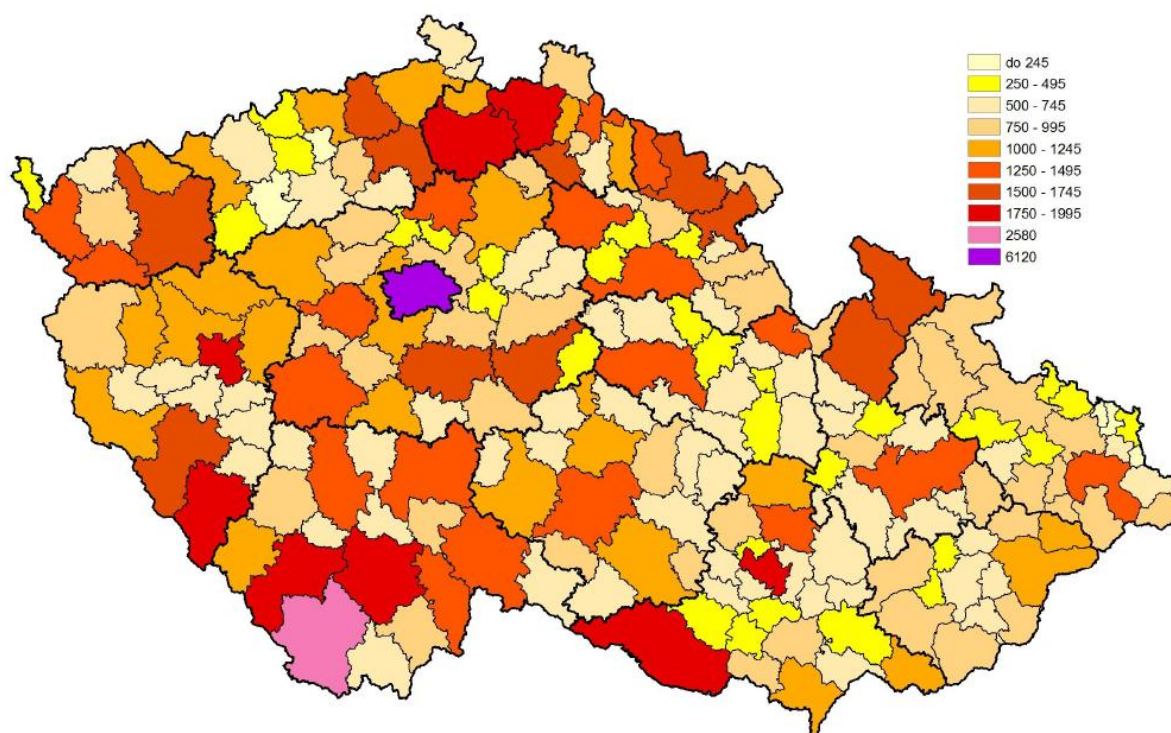
Vezmeme-li v potaz obě kritéria (i když bychom mohli hodnotit každé zvlášť) zjišťujeme, že do oblastí cestovního ruchu s velmi vysokým potenciálem můžeme zařadit 28,5 % území Jihočeského kraje, na kterém bydlí 16,1 % obyvatelstva kraje a je zde vytvořeno 10 % pracovních míst.

Obrázek 6.8 Kartogram potenciálu cestovního ruchu v Jihočeském kraji. (Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2002)

V roce 2010 bylo aktualizováno rozsáhlé šetření v oblasti cestovního ruchu v celé ČR, který provedl Ústav územního rozvoje Brno v r. 2002. V tomto projektu byly osloveny všechny obce ČR a byl hodnocen jejich potenciál cestovního ruchu. Pro potřeby tohoto rozboru je chápán jako formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu územních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu. Z výsledného kartogramu (Obr. 9) je vidět, že Jihočeský kraj získal v aktualizované studii vysoké bodové hodnocení – po Praze se tři ORP vrámci Jihočeského kraje umístili na druhém a třetím místě (bodově). Jednoznačně vede ORP Český Krumlov, které je silným konkurentem pro ostatní ORP a pravidelně získává ve studiích vysoké bodové hodnocení. Ve studii je pak uveden v jednotné úpravě vždy tabelární přehled vyčísľující potenciál cestovního ruchu obvodů ORP podle jednotlivých prvků. Pro potřeby naše studie jsme z něj vybrali tabulku pro ORP České Budějovice (Tab. 9).

Obrázek 6.9 Kartogram - celkový potenciál cestovního ruchu za obvody ORP vrámci ČR v bodovém vyjádření (Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2010)

Ve studii z r. 2010 bylo pro potřeby srovnání a vyčíslení potenciálu cestovního ruchu hodnoceno několik prvků, a to jak z oblasti „Atraktivita“, tak z oblasti „Plochy a linie“. „Atraktivita“ cestovního ruchu jsou reálným vyjádřením cílů návštěvníků regionu. Jsou to např. zámky, hrady, botanické zahrady, golfové hřiště, lázeňská místa aj., ale i přírodní pozoruhodnosti jako jeskyně, skalní města atd. Některé atraktivity jsou „bodové“ (např. zámek, botanická zahrada, jeskyně), jiné jsou územně komplexnější (např. jádro historického města, lázeňské místo, skalní město). Opět jiné atraktivity spočívají spíše než v konkrétních objektech v určitém věhlasu (např. obce s vinařským nebo pivovarským věhlasem). Zvláštní význam pro chování účastníků cestovního ruchu má přiznání „vyššího statutu“ pro určité lokality, pokud je tento statut obecně známý a často frekventovaný. Zařazením lokality do seznamu světového dědictví UNESCO, se vytváří výrazná přidaná hodnota atraktivity (tj. jádra historického města, sakrální památky atd.). Méně obecně známý je

statut některých měst jako městská památková rezervace či městská památková zóna, proto jako přidaná hodnota se neprojevuje. Sektor „Plochy“ je vyhraněně potenciální. Neupíná se na konkrétní objekty, nýbrž na širší územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Vychází z toho, že různé plochy mají různý obecný význam pro cestovní ruch. Nejnázornější je to v případě krajinných typů, které hrají významnou roli pro přírodně orientovaný cestovní ruch a rekreaci – od nejvhodnějšího horského typu po nejméně hodnotný nížinný bezlesý typ. Ale mezi plochy s obecně podporujícím vlivem na cestovní ruch lze řadit i zóny v blízkosti sjezdů z dálnic a rychlostních silnic, protože zvyšují kvalitu dálkové dostupnosti území. „Linie“ vyjadřují délku významných silnic, železnic, břehů vodních nádrží vhodných ke koupání, úseků řek vhodných ke splouvání atd. Vypovídají o podmínkách relativně snadné dostupnosti území individuální i hromadnou dopravou resp. o možnostech provádění uvedených rekreačních aktivit u vody.

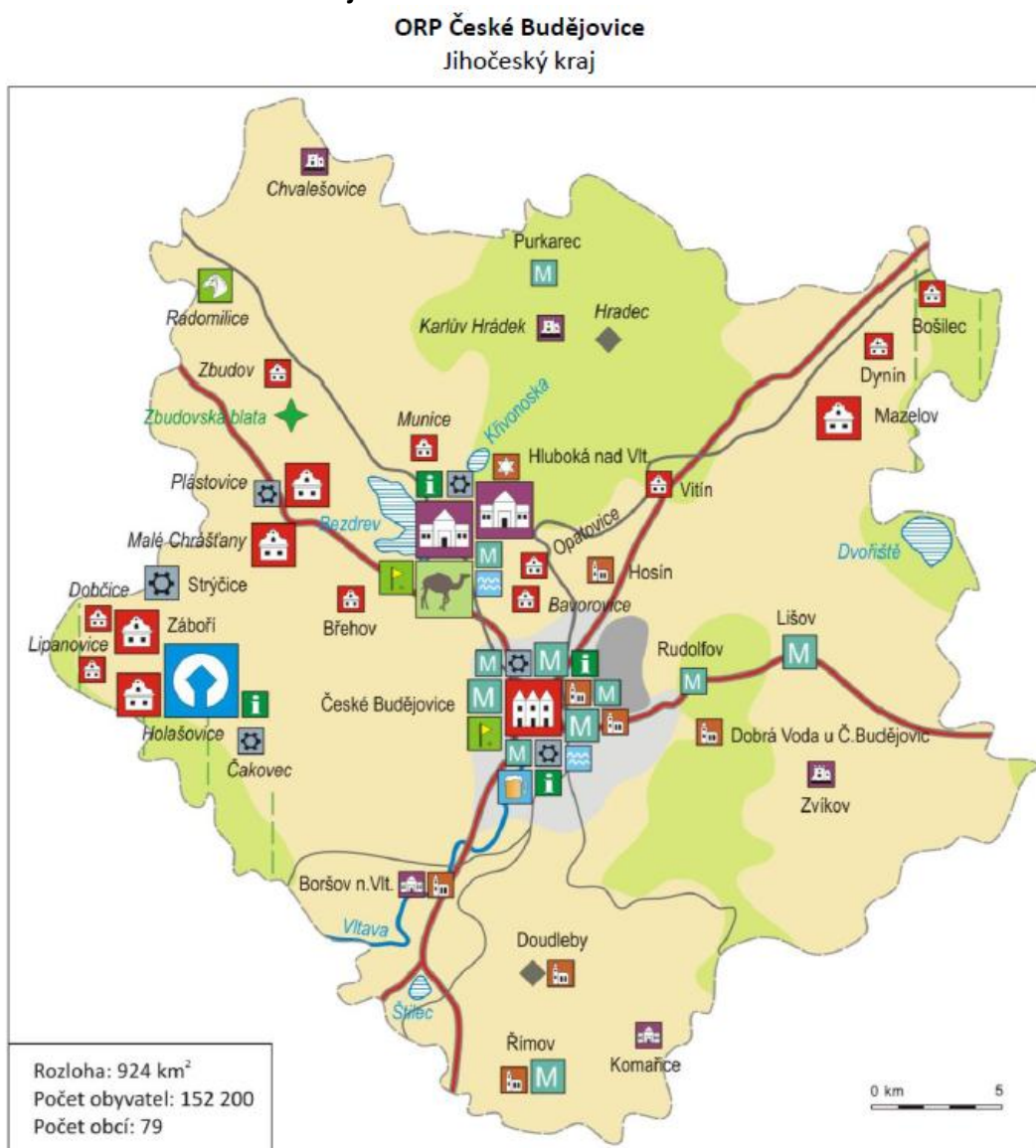
Každý ukazatel měl pro konečné hodnocení stanovenou svojí váhu a podle toho se získané body jednotlivých aktivit přepočítávaly. Bylo zohledněno, že některý aspekt je pro většinu turistů důležitější (např. vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty, nebo existence kulturně historických památek) a jiný méně důležitý (vhodnost krajiny pro horolezectví). Nejvíce bodů bylo možno získat za přírodní pozoruhodnosti, kulturně historické památky a za kulturní akce. Naopak nejméně bodů bylo za vhodnost krajiny pro horolezectví, závěsné létání, myslivost, rybolov a také za pozorování vodních ptáků. Výsledné hodnocení ORP České Budějovice ukazuje Tab. 9, graficky jsou pak jednotlivé prvky v kartogramu (Obr. 6.10).

Tabulka 6.9 Tabelární přehled vyčíslovací potenciál cestovního ruchu obvodu ORP České Budějovice podle jednotlivých prvků.

Atraktivita CR	A	B	C	Body		
Přírodní pozoruhodnosti		1		20		
Historické městské soubory	1			60		
Historické vesnické soubory	5	10		400		
Zámky	2		2	160		
Hrady, tvrze, zříceniny			3	45		
Křesťanské sakrální památky			7	105		
Židovské památky			1	15		
Vojenské památky						
Pietní památníky						
Technické památky		1	5	75		
Archeologické památky		2		40		
Historické podzemí						
Muzea, galerie		5	6	185		
Muzea v přírodě						
Lázeňská místa						
Zoologické zahrady, zooparky	1			60		
Botanické zahrady, arboreta						
Aquaparky, plavecké bazény		2		50		
Golfová hřiště	2			70		
Farmy pro hipoturistiku	1			35		
Vinařský věhlas						
Pivovarnický věhlas	1			25		
Jiné atraktivity cestovního ruchu						
Turistická informační centra	4			60		
Přidaná hodnota: památka UNESCO	1			100		
Uhm				1505		
Plochy a linie	A	B	C	D	E	
Rekreační a turistická krajina I						
Rekreační a turistická krajina II				•		80
Rekreační a turistická krajina IV						
Urbanizovaný prostor				•		-40
Průmyslový a těžební prostor					•	-60
Rekreační vodní plochy I						
Rekreační vodní plochy II		•				100
Dálniční dostupnost I						
Dálniční dostupnost II						
Řeky vhodné pro splouvání					•	30
Silnice I. třídy		•				80
Železnice I			•			60
Železnice II				•		20
Přidaná hodnota: národní park						
Přid.hodnota: chráněná krajinná oblast					•	20
Uhm						290
Potenciál cestovního ruchu území ORP						1795

(Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2010).

Obrázek 6.10 Kartografické zobrazení rozložení jednotlivých prvků vyčísující potenciál cestovního ruchu v ORP České Budějovice.

Legenda kartogramů			
Atraktivity cestovního ruchu:			
	přírodní pozoruhodnost		historické podzemí
	historický městský soubor		muzeum, galerie
	historický vesnický soubor		muzeum v přírodě, skanzen
	zámek		lázeňské místo
	hrad, tvrz, zřícenina		zoologická zahrada, zoopark
	křesťanská sakrální památka		botanická zahrada, arboretum
	židovská památka		aquapark, plavecký bazén
	vojenská památka		golfové hřiště
	pietní památník		farma pro hipoturistiku
	technická památka		vinařský věhlas
	archeologická památka		pivovarnický věhlas
	jiná atraktivita CR		přidáná hodnota: památka UNESCO
Velikost symbolu (bodová hodnota):		Plochy a linie ovlivňující cestovní ruch:	
	do 20		rekreační a turistická krajina typ I
	25 - 35		rekreační a turistická krajina typ II
	40 - 50		rekreační a turistická krajina typ III
	55 - 75		rekreační a turistická krajina typ IV
	100		urbanizovaný prostor
			průmyslový a těžební prostor
			dálnice a R-silnice se sjezdem
			areál dálniční dostupnosti typ I
			areál dálniční dostupnosti typ II
			břeh vodní plochy typ I
			břeh vodní plochy typ II
			řeka vhodná ke splouvání
			silnice I. třídy
			železnice typ I
			železnice typ II
			přidáná hodnota: národní park
			přidáná hodnota: chráněná kraj. oblast

(Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2010).

Analýza potenciálu turistické infrastruktury cestovního ruchu

Z pohledu rozvoje kraje jsou nejdůležitější částí cestovního ruchu v kraji sportovní a rekreační atraktivity, které mají potenciál být hlavním důvodem návštěvy regionu. Dosud stále ne plně rozvinutá turistická infrastruktura cestovního ruchu (např. cyklostezky, zařízení pro sportovní, kulturní a zážitkové aktivity apod.) je v Jihočeském kraji obecně jednou z bariér dalšího rozvoje.

Kromě dopravní infrastruktury (chybějící napojení na dálniční síť ČR, nedokončená výstavba železničního koridoru atd.) jsou však rezervy také na straně nabídky provozovatelů infrastruktury cestovního ruchu. Silnou stránkou kraje je infrastruktura pro cykloturistiku, rozvinutá síť značených turistických stezek, značené příhraniční trasy a řada hraničních přechodů s Rakouskem a Německem.

Cykloturistika

Jihočeský kraj je ideálním územím pro rozvoj cykloturistiky. V roce 2006 byla zpracována „Koncepce rozvoje cyklistické dopravy v Jihočeském kraji“ s výhledem na roky 2007 - 2013. Pro rozvoj cykloturistiky je příznivým faktorem také malá hustota osídlení Jihočeského kraje a nízká urbanizace krajiny.

Na základě primárního potenciálu a aktuálního zájmu návštěvníků lze definovat nadregionální centra cykloturistiky, a sice Šumavu, Třeboňsko, Novohradské hory a Českou Kanadu, Českobudějovicko a Blanský les. V žádném jiném českém kraji nenajdou turisté tak hustou a dlouhou síť cyklistických stezek a tras jako právě v jižních Čechách (Tab. 10).

Jihočeský kraj je ideálním územím pro rozvoj cykloturistiky a nabízí rychle se rozšiřující síť cyklotras (více než 4 800 km – nejvíce v rámci ČR); v roce 2012 je evidováno v Jihočeském kraji celkem 4 972 kilometrů cyklistických tras a stezek. Přirozený přírodní potenciál je doplněn množstvím kulturních a historických památek, které představují častý cíl turistických návštěv.

Koordinaci rozvoje cyklistické dopravy řeší v kraji Nadace Jihočeské cyklostezky (NJC), jejímž úkolem je kromě koordinace i podpora cyklistiky v Jihočeském kraji. Mezi nadregionální centra cykloturistiky v rámci kraje lze zařadit zejména Šumavu včetně Lipenska, Třeboňsko, Novohradské hory a Českou Kanadu, Českobudějovicko a Blanský les.

Základem cyklisté sítě jsou dvě páteřní trasy - nejdelší je Vltavská cesta, která sleduje tok řeky Vltavy a měří 450 kilometrů. Z toho takřka dvě třetiny cesty vedou územím Jihočeského kraje. V okolí Otavy pak mohou cyklisté jet takzvanou Otavskou cestou, měřící 150 kilometrů.

Dokončené jsou první tři trasy, pouze Příhraniční cyklistická cesta není ještě úplně kompletní.

Ve fázi přípravy je vltavská cyklistická cesta a její propojení s dalšími cyklistickými trasami v kraji (část označena šedou barvou patří do ORP České Budějovice):

- Vltavská cyklistická cesta (hranice Jihočeského a Plzeňského kraje – Lipno – Vyšší Brod – Rožmberk nad Vltavou – Český Krumlov – Zlatá Koruna – Velešín – Římov – České Budějovice – Hluboká nad Vltavou – Týn nad Vltavou – Zvíkovské podhradí – Orlík nad Vltavou – hranice Jihočeského a Středočeského kraje)

Síť páteřních tras je doplněna hustou sítí navazujících cyklistických tras po celém území regionu s různou hustotou. Ve výše uvedené koncepci páteřních cykloturistických tras není dosud rozpracován

záměr cyklistického propojení z Plzeňského na Jihomoravský kraj přes jihočeský region ve vertikálním směru (východ – západ). Dále je vhodné řešit smysluplná propojení výše uvedených páteřních tras.

Negativem je fakt, že značná část vede po silničních komunikacích. Zájmem proto je, aby přibývalo více kilometrů oddělených cyklostezek (příp. s omezenou motorovou dopravou a tam, kde je to možné rovněž s možností využití pro in-line bruslení – to však předpokládá odpovídající povrchové provedení). Od kvantity se tak přechází ke kvalitě. Vhodnějšímu trasování cyklotras mnohdy brání i soukromí vlastníci pozemků (lesů), kteří mají obavy z pohybu a nekázně cykloturistů na jejich pozemcích a s tím spojených rizik.

Tabulka 6.10 Délky cyklotras a hiposteze v jednotlivých ORP Jihočeského kraje v roce 2012.

	Plocha ORP (km ²)	Délka cyklotras (km)	délka hiposteze (km)	podíl délky cyklotras na výměře ORP (km/km ²)	podíl délky hiposteze na výměře ORP (km/km ²)	podíl délky cyklotras a hiposteze na výměře ORP (km/km ²)
Jihočeský kraj	10 058,09	4 972,96	795,52	0,494	0,079	0,57
Blatná	278,56	110,92	18,29	0,398	0,066	0,46
České Budějovice	923,77	665,95	101,98	0,721	0,110	0,83
Český Krumlov	1130,88	569,94	69,76	0,504	0,062	0,57
Dačice	471,66	199,63	100,14	0,423	0,212	0,64
Jindřichův Hradec	933,79	330,39	69,11	0,354	0,074	0,43
Kaplice	484,67	269,01	0,00	0,555	0,000	0,56
Milevsko	385,13	145,45	23,88	0,378	0,062	0,44
Písek	741,83	504,66	32,10	0,680	0,043	0,72
Prachatice	839,47	464,81	72,51	0,554	0,086	0,64
Soběslav	324,06	117,22	10,38	0,362	0,032	0,39
Strakonice	574,19	261,16	119,48	0,455	0,208	0,66
Tábor	1002,39	361,34	59,02	0,360	0,059	0,42
Trhové Sviny	452,34	230,93	19,51	0,511	0,043	0,55
Třeboň	538,28	219,69	25,84	0,408	0,048	0,46
Týn nad Vltavou	262,43	137,11	0,00	0,522	0,000	0,52
Vimperk	535,38	291,94	25,79	0,545	0,048	0,59
Vodňany	179,23	92,84	47,73	0,518	0,266	0,78

(Zdroj: Územně analytické podklady - Jihočeský kraj)

Postupně se rozvíjí síť doplňkových služeb – speciální autobusy pro cyklisty, půjčovny kol apod.

Pěší turistika

Hustá síť značených turistických cest umožňuje poznat nejcennější přírodní partie a navazuje bezprostředně na komunikace. Systém turistického značení Klubu českých turistů, uznávaný po celé Evropě jako unikátní, je doplněn souborem orientačních map, které pokrývají celé území republiky. Značení

turistických tras, stejně jako jejich pravidelná údržba Klubem českých turistů, je každoročně podporována Jihočeským krajem. V Jihočeském kraji je hustá síť kvalitně značených turistických cest (více než 5 270 km značených stezek pro pěší). Mezi oblíbené oblasti pro pěší turistiku patří především Šumava, Třeboňsko, Novohradské a Písecké hory, dále pak okolí řek i měst.

Hippoturistika

Hipostezky v jižních Čechách oslovují domácí i zahraniční turisty a jejich význam i nadále poroste. V Jihočeském kraji je vyznačeno už téměř 1000 kilometrů značených jezdeckých stezek (z toho více než 600 km vyznačeno KČT). Dalších cca 200 kilometrů značení hipostezek je v přípravě. V rámci celorepublikového srovnání se Jihočeský kraj řadí na druhé místo za Středočeský kraj. Turisté přitom mohou využít podél stezek 120 stanic s ubytováním a center pro jezdecký sport, ve zhruba třiceti z nich pak existuje možnost zapůjčení koně i s doprovodem. Stále více domácích i zahraničních turistů si tak zejména v poslední době prohlíží krásy jižních Čech z koňského hřbetu a zájem stále stoupá. Od roku 2011 existuje webový portál www.jihoceskyhipostezky.cz, který vznikl v rámci projektu Rozvoj sítě hipostezek v Jihočeském kraji. V rámci tohoto projektu bylo vytipováno a označeno nově 300 km tras.

Vodácká turistika

Z hlediska turismu je důležitá také infrastruktura z oblasti vodácké turistiky. Hledáním vyššího standardu v oblasti ubytování se jeví jako vhodné budování ubytovacích zařízení, vyššího standardu než jsou například kempy; či modernizace stávajících kempů. Velmi rozvinutá je sportovní plavba na Vltavě nad Lipenskou přehradou a mezi Vyšším Brodem a Českými Budějovicemi, dále na Lužnici, Otavě, Nežárce a Blanici. Vzhledem k tomu, že Lipenská nádrž se nachází v NP a CHKO Šumava a Lužnice i Nežárka prochází CHKO Třeboňsko, dochází na těchto místech a trasách k útlumu vodáctví a restrikcím ze strany orgánů ochrany životního prostředí.

Návštěvnost na řece Vltavě je dána především stabilním stavem vody zajišťovaným z Lipna II., dále je zde dostatečný počet tábořišť umožňujících plánování tras v rozsahu 12 – 25 km. Tyto úseky jsou ideální rozmezím pro méně zdatné vodáky i pro mírně zdatnější. Dalším kladem jsou lokality Vyšší Brod – Rožmberk – Český Krumlov – Dívčí kámen – České Budějovice a doprovodné akce v daných lokalitách ve vodácké sezóně. Velmi vysoká návštěvnost této řeky je zcela pochopitelné, že potřeba vytvořila široké zázemí půjčoven lodí, vybavení souvisejícího s vodní turistikou, stejně jako k široké síti „občerstvoven“ na břehu i na vodě. V průběhu silné sezony dochází z hlediska návštěvnosti k předimenzování jak tábořišť, tak nedostatečných kapacit kempů. Kempy navíc nenabízí jiné sportovní a kulturní vyžití.

Je historickou kuriozitou, že v roce 1875 byla v Čechách prvně na kánoji sjeta řeka v úseku Kaplice – České Budějovice. V současné době by bylo velmi zajímavé především pro víkendovou turistiku zprovoznit úsek řeky Malše ve trase Římov – České Budějovice a to především pro přísun turistů do krajského města České Budějovice. Problémem zůstává stav vody v závislosti na regulaci – upouštění přehrady Římov.

Rekreační plavba a jachting

Jihočeský kraj díky svým přírodním podmínkám umožňuje rozvoj rekreační plavby. Stávající pravidelná i nepravidelná rekreační plavba má pouze místní význam plnicí funkci doplňkové nabídky služeb cestovního ruchu (Lipno, Orlík, Vltava).

Významným záměrem týkajícím se lodní dopravy je splavnění Vltavy z Č. Budějovic do Týna nad Vltavou. Tento záměr se skládá ze tří úseků, České Budějovice – Hluboká nad Vltavou, Hluboká nad Vltavou – VD Hněvkovice a VD Hněvkovice – Týn nad Vltavou. Cílem celého projektu je obnovení splavnosti této vodní cesty pro rekreační plavbu. Tak se „jihočeská“ Vltava napojí plavebně na nádrž vodního díla Orlík, což významně rozšíří turistický potenciál o celou Orlickou nádrž na Vltavě a Otavě. V budoucnu (po dokončení plavebních zařízení na Orlíku a Slapech) pak vznikne souvislá vltavská vodní cesta, napojená díky Labi na celou síť evropských vodních cest. Dojde tak k propojení s nádrží Orlík, což významně rozšíří turistický potenciál regionu o celou Orlickou nádrž na Vltavě a Otavě. V budoucnu (po dokončení plavebních zařízení na Orlíku a Slapech) pak vznikne souvislá vltavská vodní cesta, napojená díky Labi na síť evropských vodních cest.

Zázemí pro aktivní dovolenou v létě

Jihočeský kraj nabízí ideální přírodní předpoklady pro rozvoj aktivní letní dovolené. V regionu jsou k dispozici nejen hory, ale i roviny, mnoho řek, rybníků a vodních nádrží. V současné době je v nabídce řada sportovních možností pro tradiční i adrenalinové sporty (seskoky padákem či paragliding, lanové parky a další aktivity) a rozšiřuje se nabídka doplňkových služeb spojených se sportem, jako jsou půjčovny lodí, raftů, kol a dalšího vybavení, postupně se zlepšuje nabídka pro případ nepříznivého počasí, i když ji stále lze označit za nedostačující (kryté bazény a vodní parky, sportovní haly apod.).

Jihočeský kraj má vhodné podmínky pro in-line skating (např. trasa České Budějovice-Hluboká nad Vltavou, Třeboň - u sv. Petra a Pavla - Vitmanov, trasa Chlum u Třeboně Kosky-hájovna, Nová Huť, trasa Kvilda-Bučina, trasa Modrava-Rybárna, trasa Nová Pec – Stožec, trasa Frymburk – hráz Lipenského jezera ad.).

V kraji je rovněž rozvinutá nabídka golfových resortů navštěvovaných jak zahraničními, tak domácími turisty. Golfová hřiště se mohou dle stávajícího trendu rozvoje v příštích letech stát pro zahraniční turisty jedním z významných důvodů návštěvy České republiky. Je však třeba zajistit kvalitní propagaci v zahraničí, vytvořit odpovídající vazby se zahraničními cestovními kancelářemi a zařadit golf do nabídky českých cestovních kancelářů a agentur. V Jihočeském kraji je v provozu devět golfových hřišť, čímž se jižní Čechy dostaly na třetí místo mezi českými regiony hned za Středočeský a Karlovarský kraj. Konkurenční výhodou jižních Čech ale navíc zůstává fakt, že golfová hřiště leží většinou v nádherné a čisté přírodě a golfisté mohou vedle samotné hry navštívit v okolí i řadu známých památek. Jižní Čechy mají v golfu silný turistický potenciál, jehož význam do budoucna nepochybně ještě poroste. Golfová hřiště totiž nejsou jen stále oblíbenějším lákadlem, ale jejich kvalita většinou ukazuje i na kvalitu služeb v cestovním ruchu v celém regionu. Golfový sport představuje pro rozvoj CR v Jihočeském kraji příležitost dalšího rozvoje a lze očekávat postupné zvyšování poptávky po této turistické atraktivitě.

V ZÚR je navrženo 14 dalších lokalit pro možné umístění golfu (Bělčice, Čimelice, Kadov – Lnářská Málkov, Kestřany, Týn nad Vltavou, Purkarec, Netolice – Podroužek, Zvíkov – Ortvinovice, Třeboň – Brilice, Mirkovice – Svachova Lhotka, Frymburk – Kovářov, Nové Hradky, Nový Dvůr, Stožec). Lokality Purkarec, Netolice-Podroužek a Zvíkov – Ortvinovice se nacházejí v ORP České Budějovice.

Zázemí pro aktivní dovolenou v zimě

V porovnání se zahraniční konkurencí je nabídka aktivit pro trávení volného času v případě nepříznivého počasí výrazně omezenější a limitující je také spektrum vybavení pro volnočasové aktivity (kryté bazény, wellness a zábavní centra, sportovní haly). Přírodní předpoklady území Jihočeského kraje

jsou jedním z faktorů pro rozvoj zimních sportů a aktivit. Zejména v důsledku nižší nadmořské výšky horských center nedokáže jihočeská zimní nabídka konkurovat jiným centrům v ČR ani v blízkém zahraničí. Závislost zimních sportů na sněhových podmínkách předurčuje pro další rozvoj tohoto odvětví především oblast Šumavy, která jako jediná může nabídnout díky svým klimatickým a geomorfologickým podmínkám základní předpoklad vzniku nadregionálního lyžařského střediska jak pro sjezdové, tak běžecké lyžování.

Významnou překážkou většího využití potenciálu cestovního ruchu v oblasti Šumavy je absence nadregionálních středisek zimních sportů, které by výrazným způsobem napomohly posílení dosud nedostatečně využívané zimní sezóny.

Lázeňství / wellness

Jihočeské lázeňství je proslulé především díky bohatým zásobám slatiny z rašelinišť, která má blahodárný účinek na pohybové ústrojí. V kraji jsou 3 lázeňská místa s výrazným potenciálem pro další rozvoj lázeňských, ale v souvislostech nových trendů rovněž wellness služeb.

Základní nabídku těchto lázeňských míst pak doplňuje řada fungujících či plánovaných wellness zařízení (např. Třeboň, Hluboká nad Vltavou, Prachatice, Tábor ad.). Na wellness služby (relaxační a rekondiční pobyty) se všechny jihočeské lázně stále více orientují. Stejným směrem se vydává i řada tzv. „nelázeňských“ zařízení – hotelů a relaxačních center, které stále častěji vedle ubytovacích služeb nabízejí i specializované wellness programy (masáže, zábaly, koupele apod.).

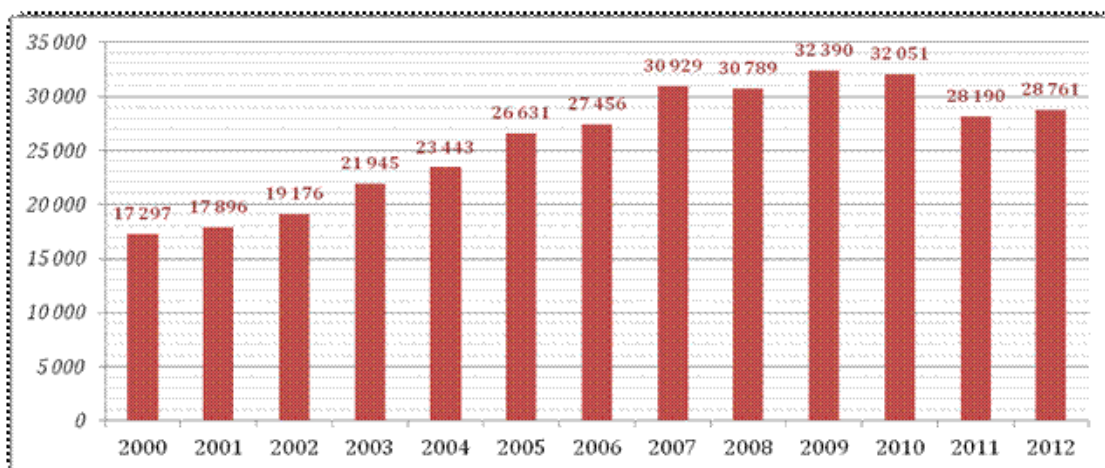
Rozvoj lázeňství a wellness služeb je jedním z trendů, na něž jasně poukazuje statistika i z roku 2012. Celorepublikově lázeňská zařízení navštívilo v roce 2012 celkem 715 tisíc hostů, tj. o 6,1 % více než v roce 2010, přičemž počet rezidentů se zvýšil o 1,4 %. Lázeňství je navíc z hlediska turismu zajímavé i proto, že pokrývá návštěvnost regionu i v zimním období a na jaře či na podzim (tedy mimo hlavní sezóny). Nejvíce cizinců přijelo v roce 2012 podle údajů ČSÚ do našich lázní z Německa (163 tisíc) a z Ruska (91 tisíc). Všeobecně však můžeme říci, že české lázeňství ještě zdaleka nevyčerpal své možnosti. Česká lázeňská zařízení se totiž často již z minulosti orientují především na léčebné lázeňství, tedy na „5 %“ nemocné populace. Potenciál relaxačního lázeňství, tedy pobytů pro 95 % zdravé populace, není tak zdaleka vyčerpaný, přitom česká společnost bohatne a zvyšuje se tak poptávka po tomto typu pobytů. V jihočeském kraji má vývoj návštěvnosti lázeňských zařízení v letech 2000–2012 podobný trend jako v celorepublikovém měřítku (Tab. 11). Počet hostů i počet přenocování od r. 2009 neustále stoupá, s výjimkou let 2011 a 2012. Je tedy třeba ještě více rozšířit nabídku jihočeských lázní také směrem ke zdravé populaci, nabídnout nejen léčebné, ale také relaxační pobyty, aby bylo možné oslovit co nejširší spektrum klientů. V současné době jsou v Jihočeském kraji tyto lázeňská místa a lázeňská zařízení: Bertiny lázně s.r.o., Třeboň, Lázně Aurora s.r.o., Třeboň, Lázně Bechyně s.r.o., Hotel Jupiter s.r.o., Lázně Vráž u Písku. Nabídku lázeňských služeb (spíše ve smyslu wellness) doplnily v nedávné době rekondiční a regenerační centrum v Hluboké nad Vltavou a wellness hotel Rezidence v Nových Hradech. Ze strategických dokumentů Jihočeského kraje se lázeňství a wellness věnuje „Koncepte lázeňství a wellness Jihočeského kraje“ v roce 2000. V Obr. 11 je zachycen vývoj počtu lázeňských pacientů v Jihočeském kraji.

Tabulka 6.11 Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji v letech 2000-2012.

	Počet hostů			Počet přenocování		
	celkem	zahraniční hosté	tuzemští hosté	celkem	zahraniční hosté	tuzemští hosté
2000	17 297	2 114	15 183	286 106	30 021	256 085
2001	17 896	2 963	14 933	307 187	36 953	270 234
2002	19 176	2 818	16 358	348 310	39 301	309 009
2003	21 945	3 272	18 673	365 190	39 272	325 918
2004	23 443	2 498	20 945	417 766	33 590	384 176
2005	26 631	2 469	24 162	423 242	32 937	390 305
2006	27 456	2 680	24 776	398 738	31 855	366 883
2007	30 929	2 359	28 570	430 703	28 493	402 210
2008	30 789	1 604	29 185	394 296	20 120	374 176
2009	32 390	875	31 515	404 301	11 722	392 579
2010	32 051	861	31 190	419 427	10 249	409 178
2011	28 190	808	27 382	335 375	7 428	327 947
2012	28 761	785	27 976	347 667	5 516	342 151

(Zdroj: Územně analytické podklady -Jihočeský kraj)

Obrázek 6. 11 Vývoj počtu lázeňských pacientů v Jihočeském kraji

(Zdroj: Český statistický úřad)

6.1.6. Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad

Globální trendy cestovního ruchu

Podle společné zprávy Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) a Evropské komise pro cestovní ruch (ETC) zaznamenaly v roce 2009 i přes nepříznivé ekonomické klima dvě třetiny národních centrál cestovního ruchu navýšení rozpočtu. ***UNWTO již v roce 2010 uvedla, že státy s rozvíjejícími se ekonomikami navyšují rozpočty národních centrál cestovního ruchu, a tento trend potvrdila také v dalších letech.*** Tento trend je v souladu s obecnými pravidly, podle nichž je třeba marketingovou, mediální a prezentační činnost důsledně rozvíjet právě v době ekonomických problémů. Roste snaha jednotlivých centrál o vyváženou atrakci domácích i zahraničních návštěvníků, tj. o stimulaci domácího i příjezdového cestovního ruchu. Tato skutečnost podporuje potřebnost marketingových aktivit v rámci domácího cestovního ruchu, které jsou předmětem předkládaného projektu.

Rostoucí rozpočty národních turistických centrál jsou podle výše uvedené zprávy důsledkem toho, že si vlády uvědomují ekonomický potenciál cestovního ruchu a přikládají stále větší význam jeho propagaci. Tento trend lze očekávat i v následujících letech, kdy se po několikaleté hospodářské stagnaci či recesi pravděpodobně dostaví pozvolné ekonomické oživení. Někteří odborníci však očekávají, že ekonomické oživení bude ve většině evropských zemí velmi pozvolné, což podpoří a zostří „soutěž“ o návštěvníky mezi jednotlivými destinacemi.

Podle dat UNWTO i jednotlivých národních turistických centrál evropských zemí dochází přibližně od konce roku 2010 či od roku 2011 k oživení v odvětví CR. Rok 2012 se pak stal celosvětově i v ČR rekordním rokem, v mezinárodním cestovním ruchu byla poprvé překročena hranice jedné miliardy turistů, v České republice pak poprvé přesáhl počet zahraničních turistů 7 milionů.

Hospodářská recese s sebou přinesla pokles zájmu o cestování na velké vzdálenosti. V důsledku hospodářské recese dochází k určité renesanci cestování na kratší vzdálenosti (cestování do nejbližších sousedních zemí či dokonce uvnitř zemí), protože delší (a dražší) zahraniční cesty si může dovolit menší počet lidí. Tato tendence je navíc posílena obecným trendem zkracování délky pobytu a absolvování většího počtu kratších cest jednotlivých účastníků CR během roku. Z těchto skutečností jednoznačně vyplývá nárůst potenciálu domácího a přeshraničního příjezdového cestovního ruchu a tedy i nezbytnost tohoto potenciálu využít.

Zájem účastníků DCR je třeba podněcovat systematicky a koordinovaně v rámci celé ČR a za využití nových nebo inovovaných turistických produktů a marketingových nástrojů, což je smyslem předkládaného projektu. Podle výzkumu, který od roku 2010 realizuje agentura CzechTourism, roste v cestovním ruchu význam poznávacího cestovního ruchu. Lze pozorovat rostoucí popularitu nových typů atraktivit, které mají blízko k segmentu poznávacího a zážitkového cestovního ruchu, hlubšímu poznání regionálních specifik atd. Pokračovat bude také trend směřující k aktivním formám cestovního ruchu a stále větší tlak na kvalitu služeb i na zážitek. To zahrnuje i měnící se nároky na marketingové aktivity, které mohou být účinné pouze tehdy, sledují-li tyto trendy. Předkládaný projekt z tohoto důvodu zahrnuje řadu inovativních marketingových nástrojů.

Stejně tak i na zdrojových trzích českého incomingu je možné vyzorovat trendy směřující k většímu zájmu o poznávací aktivity a touhu po hlubším poznání navštívené destinace. Zatímco u „prvónávštěvníků“ ČR jsou obvykle hlavním cílem největší turistické atraktivity jako je Praha, Český Krumlov nebo Karlovy Vary, u opakovaných návštěv roste zájem o poznání regionů. K opakovaným návštěvám ČR dochází dle šetření v rámci projektu MMR ČR Příjezdový cestovní ruch 2009–2015 především ze sousedních zemí. Rakušané, Němci, Poláci a Slováci jsou zároveň i ti, kteří jsou rovnoměrněji rozprostřeni po celé ČR oproti ostatním zahraničním turistům.

Nezbytným předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu v regionech je mimo jiné atraktivní nabídka kvalitních, moderních turistických produktů a s nimi spojené následné marketingové aktivity prezentující známé i méně známé atraktivity, atrakce a služby.

Trendy cestovního ruchu v České republice

Cestovní ruch je pro svoji strukturní nejednoznačnost obtížně uchopitelným jevem, jelikož je svázán s celou řadou odvětví národního hospodářství. Při jeho vymezování lze vycházet z poptávkové strany, kdy je sledována struktura a výše výdajů účastníků cestovního ruchu. Prostřednictvím Satelitního účtu cestovního ruchu (dále TSA) lze dnes odhadovat význam cestovního ruchu pro jednotlivá odvětví národního hospodářství. Přehled těch nejvýznamnějších přináší níže uvedená tabulka (Tab. 6.12).

Tabulka 6.12 Vliv cestovního ruchu na vybraná dílčí odvětví národního hospodářství 2010

Odvětví	Podíl cestovního ruchu na HPH (%)	Podíl cestovního ruchu na celkové zaměstnanosti (%)
Hotely a podobná zařízení	78,9	97,0
Druhé bydlení	100,0	-
Restaurace a podobná zařízení	32,7	42,0
Osobní železniční doprava	47,1	40,0
Osobní silniční doprava	30,0	30,0
Osobní lodní doprava	19,4	30,0
Osobní letecká doprava	83,2	95,0
Doplňkové služby osobní dopravy	14,0	16,0
Pronájem zařízení pro osobní dopravu	3,5	7,3
Cestovní kanceláře a podobná zařízení	100,0	100,0
Kulturní služby	22,5	32,2
Sportovní a rekreační služby	5,3	8,7

(Zdroj: ČSÚ, TSA 2012)

Podle publikovaných statistik v TSA za rok 2010 činil podíl cestovního ruchu na HDP 2,7 % (přes 100 mld. Kč). V dlouhodobém srovnání význam cestovního ruchu na HDP klesá, přestože výkonnost odvětví roste. To je dáno výrazně rychlejším růstem jiných odvětví. Zatímco podíl cestovního ruchu na HDP pomalu klesá, podíl investiční aktivity (ukazatel tvorby hrubého fixního kapitálu cestovního ruchu v ČR) naopak do roku 2009 rostl. V roce 2010 sice došlo k menšímu výkyvu z 5 % v roce 2009 na 4,4 % v roce 2010, podobně jednoleté výkyvy ovšem u tohoto ukazatele nejsou nic neobvyklého. Docházelo k nim i v minulosti a v dalším roce byl vždy zaznamenán ekvivalentní růst a návrat k původním hodnotám.

Stejný zdroj dále udává, že v České republice cestovní ruch zaměstnává více než 235 tis. osob. To je o něco méně než zdravotnictví, ale více než např. zemědělství. Ve srovnání s velmi silným stavebnictvím si cestovní ruch nestojí nejhůře, generuje asi polovinu zaměstnanosti tohoto odvětví. Právě schopnost generovat zaměstnanost je velmi zajímavou a cennou vlastností cestovního ruchu.

Podle predikce organizace World Travel and Tourism Council se očekává v ČR za období 2012–2020 2% tempo růstu průmyslu cestovního ruchu (WTTC, 2012)

Poptávka v cestovním ruchu je v České republice dlouhodobě statisticky sledována v rámci Satelitního účtu cestovního ruchu (TSA), jehož sestavení je podmíněno informacemi z výběrových

šetření v českých domácnostech (Výběrové šetření domácího a výjezdového cestovního ruchu rezidentů Česka), informacemi z hraničních přechodů do České republiky (Šetření příjezdového cestovního ruchu organizované společností STEM/MARK) a konečně prostřednictvím statistického šetření návštěvnosti v hromadných ubytovacích zařízeních. Z uvedených zdrojů lze dokumentovat střednědobý vývoj poptávky cestovního ruchu v Česku (Tab. 6.13).

Tabulka 6. 13 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (2000–2012)

Rok	Počet hostů			Počet přenocování			Průměrná délka pobytu (počet nocí)		
	celkem	nerezid.	rezidenti	celkem	nerezid.	rezidenti	celkem	nerezid.	rezidenti
2000	10 863 772	4 772 794	6 090 978	44 199 616	15 597 087	28 602 529	4,1	3,3	4,7
2001	11 283 185	5 405 239	5 877 946	39 122 187	17 254 881	21 867 306	3,5	3,2	3,7
2002	10 415 255	4 742 773	5 672 482	37 109 835	15 569 156	21 540 679	3,6	3,3	3,8
2003	11 346 482	5 075 756	6 270 726	39 343 250	16 510 618	22 832 632	3,5	3,3	3,6
2004	12 219 689	6 061 225	6 158 464	40 780 708	18 980 462	21 800 246	3,3	3,1	3,5
2005	12 361 793	6 336 128	6 025 665	40 320 477	19 595 035	20 725 442	3,3	3,1	3,4
2006	12 724 926	6 435 474	6 289 452	41 447 797	20 090 348	21 357 449	3,3	3,1	3,4
2007	12 960 921	6 679 704	6 281 217	40 831 072	20 610 186	20 220 886	3,2	3,1	3,2
2008	12 835 886	6 649 410	6 186 476	39 283 474	19 987 022	19 296 452	3,1	3,0	3,1
2009	11 985 909	6 032 370	5 953 539	36 662 192	17 746 893	18 915 299	3,1	2,9	3,2
2010	12 211 878	6 333 996	5 877 882	36 908 811	18 365 947	18 542 864	3,0	2,9	3,2
2011	12 898 712	6 715 067	6 183 645	38 235 088	19 424 839	18 810 249	3,0	2,9	3,0
2012	13 647 655	7 170 385	6 477 270	39 569 509	20 547 839	19 021 670	2,9	2,9	2,9
změna 2000-08 (%)	118,2	139,3	101,6	88,9	128,1	67,5	75,2	92,0	66,4
změna 2008-09 (%)	93,4	90,7	96,2	93,3	88,8	98,0	99,9	97,9	101,9
změna 2009-12 (%)	113,9	118,9	108,8	107,9	115,8	100,6	94,8	97,4	92,4
změna 2000-12 (%)	125,6	150,2	106,3	89,5	131,7	66,5	71,3	87,7	62,5

(Zdroj: ČSÚ)

Vývoj počtu hostů a počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR do značné míry kopíruje v posledních 12 letech vývoj hospodářské výkonnosti ČR a okolních zemí (viz Tab.13). V letech 2000–2008 víceméně kontinuálně rostl počet zahraničních turistů (v úhrnu téměř o 40 %), zatímco počet domácích turistů ve stejném období stagnoval. V tomto období zvolna klesala průměrná délka pobytu, tzn., že v případě zahraničních turistů byl nárůst počtu přenocování nižší (jen o cca 28 %) a naopak u domácích návštěvníků výrazně poklesl (téměř o třetinu). V důsledku toho se průměrná délka pobytu vícedenních návštěvníků postupně srovnala a v roce 2008 dosahovala u domácích i zahraničních návštěvníků 3,1, resp. 3,0 noci. Trend poklesu délky pobytu dokládají také další zdroje, například průzkum zahraničních návštěvníků na silničních hraničních přechodech realizovaný

agenturou STEM/MARK pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v posledních letech (naposledy v roce 2012).

Období hospodářské recese i náznaků oživení v letech 2010–2012 přineslo další mírný pokles průměrné délky pobytu na současných 2,9 nocí (2012) v případě domácích i zahraničních turistů. Počet hostů i přenocování v prvním roce recese (2009) meziročně poklesl v případě domácích i zahraničních návštěvníků. V letech 2010–2012 naopak došlo k pozvolnému nárůstu, a to zvláště u zahraničních návštěvníků, u nichž počet hostů i přenocování v roce 2012 překonal „předkrizové“ hodnoty z let 2007–2008. Domácí poptávka se obnovuje pomaleji, pravděpodobně i pod vlivem stagnace či mírného poklesu českého hospodářství v těchto letech a úsporných opatření Vlády ČR. Z toho vyplývá, že je prostor pro její oživení prostřednictvím nabídky inovativních, neotřelých produktů nabízejících interaktivní, hlubší poznání kulturních specifik ČR.

Tabulka 6.14 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů ČR (2012)

Kraj	Počet hostů		Index - počet hostů 2012/2011	Počet přenocování		Průměrná délka pobytu (noci)	
	celkem	z toho zahraniční		celkem	z toho zahraniční	celkem	z toho zahraniční
ČR celkem	13 647 655	7 170 385	6,80%	39 569 509	20 547 839	2,9	2,9
Hl. m. Praha	5 397 531	4 680 733	7,30%	13 617 901	12 288 287	2,5	2,6
Středočeský	714 056	180 387	11,80%	1 798 730	430 911	2,5	2,4
Jihočeský	1 003 684	317 628	12,00%	2 897 510	685 199	2,9	2,2
Plzeňský	544 046	193 860	12,20%	1 398 000	406 278	2,6	2,1
Karlovarský	754 578	492 500	1,60%	4 624 882	3 387 888	6,1	6,9
Ústecký	359 897	131 370	7,60%	1 018 696	359 414	2,8	2,7
Liberecký	680 797	158 174	8,50%	2 316 857	565 225	3,4	3,6
Královéhradecký	881 157	214 040	5,90%	3 043 338	753 707	3,5	3,5
Pardubický	331 653	48 225	2,60%	941 004	121 952	2,8	2,5
Vysočina	372 020	54 723	8,40%	990 163	141 438	2,7	2,6
Jihomoravský	1 107 312	405 521	-4,10%	2 174 688	708 685	2,0	1,7
Olomoucký	406 451	92 070	7,20%	1 406 198	187 805	3,5	2,0
Zlínský	486 547	69 959	8,10%	1 541 314	188 401	3,2	2,7
Moravskoslezský	607 926	131 195	17,90%	1 800 228	322 649	3,0	2,5

(Zdroj:ČSÚ)

Územní distribuce návštěvníků podle krajů ČR ukazuje značné regionální rozdíly (Tab. 14). Téměř 2/5 návštěvníků, resp. hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (u zahraničních přibližně 3/5), se v roce 2012 koncentrovalo do Prahy. V případě počtu přenocování se Praha na celkové hodnotě za ČR podílí přibližně 1/3. Koncentrace návštěvníků do Prahy v posledních letech pozvolna, ale setrvale narůstá. Dalšími kraji s nejvyšším počtem hostů v HUZ jsou Jihomoravský a Jihočeský, podle počtu přenocování pak především Karlovarský a Královéhradecký kraj (zde se projevuje vliv delších lázeňských, resp. horských pobytů v těchto krajích). Průměrná délka pobytu tak kolísá od 2 nocí (Jihomoravský kraj) k 6,9 nocí (Karlovarský kraj).

Sílicí koncentrace návštěvníků do Prahy naznačuje značný prostor pro růst návštěvnosti v ostatních částech Česka, jehož nezbytným předpokladem je však atraktivní nabídka kvalitních, moderních turistických produktů a s nimi spojené potřebné organizační a marketingové aktivity prezentující známé i méně známé atraktivity, atrakce a služby lokalizované mimo Prahu.

Mezi zahraničními návštěvníky ČR podle průzkumu STEM/MARK⁵ pro CzechTourism zcela dominují návštěvníci ze sousedních zemí (Polsko, Slovensko, Rakousko, Německo) (Tab. 15). Jejich podíl na celkovém počtu jednodenních zahraničních návštěvníků dosahoval v roce 2011 99 %, přičemž návštěvníci z Německa tvoří plných 60 % z celkového počtu jednodenních zahraničních návštěvníků. Mezi zahraničními turisty přijíždějícími do ČR dosahuje podíl turistů ze sousedních zemí 1/3, mezi tranzitujícími návštěvníky pak 72 %.

Německo je nejvýznamnějším zdrojovým trhem České republiky, Slovensko a Polsko se pravidelně umísťují v první pětce, Rakousko se obvykle pohybuje na hranici první desítky co do počtu příjezdů.

Tabulka 6.15 Zahraniční hosté v HUZ v roce 2012

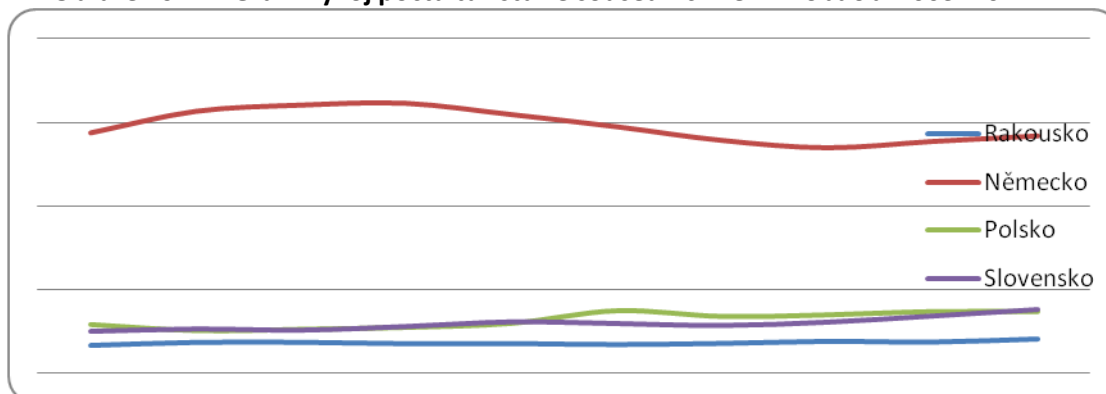
Pořadí	Stát	Počet hostů	Podíl (%)	Průměrná doba pobytu ve dnech	Počet přenocování	Podíl (%)
1.	Německo	1 418 161	19,8	4,2	4 594 328	22,4
2.	Rusko	698 040	9,7	6,0	3 460 691	16,8
3.	Slovensko	383 069	5,3	3,0	764 325	3,7
4.	Polsko	371 421	5,2	3,1	779 342	3,8
5.	USA	367 312	5,1	3,5	918 236	4,5
6.	Itálie	353 671	4,9	3,8	976 810	4,8
7.	Velká Británie	346 973	4,8	3,4	834 787	4,1
8.	Francie	275 759	3,8	3,6	705 898	3,4
9.	Ostatní asijské země	247 803	3,5	3,6	644 386	3,1
10.	Rakousko	203 657	2,8	3,0	408 000	2,0
	Ostatní	2 504 519	34,9	---	6 461 036	31,4
	Celkem	7 170 385	100,0	3,9	20 547 839	100,0

(Zdroj: ČSÚ)

Jak je patrné z následujícího grafu (Obr. 12), vývoj počtu turistů ze sousedních zemí v posledních deseti letech je spíše příznivý, nicméně pouze u rakouských a slovenských turistů bylo v loňském roce dosaženo nejvyšších počtů turistů v historii. V případě Německa docházelo od roku 2006 k pozvolnému poklesu, který se podařilo zlomit až v roce 2011. Počty německých turistů však zatím nedosahují hodnot předkrizového období. Počty turistů z Polska v posledních letech rostou a dostávají se tak na hodnoty okolo roku 2008, kdy byly jejich počty rekordní.

⁵ Průzkum realizován na silničních hraničních přechodech, nezahrnuje tedy návštěvníky přijíždějící letadlem nebo vlakem. Od roku 2007 jsou výzkumy na hranicích realizované STEM/MARK v gesci MMR.

Obrázek 6. 12 Graf- vývoj počtu turistů ze sousedních zemí v období 2003–2012

Zdroj: Česká centrála cestovního ruchu

Česká republika zaznamenává v posledních letech i **kvalitativní změny v domácím cestovním ruchu**, a to jak v oblasti turistické nabídky, tak i poptávky. Tyto změny spočívají především v nových formách cestovního ruchu a v poskytování stále většího rozsahu služeb souvisejících nejen s trávením volného času a dovolených, ale také se sportem, zážitky, vzděláváním a interaktivnějšími formami poznávání destinace a čerpání informací o ní. Výrazným trendem posledních let je aktivní turistika (především pobyty na horách a cykloturistika). Podobně se mění kvalita nabídky ubytovací infrastruktury, kde je patrný jednoznačný posun poptávky k ubytovacím zařízením s vyšším standardem služeb, a to nejen u zahraničních, ale i u domácích turistů.

Slabým místem cestovního ruchu v ČR je vysoká sezónnost, což dokládají data o počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v jednotlivých měsících posledních let. Návštěvnost je v ČR významně ovlivňována časováním hlavní dovolené do letních měsíců a s ní souvisejícími typy cestovního ruchu (letní rekreace u vody, letní rekreace v horách, venkovský cestovní ruch apod.). Tato skutečnost se týká většiny turistických destinací v mírném podnebném pásu. Naznačuje, že marketing cestovního ruchu je třeba cílit nikoli na produkty spojené s hlavní sezónou, ale spíše na produkty celoroční nebo dokonce spjaté především s podzimním a jarním obdobím. Na druhou stranu není sezónnost cestovního ruchu v ČR vyšší než v jiných srovnatelných destinacích a například středomořské destinace nebo vysokohorská lyžařská střediska v Alpách se s ní potýkají ještě více.

Pro cílení marketingového mixu jsou důležité také informace o regionálních proudech návštěvníků. Ty jsou do značné míry ovlivněny významem hlavních typů (forem) cestovního ruchu v ČR. Například ve střediscích městského a kulturně-poznávacího cestovního ruchu je u nás lokalizováno asi 45 % lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních, v horských střediscích asi 20 % lůžek, ve střediscích letní rekreace u vody kolem 16 %, ve střediscích venkovského ruchu kolem 11 % a v lázeňských střediscích 8 % lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních. Tomuto rozložení ubytovací infrastruktury odpovídá i směřování návštěvnosti. Jednou z nejslabších stránek v oblasti podpory a organizace CR je velmi malá a málo účinná spolupráce s podnikatelskou sférou. Některé nedostatky odstraňují v určité míře projekty ze sedmi Regionálních operačních programů v období 2007–2013 (zejména výstavba moderní ubytovací a sportovně-rekreační infrastruktury). Otázka marketingové spolupráce všech aktérů v cestovním ruchu, především s podnikatelskou sférou, je však v ROP zatím řešena jen okrajově. Na národní úrovni proto zahájil CzechTourism marketingovou spolupráci realizací projektů s podporou z IOP, a to na bázi partnerství širokého počtu subjektů. Nově předkládaný projekt na tuto spolupráci navazuje. I nadále je tak vyvíjena soustavná snaha v hledání cest a možností, jak zapojit především podnikatelskou sféru do projektů národní marketingové strategie.

Trendy cestovního ruchu v Jihočeském kraji

Nosné typy cestovního ruchu

Strategie cestovního ruchu Jihočeského kraje 2007-2013 ve svých východiscích uvádí výčet forem CR, pro které má Jihočeský kraj předpoklady. Situace se v základní orientaci nabídky Jihočeského kraje během posledních let příliš nezměnila. Identifikované nosné prvky nabídky jsou platné i dnes, nicméně s tím, že uvnitř jednotlivých témat dochází ke zdůrazňování některých jejich specifických aspektů. Nejvýznamnější formy cestovního ruchu, pro které má Jihočeský kraj nejlepší předpoklady, jsou:

Městský a kulturní cestovní ruch: přes všechny aktuální trendy zůstává vzhledem k silnému kulturně historickému bohatství jižních Čech klíčovým prvkem nabídky. Zároveň zůstává základním prvkem všech poznávacích forem cestovního ruchu. V posledních letech se velmi silně profiluje směrem k zahraniční poptávce.

Dovolená v přírodě: typické jsou letní a zimní pobyty na Šumavě, dovolená u vody, kempování, částečně se začíná rozvíjet venkovský cestovní ruch a agroturistika spojená se spotřebou regionálně typických produktů cestovního ruchu.

Aktivní (sportovní) dovolená: Těžištěm aktivní dovolené na jihu Čech zůstává pěší a cykloturistika, spojené s poznáváním kulturních přírodních hodnot nebo dalšími sportovními a adrenalin aktivitami.

Lázeňský cestovní ruch: Lázně a wellness tvoří v destinaci samostatný produkt.

Vlastní produkty cestovního ruchu Jihočeského kraje

Rodinná dovolená; Cykloturistika; Pěší turistika; Památky; Aktivní dovolená; Lázeňství a wellness; Gastronomie; Zimní dovolená

V roce 2011 pak byly přidány jako další produkty „Kongresový a incentivní cestovní ruch“ a „Školní výlety“, připravují se produkty pro seniorskou „šedou“ turistiku se zaměřením od věkové kategorie aktivních skupin 55+ a produkty venkovské či agroturistiky.

Osvědčeným nástrojem se ukázala také propagace turistické nabídky zaměřená vždy na roční téma (Rok Růže; Žijeme v památkách; Jižní Čechy aktivní 2014 atd.)

Ubytování

V Jihočeském kraji klesá počet hostů stejně jako počet přenocování od roku 2006. Tento trend potvrzují i poslední aktuální statistiky, kde vývoj obou veličin v Jihočeském kraji v podstatě kopíruje vývoj v celostátním měřítku. Podíl Jihočeského kraje na celkovém počtu přenocování v České republice je dlouhodobě stabilní. U přenocování zahraničních turistů kolísá od 3,6 do 4,6 %, u přenocování domácích turistů pak od 10 do 13,6 %.

Zatímco v celorepublikovém vyjádření se podíleli v roce 2008 zahraniční turisté na celkovém počtu přenocování 51 %, u Jihočeského kraje generovali zahraniční návštěvníci pouze necelých 25 % přenocování. Jihočeský kraj je z tohoto pohledu výrazně závislý na domácím cestovním ruchu.

Průměrný počet přenocování činil v roce 2008 v jihočeských hromadných ubytovacích zařízeních 3,20 dne. Ve srovnání s celou Českou republikou je v tomto ukazateli Jihočeský kraj nadprůměrný (celorepublikově 3,06 přenocování). Zatímco zahraniční turisté volí spíše kratší pobyty (2,4 přenocování), rezidenti strávili v roce 2008 v jihočeských ubytovacích zařízeních v průměru 3,5 dne. Také v tomto ohledu čelí Jihočeský kraj v uplynulých letech mírnému poklesu: u zahraničních hostů z 3,18

přenocování v roce 2000 na 2,42 přenocování v roce 2008 a u domácího hostů z 4,75 přenocování v roce 2000 na 3,5 přenocování v roce 2008).

Rok 2007 byl podle statistických údajů zlomovým obdobím v trendu vývoje zahraničních hostů v domácích ubytovacích zařízeních. Po letech růstu začal počet hostů klesat – nejdříve ve Středočeském kraji, později v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji. V roce 2008 již dokázaly růstový trend v počtu zahraničních hostů ubytovacích zařízení udržet pouze Praha, Karlovarský a Jihomoravský kraj (Tab. 6. 16).

Tabulka 6. 16 Trendy v počtu zahraničních hostů v letech 2006-2008 v jednotlivých krajích ČR.

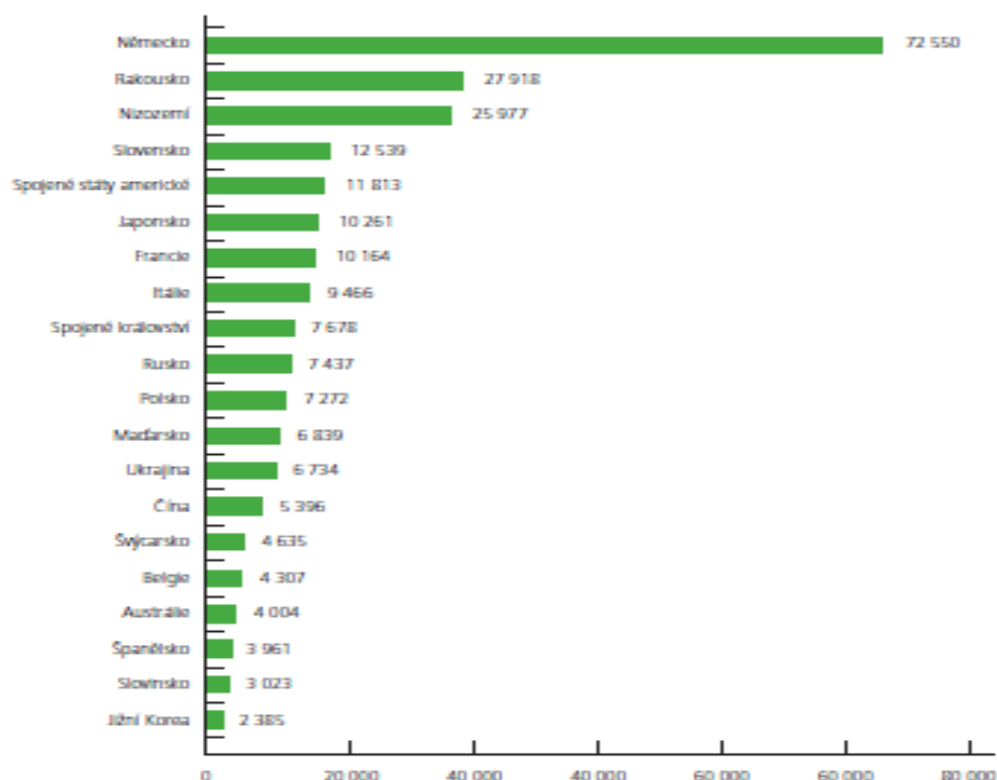
Region	Vývoj počtu zahraničních hostů		
	2006	2007	2008
Praha	↑	↑	↑
Středočeský kraj	↓	↓	↓
Jihočeský kraj	↑	↓	↓
Plzeňský kraj	↑	↑	↓
Karlovarský kraj	↑	↑	↑
Ústecký kraj	↑	↓	↓
Liberecký kraj	↑	↓	↓
Královéhradecký kraj	↑	↓	↓
Pardubický kraj	↑	↑	↓
Vysočina	↑	↑	↓
Jihomoravský kraj	↑	↑	↑
Olomoucký kraj	↑	↑	↓
Zlínský kraj	↑	↑	↓
Moravskoslezský kraj	↑	↑	↓

(Zdroj: ČSÚ)

Nejčastějšími návštěvníky v Jihočeském kraji jsou turisté z Německa – tvoří drtivou většinu zahraničních hostů v Jihočeských ubytovacích zařízeních (více než 70 000 hostů v roce 2008). Významný náskok před ostatními zeměmi mají ještě Rakousko (necelých 28 000 hostů) a Nizozemsko (necelých 26 000 hostů). Desetitisícovou hranici počtu návštěvníků překonávají v Jihočeském kraji ještě státní příslušníci Slovenska, Spojených států amerických, Japonska a Francie (Obr. 6. 10).

I když se na celkovém počtu zahraničních návštěvníků podílí hosté z Německa největším dílem (Obr. 13) , nejvýznamnějším trendem z hlediska zahraničních návštěvníků jihočeských ubytovacích kapacit je pokles zájmu turistů z Německa – z přibližně 90 000 hostů v roce 2006 klesl jejich počet na necelých 73 000 v roce 2008 (Tab. 6. 17). Stabilní zájem vykazují návštěvníci z Rakouska, u turistů z Nizozemí došlo k významnému poklesu v letech 2007 a 2008 (z více než 42 000 hostů v roce 2006 na necelých 26 000 v roce 2008). Znatelný je nárůst zájmu turistů z Japonska a Ruska (v řádu několika set hostů ročně).

Obrázek 6. 13 Počet zahraničních turistů v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje podle vybraných TOP 20 zemí v roce 2008

(Zdroj: ČSÚ)

Tabulka 6. 17 Trendy v počtu zahraničních návštěvníků podle jednotlivých zemí v letech 2006-2008

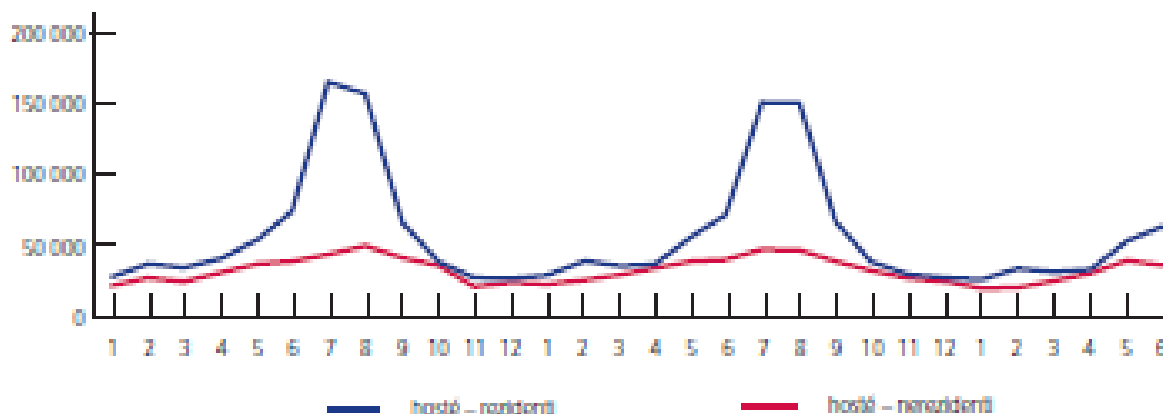
Země původu	Trend v počtu hostů z dané země		
	2006	2007	2008
Německo	↓	↓	↓
Rakousko	→	→	↓
Nizozemí	↑	↓	↓
Slovensko	↑	→	→
USA	↓	↓	↓
Japonsko	↓	↑	↑
Francie	↓	↓	↓
Itálie	↓	↓	↓
Spojené království	↓	→	↓
Rusko	↑	↑	↑

(Zdroj: ČSÚ)

Jihočeský kraj čelí z hlediska **sezónnosti turistické** návštěvnosti významné disproporci mezi letními a zimními měsíci (Obr. 6. 14). Hlavní turistická sezona začíná přibližně v polovině června a končí v polovině září. Mezi nejoblíbenější místa letní dovolené patří Národní park Šumava, okolí Lipenského jezera, horní tok Vltavy od Vyššího Brodu k Boršovu nad Vltavou, povodí Lužnice a města Český Krumlov, Písek, České Budějovice, Tábor, Strakonice, Prachatice, Jindřichův Hradec, Třeboň a

Hluboká nad Vltavou s jejich nejbližším okolím. V zimním období jsou hlavními turistickými oblastmi šumavská lyžařská střediska Zadov a Kramolín (Skiareal Lipno), ostatní regiony Jihočeského kraje jsou poté z hlediska turistického ruchu výrazně méně vytíženy. Významným konkurentem v zimních měsících je pro Jihočeský kraj region německých a rakouských Alp, který nabízí kromě vyšší nadmořské výšky a z toho plynoucích lepších sněhových podmínek také velmi dobrou infrastrukturu pro zimní sporty, vynikající zázemí a širokou nabídku služeb.

Obrázek 6. 14 Graf počtu domácích a zahraničních hostů v ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje v jednotlivých měsících v období 1. 1. 2007 do 30. 6. 2009

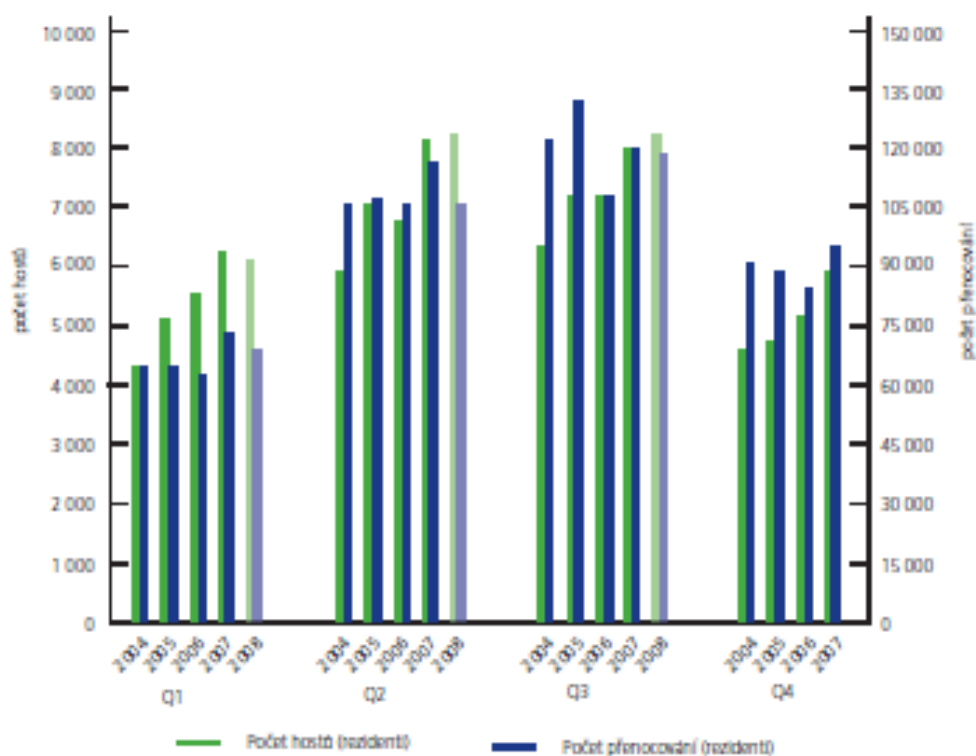

(Zdroj ČSÚ)

Celková sezónnost je dána především nárůstem počtu domácích hostů v letních měsících – v tomto období klesá podíl zahraničních turistů z obvyklých 30 až 40 % ke hranici přibližně 25 %. Sezónnost se promítá významně také do vytížení ubytovacích kapacit na území Jihočeského kraje. V období od května do září překračuje čisté využití lůžek hranici třiceti procent, po skončení letní sezony pak klesá i pod hranici 20 %.

Lázeňským zařízením na území Jihočeského kraje se daří v posledních letech lákat více návštěvníků. Pokles počtu přenocování (Obr. 6. 15) indikuje, že se návštěvníci lázeňských zařízení učí využívat jejich kapacity ke kratším pobytům (víkendové relaxační pobyty apod.).

Obrázek 6.15 Vývoj počtu hostů a přenocování v lázeňských zařízeních v Jihočeském kraji – rezidenti

(Zdroj: ČSÚ)

Cestování spojené s organizací **konferenčních a firemních akcí** zaznamenal v Jihočeském kraji v roce 2008 významný růst, ovšem jeho dopad na celkovou návštěvnost a počet přenocování v kraji je spíše méně významný. Skokovému zvýšení atraktivity Jihočeského kraje v tomto segmentu brání zejména špatná dopravní infrastruktura a částečně také kvalita a vybavenost konferenčních zařízení.

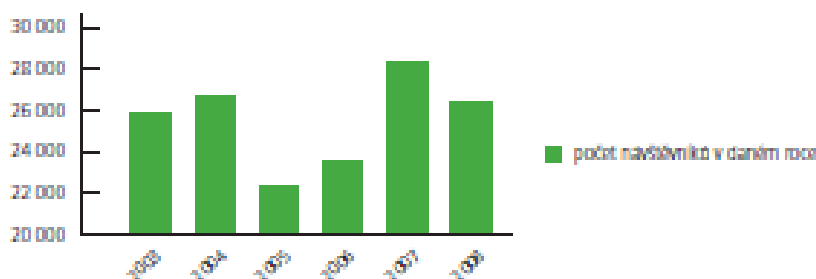
Památky ve správě Národního památkového ústavu patří k nejvyhledávanějším atrakcím na území Jihočeského kraje. Celkem třináct památek si v součtu od roku 2004 drží návštěvnost více než jednoho milionu návštěvníků ročně. Největším lákadlem jsou s výraznou převahou hrad a zámek Český Krumlov a státní zámek Hluboká nad Vltavou. Ostatní památkové objekty dosahují návštěvnosti nižší než sto tisíc návštěvníků ročně.

Návštěvnost památek ve správě Národního památkového ústavu významně rostla v letech 2004 a 2007 (meziroční růst 5,9 a 9,9 %), v letech 2005 a 2006 byla více méně konstantní (Obr. 6. 16). Vrchol návštěvnosti zaznamenaly tyto památky v roce 2007, kdy do nich zavítalo 1 121 960 návštěvníků.

V roce 2008 přišel pokles celkové návštěvnosti o přibližně 6 % na 1 054 701 návštěvníků. Pokles návštěvnosti v roce 2008 lze přičítat spíše dvěma faktorům: posilující koruně, která zdražila dovolené v ČR pro zahraniční turisty, a s tím související rekordní cestování obyvatel ČR do zahraničí.

Obrázek 6. 16 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v letech 2003-2008.

Hvězdárna a planetárium v Českých Budějovicích s pobočkou na Kleti

(Zdroj: ČSÚ)

Překážky bránící rozvoji cestovního ruchu na území Jihočeského kraje

Ve výzkumech veřejného mínění, dokumentech zabývajících se rozvojem cestovního ruchu i v průzkumu mezi podnikateli a odborníky se objevuje celá řada identifikovaných slabých míst, která brání dalšímu rozvoji cestovního ruchu v Jihočeském kraji.

Mezi deset nejčastěji zmiňovaných překážek patří:

- Chátrání kulturních movitých a nemovitých památek (zejména z důvodu nedostatku centrálních finančních prostředků, ale často také stanovením nedostatečné priority investic do památek ve vlastnictví subjektů místní samosprávy)
- Dopravní infrastruktura – chybějící napojení na dálniční síť a železniční koridor a také zhoršující se kvalita silničních komunikací v regionu, v neposlední řadě pak nedostatek finančních zdrojů na údržbu vozovek nižších tříd v zimním období (oblast Lipenska)
- Odliv kvalitních lidských zdrojů nejen do jiného regionu, ale také mimo obor cestovního ruchu (z důvodu nižšího mzdového ohodnocení dochází k odchodu kvalifikovaného personálu do zahraničí a do hlavního města, v souvislosti s fluktuací zaměstnanců chybí také ochota provozovatelů investovat prostředky do vzdělávání – uzavírá se tak „začarovaný kruh“)
- Marketing cestovního ruchu (chybí organizovaná podpora cestovního ruchu, významně podceněny jsou moderní informační systémy a internet, samotná zařízení cestovního ruchu nemají zpracovány jasný plán propagace a často spoléhají na pomoc třetích stran)
- Stagnace kvality nabízených služeb v oblasti cestovního ruchu a podcenění významu investic soukromého kapitálu do infrastruktury cestovního ruchu
- Sezónnost cestovního ruchu – nedostatečná nabídka v zimních měsících
- Cestovní ruch soustředěný pouze do několika málo turistických oblastí
- Nedostatečná spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při přípravě a realizaci marketingových opatření, nedostatečná spolupráce jednotlivých subjektů cestovního ruchu
- Nedostatečná péče o tvorbu a obnovu unikátní jihočeské krajiny
- Rostoucí podíl jednodenních návštěv

Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast (zdraví životní styl, agroturistika, poznávání, sport, relaxace)

Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2007 – 2013 ve svých východiscích uvádí výčet forem cestovního ruchu, pro které má ČR dobré předpoklady. Situace se v základní orientaci nabídky ČR během posledních let příliš nezměnila. Identifikované nosné prvky nabídky jsou platné i dnes, nicméně s tím, že uvnitř jednotlivých témat dochází ke zdůraznění některých jejich specifických aspektů. Nejvýznamnější formy cestovního ruchu, pro které má Česká republika nejlepší předpoklady,

jsou:

Městský a kulturní cestovní ruch - i přes všechny aktuální trendy v cestovním ruchu zůstává klíčovým prvkem nabídky. V posledních letech se velmi silně profiluje směrem k zahraniční poptávce. Městský a kulturní cestovní ruch je základním prvkem všech poznávacích forem cestovního ruchu.

Dovolená v přírodě - nejtypičtější jsou letní a zimní pobyty na horách, dovolená u vody, kempování, venkovský cestovní ruch a agroturistika, spotřeba regionálně typických produktů cestovního ruchu, apod. Trendem posledních několika let je stagnace letních pobytů na horách, na druhou stranu se ale pomalu rozvíjí venkovský cestovní ruch.

Sportovní a aktivní dovolená - těžiště poptávky po našich horských střediscích se v průběhu posledních dvaceti let v některých regionech z části přesunulo na zimní sezonu. V tomto ohledu však možnosti rozvoje našich zimních středisek ohrožuje zahraniční konkurence. V řadě regionů se v letní sezoně velmi dynamicky rozvíjí pěší turistika a cykloturistika, nejen v horských, ale i podhorských oblastech spojená s poznáváním kulturních a přírodních hodnot, popř. s ostatními sportovními aktivitami.

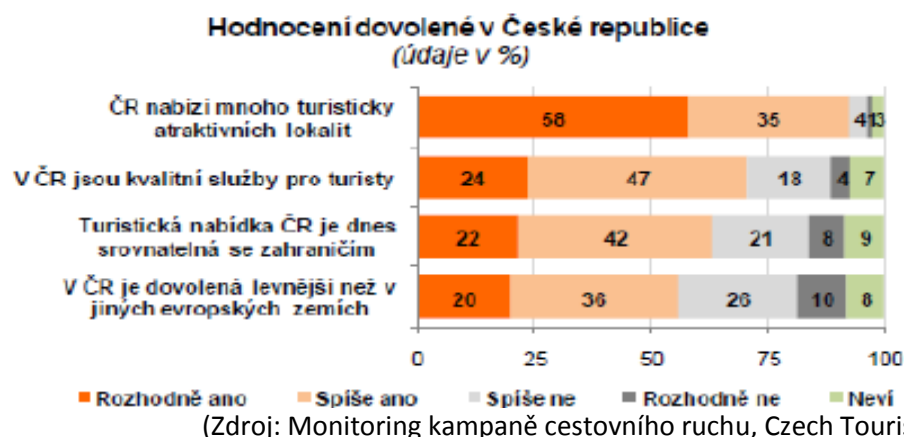
Lázeňský cestovní ruch - v celkové nabídce hraje lázeňství významnou roli. Je zde lokalizováno asi 8 % celkových kapacit, avšak výkony jsou cca dvojnásobné. Lázeňství jako celek v posledních letech spíše stagnuje.

Kongresový a veletržní cestovní ruch - nejlepším potenciálem pro realizaci kongresového cestovního ruchu, tj. kapacitou zařízení a jejich vybavenosti, disponuje Hlavní město Praha, které se jako jediné v ČR řadí do kategorie mezinárodního významu. Středisky nadregionálního významu jsou například Brno, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Hradec Králové a Špindlerův Mlýn. Mezinárodního významu dosahuje ve veletržním cestovním ruchu pouze výstaviště v Brně. Střediskem národního významu je Hl. město Praha. Mezi města s regionálním významem veletržního cestovního ruchu patří České Budějovice, Litoměřice, Olomouc, Lysá nad Labem, Ostrava a Pardubice.

Trendy ve vnímání dovolené v České republice

Cestování po Čechách a Moravě je vnímáno pozitivně (Obr. 6. 17). Téměř všichni respondenti (94 %) se shodnou na tom, že ČR nabízí mnoho atraktivních lokalit. Kvalitní služby pro turisty jsou v naší republice pro téměř tři čtvrtiny osob (71 %) a jen o něco méně osob (64 %) má za to, že v ČR je turistická nabídka srovnatelná se zahraničím. Relativně nejméně souhlasí Češi s tvrzením, že v ČR je dovolená levnější než jinde v Evropě. Souhlas projevuje 56 % osob, nesouhlasí 36 %.

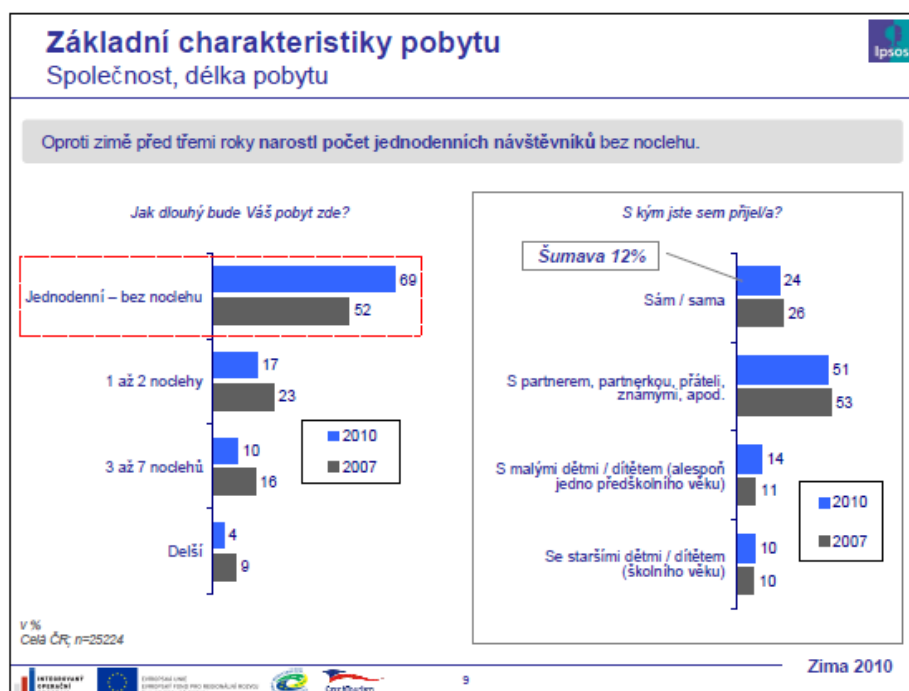
Obrázek 6. 17 Graf vnímání turistiky v ČR-hodnocení dovolené

Z výzkumu z roku 2010 zaměřeného na základní charakteristiky pobytu v rámci DCR vyplývá, že většina účastníků DCR je jednodenními exkurzionisty (Obr. 6. 18). Jejich podíl se v letech 2007 – 2010 dokonce zvýšil z 52 % na 69 %. Úměrně tomu se naopak snižuje podíl vícedenních turistů. Více než týden tráví v destinaci v rámci DCR jen 4 % účastníků.

Nejčastěji návštěvníci přijíždějí v rámci páru nebo menší skupinky přátel (více než polovina účastníků). Výrazná většina návštěvníků přijíždí do destinace v rámci DCR autem, přičemž jejich podíl navíc v čase roste. Většina návštěvníků (více než 2/3) v rámci DCR utratí 200 – 1000 Kč denně na osobu. Podíl této kategorie v letech 2007 – 2010 mírně vzrostl, naopak mírně klesl podíl návštěvníků, kteří utratí méně než 200 Kč na osobu denně. Nejvíce návštěvníci utrácejí obecně v destinacích s vyšší cenovou hladinou a také vyšším počtem doplňkových služeb a atrakcí CR (Praha, Šumava, Západočeské lázně).

Obrázek 6. 18 Graf základních charakteristik pobytu turistů v ČR

(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2010)

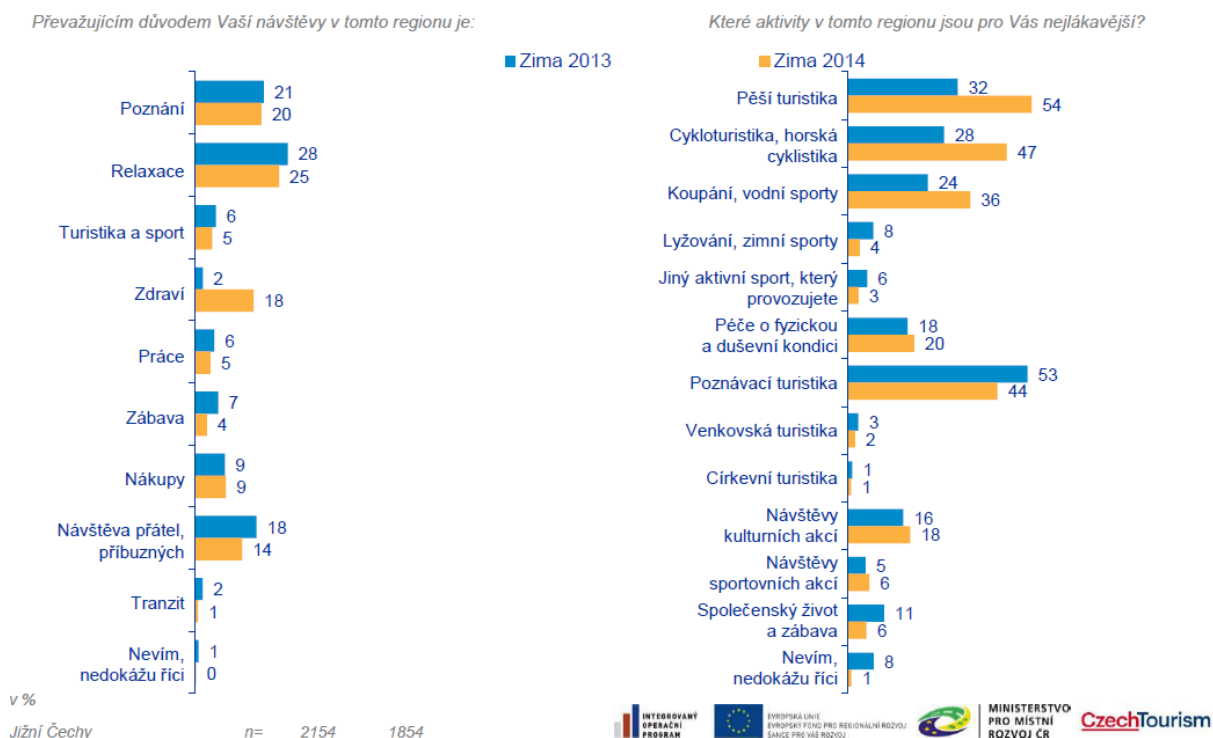
Je tedy zřejmé, že většina nocujících návštěvníků se ubytovává v zařízeních střední, příp. nižší kategorie a utrácí jen za omezený okruh doplňkových služeb CR. Nezanedbatelná část turistů přitom nocuje u známých nebo ve vlastním objektu (např. chalupa).

Trendy ve vnímání dovolené v Jihočeském kraji

Převažujícím důvodem návštěvy v rámci DCR Jižní Čechy je poznání a relaxace (Obr. 19). Přičemž mezi dalšími motivy k návštěvě se objevují turistika a sport, zdraví a návštěva přátel. Je tedy zřejmé, že návštěvníci přijíždějí do destinace především za tradičními typy cestovního ruchu. Na druhé straně je však spektrum aktivit, které je pro ně v cílovém regionu lákavé, mnohem širší. Vedle pěší a poznávací turistiky se objevuje nezanedbatelný podíl těch návštěvníků, kteří vyhledávají zábavu, wellness, vodní sporty nebo kulturní či sportovní akce.

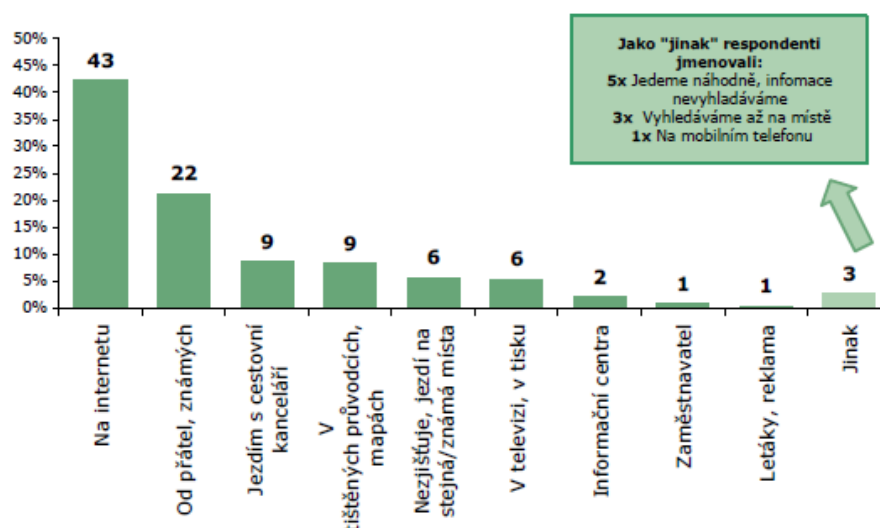
Důležitou marketingovou informací je také zdroj informací o cíli dovolené. Internet se stále více stává jednoznačně dominantním zdrojem informací při výběru dovolené. Podíl využití informací od příbuzných a přátel stále více klesá. Na internetu jsou nejčastěji používány internetové vyhledávače. To potvrdily již průzkumy z let 2007-2008, jakož i nové informace z r. 2014. Zde například uvádí studie internet jako jednoznačně nejčastěji využívaný informační zdroj a informace od známých, příbuzných na druhém místě (Obr. 6. 20, 6. 21). Na internetu pak turisté vyhledávají informace většinou přes internetové vyhledávače (Obr. 6. 22).

Obrázek 6. 19 Graf důvod návštěvy-preferované aktivity

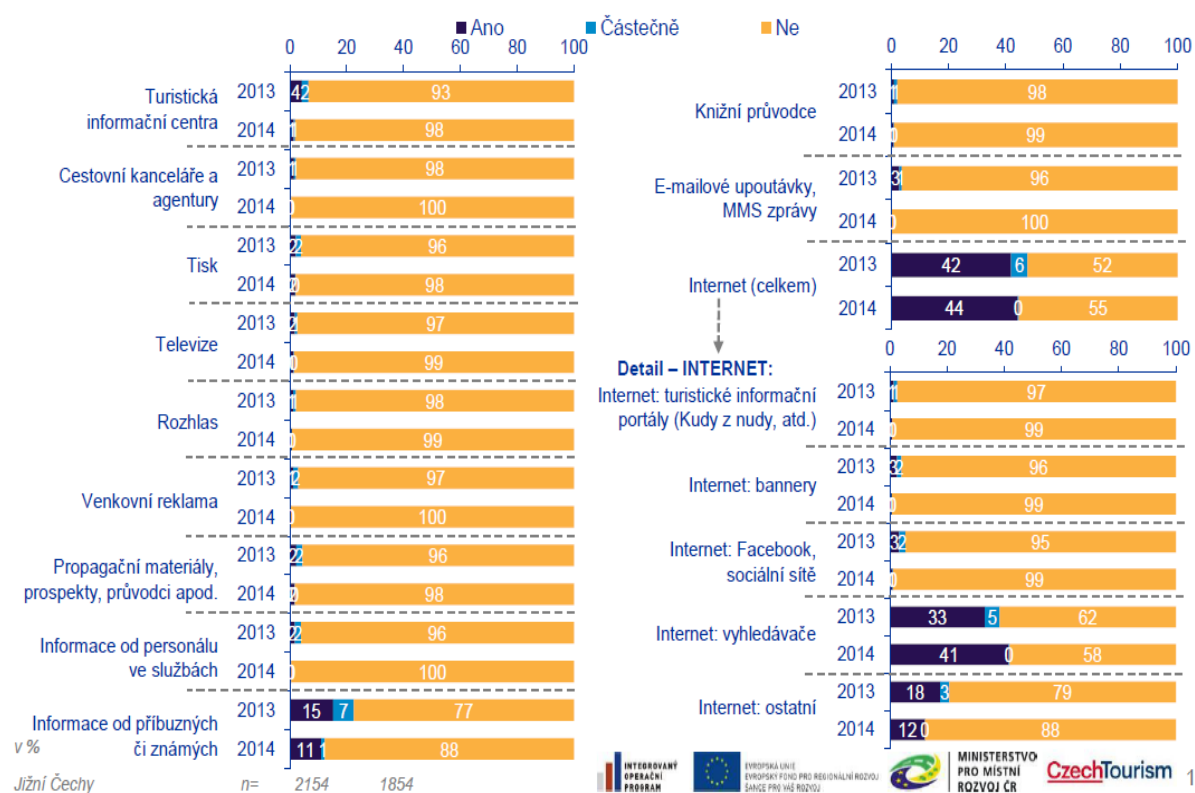
(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014)

Obrázek 6. 20 Graf informační zdroje i cíli dovolené v r. 2006.

(Zdroj: STEM/MARK 2006)

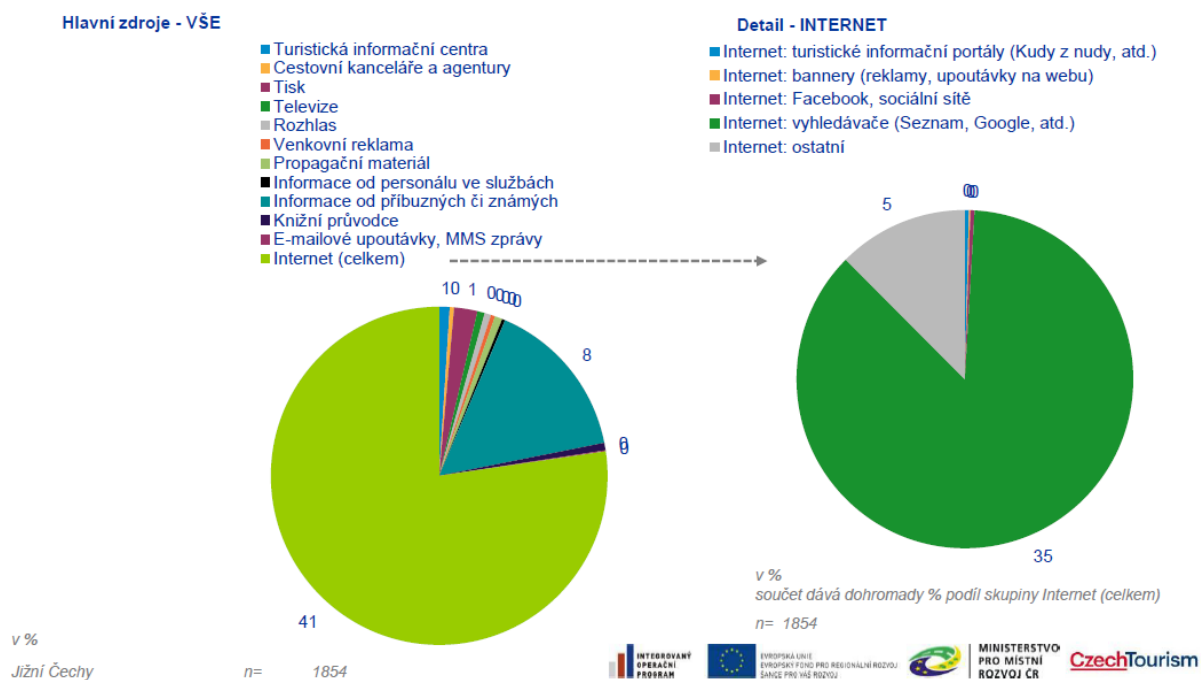
Obrázek 6. 21 Graf informační zdroje o cíli dovolené

(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014)

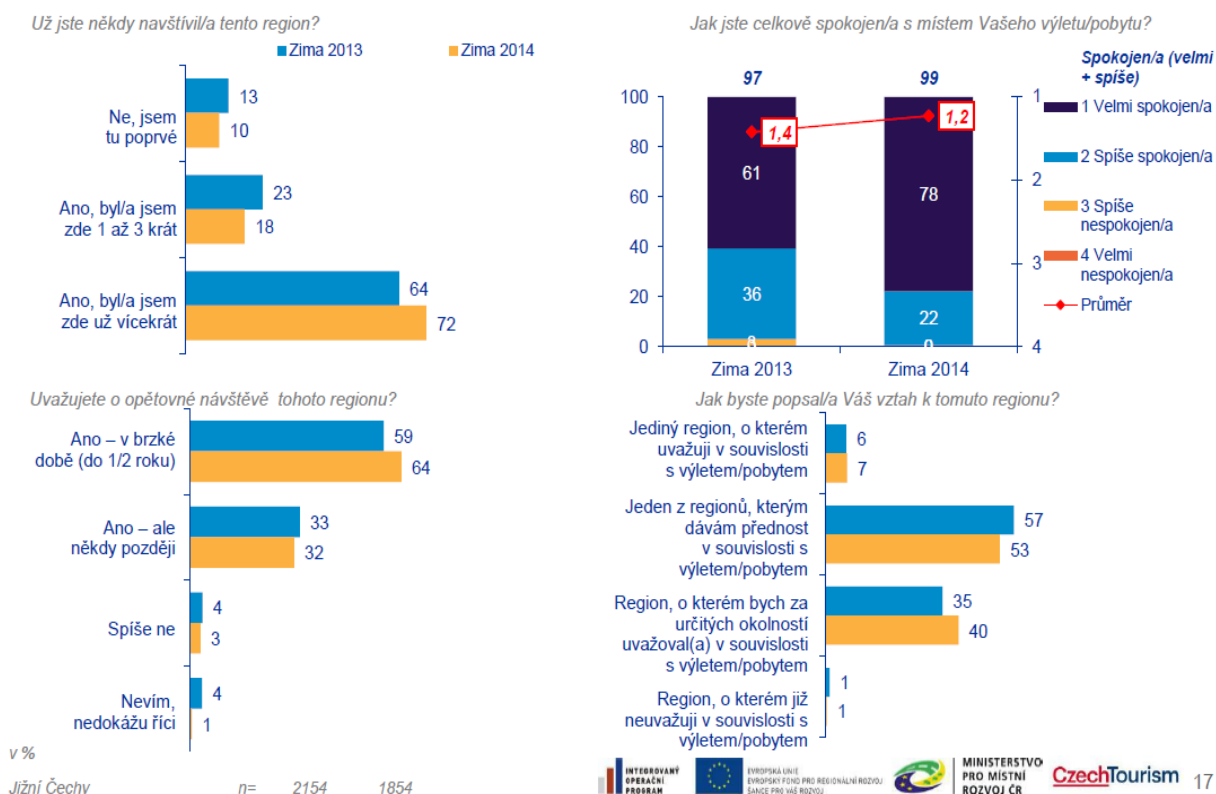
Obrázek 6. 22 Graf použité informační zdroje o cíli dovolené s detailem na internet

A který z těchto informačních zdrojů pro Vás byl tím hlavním, kde jste získal/a nejdůležitější informace?

(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014)

Obrázek 6. 23 Vztah návštěvníků k regionu – preference a opakování návštěv

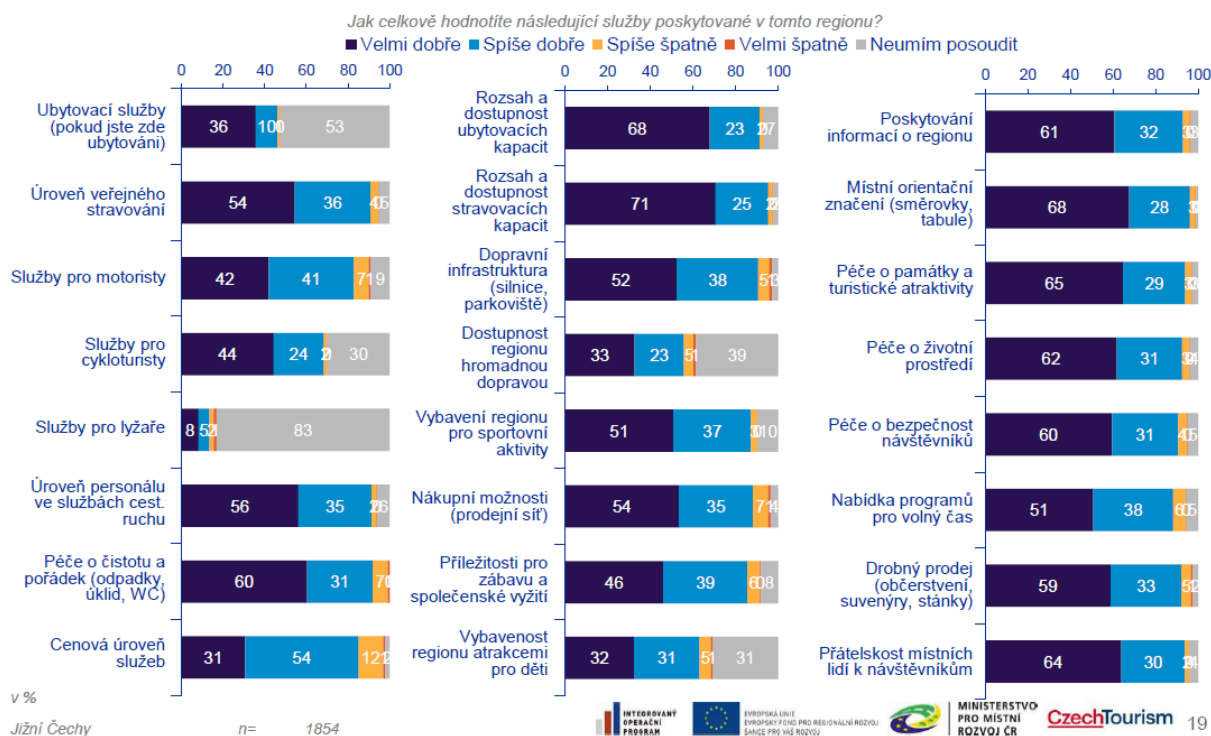

(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014)

Údaje z výzkumu DCR Jižní Čechy (r. 2014) potvrzují poměrně vysokou četnost opakovaných návštěv, která navíc meziročně stoupla oproti r. 2013 (Obr. 6. 23). S tímto trendem přirozeně stoupají nároky návštěvníků na vybavenost doplňkovými službami a atrakcemi. Na druhou stranu návštěvníci nevnímají region, kam opakovaně jezdí, jako jediný, kam chtějí jet na dovolenou. Spíše se jedná o jeden z několika regionů, který pro ně v rámci DCR přichází v úvahu a jemuž dali v souvislosti s daným výletem či pobytem přednost. Z toho vyplývá, že většina návštěvníků je vůči regionu loajální, ale nevnímá jej pro výlet či pobyt jako jediný možný či jedinečný. Je tedy možné konstatovat značné předpoklady pro udržení návštěvnosti prostřednictvím opakovaných návštěv, ale současně nezbytnost „after-care marketingu“ a péče o stávající účastníky DCR, což je jedním z poslání předkládaného projektu.

Pokud se podíváme na CR v destinaci Jižní Čechy jako komplexu služeb, tak nejlépe je hodnocen rozsah a dostupnost stravovacích a ubytovacích kapacit a místní orientační značení. Naopak o něco hůře je hodnocena cenová úroveň služeb, služby pro motoristy nebo nákupní možnosti (Obr. 6. 24). Výhrady, naopak, měli turisté k možnostem parkování (jak k ceně, tak k dostupnosti parkovacích ploch), dále pak k vysokým cenám anebo i ke stavu komunikací (Tab. 18). Jako největší nedostatek destinace Jižní Čechy turisté pocítovali absenci možností pro koupání – koupaliště, aquapark. Tyto aspekty cestovního ruchu by si jistě do budoucna zasluhovaly větší pozornost ze strany měst a obcí.

Obrázek 6. 24 Graf komplexního hodnocení regionu turisty

(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014)

Tabulka 6. 18 Komplexní hodnocení regionu turisty -nedostatky

Co Vám v tomto regionu nejvíce schází, co Vám vadí?

VYBAVENOST/INFRASTRUKTURA	12,9
Nedostatek parkování, zlepšit parkování/ drahé parkování	2,4
Vysoké ceny	1,7
Špatné silnice, komunikace (rozbité, neupravené, neudržované)	1,3
Málo nákupních možností, málo stánků, obchodních center, zásobování, špatné stánky, nekvalitní zboží	1,2
Chybí slušné, klasické stravování - levné, čisté, kvalitní	1,1
KULTURNÍ/SPOLEČENSKÉ/SPORTOVNÍ VYŽITÍ	8,1
Chybí/lepší koupaliště, aquapark, bazén	3,0
Chybí cyklostezky, špatné cyklostezky, brusle in-line, podmínky pro cyklisty	1,0
Málo kultury/ kulturních akcí, hudba, festivalů	1,0
ATMOSFÉRA	2,0
VYBAVENOST PRO SPECIÁLNÍ SKUPINY	1,6
Nedostatečné vyžití pro náctileté, mladé	0,2
OSTATNÍ	0,8
Volně pobíhající psi/Pejskaři	0,2
Chybí zimní/letní nabídka, program, vhodnější na léto/zimu/Sezónnost	0,4
NEVÍ/NEODPOVĚĎELA	0,2

v %

Jižní Čechy

n= 1854

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

CzechTourism

(Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014)

Trendy ve vnímání dovolené v Jihočeském kraji – významné posuny od r. 2010

Pro závěrečné shrnutí trendů v ČR v Jihočeském kraji jsme použili výsledky Monitoringu kampaně cestovního ruchu agentury Czech Tourism publikovanou v r. 2014.

V průběhu let se mění některé charakteristiky výletu/pobytu:

Auto stále více a více dominuje mezi způsoby dopravy návštěvníků do Jižních Čech (61 % → 75 % → 74 % → 83 % → 91 %).

Region přitahuje poslední dva roky **více návštěvníků ze vzdálených míst nad 100 km** (31 % → 32 % → 34 % → 45 % → 48 %).

Jednodenních výletů bez noclehu postupně ubývá (60 % → 55 % → 53 % → 50 % → 44 %) a jsou tedy více využívány ubytovací kapacity.

Rozšiřování návštěv Jižních Čech za účelem relaxace se zastavilo, dále jich už nepřibývá (12 % → 18 % → 23 % → 28 % → 25 %). Po loňském propadu návštěv spojených se **zdravím (tj. například lázeňských pobytů)** jich opět přibývalo (16 % → 19 % → 14 % → 2 % → 18 %).

Naopak atraktivita společenského života a zábavy v regionu se dlouhodobě snižuje (25 % → 22 % → 19 % → 11 % → 6 %).

Celková spokojenost se dlouhodobě zvyšuje – přibývá velmi spokojených návštěvníků (48 % → 56 % → 58 % → 61 % → 78 %).

Přibývá návštěvníků, kteří se plánují do regionu vrátit v horizontu půl roku (52 % → 50 % → 56 % → 59 % → 64 %).

V posledních letech ubývá spontánních výhrad k vybavenosti/infrastruktuře (35 % → 51 % → 32 % → 22 % → 13 %) a atmosféře (9 % → 8 % → 7 % → 5 % → 2 %).

Návštěvníci čím dál tím méně využívají informační zdroje:

V průběhu let téměř přestali využívat **TIC** (37 % → 30 % → 23 % → 7 % → 2 %), **propagační materiály/prospekty/průvodce** (47 % → 38 % → 15 % → 4 % → 2 %) a **informace od personálu ve službách** (38 % → 34 % → 20 % → 4 % → 0,5 %).

S obdobnou situací se potýká i většina ostatních informačních zdrojů.

6.2. ANALÝZA NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU V TURISTICKÉ OBLASTI ORP ČESKÉ BUDĚJOVICE – VENKOV

Území ORP České Budějovice – venkov je logicky členěno do 7 mikroregionů (Svazku obcí, Dobrovolných svazků měst a obcí, MAS) a několik obcí bez příslušnosti k mikroregionům (viz. Tab. 1). Jde o lokality s rozdílným krajinným rázem, historickým kontextem, rozdílným hospodářským využitím, i urbanizací. V rámci tohoto členění jsou obce sdruženy v těchto svazcích také angažované v regionálním rozvoji i meziobecní spolupráci.

Následující analýza nabídky CR v celém ORP bude popsána v 8 samostatných kapitolách (značených A-H), kde prvních 5 kapitol bude věnováno vždy jednomu mikroregionu (v pořadí podle tabulky) a poslední kapitola nezařazeným obcím. Následná struktura Analýzy nabídky CR v turistické oblasti každého mikroregionu bude dodržovat doporučené číslování dle platné metodiky.

Obce, příp. města anebo jejich části, které byly zařazeny do Strategie Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v oblasti cestovního ruchu (viz. tučně označené obce v Tab. 1), i když patří do některého z dotčených mikroregionů, nejsou zahrnuty (anebo jenom velice okrajově) do Analýzy nabídky cestovního ruchu konkrétního mikroregionu.

A.1. MIKROREGION BLATA

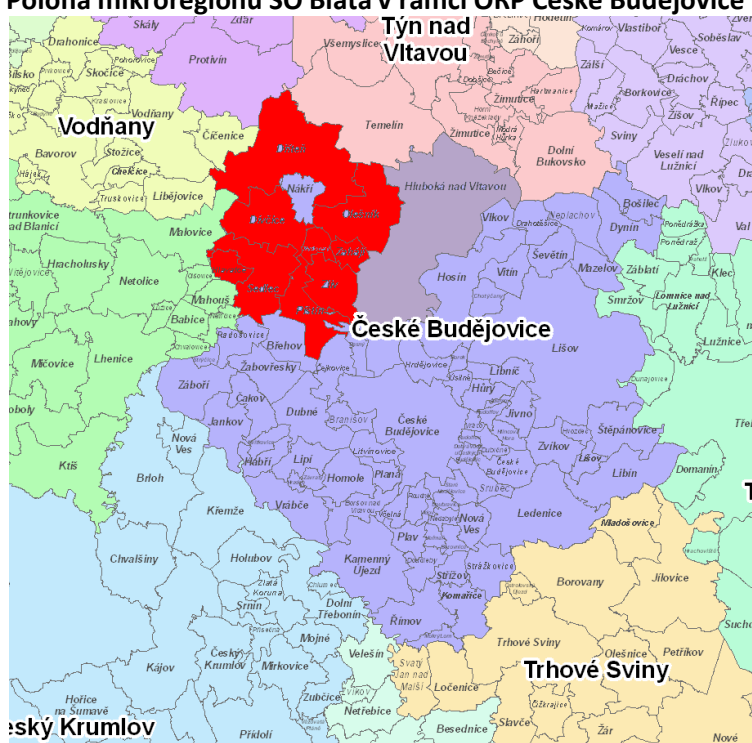
Mikroregion Blata je katastrální území obcí sdružených ve svazku obcí Blata, který vznikl v r. 1999. Svazek v současné době sdružuje 11 obcí (**Čejkovice, Pištín, Sedlec, Hlavatce, Dívčice**, Olešník, Zahájí, Mydlovary, Dříteň, města Zliv a Hluboká nad Vltavou) (Obr. 25). Zájmové území svazku vychází z **historického území tzv. Zbudovských Blat, která se rozkládají v rovinaté krajině mezi Hlubokou nad Vltavou a Netolicemi**. Blata mají bohatou historii a hlavně zajímavou středověkou architekturu tzv. selského baroka. Pro účely analýzy jsme do mikroregionu Blata zařadili i katastrální území obce Nákří, která není členem svazku obcí Blata ale leží v centru mikroregionu.

Popis mikroregionu

Mikroregion Blata má charakter vnitrozemské rovinaté oblasti, která se nachází v severozápadní části okresu České Budějovice. Průměrná nadmořská výška je přibližně 400 m n.m., nevýšší body jsou vrchy Štumpír u obce Hlavatce (443 m n.m.) a Olešnický Vrch (500 m n.m.) u obce Zahájí. Území mikroregionu je kromě katastrálního území obce Olešník málo zalesněné s řadou velkých rybníků. K největším patří Bezdrev, Volešek, Blatec, Oblanov, Vlhavský a Zlivský. Řada z nich se nachází v chráněném území NATURA 2000. Většina půdních ploch je využívána pro zemědělské účely jako pole, louky a pastviny. Životní prostředí regionu je nadále negativně ovlivňováno lokalitou kalových polí bývalé úpravny uranových rud MAPE Mydlovary zasahující na území obcí Dívčice, Mydlovary, Olešník a Sedlec (podrobnosti viz. níže v kap. 2.1.6).

Jedná se o typický venkovský mikroregion. Obyvatelstvo ve většině obcí dbá na lidové zvyklosti a spolkový život. Pravidelně se zde konají bály, velikonoční koledování, pálení čarodějnic, stavění májek a další **křesťanské a tradiční zvyklosti**. Z větších společenských akcí stojí za zmínku **oslavy spojené s osobností Jakuby Kubaty, historické postavy Zbudovského rychtáře**. Svazek obcí Blata je členem **Místní akční skupiny (občanského sdružení) "Rozkvět"**.

Obrázek 6. 25 Poloha mikroregionu SO Blata v rámci ORP České Budějovice

Historické souvislosti

Za vlády krále Vladislava získali poddaní sedláci Zbudovských Blat za to, že obdělávali nepříliš úrodnou, kyselou a podmačenou půdu, zvláštní práva. Od té doby se území o rozloze 434 jiter 1310 čtverečních sáhů (přibližně 245 hektarů), říkalo též *Vladislavská blata*. Mezi udělené svobody patřila správa sirotčích peněz. V 2. polovině 16. století vedl svazek devíti blatských vesnic spor s tehdejší majitelem hlubockého panství Adamem z Hradce o užívání blat. Podstatou sporu byly sirotčí peníze - Adam sedláky a ti zase jeho obviňovali ze zpronevěry. Po marných protestech i u císaře Rudolfa II. vyvrcholil spor v dubnu 1581 otevřenou rebelií, která byla ukončena několika popravami. Jedním z popravených byl i zbudovský rychtář Jakub Kubata. V 19. století vznikla na základě těchto historických skutečností poněkud zkreslená *pověst o Kubatovi*, ve které je zbudovský rychtář líčen jako lidový hrdina - "*Kubata dal hlavu za Blata*". V roce 1904 byl odhalen Kubatův pomník a zbudovský rodák Jan Dvořák, kněz řádu křižovnického, složil k této příležitosti "*selskou dumku jihočeskou*", která se stala oblíbenou písničkou.

Přírodní podmínky mikroregionu

Klimatické podmínky mikroregionu jsou ovlivňovány především množstvím ročních srážek, které jsou v dané lokalitě v průběhu let velmi rozdílné. Mikroregionem neprotéká žádná řeka a při nedostatku dešťových srážek a nízkých stavech vod v rybnících jsou zemědělské kultury ohrožovány suchem. V mikroregionu nehrozí velké povodně známé z oblastí podél řek, ale je zde nebezpečí menších záplav z rozvodněných potoků a rybníků, které jsou prakticky v každé obci. Průměrné teploty v mikroregionu nejsou nijak atypické pro jeho nadmořskou výšku a geografickou polohu. Ze zemědělství jsou zde podmínky z hlediska nižší úrodnosti půd vhodnější pro živočišnou produkci a pro méně náročné druhy rostlinné výroby. Oblast nabízí vhodné podmínky například pro chov koní a samozřejmě také pro rybníkářství.

A.1.1. Kulturně historické památky mikroregionu SO Blata

Kromě velkého množství drobných (kapličky) i větších (kostely a hřbitovy) sakrálních staveb je celý mikroregion (někdy též nazývaný Zbudovská, anebo Hlubocká blata) typický lokálním výskytem specifického typu selské architektury, tzv. **selského baroka**. V tomto ohledu jsou asi nejzajímavější obce Plástovice a Malé Chrástany (obě vesnické památkové rezervace), patřící do katastru obce Sedlec, dále pak obec Zbudov, Nákří, Pištín (památková zóna). Výčet dalších zajímavějších kulturně historických památek regionu je uveden níže ve vztahu k příslušné mikrolokalitě (obci).

A.1.1.1. Čejkovice

Obec s výraznou trojúhelníkovou návší s výrazným objektem kaple. Kolem návsi usedlosti a statky. Východ a jih území obce doplňován novou výstavbou rodinného bydlení v ulicovém systému.

- Barokní panský dvůr (rozšiřovaný a opravovaný v 19. století)
- Kaplička sv. Jana Nepomuckého (z první poloviny 19. století)
- Pomník při silnici Dasný - Čejkovice, přibližně 1,2 km ssv. od vsi (připomíná místo, kde roku 1946 zahynul při autonehodě dirigent a skladatel Bohuslav Tvrdý)
- Tvrziště Machovice (terénní pozůstatky středověké tvrze mezi silnicí do Křenovic a rybníkem Motovidlo zhruba 1,7 km jižně od Čejkovic),

A.1.1.2. Dívčice

Dívčicko představuje rozhodující část rozlohy tzv. **Zbudovských blat**. V dávné minulosti se jednalo o močalovitá území na rozhraní kmenových zájmů starých Doudlebů a Netoliců a patřila dlouho českým knížatům a králům. Blata po osídlení v 11. století byla postupně hospodářsky kultivována na pastviny, pole a rybníky.

V současné době má obec Dívčice 5 částí – vlastní Dívčice a Dívčice nádraží, Česká Lhota, Zbudov, Dubenec, Novosedly.

V roce 1581 vyvrcholil spor mezi blatskými poddanskými vesnicemi a hlubockým pánem (Adam z Hradce) v královská privilegia, která jim panstvo upíralo a vyhodnotilo jej jako vzpuru. Hlubocký pán nechal několik sedláků, především zbudovského rychtáře Jakuba Kubatu, popravit pro výstrahu na Blatech poblíž Zbudova stětím. Tato událost se za staletí stala legendou a v rámci vlasteneckých akcí byl v roce 1904 vybudován svépomocně Kubatovi velký pomník poblíž obce. Při jeho odhalení se konal velký tábor lidu (31 000 účastníků) za účasti předních českých literátů. Řada spolků (osvětových, kulturních) na Blatech nesla jméno Kubata a dodnes se hraje píseň o popraveném rychtáři.

Dívčice

Leží mezi čtyřmi rybníky – Blatec, Černá, Březovec, Nová na dnešní silnici II. třídy 122. Sídlo tvoří statky uspořádané ulicově ve třech shlucích (první a druhá paralelní, třetí tvořená usedlostmi) s jednou návší s kapličkou.

Česká Lhota

Ves se do roku 1903 jmenovala Prášivá Lhota. Leží mimo hlavní silniční tahy u rybníka Oblánov přes rybník naproti Novosedlům a má 55 obyvatel. Historicky založena podél kapkovité návsi na severu sídla zachovaná struktura se statky, na východě nová výstavba rodinného bydlení, na západě provozna.

Dubenec

Dubenec leží v blízkosti železniční trati České Budějovice - Plzeň a na silnici z Dívčic do Vodňan s 95 obyvateli. Severozápadně se rozkládají rybníky Blatec, Svoletín a Hlinavka. Mají podobně jako ostatní vsi starou historii. Doložena zemanská tvrz a dvůr. V sídle významné zemědělské usedlosti se špýčárkem a kovárnou v hlubockém stylu se srdíčkovými průduchy.

Novosedly

Novosedly leží mezi rybníky Oblánov a Dolní. Vsi prochází silnice z Týna nad Vltavou a Dívčic na Netolice. Nedaleko je křižovatka se silnicí z Č. Budějovic na Písek. Novosedly mají výraznou trojúhelníkovou návěs a ulicové zastavění statky. Na křižovatce je ubytovací hostinec "Nová hospoda". V současné době má ves 59 obyvatel.

Zbudov

Ves se připomíná již ve 13. století. Její poloha ve středu Blat jim dala jméno: **Zbudovská blata**. Na okraji vsi se rozkládá Zbudovský rybník. Ve vsi je několik staveb tzv. selského baroka. Jádrem je čtvercová návěs se statky po obvodu. Historická zástavba postupuje ke břehu Zbudovského rybníka. **Sídlo je památkovou zónou.**

K pomníku J. Kubaty vede značená cyklostezka, nachází se v blízkosti železniční zastávky Zbudov (zastávka byla zřízena počátkem 60. let min. století v souvislosti s výstavbou nedalekého závodu na úpravu uranových rud MAPE - Mydlovary).

- Zbudov –památková zóna
- rodiště a působiště Jakuba Kubaty (V. Suchomel, 1904, profesor hořické školy, místního lidového hrdiny, ke kterému se váže pověst o Blatech
- nedaleko obce pomník Jakuba Kubaty, kolem pomníku vede cyklostezka
- Dívčice- lidová architektura, čp. 33 z roku 1820
- Tvrz pod hrází rybníka Březovce,
- Kaple sv. Jana Nepomuckého v České Lhotě i Dívčicích vsi
- Trojdomek Česká Lhota
- Dubenec leží v blízkosti železniční trati České Budějovice - Plzeň a na silnici z Dívčic do Vodňan. Doložena zemanská tvrz a dvůr. V sídle významné zemědělské usedlosti se špýchárem a kovárnou v hlubockém stylu se srdíčkovými průduchy.

A.1.1.3. Dříteň

Obec s devíti částmi – Dříteň, Chvalešovice, Záblatí, Záblatíčko, Strachovice, Malešice, Radomilice, Libív, Velice. Centrem obce je sídlo Dříteň. Obec je obsloužena železniční tratí a autobusovými linkami. Na území obce rozvodna EP z výkonu JETE.

- v centru zámek Dříteň, obdélná patrová barokní budova s navazujícími hospodářskými stavbami sv. od středu obce. Původní malovecká tvrz, se ještě roku 1616 popisovala jako „starožitná, mnohými potřebami a pokoji k bytu pohodlná“, nedlouho poté však vyhořela a půl století zůstávala bez využití. Teprve v letech 1668 až 1774 byla vyhořelá tvrz podle projektu Giacoma Antonia de Maggi rekonstruována na obydlí pro vrchnostenské úředníky.
- před tvrzí na náměstí socha Jana Nepomuckého z r. 1757
- Filiální kostel sv. Dismy z roku 1691
- místní kovárna z roku 1855, dnes využita jako hospoda
- drobné sakrální památky (kapličky a boží muka v okolí obce): Kaple sv. Václava, Bílá Hůrka; Kaple Malešice; Kaple sv. Rodiny, Velice
- Kostel sv. Štěpána, Bílá Hůrka
- Kaple, tvrz, sýpka, Chvalešovice
- Hasičská zbrojnice, statek se špýcharem, Záblatí
- Kostel sv. Vojtěcha, Záblatíčko
- Roubená stodola, selské usedlosti blatského typu, dvojdom čp. 22 a 23, Radomilice

Osobnosti - rodáci

- Rudolf Dvořák (1860–1920), orientalista
- MUDr. Mořic Baštyř (1835-1894), stomatolog

A.1.1.4. Hlavatce

Obec kolem pravidelné polygonální návsi s uzavřeným půdorysem statků a usedlostí kolmých na náves. Na východním okraji novostavby. Archeologické nálezy dokládají osídlení na katastru obce už v době předhistorické. Asi 400 m jihozápadně od kóty 433 byl nalezen mezolitický kamenný nástroj. Další osídlení bylo doloženo pro střední dobu bronzovou, dobu halštatskou, laténskou i raný středověk. Byla tu nalezena keramika ze 13. až 15. století v lokalitě Hláška - tyto nálezy mohou signalizovat existenci zaniklé středověké vesnice.

- Kaplička sv. Václava na návsi (kulturní památka) - v ní je z jedné strany Mariánský obraz a z druhé strany stojí socha svatého Václava, který je připoután řetězem kvůli případné krádeži. (Původně měl světec i štít, ale ten byl odcizen.)
- Na rozcestí k Netolicům a Hlášce je kaplička zasvěcená sv. Janu Nepomuckému

A.1.1.5. Mydlovary

Obec s výraznou, ale nepravidelnou návsí. Obec se skládá ze tří částí. Vlastní sídlo Mydlovar rozvinuté kolem návsi na historické cestě. Jádrem lemováno statky a usedlostmi, kolmými na náves. Druhá část obce je složena z provozoven průmyslového charakteru na východě a třetí část z průmyslového charakteru doplňovaná rodinnou zástavbou na západě obce.

V okolí Mydlovar i přímo pod samotnou vsí se rozkládá velké ložisko lignitu; první pokusy o jeho dobývání byly činěny již roku 1836. Ve velkém měřítku těžební činnost započala až v letech 1917/18 otevřením povrchového dolu Svatopluk. V roce 1922 byla k zužitkování této nekvalitní, ale levné suroviny zprovozněna Elektrárna Mydlovary (EMy), během následujících dvou desetiletí postupně rozšiřovaná v tehdy nejvýznamnější energetický zdroj v jižních Čechách o více než 100 MW instalovaného výkonu. Postupem času se důl vyčerpal (od zvažovaného zrušení vsi a přesídlení obyvatel bylo upuštěno) a elektrárna přešla na hnědé uhlí, dovážené ze Sokolovska. Rozlehlé vytěžené prostory našly využití jako odkaliště chemické zpracovny uranových rud MAPE, uvedené do provozu roku 1962. Elektrárna začala sloužit jako teplárna nejprve pro tento závod, pak i pro město Zliv (1967) a v roce 1974 byl z Mydlovar zprovozněn parovod k posílení vytápění Českých Budějovic, s délkou přes 15 km tehdy největší svého druhu v Československu. Loužení uranu v MAPE skončilo v roce 1991, rekultivace odkališť stále probíhá (s předpokládaným završením kolem roku 2024). Některé kalojemy na území obce jsou již rekultivovány a dané území je třeba řešit z hlediska vhodného budoucího využití (mj. řešit v rámci ÚPD obce). K roku 1998 skončila v EMy výroba elektřiny, v roce následujícím byla po čtvrt století službě odpojena dodávka páry do Českých Budějovic. Objekt, od roku 2001 kompletně přestrojený na zemní plyn, dnes slouží jako teplárna pro blízké okolí; existuje záměr využít lokalitu pro spalovnu odpadu.

Ekologická rizika – slabé stránky

Hlavními znečišťujícími látkami jsou těžké kovy a radioaktivní látky. V současné době existuje pod celou oblastí rozsáhlé pole kontaminovaných podzemních vod. Nebezpečí pro životní prostředí představují zejména znečištěné podzemní vody, které svým přirozeným pohybem transportují kontaminující látky mezi obcemi Mydlovary a Zahájí. Druhým závažným rizikem je radioaktivní prach, který vítr přemísťuje do dalekého okolí. Přes provedené sanace a vysoké investice do zajištění oblasti, odkaliště a bývalá zpracovna dodnes představují mimořádnou zátěž pro životní prostředí. Na problém upozorňují některé nevládní organizace, mj. Jihočeské matky.

V současné době dochází k tzv. sanaci lagun u Mydlovar, ke kterým se používají i popílků ze spaloven odpadů, které obsahují vysoké koncentrace řady toxických chemikálií např. dioxinů. Podle odhadů občanského sdružení Arnika končí ve firmě Quail provádějící „sanaci“ až čtvrtina všech popílků, které jsou vyprodukovány spalovnami v České republice.

- **rodák** filozof Petr Ondok
- ložiska jílu zahájí-Blana

A.1.1.6. Nákří

Pozn. autora. I když obec není členem SO Blata, ale svou geografickou polohou v centru mikroregionu SO Blata je s regionem provázána a proto je součástí analýzy na tomto místě dokumentu. Navíc je to místo s nezanedbatelným turistickým potenciálem z hlediska přírodní atraktivity, i historie.

Sídlo s výrazným nepravidelným veřejným prostorem s výraznou dominantou kostela. Původně obec Velká a Malá, každá s malým jádrem - nepravidelné okrouhlice a jiným pánem. V průběhu času obě části srostly a stavebně promísily. Močály, porostlé bujnými křovinami, daly nové osadě, která prostřed nich vznikla, název. Původně se obec jmenovala Nakrzy, což postupem času se měnilo na Nakerži, Nakři, Nakří až na dnešní Nákří.

Že obec Nákří může být ještě starší, dokládá přítomnost mohyly cca 1500m od obce a cca 500m od bývalého strážště. Mohyla se nachází po pravé straně silnice, vedoucí z Nákří do Strachovic cca 100m prakticky na pokraji rybníka "Velký Luský". Dle útvaru zdá se, že mohyla pochází z doby Keltů asi 1200 let před naším letopočtem. Tato mohyla není dosud prozkoumána, takže o jejím stáří se dá jen spekulovat.

Přes obec Nákří probíhala též stará zemská stezka (silnice) z Budějovic na Zaháj, přes Nákří na Protivín a Písek, kde se již v dobách římských až na dálný sever obchodovalo. Až stavbou nové silnice roku 1815 z Budějovic přes Pištín do Vodňan a roku 1866-1868 výstavbou dráhy Vídeň-Cheb, obrátil se obchod a doprava zboží jinou stranou.

- památkově chráněná fara v současné době v soukromém vlastnictví
- pověsti k vraždě místního faráře, podrobně rozepsané na stránkách obce (www.nakri.cz)
- Farní kostel sv. Petra a Pavla z pol. 14. st. - kulturní památka. V jádru gotický kostel je jednodílný (15,65 × 7,65 m) stavbou s pravoúhlým presbytářem (4,85 × 4,90 m) a sakristií v jeho ose, západnímu průčelí je představěna hranolová věž. Kostel byl upravován v 15. století, v letech 1719 až 1720 (stavba věže podle projektu Pavla Ignáce Bayera) a naposledy restaurován a rozšířen roku 1897.
- v kostele gotická kamenná křtitelnice
- márnice a zeď kolem kostela (od r. 1980 nefunkční) památkově chráněné objekty

A.1.1.7. Olešník

- Náves s množstvím zachovalých domů blatského typu
- Kaple z 18. století, čtvercová se zvoničkou, na návsi
- Chlumec (část obce Olešník) kulturní památka venkovská usedlost

A.1.1.8. Pištín

Obec Pištín sestává z několika částí – Pištín, Češnovice, Pašice, Zálužice. Pištín je sídlo s výraznou návší, ležící na hlavní silnici I/20. Škola se v Pištině poprvé připomíná v roce 1641. Její historie se zavřela roku 1977, kdy začala zdejší děti dojíždět za vyučováním do Zlivi. Budova školy je dnes sídlem obecního úřadu.

Založení obce Češnovice se odehrálo zhruba okolo roku 1200, což je doloženo nalezenou keramikou. Osada vznikla tedy na počátku velké kolonizační vlny kdy, bylo české i německé obyvatelstvo přímo vyzýváno, aby osadilo volnou královskou půdu v blízkosti nebezpečně se rozpínajícího Vítkovského dominia. První osadníci ve vesnici usadili v blízkosti potoka, který dodnes protéká obcí a protože jeho břehy skýtaly velmi kvalitní hlínu potřebnou na stavbu a vymazávání spár roubených domků, z potoka se léty stával návesní rybník. Velmi významné události v historii obce se udály v letech 1813-1825.

Tehdy probíhala velkorysá rekonstrukce císařské silnice, která procházela obcí. Zde v obci byl tehdy nasypán obrovský násep přes návesní močál s kamenným mostem, zbořena návesní kaplička která stála nové sinici v cestě a došlo k přestavbě zemědělské usedlosti čp:13, zvané Volmanovina, na zájezdni hostinec pro formany a jejich ubytování, ustájení koní a hlídané parkování povozů.

V roce 1865 byla postavena kaple na rozcestí do Netolic a Vodňan, v roce 1868 pak kaple svatého Vojtěcha na rozcestí do Zlivi a Zalužic, v roce 1892 pak velká návesní kaple svaté Anny. V 18. století vysídliho několik zdejších poměrně movitých občanů do tehdejší Ameriky, za vidinou lepšího života a bohatství.

Obec Pašice je zmiňována již roku 1262. Z původních zemědělských usedlostí blatského typu se špýchary jsou dochovány již jen dvě.

- barokní kostel sv. Vavřince na návsi (kulturní památka), obklopený ohrazeným hřbitovem. Z prvotní románské podoby kostela se dochovala část zdiva lodi. V první polovině 14. století byl kostel goticky přestavěn, dále upravován kolem roku 1700 (štuková výzdoba lodi) a zejména roku 1753 po předchozím požáru (věž a předsíň). Věž, vysoká 36 metrů, je od roku 1846 osazena hodinami, které se každý den ručně natahují. Z původních čtyř zvonů se vinou válečných rekvizic dochovaly pouze dva.
- hasičské muzeum v Česnovicích
- včelařské a zemědělské muzeum v Pištíně
- aktivní Obec baráčnická, každých 5. let setkání baráčníků v obci s krojovaným průvodem obcí
- na návsi ucelený soubor tradičních lidových staveb
- Farní kostel, stojí uprostřed návsi. Jde o jednolodní stavbu s pětibocí ukončeným presbytářem, obdélnou sakristií po severní straně, předsíní po straně jižní a hranolovou věží vystupující před západní průčelí.
- Statky ve stylu selského baroka Pištín, Pašice, Česnovice – kulturní památky
- kaple na rozcestí Netolice – Písek z r. 1865

A.1.1.9. Sedlec

Sedlec je obec ležící v nadmořské výšce 397 m.n.m. přibližně 18 km severozápadně od Českých Budějovic, při silnici, která spojuje toto krajské město a Vodňany. Pod obec Sedlec spadá 5 vesnic - Lékařova Lhota, Malé Chrástky, Plástovice, Sedlec a Vlhlavy. Po původním lidovém stavitelství, typickým pro oblast Zbudovských Blat přímo v Sedlci mnoho nezbylo, místní části Malé Chrástky a Plástovice jsou však od roku 1995 prohlášeny památkovou rezervací lidové architektury.

- vesničky Plástovice a Malé Chrástky **vesnické památkové rezervace** – selské baroko
- Kostel sv. Jana Nepomuckého, pseudogotický z let 1860-1868
- Výklenková kaplička Nejsvětější Trojice, barokní z druhé poloviny 18.století
- v obci Plástovice se v minulosti točil film Mlhy na Blatech
- další kulturní památky:
- Sedlec: venkovská usedlost; tvrzíště; výklenková kaple
- Lékařova Lhota: silniční most
- Malé Chrástky: venkovské usedlosti; výklenková kaple; návesní kaple Jana Nepomuckého
- Plástovice: venkovské usedlosti; kovárna; návesní kaple
- Vlhlavy: venkovské usedlosti; hráz Vlhlavského rybníka; výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého
- Plástovice - **rodák** Jan Veselý (cyklista, titul cyklista století) – potenciál pro označení cyklostezky

A.1.1.10. Zahájí

Kolem roku 1300 byl na terénní vyvýšenině poblíž Mydlovar postaven kostelík Panny Marie, který byl první stavbou budoucí vsi. Na přelomu 13. a 14. století vznikla kolem tohoto kostela osada, což dokládají první písemné zprávy z roku 1352. Tehdy se osada ještě nazývala Vavřinčice. Roku 1399 se poprvé hovoří o této osadě jako o Zahagie, později Zahájí. Snad ke svému jménu Zahájí přišlo podle pověsti, která hovoří o kněžně, která sem, v dobách, kdy na Hluboké ještě nestál kostel, pravidelně

dojížděla na bohoslužby a pokaždé projížděla rozsáhlým lesem - HÁJEM. Proto přikázala, aby se místu říkalo ZAHÁJÍ.

Dnem 16. červencem 1652 je datována nejstarší zpráva o zdejší škole, která stávala již tehdy na téže místě jako dnes.

V době válek o rakouské dědictví došlo v roce 1741 k obsazení hradu Hluboká francouzským vojskem, proti kterému byl nasazen rakouský sbor knížete Jiřího Kristiána Lobkovice. 25. května 1742 se ves ocitla v centru bitvy mezi osmnáctitisíčovými oddíly francouzských vojáků a devítitisíčovým sborem Rakušanů vedených knížetem Jiřím Kristiánem Lobkovicem. Výsledek této události byl krutý - na polích kolem Zahájí během jediného dne vyprchaly životy stovky rakouských a více než dvoustet francouzských vojáků. Jejich těla byla pravděpodobně zakopána na místě dnešní křižovatky silnic ke Hluboké a ke Zlivi, na okraji lesa "Háje". Je zde postaven vysoký křížek. Na druhém konci obce byla postavena další boží muka na památku padlým francouzským vojákům - v roce 1932 je nechala postavit na své náklady francouzská vláda, která ani po 190 letech nezapomněla na své mrtvé vojáky pochované kdesi v dalekých Čechách. Také na obyvatele Zahájí však krutě dopadly následky bitvy - většina dřevěných usedlostí byla vypálena, uchráněn bojové vřavy nezůstaly dokonce ani kostel a fara. Dlouhých patnáct let trvalo, než se život ve vesnici vrátil do normálních kolejí. V roce 1772 postihl osadu velmi krutě hladomor, který si vyžádal 102 zahajských obyvatel. Poté nastává pro Zahájí už jen období rozvoje - začíná se s průmyslovou těžbou lignitu, železné rudy a kvalitní cihlářské hlíny.

- Areál kostela Zvěstování Panny Marie - kostel, fara čp.12, špýchar
- Boží muka

A.1.1.11. Zliv

Město Zliv leží 10 km severozápadně od Českých Budějovic a 4 km západně od Hluboké nad Vltavou. Vlastní městská zástavba je situována mezi rybníky Bezdrv (druhý největší rybník České republiky), Zlivským rybníkem a Mydlovarským rybníkem. Městem prochází důležitá železniční trať č. 190, spojující České Budějovice s Plzní.

V oblasti se nachází významné archeologické naleziště - v několika polohách (zejm. trať Varta) se nalézají odkryté soubory sídlištních a výrobních objektů z římské doby (0-400 n. l.). Na mírném návrší v jádru obce v trati U Jerhotů byl roku 1974 náhodně objeven poklad stříbrných mincí. Obsahoval 200 - 300 ks denárů velkého střížku jednoho typu z doby kolem r.1030. V 19. století byla založena keramická továrna a šamotka, která v současnosti patří firmě Schiedel. Z původní vesnické zástavby Zlivi se nedochovalo téměř nic, jedinou skutečně starobyloú památkou ve městě je dvouobloukový kamenný most z počátku 18. století přes Soudný potok, zdobený sochou sv. Jana Nepomuckého z roku 1724. Přibližně na západ od Zlivi je situována terénní stanice Jihočeské univerzity Vomáčka. V severozápadní blízkosti města se nachází také mydlovarské MAPE - bývalá chemická úprava uranové rudy.

Druhá polovina 19. století je ve znamení rozvoje Zlivi. Hodně k tomu pomohla stavba železniční trati České Budějovice - Plzeň, i když ke zřízení zastávky ve Zlivi došlo až v roce 1883 u silnice ze Zlivi do Pištína. Postavení schwarzenberské továrny na šamotové zboží dalo podnět ke zřízení železniční stanice, která byla od roku 1892 trvale obsazena výpravčími a rozšířena o třetí kolej. Byla zřízena pošta, telegraf a v roce 1890 škola. Na město byla obec povýšena v roce 1960.

- kamenný dvou obloukový most z 18.st se sochou J. Nepomuckého u silnice mezi Zlivi a Pištínem

A.1.2. Přírodní atraktivity

Z přírodního hlediska není mikroregion Blata nijak výjimečný, většina území je zemědělsky obhospodařována. Oblast je zajímavá spíše z ornitologického hlediska - významný je výskyt a hnízdění některých ptačích druhů na místních rybnících, např. kolpíka, volavky bílé. Významnými ornitologickými lokalitami jsou okolí obce Nákří, kde se nachází i několik turistických okruhů kolem místního rybníka. Tyto okruhy jsou velice dobře popsány, včetně mapek, na stránkách obce (www.nakri.cz). Dále pak je mezi ornitology známý tzv. Plástovický rybník, u obce Plástovice, který byl navíc kvůli výskytu vzácných druhů ptáků revitalizován z prostředků EU.

V oblasti se vyskytuje několik přírodních „neatraktivit“. Podnik MAPE – úpravna uranových rud, zbytky parovodu a zbytky po těžbě lignitu a související infrastruktury jsou v dané oblasti velkou ekologickou zátěží a problémem. Ještě dnes je možné v mikroregionu Blata lokálně najít zbytky po již ukončené těžbě lignitu a železné rudy, hlavně v okolí obce Zahájí. Dále se v této oblasti nachází poměrně bohaté naleziště cihlářské hlíny, s čím je od minulosti až do současnosti spojena cihlářská výroba ve městě Zliv.

Zajímavý je paleontologický nález prehistorických kmenů v cihelně ve Zlivi v r. 2014.

Další drobné přírodní atraktivity uvádí Tab. 6. 19.

Tabulka 6. 19 Přehled drobných přírodních atraktivit mikroregionu

Název obce	Přírodní atraktivity
Čejkovice	• Obcí procházejí cyklotrasy 1086, 1082, 1109 a značená cesta KČT na západním okraji obce. • Mezi Dolním Mlýnským a Blatcem jsou umístěny sádky a chovné rybníky. • <i>významné krajinné prvky</i>: Dubové stromořadí u lesní cesty SSV od obce Čejk.; Liniový porost dřevin J od Čejkovic; Liniový porost dřevin JZ od Čejkovic; Liniový porost dřevin ZJZ od Čejkovic; Liniový porost v zem. pozemcích JZ-ZSZ od Dasného; Listnaté stromořadí ZJZ od obce Čejkovice; Porost dřevin J od obce Čejkovice; Skupina stromů VSV od obce Čejkovice
Dívčice	• MAPE – úpravna uranových rud - bývalá chemická úpravna uranové rudy, která se rozkládá mezi obcemi Mydlovary, Zahájí, Olešník, Nákří a Dívčice, poblíž města Zliv. Součástí areálu je 286 ha uranových odkališť, která představují jednu z nejzávažnějších ekologických zátěží v celé České republice. • Obcí Dívčice procházejí cyklostezky č. 1080, 1083, 1084 a 1101, územím prochází značená turistická trasa KČT s výchozími na vlakovém nádraží.
Dříteň	• Obcí procházejí cyklotrasy 1078, 1101, 1102, 1009 • Území bohaté na cihlářské suroviny a jíly. • Evropsky významná lokalita: PR Radomilická mokřina
Hlavatce	• Obcí prochází cyklostezka od Netolic s napojením na naučnou cyklostezku Historická krajina Netolicko v Olšovicích a pokračuje dále na blata a Hlubokou n/Vlt. Při ní, směrem na Olšovice leží samota, původně stanice lanovky ještě z doby Rakouska–Uherska. Lanovka měla dopravovat uhlí z lignitových dolů do továrny Triumf u Netolic. Celý projekt se záhy ukázal jako podvod a zkrachoval. Místní nenáročný terén, množství památek a zajímavostí je ideálním místem pro cykloturisty.
Mydlovary	• PR Mokřiny u Vomáček
Nákří *	• kamenná vyhlídka nad obcí • NATURA 2000 – ptačí oblast Českobudějovické rybníky • Rybník Velké Nákří (rozloha 42,49 ha), jižně od obce. Ostrovy na něm jsou významné útočiště hus velkých a jiného vodního ptactva, jako na jediném místě v Česku zde pravidelně hnízdí několik párů kolpíka bílého (<i>Platalea leucorodia</i>). • rozvodí Blanice a Vltavy

	• ornitologická pozorovatelna • mapky stezek kolem rybníků a průvodci k nim na www stránkách obce •
Olešník	• v obci koupaliště
Sedlec	• oblast NATURA 2000- ptačí oblast • Plástovický rybník – významná ornitologická lokalita • rybník Velký Karasín u Vihlav – přírodní památka • památná strom –dub letní • Významné krajinné prvky: Dvorské, obec Plástovice; K lesu - plocha u křížku - Plástovice; Ke Stoce -křížek, Plástovice; Nové - Plástovice; Oboustranná alej podél příjezdové komunikace; Oboustranné stromořadí podél cesty přes Soudný pot; Odměny oboustranné stromořadí - Sedlec; Velká louka – Sedlec
Zliv	• Přírodní rezervace mokřiny u Vomáčků • terénní stanice Jihočeské univerzity Vomáčka v lokalitě PR mokřiny u Vomáčků • významný krajinný prvek: Hrázový porost rybníka Bezdrev

* obec není členem SO Blata, ale leží v centru regionu a je tudíž logicky spojena jak svým potenciálem, tak i využitím pro CR

A.1.3. Podmínky pro turistiku

V mikroregionu nejsou vhodné podmínky pro vodní turistiku, protože je tady absence větších vodních toků. Stejně tak nabídka značených turistických tras je velice chudá. Mikroregionem prochází pouze jedna značená turistická trasa – zelená – z Hluboké nad Vltavou do Dívčic. tato trasa vede kolem pomníku J. Kubaty a centrem Zbudovských blat. Toto omezení je způsobeno jednak historickým využíváním krajiny (zemědělství) a s tím spojeným vzhledem krajiny, tak i poměrně nezajímavým plochým terénem oblasti.

„Plochý“ terén Zbudovských blat naopak má jistý potenciál pro pěší turistiku anebo lehčí cyklistické výlety (např. rodiny s dětma). Oblastí neprochází žádná významná cyklostezka, která by byla propagovaná na oficiálních cyklistických portálech (např. Nadace Jihočeské cyklostezky). Většina významných cyklostezek vede z Českých Budějovic na Hlubokou nad Vltavou, případně z Českých Budějovic do Holašovic (tato cyklostezka prochází obcí Čejkovice, která patří pod SO Blata). Asi nejvýznamnější cyklotrasou (značenou cyklostezkou) je stezka kolem pomníku Jakuba Kubaty na Zbudovských blatech. Vzhledem k velkému množství kulturních památek ve stylu selského baroka a historii Zbudovských blat by stálo za zvážení vyznačení cyklostezky spojující tyto historicky významná místa.

V mikroregionu Blata jsou dvě jízďárny (Dubenec, Plástovice). Zařízení jsou využívány pro výcvik koní a pro pořádání soutěží (např. Mistrovství republiky, Rodeo, soustředění pro talentovanou mládež, parkurové závody atd.).

Tradice a slavnosti

V mikroregionu je u obyvatel velmi silný pocit patriotismu s historií regionu. Pověst o Jakubovi Kubatovi je v kraji velice známá a živá. V tomto směru vidíme potenciál využití pro např. vyznačení speciální cyklotrasy po Zbudovských blatech provázanou jejich historií a architekturou. Příležitostně se v obci Zbudov a u pomníku J. Kubaty konají slavnosti J. Kubaty (např. v r. 2004 při příležitosti 100 let od postavení pomníku, v r. 2014 při příležitosti 110. výročí odhalení pomníku).

V regionu jsou stále živé tradice – téměř v každé vsi se staví Máj, na podzim se slaví Posvícení a často ve vsi slaví i poutě.

V obci Pištín je dnes velice aktivní **Obec baráčnická**. Baráčníci vznikli v 70. letech 19. století v Kolíně, kde se utvořila stolní společnost, jejíž členové rozpracovali myšlenku navázat na nejlepší tradice českého národa, jež se nepodařilo vymístit ani v období útisku a ponížení v habsburském područí. Tato společnost drobného českého lidu, řemeslníků, zemědělců apod., scházela se v hostinci který nesl název "Baráček". K tomuto přízvisku pomohla i jiná skutečnost. Stolní společnost od prvopočátku bojovala za čistotu českého jazyka, za odproštění od německých výroků. Jednalo se o to, že právě v chudých dřevěných domcích, často pokrytých slámou a šindelem, udržela se česká řeč a národní vědomí i pravé češství v době, kdy města se poněmčovala a český národ byl považován za vymírající. Z těchto malých domků, baráčků, vyšli osvícenští buditelé, národní obrozenci, tak jak jejich jména známe z historie českého národa v době obrozenecké. A proto členové této společnosti si začali říkat "BARÁČNÍCI". V duchu obětavé a nezištné práce mužů i žen, kteří vnášeli neochvějně a trpělivě do širokých lidových mas. Spolek se úspěšně šířil dál i do Českých Budějovic.

Hlavní náplní je uvědomování si češství a lásky k mateřskému jazyku, zvyků, tradic, lidových pracovičích i slavnostních krojů, písní a tanců, pořádání různých zábavních a humanitních akcí. Vyhledávanými akcemi se staly krojované plesy s "Českou besedou". Dodržování rituálů při správním zasedání obcí, žup i Veleobce. Baráčníci si ponechali názvy svých činností, rychtář, pan tatínek, paní maminka, syndik, berní, slídil účtů, vzdělovatel, šafář, švandymistr, dráb, ponocný. Členové se oslovují "te-tičko" a "sousedě", všichni si tykají bez ohledu na věk či titul, kde jsou si všichni rovni. Obec baráčnická Pištín má 45 členů a patří do 10 župy Josefa Holečka ve Vodňanech. Byla založena v r. 1936. Každý rok je pořádán Staročeský bál, výroční zasedání a každým pátým rokem slavnost Obce s krojovaným průvodem obcí. Také navštěvují ostatní Obce v Jihočeském kraji. Pištínští Baráčníci svou aktivitou dosáhli na "Perlu Jižních Čech".

Infocentra

V mikroregionu se nachází 2 infocentra – v obci Plástovice (otevřeno pouze v letním období) a ve Zlivu (podrobnější údaje o něm jsou na stránkách města dost těžko dohledatelné). Infocentrum v Plástovicích, které leží jak na cyklostezce ze Zbudova tak zároveň ve vesnické památkové rezervaci selského baroka má potenciál rozvoje především v oblasti propagace této architektury a místní historie.

Filmy

Je dobré poukázat na fakt, že jižní Čechy jsou bohaté nejen svými různorodými přírodními předpoklady a historickými atraktivitami, ale jsou populární i pro filmaře. V mnohých vesnicích v Jihočeském kraji, i v ORP České Budějovice se už filmy natáčely a podle o.s. Jihočeský patriot, které má přímo v náplni propagaci regionu pro filmaře a spolupráci s nimi v průběhu příprav na natáčení se v krátké době i několik filmů chystá. Slavné filmy natáčené v jižních Čechách (např. Babobřevsky, kamňák atd.) zhlédne ročně na miliony diváků. Jižní Čechy se tak stávají skutečnou doslova výstavní vitrinou JČK a to i v zahraničí.

V minulosti se na území mikroregionu Blata točily např. filmy Mlhy na Blatech na motivy knihy K. Klostermanna, anebo Mezi námi zloději (oba v Plástovicích), dále pak film Prodaná nevěsta v nedalekých Holašovicích (patřících do mikroregionu Blanský les –podhůří, anebo již zmiňované Babobřevsky I-III v Pištíně, Hlubocku a okolí, Záboří, Dobčice.

Navíc natáčecí štáby jsou zde kompletně ubytované a využívají i lokálního servisu a služeb, včetně cateringu atd., což prodlužuje nejen dobu pobytu v jižních Čechách, a to již při samotné přípravě fil-

mů, ale i následnému využívání služeb a filmové turistice. V této oblasti je zajisté velký potenciál rozvoje, vzhledem k bohatosti přírodních i architektonických lokalit.

Navíc, na místa, kde se filmy natáčejí, se v budoucnu přijdou lidi i podívat, takže je tady i potenciál rozvoje pro „filmovou turistiku“ ve smyslu např. cyklostezka po stopách filmu Babobřesky atd.

A.1.4. Ostatní atraktivity

Téměř v každé obci mikroregionu existují dětská hřiště a knihovny, která slouží především pro potřeby místních obyvatel. Většinou jsou volně přístupná, takže je možné i využít pro návštěvníky ubytovacích zařízení v mikroregionu.

V letním období jsou asi největším lákadlem přírodní koupaliště Mydlák u Mydlovarského rybníku (Zliv), venkovní plavecký bazén v Olešniku a aquapark na Hluboké nad Vltavou. Dalšími možnostmi přírodního koupání v okolí jsou pískovna Závlahy, rybník Bezdrev.

Bohatá síť sportovišť zajišťuje poměrně dobré sportovní vyžití v regionu. Ve většině obcí se nachází fotbalové hřiště úzce spojeno s činností místních sportovních klubů.

Region nabízí možnost rekreačního rybaření na četných rybnících (např. Bezdrev, Mydlovarský), ale i sportovní rybaření na rybníku Jaderský (Zliv).

Pro individuální a kolektivní sporty poskytuje velice dobré zázemí sportovní areál Hluboká nad Vltavou (<http://www.hluboka.cz/sport>). Kromě toho se v mikroregionu nachází dvě hřiště pro petangue (Mydlovary, Pištín), tenisové kurty (Olešník, Zliv, Sedlec).

Pro možnosti rekreace a kempování slouží kempy u rybníka Bezdrev, kemp Křivonoska (Hluboká nad Vltavou). Kromě toho je možné najít i nabídku kempování při ubytovacích zařízeních, např. v okolí Hluboké nad Vltavou.

A.1.5. Návštěvnost vybraných atraktivit

V mikroregionu SO Blata (pokud nebudeme uvažovat o městě Hluboká nad Vltavou) se nenachází žádná výrazná turistická atrakce, u které by byla sledovaná návštěvnost.

Zbudovské slavnosti – r. 2004 cca 300 návštěvníků, r. 2014 cca 500 návštěvníků

A.1.6. UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ KAPACITY

V MIKROREGIONU SO BLATA SE NACHÁZÍ CELKEM 6 ZAŘÍZENÍ NABÍZEJÍCÍCH UBYTOVÁNÍ I STRAVOVÁNÍ, 4 ZAŘÍZENÍ NABÍZÍ POUZE UBYTOVÁNÍ A 5 ZAŘÍZENÍ POUZE STRAVOVÁNÍ (TAB. 19). DALO BY SE ŘÍCT, ŽE V OBLASTI UBYTOVACÍCH A STRAVOVACÍCH KAPACIT MÁ SO BLATA JISTÉ REZERVY.

Tabula 6. 20 Ubytovací a stravovací kapacity na území SO Blata

Nabízí:	Ubytování i stravování	Pouze ubytování	Pouze stravování	Nabídka mikroregionu CELKEM
SO Blata	6	4	5	15

Ubytovací a stravovací kapacity podle obcí v mikroregionu.

Druh ubytovacího zařízení	Obec
Ubytování	Dívčice, Olešník, Pištín, Sedlec, Zliv
Stravování	Olešník, Pištín, Sedlec, Zliv
Pohostinství	Dívčice, Zliv, Hlavatce

Tabulka 6. 21 V tabulce zpracované dle dat z ČSÚ jsou uvedeny nejen počty zařízení hromadného ubytování, ale také počet ekonomických subjektů, které podnikají v oboru a tvoří skupinu více než 10% RES v regionu. Pozn. obce Nákří, Malšín, Truskovice nepatří do ORP České Budějovice.

Obec název	Hromadná ubytovací zařízení - hotely, motely	Hromadná ubytovací zařízení - penziony	Hromadná ubytovací zařízení - turistické ubytovny	Hromadná ubytovací zařízení - kempy, chatové osady	Hromadná ubytovací zařízení - ostatní	RES - Ubytování, stravování a pohostinství – rok 2012
Dasný	0	0	0	1	0	5
Mydlovary	0	0	0	0	0	2
Nákří	0	0	0	0	0	1
Hlavatce	0	0	0	0	0	1
Pištín	0	1	0	0	0	5
Zahájí	0	0	0	0	0	1
Malšín	0	0	0	0	0	1
Truskovice	0	0	0	0	0	1
Čejkovice	0	0	0	0	0	6
Dívčice	0	0	0	0	1	3
Dříteň	0	0	0	0	0	12
Olešník	0	0	0	0	1	2
Sedlec	1	2	0	0	0	5
Zliv	0	2	0	1	0	37

(Zdroj: Rozvojová strategie MAS Rozkvět 2014-2020)

A.2. CHARAKTERISTIKA POTENCIÁLU

A.2.1. INFRASTRUKTURA - SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Základní komunikační síť mikroregionu tvoří silnice první třídy č. I/20 (České Budějovice – Písek), která prochází jižním okrajem území mikroregionu. Silnice přímo prochází pouze místní částí obce Pištín Česnovicemi. Ostatní obce jsou na ni napojeny prostřednictvím silnice druhé třídy č. II/122 a sítě silnic třetí třídy. Silnice I/20 spojuje západní Čechy z oblasti Plzně s jižní částí jižních Čech a prostřednictvím silnice I/34 dále s východními oblastmi republiky, Slovenskem a dalšími státy. Její dopravní význam místní, regionální i celostátní je značný. V Českých Budějovicích plní silnice I/20 významnou přepravní funkci, proto bylo rozhodnuto, že dojde v úseku Pištín - České Vrbné k přestavbě silnice. Současný průtah silnice I /20 Česnovicemi a Dasným je dopravně i z hlediska vlivu na životní prostředí značně nevyhovující. Směrové i výškové parametry současné silnice I /20 jsou v celém řešeném úseku poplatné původnímu vedení této komunikace z dob jejího spontánního vzniku v minulých obdobích. Značná část úseků je nepřehledná, což znemožňuje bezpečné předjíždění. Tato závadnost spočívá jednak v zbrzdění dopravy po silnici I /20 a zároveň v problematice bezpečnosti pro obyvatele obou obcí z hlediska místního provozu a z hlediska hluku a výfukových plynů z vozidel tranzitujících skrz zastavěné území těchto obcí. Trasa silnice I/20 v daném úseku mezi Sedlecem a Českým Vrbným byla navržena podle územního plánu a podle schválené varianty A ze studie z roku 1998 v severním obchvatu Česnovic a Dasného. V budoucím pokračování přestavby silnice I/20 severním směrem se počítá s propojením rekonstruovaných úseků až ke stavbě přeložky silnice I/20 kolem Vodňan. Vyložením tranzitní dopravy mimo Česnovice a Dasné dojde k výraznému zvýšení faktoru pohody obyvatel, snížení hlukosti a imisí a zvýšení bezpečnosti a plynulosti provozu. Zároveň dojde také ke zvýšení kapacity silnice Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR Mikroregionem prochází železniční trať č. 190 se zastávkami v obcích mikroregionu Zliv, Zbudov a Dívčice, která zajišťuje osobní a nákladní dopravu. V

únoru 2011 byla zrušena trať č. 193 Netolice – Dívčice, procházející mikroregionem, z důvodu ztrátového provozu a nahrazena dopravou autobusovou.

A.2.2. Malé a střední podnikání v mikroregionu

Následující přehled uvádí aktivně působící nezemědělské subjekty (drobní podnikatelé) v jednotlivých obcích na SO Blata, které mají **přímou souvislost s cestovním ruchem v regionu**. Přehled neuvádí ubytovací a stravovací zařízení, které už byly uvedeny v kapitole A.2.6.

- CROSSING s.r.o. (Dubenec) jízdnárna (Dívčice)
- Lihovar a pálenice Chvalešovice (Dříteň)
- Keramika Prček Pavel (Olešník)
- Petr Chaloupek – Firma Pletka – čerpací stanice, bistro (Pištín, část Češnovice)
- Sedlec
- Ranč PATRIOT– jízdnárna a ustájení koní (Sedlec, část Plástovice)

Management cestovního ruchu

Turisticky zajímavé cíle v regionu jsou obsaženy v mobilním průvodci regionem MAS Rozkvět, současně jsou propojeny webové stránky MAS a obou svazků obcí Blata a Blanský les-Podhůří tak, aby byly sdíleny kulturní kalendáře.

Vzhledem k velkému potenciálu cestovního ruchu pro zaměstnanost v regionu MAS Rozkvět, byla oblast „cestovní ruch“ zvolena již v předchozím období jako jedna z prioritních. Pro další rozvoj cestovního ruchu a zvýšení jeho konkurenceschopnosti se MAS chystá zaměřit na rozsah a kvalitu poskytovaných služeb a odpovídající infrastrukturu zázemí, zlepšení dopravní dostupnosti turistických destinací a tvorbu a inovace nabízených produktů cestovního ruchu.

Nezbytné je další rozšiřování využití uplatnění moderních forem marketingu a destinačního managementu. (Zdroj: Rozvojová strategie MAS Rozkvět 2014-2020)

A.2.3. Marketing cestovního ruchu a meziobecní spolupráce

SO Blata je členem MAS Rozkvět. Většina projektů sloužících k propagaci mikroregionu a podporu cestovního ruchu byla realizována v rámci členských obcí a SO MAS Rozkvět:

- S Peklíkem na vandr – (2012-2013) společný projekt MAS Blanský les - Netolicko a MAS Rozkvět. Cílem tohoto projektu je rozšíření a zlepšení turisticky atraktivních podmínek v regionech MAS, a to především pěší turistiky. Dále je výstupem projektu vyhledání a vyznačení nové sítě turistických a vycházkových tras včetně oživení historické obchodní Linecké stezky, vytvoření sítě odpočinkových zastavení, uspořádání živých akcí (tematických výletů a jarmarků) a tím zvýšení návštěvnosti regionu spolupracujících MAS. Veškeré aktivity budou realizovány s ohledem na posílení marketingové značky regionu MAS Blanský les - Netolicko, kterou je postavička Peklíka a její rozšíření na sousední území MAS Rozkvět.
- S Peklíkem na výlet – krajem pod Šumavou (2013-2014) – společný projekt MAS Blanský les - Netolicko a MAS Rozkvět. Návaznost na Rozvoj destinačního managementu v regionu Blanský les – Netolicko (SROP). Cílem projektu je rozšíření a zlepšení turisticky atraktivních podmínek spolupracujícího zájmového území, vytvoření webového mobilního průvodce s interaktivním mapovým portálem a dalšími doplňkovými službami, vytvoření sítě odpočinkových zastavení, Uspořádání cyklovýletů. Konkrétní výstup_ www.blanet.cz, logotyp Peklíka. Projekt sloužil na posílení marketingové značky regionu.

- „DĚDICTVÍ REGIONU: po stopách předků“ (2009-2010) ve spolupráci s partnerskou MAS „CHANCE IN NATURE – **LOCAL ACTION GROUP**“ **podpořený z Programu rozvoje venkova**. Hlavním cílem Projektu **Spolupráce** bylo podpořit využívání přírodního a kulturního dědictví v regionech spolupráce, zmapovat společný region z hlediska historických souvislostí „po stopách předků“, a předat toto poselství generacím současným i příštím. Vytvořit základ sítě podpory cestovního ruchu a turismu v regionu spolupráce. Konkrétní výstup pro mikroregion SO Blata– brožury: Lidová architektura Zbudovských blat, Tradiční Zbudovská blata, Zbudovský rychtář Jakub Kubata.
- Zvyky a tradice na obou stranách hranice (2013-2014) – společný projekt MAS Blanský les - Netolicko, MAS Rozkvět, MAS Vodňanská ryba, Mas Strakonicko a MAS Česká Kanada. Cílem projektu je živý venkov založený na tradicích, využívající lidský potenciál pro rozvoj venkovských oblastí, neboť občanskou společnost udržuje uchovávání tradičních slavností, lidových zvyků a folklór. Hlavním cílem projektu spolupráce je ochrana společného kulturního bohatství, uchovávání a rozvíjení českých i slovenských lidových zvyků, tradic a národních kulturních hodnot, zejména v oblastech řemeslné výroby, lidové hudby, tance a zábavy a výměna zkušeností partnerských MAS v oblasti udržitelného rozvoje venkova s přihlédnutím ke specifikům partnerských regionů. Jedním z důležitých výstupů projektu bude zpracování studie krojů prácheňských, blatských a baráčnických na území jižních Čech a analýza baráčnické tradice v regionu spolupráce. Studie vznikne jako součást přípravy na zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje
- Víceúčelové hřiště v Pištíně. V r. 2014-2015 je plánovaná výstavba sportovně rekreačního areálu pro podporu cestovního ruchu v oblasti jihočeských Blat. Realizací projektu bude vytvořen další turistický cíl, který přispěje ke zvýšení využití turistického potenciálu území. Navrženo je nové víceúčelové hřiště s elastickým povrchem, objekt zastřešeného zázemí s pódiem a základním technickým vybavením pro hudební produkce, včetně skladů a to i skladu sportovního nářadí a náčiní, zpevněná plocha pro možnost využití jako taneční parket před pódiem, s tím související příjezdová komunikace v areálu parkoviště pro osobní auta podél západní hranice areálu. Partnery projektu jsou Svazek obcí Blata a MAS Rozkvět.

A.3. SWOT MIKROREGION SO BLATA

Silné stránky	Slabé stránky
• dobrá dopravní dostupnost regionu • příznivá poloha regionu v těsném sousedství krajského města České Budějovice a města Hluboká nad Vltavou • významný turistický cíl - Hluboká nad Vltavou ve vzdálenosti cca 10km • architektonická návaznost selského baroka na katastr Hluboká nad Vltavou s výskytem stejného typu architektury • relativně nepoškozené životní prostředí velké části mikroregionu • rozvíjející se sektor malého a středního podnikání • rozvinutá spolková činnost ve všech obcích mikroregionu • existence lokálního a regionálního patriotismu u obyvatel mikroregionu • vysoká autorita obecních samospráv v obcích regionu • kvalitní informovanost veřejnosti o dění v regionu • existence www.stránky SO Blata • provázanost a spolupráce mezi SO Blata a MAS Rozkvět	• špatný technický stav místních komunikací • chybí jednotný informační a komunikační systém SO Blata • existence nadregionální ekologické zátěže - kaliště MAPE v Mydlovarech • nedostatek finančních prostředků obcí na realizaci infrastrukturních projektů • malý počet, až absence společných mikroregionálních akcí, projektů, programů • nevyužitý potenciál mikroregionu v oblasti rozvoje cestovního ruchu/trávení volného času občanů mikroregionu (chybí napojení na zajímavá místa mikroregionu, společná propagace, provázanost služeb atd. • většinu rybníků v oblasti nelze využít pro rekreační účely - slouží pro chov ryb • úbytek kvalifikovaných pracovních sil migrací či dojížděním mimo region za prací • nedostatečný technologický a investiční rozvoj současných podnikatelských subjektů • nedostatečná propagace a spolupráce v propagaci jedinečného architektonického slohu, tzv. selského baroka
Příležitosti	Ohrožení
• využívání dotačních titulů, strukturálních fondů EU, národních dotačních politik a krajských grantů pro financování projektů • přítomnost velkého počtu vesnických památkových zón a rezervací se specifickou a unikátní architekturou selského baroka • historická pověst o J. Kubatovy a konání slavností u pomníku J. Kubaty • spolupráce s aktivními subjekty v regionu v rámci projektů založených na principu partnerství • další rozvoj malého a středního podnikání v regionu • další rozvoj kvalitních spolkových a volnočasových aktivit jako prevence sociálně-patologických jevů • větší spolupráce obcí v rámci mikroregionu, příprava a realizace společných akcí, projektů, propojení muzeí • intenzivnější vzájemná komunikace a informovanost obcí v rámci mikroregionu • přítomnost ornitologických lokalit v okolí Nákří a Sedlece • využití „filmové“ turistiky na propagaci regionu a udržení turistů v regionu	• nedostatek finančních prostředků (obce, sdružení obcí) na spolufinancování realizace projektů • obecný nedostatek finančních zdrojů (nízká daňová výtěžnost obcí, nedostatek centrálních finančních zdrojů pro obnovu památek, komunikací atd.) • zhoršování technického stavu komunikací vlivem růstu dopravního zatížení komunikací na území mikroregionu • stárnutí obyvatelstva na venkově, odchod mladých, vzdělaných lidí z území • znečištění životního prostředí (zvláště zhoršování kvality ovzduší v souvislosti s lokálními zdroji vytápění/ návratem k vytápění domácností pevnými palivy) • malá spolupráce mezi jednotlivými obcemi v rámci mikroregionu, nekoordinovaný rozvoj

B.2. MIKROREGION BLANSKÝ LES –PODHŮŘÍ

Popis mikroregionu

Mikroregion SO Blanský les – podhůří vznikl v roce 2000 a je to společenství 20 jihočeských obcí vzájemně si blízkých především geografickou polohou, přírodním prostředím, kulturně historickými tradicemi a hospodářskou a demografickou skladbou (Obr. 6. 26). Mottem svazku je: „Jsme si blízcí hodnotami přesahujícími rámec jednoho života.“ To dostatečně vyjadřuje potenciál regionu ne jenom v oblasti ČR.

Mikroregion o rozloze území 18 000 ha a počtu obyvatel 9 700 se nachází v jihozápadní části ORP České Budějovice. Je ohraničen na západní straně hranicí okresu Č. Budějovice s okresy Český Krumlov a Prachatice pod dominantou pohoří Blanského lesa, hory Kletř (1084 m. n. m.). Všechny obce, patřící do mikroregionu, zároveň patří i do ORP České Budějovice. Obce: Boršov nad Vltavou, Braníšov, Břehov, Čakov, Dubné, Habří, Homole, Hradce, Jankov, Kamenný Újezd, Kvítkovice, Lipí, Planá, Radošovice, Strýčice, Včelná, Vrábče, Záboří, Závraty, Žabovřesky

Obrázek 6. 26 Poloha mikroregionu SO Blanský les-podhůří v rámci ORP České Budějovice

Mikroregion SO Blanský les – podhůří je součástí většího mikroregionu patřícího do působení Místní akční skupiny Blanský les – Netolicko o.p.s., která je tvořena třemi SO (kromě Blanský les - podhůří ještě Netolicko a Podkletí) a rozkládá se v okresech Prachatice, Český Krumlov a České Budějovice. Území MAS tvoří celkem 34 obcí, z toho 20 obcí padá do působení SO Blanský les – podhůří na území ORP České Budějovice (základní údaje viz tabulka).

Území mikroregionu se rozkládá v atraktivní krajině mezi nejvyhledávanějšími turistickými centry jižních Čech – Českým Krumlovem (případně Zlatou korunou) a Českými Budějovicemi. Tyto velká města tvoří přirozenou nabídku turistických služeb od ubytování, restaurací až po turistické zajímavosti. Přesto je každé z měst velmi specifické a region jako potenciální destinaci vnímají obyvatelé a turisté každého z nich trochu jinak.

Město Český Krumlov je prvořadou destinací jižních Čech, která svým významem daleko přesahuje hranice kraje. Co se týče vztahu sledovaného území k Českému Krumlovu, je pro návštěvníky zajímavá především oblast Blanského lesa. Město spojuje s regionem několik cyklostezek, dobré je i turistické značení Českého Krumlova. V Českém Krumlově se také nachází jedno z nejlepších informačních center v ČR s celoroční otevírací dobou, které je hlavním distributorem informačních služeb pro turisty.

České Budějovice jsou kulturním a turistickým centrem celých jižních Čech. V počtu chráněných objektů jsou hned po Českém Krumlově na druhém místě. Svým významem jsou spíše kulturním a hospodářským centrem. Ve vztahu k sledovanému území jsou České Budějovice zdrojem především jednodenních návštěvníků, kteří hledají odpočinek i sportovní vyžití právě v okolí Kletě, která je součástí CHKO Blanský les. Mnoho turistů přijíždějící na jih Čech je právě ubytováno v Českých Budějovicích, potenciál má město především v nabídce pro zahraniční klientelu. Napojení města na region je dobré a je třeba jej dále udržovat a vylepšovat.

Historické souvislosti mikroregionu

Krajina v jihozápadní části dnešního Českobudějovicka byla osídlena již od staršího pravěku, jak o tom svědčí četné archeologické nálezy zejm. v okolí Boršova nad Vltavou, Březí, Dehtáře (rozsáhlé archeologické naleziště), Dubného, Homolí (mimořádná koncentrace pravěkých sídlišť), Jankova (1998 nalezen bronzový poklad knovízské kultury), Kaliště u Lipí, Kamenného Újezda (samota U Kotka, Obecní les), Kosova, Korosek, Lipí, Opalic, Radošovic, Vrábče (intenzivní osídlení ze střední doby kamenné), Záboří a Žabovřesk (rozsáhlé polykulturní sídliště existující od mladší doby bronzové).

Písemné zprávy z dob nejstaršího slovanského osídlení pocházejí z počátku 7. století. Charakteristické pro jižní Čechy bylo spojení se sousedními územními celky jen cestami přes říční rozvodí a přechody položenými vysoko, v nadmořské výšce 500 až 600 metrů nad mořem. Oblast dnešního mikroregionu v českobudějovické pánvi tvořila samostatnou enklávu, sevřenou mezi hlavními obchodními stezkami vedoucími z Horních Rakous (Podunají) a Bavorska (Zlatá stezka z Pasova). Hranice starého Doudlebska přecházela nad Boršovem z levého břehu Vltavy na pravý a táhla se odtud pod Kamenným Újezdem k Vidovu. Podobně jako zemské byly i krajské (župní) hranice porostlé hustými hvozdy. Nejkratší spojení župních hradů Doudleb a Netolic vedlo přes Vltavu nad Boršovem, název obce Závraty (brána, vrata) naznačuje, kudy cesta vedla dál a kde patrně přecházela přes župní hranici. Stezka se u Kamenného Újezdu připojovala na významnou obchodní stezku z Horních Rakous přes Freistadt (Cáhlav) do Čech. Rozvoj obchodu a dopravy na historických cestách provázela výstavba hradišť a opevnění.

Strýčice, Záboří, Holašovice a sousední sídla byla již od konce 13. století až do poloviny 19. století součástí pozemkových držav vyšebrodského kláštera. Klášter 1623 koupil panství Habří s vesnicemi Habří, Kvítkovice, a Slavče a 1630 Čakovec. V dlouhodobém horizontu se to projevilo odlišným způsobem hospodaření, kdy pěstování obilí v této části ustupovalo *chovu dobytka*. Jiná byla i národnostní skladba obyvatelstva, které v netolickém jazykovém výběžku vytvořilo velmi pevně ohraničený *německý jazykový ostrůvek uvnitř souvislého českého osídlení*. Tato jižní část hlubockých Blat směrem k Blanskému lesu také vykazuje rozdíly ve vztahu k sousednímu kulturnímu okruhu tzv. selského baroka v okolí Plástovic. Ještě v období mezi světovými válkami v této části mikroregionu tvořili Němci většinovou populaci. Ve Strýčicích působila souběžně německá a česká škola, také na 40 % obyvatel obce Homole představovali Němci. Masivní poválečná migrace pak přivedla do těchto oblastí přistěhovalce bez vazby k místu.

Na vývoji jednotlivých obcí měly bezprostřední vliv sousedství a zájmy královského města Českých Budějovic, stejně jako hlubockého a krumlovského panství a cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě. Ničivé dopady přinesly morové rány (např. 1520-5 vymření prakticky všech obyvatel Holašovic) a válečné konflikty, především třicetiletá válka. Významné změny v této části předlitavských zemí Rakouska - Uherska přinesly reformy v 18. a 19. století, vedoucí k samosprávě obcí, stejně jako světové války a revoluce ve 20. století. Zatím poslední historický mezník představují správní a politické reformy v 90. letech 20. století

Přírodní podmínky

Mikroregion Blanský les-podhůří se rozkládá v atraktivní krajině mezi nejvyhledávanějšími turistickými centry jižních Čech – Českým Krumlovem (případně Zlatou korunou) a Českými Budějovicemi. Tato malebná a mírně zvlněná krajina, ležící na přechodu mezi Šumavským podhůřím a Českobudějovickou páneví je typická nejen svým množstvím historických a kulturních památek, ale i četnými cennými přírodními lokalitami. Samotný název napovídá, že část území mikroregionu tvoří CHKO Blanský les (Obr. 27), který významně určuje charakter CR a volnočasových aktivit v regionu. Na druhé straně jakýkoliv rozvoj v oblasti cestovního ruchu nesmí jít proti zájmům zachování přírody. Kapacity oblasti jsou vysoko nad současným stavem, ohrožením v tomto směru představuje pouze počet návštěvníků Kleti. V tomto směru je nezbytná spolupráce se Správou CHKO, aby nedocházelo k devastaci přírody nebo naopak k nesmyslnému blokování projektů v zájmu ochrany přírody.

Obrázek 6. 27 Hranice CHKO Blanský les

(Zdroj: <http://netolicko.turisticke-informace.cz>)

Českokobudějovická pánev severozápadně od Českých Budějovic představuje plochou sníženinu s mírně zvlněným reliéfem při okrajích a na rozvodích. Jedná se o typ reliéfu tektonického původu s akumulační výplní (viz značná mocnost risských terasových štěrkopísků v jižním okolí Českých Budějovic při dubenském zlomu a erozně denudačním povrchem. Geomorfologický podcelek v jihovýchodní části tvoří Blatská pánev, s názvem odvozeným od Zbudovských Blat. Plochý akumulační reliéf střední části pánve s průměrnou nadmořskou výškou 380 - 390 m je tvořen především kvarténními uloženinami Vltavy a jejích přítoků. Z erozně denudačního reliéfu při jižním tektonickém okraji pánve vystupují ojedinělé kopce převyšující vrstevnici 400 m: kóta 460 m v homolských lesích, kóta 438 m v tzv. Třebínských kopcích jihozápadně od Dubného a krystalická hrást Vráže (480 m) jihovýchodně od Dehtářského rybníka, nejvyšší místo celé Českokobudějovické pánve, oddělující tektonický Čakovský příkop, zaplněný rybníky a protékaný Dehtářským potokem. Nejvýznamnější hornatinou je masiv Blanského lesa, součást jihočeského granulitového pásu, silně metamorfovaného komplexu vyvřelých hornin (světlé granuly a granulitové ruly, pyroxenické až amfibolické granuly a příbuzné horniny). Proslulá jsou zdejší naleziště tektitů - vltavínů v pískovnách. Na katastru Kamenný Újezd probíhala v 19. století těžba antracitu a grafitu.

Region spadá do klimatické oblasti chladné a mírně teplé. Poloha v závětří Šumavy je příčinou relativně menšího množství srážek. Klet je nejen málo větrná, ale též relativně teplejší. Velký klimatický význam v oblastním měřítku má teplý padavý výsušný vítr, tzv. šumavský fén, který otepluje místní klima a přináší sucho. Průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou je 58 - 65 dnů. Pro vrchol Kleti je celoroční suma slunečního svitu uváděna 1 887 hodin a průměrný roční srážkový úhrn na Kleti činí 720 mm, v Křemežské kotlině je to pouze 560 mm. (pro porovnání: roční úhrn na šumavských pláních je téměř dvojnásobný). Klimatické podmínky jsou klíčové zejména při rozhodování o stavbě sjezdových a běžeckých tratí, pro konkrétní projekty je však třeba podrobná klimatická studie.

V mikroregionu Blanský les – podhůří se nacházejí ještě tyto významnější rybníky: Černodubský rybník, rybník Dehtář, Dlouhý rybník, Dubenský rybník, Holašovický rybník, Kamenný rybník, Kvítkovický rybník, rybník Posměch, Rybník Nuzov, rybník Vyšatov, Závratký rybník (Tab. 21).

Tabulka 6. 22 Přehled nejvýznamnějších rybníků a jejich charakteristika v mikroregionu Blanský les-podhůří

Černodubský rybník	1 km jihozápadně od Homole, 7 ha, průtočný na levém přítoku Vltavy.
Dehtář	nádrž na Dehtářském potoku 15 km západně od Českých Budějovic, zemní hráz 9,6 m vysoká, délka v koruně je 234 m, délka vzdutí 2 km. Vodní plocha měří 246 ha, celkový objem 6,5 mil m ³ . Stavba pochází ze 16. století, chov ryb se pojí s rekreačním využitím.
Dehtářský potok	pramení 1,5 km západně od Vrábče ve výšce 509 m.n.m.. ústí do Vltavy u Bavorovic ve výšce 374 m.n.m.. Plocha povodí činí 144 km ² délka toku 24, 5 km. Vodo-hospodářsky významný úsek 12 km s pstruhovou vodou je napojen na soustavu rybníků včetně největšího Dehtáře.
Dlouhý rybník	u Čakova 2 km jihozápadně od Dubného 13 ha, rybochovný průtočný na Dehtářském potoku.
Dubenský rybník	rybochovný a rekreační 1 km východně od Dubného, 26 ha, průtočný na levém přítoku Vltavy.
Dubnenský potok	pramení 1 km jihozápadně od Dubného ve výšce 432 m. n. m. a ústí zprava do Dehtářského potoka, 1,5 km jihovýchodně od Dasného ve výšce 379 m.n.m. Plocha povodí činí 29,5 km ² , délka toku 9,5 km. Mimopstruhová voda protéká soustavou rybníků.
Holašovický rybník	1 km jihovýchodně od Záboří, 12 ha, neprůtočný, rybochovný.

Kamenný rybník	na jižním okraji Záboří je průtočný na Kamenském potoce, je rybochovný, plocha 46 ha.
Kvítkovický rybník	2 km jihozápadně od Dubného, 25 ha, průtočný na Dehtářském potoku, rybochovný.
Posměch	2 km severovýchodně od Záboří, 39 ha, průtočný na levém přítoku dehtářského potoka, rybochovný.
Rybník Nuzov	1 km severovýchodně od Dubného, 18 ha, výtokový v povodí levého přítoku Vltavy, rybochovný.
Vyšatov	2 km severozápadně od Dubného, 56 ha, průtočný na pravém přítoku Dehtářského potoka, rybochovný.
Vltava	úsek od jezu v Březí k poškozenému jezu v Českých Budějovicích - Rožnově 6 km, plocha 15 ha, pstruhový revír
Závratský rybník	2,5 km jihovýchodně od Lipí, 13 ha, průtočný a rybochovný.

Zdroj: www.mujkraj.cz

B.2.1. Kulturně historické památky

Na území mikroregionu se nachází celá řada zajímavých technických památek, které však svým významem zatím nedosahují velkého významu. Jednou z významných památek je koněspřežní železnice Č.Budějovice - Linec. V krajině se zachovaly zajímavé objekty – převážně propustky a strážní domek koněspřežky (Kamenný Újezd-Štílec), strážní domek koněspřežky (Bukovec), strážní domek koněspřežky (Včelná). Většinou jsou špatně přístupné a neopravené, mnoho lidí o nich ani neví.

Další sérií památek jsou mlýny, ze kterých uvádíme např. mlýn a těstárna (Březí), mlýn žitný (Boršov), Podevrážský mlýn (Čakovec), mlýn U Sovů (Kosov), mlýn (Podroužek) aj. Opět je bohužel většina ve špatném stavu nebo není vůbec veřejnosti přístupná.

Zajímavé kulturně historické objekty jsou uvedeny u konkrétních obcí níže.

B.2.1.1. Boršov nad Vltavou

- Kaple sv. Jana Nepomuckého pochází z počátku 18. století.
- Kostel svatého Jakuba Většího - Pozdně gotický kostel na levém břehu Vltavy je typický dominantní netradiční věží s takzvanou dlátkovou střechou. Vnitřek je vyzdoben gotickými nástěnnými malbami z konce patnáctého století a kamennou křtitelnicí. Ve věži je vzácný zvon z roku 1498. Má kolem pláště zřetelně odlit stočený provázek s uzlem na kličku. Pod ním jsou tři malé reliéfy: panny Marie, svatého Jakuba a svatého Bernarda a latinský nápis. Zvon váží 365 kg, jeho průměr je 86 cm a výška 59 cm. Jedná se údajně o jedno z nejzajímavějších děl našeho zvonařství a patří k nejstarším dochovaným zvonům v Čechách. Na kostel navazuje klasický venkovský hřbitov s masivní kamennou zdí a škola. Zařízení je převážně barokní, hlavní oltář pochází ze zrušeného kostela sv. Víta u Habří. Starobylostí vyniká velký zvon z roku 1495.
- Fara – 1790 – 1791 na místě starší budovy
- Poříčí - zámek
- Barokní trojkřídlý jednopatrový zámeček ze sedmáctého století byl postaven na pravém břehu Vltavy na místě tvrze z poloviny šestnáctého století. Jeho současný stav není bohužel zrovna z nejlepších. Na špýcharu sluneční hodiny z poloviny devatenáctého století. Na zámeček navazují hospodářské budovy a nepřiliš udržované, přesto zajímavý park s cennými vzrostlými dřevinami (arboretum). Dnes byty.
- Zřícenina hradiště Na Pasekách
- Jižně od vsi jsou dobře rozeznatelné zbytky zaniklého hradu, založeného kolem poloviny 13. století. Hrad, uváděný poprvé k roku 1261, byl založen na oválném půdorysu o velikosti asi 37 x 22 metrů. Opevnění tvořila soustava valů a příkopů hlubokých 8 metrů a širokých až 13 metrů. Představuje jeden

z mála dochovaných šlechtických hradů nejstaršího stavebního horizontu v Čechách. Dodnes jsou v místě, které bývalo osídleno už od staršího pravěku, dobře rozeznatelné zbytky valů a obvodových zdí.

- Kaple P. Marie z roku 1719.
- Vila čp. 48 – Dračí zámek (Sokolov).
- Pomník Gustava Habrmána ve švestkovém sadu na sz okraji vsi.
- Pomník kpt. Raymonda F. Reutera na okraji lesa asi 1,3 km jz od Boršova, poblíž cesty do Zahorčic. Tento americký stíhací pilot zde zahynul 17. dubna 1945 v troskách svého Mustangu P-51 poté, co byl při pronásledování německého letounu zasažen pozemní palbou z letiště Planá.
- Březí (část katastru bez osady): Původní mlýn v Březí byl po požáru r. 1869 Hynkem Zátkou rozšířen a zmodernizován. Při něm 1884 vystavěli Vlastimil a Dobroslav Zátka největší průmyslovou továrnu na výrobu těstovin v Rakousku - Uhersku. Mlýny a těstárny firmy Bratři Zátkové, a.s. patří dnes k předním středoevropským výrobcům značkových těstářenských výrobků.
- Jamně: Lidové selské usedlosti, výklenková boží muka.
- Poříčí: Barokní trojkřídlý jednopatrový zámek ze 17. stol. byl přestavěn z původní tvrze, neudržovaný park je osázen zajímavými dřevinami. Kaple sv. Jana Nepomuckého pochází z počátku 18. století.

B.2.1.2. Branišov

Obec lze rozdělit na dvě charakteristické části – severní a jižní. V severní části je zachován původní centrální prostor návsi se strukturou statků a usedlostí, v jižní části je systém blokový a je zde umístěna zemědělská provozovna. Statky a usedlosti jsou bohatě zdobené. Zachovaly se zbytky původních staveb. Obec je umístěna v intenzivně zemědělsky využívané krajině, na severním okraji soustava rybníků s Hluchou Baštou.

- Na návsi se zachovalo asi 5 štítů s jednoduchým tvarem a šablonovou výzdobou z druhé pol. 19. st. (čp. 4, 6, 11, 18, 29). Při vjezdu na náves jsou dva jednoduché trojúhelníkové štíty s volutami, voluty se ale stáčí opačně než je obvyklé.
- Typická stavba - zachovalý podélný statek č.8.
- Budova prodejny, úřadu a restaurace je původní hotel z roku 1927, míval i vyhlídkovou věž na střeše.
- Při hlavní silnici se nachází udržovaná výklenková kaplička (kulturní památka) a v parčíku železná sloupová zvonička, zvonek datován 1943.
- Na dohled od hlavní silnice nachází se na samotách Hluchá Bašta, známá od 17. století (původně Doubská bašta), coby obydlí hlídače, spravujícího okolní městské rybníky.
- Na samotě U Lesa menší kaple s vnitřním prostorem, zbudovaná roku 1915 na paměť zesnulého Josefa Gramana nákladem jeho ženy Kateřiny.

Územím obce (lesními porosty) procházejí turistické trasy KČT a cyklotrasa kopíruje hlavní silnici č.1100. Do obce není zavedena MHD z Českých Budějovic, obec je obsluhována regionální autobusovou dopravou.

B.2.1.3. Břehov

Své jméno dostal Břehov údajně proto, že při založení byl ohraničen břehy okolních močálů. Vlastní obec založená kolem výrazné návsi, tvořená statky a usedlostmi. Obec leží nedaleko rekreačního rybníku Dehtář v rovinatém terénu a malebné krajině, málo frekventované cesty. Obcí prochází turistické trasy KČT (6321 žlutá) a cyklostezky č. 1085, 1086, 1090.

- Vesnická památková zóna od roku 1990 (památková zóna lidové architektury)
- Dominantou obce je novorománská kaple obecních barvách, fialovo-růžové a bílé postavená r. 1861, která je zasvěcená svatému Josefovi. Na kapli v poledne ručně zvoní starý Kovář (po chalupě, nikoli vlastním jménem) taháním za táhlo z drátěných dílů.
- V severní části obce stojí hasičská zbrojnice postavená r. 1930.

B.2.1.4. Čakov

Obec, skládající se ze dvou sídel – Čakov a Čakovec. Část administrativního území zasahuje do CHKO Blanský les. Jednotlivé části obce jsou situované v krajině obklopené souvislým řetězcem rybníků. Z Čakova i Čakovce je po silnici asi 4 km do Holašovic, vesnice Světového dědictví UNESCO. Zdaleka je viditelná typická silueta Čakovského kostela

- Farní kostel sv. Linharta uprostřed návsi představuje díky své vyvýšené poloze zdaleka patrnou dominantu obce (nemovitá kulturní památka). Raně gotická stavba z doby kolem roku 1300 bývala obklopena hřbitovem, zrušeným 1961. V kostele se též dochoval náhrobník Jiřího Čakovce z Bohušic a na Čakovci († 30. června 1529) , v kostelní lodi je zazděný náhrobní kámen.
- Kostel sv. Linharta má na hlavním oltáři řezbářské sochy pozdní gotiky rok 1520 a to sv. Linharta, sv. Korbiliána a sv. Prokopa. Na bočním oltáři je madona Čakovská. Tyto plastiky jsou v současné době umístěny v Alšově galerii v Hluboké nad Vltavou. Na druhém bočním oltáři je obraz Máří Magdaleny, taktéž socha sv. Máří Magdaleny ze 16.století. pocházející ze zdejšího kostela je umístěna v diecézním muzeu v Českých Budějovicích. Farnost zde bývala od 14. století, zanikla však po roce 1620. Dnes k farnosti přísluší kromě všech částí obce Čakov též Jankov a Holašovice.
- Barokní fara z roku 1787 – nemovitá kulturní památka.
- Kamenná čtverhranná kašna před kostelem, datovaná 1869.
- Kaplička sv. Václava z roku 1883, naproti faře.
- Ve vsi dvanáct usedlostí ze druhé poloviny 19. a počátku 20. století.
- Další nemovité kulturní památky: Čakovec: vodní mlýn Podevrážský; tvrz; venkovská usedlost
- Holubovská Bašta: Lokalita na břehu rekreačního rybníku Dehtář, z kopce panoramatický pohled na Dehtář a rybník Posměch. Dochovaný špýchar s bránou je z 16. století, výklenková kaplička z 18. století.
-

B.2.1.5. Dubné

Obec se skládá ze čtyř částí – Dubné, Křenovice, Třebín, Jaronice. Množstvím rybníků, hrází, lesů a vyhlídkových míst je tato oblast výhodná zvláště pro pěší turistiku i projížďky na kole.

- Kostel Nanebevzetí Panny Marie (kulturní památka) je raně gotický, připomínán již ve 14. stol. (presbytář). Portál na severní straně lodi je z let 1340-50. V r. 1525, těsně před nástupem Habsburků na český trůn, byl kostel upraven jako dvoulodní se síťovou klenbou nesenou třemi pilíři. Teprve v r. 1575 byla postavena věž. Věž, která je dominantou rovinaté rybníčné krajiny na západ od Českých Budějovic, byla v r. 1897 pro špatný stav zbourána a obnovena až roku 1901. Zajímavostí kostela jsou renesanční náhrobní kameny z 16. a zač. 17. stol z bývalé krypty. Do ní byli pohřbíváni členové místních rytířských rodů, jejichž jména jsou ještě dnes, i přes mechanické opotřebení kamenů, čitelná. V kostele se dochovaly dva pozdně gotické zvony, další jsou z poloviny osmnáctého a konce devatenáctého století. V blízkosti kostela býval hřbitov, z něhož zbyl pouze jeden náhrobek a několik desek, přesto má toto místo svou zvláštní atmosféru, umocněnou vskutku vzornou starostlivostí Dubenských o svou největší památku. Hřbitovní zeď se zachovala a dnes je chráněna jako kulturní památka.
- V lese Kotlov, asi 2 km jihozápadně od středu obce skupina mohyl ze starší doby bronzové a doby halštatské – kulturní památka.
- Třebín: Lidové zemědělské usedlosti.

B.2.1.6. Habří

Nejstarší doklady osídlení z mladší doby kamenné a starší doby železné. Přímo z obce pocházejí také ojedinělé doklady raně středověkého osídlení.

- Bývalá tvrz čp. 3, z 15. století, s pivovarem čp. 28 – kulturní památka
- Kaple sv. Jana Nepomuckého, na návsi vedle tvrze. Obdélná Obdélná stavba s trojúhelníkovým štítem, zakončeným zvoničkou, byla pořízena na místě starší kapličky v roce 1867; nynější zvon pochází z roku 1946. Kulturní památka
- Usedlosti čp. 5 a čp. 8 ze druhé poloviny 19. století
- Zřícenina kostela sv. Víta (kulturní památka), asi kilometr západně od vsi. Kostel byl založen při „záračné“ studánce roku 1644 na popud vyšebrodského opata Wenschuha. Za josefinských reforem v

roce 1787 zavřen, vyklizen (část vybavení se dochovala v boršovském kostele) a ponechán svému osudu. V 60. letech 19. století došlo ke zřícení střechy a následně rozebírání budovy na stavební materiál. V nedávné době bylo torzo kostela částečně vyzděno a zakonzervováno roku 1994.

- Kaple Nejsvětější Trojice v sousedství zříceného kostela, zbudována jako náhrada za něj, přičiněním kvítkovických a haberských obyvatel v roce 1890

B.2.1.7. Homole

Obec leží na silnici II/143 nedaleko Českých Budějovic a je napojena na MHD. Severní okraj tvoří letiště a masiv Homolských lesů, východně, směrem k Českým Budějovicím provozovny.

V Černém Dubu (osada obce Homole) byla 1891 vystavěna první zastávka železnice na trati České Budějovice - Český Krumlov. V Homolích byla zřízena v roce 1898 rozhodnutím zastupitelstva obce německá dvoutřídní škola. Základní kámen české školy byl položen dne 11.dubna 1922. První autobus městské hromadné dopravy v Homolích projel v roce 1959.

- Kaplička Nejsvětějšího srdce Páně v Nových Homolích
- Špýchar se sousední bránou čp. 1 pochází ze 17. až 18. století - kulturní památka

B.2.1.8. Hradce

Vesnička s rozptýlenou zástavbou se nachází v lesích na úpatí CHKO Blanský les; jihozápadně od ní se tyčí horský masiv Kluk. Při cestě do obce stojí malá výklenková kaplička. Obec má svou vlakovou zastávku. Charakteristická struktura rozptýlených uzavřených dvorů, které spíše připomínají východočeské usedlosti.

B.2.1.9. Jankov

Obec sestává ze dvou částí – **Jankov a Holašovice**. Jankov je sídlem spíš s významem místního centra s významnou občanskou vybaveností, včetně kulturního domu.

Vesnice **Holašovice** byla 1998 zapsána na prestižní seznam Světového dědictví UNESCO. Sídlo tvoří 23 památkově chráněných výstavných usedlostí s celkovým součtem 120 budov, které utvářejí ucelený památkový soubor, včetně chlévů, stodol, maštalí, výměnků, sýpek, bran a různých ohrazení. Usedlosti jsou rozloženy po obvodu rozlehlé obdélníkové návsi o rozměrech zhruba 210 x 70 metrů.

Je zde téměř stoprocentně dochovaný středověký systém řazení jednotlivých usedlostí štítovými průčelími obytných domů a sýpek, propojených ohradními zdmi s brankami a klenutými vjezdy do prostoru návsi. Uspořádání spolu s dochovaným štukovým dekorem tzv. lidového nebo selského baroka na většině průčelí dává celému sídlu neopakovatelnou atmosféru a výraz. Návštěvníka zavádí do prostředí vesnického sídla, jak bylo formováno složitým stavebním a výtvarným vývojem ve druhé polovině 19. století.

Téměř 90 % objektů v obydlené části obce má historickou památkovou hodnotu. Nejstaršími dochovanými objekty jsou dva pozdně středověké špýchary – při opravě fasády špýcharu statku čp. 15 byla odkryta původní sgrafita, datovaná do konce 16. století. Zhruba 40 % zástavby je datováno před rok 1827, dalších 40 % je datováno mezi roky 1828 až 1871, dalších 15 % budov vzniklo v letech 1871 až 1820. Zbýlých 5 % zástavby je novodobého původu. Převážná většina staveb je nyní využívána k trvalému bydlení a tato struktura má být nadále zachována, protože hlavním cílem památkové péče není vytvoření skanzenu, v němž by bylo rekonstruováno prostředí vesnice z 19. století, ale zachování živé vesnice. Právě proto je také podporována nová výstavba, pozemky k této výstavbě jsou ale vybírány výhradně mimo historické chráněné jádro. Nové zastavitelné plochy by měly zajistit hlavně funkci bydlení.

Okolo rozlehlé obdélníkové návsi je i několik dalších budov, které nejsou evidovány jako nemovité kulturní památky, například bývalá obecní škola, dnes sloužící jako informační centrum. Mimo hranici památkové rezervace leží malé centrum zemědělské výroby, část areálu je v pronájmu soukromé výroby dřevěného paliva, která také zároveň obsluhuje areál s názvem Holašovické stonehenge. Areál, který má prý silné duchovní napojení se stává další z turistických atrakcí v obci. Novější zástavba z 20. století je orientována na severovýchodním okraji obce mimo historické jádro.

Vesnice má také zajímavé přírodní okolí, protože leží na jihozápadním okraji CHKO Blanský les, pod zalesněnými vrchy Skalka, Švehlán a Vysoká. Svou polohou cca 30km severně od Českého Krumlova leží Holašovice při jižním okraji významné kulturně historické oblasti jihočeských Blat, pro kterou je typické vesnické prostředí, s hodnotnými návesními prostory a s citlivým zasazením těchto sídel do okolní krajiny.

- Jankov: kaple sv. Víta na návsi, datovaná 1882 – kulturní památka
- Výklenková kaplička, s vročením 1899
- Zbytek mohylového pohřebiště na kraji lesa asi 3/4 km jihozápadně od centra vsi (dochovány dvě mohyly). V roce 1927 byl poblíž nalezen depot bronzových předmětů z období knovízské kultury (13. až 10. století př. n. l.)
- Unikátní soubor budov ve stylu tzv. selského baroka ze 70. let 19. století tvoří jedinečný celek, který je od roku 1995 vesnickou památkovou rezervací a roku 1998 byl zapsán do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.
- Holašovice: nemovité kulturní památky: rybník Kyselov; hospoda; venkovské usedlosti; škola; kovárna; kaple; mohylové pohřebiště; studna – dřevěné pumpy; bývalá česká škola)

B.2.1.10. Kamenný Újezd

Obec sestávající z 9 částí obcí na 5 katastrálních územích: Kamenný Újezd, Kosov u Opalic, Krásějovka, Otmanka, Opalice, Březí. Malebný kout mezi pravým břehem řeky Vltavy s četnými meandry a peřejemi a Poříčským polesím. Křižovatka důležitých komunikací s památkami koněspřežní železnice z Českých Budějovic do Lince. V lokalitě Kotkův Hrádek jsou na vysoké skále nad Vltavou dochované zbytky středověkého hradu Maškovce, založeného před 1380, který byl 1493 opuštěn. Hrad obdélného půdorysu byl těžce poškozen rozebíráním na stavební kámen v 19. století.

Obec je sídlem římskokatolické a řeckokatolické farnosti, je zde základní a mateřská škola, obecní knihovna, dům s pečovatelskou službou a tři ordinace lékařů (praktický, dětský a zubní). V místě se nachází řada provozoven veřejného stravování a prodejny s potravinami, textilem a průmyslovým zbožím. Vyhledávaným místem pro rekreaci je autokempink Štilec a penzion Štilec.

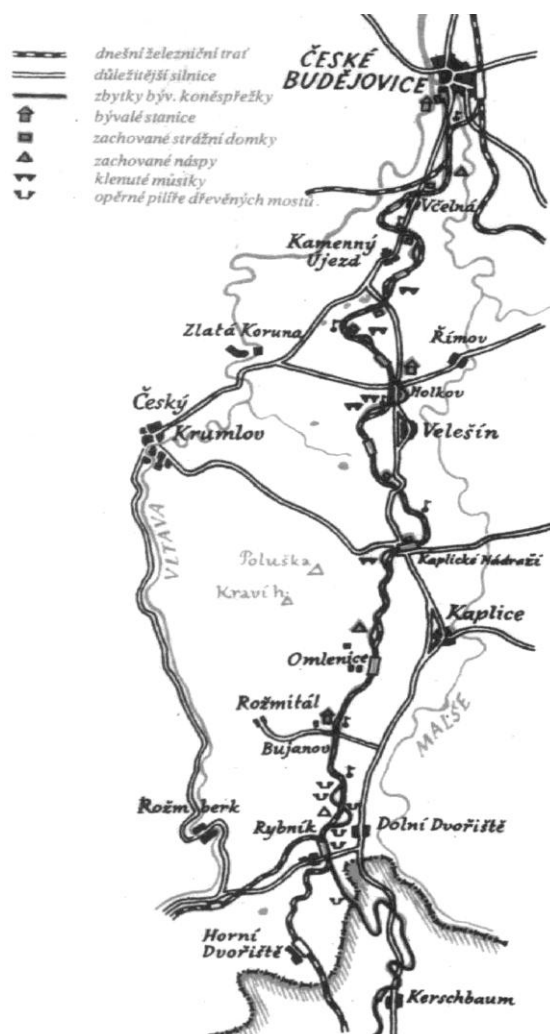
- Kostel Všech svatých - nepřímo doložen jako kamenná stavba již roku 1263 na zakládací listině kláštera Zlatá Koruna. Jednoduchý plochostropý kostel s pravouhlým klenutým presbytářem, sakristií a věží před západním štítem. Deskový obraz Madony a torzo sochy Panny Marie s Ježíškem ze 40. let 15.st.(dnes v expozici AJG, Hluboká n./Vlt.) Zvon z r. 1520 V první třetině 18.st. celý kostel dostal jednotnou barokní úpravu. Současně vznikl kompaktní barokní mobiliář - 3 oltáře, kazatelna, křtitelnice, 4 zpovědnice, lavice, varhany a sochy světců. Tento kompaktně dochovaný soubor byl vážně narušen a poškozen při neuvážené modernizaci interiéru kostela v roce 1995. V roce 1999 pak byly zcela zbytečně odstraněny původní barokní lavice a nahrazeny novými.
- Fara - vznikla nepochybně současně s kostelem v první polovině 13.st., písemně je doložena v roce 1290. Fara v jádře ještě renesanční byla barokně upravena. Roku 1933 byl presentován farářem v K. Újezdě rázovitý Jan Evangelista Eybl, který je znám jako postava Haškovy knihy Osudy dobrého vojáka Švejka.
- Škola - byla v Kamenném Újezdě již ve středověku. "Stará škola", trojtřídní se nacházela mezi kostelem a farou v čp.22, čtvrtá třída se od roku 1898 nacházela v čp.31. V roce 1942 byla dokončena nová škola. 11.května 1945 proběhlo ve škole setkání zástupců sovětské a americké armády a byla podepsána kapitulace německého vojska.

- Boží muka - v obci se nacházejí čtyři boží muka. V parku na Náměstí stojí žulová na tordovaném sloupku ze 16.století, jedny z nejstarších v jižních Čechách. Ve výklenku bývala barokní soška sv.Jana Nepomuckého, zcizena roku 1994. Jižně od středu obce stojí boží muka datovaná 1776. Třetí se nalézají na rozcestí u školy. Poslední boží muka "u sv.Antonína" datovaná na soklu 1856 byla v červenci 2000 povalena a zcizena jim horní část s křížkem.
- Pošta - C.k. poštovní úřad tu byl zřízen roku 1869 v čp.79, pak ale přemístěn do výstavné budovy čp.31 na východní straně Náměstí, které se dosud říká "Stará pošta".
- Kamenný rozcestník Krumlov - Velešín, taktéž na Náměstí (původně stával na křižovatce u rybníka Štilec)
- Pozůstatky koněspřežné dráhy České Budějovice – Linec (národní kulturní památka) (Obr. 28)- strážní domek severovýchodně od obce při současné železniční trati, v lokalitě Na Dolech, násep s klenutým mostkem, v areálu železniční stanice na jižním okraji Kamenného Újezda, strážní domek a dva kamenné propustky poblíž rekreačního rybníka Štilec, jižně od obce.
- Zřícenina hradu Maškovec (kulturní památka)- ze druhé poloviny 14. století na skále nad Vltavou západně od obce
- Mohylová pohřebiště - různého stáří na několika místech v okolí obce (U Kotka na sz., Hamerský les na jv.), největší z nich s asi 35 dochovanými mohylami z doby bronzové až doby halštatské se nachází v lokalitě Obecní les vsv. od Kamenného Újezda, směrem ku Plavu.

Kromě pamětihodnosti přímo v Kamenném Újezdě jsou zajímavé i obce patřící do katastru Kamenného Újezdu:

- Kosov - asi 120 m východně od osady stavbou triangulačního bodu zničena pravěká mohyla. Dochovaná část dalšího mohylníku v lese asi 1000 m od středu Milíkovice (2 mohyly). Mlýn U Sovů částečně zachován v čp. 12.
- Opalice - na poli někdejšího Bürgerova (Kolouchova) statku, 500 m jihovýchodně od středu sady, rozvečeno 12 mohyl z doby bronzové, halštatské a laténské. Ves dvorcového charakteru se selskými usedlostmi ze 16. století. Dům čp. 11 je zdoben sgrafity, pozdně gotický patrová špýchar se nachází v čp. 10 (kulturní památka). Památný dub letní.
- Radostice - pozdně gotický dvorec z jehož jádra se dochoval kamenný obytný dům a dva špýchary v zemědělské usedlosti č.p. 1. Hodnotná sgrafitová výzdoba je dochovaná na štítové partii obytného domu (kulturní památka). Lidové zemědělské usedlosti.
- Rančice - selské lidové usedlosti, památkově chráněn je špýchar a stodola ze 1780 v čp. 3.
- Krasejovka - existence vesnice je prvně doložena roku 1388, kdy obec pravděpodobně náležela ke Kamennému Újezdu. Jádro sídla je tvořeno zástavbou hodnotnými zemědělskými usedlostmi (některé z nich kulturní památka). Svažité návsi dominuje skupina lip a javorů s kapličkou. Návesní kaplička se zvonicí pochází z roku 1920. Další památkou jsou výklenková boží muka. V roce 1849 vznikla samostatná obec Krasejovka, spravující vesnice Milíkovice, část Bukovce, dvůr Bartochov a Otmanek. V roce 1975 se Krasejovka i s uvedenými osadami stala součástí obce Kamenný Újezd. V sídle je velmi aktivní Sdružení hasičů.
- Bukovec - zástavba venkovských usedlostí je soustředěna při mezinárodní silnici I/3. Nedaleký strážní domek koněspřežky č.p. 16 je součástí národní kulturní památky. Před č.p. 71, bývalou kovárnou rodiny Švarců stojí malá zvonice.
- Milíkovice - dochovaná rozsáhlá náves je obklopena původními zemědělskými usedlostmi. Osada byla poprvé zmiňována už v roce 1397. Nyní slouží jak k bydlení, tak k rekreaci. Jeden kilometr jižně od obce se při cestě do Dolních Svinců nalézá rybník Děkanec, kde bylo roku 1990 vyhlášeno území o rozloze 10,01 ha za přírodní památku na ochranu ekosystému slatinné louky.

Obrázek 6. 28 Mapa koněspřežní dráhy vedoucí z Českých Budějovic do Lince před Včelnou, Kamenný Újezd, Plav.

(Zdroj:www.budweb.cz)

B.2.1.11. Kvítkovice

Obec rozkládající se podél ledvinovité návsi se zachovalým historickým půdorysem. Kolem návsi zachovalé statky a usedlosti ve stylu selského baroka. Zvláštností místních staveb je velmi častá asymetrie štítu, jeho přesazení na jednu stranu. Nevyskytují se zde tvarované štíty, ale poměrně často štukový dekor s obvyklými motivy. Zajímavý je poměrně zanedbaný dům č. 36 na konci návsi směrem na Habří. Na jihu území nová výstavba, jinak půdorys historicky dochovaný.

- Barokní kaplička z roku 1730,
- Stará kovárna s čapím hnízdem z roku 1823,
- Novogotická kaple (kulturní památka)
- Domy ve stylu selského baroka (kulturní památka).
- Pod hrází Kvítkovického rybníka původní mlýnské kolo s náhonem, které je součástí mlýna,
- dnes sloužícího jako rekreační stavení

B.2.1.12. Lipí

Obec Lipí leží na úpatí chráněné krajinné oblasti Blanský les, obklopena lesy a rybníky. Kromě kvalitního přírodního prostředí je v obci dostačný rozsah veřejné vybavenosti, zejména pro sportovní a kul-

turní vyžití. ihoovýchodně, asi 1 km od obce, bylo v prostoru Travní cesty objeveno rozsáhlé zaniklé sídliště z doby bronzové, halštatské a laténské. V trati "U Zajíčka" byla nově zjištěna halštatská (750 - 500 př. n. l.), možná knížecí mohyla. Dochovaly se hodnotné lidové zemědělské usedlosti z 2. poloviny 19. století a novogotická kaple Panny Marie Lurdské s vročením 1897.

V obci je nejen fotbalové, ale i volejbalové hřiště, v obci též funguje hokejbalový klub. Pro kulturní vyžití lze využít hostince na návsi se sálem, v němž se pořádají taneční zábavy a plesy. Sídlo Lipí je situováno kolem návsi s kaplí, kolem níž jsou situovány statky a usedlosti, kolmo na náves. Východní část sídla je založena ulicově s rodinným bydlením.

- Lidové zemědělské usedlosti z 2. poloviny 19. století, č.p. 1,2
- Novogotická kaple Panny Marie Lurdské z roku 1897
- Návesní kaple Kaliště u Lipí se zvoničkou Andělů strážců je datována 1872
- Halštatská kultura, mohyly

B.2.1.13. Planá

Obec Planá se nachází na levém břehu řeky Vltavy zhruba 4 km jihozápadně od centra Českých Budějovic ve směru mezinárodního silničního tahu České Budějovice - Linec. Tvoří ji typický malý venkovský celek smíšené obytné a zemědělské zástavby s hodnotným dobře dochovaným středověkým půdorysem s obdélnou návší. Kolem obce protéká řeka Vltava s mlýnskými náhony, což umožňuje pěkné turistické a sportovní vyžití v okolí. Do obce zajíždí autobusová linka MHD České Budějovice.

- Několik zajímavých usedlostí z 19. století
- Kříž z druhé pol. 18.stol.
- Kaple Nejsvětější Trojice, novogotická z roku 1908
- Areál bývalého mlýna, novogotická kaple datovaná 1908.

B.2.1.14. Radošovice

Radošovice leží přibližně 16 km na severozápad od Českých Budějovic, v rovinaté krajině v podhůří Blanského lesa nedaleko rekreačního rybníka Dehtář s panoramatem kostela v Němčicích a výhledem na vrcholy chráněné krajinné oblasti. Obec se sestává ze dvou částí: Radošovice (do katastrálního území Radošovice patří zatím i sousední samostatná obec Strýčice) a Tupesy.

Obec má krásnou náves se zemědělskými usedlostmi blatského typu se špýchary pocházejí z 19. století. Na návsi Kaple Panny Marie se zvoničkou a hodinami je datovaná 1823, v první polovině 19. století byla také postavena výklenková boží muka při silnici do Strýčic. Na návsi také stojí morový sloup. Na pamětní desce před gotickým sloupem na návsi stojí: "Morové epidemie v letech 1530, 1620-1630 byly příčinou vymření většiny českých obyvatel. Původní čeští obyvatelé společně s novými osídlenci německé národnosti od Švábského Falce postavili tento morový památník."

Kulturní památky:

- Radošovice: venkovské usedlosti; mohylové pohřebiště; návesní kaple P. Marie; boží muka; kaple sv. Františka
- Strýčice: vodní mlýn; kostel sv. Petra a Pavla
- Tupesy: venkovská usedlost; špýchar; kovárna)

B.2.1.15. Strýčice

Obec ležící pod panoramatem pohoří Blanského lesa. Asi 1200 m severně od obce Záboří na úpatí Zádušního vrchu jsou zbytky pravěkého sídliště. Obec poprvé písemně uváděna k 1292. K obrazu Strýčic neodmyslitelně patří kolo čapího hnízda na věži starobylého kostela sv. Petra a Pavla s funkčním pozdně gotickým zvonem z r. 1585. Kolem kostela se rozkládá starý hřbitov.

V malé vesnici se nachází vedle fotbalového hřiště i největší škola postavena v r. 1929. Svého času sem docházely děti i z 30 obcí najednou. Ve škole, na místě původního skladu uhlí v suterénu školní budovy bylo v roce 1986 otevřeno unikátní muzeum dědictví našich předků. Vytvořily si jej z podnětu ředitelky školy Věry Trajerové samy děti. S větším či menším nadšením rodičů a prarodičů shromáždily sbírkové předměty značné národopisné hodnoty. Svou oběť si vyžádaly "restituce" z počátku 90. let (žádané zpět byly prý hlavně kolovraty), přesto je pro výuku a návštěvníky stále k prohlédnutí i vyzkoušení několik set exponátů, zčásti již pečlivě restaurovaných. Mezi exponáty převažují součásti vybavení selských domácností, zemědělské a rybářské náčiní, školní pomůcky a obrázky, ale zastoupeny jsou třeba svítilny na hasičský vůz nebo originální zařízení na stáčení piva ze sudu do lahví. Návštěvu expozice si je třeba předem vyžádat u pana školníka, který je nejen dobrovolným průvodcem, ale momentálně také starostou obce. Muzeum dobře slouží k výuce dějepisu 19. století, potřebám národopisného a výtvarného kroužku, pochopitelný zájem o něj projevují pořadatelé třídních srazů. Zděný mlýn staršího založení č.p. 4 (tzv. Reitingerův mlýn) na vodoteči ústící asi po 1 km do rekreačního rybníku Dehtář, má funkční mlýnské zařízení a vodní dílo. V provozu byl až do r. 1976. Místo vodního kola má sice turbínu (a elektromotor), místo kamenů už používal mlecí válce, ale vše je původní, ve stavu, jak se mlýn zastavil.

- Farní kostel sv. Petra a Pavla, stojí, obklopen hřbitovem uprostřed vsi.
- Vodní mlýn č.p. 4 (Reitingerův mlýn) technická památka s dochovaným funkčním mlýnským zařízením
- Školní muzeum, dokumentující na dobových předmětech každodenní život na venkově v minulosti

B.2.1.16. Včelná

Obec nedaleko toku Vltavy u kopcovitého Rožnovského lesa, písemně zmiňovaná 1784. Sídlo, lidově zvané též *Bory* či *Na Borech* vzniklo v lesním průseku při nové císařské silnici z Českých Budějovic do Lince, na půli cestě mezi Rožnovem a Kamenným Újezdem. Po zbudování koněspřežní trati z Budějovic do Lince bylo ve Včelně též nákladní nádraží koněspřežky. Doposud je zachován státem chráněný strážní domek koněspřežní dráhy čp. 242 v části Lesní kolonie. Silnice obcí procházející a koněspřežka ji lemující měly značný vliv na život původních obyvatel a rozvoj obce. Symbol formantství a koněspřežky se objevuje v heraldickém znaku obce v podobě podkovy.

Obcí prochází železnice. Je napojená na MHD České Budějovice.

Dnešní způsob bydlení ve Včelně představují většinou dobře vybavené domy a příbytky v zahradách. Další charakteristikou zdejšího života je bezprostřední kontakt s lesem a rychlé spojení s krajskou metropolí městskou hromadnou dopravou. Obec je vybavena sítí drobných obchodů, restauračních a ubytovacích zařízení. Je vyhledávána pro dobré podmínky ke krátkodobé rekreaci.

Jednou z nejstarších památek je kaplička "Na rozloučenou" ze samotných počátků obce nacházející se na hlavní třídě nad odbočkou do Čtyř Chalup. 31. října 2004 byla v kapličce odhalena socha sv. Jana Nepomuckého a kaplička byla znovu vysvěcena.

Charakteristická pro Včelnou je i soukromá [kaple](#) na hlavní třídě u domu čp. 24 postavená roku 1900. Na nejvyšším místě obce v lese "Na hraničkách" se nachází památný kříž, k němuž se váže legenda o zázračném nalezení monstrance odcizené z černického kostela v roce 1845.

Architektonicky zajímavé jsou především vily z počátku 20. století v Lesní kolonii tvořící původně komplex ozdravných penzionů, letních bytů a restaurací.

- Výklenková kaplička „Na rozloučenou“, zasvěcená sv. Janu Nepomuckému, z první poloviny 19. století
- Bývalý strážní domek koněspřežní železnice České Budějovice - Linec (č.p. 242 severovýchodně od obce) – národní kulturní památka
- Kaple z roku 1900 soukromá
- **osobnosti** – malíř Alfred Kindler

B.2.1.17. Vrábče

Obec Vrábče leží 13 km jihozápadním směrem od Českých Budějovic v nadmořské výšce 505 m.n.m., v podhůří Blanského lesa při levém břehu řeky Vltavy. Jako typická jihočeská vesnice se může pochlubit překrásnou, turisticky velmi atraktivní přírodou. Obec Vrábče tvoří vedle samotného sídla (jež sestává ze dvou částí Vrábče – ves a Vrábče - zastávka) ještě další tři vesnice - Koroseky, Kroclov a Slavče.

V Korosekách - Na Urbánku bylo doloženo osídlení z doby bronzové, ojedinělé nálezy keramiky pocházejí ze 13. století. Stávala zde tvrz s pivovarem z 2. poloviny 16. století, po založení panského dvora o století později zanikla.

První budovatelé obce nejsou známi, ale předkové současných majitelů usedlostí začali osidlovat statky začátkem 17.století. Nejstarší doložený rod začal hospodařit na č.p. 5 - u Křížů v roce 1619. Vrábče kdysi bývala centrem obce, pod níž spadaly osady Kroclov, Jamné, Záhorčice, Závraty, Hradce, Dvůr a později vesnice Koroseky se samotami. V roce 1823 zde byla postavena škola, kterou navštěvovaly děti z jmenovaných osad. V letech 1935-37 byl postaven kostelík a hřbitov.

- Výklenková kaplička sv. Jana Nepomuckého z počátku 19. století
- Kaple sv. Václava, novogotická z let 1935-1936
- Kroclov: U lesa Vrutice nalezena bronzová hřivna o průměru 163 mm. Není vyloučeno, že může pocházet ze zatím neobjeveného pokladu ze starší doby bronzové. Dochované selské usedlosti a dřevěná zvonička na návsi.
- Slavče: Selské usedlosti, zděná kaplička z 1686.

B.2.1.18. Zábोří

Obec Zábोří se nachází asi 16 km západním směrem od Českých Budějovic. Je tvořena mimořádně cennými vesnickými celky, prohlášenými v 90. letech 20. století památkovými **zónami** lidové architektury. Obec Zábोří ležící na samém úpatí pohoří chráněné krajinné oblasti Blanský les, se představuje rozlehlou návsi s kovárnou a kaplí, datovanou 1841. Zábोří samotné je také vesnickou památkovou rezervací

Potok protékající stromořadím vtéká do návěsního prostoru pod rozkročeným obloukem zděných výklenkových božích muk z roku 1852. Které jsou opravdovým skvostem obce. Svým oblým „rozkrokem“ i skutečnou jedinečností jsou tak trochu místní zábořskou eiffelovkou. Severně sousedí s rekreačním rybníkem Dehtář, po silnici ze Zábोří asi 4 km západně leží světová památka UNESCO - vesnice Holašovice. Zábोří bylo v roce 1995 vyhlášeno vesnickou památkovou rezervací.

Dobčice: Středověká vesnice poprvé zmiňována 1292. Malebná svažitá návěs se zemědělskými usedlostmi ve stylu tzv. selského baroka z 19. století a návěsní kaplí. Roku 1990 prohlášena památkovou zónou lidové architektury. Stejně tak zdobí štíty selského baroka návěs vesnice Lipanovice, rovněž VPZ.

B.2.1.19. Závraty

Obec u rybníka v kopcovitém předhůří chráněné krajinné oblasti Blanský les. Kaple Panny Marie Bolesné vystavěna 1937 až 1938.

B.2.1.20. Žabovřesky

Obec Žabovřesky leží přibližně 11 km severozápadním směrem od Českých Budějovic v nadmořské výšce kolem 394m. Nachází se při západním okraji Českobudějovické pánve v předhůří Blanského lesa u rekreačního rybníka Dehtář. Obec se sestává ze 2 částí, Žabovřesky a Dehtáře.

Název Žabovřesky pochází od vřískání žab v okolních mokřadech a rybnících. Na jižním úpatí Vosího vrchu bylo objeveno rozsáhlé polykulturní sídliště, datované keramickými nálezy do mladší doby bronzové, halštatské, laténské a raného středověku. V obci se dochovalo se několik zemědělských usedlostí s lidovou architekturou.

Sídlo Dehtáře se též vyznačuje přítomností archeologického naleziště osídlení z dob eneolitu (5000 - 3000 př.n.l.), kdy polohy osídlila první zemědělská kultura s lineární keramikou. Další nálezy jsou z doby bronzové a pozdní doby halštatské (rybník Dehtář).

- Výklenková kaplička sv. Jana Nepomuckého z počátku 19. století
- Zvonička na návsi
- Kaple sv. Floriana
- Boží muka sv. Jana Nepomuckého z 18.stol
- Kaple Nejsvětější Trojice

B.2.2. Přírodní atraktivity mikroregionu

B.2.2.1. CHKO Blanský les

Na území mikroregionu Blanského lesa –podhůří se nachází i část území CHKO Blanský les. Území chráněné krajinné oblasti je *„dobře zachovalý krajinný celek v širším předhůří Šumavy s harmonicky vyváženým přírodním prostředím, které není příliš narušeno negativními vlivy lidské činnosti.“*⁶

Mikroregion Blanský les - podhůří, který leží v Českobudějovické pánvi, se na jihozápadě opírá o mohutný, rozložitý horský masiv s rozhlednou a vysílacím stožárem na vrcholu hory Klet'. Celý masiv je už od 18. století znám jako Blanský les (Blansko sylva) a tento název pak přijala roku 1990 vzniklá Chráněná krajinná oblast, která je přirozeně omezena věncem kopců a hor s Křemžskou kotlinou uprostřed, s celkovou rozlohou 212 km².

Chráněná krajinná oblast Blanský les patří geomorfologicky Šumavskému podhůří a téměř celá je součástí podcelku Prachatické hornatiny. Geologickým podkladem oblasti je převážně granulit (světlá, přeměněná hornina břidličnaté skladby, která obsahuje křemen, ortoklas a drobná zrnka granátu), jehož výchozy na vrcholcích hor vytváří mrazové sruby. Polovinu území Chráněné krajinné oblasti pokrývají lesní komplexy s charakteristickým zastoupením bučin. Ojedinelá je vegetace křemžských hadců, tvořená většinou reliktními bory. V okolí Českého Krumlova, v místech zásaditých hornin, je významná teplomilná a vápenomilná vegetace, v jižních Čechách rovněž jedinečná.

Nejvyšší hora Klet', se tyčí 550 m vysoko nad okolní krajinou a její vrchol (1084 m.n.m.) je zdůrazněn kamennou rozhlednou, nejstarší v Čechách z r. 1825 a opodál stojícím, 170m vysokým stožárem radiokomunikací. Osou Křemžské kotliny je stejnojmenný potok, který se vlévá do Vltavy, tekoucí v hlubokém skalnatém kaňonu. Na tomto strategickém místě, nad soutokem, vzniklo osídlení již na přelomu starší a střední doby bronzové (asi 1500 let před n.l.). Před začátkem našeho letopočtu pak bylo vybudováno na terase nad řekou u Třisova rozlehlé keltské oppidum a konečně v 15. století byl založen v místech pravěkého osídlení gotický rožmberský hrad Dívčí Kámen. Výše proti proudu byl již ve 13. století založen cisterciácký klášter Zlatá Koruna. Druhý gotický hrad vznikl na opačném konci kotliny, na Kuklově, a když ten byl zanedlouho téměř srovnán se zemí, byl posléze opodál založen klášter poustevníků Paulánů, z kterého se dnes zachovalo jen zdivo kněžiště s hrotitými okny.

⁶ Agentura ochrany přírody a krajiny ČR: Chráněná území v ČR

Ochranu přírody a krajiny vykonává Správa Chráněné krajinné oblasti Blanský les ve Vyšném u Českého Krumlova, která pečuje o ochranu vzácných druhů rostlin i živočichů, ochranu krajiny a jejího rázu, o revitalizaci devastovaných území a o popularizaci přírody a vlastivědných pozoruhodností. V CHKO je zřízeno 10 přírodních rezervací, z toho jedna národní a 7 přírodních památek. Správa vybudovala ve spolupráci s obecními úřady tři naučné stezky: Vyšenskými kopci, druhou z Třísova přes Dívčí Kámen do Holubova a letos bude otevřena naučná stezka Brložskem (ani jedna z těchto naučných stezek se, bohužel, nenachází na území mikroregionu Blanský les-podhůří). V Josefské věži na Kleti bude vedle stálé přírodovědné expozice otevřena dlouhodobá výstava Staré mapy Blanského lesa.

Blanský les poskytuje optimální podmínky pro sport a rekreaci v každém ročním období. Z Kleti je za dobré viditelnosti, nejlépe brzy ráno nebo v podvečer, možné pozorovat nejen přilehlou krajinu, ale i panorama vzdálených Alp. K rozhledně byla po stu letech přistavěna Tereziina chata s restaurací a počátkem 60tých let nejvýše položená hvězdárna v Čechách (1070 m.n.m.), mezinárodně známá výzkumem planetek a komet. Vrchol je přístupný sedačkovou lanovkou z parkoviště v Krásetíně.

Společnou hranici CHKO s mikroregionem Blanský les - podhůří tvoří vsi: Dobčice, Lipanovice, Holašovice, Jankov, Čakovec, Kvítkovice, Habří, Slavče a Vrábče. Katastry obcí bezprostředně navazují na mikroregion Podkletí se sídlem v Křemži.

Rozvoj v oblasti cestovního ruchu proto nesmí jít proti zájmům zachování přírody. Kapacity oblasti jsou vysoko nad současným stavem, ohrožením v tomto směru představuje pouze počet návštěvníků Kleti. V tomto směru je nezbytná spolupráce se Správou CHKO, aby nedocházelo k devastaci přírody nebo naopak k nesmyslnému blokování projektů v zájmu ochrany přírody. Současná správa CHKO je nakloněna rozvoji cestovního ruchu a sama připravuje řadu projektů a stará se o propagaci přírodních hodnot.

B.2.2.2. Natura 2000

Natura 2000 představuje soustavu chráněných území evropského významu, důležitých pro zachování biologické rozmanitosti evropské přírody. Povinnost vytvoření takovéto soustavy vychází ze směrnice č. 79/409/EEC o ochraně volně žijících ptáků a ze směrnice č. 92/43/EEC o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Součástí směrnice jsou přílohy se seznamy druhů rostlin, živočichů a přírodních stanovišť, pro které jsou země EU povinny navrhnout seznam lokalit jejich výskytu a těm pak zajistit příslušnou ochranu tak, aby se stav takto chráněných částí přírody nezhoršoval či nezlepšoval. Povinností ČR je implementovat obě uvedené směrnice do systému ochrany přírody ČR a do 6 let vybraná území vyhlásit za chráněná území.

Lokality soustavy Natura 2000 nemají být pouze rezervacemi s přísnou ochranou, kde je vyloučeno hospodaření či dokonce jakýkoliv lidský zásah. Často jsou to naopak území, kde se díky tradičnímu a citlivému hospodaření dochovala cenná společenstva nebo vzácný rostlinný či živočišný druh. Takový způsob hospodaření se stává důležitým nástrojem ochrany. V lokalitách soustavy Natura 2000 jsou tedy zakázány jen takové činnosti, které mají negativní vliv na výskyt předmětů ochrany. Proto také veškeré plány a projekty, které nějakým způsobem mohou významně ovlivnit **evropsky významné lokality** nebo **ptačí oblasti**, podléhají samostatnému posuzování vlivů projektů z hlediska zachování předmětu ochrany. To je třeba také vzít v úvahu při přípravě projektů cestovního ruchu.

B.2.2.3. Linecká stezka

Územím regionu Blanského lesa procházela již od pravěku důležitá obchodní stezka nazývaná „**Linecká**“. Stezka sloužila jako spojnice Čech s rakouskými zeměmi a její původní trasa tvořila přirozenou osu regionu od jihu k severu. Zprvu pouze **soumarská stezka** sloužila zejména pro dopravu strategicko-

ké suroviny soli. Dále se ale po ní dopravovala do Čech i měď, plátno, kvalitní sukna, hedvábí, zbraně, víno, mořské ryby, jižní ovoce, zámořské koření a další druhy kupeckého zboží. Vyváželo se obilí, máslo, sýry, dobytek, koně, sladkovodní ryby, slad, pivo, vosk, med, zemědělské produkty, řemeslnické výrobky a dokonce i otrokyně a otroci. Obchod s otroky rozkvetl v nebyvalé míře v Čechách kolem poloviny 10. století.

Zdá se, že Linecká stezka byla podstatně starší a ještě frekventovanější, než dnes známější Zlatá stezka přes Šumavu z bavorského Pasova do Prachatic, Vimperka, Kašperských Hor atd. Ta je poprvé písemně připomínána v poslední třetině 10. století („Via Bohemika“, „Goldsteig“), zatímco o Linecké stezce máme písemné prameny již z roku 903 - 907. Od kdy přesně obchodní stezka fungovala se neví, ale již v letech 1198 a 1215 se Linecká stezka nazývala „*stará soumarská cesta*“, nebo „*stará cesta do Čech*“.

Stezka v různých dobách i měnila trasy a různě se větvila, takže se nejednalo z dnešního pohledu o jednu komunikaci, ale o celou síť stezek. Pravděpodobně nejstarší trasa, tzv. stará Linecká stezka směřovala od Lince přes Leonfelden a Studánky k Vyššímu Brodu, Zátoň, Přidolí, do Českého Krumlova. Odtud pokračovala dále přes Chvalšiny, Smědeč, Smědeček, kolem Lhenic, na křižovatku se Zlatou stezkou v Netolicích. Dále z Netolic pokračovala pak stezka na Prahu přes Protivín a Písek nebo kolem hradu Poděhúsy přes Týn nad Vltavou. Z pozdější doby je rovněž významná odbočka Linecké cesty, nazývaná Kaplická stezka, vedoucí z Lince k Cáhlovu (Freistadtu) a odtud přes Dolní Dvořiště, Kaplici, Velešín a Doudleby do Českých Budějovic a dále přes Soběslav a Tábor do Prahy.

Kolem staré Linecké stezky se nacházela v různých dobách od pravěku po středověk i řada větších či menších hradišť a později i hradů a trhových osad. Mezi nejvýznamnější patří klášter Vyšší Brod, Rožmberk, Zátoň, Český Krumlov nebo klášter Zlatá Koruna, dále po trase potom Dívčí Kámen, Třisov, Kuklov, Chvalšiny. I když většina těchto lokalit neleží přímo v ORP České Budějovice, jejich poloha (těsně u hranice ORP České Budějovice) v oblasti CHKO Blanský les má pro rozvoj cestovního ruchu v tomto mikroregionu velký potenciál.

B.2.2.4. Koněspřežka

Kromě Linecké stezky procházela regionem další důležitá komunikace, kterou byla tzv. **koněspřežka**. Zachované zbytky koněspřežné dráhy jsou největší památkou okolí Kamenného Újezdu a Včelné a to přímo **národní kulturní památkou evropského významu**.

Koněspřežní železnice spojující České Budějovice a rakouský Linec, byla vystavěná v letech 1825 - 1832. Tím se stala nejstarší železnice v Evropě. V Anglii byla železnice v té době již běžnou záležitostí. Její stavbu vyvolala potřeba efektivnější dopravy na této frekventované spojnici Čech a Rakouska, hlavně přepravy soli z rakouské Solné komory do Čech. Provozována byla od počátku i osobní přeprava. Dráha tak navazovala na pradávne obchodní stezky, prezentované např. i tzv. Lineckou stezkou a později vybudovanou císařskou silnicí.

Projekt v hrubých rysech byl dílem ředitele pražského technického učiliště Františka Josefa Gerstnera (1756 - 1832). Realizace projektu byla teprve po více než dvaceti letech svěřena Gerstnerovu synovi Františku Antonínovi (1796 - 1840).

Trať koněspřežky byla dlouhá 128,7 km, každých 20 km byla přepřahací stanice, kde se vyměňovaly koňské potahy. První na cestě byla v nedalekém Holkově a dále v Bujanově, kde je dnes minimuzeum koněspřežky. Více o něm na www.bujanov.cz. Další expozice koněspřežky, která je součástí Jihočeského muzea je v Českých Budějovicích, v Mánesově ulici v domku bývalé stanice. Více na www.muzeumcb.cz. V roce 1870 vyjel poslední vlak tažený koňmi. Trať bylo třeba přebudovat na lokomotivní dráhu a k 20. prosinci 1873 byl již zahájen provoz parních vlaků.

V okolí Kamenného Újezdu se zachovalo několik památek na koněspřežku. V nedaleké Včelné strážní domek, bohužel již úplně přestavěný. Dále strážní domek za železničním přejezdem u železniční zastávky Kamenný Újezd-Důl. Násep s polozasypaným propustkem po pravé straně železnice km 107,26 - 107,06 ve směru od Českých Budějovic. Tady překračuje stávající železnici a na druhé straně pokračuje zářezem až na km 106,94. V areálu železniční stanice Kamenný Újezd, mezi km 105,4 a 105,0 se vlevo od stávající železnice se zachoval násep s klenutým mostkem, který dosahuje výšky až 4,3 m, šířky 3,8 m. Další strážní domek je za železničním přejezdem u rybníku a autokempu Štilec. Dále na trati se na křižovatce dnešní silnice E 55 a silnice na Římov v Holkově zachoval objekt přepřahací stanice, kde byl hostinec a stáje. Dnes zde probíhá rozsáhlá rekonstrukce celého objektu, kde má vzniknout expozice formanské dopravy, formanská hospoda s možností ubytování atd.

Obrázek 6. 29 Zbytky koněspřežné dráhy, které je možné najít ještě i dnes na některých místech v oblasti mezi Českými Budějovicemi a Českým Krumlovem

(Zdroj: www.budweb.cz)

B.2.2.5. Další přírodní atraktivity na území mikroregionu

Tabulka 6. 23 Přehled drobných přírodních atraktivit regionu

Název obce	Přírodní atraktivity
Boršov nad Vltavou	- Řeka Vltava meandrem u osady v Březí ústí z kopcovitého Pošumaví do Budějovické pánve. Boršov a zdejší tábořiště jsou často cílovým místem vodáků před vjezdem do Českých Budějovic - na železniční zastávku je od mostu v Boršově asi 1 km. Boršov je východiskem pro cykloturistické trasy. Popis červené turistické značky na webu SO Blanský les -podhůří. - arboretum - neudržovaný park u zámku je osázen zajímavými cizokrajnými dřevinami (Poříčí) památný strom Liliovník tulipánokvětý
Branišov	NATURA 2000 - ptačí oblast Českobudějovické rybníky jen okrajově
Břehov	- památný strom – dub letní - V blízkém okolí vesnice se v 18. a 19. století těžila málo vydatná železná ruda. - Registrované významné krajinné prvky: porost dřevin u bývalé pol. cesty SV od obce; rašelinná louka u rybníka "Lesní"; porost dřevin na SZ okraji obce Břehov - turistické trasy KČT a cyklostezky č. 1085, 1086, 1090
Čakov	- NATURA 2000 - ptačí oblast Českobudějovické rybníky jen okrajově - část administrativního území obce zasahuje do CHKO Blanský les
Dubné	Množstvím rybníků, hrází, lesů a vyhlídkových míst je tato oblast výhodná zvláště pro pěší turistiku i projížďky na kole.

	• Obcí procházejí (konkrétně části Jaronice) cyklotrasy 1082,1083,1094, 1100 a trasa turistické cesty KČT (6321 žlutá - Za budějická humna). • významné krajinné prvky Duby nad Nuzovem u Dubného; Lípy a dub u Matoušů
Habří	• Vstupní brána do chráněné krajinné oblasti Blanský les na úpatí horského masivu Kluk. Nejstarší doklady osídlení z mladší doby kamenné a starší doby železné. Přímo z obce pocházejí také ojedinělé doklady raně středověkého osídlení. Obec leží částečně v CHKO. • V obci značené cyklotrasy 1196, 1192, značené turistické stezky KČT 6328 žlutá – Úbočím Kluku • NATURA 2000 – ptačí oblast Blanský les
Homole	• Významné krajinné prvky: Dubové stromořadí na JZ okraji obce Homole; Dubové stromořadí na V okraji obce Homole; Hráz rybníka - Dvůr Koroseky; Hájek pod železniční stanicí - Černý Dub; Hájek pod železniční stanicí nad kravínem-Čer.Dub; Lesnatá roklna potoka - Černý Dub; Listnatý remízek - Dvůr Koroseky; Rybník Dolní Máčalka - Černý Dub; Rybník Stařeček - Černý Dub; Stromové porosty na návsi - Dvůr Koroseky; Zatopená pískovna – Homole
Hradce	• Významné krajinné prvky: Vlhké louky Pod krumlovskou cestou (Hradce u Homol)
Jankov	• Brána do chráněné krajinné oblasti Blanský les, ležící v mírně zvlněné krajině na úpatí pohoří Skalka • NATURA 2000 Blanský les • Významné krajinné prvky: Porost dřevin na skalním výchozu JV od obce Záboří; Porost dřevin v orné půdě na pr. břehu kamen. potoka
Kamenný Újezd	• V okolí Kamenného Újezdu se zachovalo několik památek na koněspřežku. V nedaleké Včelné strážní domek, bohužel již úplně přestavěný. Dále strážní domek za železničním přejezdem u železniční zastávky Kamenný Újezd-Důl. Násep s polozasypaným propustkem po pravé straně železnice km 107,26 - 107,06 ve směru od Českých Budějovic. Tady překračuje stávající železnici a na druhé straně pokračuje zářezem až na km 106,94. V areálu železniční stanice Kamenný Újezd, mezi km 105,4 a 105,0 se vlevo od stávající železnice se zachoval násep s klenutým mostkem, který dosahuje výšky až 4,3 m, šířky 3,8 m. Další strážní domek je za železničním přejezdem u rybníku a autokempu Štílec. • turistický trasa (zelená) KČT 3394 – Doudlebskem • Jeden kilometr jižně od obce Milíkovice se při cestě do Dolních Svinců nalézá rybník Děkanec, kde bylo roku 1990 vyhlášeno území o rozloze 10,01 ha za přírodní památku na ochranu ekosystému slatinné louky • památné stromy -dub letní, vrba bílá
Kvítkovice	• pěší turistické stezky, cyklostezky (1094 a 1092) a koňská stezka • evropsky významná lokalita na hranici s CHKO • geologie – výskyt turmalínu v žulách a pegmatitech, nacházející se směrem na Habří. Její okolí je významným nalezištěm žlutozelených a trávovězelených vltavínů • Kvítkovický rybník (25ha) chov ryb, na hrázi duby – památné stromy • bohatá květena - jenom v zastavěné části obce jich bylo nalezeno v roce 2005 více než 85 druhů volně rostoucích (maturitní práce Kristýny Chromé).
Lipí	• cyklotrasa 1092,1124, 1082, obcí prochází modrá trasa KČT (1233 – Podhůřím Blanského lesa). • hipostezky
Včelná	• památný strom – dub letní • V blízkosti obce se nacházejí mohyly lidu mohylového, který žil na Zemi

	jíž před 4000 lety
Vrábče	• těžba štěrkopísků - Budějovické štěrkopísky spol. s.r.o. • chráněné ložiskové území křemen a křemenné suroviny • NATURA 2000- Blanský les • turistická trasa KČT (zelená trasa č. 3339) Údolím Němé strouhy
Záboří	• přírodní rezervace Vysoká Běta • CHKO Blanský les • NATURA 2000- rybník Dehtář
Žabovřesky	• Rybník Dehtář vybudovaný Rožmberky v době největšího rozkvětu hlubockého rybářství na přelomu 15. a 16. stol. – potenciál pro rekreaci a rybaření

B.2.3. Podmínky pro turistiku

B.2.3.1. Cykloturistika

Mikroregion Blanský les-podhůří je součástí regionu MAS Blanský les –Netolicko (BLN), který láká každoročně stovky cyklistů svojí zajímavou přírodou a památkami. Je ideálním místem aktivního odpočinku se snadnou dostupností i terénním profilem od mírně zvlněného až po náročný výstup na Kletř. Rozvoj cykloturistiky obecně se každoročně zvyšuje, stoupá počet především rodin s dětmi a sportující aktivní „střední“ generace. Nároky kladené návštěvníky se ale také zvyšují, rozhodování o jednodenních výletech nebo celé dovolené na kole závisí také na doprovodných službách, kvalitě ubytování a občerstvení.

Územím MAS BLN vede celá řada značených cyklotras. Mění se profil území MAS BLN nabízí trasy nejen pro náročné cyklisty (zejména v okolí Kletě, kde je i síť cyklotras nejhustší), ale také lehčí trasy např. pro rodiny s dětmi (severovýchodní část MAS BLN). Některé lokality, zvláště pak ty v oblasti mikroregionu Blanský les-podhůří, ale stále ještě mají potenciál zejména pěší a cykloturisty přilákat (v okolí některých obcí jsou trasy značeny minimálně).

Na území MAS BLN se během letní sezony koná celá řada cykloturistických doprovodných akcí (otevření cyklistické sezony, tematické cyklistické výlety)

Cyklotrasy a cyklostezky regionu

Region je protkán hustou sítí cyklotras a není příliš prostoru na vyznačování dalších (Obr. 30). Konkrétních cyklostezek se zákazem provozu pro automobily na území není mnoho, jde pouze o kratší úseky. To souvisí i s poměrně hustou silniční sítí, kde mnohdy převládá automobilová doprava nad cyklisty (Planá, Homole). Možností v tomto směru je vybudování cyklostezky okolo Vltavy v úseku Boršov nad Vltavou – Zlatá Koruna (popř. Český Krumlov).

Nejvýznamnější cyklotrasou je dálková stezka č.12 zařazená i do sítě stezek **Greenways**. Ta spojuje České Budějovice s Českým Krumlovem. Bohužel cyklotrasa má několik nedostatků :

- vede místy po silnicích s hustším provozem aut (úsek Zlaté Koruny a Srnína, první úsek z ČB)
- špatná kvalita povrchu v úseku Srnín – Český Krumlov a nebezpečný sjezd ze Slavče do kempu Zlatá Koruna.

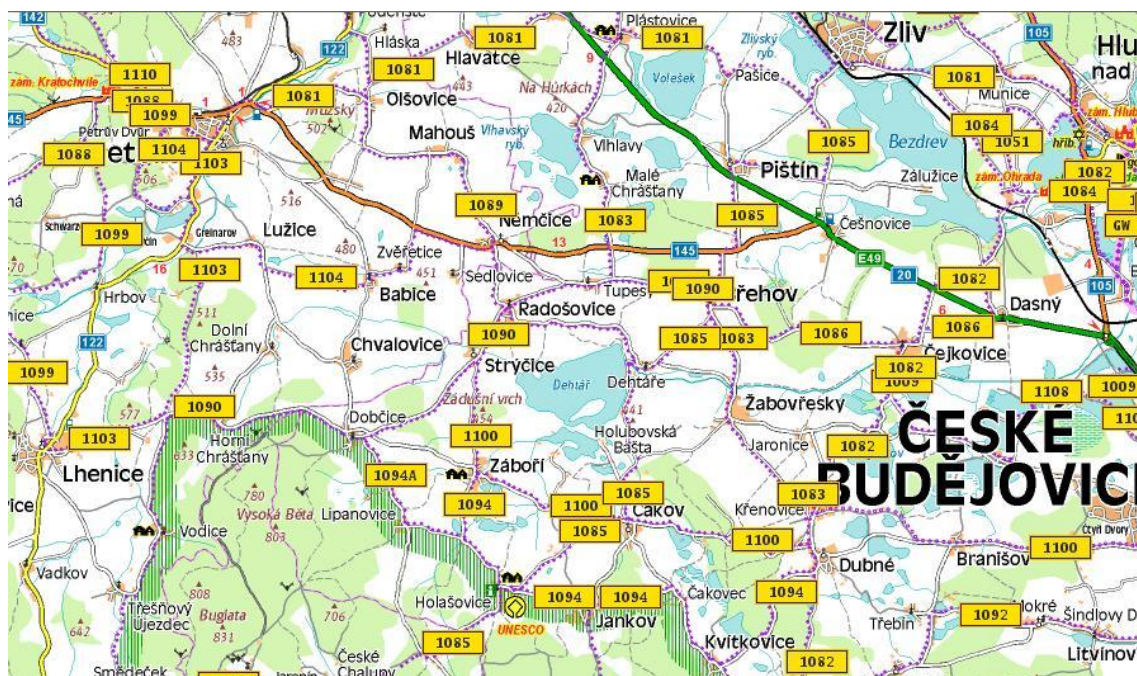
I přesto jde o vyhledávanou trasu i pro zahraniční návštěvníky.

Druhé spojení pro cyklisty představuje spojení měst UNESCO – Český Krumlov – Holašovice. Jde o zajímavou cestu s dobrým terénem, nevýhodou je výškový profil terénu.

Hustá síť cyklotras s rovinatějším profilem je mezi Českými Budějovicemi a Netolicemi, kdy cyklotrasy umožňují naplánování výletu podle možností a chutě každého cyklisty. Cyklotrasy vedou většinou po silnicích třetí třídy.

Oblast Netolicka, které geograficky, kulturně i infrastrukturou navazuje na mikroregion Blanský les-podhůří je také velice atraktivní. Hlavní nabídku tvoří naučná cyklostezka „**Historická krajina Netolicko**“ s přesahem i do Lhenicka. Naučná cyklostezka tvoří okruh po historických památkách Netolicka, délka trasy je cca 50 km. Trasa má 16 zastavení a většina prochází bývalou rožmberskou oborou ze 16.století.

Obrázek 6. 30 Mapa cyklostezek – sever území MAS Blanský les - Netolicko

(Zdroj: <http://mapy.idnes.cz/> cykloturistika/)

B.2.3.2. Hipoturistika

Trávení volného času v koňském sedle je jedním z vyhledávaných a velice oblíbených způsobů relaxace. Počet lidí věnující se sportovnímu nebo pouze rekreačnímu ježdění u nás každoročně stoupá. To odráží skutečnost, že jízda na koni je také dostupnější pro čím dál větší počet lidí. Přesto nejde o masovou záležitost. Přínos pro cestovní ruch je zejména v prodloužení turistické sezóny, protože nejlepším obdobím pro jízdu na koni je jaro a podzim.

Chov koní je dominantní hlavně na Netolicku. Vedle klasických farem je v Netolicích i profesionální závodistiště, na kterém se konají každoročně dostihy. Jiným typem nabídky jsou větší stáje umožňující jízdu pro začátečníky i pokročilé. Nejrozšířenějším typem jsou penziony, které jako další aktivitu dovolené nabízejí jízdu na koni. Těm ale chybí jednak kvalitní zázemí pro ustájení koní ale i možnost výběhu a cvičiště.

Pro oblast je významný jihočeský projekt „Turistika na koni“, pod kterým vzniká po celých jižních Čechách síť ubytování s možností ustájení koní a nové trasy pro koně (se speciálním značením). Problémy projektu na území MAS BLN jsou v nenavazujících hippotrasách, které jen obtížně vznikají tam, kde majitelé pozemků odmítnou vyznačení stezky. Původní záměr propojit celý region pavoukem,

který bude navazovat na ostatní regiony se tak míjí účinkem. Přesto z celého projektu je na území MAS BLN vyznačena poměrně hustá síť stezek (zatím více než 60 km) (Obr. 31). V přírodě se hippostezky dají poznat podle specifického značení: *značku tvoří bílý čtverec 10x10 cm, uvnitř kterého je souměrně umístěn barevný kruh o průměru 6 cm*. Často je u nás možné setkat se se společným značením s pěšími turistickými značkami KČT a někdy i na cyklostezkách.

Značené úseky hippostezek v mikroregionu Blanský les-podhůří (na některých trasách je možné se i ubytovat):

- Slavče - Jankov (zelená, 7 km)
- Dubné - Čakovec - Holašovice (památky UNESCO) (modrá, 10,5 km)
- Dubné - Haklovy Dvory (modrá, 6 km)
- Dubné - Kaliště u Lipí - Závraty - Slavče - Jamné - Boršov nad Vltavou (červená, 21,5 km)
- Boršov nad Vltavou - Kamenný Újezd (červená, 5 km)
- Dobčice-Lužice (červená, 3 km), dále kolem Netolic, Kratochvíle a na Lomec zatím neznačeno.

Obrázek 6. 31 Mapa hippostezek v oblasti Blanský les-podhůří

(Zdroj: www.blanet.cz)

B.2.3.3. Pěší turistika

I když pěší turistika vychází v poslední době trochu z módy je stále oblíbenou formou aktivního odpočinku. Je to hlavně nejstarší a nejpřirozenější forma turistiky. Při chůzi má člověk více možností vnímat přírodu kolem sebe, využít zastavení k přečtení zajímavostí z informační tabule apod. Je nutno dodat že pro pěší turistiku nejsou vhodné a vyhledávané asfaltové cesty a tak se na mnoha místech „zájmy cyklistů“ dostávají do střetu se „zájmy turistů“. Konkrétním příkladem je většina tras na Šumavě, kdy asfaltové cesty pro cyklisty odrazují pěší turisty. Rozvoj cyklostezek v regionu proto musí brát ohled také na pěší trasy.

Významné turistické trasy

Česká republika díky Klubu českých turistů disponuje nejlepším systémem pěších tras v Evropě. Protože CHKO Blanský les zasahuje do mikroregionu pouze okrajově, hustá síť stezek, která je na jeho území se dotýká mikroregionu spíš okrajově (Obr. 32). Největší nabídka tras pro pěší turistiku je v okolí Kletě. Tu spojují stezky prakticky ze všech obcí a žel. zastávek v okolí.

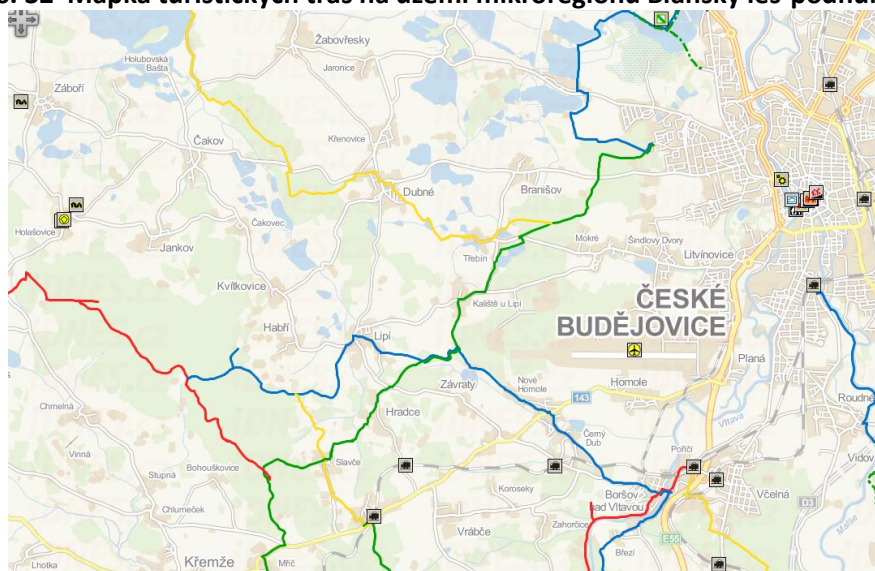
Územím mikroregionu BL-podhůří prochází značená dálková trasa pro pěší, která je součástí evropské dálkové cesty E10 St. Petersburg – Zittau – Praha – České Budějovice – Studánky – Barcelona – Algeciras.

Další velice atraktivní stezka je v okolí Vltavy trasa Boršov – Dívčí kámen – Zlatá Koruna, a turisty příliš neobjevená červená turistická trasa – Kluk – Brloh.

Úplně slepou částí regionu je okolí Dehtáře a celá rovinatá oblast od Němčic po Č. Budějovice. Nejde o příliš atraktivní krajinu a zcela logicky zde uplatnění najdou především cyklisté. Místy se objevují kratší turistické trasy, např. žlutá trasa Cesta za budějická humna, či zelená rasa Doudlebskem, ale ty slouží spíš lokálně pro víkendovou turistiku obyvatel Českých Budějovic a jejich okolí. Možností rozvoje by v tomto směru bylo vyznačení naučné stezky okolo rybníků popř. napojení nějaké nové stezky na Vrbenské rybníky u Českých Budějovic.

Pro rozvoj pěší turistiky nejsou důležité pouze stezky, jde také o poskytnutí kvalitních a zajímavých informací po cestě, možnost občerstvení a dostupnost turistických cílů. Informační tabule a ukazatele jsou dobrým prostředkem, jak informace předat návštěvníkovi. Na většině tras chybí mapy s okolím a značením, světlou výjimku tvoří Klet. Informační tabule v obcích má mikroregion Podkletí (projekt z roku 2006) a mikroregion Blanský les – podhůří (projekt z roku 2004).

Obrázek 6. 32 Mapka turistických tras na území mikroregionu Blanský les-podhůří.

(Zdroj: www.mapy.idnes.cz)

B.2.3.4. Vodácký sport

Vodácká trasa na řece Vltavě z Českého Krumlova přes Zlatou Korunu a Dívčí Kámen do Boršova nad Vltavou (Břeží) patří mezi největší turistické atraktivity území regionu. Tento exponovaný úsek v délce cca 35 km navštíví ročně několik desítek tisíc turistů. Sjízdnost díky přehradní nádrži Lipno, která reguluje její dolní tok, je možná prakticky celoročně. Ať už turisté zvolí jednodenní výlet nebo vícedenní

přejezd, pro rozvoj turistiky na území mají vodáci i přes některá negativa (ničení vegetace, odpadky v okolí řeky) velký význam.

Na území působí několik tábořišť a sezonních vodáckých restaurací.

B.2.4. Ostatní atraktivita mikroregionu

Na katastru obce Planá u Homolí 1932 až 1937 zřízeno **letišťe**, 1952 přestavené na vojenskou základnu protivzdušné obrany státu. Jihočeské letiště České Budějovice v Plané má aktuálně status „Veřejné vnitrostátní letiště“ a „Neveřejné mezinárodní letiště“ kategorie 4C, pro lety za viditelnosti (VFR) ve dne. se směry drah 09/27, 2500m zpevněná betonová runway. Letiště Planá se díky své poloze i technickému vybavení může ucházet o smíšený vojensko-civilní provoz. Dráhový systém vyhovuje převážně většině soudobých dopravních letadel. Umístění letiště asi 5 km od středu města jej řadí k nejdostupnějším letišťům u nás. Případný smíšený provoz by určitě pomohl celému jihočeskému regionu a zvýšil by jeho dostupnost. Dnes letiště provozuje společnost Jihočeské letiště České Budějovice a. s., vlastněná Jihočeským krajem a statutárním městem České Budějovice.

B.2.4.1. Tradiční akce na území mikroregionu

- Holašovické slavnosti – každoročně, třetí neděle v červenci
- Homolská křídlovka
- Setkání heligonkářů Žabovřesky
- Malá vrábečská slavnost

Návštěvnost vybraných atraktivit

Tabulka 6. 24 Množství návštěvníků infocentra v Holašovicích letech 1999-2013

Rok	Množství	Měsíce	
1999	8 993	červenec-říjen	
2000	11 711	červen-říjen	
2001	15 298	duben-listopad	
2002 *	9 455	duben-říjen	
2003	10 566	duben-říjen	
2004	10 986	duben-říjen	
2005	13 383	duben-říjen	
2006	13 636	duben-říjen	
2007	16 679	duben-prosinec	
2008	16 632	duben-říjen	
2009	16 592	duben-říjen	
2010	16 327	duben-říjen	
2011	16 299	duben-říjen	
2012	13 926	duben-říjen	
2013	11 819	duben-říjen	

*povodně

(Zdroj: statistiky obec Jankov)

Tabulka 6. 25 Množství návštěvníků Selské slavnosti Holašovice v letech 2004 – 2014

Rok	Návštěvnost
2004	11 179
2005	11 532
2006	8 580
2007	11 950
2008	12 642
2009	13 367
2010	10 457
2011	13 185
2012	14 311
2013	9 542
2014	13 353

(Zdroj: statistiky obec Jankov)

Struktura ubytovacích zařízení

V mikroregionu Blanský les-podhůří se nachází celkem 41 objektů, které nabízí služby pro turisty v oblasti ubytování a stravování (tab.).

- Ve většině případů se jedná o sezónní nabídku (tzn. od května do září) a o privátní zařízení s malou kapacitou
- Kvalita nabízených služeb je značně rozdílná, některé subjekty nemají ani vlastní webové prezentace
- Poskytovatelé služeb mají možnost bezplatně využít propagaci na turistickém portálu MAS BLN - BLANETU (www.blanet.cz)
- Nejvíce služeb nabízí Podkletí (region v sousedství SO Blanský les-podhůří– to nejvíce souvisí s další nabídkou této lokality (příroda – CHKO Blanský les, kulturní dědictví, blízkost Českého Krumlova)

Tabulka 6. 26 Ubytovací a stravovací kapacity na území SO Blanský les-podhůří

Nabízí:	Ubytování i stravování	Pouze ubytování	Pouze stravování	Nabídka mikroregionu CELKEM
Blanský les – podhůří	5	15	21	41

Hromadná ubytovací zařízení - skladba (Zdroj: ČSÚ, stránky obcí)

Druh ubytovacího zařízení	Obec
Hromadná ubytovací zařízení - hotely, motely	
Hromadná ubytovací zařízení - penziony	Kamenný Újezd, Planá, Včelná,
Hromadná ubytovací zařízení - turistická ubytovna	Habří
Hromadná ubytovací zařízení - kempy, chatové osady	Boršov nad Vltavou, Kamenný Újezd, Žabovřesky,

(Zdroj: vlastní šetření MAS BLN (duben 2014))

B.3. CHARAKTERISTIKA POTENCIÁLU

B.3.1. Infrastruktura-dopravní dostupnost

Územím mikroregionu vedou dvě **železniční tratě**. Významnější trať č.194 spojující České Budějovice s Českým Krumlovem vozí turisty navštěvující hlavně Kleť, Dívčí Kámen a klášter Zlatá Koruna. Zastávkami vlaku jsou Boršov nad Vltavou, Černý dub (obec Homole), Hradce, Vrábče, Křemže, Holubov, Třísov, Plešovice a Zlatá Koruna. Vrábče je významným výchozím místem na vrchol Kluk.

Druhou tratí do regionu je na severu netolická odbočka č. 193 (z hlavní trasy Č.Budějovice – Plzeň). Toto spojení není pro turisty příliš zajímavé, z důvodu nutného přestupu a celkového času přepravy. Nutno dodat, že obě trasy nejsou z časového a mnohdy ani finančního hlediska vůbec výhodné. Cestování vlakem je ale samo o sobě atrakcí pro turisty a proto je tak oblíbené. Zajímavou nabídkou pro cyklisty jsou tzv. cyklovlaky, která umožňují přepravu kol.

Silniční síť z pohledu turistického ruchu regionu je zcela zásadní. Lidé využívají automobil k dopravě za turistickými cíli stále častěji. Poměr automobilových turistů každoročně roste a dosahuje zhruba 70% všech turistů. Kvalita silniční sítě vstupuje i do rozhodování cestovních kanceláří a plánování jejich autobusových zájezdů. Důležité je i propojení silniční sítě s ostatními turistickými cíli. Jednak je to dáno z pohledu turistů zůstávající v regionu a dojíždějící za památkami „ven“ z regionu a jednak pro turisty, kteří dojíždějí do regionu z jiných destinací (nemají zde ubytování.)

Obrázek 6. 33 Silniční síť mikroregionu SO Blanský les –podhůří s napojením na hlavní dopravní tahy

(Zdroj: www.supermapy.cz)

Územím mikroregionu prochází mezinárodní silnice E55 a silnice 1. třídy č.39, kterou projíždí většina návštěvníků směřující do Českého Krumlova i zahraničních turistů směřujících do jiných destinací. Území SO Blanský les-podhůří není pro většinu návštěvníků koncovou destinací. Na to je jednak příliš malé a jednak nedosahuje takové atraktivity (ani z hlediska ubytování, ani z hlediska turisticky zajímavých cílů).

Nejen cestovní kanceláře při plánování svých zájezdů musí zohlednit propojení jednotlivých turistických cílů, tedy dobu na přepravu mezi nimi a dobu přejezdu z místa ubytování na památky. Celkově je silniční síť slabou stránkou regionu, na kterou především zahraniční návštěvníci negativně reagují. Nedostatků jsou především v následujících spojeních:

Holašovice – Zlatá Koruna - Český Krumlov

Spojení mezi oběma památkami Unesco je ve špatném stavu. Chybí především značení Holašovic po cestě z Českého Krumlova. Pro autobusy je absolutně nevyhovující úsek mezi Holašovicemi a Křemžím. Chybí také parkoviště v obci Holašovice.

Holašovice – České Budějovice

Na této trase chybí značení na Holašovice, silnice 3.třídy nejsou také příliš vhodné pro větší autobusovou dopravu.

Kratochvíle - Holašovice

Spojení státního zámku a vesnice Unesco je nesmírně zajímavé také vzhledem ke vzdálenosti obou památek. Bohužel neexistuje jediná informační značka, která by turisty naváděla na druhý cíl, silnice 3.třídy a zvláště značení v projíždějících obcích je nevyhovující.

Dalšími nedostatky je označení záchytných parkovišť v obcích, sloužících jako výchozí místa na Dívčí kámen, přirozená blokáda Kletě v dopravě atd.

Naopak silnou stránkou je dobrá kvalita silnice České Budějovice – Netolice a mezinárodní silnice E55 a silnice 1. třídy č.39.

Za zmínku o dopravě regionu a jeho napojení stojí i speciální **autobusové linky**. Pro lyžaře provozuje dopravní společnost Jihotrans a.s. pravidelnou dopravu do hlavních lyžařských středisek především na Šumavě, např. Zadov, Kvilda.

V letních měsících je možné využít **dopravu kol** ve speciálně vypravovaných autobusech. Jihotrans provozuje dvě linky. První je tzv. modrá linka -Č.Budějovice – Prachatice – Vimperk - Kvilda a druhá je tzv. šedá linka Č.Budějovice – Prachatice – Volary – Kvilda.

Směrem na Český Krumlov také jezdí pravidelné spoje, které mají zastávku ve Zlaté Koruně, Rájov a dále pokračují do lipenské a šumavské oblasti.

Malé a střední podnikání

V jižní oblasti mikroregionu jsou početněji zastoupeny středně velké výrobní a obchodní podniky, západní venkovská oblast v podhůří Blanského lesa je orientována hlavně zemědělsky. Pro trh práce je rozhodující blízkost a velká závislost na Českých Budějovicích. Více než tři čtvrtiny ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí z bydliště za prací. Míra nezaměstnanosti je tak ovšem nízká, výrazně pod celostátním i krajským průměrem. Asi nejvýznamnějším podnikatelským subjektem s nadregionálním významem je firma Bratři Zátkové, a.s. Břeží, zabývající se mlynářstvím a výrobou těstovin.

Spolu s řadou farem na území hospodaří zemědělské podniky Zemědělská společnost Dubné a.s, ZD Planá, středisko Homole a ZD Skalka. Podmínky a způsob hospodaření stávajících zemědělských podniků a rolníků v mikroregionu jsou si velmi podobné. S ohledem na blízkost Českých Budějovic v živočišné výrobě převládá především specializace na výrobu mléka spojená s odchovem skotu a v menším měřítku doplněná chovem prasat. Z obilovin se nejvíce pěstují konzumní i krmná pšenice, ječmen, kukuřice, z píceň vojteška a jetel. Stále větší význam v hospodaření mají olejniný a to řepka.

B.3.2. Infocentra

Informace o cestovním ruchu hrají důležitou roli v konkurenčním prostředí jednotlivých destinací. I když jejich význam s nástupem internetu poměrně významně upadá, na lokální úrovni můžou hrát důležitou roli, např. specifickou expozicí se vztahem k místu. Na území mikroregionu se nachází pouze jedno infocentrum – v Holašovicích. Jeho provozovatelem je obec. Sezónní turistické infocentrum

kombinuje také výstavu řemeslných tradic se službami turistům. Velký zájem o služby infocentra je před Holašovickými slavnostmi.

Infocentrum však nabízí nedostatek služeb převážně nabídky ubytování a stravování, informací o turistických stezkách a cyklotrasách a nabídky doplňkových předmětů. Je otevřeno od půlky dubna do konce října.

B.3.3. Marketing cestovního ruchu

- Akce na území MAS BLN jsou zaměřeny především na propagaci venkovských tradic a zvyků (řemesla, zemědělství, gastronomie) a řada z nich má již vybudovanou dlouholetou tradici
- Existuje **turistický portál území MAS BLN** – www.blanet.cz a turistické logo turistického regionu MAS BLN – Peklík. Na portálu jsou velmi přehledně prezentovány možnosti turistických aktivit, zajímavá místa či regiony, případně celé trasy. Portál aktuálně informuje o nabídce kulturních a turistických akcí v regionu. Zároveň je na portálu možné najít ubytování v daném regionu.
- Oblast MAS BLN je na stránkách www.blanet.cz prezentována také ve formě interaktivní mapy oblasti, kde jsou jednoduchou formou (v podobě značek na mapě s interaktivním otevřením informačního okna) prezentována zajímavá místa regionu.
- Mobilní turistický průvodce je novou aplikací pro podporu cestovního ruchu. Uživatelům nabízí okamžité informace o zajímavých místech (POI), pohostinství, případně službách v okolí. Aplikace umožňuje také zobrazit novinky z kulturního a společenského dění regionu. Informace může upravovat sama obec či region. Lze tak uživatelům nabídnout ty nejčerstvější informace. Turistického mobilního průvodce regionem Blanský les-Netolicko je možné si stáhnout na stránkách www.blanet.cz
- www.mujkraj.cz – internetový portál pro prezentaci SO Blanský les-podhůří

B.3.4. Management cestovního ruchu

V roce 2006 – 2007, běžel na území MAS Blanský les – Netolicko projekt S Peklíkem na vandr, který měl za cíl:

- **nastartovat** zviditelnění a turistické zatraktivnění regionu MAS BLN prostřednictvím vytvoření kanceláře destinačního managementu a provozování turistického webového portálu BLANET (www.blanet.cz)
- vydání tematických propagačních materiálů
- vytvoření marketingového loga a sloganu turistického regionu MAS BLN (symbol Peklíka – na obrázku vedle)
- zpracování strategie rozvoje cestovního ruchu území MAS BLN

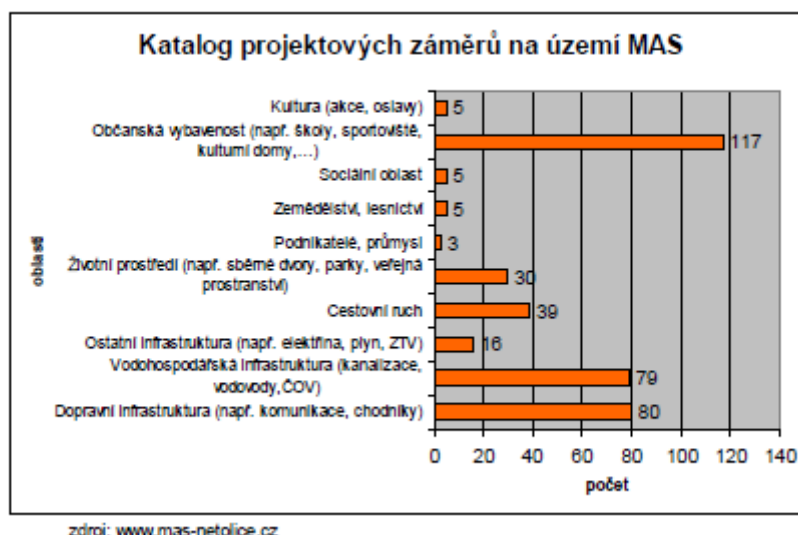

Vše z výše uvedeného se podařilo splnit vše, pouze kancelář destinačního managementu zatím plně nefunguje, ale jak ukazuje nástin témat SCLLD je turistický ruch jed-

nou ze stěžejních aktivit.

MAS BLN v souvislosti se zpracováním Pilotní strategie MAS BLN na období 2007 – 2013 zpracovala Katalog záměrů (Obr.) (v současné době k dispozici na webových stránkách MAS – pro členy a partnery MAS na základě zadání hesla). Katalog záměrů obsahuje v současné době více než 380 záměrů především územních samospráv z oblastí uvedených v následujícím grafu. Katalog byl rovněž podkladem při zpracování návrhu fichí do SPL. V oblasti rozvoje cestovního ruchu je v databázi Katalogu 39 projektů (Obr. 6. 34).

Obrázek 6. 34 Katalog projektových záměrů – graf počtů projektů v jednotlivých oblastech Strategického plánu Leader

MAS BLN v rámci Strategického plánu Leader 2007-2013 vyhlásilo Fichi na podporu turistického ruchu – Fiche 3 Venkovská turistika (podpora vzniku a zlepšení kvality ubytovacích kapacit). SPL vycházel ze **Strategie cestovního ruchu na území MAS Blanský les - Netolicko**. Cílem strategie bylo především zajištění lepší koordinace aktivit na území MAS s přínosem rozvoje stávajících kapacit a jejich využití pro oblast turistického ruchu.

Tento dokument definuje 6 strategických oblastí cestovního ruchu ve střednědobém horizontu:

Strategická oblast 1: Sportovní a rekreační cestovní ruch – je zaměřena na sportovní zařízení, cykloturistiku, lyžování, pěší turistiku a vodácké sporty

Strategická oblast 2: Venkovský cestovní ruch – je zaměřena na rozvoj agroturistiky hipoturistiky a produkty s těmito oblastmi související

Strategická oblast 3: Kulturně - poznávací cestovní ruch – je zaměřena na kulturní zařízení, kulturněspolečenské akce, tvorbu produktů spojených s tradicemi regionu a se zachováním kulturního dědictví území MAS

Strategická oblast 4: Infrastruktura cestovního ruchu – je zaměřena na zlepšení kvality ubytovacích kapacit, podporu infocenter

Strategická oblast 5: Gastroturistika – je zaměřena na zlepšení množství a úrovně stravovacích kapacit, tradici místních výrobků, jejich marketing

Strategická oblast 6: Incentivní cestovní ruch – je zaměřena na rozvoj incentivní turistiky a jejího zázemí

Strategická oblast 7: Marketing, destinační management – je zaměřena na podporu realizace marketingových produktů a zavádění destinačního managementu na území MAS

B.3.5. Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Realizované aktivity v rámci MAS BLN (ve spolupráci s dalšími regionálními organizacemi), které přispěly k rozvoji turistického ruchu (od r. 2007):

- MAS BLN – destinační management (zhodnocení....) turistické logo a blanet
- MAS BLN – projekt „Linecká stezka“
- MAS BLN – projekt „S Peklíkem na vandr“
- MAS BLN – projekt „S Peklíkem na výlet – krajem pod Šumavou
- Mikroregiony Blanský les – podhůří, Netolicko a Podkletí – informační tabule v obcích, odpočinková místa

Jihočeské kapličky (MAS Blanský les-Netolicko, MAS Pomalší, MAS Sdružení Růže. V rámci projektu byly dále využity informace od Národního památkového ústavu, pracoviště České Budějovice, od jednotlivých členských obcí (v rámci dotazníkového šetření) a v neposlední řadě se na vzniku databáze drobných sakrálních staveb podíleli i obyvatelé jednotlivých obcí.

B.4. SWOT MIKROREGION BLANSKÝ LES-PODHŮŘÍ

Silné stránky	Slabé stránky
• Mikroregion je součástí MAS BLN, který má kvalitní zázemí pro aktivní turistiku (pro milovníky pěší turistiky, koňského hřbetu, cyklistiky, vodáckého sportu) • Na území MAS BLN dobře značená a hustá síť pěších tras a cyklotras • Dostatečná nabídka ve stále více oblíbené oblasti aktivní turistiky (naučné, cyklo-, pěší, hipo- stezky a trasy) • Region využíván turisty, ale také místními obyvateli (z okolních měst) • CHKO Blanský les - turisticky atraktivní krajina (velmi dobré geografické a přírodní podmínky) • Částí území mikroregionu vedla v minulosti nejstarší koněspřežní železnice (kulturní památka) • přítomnost památky UNESCO – vesnice Holašovice • Blízkost dalších významných turistických center (Český Krumlov, České Budějovice, Lipno, Hluboká nad Vltavou) • Řada dochovaných památek lidové architektury – především jihočeského selského baroka (návsi, jednotlivé domy a usedlosti jsou na seznamu kulturních památek)	• Nízká kvalita a kapacita ubytovacích a stravovacích zařízení a jejich sezónnost • Chybějící ubytovací možnosti hotelového typu, s větší kapacitou • Málo informací pro návštěvníky v některých částech regionu • Území mikroregionu zahrnuje exponované lokality (Holašovice), ale také úplně zapadá území s nízkým potenciálem dalšího rozvoje turistického ruchu • Chybějící nebo nedostatečná kapacita záchranných parkovišť • Ochranný režim CHKO částečně omezující rozvoj dalších aktivit v cestovním ruchu • Nesystematičnost hipostepek na území MAS BLN (vedoucí přes exponovaná místa, vzájemně nepropojené)
Příležitosti	Ohrožení
• Rozvoj moderních technologií v propagaci produktů a aktivit (mobilní průvodci, interaktivní mapy apod.) • Podpora aktivit vedoucích ke zlepšení turistické nabídky (ubytovací kapacity, stravovací služby, doprovodné služby) • Propagace mikroregionu, informační systémy mikroregionu • Spolupráce mezi poskytovateli služeb v turistickém ruchu a obcemi • Péče o rozvoj a vzhled obcí (čistota, bezpečnost) • Zavedení turistických produktů • Pokračování projektu MAS BLN „management destinace“	• Nedostatečná kapacita a úroveň nabídky ubytování nedovoluje rozvoj vícedenní turistiky • Převažující sezónnost ubytovacích a stravovacích kapacit (pouze letní měsíce) • Stagnace nabídky turistických aktivit • Nedostatečná propagace obcí z hlediska turistického potenciálu • Přetrvávající trend jednodenní turistiky

• Pravidelná aktualizace informačního systému území MAS BLN (www.blanet.cz) • Podpora doplňkových služeb (např. půjčovny kol, sportovních potřeb, nabídka jízdy na koních apod.) • Jednotná standardizace služeb v turistickém ruchu • Rozšíření „zážitků“ v rámci ubytování – doprovodná infrastruktura (hřiště, bazény, domácí produkty apod.) • Spolupráce s podnikateli (farmáři, řemeslníci) • Propojení informačních center (poskytování informací, propagační materiály, ubytování,...) • Podpora kulturních akcí na území MAS BLN – zajištění atraktivity pro návštěvníky • Podpora vzájemné spolupráce obcí a poskytovatelů turistických služeb • Zlepšení značení a stavu turistických tras a stezek (pěších, cyklo-, naučných apod.) • Zvýšení návštěvnosti území MAS BLN, zejména prodloužení doby pobytu, vyrovnání rozdílů mezi letní a zimní sezonou • Aktivní propojení s okolními destinacemi (Lipensko, Český Krumlov, Novohradsko, Šumava) • Podpora agroturistiky • Zpřístupnění části vojenského prostoru Boletice • Inovační prvky v turistice (zpřístupnění regionu pro méně mobilní občany – kočárky, vozíčkáři, podpora podmínek pro moderní sporty – inline, koloběžky) • Využití bezplatné prezentace turistických služeb na portálu www.blanet.cz (ta je zatím ze strany poskytovatelů minimální)	

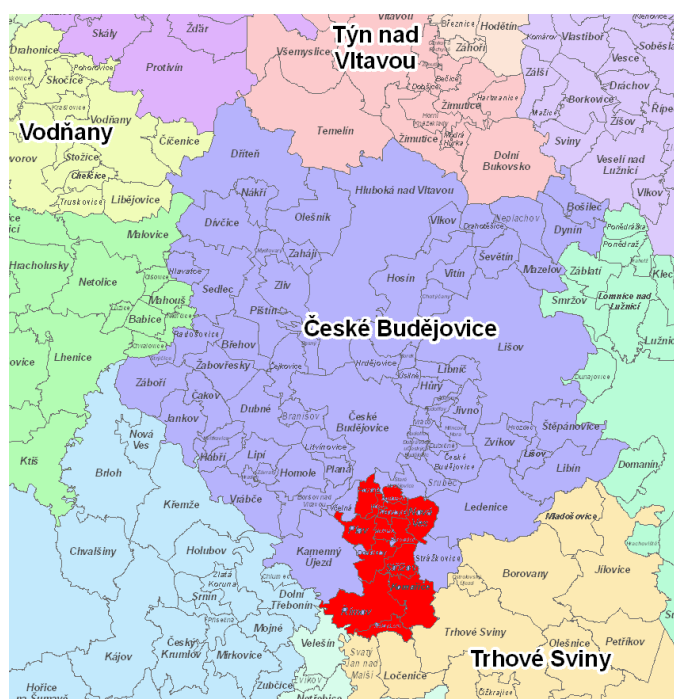
C.2. MIKROREGION POMALŠÍ

Popis mikroregionu

Území mikroregionu Pomalší je bohaté na kulturní a přírodní hodnoty. Je zde zachovalé životní prostředí vhodné pro trvalé i rekreační bydlení. Většina obcí, kromě těch, které se nacházejí na hlavních dopravních tazích (silnice I/3) netrpí výraznějšími negativními dopady na životní prostředí.

Z celkového počtu 23 obcí členských obcí sdružených v DSMAO regionu Pomalší patří do ORP České Budějovice pouze 12 obcí, které souhrnně náleží do národopisné (etnografické) oblasti **Doudlebsko** (Obr. 35). Následná Analýza se bude týkat těchto 12 obcí.

Obrázek 6. 35 Poloha mikroregionu DSMAO Pomalší v rámci ORP České Budějovice.

Historické souvislosti

Krajina podél toku řeky Malše byla osídlena již v mladší době kamenné. Svědčí o tom četné archeologické nálezy rozseté po celém území mikroregionu. Do nejstaršího období patří nálezy v lokalitách severovýchodně od Nesměně a jihovýchodně od Svatého Jana nad Malší. Na tyto nejstarší nálezy navazují další z doby bronzové. Ty se vyskytují jižně od Roudného, jižně a východně od Vidova, západně od Plavu a dále pak v lokalitě mezi řekou Malší a Strahovským potokem ve správním území města Velešína. Další nalezené artefakty patří do doby halštatské a do raného a vrcholného středověku.

Osídlování podél vodních toků mělo již v dávné minulosti několik důvodů. Řeka byla jedna z prvních dopravních cest, když krajinu tvořily převážně těžko propustné souvislé lesní porosty. Podél těchto toků, v našem případě řeky Malše, vznikaly stezky a první sídliště, osady.

Ke slovanskému osídlení oblasti jihozápadních Čech došlo později než v ostatních částech území Čech a Moravy, tj. v 5. a 6. stol. n.l. K nejstaršímu dochovanému důkazu osídlení v území Pomalší patří hradiště v Branišovicích u Římovu, pocházející z 8. stol. n.l. Další důkazem o nejstarším sídlení Slovany je hradiště Doudleby z 9.-10. stol. n.l. Typický pro území jihozápadních Čech byl vliv Keltů na přicházející Slovany. Příkladem mohou být Slovanská hradiště, která se velmi podobala Keltským oppidům. Nápadná je i podoba v tvarech zemědělského náčiní.

Původně byla celá oblast bažinatá. Osídlení je pravděpodobně zřejmě o něco pozdější než v přilehlém Pošumaví. Více dokladů pochází teprve z doby kolem přelomu letopočtu. Krajina je převážně odlesněná. Ve středověku, hlavně v 15. a 16. století, zde byly vybudovány složité rybníční soustavy, které vytvořily harmonickou, hospodářsky využitelnou krajinu. V minulosti typické vlhké louky byly z velké části převedeny na ornou půdu nebo zmeliorovány.

Období po II. světové válce, zejména období 50-tých let, negativně ovlivnilo život na venkově v celé zemi. Násilná kolektivizace zemědělství ve svých důsledcích znamenalo jeho přeměnu na zemědělskou velkovýrobu s velmi negativními dopady na krajinu a půdu. To bylo doprovázeno velkým odlivem obyvatelstva z venkova do měst. Kategorizace sídel s sebou přinesla další vylidnění menších obcí, které byly v podstatě odsouzeny k postupné přeměně na chalupářská sídla bez základní občanské vybavenosti. Rozvíjet se mohli dle hesla: "vyrovnáme rozdíly mezi městem a vesnicí", hlavně střediskové obce, případně tzv. sídla nestřediskového trvalého významu. Výstavba velkokapacitních zemědělských objektů, architektonicky naprosto nevhodných bytových a kulturních domů negativně poznamenala tvář většiny obcí. Tento vývoj doprovázela ztráta vztahu většiny obyvatel venkova k půdě a rozpad vesnického společenství s jeho zvyky.

V období po listopadu 1989 dochází na venkově k postupné nápravě obrovských škod, které zde v průběhu posledních desetiletí vznikly. Se zrušením kategorizace sídel dochází k postupnému návratu života i do menších vesnic. I přes nedostatek finančních prostředků se postupně mění tvář obcí a měst regionu Pomalší k lepšímu - opravy domů a komunikací, obnova zeleně, plynofikace sídel, obnova původních lidových zvyků, spolkový život apod. Jedná se však o dlouhodobý proces. V něm půjde především o využití stávajícího potenciálu, který je k dispozici - zachovalá krajina a životní prostředí, potenciál pracovitých lidí, kteří zde žijí.

Přírodní podmínky

Mikroregion se nachází ve střední části jižních Čech, zabírá geomorfologický celek Českobudějovická pánev, typická část regionu je tvořena křídovými a neogenními sedimenty se sníženinami s jednotkami luhů a olšin a plochými vyvýšeninami s acidofilními doubravami.

Reliéf má charakter pánve, na jihovýchodě má ráz roviny s výškovou členitostí do 30 m, převážná část pánve má ráz ploché pahorkatiny s členitostí 30 - 75 m. Typická nadmořská výška regionu je 370 - 440 m.

Dle Quitta celé území leží v nejteplejší z mírně teplých oblastí. Celá pánev představuje inverzní oblast velkých rozměrů známou občasnými rekordními mrazy. Region má pravděpodobně nejkontinentálnější klima v ČR, tomu odpovídá i nejvyšší srážková kontinentalita, neboť červencové srážky více než 4x převyšují únorové, tento poměr je zde nejvyšší v celé ČR. Klimatické poměry mají značný dopad na vegetaci.

Doudlebsko

Doudlebsko je nejjižnější český etnografický region. Na severu sousedí s Blatskem, na jihu jej ohraničuje Šumava a Novohradsko, které měly až do roku 1945 převážně německé obyvatelstvo. Na západě je ohraničeno oblastí pod Kletí a na východě obcí Olešnice. Přibližně od 10. století je tato oblast trvale osídlena Slovanským obyvatelstvem, přirozenou jižní hranici tvořilo německé osídlení na Novohradsku.

Doudleby byly až do založení Českých Budějovic, roku 1265, sídlem knížete a správním, hospodářským a církevním centrem oblasti. V době vrcholného středověku dochází k postupné roztříštěnosti

panských držav. Vzniká řada menších statků a sídel – např. Pořešín, Velešín (hrad), Lomek. V téže době vznikají zámky Římov, Komařice, Omlenička a tvrz Tichá.

Do dnešní doby se tato oblast vyznačuje určitými jazykovými odlišnostmi a přetrvávajícími národopisnými zvyklostmi, např. masopusty, dožínky.

C.2.1. Kulturně historické památky

C.2.1.1. Borovnice

Malá obec na hranici rentabilnosti s malým počtem obyvatel a s malou hustotou obyvatelstva. V písemných pramenech se ves (Borowniczie) připomíná k roku 1383. Obec skládající se z několika charakterů – historicky statky a usedlosti kolem hlavní „cesty“, nově výstavba na okraji lesních komplexů. Vysoký počet chat a rekreačních objektů. Obec má hodnotné krajinné zázemí s vysokou mírou ekologické stability.

C.2.1.2. Doubravice

Obec rozkládající se kolem malé trojúhelníkové návsi. Umístění s výhledy do údolí řeky Vltavy, vějířovitě umístěná kolem historické cesty. Nálezy keramiky v prostoru mezi silnicí a železniční tratí západně od obce dokládají osídlení doubravického katastru již v době bronzové a halštatské. Nejstarší zpráva o vsi Doubravici je z r.1351, i když již roku 1267, tedy o více než 80 let dříve, se v pramenech vyskytuje Sudimír z Doubravice. Patrně koncem 17.století byl v Doubravici vystavěn raně barokní zámek – největší dominanta obce. Nynější podoba pochází z let 1767 až 1768, kdy byl zámek po požáru obnovován.

Střed obce tvoří historická zástavba především zemědělských usedlostí. Na severozápadě se obec rozrůstá směrem k Českým Budějovicům a vzniká nová výstavba. Nová výstavba rodinných domků je citlivě rovnoměrně koncipována do proluk a okrajových částí obce.

Obec má dobré napojení na České Budějovice - silnicí II/156. Hlavní silnice II. třídy vede obchvatem mimo obec Do obce nejedí MHD.

C.2.1.3. Doudleby

Doudleby jsou symbolickým střediskem Doudlebska, etnografické oblasti s nejjižnějším českým nářečím. V obci působí Národopisný soubor Doudleban (založen 1943), provozuje se zde řada barvitých folklórních tradic a slavností, zejm. Doudlebský masopust, velikonoční řetání či Doudlebské dožínky. Název obce pochází od slovanského kmene Doudlebů či Dudlebů, který měl přijít na území Čech někdy v pátém až šestém století našeho letopočtu společně s ostatními slovanskými kmeny.. Avarů. Téměř v pustém území si na ostrohu řeky Malše založili opevněné hradiště. Všechny archeologické nálezy z Doudleb ovšem pocházejí až z 10. století. Doudleby byly od 10. století střediskem kraje, tedy i sídlem tehdejšího státního úředníka. Se založením blízkého města Českých Budějovic sláva Doudleb rychle upadla. Ujal se jich po jižních Čechách rod mohutně rozvětvený – rod Doudlebských z Doudleb, původně z Cipína.

Obec rozkládající se na ostrohu a podél řeky Malše, tvořená Doudleby a Straňany. Doudleby jsou limitovány historicky řekou a hradištěm, strukturu obce tvoří statky a usedlosti. Na návsi obecní úřad, struktura obce historicky zajímavá, zejména vazba hradiště, hřbitova a kostela. Straňany jsou tvořeny hlavním polygonem uliční sítě, jež je v severní části tvořen statky a usedlostmi. V jihovýchodní části Straňan je zemědělská provozovna. V obci probíhá výstavba rodinného bydlení a chat podél vodního toku Malše. Dojíždka do Českých Budějovic.

Občanská vybavenost na relativně malou obec je bohatá : ZŠ 1-5.třída, mateřská škola, kulturní dům s pohostinstvím, hasičská zbrojnice, knihovna, obchod, kostel sv. Vincence, hřbitov sportovní areál, hotel Klor.

Obec leží na silnici III. třídy 15329. Obec postižena povodněmi v roce 2002.

- Kaple sv. Barbory Kaple byla postavena kolem roku 1680 stavitelem Cyprianem z Velešína. Podnět ke stavbě dal tehdejší farář Vavřinec Ferdinand Král a také důchodní písař třeboňského panství Ferdinand Matěj Taychl, který odkázal 20 zl. na vystavení „kaple nad studánkou“. Již tehdy zde tedy vyvěral pramen. Podle lidové pověsti se měla stát útočištěm pro sochu Panny Marie Bolestné (piety) z doudlebského kostela, značně již opotřebovanou a věky poškozenou. Farskému pacholkovi, který jí měl rozsekat na otop, se nepodařilo zatít do dřeva sekeru. Usoudili tedy na zázrak a ještě po dlouhá léta ukazovali prý místní lidé na jejím rameni drobný šrám. Tato socha byla v kapli až do roku 1993, kdy byla z kaple ukradena. Za josefínských reforem r. 1786 byla kaple oficiálně zrušena. Dnes má prosté vybavení, obraz sv. Barbory z roku 1755 visí dnes v kostele a na jeho místo vymaloval v roce 2000 lidový malíř sv. Barboru s věží, kde ji podle legendy věznil její otec. Kaple má na střeše prejzovou krytinu a při pohledu od kostela ji zakrývá dvojice lip.
- Kostel sv. Vincenze První písemná zmínka o existenci kostela doudlebského pochází z roku 1143. Původní budova byla patrně dřevěná. Nejstarší gotická část nynějšího chrámu je dnešní sakristie a kněžiště, jež pocházejí ze 14. století. V sakristii byly v roce 1903 objeveny a odkryty starobylé fresky, které představují Narození Páně a další výjevy z života Krista a Panny Marie a pocházejí z doby okolo roku 1350. Dnešní podoba kostelních oltářů i dalších obrazů a soch je barokní a pochází převážně z první čtvrtiny 18. století. K jeho nejvýznamnějším památkám patří obraz Panny Marie (Doudlebské madony).
- V chrámě je křtitelnice z červeného mramoru, kterou kostelu daroval stavitel Pavel Ignác Bayer roku 1709. V levém koutě kostela je ve zdi zasazeno několik náhrobních kamenů, které dříve kryly kostelní krypty. Z dřívějšího vybavení chrámu se dochovalo šest velkých obrazů z roku 1494, jež dnes se nalézají v Alšově jihočeské galerii na Hluboké nad Vltavou.
- Na věži visí velký zvon pořízený roku 1876 v německém Bochumu ve váze 600 kg a malý zvonek „umíráček“. Na jižní straně chrámové lodi se nalézají sluneční hodiny s postavou P. Marie, dnes již velmi zašlé. Dnešní věžní hodiny jsou na věži od roku 1964.
- Kamenná pieta Socha Panny Marie s mrtvým Kristem před kostelem pochází z roku 1756. Vytesal ji českobudějovický sochař Leopold Huber.
- Vstupní brána na hřbitov pochází z konce 18. století a byla opravena v roce 1981. Původní hřbitov se rozkládal okolo kostela.
- Dům č. 13 pod mostem pochází z roku 1851 a je postaven ve stylu „selského baroka“.
- Dům č. 28 (fara) má dochovanou sýpku s gotickým jádrem. Objekt byl přestavován v 18. století a po požáru v roce 1911.
- Dům č. 29 stojí na stráni nedaleko kostela. Je částečně roubený, má zachovanou černou kuchyni a starobylá malá okénka.

Jiné zajímavosti

- **Základní kámen Národního divadla** Význam Doudleb byl doceněn již v době národního obrození, když 12. května 1868 odjel lodí z Českých Budějovic kámen z Doudleb do Prahy, aby tam byl pod číslem 16 vsazen do základů Národního divadla.
- **Folklór a národopis kraje** V 19. století vzrostl zájem o historii a lidové tradice jednotlivých českých regionů. Od té doby se o Doudlebsku začalo mluvit hlavně v souvislosti s národopisem, nářečím, lidovými zvyky, kroji, písněmi a tanci. Například kroj se zde nosil ještě na počátku 20. století. Některé lidové zvyky se dodržují na Doudlebsku dodnes: Některou únorovou neděli nebo začátkem března – podle termínu Velikonoc - se koná v Doudlebech **Masopust**. Místním lidovým zvykem je velikonoční obchůzka mladších dětí po vsi s řehtačkami – tzv. **řehtání**. Na začátku září pořádá Národopisný soubor Doudleban folklórní festival **Doudlebské dožínky**. Termínem jejich pořádání je sobota před doudlebským posvícením a zároveň poutí, jež připadají na neděli po svátku Narození Panny Marie 8. září (tedy vždy druhou neděli v září). Pouť v kostele se na tento svátek slaví se již od roku 1716, každoroční festival Doudlebských dožíněk od roku 1997.
- **rodáci:** JUDr. František kříž – přední osobnost Plzně za první rep., František Vávra , československý brigádní generál IV: sboru 1946-1947. Oldřich Nouza (1903-1974), levicový básník, novinář a malíř

- Jméno obce nese **planetka** (6060) Doudleby, objevená v roce 1980 Antonínem Mrkosem na observatoři Kleť.

C.2.1.4. Heřmaň

Vesnice Heřmaň byla založeno roku 1788 rozdělením pozemků od kláštera Vyšebrodského devatenácti chalupníkům v blízkosti dvorce "Lhota" (založen v letech 1400 - 1410), který byl tímto zrušen. Vznikla nová ves Heřmaň s 21 usedlostmi.

Ve vsi je s dominantní kostele sv. Jiljí, který se připomíná již v roce 1254 jako farní. V roce 1330 byl tento původně pozdně románský kostel převeden z královského majetku na královskou kapitolu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě.

Jižně od obce, na kraji lesa, vybudoval v roce 1921 zdejší rodák Josef Krátký se spoluobčany **pamětní pomník** na počest vyhlášení samostatné Československé republiky. **Na 4 žulových deskách** pod vrcholovým jehlanem jsou vytesána jména: Masaryk, Žižka, Hus, Komenský. Tyto desky, i se jménem prvního ČS prezidenta, přetrvaly na svém místě i v letech 1948 až 1989.

V letech 1955 až 1958 sepsal heřmaňský aktivista (a poštovní ředitel) Josef Krátký kroniku obcí Heřmaň a Vidov, která je dnes uložena na obecním úřadě.

Obec obsloužena autobusovou dopravou, železnice v Nové vsi.

C.2.1.5. Komařice

Původně „koncová“ obec bez pokračování cesty, ukončená usedlostí (tvrzí). V půdorysu obce se dochovaly dodnes čitelné stopy po způsobu založení a uspořádání.

Po 30. leté válce Komařice velice zpustly. Nové osidlování však znamenalo "germanizaci". Nové obyvatelstvo sem přicházelo od Vyššího Brodu, kde měli němci výrazné zastoupení. Po příchodu nového osidlování začaly Komařice poměrně rychle vzkvétat. Vznikaly velkostatky, mlýny, hamry, chovaly se zde ovce. Byla vystavěna Flusárna, ve které se vařila potaš (uhličitan draselný, původně získána z dřevěného popela, užívána k výrobě skla a mýdla). V té době v Komařicích provozoval svou činnost i pivovar. O Komařickém pivě se tradovalo, že se ho člověk může najíst i napít, tak prý bylo husté. Pivovar zanikl v roce 1904.

Roku 1752 byla při zámku zřízena zelinářská zahrada, která mimo jiné proslavila Komařice **prvním pěstováním salátu v Čechách**. V zahradě byla postavena oranžerie, kde se pěstovaly fíky (v zimě roku 1798 bohužel pomrzly), chmel, vinná réva, jinde konopí a len. U Sedla byly zřízeny velké ovocné sady. Na rozkvětu komařického hospodářství měla zásluhu celá řada správců vyšebrodského kláštera.

Pašínovice

První zmínka o obci Pašínovice je z roku 1371. Blízko pomníku 11 padlým v I. světové válce na návsi je umístěna zvonička se zvonkem, který byl ulit v roce 1818 Ivanem Adolfem Pernerem v Českých Budějovicích. Dle dochované pověsti pochází údajně ze samoty Hamr, kde sloužil v bouřlivých dobách, aby samoty mohly v nebezpečí volat o pomoc. Pro obec byl získán v roce 1886.

- Zámek - vystavěn v elegantním renesančním slohu, v současné podobě má dvě patra a je dvoukřídlý. Východní křídlo má 8 os, jižní 4 osy. K severnímu boku východního křídla byla v 17. století přistavěna nízká čtyřboká věžička. Na budově lze spatřit mnoho zachovalých stavebních prvků. Na kraji východního průčelí je brána z tesaného kamene s mohutnou rustikou, v nápních vedle polokruhového oblouku stylizované trojlísty, nad obloukem je deska se znakem Jiřího Kořenského z Terešova a jeho manželky Kristýny z Dráchova
- Socha Panny Marie Immaculaty – pískovcová barokní socha před zámkem, postavena byla roku 1730 díky jednomu z nejlepších administrátorů - Tobiáši Opitzovi. Kousek od ní rostou dva vysoké památné zeravi. Několik dalších památných jehličnanů potom obklopuje mohutnou budovu sýpky na druhé straně silnice.

- Kromě zámku tvoří nedílnou součást Komařic také dominantní kontribuční sýpka, která je viditelná ze všech příjezdových cest v okolí. Základní kámen ke stavbě této sýpky byl položen dne 13. června 1689 na poli za dnes již bohužel bývalou horní zahradou. Byla to první obilná sýpka v našem kraji, v níž se shromažďovalo obilí pro případ neúrody. Hladová léta 1713-14 a 1773-76 díky ní prošla krajem bez výraznějších stop na zdejším obyvatelstvu.

Významné osobnosti

MUDr. Julius Adolf Červený - českobudějovický lékař

Doc.PhDr.Jakub Pavel DrSc. - historický vědec

Josef Kápar - člen legionářské obce

Jan Lenc - letec, zahynul při akci nad Biskajským zálivem

C.2.1.6. Nedabyle

První písemná zpráva o Nedabyli pochází z roku 1346. V 16.století došlo k hledání stříbrných rud i v okolí města Budějovice. Zjistilo se, že v celém pásmu táhnoucím se od Rudolfova až po Vidov se nachází stříbrná ruda. Písemně je doloženo těžení stříbrných rud i v katastru vsi Nedabyle, kde jsou zmiňovány cechy sv.Anna již od roku 1522 a cech Zlatý jelen. Těžba nebyla úspěšná a proto byly těžbařské práce zastavena kolem roku 1835.

Z významných událostí se připomíná pozorování komety v roce 1910.

C.2.1.7. Nová Ves

Obec se skládá ze dvou částí. Historická část je rozprostřena podél vřetenovité návsi na hlavní cestě. Podél jsou na severní i jižní straně umístěny objekty statků a usedlostí. Zástavba na východní hraně pokračuje směrem k trati. Druhá, nová část podél železniční trati, jež tuto část rozděluje. Rozvoj mimo vlastní těžiště, prstovitě do krajiny. V obci se nachází vlaková zastávka.

První písemná zmínka o Nové Vsi u Českých Budějovic je z r. 1580, kdy se uvádí jako „Nová ves (s malým v) u Borovan, nově založená na panství třeboňském za Viléma z Rožmberka.

C.2.1.8. Plav

Plav (lidově a do roku 1924 úředně *Plavo*, něm. *Plaben*) leží v nadmořské výšce 409 m na obou březích řeky Malše zhruba 8,5 km jižně od centra Českých Budějovic. Podle pověsti se připlavili na místo, kde nyní stojí vesnice Plav tři bratři, ti si zde postavili příbytky a dali vesnici základ. Oblast, v níž se dnešní obec nachází, byla osídlena již ve střední době bronzové. Důkazem je pohřebiště, které odpovídá střední době bronzové a částečně době halštatské (1500-600 př.n.l.). Nálezy nádobek, bronzových jehlic, náramků a torzo koženého obleku jsou uloženy ve sbírce Národního muzea.

Obec Plav je dlouhodobě vystavována významným povodňovým škodám při zvýšených vodních stavech. Velké škody ve vsi napáchala povodeň v srpnu 2002, kdy voda v domech dosahovala výšky až 1,8 m. V současnosti vlivem snížení intenzity zemědělské výroby se na některých zemědělsky opuštěných pozemcích podél vodních toků rozmáhá nekvalitní, náletový porost. V obci se plánuje úprava povodí ve formě zavodnění území s cílem oživit předmětné území přiblížením se původní trase vodního toku. Postupný vznik většího biocentra především ptačí, obojživelné i rybí populace, které dnes neexistuje. Vzdušný tok vody umožní nové vodní plochy - tůň. Tůň je navržena jako průtočná s přítokem z mlýnského odpadu. V ploše tůně je navržena řada ostrůvků vegetace pro účel jejich využití vodním ptactvem. Odtok bude řešen otevřeným korytem.

V současné době patří mezi sportovní vybavenost obce fotbalové hřiště a hokejbalové hřiště, hřiště na plážový volejbal a jednodráhový kuželník s automatickým stavěním. V roce 1997 byl založen hokejbalový klub HBC Plav, který dosahuje velmi dobrých výsledků jak v kategorii dorostu, tak mužů.

Pamětihodnosti

- Mohylové pohřebiště v lese západně od obce (prstí odtud byla použita při slavnostním položení základního kamene k Národnímu divadlu v roce 1868)
- Pozdně renesanční špýchary u č.p. 2 a č.p. 3
- Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1882 na ostrohu nad Malší
- Kaplička z první poloviny 19. století
- Výklenková kaplička z roku 1937
- Boží muka z počátku 19. století

Významné osobnosti

- Vilém Erhart – optik, astronom
- Ing. Vilém Erhart – vysokoškolský profesor – vyrobili vybavení hvězdárny na Kleti, menisk o průměru 73 cm, který byl největší na světě a žebrované zrcadlo o prům. 88 cm.
- Ing. Josef Erhart a Marie Erhartová – fotografové – Šumava

C.2.1.9. Roudné

Obec Roudné se nachází asi 3 km jižně od Českých Budějovic. Roudné je typickou vrcholně středověkou lokační vsí, založenou při levém břehu Malše, která tvořila východní stranu návsi. Most byl situován jižně od vsi. Základ středověké vsi tvořily dvě řady velkých usedlostí vymezující náves. Roudné si zachovalo téměř neporušenou půdorysnou i hmotovou strukturu zástavby, jejíž současná podoba ojediněle zachovává prvky zlidovělého baroku volut (dům č.p. 9 z 1862 na jižní straně návsi), převažují však velké patrové objekty usedlostí z poslední třetiny 19. století, upravované na přelomu 19. a 20. století. Zvláště hodnotná je severní strana návsi a severozápadní kout s výklenkovou kapličkou. Od 1890 bylo samostatnou obcí s převážně německým obyvatelstvem.

Napojení na MHD České Budějovice

C.2.1.10. Římov

Římov je obec ležící asi 14 km jižně od Českých Budějovic. Skládá se z částí Branišovice, Dolní Stropnice, Dolní Vesce, Horní Vesce, Kladiny a Římov. V obci se nachází poutní kostel Svatého Ducha, Loreta (Svatá chýše) a železniční muzeum Roubenka, v okolí obce je křížová cesta a vodní nádrž Římov.

Krajina kolem pozdějšího Římovu byla osídlena slovanským obyvatelstvem již v 8. století. Svědectví o tom je mimo jiné nedaleké hradiště nad Malší u Branišovic. Vesnice Římov na svém dnešním místě vznikla patrně ve 13. století. První zmínka o Římově pochází až z roku 1395.

V polovině 17. století došlo na návrh českokrumlovského jezuitského lékárníka Jana Gurraho k založení poutního místa s loretánskou kaplí a křížovou cestou. Kaple byla postavena jako kopie slavného Loreta v Itálii v letech 1648 – 1653 a kolem ní byly v letech 1652 – 1658 vystavěny čtvercové ambity. V letech 1672 – 1697 byl na východní straně přistavěn kostel Sv. Ducha. Křížová cesta vznikala v okolní krajině postupně od roku 1658 až do první čtvrtiny 18. století.

Až do 20. století zůstal Římov nejen jedním z nejvýznamnějších poutních míst v jižních Čechách, nýbrž také vyhledávaným letoviskem a místem pobytu mnohých umělců.

Křížová (pašijová) cesta

V druhé polovině 17. století v Římově vzniklo na popud jezuitů Jana Gurra poutní místo s loretánskou kaplí a křížovou cestou. V okolí kaple bylo vystavěno 25 barokních kapliček křížové cesty (tzv. Římovské pašije) s většinou dřevěnými sochami. Kapličky pocházejí z druhé poloviny 17. a z první čtvrtiny 18. století a jsou rozptýleny v okruhu 5 km. Jejich rozmístění v terénu odpovídá poloze tradiční křížové cesty v Jeruzalémě.

Kostel svatého ducha

Vlastní poutní komplex se nachází nad římovskou návší a stojí před ním několik staletých lip. Vysoká zvonice, na níž jsou dnes zavěšeny zvony z roku 1948, byla postavena v roce 1891. Průchod v jejím přízemí vede do čtverhranného nádvoří, které je ze všech stran obklopeno ambity s bohatou malovanou výzdobou - 34 obrazů zavěšených v klenebních výsečích zachycuje výjevy ze života Panny Marie, na protější straně (nad oblouky ústíci do nádvoří je na stěnách vymalováno 32 mariánských poutních míst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. V rozích ambitu se nachází čtyři oltáře, u nichž se v době poutí sloužily mše. Jedná se o oltář sv. Václava z počátku 18. století, sv. Linharta z roku 1657 a oltáře sv. Kříže a Panny Marie Bolestné z poloviny 18. století. Uprostřed nádvoří stojí loretánská kaple založená roku 1648 s jednoduchým zařízením, věrně napodobujícím původní svatyni stojící v italském Loretu.

Ohniskem posvátné úcty je zde barokní soška Panny Marie Římovské z roku 1679. Z východního křídla ambitu lze vstoupit do barokního kostela postaveného mezi lety 1672-1697 na centrálním kruhovém půdorysu. Nejdůležitější součástí jeho vybavení tvoří hlavní oltář z let 1878-1879, původní kamenná křtitelnice z roku 1672 a kazatelna z poloviny 18. století.

Po prohlídce poutního komplexu ve středu obce lze obejít ještě přibližně šestikilometrovou značenou trasu blízkým okolím Říмова a prohlédnout si všech 25 zastavení zdejší unikátní křížové cesty

Další pamětihodnosti

- Muzeum Roubenka
- Barokní zámek

C.2.1.11. Střížov

Vesnice Střížov se nachází na návrší nad pravým břehem říčky Stropnice, asi jedenáct kilometrů jižně od Českých Budějovic. Vždy ryze česká ves vévodí celému doudlebskému kraji, vypíná se v průměrné nadmořské výšce 494 m.n.m. nad starodávnými Doudlebskými. Tato význačná poloha dává podnět k výkladu jména obce jako strážce doudlebského kraje na Vitorazské stezce, v návaznosti na strážnici, která stála na Strážkovické hoře (559 m n. m.) na východ od Střížova. Jihozápadním směrem z obce se naskýtá krásný výhled od Novohradských hor až po Blanský les s Kletí a část Šumavy. Obec má dosud dobře zachovalou téměř kruhovou náves, typickou slovanskou okrouhlici. Ze štitových statků je pozoruhodné stavení Třetinů čp. 17 s krásnými štíty a Otrubů čp. 8, na němž bývaly pozdně barokní sošky svatých. Významnou dominantou obce je kostel sv. Martina s cibulovitou bání a stará lípa, stojící za farní stodolou

O střížovském kostele sv. Martina jsou zprávy z počátku 14. století, ale bezpochyby existoval již dříve. Ve Střížově měl být křtěn slavný husitský bojovník Jan Žižka z Trocnova. Ve Strychů zahradě, čp. 24, můžeme spatřit takzvaný "Žižkův kámen", který je snad nohou kamenného stolu, u kterého hosté při křtinách hodovali a pod schody na kůr kostela kamennou kropenku, která dříve sloužila jako křtitelnice. Hřbitov kolem kostela byl zrušen r. 1772. Škola uprostřed návsi postavena v r. 1833. Navštěvoval ji i vynikající rodák, doktor obojího práva Matouš Talíř (1835 - 1902), na jehož rodném domě čp.6 je pamětní deska.

Na jih od Střížova se za Planou horou (515 m n. m.) nachází údolí Želno, kde stával kostel sv. Bartoloměje, který byl zrušen za Josefa II. Od té doby se bartolomějské poutě nekonají tam, ale ve Střížově. V Želně stojí za zhlédnutí kaplička na místě bývalého kostela a studánka s vodou, která dle pověsti léčí zrak.

Obec žije svébytným kulturním životem, kterému dominuje dodržování tradic v čele s masopustní koledou. Každoročně si koledníci vyžádají povolení od starosty obce a za tónů "Červené růžičky" vycházejí ze Střížovské hospody, aby se tam mohli navečer opět vrátit.

Každoročně se zde též koná Bartolomějská pouť, která byla do zdejšího kostele sv. Martina přenesena ze zbořeného kostela sv. Bartoloměje v nedalekém údolí Želno.

Střížov nabízí krásné pohledy na Doudlebsko, Budějovickou kotlinu, předšumavské pohoří a novohradské hory. Kaplička nedaleko obce nad Obecním rybníkem na snímku si zahrála v seriálu "Bylo nás pět". Před ní potkal žebrající Oťásek s Petrem Bajzou procesí.

- Kostel sv. Martina na severovýchodním kraji návsi
- Dochované statky čp. 8 a 17

C.2.1.12. Vidov

Vidov (něm. Wiederpolen) se nachází na pravém břehu řeky Malše asi 3km jižně od Českých Budějovic. Obec leží na silnici mezi Českými Budějovicemi a Borovnicí. Obcí prochází i železniční trať do Českých Velenic, zastávka zde však není. Do obce zajíždí linka 10 MHD z Českých Budějovic.

Osídlení člověkem je v okolí obce doloženo již z doby bronzové, mohylové pohřebiště z období 1900-1500 př.n.l. se nachází asi 1 km jižně v Panském lese. Ve středověku ves Vidov, jinak také Vidov pole řečená (odtud německý název Wiederpol), bývala samostatným statkem se tvrzí. Založení tvrze lze odhadnout na období před r.1300. Nejstarší písemná zmínka je z r.1357. V 16. století, kdy Vidov patřil Rožmberkům a správcem jejich panství byl Jakub Krčín z Jelčan, bývaly v okolí obce tři rybníky o výměrách několika hektarů, žádný se však do dnešní doby nezachoval. Po vymření Rožmberků v r. 1611 obec sdílela až do r.1848 osudy třeboňského panství. Samostatnou obcí se stala v r.1924, v 50. letech pak došlo ke sloučení se sousední obcí Roudné.

V 70. a 80. letech došlo k zcela nevhodným stavebním zásahům do obce, které trvale změnily její architektonický charakter - byla vybudována úpravná vody, panelové domy a na návsi průmyslový objekt. Všechny tyto budovy jsou příkladem nerespektování měřítka krajiny a venkovské zástavby, což bylo před rokem 1989 v naší zemi bohužel běžnou praxí.

Od r. 1999 je obec zapojena v Programu obnovy venkova. V rámci naplňování tohoto programu byla postavena obecní budova na návsi s hospodou, koloniálem a obecním úřadem, upravena náves s novou čekárnou, opraven křížek a kaplička. Postupně se budují chodníky, cyklotrasy, doplňuje se zeleň v obci i v krajině, vybudována byla také Naučná stezka "Krajinou proměn", která má 12 zastávek a provede návštěvníky okolím obce. Stezka je však málo zpopularizovaná a informace o ní se těžko dohledávají. V obci se každoročně pořádá tradiční zelnobraní.

C.2.2. Přírodní atraktivita

Řeka Malše

Osou mikroregionu Pomalší je řeka Malše. Tato řeka již v době vrcholného středověku sloužila mj. k plavení dřeva z Novohradských hor do vnitrozemí. V letech 1971 – 1978 dochází k výstavbě přehradní nádrže Římov na této řece. Z ní je v současné době zásobována většina Jižních Čech pitnou vodou.

Z hlediska vodní turistiky je horní tok Malše až k přehradě Římov sjízdný jen po velkých deštích nebo během tání sněhu na Šumavě. Obvyklá vodácká trasa začíná v Římově pod přehradou a končí v Českých Budějovicích na soutoku s Vltavou. Na začátku září se koná organizované splutí, při kterém je vypouštěno velké množství vody z přehrady Římov do koryta Malše.

Tabulka 6. 27 Přehled drobných přírodních atraktivit regionu.

Název obce	Přírodní atraktivita
Doubravice	památný strom na severu administrativního území
Doudleby	- cyklostezka 1018 (pokračuje jako naučná Řemeslo na řece) - památný strom dub letní
Komařice	- památný strom – Zerav západní 2x, Dub letní; Dub letní; Zerav západní; Lípa malolistá; Lípa velkolistá; Tis červený - významné krajinné prvky: Dvouřadé stromořadí u silnice Pašínovice-Komařice; Komařice, skupina dřevin u chat pod obcí; Porost dřevin pod polní cestou Z od obce Pašínovic; Porost dřevin u cesty na V okraji obce Komařice; Porost dřevin v zahradě na V okraji obce Komařice; Remíz v orné půdě JZ od obce Pašínovice; Skupina 2 dubů ZJZ od obce Pašínovice; Skupina 2 lip u kapličky v obci Komařice; Skupina 2 lip v centru osady Stradov; Skupina dubů u místní komunikace v osadě Stradov; Skupina stromů v centru obce Pašínovice; Stromořadí u silnice Pašínovice – Římov - přírodní památka - Pašínovická louka
Nová ves	chráněné ložiskové území – jíly žáruvzdorné
Roudné	- památné stromy: Lípa velkolistá; Vrba bílá - Výpis významných krajinných prvků registrovaných: Bývalé rameno řeky a mokřad SV od obce Roudné; Tůň a bývalé rameno Malše Z od obce Vidov; Zbytek lužního lesa SSZ od obce Roudné
Římov	- evropsky významná lokalita - krajinná památková zóna Římovsko - památné stromy: Dub letní; Lípa malolistá; Lípa velkolistá; Ořešák královský
Střížov	- památné stromy: Dub letní; Lípa malolistá - Výpis významných krajinných prvků registrovaných: Jednořadé stromořadí u pol.cesty na JV okraji obce; Porost dřevin na agrární terase J od obce Střížov; Prameniště v údolnici potoka V od obce Střížov; Prameniště v údolí potoka JJV od obce Střížov; Skupina 2 lip u křížku u polní cesty VJV od obce; Skupina 2 lip u polní cesty SSZ od obce Střížov; Skupina stromů u kapličky v polích JV od obce Stří; Skupina stromů u křížku u pol.ces. JJZ od obce Střížov
Vidov	- naučná stezka „Krajinou proměn“ 4km, 12 zastavení - Výpis významných krajinných prvků registrovaných: Alej dubů Vidov; Vidovský dub letní

C.2.3. Podmínky pro turistiku

C.2.3.1. Cykloturistika

Pomalší má vzhledem k charakteru území, na kterém se rozkládá, poměrně vhodné podmínky pro rozvoj cyklo dopravy. Hustá síť pozemních komunikací, atraktivní příroda s množstvím zajímavostí a kulturních památek a pahorkatinná oblast – to vše jsou reálné předpoklady pro rozvoj cykloturistiky. Kromě topografie mikroregionu je pro cyklistickou dopravu optimální i vzdálenost mezi obcemi mikroregionu a jednotlivými spádovými oblastmi – městy Kaplice, Český Krumlov a České Budějovice, které samy o sobě představují turisticky atraktivní destinace. Všechny výše jmenované předpoklady předurčují záměr rozvíjet síť cyklostezek a tras v mikroregionu Pomalší k úspěchu.

Pomalší má potenciálním cykloturistům co nabídnout. Předpokladem pro rozvoj cykloturistiky je i dobrý přístup do dané oblasti vlakovými spoji, kterými je možné převážet kola.

Územím regionu Pomalší vede několik cyklostezek, avšak neprochází jim žádná dálková cyklotrasa nadregionálního významu (Obr. 6. 36). Územím prochází cyklotrasa regionálního významu z Rakous-

Mikroregionem vede několik cyklotras:

- cyklotrasa č.1131, 1130 přes obce Komařice a Sedlo vede trasa z Trhových Svinů až do obce Dolní Stropnice. Trasa má střední obtížnost, vede po silnici III. třídy, místní a účelové komunikaci. Zajímavostí cyklotrasy je zastávka u technické památky Buškův hamr, kde je stálá muzejní expozice hamernictví.
- cyklotrasa č. 1126 – křížová cesta Římov
- cyklotrasa č. 1121 - Borovany - Trocnov - Střížov - Plav - K. Újezd

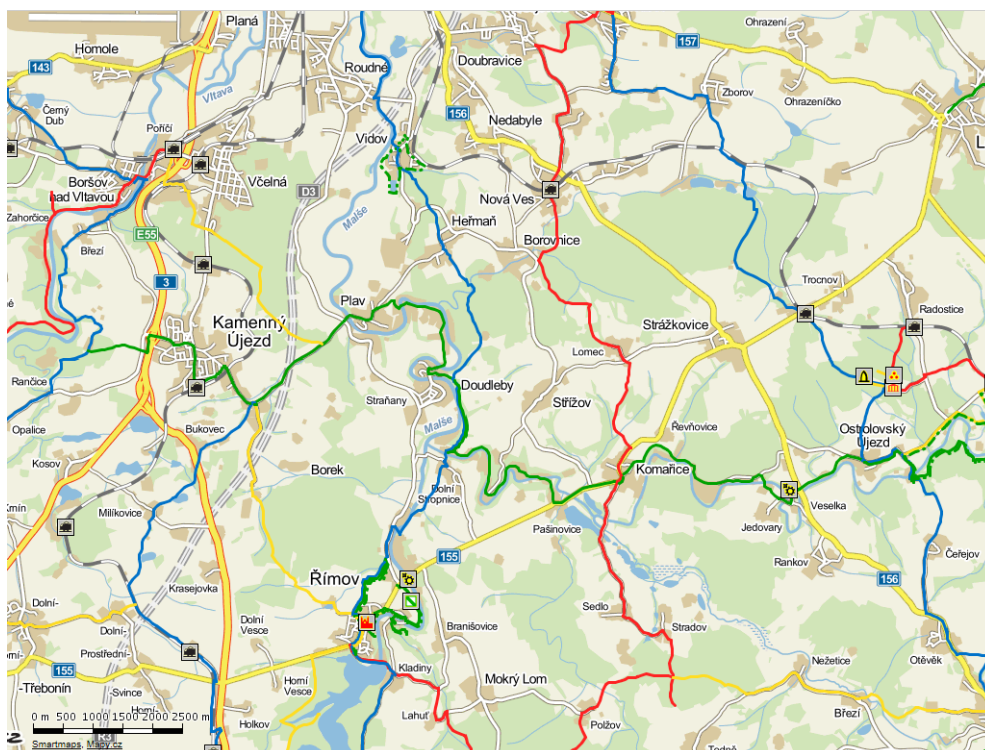
- Špatný povrch komunikací, po kterých jsou cyklotrasy vedeny, chybějící nebo zničené značení tras
- Nedostatek finančních prostředků na obnovu a údržbu značení a povrchů cyklotras
- Nedostatek kvalitních produktů v cestovním ruchu a v cykloturistice zvlášť
- Nedostatek doprovodných služeb – půjčovny a opravy kol, stravování a ubytování v malých obcích, vybavení mobilitářem, informačními tabulemi apod.
- Také jsou značné rezervy v propagaci těchto cyklostezek – ani na cyklistických portálech se nám nepovedlo najít přehledný popis a mapu cyklostezek ve sledovaném území.

346

C.2.3.2. Pěší turistika

Vzhledem v minimální geografické rozloze Budějovického bioregionu (ve srovnání s celou rozlohou mikroregionu SMO Pomalší) a těsné návaznosti na aglomeraci České Budějovice je možností pro pěší turistiku v oblasti minimálně. Asi nejzajímavější místa pro pěší turistiku jsou v okolí Říмова, kde se nachází Křížová cesta a okolí Vidova, kde se nachází naučná stezka Krajinou proměn (4km). Mapku turistických značek vedoucích mikroregionem ukazuje následující mapka.

Obrázek 6. 37 Mapa turistických značek v Českobudějovickém bioregionu SMO Pomalší.

Zdroj: *mapy.idnes.cz*

C.2.3.3. Vodní turistika

Podmínky pro vodáckou turistiku jsou v mikroregionu značně omezené. Kromě jarního a podzimního splouvání Malše, kdy se upouští přehrada v Římově, jsou příležitosti ke splouvání řek minimální.

C.2.3.4. Hipostezky

V mikroregionu je minimální počet hipostezek (viz. Obr. 38) Pouze v okolí Střížova je situace o něco lepší, ale délka tras pro hipoturistiku je i v této oblasti omezená. S ohledem na přírodní bohatství regionu má budování a rozvoj hipostezek a zázemí značný turistický potenciál.

Obrázek 6. 38 Hipostezky v mikroregionu Pomalší.

(Zdroj: Územně analytické podklady - Jihočeský kraj)

C.2.4. Ostatní atraktivity regionu

C.2.4.1. Tradice poutí

Obce Doudleby, Římov a Svatý Jan nad Malší (mimo ORP) patří k vyhlášeným místům tradičních poutí. Poutě se zde konají několikrát za rok a jsou velice hojně navštěvovány.

C.2.4.2. Lidové tradice na Doudlebsku

Doudlebsko je oblast, kde dodnes velice živě přetrvávají národopisné tradice. O jejich udržování se zasazuje především lidový soubor Doudleban, který funguje v obci už nepřetržitě od r. 1943. Historie souboru a popis jeho činnosti je možné najít na <http://www.doudleban.byl.cz/>. Soubor Doudleban dostal v r. 2013 cenu hejtmána Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic.

MASOPUST

Některou únorovou neděli nebo začátkem března – podle termínu Velikonoc - se koná v Doudlebech Masopust.

Od ráno až do večera obchází všechny domy mládenecká růžičková koleda společně s dechovou kapelou. U každého domu kapela zahraje písničku „Červená růžičko“, koledníci zatancují „kolečko“ a pozvou přítomné na večerní zábavu. Odpoledne se do masopustu zapojuje slaměná koleda ženatých mužů – bývalých koledníků mládenecké koledy, aby mohla mládence zkontrolovat. Obchůzku koledy organizuje Národopisný soubor Doudleban. Kromě toho prochází vsí několik skupin dalších masek, které tropí každý rok nejrůznější legrační kousky.

Kromě Doudleb má tradice masopustu silný základ a je stále živá a aktivní také v obcích Komaříce a Sedlo. V současné době probíhá každoročně Masopust v Komařicích a Pašinovicích v sobotu, v Sedle a Stradově potom v neděli, stejně tak i masopustní zábava.

ŘEHTÁNÍ

Místním lidovým zvykem je velikonoční obchůzka mladších dětí po vsi s řehtačkami – tzv. řehtání. Řehtání má o Velikonocích nahrazovat zvonění zvonů ráno, v poledne a večer. Prvně se děti sejdou na návsi na Zelený čtvrtek v 18. hodin, obejdou nejprve Doudleby a pak Straňany. Další obchůzka následuje na Velký pátek v 6, 12 a 18 hodin a na Bílou sobotu ráno v 6 hodin. Řehtání uzavírá koleda s pomlázkami na Bílou sobotu. Od každé hospodyně dostanou obvykle vejce nebo peníze či obojí. Koleda není občany chápána jako žebrání, ale jako odměna za řehtání. Nejstarší děti, jež řehtání vedou, obvykle přesně zapisují, jak kdo chodil poctivě řehtat, a podle toho přesně koledu rozpočítávají.

DOUDLEBSKÉ DOŽÍNKY

Na začátku září pořádá Národopisný soubor Doudleban folklórní festival Doudlebské dožínky. Termínem jejich pořádání je sobota před doudlebským posvícením a zároveň poutí, jež připadají na neděli po svátku Narození Panny Marie 8. září (tedy vždy druhou neděli v září). Pouť v kostele se na tento svátek slaví se již od roku 1716, každoroční festival Doudlebských dožíněk od roku 1997.

Scénář akce je následující: Ze Straňan vyjedou z Bustova statku vyzdobené vozy, které táhnou koně ve svátečních postrojích. Za nimi jdou, hrají a zpívají členové Doudlebanu, Kovářovanu a dalších pozvaných souborů v krojích. V Doudlebech se průvod otočí a zamíří na Čapák, kde je postaven taneční parket a lavičky. Zde pak pod širým nebem vystupují po celé sobotní odpoledne jednotlivé soubory. Jako první vystupuje ovšem vždy Doudleban s tradičním pásmem dožíněk a předáváním dožínkového věnce hospodáři a hospodyni. Pokud je špatné počasí, odbývá se folklórní festival v kulturním domě. Večer je taneční zábava.

C.2.4.3. Národopisný spolek v Komařicích

Spolek byl založen v květnu 2009 na popud Martina Šnajdra a Oldřicha Tripeše se zaměřením na zachování místních tradic a vytváření kulturního zázemí v obci. Cílem je, aby spolek měl co nejvíce mladých členů a příznivců, kteří budou moci čerpat zkušenosti od starších občanů a dlouhodobě navážou na práci těchto lidí.

Národopisný spolek Komařice má v současné době 13 členů a několik dalších podporovatelů a je stále otevřen nově příchozím. Smyslem spolku je dále rozvíjet kulturní život v obci (besedy, koncerty, výstavy, návštěvy kulturních akcí jinde) a spolupracovat s dalšími podobnými uskupeními v okolí. Hlavní body činnosti spolku jsou: udržování starých zvyků a tradic, sběr a nákup součástí doudlebského kroje po vsích, mapování historie, podpora a udržování řemesel.

V Komařicích se také pravidelně, už 10 let konají kovářské dny v místní Komařické kovárně.

Koněspřežka

Kromě Linecké stezky procházela regionem další důležitá komunikace, kterou byla tzv. koněspřežka. Detaily k historii koněspřežky byly pojednány v oddíle B.2.2.4.. Zachované zbytky koněspřežné dráhy jsou vidět ne jenom v okolí Kamenného Újezdu a Včelné (viz. předchozí oddíl B.2.2.4).

Na území mikroregionu Pomalší měla koněspřežní dráha České Budějovice – Linec ve své době nadregionální význam. Její pozůstatky se v krajině zachovaly do dnešních dnů a jsou zapsány v seznamu nemovitých kulturních památek.

Nedaleko Velešína, v Holkově (mimo řešené území, ale v jeho těsné blízkosti) se nacházela nejbližší stanice koněspřežky. Přepražní a staniční budova byla adaptována z bývalé zájezdní hospody (č. 8), která má tři štíty v řadě. Na prostřední střeše je zvonička, pod níž se nachází vjezd do krytého dvora. V jednom krajním štítu bylo okénko, k němuž vedly dřevěné kryté schody. Tam se prodávaly jízdenky.

V této bývalé hospodě se nacházela kancelář a byty pro úředníky i zřízence dráhy, kovářská dílna a pomocné stáje pro koně. Protější nově vystavěná budova (č. 20) sloužila k ustájení asi čtyřiceti koní, bylo zde i skladiště píce a obytné místnosti pro obsluhu. Na holkovském rozcestí se dráha stáčela ke dvoru Holkov a velkým obloukem dvakrát přetínala bývalou královskou (císařskou) silnici. Pak se trať zase vracela k původnímu směru. Dodnes jsou místy patrné zbytky tehdejšího náspu. Uprostřed jednoho z těchto zbytků, nedaleko od mezinárodní silnice E 55, se nachází klenutý můstek. V roce 1978 jej opravili svazáci z traťové distance v Č.Budějovicích. Tehdy zde také byla položena rekonstrukce části původního železničního svršku (železniční těleso mělo šířku 2,5 m, koleje měly rozchod 1 106 mm, zhotoveny byly z pásů kujného železa přibitých na podélných pražcích, které byly uklínovány v příčných pražcích; mezi kolejnicemi byla šterková cesta pro koně zapřažené za sebou). Mezi tímto můstkem a nynější železniční zastávkou Velešín - městys se zachovaly zbytky původního zářezu. Asi 100 m od této zastávky, po pravé straně trati směrem na Horní Dvořiště, se nachází další zbytek náspu s klenutým kamenným můstkem, který má ovšem poněkud jiný vzhled než můstek předchozí (Zdroj: <http://www.pratelevesina.cz/>)

V Bujanově (mimo řešené území) se nachází v těsné blízkosti staniční budovy malé muzeum koňspřežky, otevřeno od května do října každou sobotu a neděli.

Obrázek 6. 39 Můstek koňspřežní dráhy u Velešína (PENZION U KOŇSKÉ DRÁHY) na kresbě V. Klenky (vlevo) a dnešní stav (vpravo)

(Zdroj: <http://www.pratelevesina.cz/>)

C.2.4.4. Vodní dílo Římov

Vodárenská nádrž Římov byla vybudována v letech 1971-1978 na řece Malši jižně od Českých Budějovic v ř. km 21,851. Vodní dílo slouží jako zdroj vody pro vodárenskou soustavu jižní Čechy a zajišťuje trvalý minimální průtok v toku pod přehradou v množství 650 l/s a min. průtok v profilu Roudné v množství 1,2 mVs. Délka vzduť v nádrži dosahuje 13 km a zátopová plocha je 210 ha. Hráz vodního díla je kamenitá sypaná z místních materiálů. Těsnící jádro je ze sprašových hlín. Mezi těsněním a stabilizační částí je dvoustupňový filtr.

Přes korunu hráze vede místní komunikace. Provoz nádrže je podřízen hlavnímu účelu, tj. vodárenskému využití. Hygienická ochrana nádrže je rozdělena do tří pásem. I. pásmo hygienické ochrany je zalesněno, ve II. a III. PHO je činnost upravena zásadami hospodaření.

C.2.4.5. Slovanské hradiště Branišovice – Římov

Jedno z nejstarších jihočeských slovanských hradišť se nachází blízko obce Branišovice a jeho pozůstatky naleznete na pravém břehu řeky Malše přímo proti známému poutnímu místu Římov. Vlast-

ní ostrožina s hradištěm se vypíná vysoko nad údolím řeky Malše. Plocha hradiště je ohraničena strmými svahy jak k řece Malši tak do úzkého kaňonu Branišovického potoka. Ostrožina zvolna klesá směrem k západu, kde bývala hradištní Akropole a nejvýše položeným místem je první předhradí, nejbližší k obci Branišovice. Od východu jsou zde dodnes znatelné zbytky tří valů oddělujících první předhradí, druhé předhradí a Akropoli.

Strategická poloha raně středověkého hradiště v Branišovicích sama o sobě ukazuje, že zdejší hradiště bylo významným opěrným a strážním bodem slovanského obyvatelstva v našem poměrně řídké a málo osídleném kraji v době svého vzniku (v 8. nebo nejpozději v 9. století). (www.pomalsi.cz)

C.2.4.6. Technické zajímavosti mikroregionu

Plavské rechle

K obci Plav se váže významná technická památka. V souvislosti s regulačními pracemi na řece Malši, která obcí protéká, byla v roce 1895-1896 postavena železná lávka na vysokých kamenných pilířích. K této lávce byla přidělena železná vrata tzv. "rechle". Jsou to stavidla používaná k zachycení plaveného dříví při voroplavbě. Dřevo se plavilo z bučských lesů u Nových Hradů do Českých Budějovic. Tuto náročnou stavbu provedl hraběcí inženýr Augustin Procházka za 30000 zlatých.

Zdrž na plavení dřeva - tzv. rechle byla, v roce 2007, prohlášena za kulturní památku a zapsána do Ústředního seznamu kulturních památek ČR, jako jediná svého druhu v jižních Čechách.

Muzeum Roubenka (Římov)

Jedná se o muzeum s expozicí modelů vláčků. Muzeum má připomínat bývalou koněspřežní železnici z Českých Budějovic do Lince a jejího projektanta Františka Antonína Gerstnera, který měl na římovském zámku projekční kancelář. Funkční makety vláčků zajistil německý rodák žijící dnes v Římově. Muzeum se nachází ve své původní roubené budově, která je jednou z nejstarších místních staveb. Její zrod se datuje od roku 1610

Úpravna vody Plav

ÚV Plav - je srdcem Vodárenské soustavy Jižní Čechy. Projektovaný výkon je 1.450 l/s. Zkušební provoz začal v r. 1982. Pitná voda je z ÚV Plav dodávána do (bývalých okresů) Českých Budějovic, Českého Krumlova, Jindřichova Hradce, Písku, Prachatic, Strakonice a Tábora. Toto představuje zásobování více než dvou třetin obyvatel Jihočeského kraje.

Čapkův most v Doudlebech

Doudleby byly vždy sužovány přívaly velké vody, která znemožňovala přebrodit se s hospodářskými vozy na druhý břeh. Všichni rolníci z Doudleb měli své pozemky za řekou a spojení mezi Doudleby a Straňany zajišťovala dřevěná lávka v místech pod dnešním mostem, kterou podepíraly tři zděné pilíře. Jestliže povodeň či „dřenice“ (ledové kry plující na jaře po řece) lávku odnesly, nebyl přechod vůbec možný. Stavba mostu byla však finančně nákladnou záležitostí, proto byl v roce 1905 založen „mostní spolek“. Sdružoval většinu občanů z Doudleb a Straňan, kteří platili pravidelné finanční příspěvky na postavení mostu přes řeku Malši. Jeho předsedou byl František Miroslav Čapek z Českých Budějovic, místopředsedou rolník Josef Burda z Doudleb č. p. 10.

F. M. Čapek byl poštovní úředník a později inspektor. Narodil se 27.1.1873 v Lišově. Původním povoláním učitel, který působil také v sousedním Střížově, kde roku 1894 objevil kamennou křtitelnicí, v které byl dle pověsti křtěn Jan Žižka. Zasloužil se také o vybudování pomníku rychtáři Janu

Kubatovi u Zbudova. Dne 28. října 1918 zachytil jako první telefonickou zprávu o samostatnosti Československa a symbolicky shodil rakouský znak z průčelí poštovního úřadu v Českých Budějovicích. V roce 1919 byl jmenován českobudějovickým archivářem. Zabýval se historií, napsal mnoho novinových článků i knih. Často dojížděl do svého letního bytu v Doudlebech v domě č. 49 nad kopcovitým pozemkem, kde stávala obecní cihelna. Tento pozemek Čapek koupil a dodnes se nazývá celý kopec Čapák. Již v roce 1906 byl jmenován čestným občanem obce. Zemřel 27. února 1946. Díky svému vlivu získal F. M. Čapek pro stavbu mostu krajskou, zemskou i státní finanční podporu. Stavba byla zadána firmě Jindřich Bubla a začalo se s ní 20. března 1928. Dne 25. srpna 1929 se konala v Doudlebech velká slavnost k otevření nového mostu, který byl nazván podle toho, který se o něj nejvíce zasloužil – Čapkův most. Na věčnou upomínku je na mostě upevněna pamětní bronzová deska.

Římovský most přes řeku Malši

V historii přes most vedla důležitá třeboňsko-holkovská komunikace spojující Třeboň, Ledenice, Strážkovice, Římov a Holkov, která je hojně využívána dodnes. Původní dřevěný most byl v roce 1852 nahrazen novým, taktéž ještě dřevěným pouze s kamennými pilíři. Již v 60. letech 19. století byl ale ve velmi špatném stavu a bylo jednáno o stavbě bytelnějšího. V roce 1869 došlo ke stavbě nového kamenného mostu se třemi oblouky financovaného českobudějovickým okresním úřadem v hodnotě 800 zlatých. Do provozu byl uveden 1. října 1869 a do začátku 20. století se zde vybíralo mýto. Dnes je tento kamenný most významná technická památka, která si určitě zaslouží pozornost.

Jubilejní most císaře a krále Františka Josefa I.- PLAV

Osada Plav spravovala dřevěný most přes řeku Malši již od roku 1876. Most však, dílem přírodních živlů, vzal za své 24. 1. 1900. Za starostování Jana Erharta z č.p. 11, byla u okresního výboru iniciována stavba okresní silnice z Č. Budějovic až k prozatímnímu dřevěnému mostu. Od té doby starostové jednali o stavbě mostu již modernějšího, pevného. Stavět se začalo až zjara 1912 za starosty Jana Šaura. Budování bylo dokončeno 1. dubna 1913 a dva nové mosty se začali užívat 1. července 1913. O jméně hlavního mostu bylo rozhodnuto již 11. února 1911 při schůzi obecního výboru. Bylo rozhodnuto, že se most bude jmenovat: Jubilejní most císaře a krále Františka Josefa I.

Po ničivých povodních v roce 2002 byly Plavské mosty zevrubně rekonstruovány za značného finančního příspěvní státu ale i za pomoci jiných subjektů a veřejných sbírek.

"Berkův můstek" - Plav

Tento můstek přes mlýnský náhon byl postaven v roce 1823. Jeho mostní konstrukce je poslední tohoto typu dochovaná na Českobudějovicku.

Délka předmostí je 5,20 m a volná šířka mostu 4,80 m. Nosnou konstrukci tvoří cihlová segmentová klenba tloušťky 45 cm. Výška mostu je 2,45 m nad terénem.

Oprava můstku po ničujících povodních 2002 byla provedena v roce 2003 na základě doporučení NPÚ v Č. Budějovicích a s příspěvkem z Programu obnovy venkova. Klenutý můstek dotváří charakter obce Plav a je perlou na náhrdelníku turistických zajímavostí v regionu Pomalší.

C.2.4.7. Některé sportovní a volnočasové aktivity

Jezdeckví na koni

Jezdecký klub Vladykův dvůr	Roudenská 2, 370 07 Roudné
Koupaliště přírodní	
	Římovský jez
	Tábořiště Hamr
	Doudlebský jez
	Plavský jez
	Vidovský jez a pravý břeh řeky Malše

C.2.5. Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

Atraktivita: dožínky v Doudlebech – r. 2012 150 lidí, r. 2013 80 lidí, r. 2014 50 lidí
masopust v Doudlebech – r. 2012 400 lidí, r. 2013 a r. 2014 300 lidí

C.2.6. Struktura ubytovacích zařízení

Tabulka 6. 28 Ubytovací a stravovací kapacity na území SMO Pomalší (část patřící do ORP České Budějovice).

Nabízí:	Ubytování i stravování	Pouze ubytování	Pouze stravování	Nabídka mikroregionu CELKEM
SMO Pomalší		8	18	26

Tab. Ubytovací a stravovací kapacity podle obcí v mikroregionu.

Druh ubytovacího zařízení	Obec
Ubytování	Doudleby, Plav, Římov, Roudné, Střítež, Střížov
Stravování	Doubravice, Doudleby, Komařice, Roudné, Římov, Střítež, Vidov, Plav
Pohostinství	Nová Ves, Plav, Komařice, Střížov

Tabulka 6. 29 Kapacity a typ ubytovacích zařízení v SMO Pomalší

Typ	Počet jednotek	Počet míst	Lokace
Hotel	1	37	Doudleby
Penzion	2	10	Plav
Penzion	1	6	Roudné
Penzion	2	16	Římov
Kemp	1	100	Římov
Ubytovna	1	110	Římov
Penzion	1	8	Střítež
Penzion	1	8	Střížov

C.3. CHARAKTERISTIKA POTENCIÁLU A MOŽNOSTI ROZVOJE CR

C.3.1. Infrastruktura –dopravní dostupnost

Územím mikroregionu Pomalší vedou silnice první třídy č. 20, 24 a 39. Dále pak silnice druhé třídy č. 157, 158, 164 a 166 a silnice třetí třídy a místní komunikace, která mají lokální význam. Vzhledem k tomu, že mikroregion Pomalší se nachází podél mezinárodní silnice první třídy E55, je jeho dostupnost i ze vzdálenějších částí republiky relativně dobrá. Tato skutečnost však sebou nese i fakt velké dopravní zátěže v obcích v těsné blízkosti silnice.

Dále vede územím mikroregionu železniční trať z Českých Budějovic na státní hranici a dále pak do Freistadtu v Rakousku, takže region má i potenciál rozvoje v komunikaci na příhraniční úrovni.

V poslední době je velice diskutováním tématem ztrátovost přepravních autobusových linek v regionu. Tato ztrátovost je vesměs řešena cestou omezování či rušení tzv. neefektivních linek se současnými požadavky rozhodujícího (bývalého monopolního) přepravce ČSAD na finanční dotace. Rušení linek a omezování spojů má protisměrné důsledky ve snížení zájmu veřejnosti o veřejnou dopravu s následkem dalších ztrát. Při rozhovorech s jednotlivými starosty zúčastněných obcí byla úroveň dopravní obsluhy hodnocena jako nedostatečná (převážně o víkendech) a pro rozpočty obcí finančně náročná. Přepravní linky jsou podmíněny provozem školních a předškolních zařízení a „šichtám“ v rozhodujících průmyslových podnicích (jednou za čtrnáct dní večerní linky).

Stav komunikací v jednotlivých částech mikroregionu vykazuje rozdíly, což je dáno i polohou některých obcí na dopravních tazích celokrajského významu, na rozdíl od menších obcí s polohou okrajovou, nemajících význam pro dopravu ve větším spádovém území.

V nejlepším stavu se nachází komunikace I. třídy, které prochází územím mikroregionu a jsou ve správě Ředitelství silnic a dálnic ČR. Komunikace II. třídy jsou rovněž v poměrně dobrém stavu. Nejhorší situace je u místních komunikací, které jsou v majetku obcí. Obce spravují místní komunikace v délkách od 1 do 27 kilometrů, přičemž zhruba 50 až 80 procent těchto cest vyžaduje určitý stupeň rekonstrukce. Jedná se většinou o problematiku silnic s nezpevněným povrchem, u nichž mají již obce navrženy úpravy, chybí na ně pouze finanční prostředky. Dále se jedná například o osázení krajnic komunikací vyšší zelení v zájmu zachování venkovského charakteru krajiny.

C.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch

Živá kultura se odehrává v kulturních zařízeních, kterých je v mikroregionu několik - Roudné, Plav, Doudleby, Římov, Střížov, Nová Ves.

Podpora živé kultury probíhá prostřednictvím místních spolků. Kromě Sboru dobrovolných hasičů, který je téměř v každé vsi se na území nacházejí spolky uvedené v následující tabulce.

Tabulka 6.30 Přehled a zaměření spolků v mikroregionu Pomalší (část v ORP České Budějovice)

Spolky

Přátelé Vidova a okolí o. s.	Spolek na podporu občanského soužití
Hrady na Malši	Cílem sdružení je zachování hradních zřícenin na řece Malši, revitalizace staré zemské cesty a organizace akcí zaměřených nejen na handicapované děti.
Zubčice se baví, o.s.	Hlavním cílem sdružení je zachování místních tradic, pořádání sportovních, kulturních a společenských akcí.

Národopisný spolek Komařice	Byl založen v květnu 2009 na popud Martina Šnajdra a Oldřicha Tripeše se zaměřením na zachování místních tradic a vytváření kulturního zázemí v obci. Cílem je, aby spolek měl co nejvíce mladých členů a příznivců, kteří budou moci čerpat zkušenosti od starších občanů a dlouhodobě navážou na práci těchto lidí.
Folklor	
Radost (Kamenný Újezd)	Folklórní soubor. V současné době má osm tanečních párů a ženskou pěveckou část. Soubor velmi úzce spolupracuje s Venkovskou dudáckou muzikou Bedrník, která je na všech vystoupeních doprovází.
Doudleban	Národopisný soubor – Doudlebská krojovaná družina. Udržuje krásu lidové tvořivosti doudlebského regionu
Doudlebské folklórní sdružení Soumrak	Vystoupení s tanci a písněmi nejen z oblasti Doudlebska, ale s folklorem celých jižních Čech.
Hudební tělesa	
Brazda Band	Folková skupina Doudleby
Hudbastr	Amatérská lidová kapela Střížov
Spanilá jízda	Rock and roll kapela Nová Ves

(Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území místní akční skupiny Pomalší 2014-2020, <http://www.pomalsi.cz/registr-zive-kultury/hudebni-telesa/>)

Mimo oblast ORP, ale pořád v mikroregionu SMO Pomalší se pak nachází několik mateřských center (Velešín, Kaplice), anebo např. i divadelní spolek (Besednice) a další spolky, které umožňují bohaté vyžití místních obyvatel.

C.3.2.1. Infocentra

V mikroregionu SMO Pomalší se nachází 5 infocenter (Velešín, Kaplice, Římov, Svatý Jan nad Malší, Vidov, Besednice), z toho 2 v ORP České Budějovice Římov, Vidov (infokiosek). Vzhledem k tomu, že ani na stránkách konkrétních obcí není možné najít podrobnější informace o funkci infocenter, předpokládáme, že jejich význam je lokální a určitě by zasluhoval větší pozornost.

C.3.3. Marketing cestovního ruchu

Vzhledem k atraktivitě regionu v oblasti tradic je marketing mikroregionu poměrně nevýznamný. Kromě propagace obcí na vlastních www stránkách, často však nedostatečné, neexistuje marketingová koncepce regionu. Jistým náznakem rozvoje marketingu jsou projektu MAS Pomalší.

C.3.4. Management cestovního ruchu

V současné době neexistuje jednotná koncepce cestovního ruchu pro region. Cílem SMO Pomalší a MAS Pomalší je tuto situaci napravit a dlouhodobě se věnovat systematickému rozvoji cestovního ruchu a efektivní spolupráci s jednotlivými subjekty (KIC, ubytovatelé, stravovatelé, ostatní poskytovatelé služeb). K tomuto účelu může sloužit destinační management jakožto organizace, která bude vytvořená z aktivních subjektů. Destinační management by měl na základě oboustranně výhodné spolupráce koordinovat veškeré aktivity v oblasti cestovního ruchu (viz náplň činností destinačního

managementu). Předpokladem je aktivní dlouhodobá spolupráce měst a obcí. Nutností bude masová osvěta a vzdělávání obyvatel regionu o významu a přínosech cestovního ruchu.

C.3.5. Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Podobně, jako v ostatních mikroregionech ORP České Budějovice se meziobecní spolupráce, případně spolupráce obcí s podnikatelskými subjekty v oblasti cestovního ruchu odehrává převážně vrámci dotačních a rozvojových programů místní akční skupiny MAS Pomalší. Tyto programy mají často nad-regionální charakter a spolupracujícími subjekty jsou většinou další MAS vrámci regionu.

V rámci programu LEADER proběhly tyto projekty (2007-2013)

- **Rehabilitace drobných sakrálních staveb v jihočeském pohraničí** (spolupráce: MAS Pomalší o.p.s., MAS Blanský les a Netolicko o.p.s., MAS Sdružení růže o.p.s.) Hlavním cílem projektu bylo rehabilitovat drobnou sakrální architekturu v jihočeském pohraničí a zachovat její autentičnost ve vazbě na cestovní ruch. Šlo především o znovu nalezení fyzického i duchovního majitele drobných sakrálních staveb, znovunastolení vztahu s místními obyvateli a obnovu genia loci. Tento projekt byl podporován i z finančních zdrojů Jihočeského kraje. Jedním z výsledků projektu jsou i webové stránky: <http://www.jihoceskekaplicky.cz/>

- **Kovářství včera a dnes (2011-2013)** (spolupráce: MAS Pomalší o.p.s., MAS LEADER Loucko o.s., MAS Sdružení Růže o.p.s.). Projekt spolupráce využíval tradičního kovářského řemesla k oživení regionu a podpoře cestovního ruchu. Propagací řemesla a vzděláváním kovářů podporuje také jejich konkurenceschopnost. Na projektu spolupracovali kromě tří místních akčních skupin i zájmové neziskové organizace NNO orientované na ochranu a rozvoj kulturního dědictví, střední škola řemesel Třebíč a zahraniční partner z oblasti využití kulturního dědictví regionu pro rozvoj cestovního ruchu (LAG PLANED, Wales). Výstupem projektu je rozšířené muzeum řemesel, nová expozice kovářství, zrekonstruovaná středověká kovárna na Hradě Pořešín, naučná stezka historií i současností kovářského řemesla – jako jedinečná kovářská stezka svého druhu v ČR.

- **Po cestách a hradech doby Karla IV. (2013-2014).** Cílem projektu je umožnit přístup bez rozdílu každému návštěvníkovi k dané památce, tedy zvláště lidem s různým handicapem. Stejně jako představit opomíjená místa naší historie například interaktivní formou zaměřenou na děti a mládež či dostupnou pro slabozraké. Cílem je umožnit zájmovým skupinám různých věkových kategorií setkávat se na hradě Pořešín, organizovat různé společenské akce, výstavy, přednášky apod. A v neposlední řadě také přiblížit návštěvníkům život ve středověku za vlády Karla IV.

Výsledkem byla, kromě jiného, i přístavba budovy zázemí hradu Pořešín, která bude sloužit jako zázemí pro širokou veřejnost, turisty a návštěvníky muzea na hradě Pořešín, stojícího v bezprostřední blízkosti značené zemské naučné cesty. Podkroví přístavby se stane zázemím pro spolkovou činnost a zároveň zde budou umístěny výstavní prostory navazující na muzejní expozice. Podkroví bude poskytovat místo i pro organizaci aktivit místních společenských, kulturních a zájmových spolků a organizací, které přispívají k zachování tradic, rozšíření volnočasových aktivit a upevňují lokální identitu a mezilidské vztahy. V regionu MAS Pomalší byl projekt realizován ve spolupráci se sdružením Hradu na Malši, regionálními základními školami a občanským sdružením ARPIDA – centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením.

Kromě výše zmíněných projektů má **Svazek měst a obcí Pomalší od r. 2003 uzavřenou přeshraniční spolupráci s regionem Waldviertler Kernland**. Spolupráce bude směřovat k prohloubení vzájemných kontaktů a vybudování pevných přátelských vztahů založených na výměně oboustranně prospěšných zkušeností, informací a pomoci, ve prospěch všech občanů, které účastníci zastupují. Účastníci budou programově podporovat společné styky a spolupráci v oblastech společensko - kulturní i sportovní, jejíž nedílnou součástí jsou výstavy výtvarných děl, koncerty a vystoupení hudebních i pěveckých tě-

les a folklorních souborů, propagace cestovního ruchu, prezentace partnerské strany ve sdělovacích prostředcích, obecní či spolkové slavnosti, aktivity škol, oslavy církevních svátků a sportovní utkání.

C.4. SWOT MIKROREGION POMALŠÍ

Silné stránky	Slabé stránky
• území v povodí turisticky přitažlivé řeky Malše • vysoká lesnatost, atraktivita krajiny • existence významných kulturních a technických památek (křížová cesta v Římově, koněspřežní dráha, první slovanské osídlení - Doudleby apod.) • hustá síť značených pěších a cyklistických tras • rozvinutý spolkový život • bohatá kulturní, společenská a historická tradice • funkční sdružení obcí, dobré čerpání dotací	• existence vodárenské nádrže Římov jako omezujícího faktoru dalšího rozvoje • nevyhovující stav místních komunikací, silnic II. a III. třídy a mostů • nedostatečná spolupráce obcí s podnikateli v cestovním ruchu • špatné autobusové spojení • vysoká frekvence průjezdové Plavské silnice (zatím bez chodníku) v katastru obce Roudné • chybějící cyklostezka okolo řeky Malše i okolo Plavské silnice mezi Roudným a Českými Budějovicemi • chybí agroturistika • chybí cyklostezky, in-line stezky, hipostezky a malý počet terénních informačních tabulí • málo a malá propagace místních produktů • dopravní zátěž z mezinárodní silnice E55 • prostituce • špatná dopravní obslužnost autobusovou dopravou některých oblastí mikroregionu (týká se spíše katastrů víc na jihu)
Příležitosti	Ohrožení
• vybudování rychlostní komunikace R3, vliv na bezpečnost silničního provozu a rozvoj podnikání ad. • využití ložisek surovin – štěrkopísky, vltavíny, žula • zvýšení úrovně a nabídky služeb v cestovním ruchu – ubytování, stravování, služby • značení tras pro jízdu na koních v místech jejího provozování – v zájmu předcházení konfliktům s majiteli a správci pozemků • zlepšení propagace a prezentace mikroregionu – jako celku i jeho jednotlivých částí • vytvoření koncepce destinačního managementu • zlepšení práce infocenter • zmapovat regionální produkty • spolupráce s Rakouskem • rozvoj služeb a produktů v cestovním ruchu • Konešpřežka – využít jako regionální dominantu a podpořit spolupráci přes hranici se zahraničním partnerem • podpora tradičních lidových slavností a jejich využití na propagaci regionu – Doudlebsko • propojit zajímavé technické památky (např. mosty) do jednoho produktového balíku	• ohrožení plynoucí z možného porušení hráze Římov • vyšší ohrožení povodněmi v důsledku malé plochy povodí řeky Malše • nárůst nákladů na udržení současného stavu dopravní obslužnosti • finanční náročnost údržby značených pěších a cyklistických tras a informačních tabulí • nízká podpora státu v oblasti malého a středního podnikání • ohrožení životního prostředí severní příměstské části mikroregionu výstavbou silnice R3 a inverzními situacemi v Budějovické kotlině • zhoršení přeshraniční spolupráce v důsledku negativního vztahu představitelů země Horní Rakousko k Temelínu • Budoucí možný problém s letištěm u Plané u Č. Budějovic v katastrech obcí ležících

D.2. Mikroregion Sdružení Růže

Popis mikroregionu

V zájmovém sdružení obcí a právnických osob „Sdružení Růže“ jsou sdruženy subjekty a organizace nacházející se nebo působící v okrese České Budějovice (ORP Trhové Sviny a ORP České Budějovice), částečně rovněž v okrese Český Krumlov (ORP Kaplice).

Území „Sdružení Růže“ je dlouhodobě vnímáno jako region s *nepříznivou polohou v celostátním měřítku*. Především jeho jihovýchodní část (podhůří Novohradských hor a samotná část Novohradských hor náležící do katastrálního území členských obcí mikroregionu, zejména správní území obce Pohorská Ves) představuje v dnešním měřítku oblast, kterou je v porovnání s ekonomickou situací v tzv. regionálních rozvojových centrech (okresní města a obce s rozšířenou působností Jihočeského kraje) možné charakterizovat jako oblast rozvojovou a částečně až zaostávající. Nedostatečnou vybavenost infrastrukturou a nebo z hlediska množství služeb v rámci řešeného území je však kompenzována ojedinělým krajinným uspořádáním a přírodním rázem.

Výrazně periferní poloha byla v minulosti považována za jeden z hlavních faktorů negativně podmiňující celkovou zaostalost tohoto mikroregionu. Tato skutečnost přetrvává, současný náhled na *polohu mikroregionu však odráží i řadu výhod*, které vysoce exponovaná příhraniční poloha přináší. Jedná se zejména o aspekt rozvoje cestovního ruchu, drobných služeb a zázemí pro rekreační či trvalé bydlení se spádovostí na větší města (především České Budějovice).

Území mikroregionu je sice velice vzdáleno od Pražské aglomerace (tedy hlavního jádra koncentrace sociálně ekonomických aktivit a nejvýznamnějšího rozvojového pólu České republiky), daří se však postupně využívat výhod, které přináší relativní blízkost regionálních rozvojových center (Českobudějovická aglomerace, Českokrumlovsko, Třeboňsko). To však platí pouze pro části území mikroregionu, které přímo navazují na českobudějovickou aglomeraci.

Území mikroregionu v jihovýchodní, resp. jihozápadní části tvoří státní hranici s Rakouskem (Dolní Rakousko, okres Gmünd, Horní Rakousko, okres Freistadt). To je důvodem pro dlouhodobě podporovanou oblast přeshraniční spolupráce, která vyústila i v založení Impulsního přeshraničního centra se sídlem v Nových Hradech, které zahájilo činnost 1. ledna 2004.

V současné době je území vymezeno správními obvody 23 obcí. Většina území mikroregionu z hlediska veřejné správy spadá do správního území ORP Trhové Sviny. Město Nové Hradky pak je obec s pověřeným obecním úřadem. Z 23 obcí patřících do mikroregionu Sdružení Růže patří do ORP České Budějovice pouze 3 obce – Ledenice (městys), Srubec a Strážkovice. Protože území těchto tří obcí patří z pohledu cestovního ruchu, meziobecní spolupráce, infrastruktury i dalšího rozvoje spíše do spádové oblasti ORP Trhové Sviny, zdůrazníme v analytické části pouze nejdůležitější fakty z hlediska CR v ORP České Budějovice.

Ledenice

Městys Ledenice se nachází 12 km jihovýchodně od Č.Budějovic. Hvězdovitě uspořádané sídlo s centerm kolem návsi, členené špalíčky budov. Kolem návsi uzavřené statky. Na severu bloková výstavba rodinného bydlení, na západní straně provozovny, na jihu hřiště. Jižní a východní strana obce s rozvojem bydlení a vmísenými statky a usedlostmi s částečným ulicovým uspořádáním. K obci přísluší osady Růžov, Ohrazení, Ohrazeníčko, Zaliny, Zborov. Sídli zde mimo jiné truhlářské učiliště, základní umělecká škola, výrobní družstvo Ledenický nábytek a řada soukromých truhlářů.

V místě je také dobře vybavená základní škola, umělecká škola a školka. Je zde i učiliště a praktické pracoviště oboru truhlář.

Dopravní dostupnost je výborná směrem na České Budějovice (cca 15 mi.) a Borovany (cca 10 min).

Město se silnou truhlářskou tradicí, která se projevuje velkým počtem drobných podnikatelů – truhlářů (32 menších dílen) a 3 většími truhlářstvími (po 10 zaměstnaných lidech)

Srubec

Obec Srubec se nachází 515 m n.m., přibližně 8 km jihovýchodně Českých Budějovic. Leží ve svažitém terénu Lipovském prahu, který se zvedá výrazně nad úroveň Českobudějovické pánve. Díky této poloze leží obec v turisticky přitažlivém přírodním prostředí s nádhernými panoramatickými výhledy na město České Budějovice a jeho okolí. Okolní krajina je v letních měsících přímo předurčena k pěší turistice či cykloturistice po vyznačených stezkách či mimo ně. V zimním období (při vhodných sněhových podmínkách) je pak tato lokalita vyhledávána k turistice na lyžích. Katastrální území obce má rozlohu 6 km². K obci dále náleží místní část Stará Pohůrka. Do Srubce zajíždí českobudějovická městská hromadná doprava. V obci je k dispozici obecní knihovna..

Srubec je obcí s nejvyšší dynamikou růstu v mikroregionu Sdružení Růže. Vykazuje nárůst o 383 obyvatel, tj. 41,8% nárůst. Tento nárůst je zapříčiněn jednoznačně profilací obce jako satelitního sídla krajského centra – Českých Budějovic (výstavba rodinných domů). Nárůst počtu obyvatel je sice celkově možné hodnotit jako pozitivum, nicméně v případě obce Srubec je tento nárůst spojen s několika negativními jevy:

- noví obyvatelé využívají své domy v obci pouze pro nocleh, jinak většinu času tráví v Českých Budějovicích,
- vzhledem k blízkosti Č. Budějovic se ve většině případů nedaří drobným podnikatelům (spádovost služeb ve směru na krajské město, přítomnost MHD),
- zanikání místních tradic, zvyků, vytrácení pocitu sounáležitosti s obcí, nejsou dostatečné předpoklady pro aktivní spolkový život v obci (nově přichází se neznají, tráví téměř veškerý čas v Č. Budějovicích),

Strážkovice

Obec Strážkovice se nachází 11 km jihovýchodně od Českých Budějovic a 8 km severozápadně od Trhových Svin, při silnici, která spojuje tato dvě města. Obec má 3 části: Strážkovice, Lomec a Řevňovice.

Obec se nachází v podhůří Novohradských hor v centru Strážkovické pahorkatiny s nejvyšším bodem - Strážkovickým vrchem s výškou 559 m. Při jižním okraji katastru Strážkovice protéká řeka Stropnice a dále několik potoků: Strážkovický potok, potok Štěpánka, Lesní potok a pod osadou Řevňovice Řevňovický potok. Osadou Lomec protéká na severu Strážkovický potok a na jihu pramení Lomecký potok. Na území obce je také několik rybníků Hliník, rybník ve Stružkách, Lomecký a několik dalších malých rybníků rozsetých po krajině. Při jižní hranici katastru Strážkovic na břehu Stropnice vznikla chatová oblast " Želízkův Mlýn", původně jako náhrada za rekreační objekty, které zaplavila Římovská přehrada a dnes s více než 200 rekreačními objekty.

D.2.1. Kulturně historické památky

Název obce	Pamětihodnost
Ledenice	• Kostel svatého Vavřince – raně gotická stavba propůjčuje Ledenicím typickou siluetu • Oplakávání Krista z Ledenic. Dřevěná plastika vysoká asi 50 cm tvoří součást sbírek Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou. • Barokní kamenný pranýř z druhé poloviny 17. století • Růžov: mohylové pohřebiště (Růžov) • venkovská usedlost (Zaliny)
Srubec	• Kaplička panny Marie (1908) • Pomník amerického letce
Strážkovice	• Mohylové pohřebiště

D.2.2. Přírodní atraktivity

Ledenice – ložiska žáruvzdorných materiálů

v katastru obce (Ohrazeníčko) památné stromy – lípa malolistá a jasan ztepilý

Strážkovice – památný strom javor klen

Obcí prochází **náučná stezka Kovářství** (Kovářství včera a dnes) – přímo v obci zastavení kovárna Strážkovice. Náučná stezka o historii a současnosti kovářského řemesla v celkové délce cca 70km) je ojedinělá svého druhu v ČR. Stezka vznikla jako projekt meziobecní spolupráce v rámci tří MAS - MAS Pomalší o.p.s., MAS LEADER Loucko o.s., MAS Sdružení Růže o.ps., MAS PLANED - Wales). Podrobnosti a projektu viz. kap. C.3.5

Zastavení NS- Kovárna Strážkovice (Obr. 40)

Samostatně stojící Strážkovická kovárna měla ve své době velmi strategické místo, jelikož se nacházela na rozhraní tří cest, které vedly do Českých Budějovic, Trhových Svinů a na Římov. Přes vesnici jezdila spousta povozů, řezníci a handlíři tudy hnali stáda dobytka na trh a v takovém "frmolu" bylo třeba šikovného kováře, který rychle překová tažného koně nebo vola a opraví vůz.

Kovárna byla vybudována jako obecní a byla pronajímána mistrům cechu kovářského. Ke svému účelu byla využívána pravděpodobně až do roku 1969. Jedním z posledních kovářů, který zde působil, byl pan Jan Karvánek a jeho syn Karel.

V 80 a 90 letech 20. století byla kovárna využívána jako klubovna Svazu socialistické mládeže, poté sloužila jako „skladiště“ dokumentů a nejrůznějšího materiálu obce. Krátce po Sametové revoluci zde vzniká malý obchod pro místní obyvatelstvo.

Fotografie znázorňují, jak to v takové návesní kovárně vypadalo a jaké krásné věci tu pod rukama šikovných kovářů vznikaly.

Obrázek 6. 40 Zastavení NS kovářství u kovárny v Strážkovicích.

(Zdroj: <http://www.strazkovice.cz/stezka-kovarstvi/>)

D.2.3. Podmínky pro turistiku

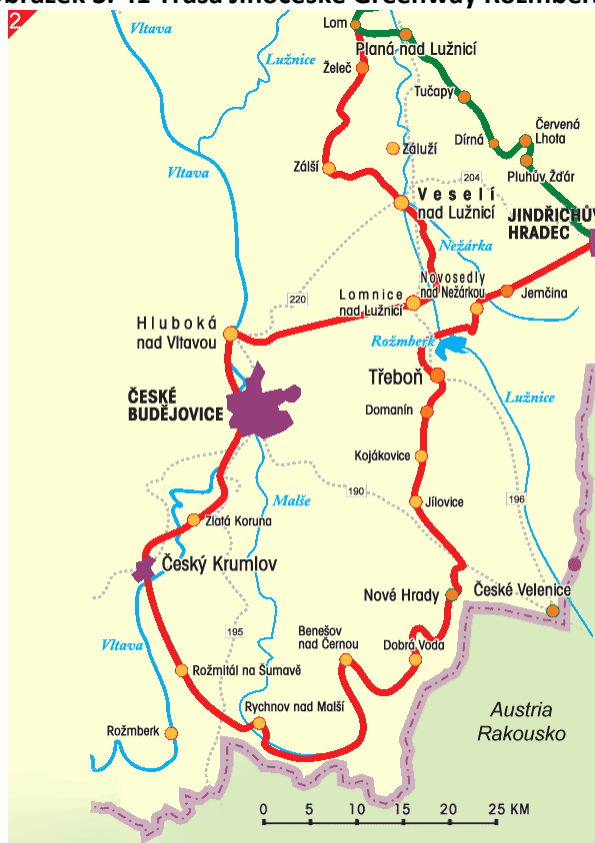
V mikroregionu je rozsáhlá síť značených turistických tras pro pěší. Na jejich značení, údržbě a dalším rozvoji se podílí občané mikroregionu, ale i další organizace působící v území mikroregionu. Většina tras je však situována do jižnější části regionu, který není součástí ORP České Budějovice. Na území ORP ČB je z hlediska pěší turistiky, obzvláště pro obyvatele blízkého okolí Českých Budějovic zajímavá oblast Srubce.

Srubec a okolí - okolní krajina je v letních měsících přímo předurčena k pěší turistice či cykloturistice po vyznačených stezkách či mimo ně. V přilehlých lesích si přijdou na své i milovníci houbaření. V zimním období /při vhodných sněhových podmínkách/ je pak tato lokalita vyhledávána k turistice na lyžích.

Cykloturistika

Do regionu zasahuje trasa Greenways (Obr. 41). Jihočeská Greenway Rožmberského dědictví spojuje historická města a památky, které byly v držení Rožmberků po Jihočeském kraji. Trasa začíná v Lomu u Tábora a pokračuje přes Veselí nad Lužnicí dále směrem na Hlubokou nad Vltavou, České Budějovice a Český Krumlov až po hranice s Rakouskem do Dolního Dvořiště. V tomto úseku prochází trasa dálkovou cyklotrasou KČT č. 12. Odtud pokračuje po cyklotrase KČT č. 34 podlé česko-rakouských hranic, skrze Novohradské hory, Horní Stropnici, Nové Hrady až do Českých Velenic. Z Českých Velenic pak trasa vede po cyklotrasách KČT č. 1050 a 1034 přes Jílovce, Kojákovice a Domanín do Třeboně. Z Třeboně pokračuje vedení po cyklotrase KČT č. 1035 na rozcestí mezi Lužnicí a Starou Hlínou. Odtud je trasa určitý úsek neznačena až do obce Novosedly nad Nežárkou. Odtud je možný pokračovat určitý úsek po trase KČT č. 1170, zbytek úseku do J. Hradce pak není doznačen a vede pomístních komunikacích. V J. Hradci se Greenway Rožmberského dědictví napojuje zpět na pátevní cyklotrasu Greenway Praha – Vídeň

Obrázek 3. 41 Trasa Jihočeské Greenway Rožmberského dědictví.

D.2.4. Ostatní atraktivita regionu

Ledenice

- přetrvává tradice baráčníků
- rodiště profesora Josefa Stejskala (1897 - 1942), dramaturga a šéfa činohry Jihočeského divadla
- rodák František Jan Kroiher (1871+1948). Ledenický děkan se stal za 1. republiky politikem a senátorem za lidovou stranu. Zasloužil o rozvoj obce, byl také zakladatelem místní kempeličky. Uznání dosáhl jako spisovatel a národohospodář
- muzeum truhlářství (<http://ledenice-nabytek.domovina.cz/index.shtm>)
- muzeum vojenských historických a válečných vozidel (<http://vojenskemuzeum-ledenice.cz/>)

Srubec

- v okolí výskyt nerostných ložisek
- bohatý sportovní a spolkový život - Sdružení žen Srubec, Klub maminek, SDH, sportovní kluby

Strážkovice

- V obci bývala škola, první vyučování proběhlo 1.3.1907, uzavřena byla 1.8.1978
- V minulosti zde hrával ochotnický divadelní spolek Trocnov, který za doby své činnosti získal nejedno ocenění
- V 70. a 80. letech zde účinkoval velmi úspěšně ochotnický soubor Osvětové Besedy Strážkovice účastník národních přehlídek vesnických divadelních souborů
- V současnosti zde funguje Spolek dobrovolných hasičů, Myslivecké sdružení, Včelaři a Červený kříž
- V místním kulturním domě mají mnohaletou tradici každoroční **Setkání heligonkářů**, stejně jako **mariášové turnaje**, pro děti pak maškarní karnevaly, masopust, slavnosti piva, adventní rozsvěcení vánočního stromu a posvícení
- projekt **Venkovská tržnice**

O projektu Venkovská tržnice

V průběhu roku 2008 MAS Krajina srdce ve spolupráci s pěti partnerskými regiony, tzv. místními akčními skupinami z ČR: MAS Sdružení Růže, MAS Jemnicko, MAS LAG Strakonicko, MAS Lípa pro venkov a MAS Podlipansko připravila projekt spolupráce v rámci opatření IV.2.1. Programu rozvoje venkova. MAS Krajina srdce je koordinátorem projektu, který díky realizaci projektu Venkovská tržnice I podpořeného z národního dotačního Programu Leader ČR v roce 2004 vnáší do partnerského projektu své know-how.

Realizací projektu Venkovská tržnice II vzniklo v každé partnerské MAS informační centrum pro podnikatele a neziskové organizace, které je vybavené informačním systémem, jehož součástí je pro tento účel vytvořená databáze místních podnikatelských a neziskových subjektů. Tato databáze vznikla konkrétním šetřením „živých“ podnikatelských subjektů v terénu, které po zaškolení provedli místa znalí sběrači. Výstupy z internetové aplikace jsou v terénu zajištěny také v tištěné podobě na informačních tabulích, prostřednictvím kterých je zajištěno informování i těch obyvatel, kteří neumí nebo nemají možnost internetu užívat. Kompletní informační systém je doplněn o tištěné katalogy, které byly zdarma distribuovány do většiny domácností.

Systém umožňuje předávání a výměnu informací tematicky směřovaných na rozvoj akcí a na vznik nových i podporu stávajících aktivit týkajících se lepšího využití či rozvoje lidských, sociálních a hospodářských zdrojů konkrétních venkovských území tj. území místních akčních skupin zapojených do projektu.

D.2.5. Struktura ubytovacích zařízení v mikroregionu

Název obce	Ubytování	Stravování	Ostatní
Ledenice	4	Ano, pohostinství 2x, cukrárna 1x, restaurace 1x	Několik dalších spíše drobných obchodů a služeb
Srubec	ne	Ano, 1 restaurace	Obchod v majetku obce (pronajímá jej), snaha o udržení, potraviny obchod
Strážkovice	Ano	Ano, 2 hospody (v jedné se vaří)	

D.3. CHARAKTERISTIKA POTENCIÁLU A MOŽNOSTI ROZVOJE ČR

Tabulka 6. 31 Vybavenost mikroregionu službami pro oblast kultury, sportu a trávení volného času

Název obce	Knihovna	Veřejný internet	Společenské prostory a kulturní zařízení	Sportovní zařízení
Ledenice	Ano (3x týdně)	Ano	Divadelní sál (110), sál U Králů (120), Sokolovna (250), virtuální muzeum	Sokolovna, tenisové, volejbalové a fotbalové hřiště, víceúčelové hřiště, atletický ovál, tělocvična
Srubec	Ano 1x týdně	Ano	Ne, spádovost na Č. Budějovice	Fotbalové hřiště se zázemím
Strážkovice	Ne	Ano	Společenský sál (250)	Dětské hřiště

(Zdroj: Aktualizace Strategické a rozvojové studie mikroregionu „Sdružení Růže“ a Rozvojový plán pro období 2004 – 2006 -vlastní šetření zpracovatele

S ohledem na malé území mikroregionu zasahujícího do ORP České Budějovice jsou následující kapitoly analytické části vynechány:

- Infrastruktura –dopravní dostupnost
- Lidské zdroje pro cestovní ruch
- Marketing cestovního ruchu
- Management cestovního ruchu
- Charakteristika stávající meziobecní spolupráce
- SWOT analýza

E.2. Mikroregion Hlubocko-Lišovsko

Popis mikroregionu

Území Místní akční skupiny Hlubocko - Lišovsko (dále jen region Hlubocko-Lišovsko) je soudržným celkem tvořeným dvěma svazky obcí: svazkem obcí Budějovicko - sever a svazkem obcí Lišovsko. Přírodním centrem území je, s ohledem na svou historii i velmi dynamický porevoluční vývoj, město Hluboká nad Vltavou. Dokazují to prakticky všechny statistiky: počet obyvatel, počet turistů, rozloha katastrálního území, počet podnikatelských subjektů, počet sportovišť atd.

Kromě Hluboké nad Vltavou jsou dalšími významnými sídly v regionu ještě města Lišov a Rudolfov. Ostatní členské obce zpravidla závisí na spádových centrech, kterými jsou vedle výše zmíněných měst především České Budějovice. Vzdálenost do krajského města zpravidla nepřesahuje 30 minut, a proto velká část občanů do Českých Budějovic dojíždí za prací či za administrativními záležitostmi. O to významnějším prvkem je posilování soudržnosti regionu.

Klíčovým tématem budoucnosti pro region H-L je cestovní ruch. V regionu se nachází státní zámek Hluboká nad Vltavou, který ročně navštíví téměř 300 000 návštěvníků. Dále jediná jihočeská zoologická zahrada, jedna z nejnavštěvovanějších českých galerií (Alšova jihočeská galerie), několik desítek hotelů, cyklistických tras a další atraktivity. Pracuje se též na větším využití hornické historie regionu (těžba stříbra v Rudolfově a okolí).

Mikroregion Lišovsko se nachází ve východní až jihovýchodní části regionu Hlubocko-Lišovsko, ve východní části okresu České Budějovice. Jádrem mikroregionu tvoří město Lišov, které je střediskovou obcí mikroregionu. Toto postavení města Lišov vzniklo přirozeně v závislosti na velikosti obce, dopravní infrastruktury a státoprávním uspořádání, kdy je město Lišov pověřenou obcí. Vliv města Lišov jako střediskové obce je oslaben z hlediska vzdálenosti ke krajskému městu České Budějovice (cca 12 km) a také turisticky významnému městu Třeboň (12 km). Mikroregion je oddělen od Českobudějovické kotliny terénním lomem, tzv. Lišovským prahem. Většinu území tvoří pahorkatý reliéf terénu, který směrem k východu postupně přechází do Třeboňské rybníční pánve. Mikroregion navazuje přímo na CHKO Třeboňsko, s níž na východní části tvoří hranici a dokonce některými obcemi mikroregionu do ní zasahuje.

Zvláštností regionu Hlubocko-Lišovsko je silná turistická destinace Hluboká nad Vltavou, kde žije čtvrtina obyvatel MAS, ovšem každoročně toto město navštíví cca 500 000 návštěvníků. Bylo by účelné využít tohoto potenciálu a diverzifikovat zájem turistů i do okolních obcí.

Region Hlubocko - Lišovsko je ideální turistickou destinací budoucnosti. Nabízí nejen památky, sportoviště, ubytování a stravovací kapacity, ale též krásnou přírodu, lesy, cyklostezky a cyklotrasy. Marketingovou značkou je zdejší zámek, který se objevuje i v logu MAS Hlubocko-Lišovsko. .

Historické souvislosti

Hluboká nad Vltavou byla sídlem mocného rodu Schwarzenberků, jejichž vliv byl pro region dominantní do první poloviny 20. století. Tento rod měl v 19. století kontrolu nad významnou částí Jihočeského kraje a dodnes je patrné, že základy dnešní turistické atraktivity spočívají v památkách z doby panování tohoto rodu.

Lišov byl založen pravděpodobně koncem 13. století, nejstarší písemná zpráva o [městysu](#) Lišov (*oppidum Lyssaw*) pochází z roku [1344](#). Většina obyvatel byla české národnosti. Již na konci 14. století byl Lišov českým králem povýšen na [městečko](#). Postupně získával různá práva, například v roce 1406 [právo hrdelní](#). Po husitských válkách práva Lišovu potvrdili i další králové. Císař [Rudolf II.](#) udělil městečku právo dvou výročních trhů. Městečko bylo zničeno požárem v roce 1619, kdy jej vypálila stavovská

vojska, další velký požár vznikl roku 1679. Za napoleonských válek, přesněji v zimě 1805/6, zde byli ubytováni bavorští a francouzští vojáci. V roce 1924 byl Lišov povýšen na město.

Již v roce 1812 byl zřízen obecní vodovod. Po roce 1864 měla přes Lišov vést železniční trať Č. Budějovice - Třeboň, později zde [František Křižík](#) plánoval elektrickou dráhu, ale z projektu sešlo. Od [11. června 1911](#) byla provozována jedna z prvních autobusových linek v Čechách na trase Budějovice - Lišov - Třeboň. V roce 1921 proběhla elektrifikace. JZD vzniklo 1957 a v roce 1971 bylo sloučeno s Hůreckým.

Lišov byl od počátků součástí královského panství se sídlem na hradě Hluboká, které však bylo často zastavováno různým šlechtickým rodům. Počátkem 17. století byl Lišov nakrátko samostatným panstvím, od roku 1661 byl opět součástí hlubockého panství, spravovaného Schwarzenberky. Po vzniku okresů v rámci Rakouského císařství se roku 1850 stal Lišov střediskem soudního okresu (9. nejmenšího v Čechách) s působností nad mnoha blízkými vesnicemi.

Vztahy obcí sdružených v mikroregionu SO "Budějovicko sever" (Hluboká nad Vltavou, Borek, Hrdějovice, Úsilné, Hosín, Chotýčany, Hůry), který vznikl v roce 2001, především pro společnou podporu rozvoje cestovního ruchu, vlastně navazují na historické vazby, kdy často panstvo, později i matrika a správní vedení obce sídlilo v Hluboké nad Vltavou.

Přírodní podmínky

Území MAS H-L se rozprostírá na severovýchod od Českých Budějovic. Jde o kraj lesů a rybníků. Mezi lesní plochy patří především dvě historické obory u Hluboké nad Vltavou (Stará obora a Poněšická obora) a dále Mojský les u Borku a Velechvínské polesí u Ševětína. V Hluboké nad Vltavou sídlí lesní správa Lesů ČR s.p. a též významná lesnická společnost Lesy Hluboká nad Vltavou a.s. Druhým stěžejním tématem je rybářství. Zejména v okolí Hluboké nad Vltavou se nachází několik desítek rybníků (včetně třetího největšího českého rybníka Bezdrev), které obhospodařuje místní rybářství. Každý podzim se koná výlov. Ten poslední zorganizovala ve spolupráci s rybáři MAS H-L a navštívilo jej několik tisíc návštěvníků (viz www.mashl.cz). Význam „vody“ ještě zdůrazňuje řeka Vltava, která protéká celým územím regionu. Dalším klíčovým tématem regionu je zemědělství. Strategií MAS je podpora všech tradičních odvětvích (lesnictví, rybářství, zemědělství), ovšem s důrazem na nové možnosti a nové trendy.

Mikroregion Lišovsko je regionem s převažující vesnickou strukturou osídlení. Krajina mikroregionu byla po staletí utvářena tradiční zemědělskou činností. Tomu odpovídá i složení půdy – zemědělská půda tvoří téměř polovinu rozlohy mikroregionu, Nezanedbatelnou část tvoří také lesní plochy (více než 42%). Proto má většina obcí mikroregionu velice dobrou hodnotu koeficientu ekologické stability. Největší hodnotu K_{ES} v mikroregionu Lišovsko vykazují obce Jivno a Libín, nejnižší naopak obec Hvozdec.

Hluboká nad Vltavou zpracovaný vrámci aglomerace

Hosín- zpracovaný vrámci aglomerace

Hrdějovice - zpracovaný vrámci aglomerace

Hůry- zpracovaný vrámci aglomerace

Adamov – zpracovaný vrámci aglomerace

Rudolfov- zpracovaný vrámci aglomerace

E.2.1. Kulturně historické památky

E.2.1.1. Borek

Obec Borek leží 7 km severně od krajského města České Budějovice, poblíž komunikace první třídy I/3. Obec Borek patří mezi nejmladší obce na Českobudějovicku. Její zrod je datován v r. 1805. Jako obec byla zaregistrována až v r. 1954. Obec vznikla původně jako hornická osada. Těžila se zde nejprve železná ruda, později kaolín, nejprve pro potřebu výroby drobné keramiky, později probíhalo průmyslové dolování pro Josefa Hardtmutha na výrobu porcelánu a tužek. Těžba kaolinu probíhala až do r. 1986. Dodnes je důlní dílo zachováno.

Osada byla pro nemajetnost svých prvních obyvatel v počátcích zvána Bída; tento název je poprvé doložen k roku 1820 (Na Bídě). V 19. století se užívala obě pojmenování, Bída i Borek, přičemž druhé z nich, které přece jen nebylo pociťováno jako hanlivé, nakonec nabylo vrchu a od počátku 20. století je jediným úředním názvem. Ve starších dobách nacházelo nemálo zdejších obyvatel obživu v hornictví, poněvadž od 40. let 19. století se u Borku těžila železná ruda a kaolín.

Obec Borek zaznamenává v posledních letech velký rozmach. Z původních 350 obyvatel v r. 1954 má dnes již kolem 1 316 a rozvíjí se v moderní obec 21. století. Od r. 1992 má obec založenou školu, v r. 2003 byl otevřen nový sportovní areál, v r. 2005 pak nový dům s 29 byty pro seniory. Vzhledem ke své poloze na jižním svahu Budějovické kotliny je obec vyhledávaným místem pro stavbu rodinných domů. Výhodou pro obyvatele je i trolejbusové spojení s městem České Budějovice. Návaznost na krajské město láká i podnikatele k výstavbě obchodních a průmyslových objektů.

Poloha obce láká i k pěší turistice a cykloturistice. Konečná trolejbusová zastávka je na hranici lesního komplexu Mojský les, kde je dostatek tras jak pro pěší turistiku, tak cykloturistiku. Cyklotrasou je Borek propojen i se sítí cyklotras kolem Hluboké nad Vltavou a Českých Budějovic.

- nemovitá kulturní památka – Zvonice v těsné blízkosti hasičské zbrojnice a obecního úřadu
- Bývalá schwarzenberská zájezdní hospoda čp. 1, klasicistní stavba z let 1815 až 1816
- Těleso zaniklé úzkorozchodné lesní drážky z počátku 20. století, spojující Kyselou vodu v libníčském polesí s Českými Budějovicemi

E.2.1.2. Hlincova Hora

Jedna z nejstarších obcí v ORP České Budějovice. Obec se nachází na oboustranně zalesněném hřebenu. Na vrcholu hřebene vysílač. Dnes se obec skládá ze dvou částí – historické zástavby a nové zástavby, včetně připravených pozemků pro výstavbu rodinného bydlení. Historická zástavba je rozvolněná podél cesty, jádro obce tvoří nečitelná náves se statky a usedlostmi. V krajině stopy po těžbě, obec patřila k Rudolfovu. Zaniklé osídlení a tvrze – magické místo.

Obec je obsluhována MHD České Budějovice, leží v aglomerovaném území, na urbanistické ose území. Obcí prochází cyklotrasa 1096, trasa KČT a naučná stezka Rudolfovo město. V obci je knihovna a sportovní areál s několika hřišti.

E.2.1.3. Hvozdec

Obec se nachází nedaleko silnice č. I/34 vedoucí z Českých Budějovic směrem na Třeboň. Do obce jezdí pravidelná autobusová linka. Obec má nepravidelný půdorys zastavění podél ulicového uspořádání s plochou zeleně uprostřed území obce. Strukturu tvoří statky a usedlosti, na severu území jsou situovány provozovny zemědělské výroby. Obcí prochází cyklotrasa 1106.

- Setkání historických vozidel v r. 2012
- lidová architektura

E.2.1.4. Chotýčany

Obec ležící na území Lišovského prahu, velmi dobře dopravně dostupná. Obec se skládá ze dvou místních částí – z části historické a z části U nádraží. Původní obec založená jako okrouhlice podél dopravní stezky (dnes II/603). Silnice I/3 přeložena západně mimo obec. Na severu a jihu umístěny provozovny. Obec s výraznou návší, na návsi špalíček budov u kaple, historická zástavba paprskovitě od středu. V lokalitě u nádraží nová výstavba. Obcí prochází cyklotrasa 1058 a značené turistické cesty KČT. Obec napojena na železniční trať se zastávkou.

Současná obec s nově rekonstruovanými komunikacemi se vyznačuje pěknou upravenou návší ve tvaru podkovy lemovanou zemědělskými usedlostmi. Chotýčanské návsi vévodí opravená gotická kaple sv. Václava spolu s pomníkem padlých v 1. světové válce. Další dominantou návsi je objekt kulturního domu s poštovním úřadem, hasičskou zbrojnicí, pohostinstvím a pěkným sálem.

- Návěs se stavbami ve stylu selského baroka. Mezi domy vyniká bývalý zájezdní hostinec čp. 17, postavený roku 1470, upravovaný v 19. století.
- Kaple sv. Václava na návsi, pseudogotická

E.2.1.5. Jivno

Obec s několika částmi. Jádrem tvoří historické sídlo Jivno s trojúhelníkovou návší obestavěnou dvorci. Na západní straně obce nová výstavba. Od roku 1990 je obec Jivno samostatná s vlastním obecním úřadem. Od tohoto roku se v obci provedla částečná rekonstrukce budovy bývalé školy, ve které se vyučovalo až do roku 1972 a nyní je zde obecní úřad. Dále byla v obci opravena místní kaple sv. Vojtěcha z roku 1876, která je vyhlášena kulturní památkou. V kapli se každoročně koná Svatovojtěšská pouť a v květnu májové pobožnosti. Na návsi stojí opravený návesní kříž a v parčíku pak pomník padlým vojínům v první světové válce. Katastrem obce prochází značená turistická stezka, která vede po červené značce z obce Hlincova Hora přes rybník Mrhal a dále směrem na Lišov k výškovému bodu s pomníčkem Locus perennis lidově zvaný "Střed Evropy".

Významná je rekreační lokalita **Mrhal**. Zde se nachází cca 200 chat. Součástí obce Jivno je část Vyhličky a místní části zvané Samoty a Na Klauď. Jivno má své jméno patrně od jív, které se zde hojně ve zdejších okolí vyskytovaly. Dřívější název býval Jilonov. Bylo založeno asi v době pohanské, neboť na to ukazuje dříve objevené bývalé pohanské pohřebiště v lese u Martinců. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1378. Od nepamětných dob náleželo Jivno k panství hlubockému. Když panství hlubocké zakoupil vlastenecký pán Vilém z Pernštýna, dal sestavit roku 1490 urbář panství zvaný Pernštejnský. V urbáři se uvádí osm usedlých v tomto roce v Jivně. Nejvíce obec utrpěla ve třicetileté válce, kdy byla vypálena jako všechny okolní vesnice. Některé z nich pak zanikly úplně jako např. Lhotky, což byla vesnice ležící v místech, kde je v současné době budějovický les Pod Klauďou. Jasnější zprávy o Jivně jsou až po třicetileté válce, kdy se vesnice znovu obydlovala.

Nedaleko Jivna bývala samota zvaná "Jeskyně". Tato zpráva pochází podle místních obyvatel asi ze 17. století. V 19. století v Jivně kvetlo cihlářství. Ve 13 "ručních cihelnách" se pálily cihly a tašky. Mnoho budov v Českých Budějovicích a okolí bylo postaveno z jivenských cihel a pokryto jivenskými taškami. V letech 1910 až 1911 byla u Jivna postavena parostrojní cihelna, která od těch dob prošla mnoha rekonstrukcemi. Provoz byl ukončen ke konci roku 1999.

- Locus perennis
- Kaple sv. Vojtěcha

E.2.1.6. Libín

Obec Libín leží na trase České Budějovice - Třeboň 10 km od Lišova západně od Spolského rybníka. Obec má tři místní části: Libín, Slavošovice a Spolí.

Její vznik lze předpokládat v době mnohem starší, než je první písemná zpráva z roku 1366. Jméno Libín vzniklo z místního názvu Libův Dvůr. Počátek současného osídlení spadá do 11. století. V období feudalismu Libín býval v rukou světských držitelů třeboňského panství vyjma let 1440 až 1567 a 1631 až 1785, kdy náležel klášteru v Třeboni. Po zrušení poddanství je Libín od roku 1850 podnes samostatnou obcí. Dnes je Libín spádovou obcí pro další dvě vsi - Spolí a Slavošovice. Za hranicí obce Spolí začíná Chráněná krajinná oblast Třeboňsko, která je významným rekreačním územím. Kolem rybníka Spolský je chatová kolonie. Ze Spolí do Třeboně vede naučná stezka kolem rybníka Svět. Známy je i objekt Spolského mlýna, který dnes slouží jako pila na zpracování dřeva.

Slavošovice

Nacházejí se asi 2 km na západ od Libína. Slavošovice mají rozvolněnou zástavbu statků a usedlostí, návěs není geometricky vyhraněna. U Slavošovic nouzová přístávací plocha.

Spolí

Nachází se asi 2 km na východ od Libína. Spolí je komponováno do oblouku bez centrálního prostoru, kolem rybníka, který tvoří těžiště sídla. Každá z obcí má svoje kulturní zařízení.

- Usedlost Odměny - tato skupina tří usedlostí je zbytkem po větším osídlení, které zde vzniklo po dobudování rybníka Svět v r.1574 jako náhrada místním usedlíkům za jejich zatopené pozemky. Původní osada Dvorce ležela na protilehlém břehu rybníka. Horní a dolní stavení jsou ukázkami půdorysového řešení usedlostí na Třeboňsku. V této oblasti se stýkají dva okruhy lidové architektury: tzv. selské baroko veselských Blat a tzv. hornorakouský uzavřený dvorec - vierkanter.
- Spolský mlýn byl vystavěn v r. 1861, později k němu byla připojena pila a jako takový slouží celý areál dodnes. Spolský potok s povodím cca 85 km² a délce 23,5 km napájí rybník Svět. Jeho niva od mlýna až k rybníku patří k cenným mokřadním lokalitám Třeboňska. Na pravém břehu Spolského rybníka, nedaleko Spolského mlýna se nachází přírodní rezervace V Rájích. Rezervace byla vyhlášena v letech 1957 a 1988 na ploše 1,5 ha. Nachází se zde rašeliniště s chráněnými masožravými rostlinami, mj. rosnatkami okrouhlostými a anglickými, bublinatkami menšími a obyčejnými, zábělníkem bahenním. Ve Spolském potoce žije rak potoční. Spolský mlýn je jedním ze zastavení naučné stezky Česka kolem Světa.

E.2.1.7. Libníč

Obec Libníč se nachází 7 km severovýchodně od Českých Budějovic. Obcí prochází cyklotrasa Lišov - Hluboká. Součástí obce je osada Jelmo.

První písemná zmínka o vsi pochází z roku 1394. V letech 1571 až 1801 se na katastru obce v několika štolách těžilo stříbro, těžba však po vrcholu, dosaženém již koncem 16. století, postupně upadala. Při zdejších zdrojích sirnato-železité vody byly od konce 17. století provozovány lázně, jejichž provoz trval přes 200 let až do zániku tohoto pramene. Po zrušení poddanství ke schwarzenberskému panství Hluboká se Libníč roku 1850 stala samostatnou obcí, již po většinu času zůstává dodnes. Obec má společenský dům.

- Farní kostel Nejsvětější Trojice, v jádru osmiboká barokní kaple z let 1714 až 1715 podle návrhu Pavla Ignáce Bayera, ve druhé polovině 18. století stavba rozšířena o presbytář a věž. K farnosti, ustavené roku 1855, patří kromě Libníče také Červený Újezdec, Hůry, Jelmo a Úsilné
- Budova bývalých lázní, z let 1714 až 1720, dílo téhož architekta, dnes domov důchodců
- Několik vil z konce 19. století, zejm. vila JUDr. Augusta Zátky s parkem
- Přírodní památka Libníč, malá lokalita (0,08 ha) s výskytem střevíčníku pantoflíčku, zhruba
- kilometr východně od Libníče

Mezi nejzajímavější památky patří vedle budovy bývalých lázní stavitele Pavla Ignáce Bayera kostelík sv. Trojice a několik vil českých průmyslníků z konce 19. století. Mezi nimi zvláště vévodí vila JUDr.

Augusta Zátky s parkem a vila Gabriela. Obcí prochází cyklotrasa Hluboká - Lišov. Libnič bývala také dříve lázeňským centrem díky výskytu léčivého pramene s obsahem sirovodíku a sirných solí. Na místě pramenu nechal roku 1691 kníže Ferdinand Schwarzenberg postavit dřevěnou lázeňskou budovu a dřevěnou kapli. V letech 1714-1720 byla za knížete Adama postavena stavitelem Pavlem Ignácem Bayerem barokní lázeňská budova, která stojí dodnes. Po roce 1920 se pravděpodobně vlivem důlní činnosti léčivý pramen ztratil.

E.2.1.8. Lišov

Město Lišov, srdce mikroregionu Lišovsko, leží v malebné mírně zvlněné krajině jižních Čech, asi deset kilometrů vzdušnou čarou severovýchodně od Českých Budějovic, na okraji Třeboňské pánve. Městečko se rozkládá na pozvolném východním svahu, podél hlavní silnice vedoucí z Českých Budějovic do Třeboně. Lišov je také místem významného geologického útvaru dělího Českobudějovickou pánev od Třeboňské, pojmenovaného "Lišovský práh". Místní části: Červený Újezdec, Dolní Miletín, Dolní Slověnice, Horní Miletín, Horní Slověnice, Hrutov, Hůrky, Kolný, Levín, Lhotice, Lišov, Velechvín a Vlkovice

První věrohodné písemné zprávy o osadě městské - oppidum Lyssaw - se objevují již v roce 1296. Kdy byl Lišov uznán městem, není celkem přesně známo. Skutečností však je, že v době přebudování na osadu městskou ve 13. století za krále Přemysla Otakara II., zakladatele budějovického Nového města, měl Lišov již ustálený název. V dochovaných letopisech, počínajíc rokem 1400, je králem Václavem IV. i dalšími nástupci nejčastěji nazýván opidum, což je vykládáno jako městys.

Město Lišov se již v 19. století výrobou nábytku a tento průmysl zde přetrvává dodnes.

- Schwarzenberský špitál, který nechal vystavit kníže Schwarzenberg v letech 1675-1676. Dne 2. září 1676 nechal kníže Jan Adolf I. ze Schwarzenbergu zaopatřit 6 mužů a 6 žen (především se jednalo o schwarzenberské zaměstnance, chudé a nemocné poddané), kterým zajistil stravu, oděvy a především střechu nad hlavou. Dnes je zde muzeum F. M. Čapka, výstavní síň Jana Rafaela Schustera a galerie
- Locus perennis (věčné místo), lidově zvaný střed Evropy - obelisk se zabudovaným značením nivelace, zřízený jako jeden ze sedmi pevných bodů přesné nivelace rakousko-uherské zeměměřičské soustavy pro evropské měření. Podle této soustavy je zdejší nadmořská výška přesně 565,1483 m nad mořem (podle hladiny moře v Terstu).
- Kaple Panny Marie Lourdské - na půli cesty k rybníku Koníři stával v polovině 18. století dřevěný sloup, kolem kterého se ubírala procesí na pravidelné poutě do rakouského Maria am Zell. V roce 1766 zde byl postaven zděný sloup, jehož výklenky byly opatřeny obrazy Panny Marie Zellenské, sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého, sv. Donáta a sv. Ignáce z Loyoly. Boží muka vydržela téměř sto třicet let. Pak už byla ve špatném stavu, a tak se v letech 1895 – 1896 postavila nová kaplička zasvěcená Matce Boží Marii Panně.
- Kostel sv. Václava – původní kostel, který stál přibližně na místě dnešního, nedostačoval svou kapacitou a proto byl v roce 1864 postaven dnešní kostel sv. Václava. Téhož roku byl vysvěcen biskupem J. V. Jirsíkem. Z původního kostela zůstala pouze věž s podezdívkou. Později byla mírně přestavěna a roku 1878 se začalo s výměnou krytu věže. V roce 1898 byla fara v Lišově povýšena na děkanství. Lišovské zvony – z bývalých čtyř zvonů byl nejstarší sv. Václav z roku 1508. V roce 1917 byl zakoupen a vysvěcen nový zvon, který byl v roce 1934 znovu ulit tak, aby ladil s ostatními zvony. 28. září 1934 následovala slavnost svěcení zvonů spolu s oslavou sedmdesátého výročí vysvěcení a posvěcení chrámu sv. Václava.
- Lišovská fara – barokní budova, jedna z nejstarších staveb v Lišově.
- Muzeum F.M.Čapka - František Miroslav Čapek za svůj život shromáždil cennou sbírku blaťáckých krojů a jiných národopisných předmětů a velkou část věnoval právě lišovskému muzeu. Naleznete zde i exponáty věnované lišovskému truhlářství.
- Výstavní síň J.R. Schustera - Významný malíř a pedagog, který byl dlouholetým občanem Lišova, se narodil 24. října 1888 v Březnici u Blatné. Svou učitelskou dráhu začal v Českých Budějovicích, poté se přesunul do Zlivi a v září roku 1912 přešel na obecnou školu do Lišova jako zatímtní odborný učitel. 21. června 1915 odešel v uniformě rakousko-uherského vojáka přímo do války. Do Lišova se po první světové válce vrátil a vyučoval na zdejší měšťance a vedle toho i na živnostenské škole. J.R.Schuster

miloval kraj kolem Českých Budějovic, Blata a se zvláštní láskou maloval Lišovsko. Své umění zachytil ve stovkách obrazů z tohoto kraje. Ze své rozsáhlé tvorby daroval městu Lišov 42 obrazů. Lišovští se mu odvděčili čestným občanstvím, které bylo Schusterovi uděleno roku 1978 k jeho 90. narozeninám. Od roku 2001 jsou obrazy vystaveny v objektu městského muzea. Jan Rafael Schuster zemřel 28. ledna 1981.

- Galerie se nachází spolu s Muzeem F.M.Čapka a výstavní síní J.R. Schustera v pravém křídle Schwarzenberského špitálu. V galerii se konají v době turistické sezóny výstavy našich současných malířů a výtvarníků. Tyto výstavy se konají od května do září a jsou každé tři týdny obměňovány. Součástí každé výstavy je vždy slavnostní vernisáž, která je doprovázena kulturním vystoupením. Stalo se již tradicí podávat při vernisážích občerstvení v podobě chleba se sádlem a škvarkami.
- socha sv. Anny – plastika sv. Anny stojí na náměstí. Nechal ji zhotovit zdejší zbožný měšťan Karel Svoboda v roce 1760, farář Pohl ji vysvětil 26. srpna 1760.
- socha sv. Jana Nepomuckého - patří mezi významné a zároveň nejstarší dochované lišovské památky. Kamenná barokní socha stojí v horní části města u hlavní silnice v místě, kde cesta odbočuje na Jelmo. Sochu nechal vlastním nákladem postavit zdejší farář Jan Mann v roce 1715.
- VĚTRNÍK - další místo související s měřením zemského povrchu, trigonometrický bod I. řádu, s jehož pomocí není zaměřována výška, nýbrž vzdálenosti na zemském povrchu.
- Žižkův dub - ve Velechvinském polesí se nachází památný Žižkův dub, u něhož se Jan Žižka scházel se svým bratrem Jaroslavem a zemaný a společně spřádali plány proti mocným Rožmberkům.

E.2.1.9. Ševětín(městys)

Ševětín je městys ležící zhruba 14 km jihozápadně od Veselí nad Lužnicí a 16 km severovýchodně od Českých Budějovic. Městyssem probíhá železniční trať 220 a dnes obchvatem silnice I/3, spojující tato dvě města. Leží na mírném návrší, které se směrem na východ svažuje do Třeboňské pánve. Z národopisného hlediska patří Ševětín do oblasti Pšeničných Blat. Staré osídlení dokládá asi 60 slovanských mohyl 2 km západně od obce. Obec Ševětín se rozkládá při dříve významné komunikaci spojující Linec s Prahou. V okolí Ševětína jsou rozsáhlé převážně borové lesy. V blízkosti se nachází Poněšická obora s jelení zvěří. Obec je známa také svými rybníky – hlavně Dubenským s velkou chatovou oblastí, a dále kamenolomem, kde se těží žula granodiorit. Ševětín je východiskem řady značených turistických cest. Ty zavedou návštěvníka například přes Poněšickou oboru k Vltavě a dále ke Karlovu hrádku, směrem jižním je možné se pro změnu dostat k tzv. Žižkovu dubu v polesí Velechvinském.

Ševětín má charakter spádové obce se základní infrastrukturou - základní škola, mateřská škola, zdravotní středisko, kino, kulturní dům, banka, obchody. Velkou tradici má Sbor dobrovolných hasičů, působí zde zahrádkáři, včelaři a rybáři. Dne 11. listopadu 2008 byl obci jako jedné z prvních v České republice nově udělen status městyse. Aktivní je sportovní klub SK Ševětín s celou řadou oddílů, které využívají rozsáhlý sportovní areál i tělocvičnu základní školy.

- raně gotický kostel sv. Mikuláše s třípatrovou barokní věží. V roce 1993 byly při opravě kostela odhaleny gotické malby z poloviny 14. století.
- Na náměstí socha sv. Jana Nepomuckého (1909)
- V čítárně místní knihovny se nachází malá expozice o životě a díle Šimona Lomnického (renesančního básníka). Pamětní deska z r. 1907, původně umístěna na domě, kde Lomnický žil.
- venkovské usedlosti

E.2.1.10. Štěpánovice

Štěpánovice jsou obec ležící zhruba 3,5 km jihovýchodně od Lišova a 14 km východně od Českých Budějovic. Obcí prochází silnice I/34, která je hlavním silničním tahem mezi městy České Budějovice a Třeboň. V obci je bohatý sportovní život - sokolovna pro oddíly 1. a 2. ligy stolního tenisu, krajského přeboru badmintonu. Dále je zde travnaté hřiště na kopanou, tenisový kurt, koupaliště u lesa Malý Vranín, Náveský rybník s možností rybolovu.

První písemná zmínka o vsi pochází z roku 1363. Ve starších dobách se vesnice nazývala též Štěpánov, tvar Štěpánovice je doložen roku 1424.

- Kostel Nanebevzetí Panny Marie ze 14. století (z r. 1356), v kostele je kamenná křtitelnice z roku 1515 a umělecky velmi vzácná dřevěná socha Panny Marie.
- Socha sv. Jana Nepomuckého na mostě

E.2.1.11. Úsilné

Úsilné je obec ležící přibližně 5 km severovýchodně od centra Českých Budějovic, na spojnici mezi komunikacemi první třídy I/3 a druhé třídy II/34. Do r. 1925 nesla název Oselno či Voselno, který vznikl pravděpodobně podle chovu tažných zvířat pro nedaleké rudolfovské doly.

První zmínka o vsi pochází z roku 1333. Za vlády císaře Rudolfa II. byl mezi Úsilným a nedalekými Hůrami založen důl sv. Eliáš, ve kterém neustále přibývalo vody, která se stahovala z Vesecké a Libničské štol. Potíže s odvodňováním měla vyřešit Eliášova štola, jejíž budování bylo započato 20. července 1574 směrem z Úsilného a trvalo s přestávkami zhruba 200 let. V době, kdy hotové dílo mohlo přispět k odvodňování dolů, bylo dolování již v úpadku. Štola vyústíje v Úsilném na zahradě domu číslo 68 na úpatí jihozápadního svahu ve výšce 400 m n. m. V polovině 20. století zásobovala vydatně město České Budějovice kvalitní pitnou vodou. V současné době je štola zpřístupněná a stala se tak ojedinělou technickou památkou v jižních Čechách. Návštěvu je možné si domluvit telefonicky.

V roce 1965 byl vybudován a v roce 2000 opraven rybník, který má dnes významnou krajinářskou hodnotu díky své přirozené modelaci břehů a doprovodné vegetaci, nezastupitelná je i protipovodňová funkce, jak se ukázalo v posledních letech.

I přes rozsáhlou modernizaci obce je kladen důraz na zachování a obnovu původní architektury, stále jsou dodržovány staré zvyky a tradice, mezi něž patří stavění májky, velikonoční koledování a v neposlední řadě znovuoobnovená tradice Svatováclavské pouti, která je spojena se setkáním rodáků a přátel obce. Již více než 30 let probíhají každoročně třídení Dětské dny radosti. Vzhledem k velikosti obce a její poloze většina obyvatel dojíždí v současnosti do práce do krajského města. V obci je víceúčelová obecní budova se společenskými místnostmi. **V r. 2014 byla obec vyhlášena Jihočeskou vesnicí roku.**

- Eliášova štola
- novogotická kaple sv. Václava z roku 1900 v r. 2001 zrekonstruována a vyzdobena 14 obrazy (50x45 cm, adjustované na dřevě) s tematikou křížové cesty od akademické malířky Renaty Štolbové
- prvky selského baroka, s netypickými velkými volutami ve štítech (spirálami). č.p. 1 "U Sukdolu" má prý největší voluty v kraji (kulturní památka) a dále zajímavé č.p. 9 "U Proků" .
- Boží muka
- Kamenný kříž
- na návsi nová bronzová kašna s oslíkem (podle návrhu Tomáše Prola), ve které teče voda z podzemí
- 2 soukromá minimuzea

E.2.1.12. Vitín

Obec Vitín se nachází přibližně 12 km severně od Českých Budějovic na komunikaci třetí třídy III/603. Obcí odedávna procházela důležitá spojnice Českých Budějovic s Tábořem a Prahou.

První písemná zpráva o obci je z roku 1541. Vitín je vesnice středověkého původu, která patřila k velkému panství Třeboň. Leží v poměrně rovinatém terénu, na historické dálkové silniční trase, která měla vliv na vývoj a uspořádání vesnice i na její specifickou vybavenost. Zřejmě díky poloze na frekventované cestě, bylo poničení obce během třicetileté války značné. Z dvaceti usedlostí bylo v polovině 17. století patnáct znovu osazováno. Zřejmě i proto se v obci nedochovaly mimořádně staré

stavby. V současnosti obec Vitín prakticky splývá se spádovou obcí Ševětín. Obec si stále snaží zachovat tradiční lidový charakter.

- vesnická památková zóna (1990) selské baroko
- vrchol Baba (570 m n. m.) - dva slovanské mohylníky z raného středověku. Oba obsahují po 50 až 80 mohylách, uspořádaných do západovýchodních řad, a leží nedaleko plotu Ponědražské obory. Nejvhodnější doba návštěvy těchto mohyl je na jaře.

E.2.1.13. Vráto

Obec Vráto leží asi 4 km východně od centra Českých Budějovic, při frekventované silnici do Rudolfova. První zmínky o vsi pocházejí z roku 1375. V letech 1850 až 1951 bylo Vráto samostatnou obcí (před 1. světovou válkou čítala ves 837 obyvatel, z toho 556 české a 281 německé národnosti), poté mezi roky 1952 a 1975 přičleněno k městu České Budějovice, počínaje rokem 1976 pro změnu k Rudolfovu. Status samostatné obce získalo Vráto znovu v roce 1990. Osada Hlinsko, která do té doby sdílela osudy s Vrátem, však tehdy zůstala součástí Rudolfova.

- kaple z doby kolem roku 1900

E.2.1.14. Zvíkov

Zvíkov leží 4 km jižně od Lišova a 11 km východně od Českých Budějovic. První písemná zmínka o obci se váže k roku 1357 a je spojena se jménem Nedamíra ze Zvíkovce. Někdy na přelomu 15. a 16. století byla vybudována kamenná budova nynější tvrze, podle desky zasazené do zdi se uvádí r. 1406, ale deska sem byla zasazena zřejmě až druhotně. Stylově odpovídá stavba době jagellonské, kdy byl majitelem Zvíkova Jiřík Majnuš z Březnice. Roku 1539 koupil zvíkovský statek Petr z Rožmberka a připojil většinu vsi k třeboňskému panství, zatímco tvrz koupil Ondřej Ungnad k panství Hluboká. Zvíkov značně utrpěl za třicetileté války, kdy bylo vypáleno 13 z tehdejších 15 poddanských usedlostí.

Obec Zvíkov není v dnešní době klasickou vesnicí s návsi a kapličkou uprostřed. Zvíkov původně vznikl jako osada několika statků rozmístěných na kopcích kvůli bažinatému terénu. Tento charakter si obec zachovala dodnes. Díky kvalitnímu systému odvodňování ani v současnosti nehrozí obci větší záplavy.

- Gotická tvrz původně dvoupatrová, dnes jednopatrová budova mírně obdélníkovitého půdorysu z neomítnutého kamenného zdiva. Veřejnosti nepřístupná.
- Kaplička z roku 1887

E.2.2. Přírodní atraktivity

Vodní plochy

Na území se nachází četné vodní plochy, které jsou příležitostí pro rozvoj cestovního ruchu (Obr. 42). Vedle řeky Vltavy, která rozděluje obvod MAS na dvě části, jsou největšími vodními plochami rybníky Bezdrev, Spolský a Dvořiště. Významnou vodní plochou je vodní nádrž Hněvkovice, která se nachází v severní části obvodu města Hluboká nad Vltavou.

Vodní plochy nabízejí nepřehledné množství možností pro rozvoj cestovního ruchu. Jedná se např. o rybářství. Zde je turistům nabízena možnost jak individuálního rybářství, tak návštěva Jihočeských rybářských slavností. Ty se např. v roce 2009 konaly u rybníka Bezdrev u příležitosti jeho výlovu.

Obrázek 6. 42 Vodní plochy na území mikroregionu Hlubocko-Lišovsko

Zdroj: Strategie cestovního ruchu Hlubocko-Lišovsko

Rybník Mrhal

Rybník Mrhal patří mezi nejpůvabnější sportovně - rekreační lokality v okolí Českých Budějovic. Prakticky po celém obvodu jsou ideální podmínky pro rybolov, největší hloubka dosahuje cca 15 metrů. Rozloha rybníka je cca 8 ha. Rybník nebyl od roku 1961 vypuštěný, takže je možné chytit i trofejní úlovek. V oblasti je nabízeno ubytování jednak přímo v rybářských chatkách u vody, nebo v nedalekém Rudolfově, půvabném jihočeském městečku. K dispozici jsou rovněž chaty na břehu rybníka s molem, z něhož je možné chytat.

Pro koupání je připravená upravená pláž a v její těsné blízkosti je i občerstvení "U Rybáře" - přímo na břehu rybníka. Přímo na pláži je vybudováno dřevěné molo, takže koupání je vhodné i pro děti. Rybník je až 15 metrů hluboký, čímž je zaručena jeho čistota a kvalita vody, jedna z nejlepších na jihu Čech.

Rybník Bezdrev

Jedním z nejvýznamnějších rybníků pro cestovní ruch v této oblasti je rybník **Bezdrev**. Bezdrev je druhý největší rybník v Jihočeském kraji, produkci ryb však zaujímá místo první. Je největším rybníkem v okrese České Budějovice. Leží na katastru města Zliv a Hluboká nad Vltavou, 4 km západně od Hluboké nad Vltavou mezi silnicemi z Českých Budějovic do Vodňan a do Týna nad Vltavou nedaleko od zámku Ohrada. Hráz má dlouhou 400 m a vysokou 7,8 m. Vodní plocha v nadmořské výšce 381 m má rozlohu 450 ha, katastrální výměra činí 520 ha. Na několika místech rybník dosahuje hloubky až 7 m. Obvod měří 18,5 km. V těsné blízkosti rybníka je umístěno několik kempů či obytných chatiček. Pro turisty je toto místo lákavé především v letních měsících, rybník je vhodný jak pro koupání, tak i rybaření. V okolí rybníka vede řada jak pěších stezek, tak i cyklotras. V posledních letech je také velice

oblíbená cyklostezka č. 12 z Českých Budějovic na Hlubokou nad Vltavou, kterou využívají sportovci pro jízdu na kolečkových bruslích.

Tabulka 6. 32 Přehled lokalit vhodných ke koupání v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko.

Koupaliště	Lokalizace
řeka Vltava	Hluboká nad Vltavou
Bazén u hotelu Barborka	Hluboká nad Vltavou
rybník Křivonoska	Hluboká nad Vltavou
Koupaliště Hluboká nad Vltavou	Hluboká nad Vltavou
Libochovka	Chotýčany
přírodní koupaliště Jelmo	Jelmo
rybník Mrhal	Jivno
rybník Svět	Libín
rybník Koníř	Lišov
Na Borkách - Dvořiště	Lišov
Dubenský rybník	Ševětín
rybník Světlík	Úsilné

(Zdroj: Strategie cestovního ruchu MAS Hlubocko-Lišovsko, o.p.s., 2010)

Vltavská cesta- splavnění

Jedna z významných vodohospodářských investic, která výrazně zvyšuje turistický potenciál regionu a ovlivní v budoucnu cestovní ruch v této oblasti je projekt dokončení vltavské vodní cesty v úseku České Budějovice - Týn nad Vltavou. Cílem celého projektu je obnovení splavnosti této vodní cesty pro rekreační plavbu. Tak se „jihočeská“ Vltava napojí plavebně na nádrž vodního díla Orlík, což významně rozšíří turistický potenciál o celou Orlickou nádrž na Vltavě a Otavě. V budoucnu (po dokončení plavebních zařízení na Orlíku a Slapech) pak vznikne souvislá vltavská vodní cesta, napojená díky Labi na celou síť evropských vodních cest. Více o projektu ve zpracovaném dokumentu Strategie Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v oblasti cestovního ruchu.

Tabulka 6. 33 Přehled přírodních atraktivit v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko ve vztahu k obcím v mikroregionu.

Název obce	Přírodní atraktivity
Borek	- Orty (přírodní památka) – kaolinové doly - přírodní koupaliště
Chotýčany	- památné stromy dub letní a lípa malolistá - několik významných krajinných prvků - koupaliště
Jivno	- Mrhal – rybník - ložiska hlíny a kaolíny - cihlářství
Libín	- rezervace v Rájích – rašeliniště - památný strom – jilm horský - lokalita NATURA 2000 - Odměny u rybníka Svět – evropsky významná lokalita
Lišov	- přírodní rezervace Dvořiště - památný strom lípa malolistá - Žížkův dub

	• Rožmberská rybníční soustava (Dolní Slověnice) – kulturní památka
Libníč	• Přírodní památka Libníč, malá lokalita (0,08 ha) s výskytem střevíčníku pantoflíčku, cca 1km V od Libníče • památný strom lípa malolistá • několik významných krajinných prvků
Ševětín	• kamenolom – žula granodiorit • Dubenský rybník s chatovou oblastí
Úsilné	• Eliášová štola • NS Člověk a krajina • letní přírodní koupaliště
Vitín	• kopec Baba (570 m n. m.) slovanské, raně středověké mohylníky • Ponědražská obora

E.2.3. Podmínky pro turistiku

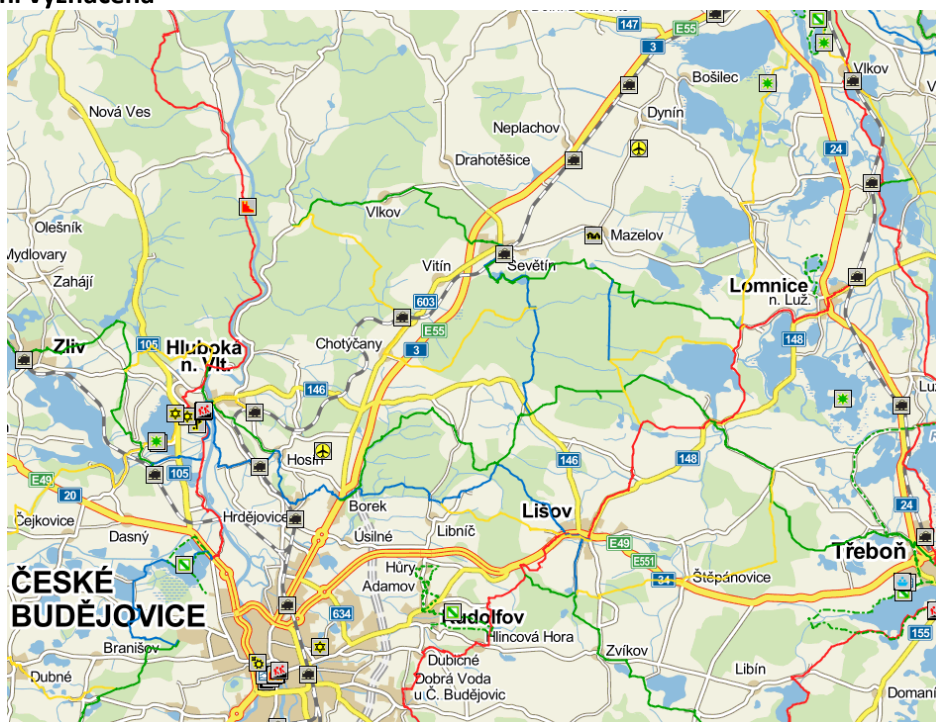
Pěší turistika

S ohledem na geomorfologii tzv. Lišovského prahu a díky poloze v těsné blízkosti CHKO Třeboňsko je mikroregion Hlubocko-Lišovsko z hlediska pěší i cykloturistiky zajímavý. Pro obyvatele okrajových částí města České Budějovice jsou i díky dostupnosti městskou hromadnou dopravou atraktivní oblasti v okolí obcí Úsilného a Borku (Obr. 43). Oblasti se nacházejí na trase Hlubokou nad Vltavou a Třeboní a na hranici lesního komplexu Mojský les. V zimním období je tato oblast vhodná i pro běžecké lyžování. Poloha obou obcí uprostřed turisticky atraktivní oblasti nabízí prostor pro rozvoj podnikání v cestovním ruchu, ubytování a stravovacích kapacit jak pro pěší, tak pro cykloturisty.

Jinou možnost turistického vyžití pro obyvatele okrajových částí Českých Budějovic je rekreační oblast v okolí rybníka Mrhal. Kromě chatové oblasti a možnosti koupání a rybaření má oblast určitě potenciál rozvoje díky sousedstvím s Rudolfovem a jeho hornickou historií. Touto oblastí vede NS Rudolfovo město.

Další vyžití pro pěší turistiku nabízí naučné stezky Člověk a krajina – vedoucí z Nemanic (část Č. Budějovic) do města Rudolfova a druhá, zasahující do ORP svojí části – Stezka kolem Světa vedoucí kolem rybníka Svět na Třeboňsku.

Obrázek 6. 43 Mapa turistických tras v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko. NS Člověk a krajina v mapě není vyznačena

Zdroj: www.mapy.idnes.cz

NS Člověk a krajina (Úsilné)

Tématem naučné stezky Člověk a krajina je popis zásahu člověka do krajiny v době minulé i současné. Na trase naučné stezky nejsou významné a výrazné památky či jiné objekty. Mnohé z pozůstatků lidské činnosti jsou nenápadné a člověk si ani neuvědomí, že to jsou stopy lidské činnosti.

Na stezce si všímáme lidských výtvorů, které přinesly prospěch nejen člověku, ale dokonce i samotné krajině. Takovými díly jsou například rybníky. Naproti tomu věnujeme pozornost i „dílům“, které nepřinesly užitek ani krajině a ani lidem s výjimkou několika málo jedinců, kteří díky nim zbohatli. Takovým dědictvím jsou například černé skládky.

Texty panelů naučné stezky, jejichž autorem je RNDr. Václav Cílek, jsou sestaveny tak, aby návštěvníka jednak informovaly o tom, co vidí a co se v okolní krajině událo, ale také, aby ho přiměly přemýšlet o tom, jak by s danou lokalitou mohlo být nakládáno lépe. Proto je tato naučná stezka vhodná jako doplňkový program škol v rámci ekologické výchovy. Důležitými tématy jsou také historie obcí, jimiž stezka prochází, historie hornictví a v neposlední řadě například i popis geologických poměrů v lokalitě.

Texty jednotlivých informačních panelů na sebe navazují ve směru z Nemanic (výchozím bodem je zastávka MHD u pošty) do Rudolfova. Stezka má 13 zastavení, Délka je přibližně 6 km. Potřebný čas pro její projití činí 4 hod. (vč. zastávek u panelů NS. (Zdroj: <http://www.ns-usilne-rudolfov.cz/ns-clovek-a-krajina/ds-50>)

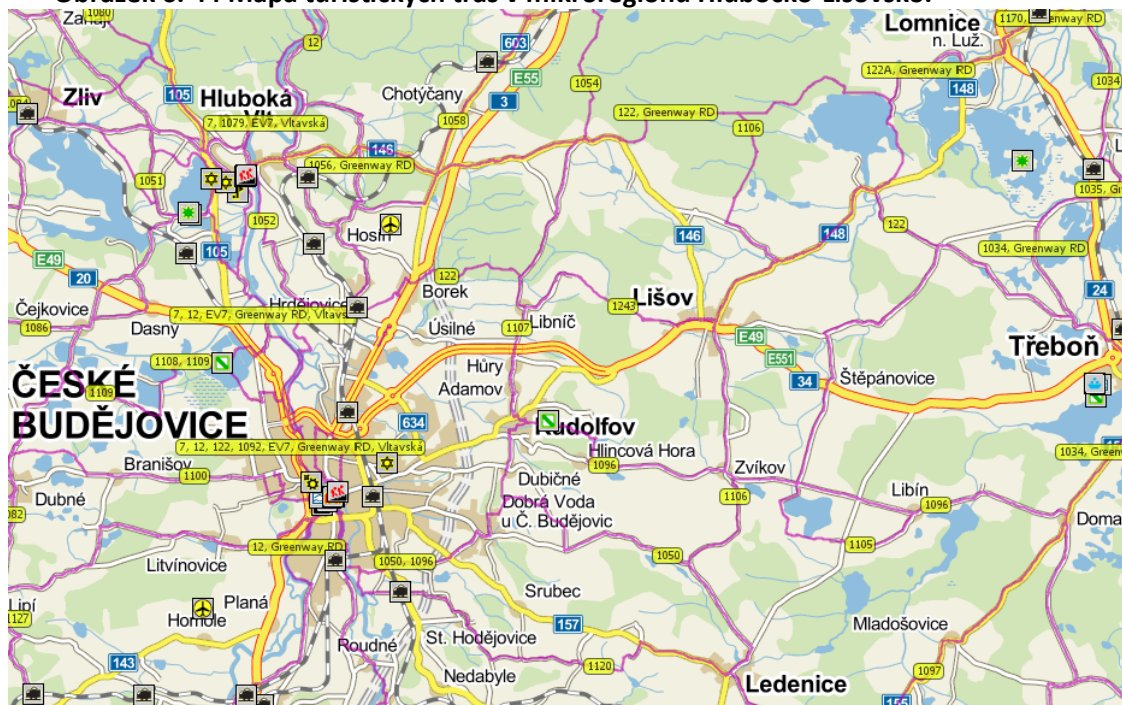
NS Cesta kolem Světa

Trasa 12 km dlouhé naučné stezky kolem rybníka Svět seznamuje s krajinou Třeboňska, s historií rybníkářství a lázeňství, lidovou architekturou i přírodním společenstvem této oblasti. Stezka začíná u hotelu Bohemia-Regent na okraji parku lázní Aurora a končí na hrázi rybníka Svět u Šustova pomníku. Na trase je 16 informačních zastávek, přístřešky, stolky a lavičky a také 2 místa pro rozdělávání ohně. Část stezky leží v katastru obce Libín, v její části Spolí. Spolský mlýn je jedním ze zastavení naučné stezky Cesta kolem Světa. Leží u Spolského potoka, který napájí rybník Svět. Jeho niva od mlýna až k rybníku patří k cenným mokřadním lokalitám Třeboňska. Na pravém břehu Spolského rybníka, nedaleko Spolského mlýna se nachází přírodní rezervace **V Rájích**. Rezervace byla vyhlášena v letech 1957 a 1988 na ploše 1,5 ha. Nachází se zde rašeliniště s chráněnými masožravými rostlinami, mj. rosnatkami okrouhloolistými a anglickými, bublinatky menšími a obyčejnými, zábělníkem bahenním. Ve Spolském potoce žije rak potoční.

Cykloturistika

Z hlediska cykloturistiky funguje mikroregion spíš jako koridor mezi Třeboní a Hlubokou nad Vltavou (Obr. 6. 44). Není typickým cyklistickým cílem a proto je potenciál rozvoje regionu pro cyklisty spíš v rozvoji zázemí a služeb pro cyklisty, kteří se tu na cestě mezi dvěma turistickými atrakcemi zastaví, např. na jídlo anebo vykoupat se. Regionem vede mezinárodní trasa Greenway mezi Hlubokou a Třeboní.

Obrázek 6. 44 Mapa turistických tras v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko.

(Zdroj: www.mapy.idnes.cz)

Zvláštní postavení v regionu Hlubocko-Lišovska má cyklotrasa Hluboká nad Vltavou-České Budějovice (EV 12). Je patrně nejfrekventovanější jihočeskou stezkou pro cyklisty (a v poslední době i pro in-line) a funguje jako zázemí pro sportovní vyžití hlavně pro obyvatele obou měst. Podrobnosti o stezce i o statistice počtu cyklistů na trase viz. dokument Strategie Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v oblasti cestovního ruchu.

E.2.4. Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

Eliášova štola (Úsilné), při otevření 9000 lidí/rok, v současné době cca 1500 lidí ročně

E.2.5. Struktura ubytovacích zařízení

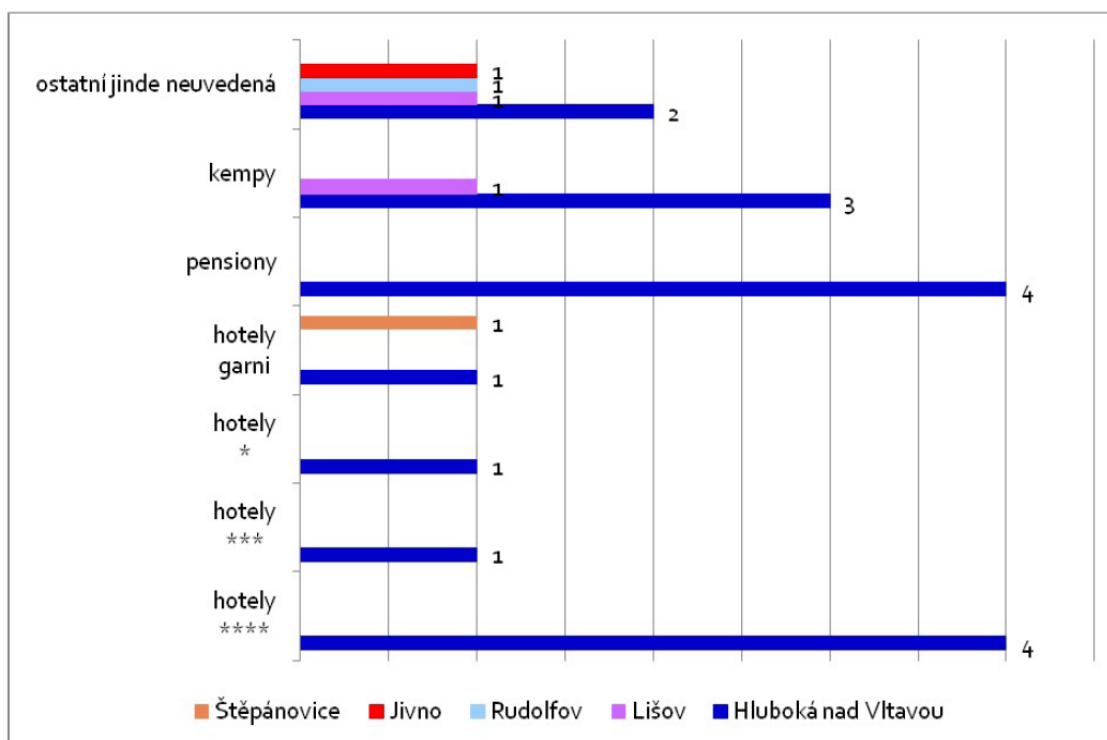
Tabulka 6. 34 Nabídka ubytování a stravování v regionu Lišovsko v r. 2014

Druh ubytovacího zařízení	Obec
Ubytování	Lišov-autokemp (v chatkách a stanech), SOU Lišov (pouze v létě), hotel Mrkáček Lišov (40 lůžek), Štěpánovice Garni hotel Penzion u Mostu (45 lůžek)
Stravování	Lišov, Ševětín, Štěpánovice, Jivno, Úsilné, Borek

(Zdroj: Aktualizace strategie rozvoje Svazku obcí Lišovsko pro období let 2014 – 2020 a vlastní šetření).

V ostatních obcích na Lišovsku samotném jsou možnosti ubytování minimální (ubytování v soukromí s několika lůžky) nebo žádná. Hlavním důvodem pro stávající stav je pravděpodobně vzdálenost od dvou velkých a turisticky významných měst – Č. Budějovic a Třeboně. Turisté se většinou ubytují v těchto městech (případně v jejich těsném okolí) a regionem Lišovska buď jenom projíždí anebo se tu zastaví jenom na část dne.

Obrázek 6. 45. Počet ubytovacích zařízení v MAS Hlubocko - Lišovsko v r. 2010 dle dat zpracovaných Českým statistickým úřadem v Českých Budějovicích pro účely strategie cestovního ruchu v této MAS

Zdroj: ČSÚ (2010)

Zdroj: Strategie cestovního ruchu MAS Hlubocko-Lišovsko 2010)

Z obrázku 6. 45 je patrná velká koncentrovanost cestovního ruchu především do území města Hluboká nad Vltavou. Vzhledem k možnostem, které toto město nabízí, je tento stav předvídatelný. V okolí

města Hluboká nad Vltavou se nacházejí největší turistická lákadla jak ORP České Budějovice, tak i celého Jihočeského kraje. Jedná se především o zámek Hluboká, Lovecký zámek Ohrada či ZOO. Ostatní obce v regionu lákají své turisty především na krásnou krajinu, možnost pěších či cyklistických výletů. Tito návštěvníci povětšinou nevyhledávají možnost přespaní, popřípadě přenocují v blízkých Českých Budějovicích (cca 40 ubytovacích zařízeních).

E.3. CHARAKTERISTIKA POTENCIÁLU A MOŽNOSTI ROZVOJE CR

E.3.1. Infrastruktura – dopravní dostupnost

Nejdůležitější komunikací procházející mikroregionem Lišovsko je silnice I/34, která spojuje České Budějovice s Třeboní a pokračuje dále na Jindřichův Hradec. Přímo na této silnici I. třídy leží město Lišov a obec Štěpánovice.

Město Lišov spojuje s ostatními obcemi mikroregionu následující komunikace:

- komunikace III. tř. ve směru Hvozdec, Zvíkov, na kterou navazuje komunikace III. tř. ve směru na Vlkovice, Libín, Slavošovice, Spolí
- komunikace II. třídy číslo 148 – spojující město Lišov s jejími integrovanými obcemi – osadami Hůrky, Horní a Dolní Slověnice
- komunikace II. třídy číslo 146 – spojující město Lišov s jejími osadami – Červený Újezdec, Kolný, Levín, Lhotice, Velechvín, Hrutov
- komunikace III. třídy – osady Dolní Miletín, Horní Miletín, Sosní.

Technický stav silnic v obcích vyžaduje v převážné většině případů rekonstrukce vzhledem k jejich neuspokojivému technickému stavu. Obce se postupně snaží dle svých finančních možností opravy a rekonstrukce provádět.

Nejdůležitějším projektem nadregionálního významu je provedení obchvatu Lišova a Štěpánovic. V současné době se tento projekt nachází stále v přípravné fázi (Město Lišov má na svých stránkách zveřejněn odkaz na vizualizaci obchvatu – r. 2012).

Mikroregion je spojen s významnými městy České Budějovice, Třeboň pouze autobusovou dopravou. Žádnou obcí mikroregionu neprochází železniční trať.

Dobré autobusové spojení mají hlavně obce Lišov a Štěpánovice, které leží na hlavním silničním tahu I/34. Horší dopravní spojení pak vykazují menší obce mikroregionu, do nichž je spojení většinou s přestupem v obci Lišov.

Nejdůležitější komunikací mikroregionu Budějovicko-sever je silnice E55 spojující město České Budějovice přes Veselí nad Lužnicí a Tábor s Prahou. Na Borku je z této silnice sjezd na silnici č. 146, která dovede turisty přímo do města Hluboká nad Vltavou.

Hluboká nad Vltavou a její okolí také dobře dostupné autobusovou dopravou. V Hluboké nad Vltavou pravidelně zastavují autobusové linky ČSAD Jihotrans. Do Hluboké nad Vltavou jezdí přímé autobusové linky z Prahy. Některé autobusové linky ČSAD Jihotrans jedou přímo z Českých Budějovic do Hluboké nad Vltavou a v Hluboké nad Vltavou zastavují na více místech.

Významným dopravním faktem je přítomnost mezinárodního letiště na Hosíně necelé 4 km od města Hluboké nad Vltavou. Sportovní letiště s jednou letovou dráhou je určeno pro provoz letadel střední kategorie. Na letiště nelétají žádné pravidelné linky. Letiště provozuje pouze nepravidelnou veřejnou vnitrostátní dopravu a neveřejnou mezinárodní dopravu.

E.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch

Zájmová sdružení, kultura, sport

Když nehodnotíme město Hluboká nad Vltavou, nejvíce zájmových sdružení a odpovídající vybavení v regionu Hlubocko-Lišovsko je především ve městě Lišov. V ostatních obcích se nachází ve velké většině alespoň základní podmínky pro společenské a sportovní vyžití obyvatel – fotbalová hřiště, dětská hřiště, tělocvičny, kulturní domy.

Snahou obcí je postupná obnova tohoto zázemí tak, aby důstojně a efektivně sloužilo svým obyvatelům. V posledních letech bylo např. v Lišově vybudováno sportovně-relaxační centrum Mrkáček, které nabízí nejen sportovní a kulturní vyžití, ale také ubytovací kapacity a zázemí pro pořádání vzdělávacích akcí, konferencí apod. Dále obce postupně obnovily nebo zřídily zcela nová dětská hřiště.

Tabulka 6. 35 Přehled spolků a sportovních a kulturních institucí v obcích regionu Hlubocko-Lišovsko

OBEČ	Spolky v obci	Sportovní a kulturní zázemí v obci
Hvozdec	SDH	
Hlincova Hora		sportoviště
Borek		Sportovní areál – fotbal, kurty, volejbal Kulturní sál
Úsilné	Folklórní soubory Lučina* a Palouček SDH Úsilné Myslivci Ochotnický soubor	SK Fotbal Šipkaři Rybaři Víceúčelová obecní budova
Libín	SDH, MS	
Libníč		Kulturní dům
Lišov	Česká asociace sport pro všechny Český zahrádkářský svaz Chrámový sbor Bohuslav Klub filatelistů Klub seniorů Lišovska SDH SK Lišov Střelecký klub TJ Sokol Lišov Yacht club Dvořiště ZO Českého svazu včelařů	Kulturní dům Dětská hřiště Galerie 3 muzea Kino
Štěpánovice	SDH, MS TJ Sokol Štěpánovice Senior klub kopané Titanik Tenisový klub Klub badmintonu Stolní tenis	Fotbalové hřiště Sokolovna Tenisové kurty Knihovna

Zvíkov	Svaz žen TJ FC Zvíkov MS Vlkovický hvozď Hokejový tým Zvíkov	Dětské hřiště Tenisový kurt Kulturní dům Knihovna
Ševětín		Sportovní zázemí – tenis, volejbal, nohejbal, cvičení pro ženy, stolní tenis... Kino Kulturní dům

Zdroj: Aktualizace strategie rozvoje Svazku obcí Lišovsko pro období let 2014 – 2020 a vlastní šetření

*V roce 2010 národopisný soubor Lučina obnovil svoji činnost po 38 letech. Hrstka mladých příznivců společně s částí původního obsazení souboru nacvičili pod vedením Jiřího Tučka a Jana Novotného pásma, se kterým nyní vystupují po celém jihočeském kraji. Doudlebské pásmo, na které se specializují, je doplněno pravým Doudlebským krojem. Dětský soubor Palouček

Lidské zdroje pro CR

V regionu je velké množství podnikatelů, cca 100 z nich je sdruženo v partnerské síti s názvem Sdružení podnikatelů a neziskových organizací. Toto sdružení pravidelně komunikuje s MAS Hlubocko-Lišovsko o.p.s .

MAS H-L v minulosti organizovala vzdělávací akce včetně národní konference, zahraniční exkurze a e-learningu. Prostřednictvím těchto akcí se MAS snažila vzdělávat regionální manažery. za účelem zvýšení profesionální úrovně regionálních manažerů, a tím zvýšení absorpční kapacity Jihočeského kraje a přiblížení evropských prostředků.

E.3.3. Marketing cestovního ruchu

MAS má zpracovanou Komunikační strategii, kterou stále dál aktualizuje a doplňuje si další novináře do své databáze. Spolupracuje s redaktory obecních a městských zpravodajů (zejména Hlubocký a Lišovský zpravodaj).

MAS H-L organizuje Jihočeské rybářské slavnosti a partnersky se podílí na Jihočeských slavnostech vína, tedy akcích, která přitahují širokou pozornost.

Mikroregion Lišovsko vydal v roce 2004 Informační brožuru Lišovsko, která obsahuje základní turistické informace o mikroregionu, vč. popisu jednotlivých obcí (k dispozici na obecních úřadech)

V Lišově je v sezoně (červenec, srpen) otevřeno **informační centrum**, které nabízí propagační materiály, informace pro turisty, turistické známky apod.

Informační tabule v jednotlivých obcích (obsahují mapu s turistickými trasami v okolí jednotlivých obcí, informace o historii obcí, o možnostech ubytování, stravování, dalších nabízených službách v obcích)

Internetové stránky www.mashl.cz, které jsou pravidelně aktualizovány.

E.3.4. Management cestovního ruchu

V mikroregionu chybí struktura anebo instituce, která by plnila funkci destinačního managementu.

E.3.4. Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Podobně jako v ostatních mikroregionech ORP, i v případě regionu Hlubocko-Lišovsko probíhá meziobecní spolupráce především v rámci MAS. Projektem největšího rozsahu byl v minulosti projekt **Partnerství pro rozvoj regionu**, v rámci kterého se pod záštitou ministra zemědělství uskutečnila **Národní konference Partnerství pro rozvoj regionů - příprava na programové období EU 2007 - 2013**. Na organizaci se jako partneři podíleli mj.: Ministerstvo zemědělství České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Jihočeský kraj, Agrární komora České republiky, Spolek pro obnovu venkova, Národní observatoř venkova, Jihočeská centrála cestovního ruchu, Jihočeská hospodářská komora, Regionální agrární komora Jihočeského kraje, město Hluboká nad Vltavou, média (AGRO-base, Obec a finance, Mladá fronta DNES, Venkovské noviny, Dotační věstník) a podnikatelé z regionu.

Zástupce regionu JUDr. Jan Šmidmayer je jedním ze zakladatelů **Jihočeské observatoře venkova o.p.s.**, která sdružuje zástupce jihočeských místních akčních skupin, zprostředkovává jim informace, lobuje za zájmy MAS atd. Spolu s dalšími jihočeskými MAS se například MAS H-L účastnila výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích. Jihočeský kraj podpořil svým usnesením rady kraje v září 2007 roku iniciativu založit **klastr v oblasti lázeňství a wellness**. V současné době probíhají ve spolupráci s dalšími partnery přípravy na založení tohoto klastru. Klastr je dalším z projektů na podporu cestovního ruchu v rámci MAS.

MAS H-L je rovněž členem Národní sítě MAS. Aktivně se účastní většiny setkání MAS a konferencí. V současné době připravuje projekt spolupráce s Místní akční skupinou Rozkvět, který bude zaměřen na spolupráci v oblasti cestovního ruchu, zejména agroturistiky, neboť pro obě MAS je toto téma klíčové.

Ve spolupráci s Regionální agrární komorou se připravuje projekt exkurzí za místními akčními skupinami Rakouska, který by navázal na předchozí úspěšný projekt. (Zdroj: *Strategický plán leader – aktualizace 2012 H-L*)

E.4. SWOT MIKROREGION HLUBOCKO-LIŠOVSKO

Silné stránky	Slabé stránky
• Přírodní prostředí • Poloha (blízkost krajského města Českých Budějovic) • Návaznost některých obcí na město České Budějovice • Dopravní infrastruktura – železnice a silnice I. třídy procházející obvodem • Region jako turisticky zajímavá oblast – kulturně-historické památky • Hluboká nad Vltavou jako velmi známá destinace cestovního ruchu • Bohatý kulturní a společenský život místního významu • Kvalitní infrastruktura pro sport a turistiku • Spolupráce obcí v regionu • Zkušenosti managementu MAS s dotačními programy • připravenost koncepce rozvoje cestovního ruchu v rámci MAS Hlubocko-Lišovsko	• Relativně významné rozdíly v kvalitě života v jednotlivých obcích • Absence služeb pro občany v menších obcích (prodejny, restaurace atd.) • Nedostatečná technická infrastruktura v některých menších obcích • Špatný technický stav silnic nižších tříd • Nadměrná intenzita dopravy v některých obcích • Málo rozvinutá terciární sféra v části území v důsledku její koncentrace do ČB • Koncentrace turistů pouze do letních měsíců a pouze do vybraných míst • Menší nabídka produktů cestovního ruchu pro dlouhodobější pobyt návštěvníků obce • Nedostatečná provázanost místní nabídky na okolní turistické atraktivity • Chybějící marketingová koncepce regionu • Nejednotná a nedostatečná propagace obcí v rámci MAS • Venkovský cestovní ruch
Příležitosti	Ohrožení
• Řešení dopravní situace – obchvat ČB, dálnice D3, železniční koridor • Rozvoj cestovního ruchu – vybrané formy • Rozvoj doprovodné infrastruktury cestovního ruchu • Vytvoření koordinované politiky a funkčního managementu rozvoje cestovního ruchu • Podpora podnikatelů ze zemědělského i nezemědělského sektoru • Efektivní využívání dotačních prostředků • Rozvíjení meziobecní spolupráce v rámci MAS, spolupráce MAS s dalšími aktéry • Zapojení aktivních občanů do rozvoje cestovního ruchu	• Vytváření satelitních sídel • Konkurence Českých Budějovic a Hluboké nad Vltavou v rozvoji podnikání • Nedostatečné využití potenciálu přirozené nabídky cestovního ruchu v regionu z důvodů nedostatečného rozsahu a kvality doprovodných služeb • Nekoordinovaný rozvoj aktivit v cestovním ruchu způsobující neefektivní využití potenciálu oblasti

6.2.1. ZÁVĚREČNÁ SWOT ANALÝZA ORP ČESKÉ BUDĚJOVICE-VENKOV

Silné stránky

- Začlenění obcí ORP (až na malé výjimky) do svazků obcí a do Místních akčních skupin (MAS)
- Fungující spolupráce mezi obcemi v rámci svazků obcí anebo v rámci MAS
- Vysoká provázanost spolupráce mezi svazky obcí a místními akčními skupinami
- Zkušenosti s využíváním dotačních programů
- Připravenost koncepce rozvoje cestovního ruchu na většině území ORP České Budějovice-venkov
- Hluboká nad Vltavou jako velmi známá destinace cestovního ruchu v centru regionu
- Poloha krajského města Českých Budějovic v centru regionu
- Návaznost některých obcí na město České Budějovice
- Dopravní infrastruktura – železnice a silnice I. třídy víceméně rovnoměrně rozložené v rámci území
- Řada dochovaných památek lidové architektury – především jihočeského selského baroka (několik vesnických památkových rezervací a zón)
- Rozvíjející se sektor malého a středního podnikání
- Relativně dobré životní prostředí velké části regionu
- Existence jedinečných kulturních a technických památek (křížová cesta v Římově, koněspřežní dráha, první slovanské osídlení – Doudleby, zajímavé mosty, apod.)
- Rozvinutý spolkový život ve velké části regionu
- Bohaté a stále udržované lidové tradice a zvyky v některých oblastech regionu
- Kvalitní infrastruktura pro sport a turistiku
- Atraktivita přírodního prostředí velké části regionu (CHKO Blanský les, rybníky)
- Blízkost dalších významných turistických center (Český Krumlov, Lipno, Šumava)
- Přítomnost památky UNESCO (Holašovice)
- Vysoká hustota cyklostezek ve srovnání s celorepublikovým průměrem
- Vznikající destinační management pro oblast Blanský les-podhůří (v rámci větší geografické oblasti Blanský les)
- V přírodně atraktivních oblastech regionu vysoká hustota turistických tras
- Zázemí pro aktivní turistiku ve větší části území
- Kvalitní infrastruktura pro sport v centru regionu, resp. v blízkosti měst.

Slabé stránky

- Chybějící marketingová koncepce regionu (anebo alespoň mikroregionů)
- Koncentrace turistů pouze do vybraných (nejznámějších) míst regionu
- Absence služeb pro občany i turisty ve většině menších obcích (prodejny, restaurace atd.)
- Chybí jednotný informační a komunikační systém regionu

- Nedostatečná technická infrastruktura v některých menších obcích
- Špatný technický stav silnic nižších tříd
- Problémy s dopravou a parkováním ve městech (zvláště v době konání větších akcí, např. Země živitelka)
- Nadměrná intenzita dopravy v některých obcích
- Sezónnost cestovního ruchu
- Menší nabídka produktů cestovního ruchu pro dlouhodobější pobyt návštěvníků venkova
- Nedostatečná provázanost místní nabídky na okolní významné turistické atraktivity
- Málo rozvinutý venkovský cestovní ruch a agroturistika
- Nesystematičnost značení hipostezek (vzájemně nepropojené)
- Území regionu zahrnuje exponované lokality (zámek Hluboká nad Vltavou, Holašovice), ale také úplně zapadlá území s nízkým potenciálem dalšího rozvoje turistického ruchu
- Málo informací pro návštěvníky v některých částech regionu, chybí informační tabule, internetová propagace, aplikace pro „chytré“ telefony)
- Nedostatečná spolupráce obcí s podnikateli v cestovním ruchu
- Špatná dopravní obslužnost autobusovou dopravou některých oblastí regionu
- Nerovnoměrné rozložení ubytovacích kapacit – největší nabídka ve velkých městech
- Sezónnost ubytovacích a stravovacích zařízení
- Absence potenciálu pro rozvoj zimní turistiky
- Většinu rybníků v oblasti nelze využít pro rekreační účely - slouží pro chov ryb
- Nedostatečná propagace a spolupráce v propagaci jedinečného architektonického slohu, tzv. selského baroka

Příležitosti

- Rozvoj moderních technologií v propagaci produktů a atraktivit (mobilní průvodci, interaktivní mapy apod.)
- Podpora aktivit vedoucích ke zlepšení turistické nabídky (ubytovací kapacity, stravovací služby, doprovodné služby)
- Spolupráce mezi poskytovateli služeb v turistickém ruchu a obcemi
- Péče o rozvoj a vzhled obcí (čistota, bezpečnost)
- Zavedení turistických produktů – např. cyklistická stezka Jana Šťasného, cyklostezka po vesnických památkových rezervacích selského baroka, cyklostezka za památnými stromy, naučná stezka po technických památkách-mosty na Doudlbesku
- historická pověst o J. Kubatovy a konání slavností u pomníku J. Kubaty – propojení s historií Zbudovských blat a architekturou selského baroka
- Pokračování projektu MAS BLN „management destinace“ a rozvoj destinačního managementu v dalších mikroregionech
- Vytvoření destinačního managementu pro ORP České Budějovice-venkov

- Podpora a rozvoj „filmové“ turistiky
- Podpora a rozvoj ornitologicky zajímavých lokalit (inspirace např. tzv. birdwatching v Anglii)
- Podpora doplňkových služeb (např. půjčovny kol, sportovních potřeb, nabídka jízdy na koních apod.)
- Rozšíření „zážitků“ v rámci ubytování – doprovodná infrastruktura (hřiště, bazény, domácí produkty apod.)
- Spolupráce s podnikateli (farmáři, řemeslníci)
- Propojení informačních center (poskytování informací, propagační materiály, ubytování)
- Propojení informačních turistických portálů
- Podpora kulturních akcí na území zajištění atraktivity pro návštěvníky
- Podpora vzájemné spolupráce obcí a poskytovatelů turistických služeb
- Zlepšení značení a stavu turistických tras a stezek (pěších, cyklo-, naučných apod.)
- Aktivní propojení s okolními destinacemi (Lipensko, Český Krumlov, Novohradsko, Šumava)
- Podpora agroturistiky
- Inovační prvky v turistice na venkově venkovské (zpřístupnění i venkovských regionu pro méně mobilní občany – kočárky, vozíčkáři, podpora podmínek pro moderní sporty – inline, koloběžky)
- Podpora drobných projektů rozvíjejících cestovní ruch, např. drobné muzea, drobné geologicky zajímavé lokality
- Podpora využívání bezplatné prezentace podnikatelských subjektů a služeb na turistických informačních portálech anebo portálech MAS
- Pravidelná aktualizace turistických propagačních portálů a www stránek obcí
- Zlepšení kvality www stránek obcí – rozšíření o zajímavosti v obci, služby v obci, možnosti stravování atd.
- zlepšení práce infocenter – rozšíření služeb o informace o ubytování, propojení ubytovacích portálů.
- Koněspřežka – využít jako regionální dominantu a podpořit spolupráci přes hranici se zahraničním partnerem
- Vytvoření koordinované politiky a funkčního managementu rozvoje cestovního ruchu
- Řešení dopravní situace – obchvat Českých Budějovic, dálnice D3, železniční koridor, parkování
- zmapovat regionální produkty
- Rozvíjení meziobecní spolupráce v rámci MAS, spolupráce MAS s dalšími aktéry
- Zapojení aktivních občanů do rozvoje cestovního ruchu
- podpora tradičních lidových slavností a jejich využití na propagaci regionu, např. Doudlebsko
- propojit zajímavé technické památky (např. mosty) do jednoho produktového balíku

Ohrožení

- Konkurence Českých Budějovic a Hluboké nad Vltavou v rozvoji podnikání a služeb
- Konkurence Českých Budějovic a Hluboké nad Vltavou v turistické nabídce a pamětihodnostech
- Nedostatečné využití potenciálu přirozené nabídky cestovního ruchu na venkově z důvodů nedostatečného rozsahu a kvality doprovodných služeb
- Nedostatečná propagace přirozené nabídky cestovního ruchu na venkově vrámci celkové nabídky ORP
- Nekoordinovaný rozvoj aktivit v cestovním ruchu způsobující neefektivní využití potenciálu venkova
- malá spolupráce mezi jednotlivými obcemi v rámci některých mikroregionů, nekoordinovaný rozvoj
- nepropojenost propagace kulturních akcí v různých částech ORP
- nárůst nákladů na udržení současného stavu dopravní obslužnosti
- zhoršování technického stavu komunikací vlivem růstu dopravního zatížení komunikací na území mikroregionu
- finanční náročnost údržby značených pěších a cyklistických tras a informačních tabulí
- problémy s majiteli pozemků při vzniku nových cyklotras a hipostezek
- ohrožení životního prostředí severní příměstské části mikroregionu výstavbou silnice R3 a inverzními situacemi v Budějovické kotlině
- Budoucí možný problém s letištěm u Plané u Č. Budějovic v katastrofách obcí ležících
- Převažující sezónnost ubytovacích a stravovacích kapacit (pouze letní měsíce)
- sezónnost infocenter
- Stagnace nabídky turistických aktivit
- Nedostatečná propagace obcí z hlediska turistického potenciálu
- Přetrvávající trend jednodenní turistiky
- nedostatek finančních prostředků (obce, sdružení obcí) na spolufinancování realizace projektů
- obecný nedostatek finančních zdrojů (nízká daňová výtěžnost obcí, nedostatek centrálních finančních zdrojů pro obnovu památek, komunikací atd.)
- znečištění životního prostředí (zvláště zhoršování kvality ovzduší v souvislosti
- s lokálními zdroji vytápění/ návratem k vytápění domácností pevnými palivy)
- zhoršení přeshraniční spolupráce v důsledku negativního vztahu představitelů země Horní Rakousko k Temelínu

Souhrn SWOT analýzy (ORP CB venkov)

SWOT analýza pro oblast volitelné téma cestovní ruch v ORP České Budějovice-venkov byla vyhotovena:

- 1) na základě vlastního šetření průzkumem co nejširšího spektra zdrojů (většinou internetových) v oblasti cestovního ruchu
- 2) na základě statistických dat dostupných na stránkách Českého statistického úřadu
- 3) na základě dokumentů uvedených v příloze
- 4) a mnohých dalších zdrojů, které jsou citovány v textu na příslušných místech

Z provedené SWOT analýzy vyplynulo, že asi nejzávažnějším problémem v aglomeraci je absence destinačního managementu pro ORP České Budějovice venkov jako celek spojenou s nedostatečnou propagací regionu. Na území ORP –venkov funguje několik mikroregionů, resp. svazků obcí, ale žádný z nich nemá propracovanou strategii cestovního ruchu anebo destinační management, i když rozvoj cestovního ruchu mají ve svých strategických dokumentech mezi prioritami. Důsledkem tohoto stavu je krátká doba pobytu turistů mimo aglomeraci měst České Budějovice a Hluboká nad Vltavou spojená spíše s jednodenními výlety do okolí obou měst. Následkem absence turistů v regionu je nedostatečná infrastruktura ubytovacích a stravovacích kapacit a dalších turistických služeb mimo velká města.

6.2.2. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 6.36 Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
poskytovatelé služeb v cestovním ruchu	dostatek finančních prostředků	nezájem o služby, výhrady vůči poskytovatelům, nespokojenost se službami	informační kampaň	webové stránky, informační materiály
	dostatečný zájem turistů o služby	neochota zaplatit za služby, negativní reklama	průběžné informování	spolupráce poskytovatelů služeb v CR v území
	podpora ze strany obcí, kraje, státu	neadekvátní požadavky	průběžné informování	webové stránky, komunitní plánování projektů a spolupráce
	spokojenost turistů	malá informovanost	osobní komunikace	poskytování kvalitních informací a služeb
uživatelé služeb (turisté, rodiny s dětmi)	kvalitní nabídka služeb a turistických balíčků	nezájem o služby, nedostatečný výběr produktových balíčků	webové stránky, propagační letáky, informační centra, destinační management	průzkum trhu, znalost podmínek regionu
	dostatečná nabídka služeb (mít na výběr)	neochota hradit služby, nevhodný program	průběžné informování, webové stránky, turistické kanceláře	průzkum trhu, komunikace s uživateli služeb

	nízká cena služby	neadekvátní požadavky		průzkum trhu
	dostupné informace	malá informovanost	informační kampaň	informovanost ze strany turistických kanceláří a provozovatelů služeb, osobní reference
	rozvinutá turistická infrastruktura	nedostatečná/nedostupná nabídka služeb, nekvalitní komunikace a stezky		Spolupráce obcí při vytváření infrastruktury
Obec	dostatečná nabídka turistických atraktivit	neochota představitelů obce řešit problematiku CR, nedostatek turistů	zasedání zastupitelstva obce	kvalitní webové stránky, spolupráce obcí
	široké spektrum služeb	nedostatečná nabídka provozovatelů služeb, neochota obce komunikovat s provozovateli služeb, nedostatek turistů	zasedání zastupitelstva obce	kvalitní webové stránky, kvalita poskytovaných informací v jednotlivých infocentrech
	finanční soběstačnost poskytovatelů CR	požadavek poskytovatelů na příspěvky pro CR, propagace poskytovatelů	informační kampaň	kvalitní web, letáky, infocentra, destinační management
	větší spoluúčast státu	legislativa dostatečně nepodporující CR		
zaměstnanci v CR	dobré finanční ohodnocení	nezájem o zaměstnání, nižší pracovní nasazení	supervize	finanční plánování
	vhodné pracovní podmínky	Neprofesionalita, nižší pracovní nasazení	pravidelná setkávání	efektivní řízení
	docenění významu práce	špatné osobnostní předpoklady	výměna zkušeností	
	možnost osobnostního a profesního růstu	stagnace služeb pracovníků v CR		
	pracovní benefity	nižší pracovní nasazení, neochota pracovníků v CR		

Zdroj: vlastní šetření

V analýze cílových skupin v cestovním ruchu v SO ORP České Budějovice jsme se zabývali těmito skupinami:

1. poskytovatelé služeb v CR
2. uživatelé služeb (turisté, rodiny s dětmi)
3. obec
4. zaměstnanci v CR

Poskytovatelé služeb v cestovním ruchu očekávají dostatek finančních prostředků na provozování svých aktivit, podporu ze strany obce, kraje a dostatečný zájem turistů, kteří navíc budou se službami spokojeni.

Uživatelé služeb v CR očekávají dostatečně širokou nabídku služeb, širokou nabídku turisticky zajímavých cílů a dobrou infrastrukturu. Ta by měla být spojená s nízkou cenou za tyto služby a dobrou dostupností služeb. Pro rodiny s dětmi jsou důležité i služby a atraktivity určené dětem. Ohrožením by byl nedostatek finančních prostředků na provozování stravovacích a ubytovacích zařízení a údržbu turistických stezek.

Obce očekávají dostatečnou nabídku služeb pro turisty, stejně tak jak se snaží vytvořit a nabídnout dostatečné množství a pestrost turistických atraktivit na svém území. Ze strany státu pak očekávají podporu ve formě finanční podpory, spoluúčasti na vytváření turistických atraktivit a při jejich provozování. Ohrožením u této CS je nedostatek podnikatelských subjektů ochotných provozovat služby na území obce a nedostatek finančních prostředků.

Zaměstnanci v cestovním ruchu očekávají ohodnocení jejich práce jak finanční, tak i docenění významu jejich práce. Ohrožením této CS je fluktuace těchto zaměstnanců, nedostatečné pracovní nasazení a nekompetentnost při poskytování informací turistům.

Ohrožením všech CS by bylo ukončení finanční podpory a rozpad EU - tento fakt by však měl dopad na všechny cílové skupiny.

Tab. 6.37 Analýza rizik – registr rizik v oblasti cestovního ruchu

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu služeb v CR	3	5	15	Využití fondů EU a dotací kraje	Provozovatel v CR, veřejná správa
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	4	12	Využití fondů EU a dotací kraje	Provozovatel v CR, veřejná správa
Nedostatek financí na platy	3	5	15	kvalitní finanční management, příspěvky uživatelů	Provozovatel v CR
Organizační riziko					
Malý počet informací pro turisty	3	2	6	meziobecní spolupráce, destinační management	Provozovatel v CR

Nedostatek klientů CR	3	3	9	informovanost, propa- gace CR	Provozovatel v CR
Špatná dopravní ob- služnost v oblasti	3	3	6	meziobecní spolupráce, dohoda s dopravci	Provozovatel v CR, veřejná správa
Špatná dostupnost služby turisty	2	3	6	organizace logistiky	Provozovatel v CR, veřejná správa
Neefektivní řízení služby v CR	2	5	6	větší zkušenosti provo- zovatele CR	Provozovatel v CR
Nezájem či neochota obcí spolupracovat	3	3	9	informovanost, osvěta	Provozovatel v CR, veřejná správa
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k finančně neúnos- ným investicím	2	5	10	dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	Provozovatel v CR, veřejná správa
Změna legislativy, která povede ke zvýšení administra- tivy	3	5	15	dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	Provozovatel v CR, veřejná správa
Reformy, které zkom- plikují provoz v CR	2	4	8	dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	Provozovatel v CR, veřejná správa
Technické riziko					
Špatný technický stav budov, památek, atd.	2	4	8	plán údržby a obnovy budov a památek	Provozovatel v CR, veřejná správa
Zastaralé či nevyhovu- jící vybavení	2	3	6	plán údržby a obnovy vybavení	Provozovatel v CR
Věcné riziko					
Nízká kvalita služeb	2	3	6	kontinuální zlepšování služeb, školení personá- lu, ochota zlepšovat služby	Provozovatel v CR
Nezájem o služby	1	3	4	informovanost, propa- gace služeb	Provozovatel v CR, uživatel
Nízká priorita podpo- ry služeb v CR	2	4	6	informovanost, osvěta	Provozovatel v CR, uživatel
Personální rizika (ne- profesionalita, nedo- statek kapacit)	3	4	12	proškolení personálu, péče o osobnostní rozvoj zaměstnanců	Provozovatel v CR

Zdroj: vlastní šetření

Největším ohrožením v CR je finanční riziko, které se objevuje na předních příčkách analýzy. Toto rizi-
ko souvisí jak s nedostatkem financí na opravu budov, památek, tak i s nedostatečným finančním
ohodnocením personálu pracujícího v CR. Opatřením k zadržení tohoto rizika je využívání dotací EU a
fondů kraje a státu.

Dalším velkým ohrožením v oblasti CR je změna legislativy, která povede ke zvýšení administrativy a
pro obce a provozovatele v CR k neúnosně vysokým investicím.

6.2.3. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Jihočeský kraj a vrámci něj Českobudějovicko je poměrně oblíbenou destinací cestovního ruchu i z pohledu celorepublikového měřítko. Zásadní podíl na tom zajisté mají nejvýznamnější turistické atraktivity regionu, které se nacházejí na území aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou - městská památková rezervace Č. Budějovice, národní kulturní památka Zámek Hluboká nad Vltavou, památka UNESCO Holašovice, ZOO Hluboká nad Vltavou. Mimo tyto hlavní turistické atrakce však region disponuje poměrně velkým počtem památek, které jsou z hlediska turistiky méně známé, ale které jsou i v celorepublikovém měřítku ojedinělé (např. kulturní památka Koněšpřežní železnice vedoucí z Českých Budějovic do Lince, významná lidová architektura atd.)

Z hlediska architektury a kulturního dědictví je charakteristické pro oblast ORP tzv. selské baroko s centrem Blat. Blata jsou velice významná ne jenom z hlediska architektury, ale i z hlediska historie regionu, která souvisí s historickou postavou Jakuba Kubaty. Architektonicky vliv Blat je vidět i u jiných vesnic v širokém okolí, i poměrně vzdálených Holašovicích, které jsou v současné době památkovou rezervací UNESCO. To ukazuje na význam a kvalitu dochovaného vesnického osídlení v tomto území. Všechny památkové rezervace a zóny vytvářejí podmínky pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu. Nejvýznamnějšími vesnicemi selského baroka na Zbudovských Blatech jsou Plástovice, Malé Chrástky, Zbudov, Záboří, Mazelov (všechno vesnické památkové rezervace). Další architektonicky významné stavby se nacházejí v Dobčicích, Bošilci, Municích, Dyníně, Vitíně, Bavorovicích, Lipanovicích, Opatovicích, Břehově a Rožnově (všechno vesnické památkové zóny).

Kromě selského baroka jsou další památkové hodnoty ve venkovském regionu ORP reprezentovány především krajinnou památkovou zónou Římovsko, koněšpřežní železnici vedoucí z Českých Budějovic do Lince a dalšími drobnými technickými památkami, jako jsou např. mosty v mikroregionu Pomalší.

Z tradice rybníkářství na Českobudějovicku pochází velké plochy rybníků v území ORP. Druhým největším rybníkem v jižních Čechách je Bezdrev u Hluboké nad Vltavou. Dalšími velkými rybníky jsou Dehtář, Dvořiště, Záblatský, Volešek, Starý Vrbenský, Vlhavský, apod. Ve 20. století se počet rybníků ustálil a místy došlo i k jejich navýšení. V současnosti je hlavní úsilí vynakládáno na odbahnění rybníčních soustav a na zpevnění hrází, které byly během velkých povodní, zejména v roce 2002, poničeny. Z hlediska turistiky mají některé z rybníků rekreační potenciál a je u nich již vybudována i příslušná infrastruktura (např. autokempy), další rybníky mají potenciál z hlediska zážitkové turistiky např. výlovy.

Z hlediska přírodního potenciálu můžeme v ORP ČB venkov najít dva typy lokalit. Lokality NATURA 2000 jsou vymezeny na několika místech ORP ve větším či menším rozsahu a významu. Nejvýznamnější z nich se nachází v lesích severně od města Hluboká nad Vltavou – Hlubocké obory I. a II. včetně rozsáhlé ptačí oblasti. Další významná ptačí oblast leží v CHKO Třeboňsko, která do ORP České Budějovice ale zasahuje částečně. Druhým typem lokalit je území CHKO Blanský les, který na do ORP Č. Budějovice venkov zasahuje sice poměrně malou částí v její JV části, ale její význam z hlediska turistického potenciálu a rozvoje turistické infrastruktury není možné přehlížet. Ochrana přírody se dále soustřeďuje do mnoha maloplošných zvláště chráněných území přírody, vymezena je zde jedna národní přírodní památka rezervace – Ruda a přírodní rezervace V Rájích. Celé území je rovněž pokryto významnými krajinnými prvky registrovanými a také památnými stromy.

Nepříjemnou hrozbou jsou staré ekologické zátěže, které najdeme v mnohých obcích ORP. V území SO Blata (SZ-Z regionu ORP) byla ve druhé pol. 20. století umístěna linka na chemickou úpravu uranu, na jejíž ploše se dnes nachází největší ekologická zátěž ČR. Jedná se o území uranových

odkališť spolu s bývalou chemickou úpravnou uranové rudy MAPE Mydlovary cca 20 km od Č. Budějovic (hlavní kontaminanty jsou těžké kovy a radioaktivní látky).

Region je známý také vodáckou turistikou, převážně na řece Vltava. Infrastruktura pro turisty podél řeky však dosud není na dostatečném kvalitativním stupni, zejména v obcích mimo hlavní centra ORP (zejména České Budějovice a Hluboká nad Vltavou).

Vzhledem k velikosti celého území ORP je dopravní dostupnost Českých Budějovic u řady obcí problematická. Jedná se o cca třetinu obcí na okrajích správního území ORP (cca 4% obyvatel). V současné době není správní obvod ORP České Budějovice napojen na síť dálnic a rychlostních silnic.

Pro rozvoj pěší a cyklistické dopravy je ve městě České Budějovice i na celém Českobudějovicku příhodný rovinatý terén. Stávající významné trasy pro pěší a cyklisty jsou vedené v koridorech podél řek. Řeky Vltava a Malše jsou vhodnými směry pro návaznost pěších tras na extravilán města. Potenciál území spočívá rovněž v oblasti rozvoje cykloturistiky. V severní části ORP České Budějovice byla vybudována atraktivní a hojně navštěvovaná cyklostezka, vedoucí z Č. Budějovic přes území obcí Hluboká nad Vltavou a Purkarec, která je zvláště v části Č. Budějovice – Hluboká nad Vltavou hojně využívaná také in-line bruslaři.

Vybavenost obcí v ORP je různá a zpravidla odvislá od velikosti obce. V posledních letech se i díky dotační podpoře z fondů EU rozrostla a zpestřila, převážně o objekty využívané pro sport a dětská hřiště. V mnohých obcích ORP se nacházejí kulturní domy, anebo jiné podobné prostory, které mají potenciál využití v rozvoji společensko-kulturního života obce.

Velký potenciál regionu ORP Č. Budějovice venkov je v lidových tradicích a jejich udržování. Obzvláště oblast Doudlebska, kde se každoročně koná několik významných událostí (např. masopust, dožínky). K udržování těchto tradic významnou měrou přispívají i místní spolky, které svou činnost provozují v několika obcích v ORP, např. obec baráčnická v Pištěně, folklorní soubor Doudleban, národopisný spolek v Komařicích.

V území ORP funguje řada sportovních, kulturních a dalších volnočasových spolků – určených zejména pro děti a mládež (např. fotbal, volejbal, tenis, hokej apod.). Důležitý podíl na rozvoji spolkového života mají i školy, kulturní a sportovní organizace, různé neziskové organizace.

Je dobré poukázat i na fakt, že jižní Čechy jsou bohaté nejen svými různorodými přírodními předpoklady a historickými atraktivitami, ale jsou populární i pro filmaře. V mnohých vesnicích v Jihočeském kraji, i v ORP České Budějovice se už filmy v minulosti natáčely a podle o.s. Jihočeský patriot, které má přímo v náplni propagaci regionu pro filmaře a spolupráci s nimi v průběhu příprav na natáčení se v krátké době i několik filmů chystá. Proto by se při plánování aktivit, které přispějí k zatraktivnění regionu pro turisty, nemělo zapomínat i na tzv. filmovou turistiku.

6.3. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.3.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Cestovní ruch“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako ná-

stroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovních ruchů

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí, Oborové komise cestovního ruchu města České Budějovice, infocentra Hluboká nad Vltavou, atd. z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovního ruchu.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

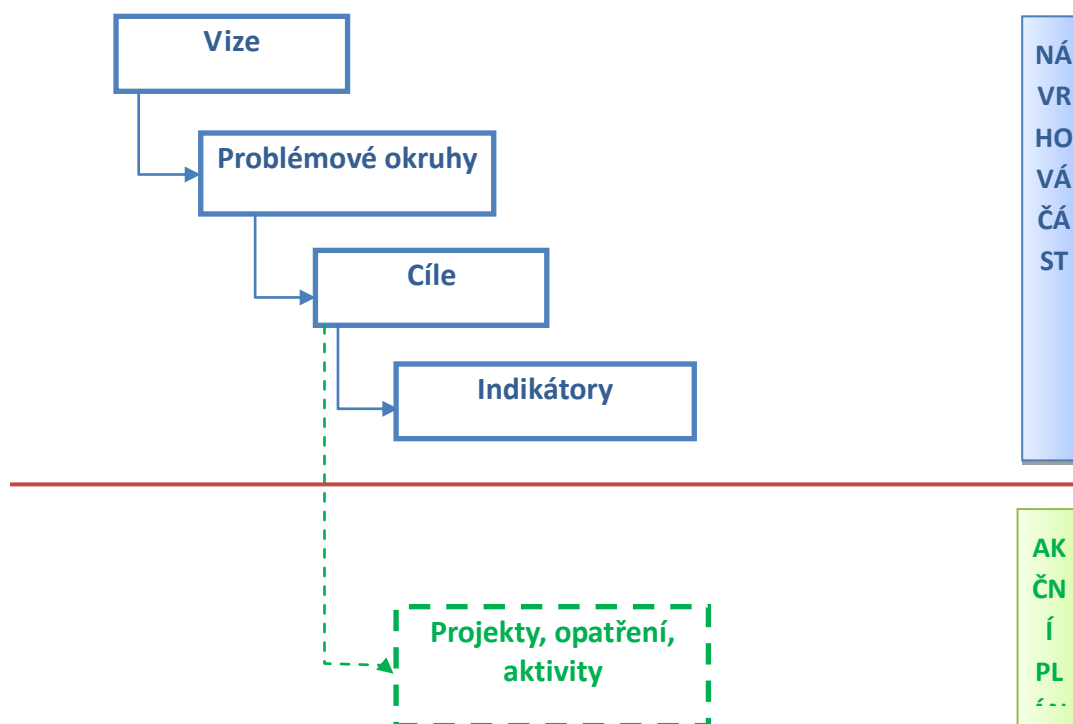
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovních ruchů. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu cestovní ruch je uvedena v níže uvedeném schématu

Udržet návštěvníka co nejdéle v mikroregionu, využít ubytovací kapacity na venkově jako zázemí města České Budějovice, rozšířit stávající nabídku o další tradiční akce a zajímavosti. Ukázat architektonickou a technickou jedinečnost v kontextu přírodního a kulturního dědictví regionu - propojit zážitkovou turistiku (cyklo-, hipo- i pěší) s poznávací turistikou (technické památky, architektura, lidové tradice).

Cestovní ruch	Problémový okruh I.		
	Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice-venkov		
	cíl 1.1 <i>Vytvoření nabídky produktů cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu.</i>	cíl 1.2 <i>Rozšíření nabídky turistických atraktivit a služeb na venkově.</i>	cíl 1.3 <i>Nalezení systému financování společné propagace a destinačního managementu.</i>

6.3.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

„Českobudějovicko pro naši budoucnost – Naše budoucnost pro naši prosperitu“

Vize ORP České Budějovice – venkov pro oblast volitelného tématu – cestovní ruch:

Udržet návštěvníka co nejdéle v mikroregionu, využít ubytovací kapacity na venkově jako zázemí města České Budějovice, rozšířit stávající nabídku o další tradiční akce a zajímavosti. Ukázat architektonickou a technickou jedinečnost v kontextu přírodního a kulturního dědictví regionu - propojit zážitkovou turistiku (cyklo-, hipo- i pěší) s poznávací turistikou (technické památky, architektura, lidové tradice).

S ohledem na závěry jednání fokusní skupiny byla pro ORP České Budějovice – venkov v oblasti cestovního ruchu stanoveny následující oblasti zájmu

A Propagace regionu Českobudějovicko – venkov

6.3.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Komentář k bodu:

Obsahuje popis cílů. Celkový počet cílů by neměl být velký – např. 2-3 v každé oblasti. Vyžadují-li to místní podmínky, může jich být i více nebo méně.

Problémový okruh I.

Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov.

Věcné argumenty

Budějovicko je v povědomí lidí zapsáno jako místo, kde je kromě samotného města České Budějovice hodně rybníků, zámek Hluboká nad Vltavou, pivo Budvar, možná i Černá věž. Pokud bychom zjišťovali, jakou z turistických atrakcí mimo města Hluboká nad Vltavou a České Budějovice lidé znají, možná by si vzpomněli ještě na UNESCO vesnickou rezervaci Holašovice, anebo řeku Vltavu jako možnost, kam vyrazit na vodu. I když jsou turisticky zajímavá místa a možnosti turistiky v ORP České Budějovice propagovaná na několika turistických portálech (např. www.c-budejovice.cz, www.jiznicechy.cz, www.visitceskebudejovice.cz, www.czechtourism.cz, www.mujkraj.cz), povědomí o mnohých zajímavých místech a atrakcích je velmi nízké a pro potřeby zlepšení cestovního ruchu na venkově není dostatečné. Na území ORP se nachází velké množství kulturních, turistických a přírodních zajímavostí, které na výše uvedených portálech nejsou prezentovány a je možné se o nich dovědět pouze z různých drobných zdrojů (např. stránky obce, příležitostná reklama např. na www.kudyznudy.cz, reference známých atd.).

Cestovní ruch je v regionu ORP České Budějovice jednou z významných priorit u většiny analyzovaných mikroregionů. Turisticky zajímavé cíle v Hluboké nad Vltavou (např. zámek Hluboká, ZOO Ohrada atd.) a ve městě České Budějovice (např. Černá věž, historické centrum) spolu s kulturní nabídkou obou měst způsobují, že se pobyt turistů v regionu kolem aglomerace (venkově) omezuje většinou pouze na jednodenní cyklo výlety, případně na krátkou návštěvu některé z nejzajímavějších lokalit (např. Holašovice). Záměrem rozvoje cestovního ruchu v regionu ORP České Budějovice-venkov by mělo být rozptýlení vysokého počtu návštěvníků (až 300 tis. ročně na zámku Hluboká) do okolních obcí a lokalit zároveň s prodloužením pobytu těchto návštěvníků na venkově.

Turistická infrastruktura ve venkovských oblastech regionu ORP je vzhledem k rozsahu zdejší nabídky cestovního ruchu nedostatečná, obzvláště v některých částech regionu. Je potřeba rozšiřovat nabídku ubytovacích a stravovacích služeb (především v menších sídlech regionu) a jejich propagaci, pracovat na zpřístupnění, zatraktivnění a propagaci i menších turistických cílů, budovat síť cyklotras a hippostezek, budovat zázemí pro rodiny s dětmi a pracovat na ucelené koncepci propagace cestovního ruchu regionu ORP České Budějovice-venkov. Zároveň s tím je potřeba najít systém financování společné propagace a destinačního managementu regionu.

Problémový okruh 1	Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov jako celek.
Cíl 1.1.	<i>Vytvoření nabídky produktů cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu – destinační management.</i>
Popis cíle	Region ORP České Budějovice –venkov má potenciál z hlediska cestovního ruchu – výhodná poloha kolem metropole České Budějovice a blízkost destinace Hluboká nad Vltavou s významnou turistickou atrakcí zámek a ZOO Ohrada. Nenáročný rovinatý profil krajiny je vhodný pro rodinnou cyklistiku (rodiny s dětmi, senioři) a dalších forem venkovské turistiky. Lákadlem regionu je také dochovaná architektura „selského baroka“. Obyvatelstvo regionu ve většině obcí dbá na lidové zvyklosti. Pravidelně se zde konají masopustní průvody a maškarní bály, velikonoční koledování, pálení čarodějnic, stavění májek, adventní a další křesťanské tradice. Většina těchto silných stránek destinace nenachází uplatnění ve stávající propagaci destinace Českobudějovicko a „zanikne“ v propagačním šumu ostatních významných turistických cílů (regionu). Všechny silné stránky destinace je možno vhodně využít v rámci tzv. balíčků cestovního ruchu – zajímavých pobídek pro návštěvníky, v míře přiměřené místním kapacitám (infrastrukturním, ale i lidským). Region by měl být propagován formou jednotného managementu a, který by ve spolupráci s místními aktéry, například svazky obcí, podnikatelskými subjekty, sousedícím destinačním managementem (např. Blanet, Pro Šumavsko) podpořil rozvoj regionu českobudějovicko - venkov. Propagace venkovského regionu by se měla odehrávat na bázi spolupráce mezi stávajícími fungujícími subjekty – svazky obcí, MAS. Výrazně by propagaci regionu prospěla organizace destinačního managementu, která by spolupracovala s: 1) Jihočeským krajem (kolegium CR, společná propagace v zahraničí, účast v grantech v oblasti CR), 2) Centrálou cestovního ruchu Jihočeského kraje (společná propagace na výstavách), a 3) regionálními partnery (především sousední destinační management Blanet, Pro Šumavsko) a 4) svazky obcí, 5) podnikatelskými subjekty.
Hlavní opatření	• <i>Vznik nových produktů cestovního ruchu</i> • <i>Turistické balíčky</i> • <i>Podpora společenských, kulturních a sportovních akcí na území</i> • <i>Podpora tradic a zvyklostí</i> • <i>Objevení nabídky a rozvoj venkovské turistiky</i> • <i>Přehled akcí konaných na území</i> • <i>Rozvoj spolupráce veřejného a soukromého sektoru při zavádění slevových karet pro návštěvníky</i>
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Destinační management pro ORP České Budějovice - venkov • Produktové balíčky
Správce cíle	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda
Gestor indikátorů	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda

Problémový okruh 1	Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov jako celek.
Cíl 1.2.	<i>Rozšíření nabídky turistických atraktivit a služeb na venkově.</i>
Popis cíle	Region ORP České Budějovice –venkov má potenciál rozvoje pro návštěvníky hledající klidné prostředí pro rodinnou dovolenou (s dětmi, senioři), kteří zároveň chtějí navštívit velice atraktivní turistické cíle - České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov) v dojezdové vzdálenosti. Naopak, poloha aglomerace v centru regionu ORP umožňuje pobyt a krátkodobé výlety v klidném prostředí venkova nejen pro obyvatele městské aglomerace, ale také pro účastníky kongresové a incentivní turistiky. Pro potřeby rozvoje těchto druhů turistiky je však potřeba vytvořit kvalitní zázemí ve formě zpřístupnění nových turistických atraktivit (např. naučné stezky, lokální, tematicky orientované muzea, tematicky orientované cyklostezky anebo turistické okruhy, minimuzea) a kvalitních služeb (např. ubytování, restaurace, zázemí pro děti a seniory). Zároveň s rozvojem zázemí pro turisty se podpoří i rozvoj podnikatelských subjektů v regionu (agroturistika, rozvoj řemesel) a zvýší se zaměstnanost v regionu.
Hlavní opatření	• Vytvoření expozice Selského baroka (fotodokumentace, historie vývoje regionu, mobiliář) • Využití historie Zbudovských Blat a legendy rychtáře Jakuba Kubaty k vytvoření turistického cíle, naučné stezky, cyklostezky • Mobilní průvodce regionem „venkov“ se zapojením místních drobných podniků (restaurace, ubytování, služby) • Rozvoj infrastruktury pro cyklisty – ve spolupráci s restaurátéry a hoteliéry (např. další zavádění a certifikace značky Cyklisté vítání v regionu) • Vytvoření tematicky orientovaných propagačních materiálů propojujících různé části regionu (např. architektura, filmová místa, tajemné místa, přírodně zajímavé lokality) • Další rozvoj cyklostezek a cyklotras v regionu mimo aglomeraci
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Nové regionální turistické cíle • Mobilní průvodce regionem ORP České Budějovice-venkov
Správce cíle	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda
Gestor indikátorů	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda

Problémový okruh 1	Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov jako celek.
Cíl 1.3.	Nalezení systému financování společné propagace a destinačního managementu.
Popis cíle	V současnosti je rozvoj cestovního ruchu na území ORP České Budějovice – venkov podporován z finančních zdrojů obecních rozpočtů a rozpočtů neziskových organizací fungujících na příslušném území (spolu s grantovými prostředky EU). Částečně je v kompetenci obcí upravit místní vyhláškou i např. poplatky z ubytování, které by měly opět plynout do lokálního cestovního ruchu. Na schůzce fokusní skupiny bylo konstatováno, že: 1) stávající systém financování cestovního ruchu neumožňuje rozvoj působnosti a aktivit turistických kanceláří, 2) dokud se nezmění způsob financování propagace destinace legislativně, např. zákonem o cestovním ruchu, jinou legislativní úpravou, není možné změnit ani způsob propagace destinace.
Hlavní opatření	- Funkční systém podpory cestovního ruchu z obecních rozpočtů - Návratnost příjmů (v obecním rozpočtu) z cestovního ruchu zpět do cestovního ruchu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Neinvestiční výdaje na cestovní ruch
Správce cíle	<i>Starostové jednotlivých obcí (politická podpora rozhodnutí o nakládání se zdroji v rámci rozpočtu)</i>
Gestor indikátorů	<i>Starostové jednotlivých obcí (politická podpora rozhodnutí o nakládání se zdroji v rámci rozpočtu)</i>

6.3.4. Indikátory

Komentář k bodu:

Počet indikátorů není stanoven. Ke každému indikátoru bude stanovena jednoduchá metodika měření a cílový stav.

Problémový okruh	Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov jako celek.		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Destinační management pro ORP České Budějovice venkov		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Předseda SO Blata		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Vytvoření kanceláře/instituce destinačního managementu pomůže koordinaci při propagaci regionu a umožní systematickou propagaci a rozvoj turistiky na daném území		
Metodika a výpočet:	Budoucí kancelář destinačního managementu		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky destinačního managementu		

Cíl 1.1	Vytvoření nabídky produktů cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu –destinační management.		
Číslo indikátoru	1.1.1.		
Název indikátoru	Destinační management pro ORP České Budějovice venkov		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
ne	ne		
Popis měřítka:	Na základě rozvoje partnerství mezi obcemi a se zapojením místních spolků a podnikatelských subjektů by měly být vytvořeny produktové balíčky propagující region jako celek prostřednictvím kanceláře destinačního managementu anebo poskytovatelů služeb. Cílem by mělo být zvýšení konkurenceschopnosti území v oblasti cestovního ruchu a záchyt turistů přijíždějících do nedaleké aglomerace.		
Metodika a výpočet:	Z výroční zprávy nebo webových stránek destinační kanceláře/ společnosti		
Zdroj čerpání dat:	budoucí fungující destinační kancelář/ společnost		

Cíl 1.1	Vytvoření nabídky produktových balíčků cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu –destinační management.		
Číslo indikátoru	1.1.2.		
Název indikátoru	Produktové balíčky		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	7
ne	0		
Popis měřítka:	Na základě rozvoje partnerství mezi obcemi a se zapojením místních spolků a podnikatelských subjektů by měly být vytvořeny produktové balíčky propagující region jako celek prostřednictvím kanceláře destinačního managementu anebo poskytovatelů služeb. Cílem by mělo být zvýšení konkurenceschopnosti území v oblasti cestovního ruchu a záchyt turistů přijíždějících do nedaleké aglomerace.		
Metodika a výpočet:	Z výroční zprávy nebo webových stránek destinační kanceláře/ společnosti		
Zdroj čerpání dat:	budoucí fungující destinační kancelář/ společnost		

Cíl 1.2.	Rozšíření nabídky turistických atraktivit a služeb na venkově.		
Číslo indikátoru	1.2.1.		
Název indikátoru	Nové regionální turistické cíle		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starostové jednotlivých obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	7
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	S využitím místních tradic a hodnot (např. Selské baroko, Kubata, baráčky) zvýšit atraktivitu území, zdůraznit návštěvníkovi specifičnost destinace a zvýšit povědomí o přírodních a kulturních hodnotách regionu.		

	Vytvářením zajímavých zastavení např. podél cyklostezek, nových naučných stezek, anebo jen zajímavých expozic se zvýší atraktivita území „venkova“.
Metodika a výpočet:	Z výroční zprávy nebo webových stránek destinační kanceláře/ společnosti, zápisy zastupitelstev obcí
Zdroj čerpání dat:	Budoucí kancelář destinačního managementu

Cíl 1.2.	Rozšíření nabídky turistických atraktivit a služeb na venkově.		
Číslo indikátoru	1.2.2.		
Název indikátoru	Mobilní průvodce regionem ORP České Budějovice-venkov		
Měrná jednotka	Počet lidí využívající aplikaci/rok		
Správce měřítka	SO Blata – předseda nebo pověřený místopředseda		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 000	18 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Propagace regionu a dostupných služeb či turistických balíčků v něm pomocí moderních technologií, které umožňují pružnou aktualizaci údajů. Zároveň tato technologie umožní sladit zajímavé akce v regionu pro návštěvníky, čím se ne jenom zvýší atraktivita území, ale mohlo by to vést i k prodloužení doby pobytu návštěvníků v destinaci.		
Metodika a výpočet:	Z výroční zprávy nebo webových stránek destinační kanceláře/ společnosti		
Zdroj čerpání dat:	budoucí fungující destinační kancelář/ společnost		

Cíl 1.3.	Nalezení systému financování společné propagace a destinačního managementu.		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	Neinvestiční výdaje na cestovní ruch		
Měrná jednotka	tis. Kč		
Správce měřítka	budoucí fungující destinační kancelář/ společnost		
Roky	2013	2017	2020
Plán		400	800
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V současnosti je rozvoj cestovního ruchu na území ORP České Budějovice –venkov podporován z finančních zdrojů jednotlivých obecních rozpočtů a rozpočtů neziskových organizací fungujících na příslušném území (spolu s grantovými prostředky EU). Částečně je v kompetenci obcí upravit místní vyhláškou i např. poplatky z ubytování, které by měly opět plynout do lokálního cestovního ruchu a společné propagace prostřednictvím kanceláře destinačního managementu.		
Metodika a výpočet:	Rozpočty jednotlivých obcí ORP – neinvestiční výdaje kap. 2141, 2143, 342		
Zdroj čerpání dat:	Rozpočty jednotlivých obcí, budoucí fungující destinační kancelář/ společnost		

6.4. Pravidla pro řízení strategie

6.4.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Magistrátu ČB
Ředitelka Jihočeské centrály cestovního ruchu
Pověření zástupci DSO v ORP České Budějovice
Řediel Nadace Jihočeské cyklostezky
Vedoucí sekce cestovního ruchu při Jihočeské hospodářské komoře

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Vytvoření nabídky produktů cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu – destinační management.	SO Blata - předseda
1.2.	Rozšíření nabídky turistických atraktivit a služeb na venkově	SO Blata - předseda
1.3.	Nalezení systému financování společné propagace a destinačního managementu	Představitelé obcí (starostové) ORP České Budějovice-venkov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Destinační management pro ORP České Budějovice	SO Blata - předseda
1.1.1.	Fungující organizace destinačního managementu	Organizace destinačního managementu
1.1.2.	Produktové balíčky	Organizace destinačního managementu
1.2.1.	Nové regionální turistické cíle	Organizace destinačního managementu
1.2.2.	Mobilní průvodce regionem ORP České Budějovice-venkov	Organizace destinačního managementu
1.3.1.	Neinvestiční výdaje na cestovní ruch	Jednotlivé obce ORP

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.⁷

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementač. aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

⁷ Tabulka je univerzální a pro konkrétní území je nutné ji zpřesnit podle místních podmínek. V případě, že v době zpracování do souhrnného dokumentu nebudou vyjasněny konkrétní podmínky, bude uvedena obecně a v pozdějším období zaktualizována. To se týká zejména zodpovědné osoby/subjektu. Jakmile bude rozhodnuto o složení řídící skupiny a o výběru manažera, je vhodné tuto informaci do souhrnného dokumentu doplnit (ne jmenovitě, ale funkčním zastoupením).

6.4.2.⁸ Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.4.3.⁹ Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹⁰. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

⁸ obdobně 4.3.2, 5.3.2 a 6.3.2

⁹ obdobně 4.3.3, 5.3.3 a 6.3.3

¹⁰ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuty v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.¹¹ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

¹¹ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.5. Závěr a postup zpracování

6.5.1. Shrnutí

V oblasti volitelného tématu cestovní ruch v ORP České Budějovice – venkov byl definován jeden problémový okruh, který v sobě zahrnuje tři cíle. Problémový okruh byl identifikován na základě dat a poznatků získaných v průběhu zpracovávání analytické části strategie a jednání fokusní skupiny.

Region ORP České Budějovice - venkov, i když bohatý na kulturně-historické pamětihodnosti, zůstává v oblasti propagace a podpory cestovního ruchu v regionu ve stínu měst Hluboká nad Vltavou a České

Budějovice. Prostředí jihočeského venkova navíc nabízí ve srovnání s městskou turistikou trochu jiný typ dovolené, čím rozšiřuje počet turistů v regionu o další cílovou skupinu. Proto byl v návrhové části strategie navržen problémový okruh Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov jako celek, který zahrnuje tři cíle, které by měly směřovat k jeho řešení.

Cíl 1 směřuje k Vytvoření nabídky produktů cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu. Indikátorem tohoto cíle bude vytvoření funkční organizace destinačního managementu pro ORP České Budějovice – venkov, který bude zastřešující institucí s vlastní marketingovou strategií, databází informací o regionu a vlastním systémem financování (cíl 3). Instituce destinačního managementu se bude snažit pomocí produktových balíčků (indikátor 1.1.2), které budou založeny na místních specifikách a se znalostí podmínek regionu podpořit rozvoj turistického ruchu na venkově. Atraktivitu regionu jihočeského venkova by mělo u projíždějících, anebo krátkodobých návštěvníků zvýšit také vytvoření mobilního průvodce regionem (cíl 2, indikátor 1.2.2.) a vytvoření nových regionálních turistických cílů (cíl 2, indikátor 1.2.1) a tím vytvořit podmínky pro prodloužení jejich doby pobytu, případně pro návratnost turistů do regionu jihočeského venkova.

6.5.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část

Analytická část pro oblast volitelného tématu v ORP České Budějovice-venkov v oblasti cestovních ruchů byla zpracována analytičkou Mgr. Dašou Bastlovou, PhD.

Průběžně byla analýza cestovního ruchu v ORP České Budějovice-venkov konzultována a diskutována s realizačním týmem projektu. Analýza byla zpracována v období od června do září roku 2014. Postup pro vypracování analytické části vycházel z metodiky SMO ČR, která byla vypracovaná v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Zdrojová data pro analytickou část pocházela z veřejně dostupných informačních systémů a databází souvisejících s cestovním ruchem a z terénního šetření se zástupci obcí a provozovateli institucí cestovního ruchu (např. infocentra).

Výstupy byly podrobně vyhodnocovány v rámci celého realizačního týmu. Ze vstupních údajů byla společně formulována SWOT analýza a analýza rizik pro oblast cestovních ruchů. Stejným postupem byl formulován nástin variantních řešení – odhad problémových okruhů.

Návrhová část

Návrhová část byla zpracovaná realizačním týmem a s podporou motivujících starostů. Návrhová část je reakcí na konkrétní zjištěné potřeby území ORP České Budějovice-venkov. Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření byly navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusní skupině. Fokusní skupina byla složena ze zástupců obcí, zástupců měst České Budějovice (odbor kultury a cestovního ruchu) a Hluboká nad Vltavou, motivujících starostů a dalších důležitých osob v oblasti cestovního ruchu v aglomeraci. Výstupem setkání bylo ověření souladu s navrženými problémovými okruhy realizačním týmem. Na dalších setkáních fokusní skupiny byly formulovány cíle jednotlivých problémových okruhů a následně revidovány jejich popisy a formulovány jednotlivá opatření, která by měla vést k naplňování navržených cílů. Realizačním týmem v čele s analytičkou zodpovědnou za příslušnou oblast byly definovány indikátory jednotlivých cílů a navrženi správci cílů.

7. Téma 5.: Aglomerace

7.1. Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu

7.1.1. Poloha destinace

Destinací cestovního ruchu je pro účely této strategie považována aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou. V okamžiku, kdy tedy chceme definovat polohu destinace, musíme současně určit území, které budeme nazývat aglomerací. Skutečností však je, že neexistuje jednotný systém pro vymezování území aglomerací.

Za aglomeraci lze v podstatě považovat seskupení vzájemně blízkých sídel, kde jedno domínuje, tzn. město se svým okolím (předměstí, satelitní města), nebo několik srovnatelně velkých měst srostlých v jednu souvisle zastavěnou plochu - souměstí.

Většinou se vyznačuje společnou **hromadnou dopravou** (Liberec–Jablonec nad Nisou či Most–Litvínov), provázaností ekonomiky a **zástavbou**, společnou **administrativou** (Brandýs nad Labem–Stará Boleslav) nebo velmi blízkou polohou (Česká Třebová–Ústí nad Orlicí).

Závazné vymezení jakýchkoli českých aglomerací doposud nikdo nestanovil, např. ani Český statistický úřad se této oblasti prakticky nevěnuje. K vymezení aglomerací pro určité oblasti veřejné správy došlo v těchto dvou případech:

- 1) Prvním je vymezení *aglomerací* a tzv. *zón* Ministerstvem životního prostředí ve Věstníku Ministerstva životního prostředí č. 11/2005, když zmocnění k tomu je dáno § 7 a § 43 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Byly tak stanoveny tři: *aglomerace Hlavní město Praha*, *aglomerace Brno* a *aglomerace Moravskoslezský kraj*. Zbytek státu byl rozdělen do zón, které odpovídají samosprávným krajům (Jihomoravský kraj bez města Brna). Tyto aglomerace jsou definovány jako „sídelní seskupení, na nichž žije nejméně 350 tisíc obyvatel“, avšak jejich vymezení je dáno jen **pro účely sledování a řízení kvality ovzduší** a především neodpovídají klasické definici aglomerace - aglomerace Praha a Brno jsou vymezeny jen v hranicích vlastního města, aglomerace Moravskoslezský kraj zase zasahuje celé území tohoto kraje.
- 2) Druhým případem je vymezení aglomerací **za účelem hodnocení a snižování hluku**, které již přesněji odpovídá obecnému pojetí aglomerace, neboť jsou definovány jako „urbanizované území městského charakteru s více než 100 tisíci bydlícími obyvateli, tvořené jednou nebo více obcemi s intenzivními ekonomickými, sociálními a územně technickými vazbami“. Samotné aglomerace jsou určeny a vymezeny přílohou vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 561/2006 Sb., na základě zmocnění daného § 81a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Tato vyhláška je rozděluje do dvou skupin: jednou jsou aglomerace Prahy, Ost-ravy a Brna, které obývá více než 250 tisíc obyvatel, druhou pak aglomerace se 100 až 250 tisíci obyvateli: Ústí nad Labem - Teplice (cca 180 tisíc obyvatel), Plzeň (cca 180 tisíc obyvatel), Liberec (cca 170 tisíc obyvatel), a Olomouc (cca 110 tisíc obyvatel).

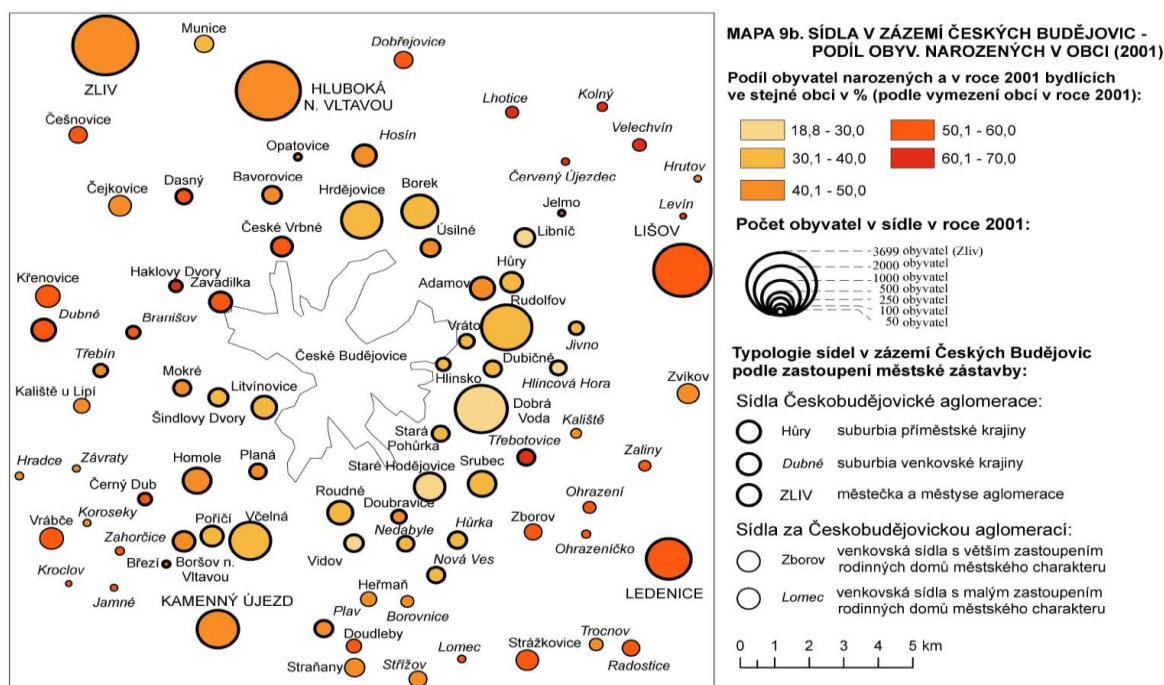
Ani v jednom z těchto dvou uvedených případů však aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou definována není. Oficiální vymezení aglomerace tedy chybí, nicméně můžeme evidovat případy, kdy z nejrůznějších studijních, ekonomických či marketingových důvodů je vymezeno území označované jako aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou. Jako příklad těchto pokusů lze uvést vymezení, které se objevuje v diplomové práci Jany Hajíčkové „OBYVATELSTVO ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (sociální a demografická prostorová struktura aglomerace)“ z roku 2009.

Autorka zde doslova uvádí:

„Českobudějovickou aglomeraci by bylo možné vymezit z mnoha hledisek (např. z hlediska charakteru zástavby, z hlediska dojíždění do zaměstnání, z hlediska spádu a intenzity dopravních vztahů, či z hlediska integrity infrastruktury).

Vymezení, které jsem použila v diplomové práci, jsem převzala z příspěvku Kubeš, Švec (2009). Řešené území v tomto příspěvku a tedy i v této diplomové práci opticky připomíná čtverec, který je ohraničen pěti městečky a městy Českobudějovické aglomerace (Zliv, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Ledenice a Kamenný Újezd). S Českými Budějovicemi je spojuje intenzivní dojížděkové vztahy a žijí v nich také českobudějovičtí suburbánní migranti. Řešené území zasahuje přibližně do vzdálenosti 5 – 10 km od okraje nynější městské zástavby Českých Budějovic. V rozích čtverce řešeného území se vyskytují také venkovská sídla s převažující zástavbou venkovských usedlostí. Tato sídla nejsou součástí Česko-budějovické aglomerace, avšak spadají do řešeného zázemí města České Budějovice. Českobudějovická aglomerace je uvnitř zmiňovaného čtverce vymezena prostřednictvím převažujícího městského charakteru zástavby. Zahrnuje výše uvedená městečka a města Českobudějovické aglomerace, suburbia příměstské a venkovské krajiny v okolí Českých Budějovic a samotné město České Budějovice.“

Grafické znázornění tohoto území je patrné z následujícího schématu, které je rovněž obsahem výše zmiňované diplomové práce:

Zdroj: Jana Hájíčková „OBYVATELSTVO ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (sociální a demografická prostorová struktura aglomerace)“ z roku 2009

Ze všech výše uvedených příkladů vyplývá fakt, že vymezení aglomerace je do značné míry závislé na účelu zájmu. Jiné vymezení se tedy objevuje v případě, kdy jsou posuzovány vlivy na životní prostředí a zdravotní rizika, jiné pak v okamžiku demografických a sociálních studií.

Pro účely plánování rozvoje v oblasti cestovního ruchu však dojdeme k tomu, že aglomeraci České Budějovice je nutné vymezit s ohledem na všechny existující vztahy, které v oblasti cestovního ruchu můžeme evidovat. Z tohoto důvodu jsme k aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou přiřa-

dili ne jenom město České Budějovice a jeho části, které má ve správě jako obec s rozšířenou působností, ale i město Hluboká nad Vltavou, které je zvláště v posledních letech s městem České Budějovice velice úzce provázané i díky projektu „Město a voda“. Od doby vybudování cyklo- a inline stezky č. 12 (KČT) mezi Českými Budějovicemi a Hlubokou nad Vltavou v roce 1997 se město Hluboká nad Vltavou a hlavně jeho sportovně relaxační příměstská oblast v jihovýchodní části města (všesportovní areál, golfové hřiště, adrenalin park atd.) staly velice populárním cílem pro občany Českých Budějovic všech věkových kategorií, rodiny s dětmi nevyjímaje. K tomu je potřeba uvést také propojení měst České Budějovice a Hluboká nad Vltavou splavněním řeky Vltavy v r. 2010 o délce úseku téměř 9km, čím se otevřela nabídka dalších zajímavých volnočasových aktivit jak pro obyvatele obou měst, tak i turistických cílů pro turisty. Z hlediska cestovního ruchu se jeví spojení měst České Budějovice a Hluboká nad Vltavou významné hlavně s ohledem na popularitu a návštěvnost zámku Hluboká nad Vltavou, který se pravidelně umísťuje na předních místech nejnavštěvovanějších hradů a zámků v ČR. Dalo by se říct, že turista, který přicestuje do Českých Budějovic, téměř jistě navštíví i zámek Hluboká.

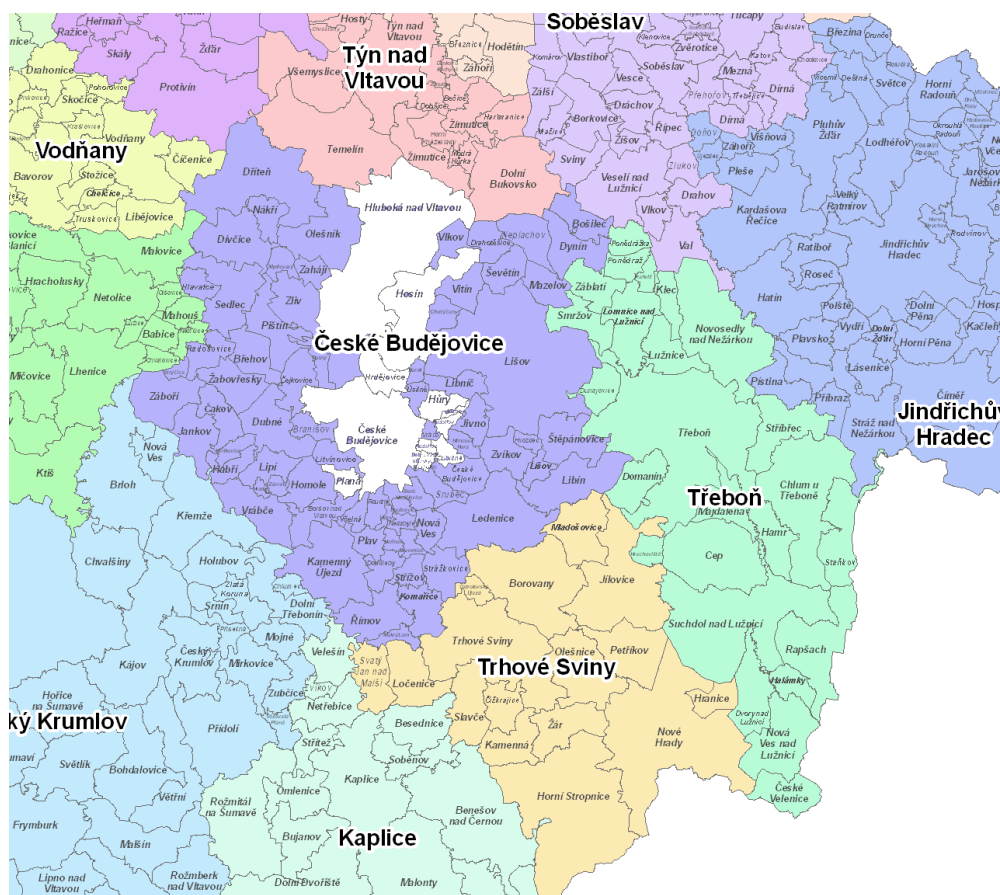
Destinace ORP České Budějovice se nachází v jihozápadní části Jihočeského kraje. Sousedí se správními obvody Třeboň, Trhové Sviny, Kaplice, Český Krumlov, Prachatice, Vodňany, Písek a Týn nad Vltavou. Správní obvod je největším obvodem v Jihočeském kraji, a tak jak v rozloze (92 377 tis. ha), tak v počtu obyvatel (158 504). Člení se na 79 obcí, z nichž České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Lišov, Rudolfov a Zliv mají statut města a jsou sídlem pověřeného obecního úřadu.

Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou se nachází v centrální, až severní části ORP České Budějovice (Obr. 1). Kromě dvou výše zmiňovaných měst jsme k aglomeraci přiřadili i následující obce (a jejich katastry), které podle našeho názoru významně souvisí s městským cestovním ruchem, anebo jeho rozvojem, na daném území: Adamov, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Dubičné, Hosín, Hrdějovice, Hůry, Planá, Rudolfov (Obr. 2). Kromě toho jsou tyto obce propojeny s městem České Budějovice i systémem městské hromadné dopravy, co významně zvyšuje jejich turistický potenciál. Celková výměra území přiřazeného do aglomerace je 20 187 ha, co je téměř 22% území ORP České Budějovice. Přehled obcí, a jejich záhlavní charakteristiky uvádí Tab. 1.

Obrázek 7.1 Poloha destinace ORP České Budějovice v rámci České republiky

Obrázek 7.2 Vymezení aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou (bílou barvou) vrámci ORP České Budějovice (fialová barva).

Tabulka 7.1 Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou – základní údaje

Název	Výměra /ha	Počet oby- vatel	Hustota obyva- tel/km2	Počet kat. území	Katastrální území	Statut
České Bu- dějovice	5560	93 620	1684	11	Haklovy Dvory, České Vrbné, České Budějovi- ce 1, České Budějovice 2, České Budějovi- ce 3, České Bu- dějovice 4, Čes- ké Budějovice 5, České Budějovice 6, České Budějovi- ce 7, Třebotovi- ce, Kaliště u Českých Budě- jovic	Statutární město

Rudolfov						
Hůry	534	529	99	1	Hůry	Obec
Adamov	103	654	634	1	Adamov u Českých Budějovic	obec
Dubičné	326	350	107	1	Dubičné	obec
Dobrá Voda u Českých Budějovic	155	2536	1636	1	Dobrá Voda u Českých Budějovic	obec
Planá	418	269	65	1	Planá u Českých Budějovic	obec
Hrdějovice	882	1575	179	1	Hrdějovice	obec
Hluboká nad Vltavou	9112	4935	54	10	Bavorovice, Hluboká nad Vltavou, Hroznějovice, Jaroslavice u Kostelce, Jeznice, Kostelec, Líšnice u Kostelce, Muniče, Poněšice, Purkarec	město
Hosín	3097	822	27	2	Hosín, Dobřežovice u Hosína	obec

Zdroj: ČSÚ, k 31.12.2011

7.1.2. Vymezení destinace

Vymezení destinace z hlediska historického kontextu

Destinace České Budějovice je historicky orientována na rybníkářství a zemědělství, při současné tvorbě kulturní krajiny, stejně jako u sousedního Třebońska. Teprve později bylo toto území doplněno hospodářskou těžbou dřeva a těžbou nerostných surovin. Převážná část území Budějovické pánve bývala bažinná a zavodněná. Technickými úpravami a vysušováním vznikaly vodní plochy rybníků a louky a pole, které nabývaly významu hospodářského. Hospodářské činnosti byly mimo rybochovné orientovány na chov dobytka a později na prosperující potravinářské odvětví. Do vhodných ploch byly zasazovány jednotlivé osady a vesnice.

Osídlení je doloženo keltské, které bylo vystřídáno osídlením slovanským a germánským. Soustavné osidlování území začalo ve 13. století. Významné je od této doby zejména rybníkářství. V oblasti Českobudějovické a Třeboňské pánve se začaly zakládat rybníky za vlády Jana Lucemburského a následně i za Karla IV., kdy vznikl nejstarší jihočeský rybník Dvořiště. Největší rozmach prožilo rybníkářství mezi 15. a 16. stoletím, kdy se do zakládání významnou měrou zapojil šlechtický rod Rožmberků. Během jejich patronace se začíná vytvářet důmyslná soustava, která propojuje rybníky a přivádí vodu z okolních řek..

Druhým největším rybníkem v jižních Čechách je Bezdrev u Hluboké nad Vltavou. Byl vybudován na Netolickém potoce v prostoru mezi dnešními silnicemi spojující České Budějovice s Vodňanami a s Hlubokou nad Vltavou, v sousedství zámku Ohrada. Dalšími velkými rybníky jsou

Dehtář, Dvořiště, Záblatý, Volešek, Starý Vrbenský, Vhlavský, apod.. Na rozdíl od jiných velkých jihočeských rybníků byl Bezdrev vybudován před rokem 1490 proslulým stavitelem rybníků z Pardubicka, Vilémem z Pernštejna. V 17. a 18. století jsou některé rybníky zaváženy a vysušeny.

Velmi se na tom projevila jedna z Josefínských reforem, kdy se zvýhodnila cena pšenice a tak plocha rybníků ustupuje jejímu pěstování. Počátkem 19. století bylo v jižních Čechách vysušeno 5 velkých a 12 malých rybníků. Ve 20. století se počet rybníků ustálil a místy došlo i k jejich navýšení. V současnosti je hlavní úsilí vynakládáno na odbahnění rybníčních soustav a na zpevnění hrází, které byly během velkých povodní, zejména v roce 2002, poničeny.

Během 13. a 14. století byl systém osídlení prvotně stabilizován a jihočeská oblast vytvořila řadu významných církevních staveb s významnými mobiliáři, které jsou postupně chráněny v galeriích (gotické madony a deskové oltáře).

Vývoj území byl narušen během husitských válek a v době pobělohorské, kdy došlo k rozvrácení řady sídel v území válečnými událostmi. V 17. a 18. století dochází k úpadku oblasti, díky válečným letům. Během třicátých let 17. století se díky bojům ve středních a severních Čechách staly Budějovice dočasně hlavním městem, do kterého se přesunuly některé důležité úřady z Prahy. České Budějovice se v této době také zbavily konkurenta v oblasti – města Rudolfova - ale v roce 1641 bylo město Budějovice ze dvou třetin vypáleno.

Rozmach území nastává s hospodářským vzestupem rodu Schwarzenbergů. Řada neprosperujících malých sídel přechází pod jejich správu a postupně se hospodářsky vzmáhají. Jsou zakládány lesy a budují se cesty a kanály.

Město České Budějovice, je metropolí jižních Čech a v kraji nemají konkurenta. Nacházejí se na soutoku řek Malše a Vltavy. Historie města České Budějovice je bohatá a charakteristická tím, že po celá staletí zachovávaly svou věrnost panovníkovi. Největší hodnotou Českých Budějovic je jejich historické jádro s množstvím cenných církevních i světských staveb, s gotickými, renesančními a hlavně pak barokními domy, s unikátně zachovaným podloubím. Centrum je městskou památkovou rezervací. České Budějovice založil kolem roku 1265 král Přemysl Otakar II. a to se pak stalo na dlouhá staletí oporou královské moci v oblasti. Historické jádro je dodnes dokladem vyspělého urbanismu v době svého vzniku. Naráz bylo vyměřeno celé městiště, ze dvou stran chráněné Vltavou a Malší, s pravidelnou sítí širokých ulic kolem čtvercového náměstí, a určeným místem pro dominikánský klášter s kostelem, který byl založen zároveň s městem. Ve 14. století se Budějovice, jak bylo město nazýváno, staly důležitým střediskem řemesel a obchodu v jižních Čechách a předstihly ostatní města v regionu. Králové Václav II. a Karel IV. obdařili město řadou výsad a dopomohli tak jeho dalšímu rychlému rozvoji. Rozmach města ovlivnila i těžba stříbra za Rudolfa II., kdy také vznikl a zmohutněl jediný konkurent – Rudolfov.

Těžba nerostů, která je vždy hnacím motorem, ale i přechodným jevem v každém území, vznikala a zanikala podle hospodářsko politické situace. Významné bylo dolování stříbra a rozvoj **Rudolfova**. Po rozvrácení Rudolfova i vyčerpání ložisek stříbra byly suroviny nahrazeny jinými, zejména kamelem, šterkopísky, grafitem, cihlářskými hlínami, křemencem a později např. lignitem nebo vltavíný. Význam těžby grafitu vzrostl v 18. století. V roce 1802 žádal pražský purkrabí o vzorky tuhy, kterou tehdy dobývali sedláci nehornickou metodou. Pro zájem obchodníků i státní správy byla roku 1811 tuha vyhlášena za vyhrazenou nerostnou surovinu a její těžba se musela řídit báňským zákonem. Grafitové doly byly otevřeny Schwarzenberky roku 1812. Tuhy se používalo k výrobě tužek ve Zlaté Koruně a v Českých Budějovicích, později ji proslavil rod Hardtmuthových.

V době rozmachu vědy a techniky, počátkem 19. století, reprezentovalo českou technickou vyspělost ojedinělé dílo mezinárodního významu - koněspřežní železnice, vedoucí z Českých Budějovic do Lince. Roku 1807 byl pověřen F. J. Gerstner, aby přešetřil možnost spojení Vltavy s Dunajem pomocí kanálu. Ten navrhl vybudování železnice. Stavba, jejímž vedením byl pověřen jeho syn F. A. Gerstner, byla vybudována v letech 1825 – 1827. Pravidelná přeprava zboží byla zahájena v roce 1832. Doprava osob byla na trati zavedena až dodatečně. Po nástupu parních lokomotiv byla téměř celá česká část využívána pro parní železnici.

V 19. století se stabilizuje a dále rozvíjí celý systém osídlení, je budována Hluboká nad Vltavou, zejména zámek (1840 – 1870) a další doprovodné stavby, včetně úpravy krajiny dle zásad klasicismu a posléze romantismu, kdy vznikaly také v krajině i v obcích stavby v duchu novogotického stylu, zejména sakrální. Během 19. století byly v regionu významné proudy emancipace českého obyvatelstva a vznik řady kulturních a společenských institucí i průmyslových podniků, podpořené budováním dopravní infrastrukturou železnice i silnic.

Vzestup centra regionu Českých Budějovic nastal na počátku 20. století po přesídlení státní správy z Písku a Tábora. Během první poloviny 20. století byly zaváděny další technické vymoženosti – elektrické trakce, tramvaj a posléze trolejbus v Českých Budějovicích, letiště bylo založeno v roce 1932, s vojenským letectvem od roku 1937. V Českých Budějovicích se rozvíjely významné hospodářské podniky (pivovary a ostatní potravinářská odvětví, strojírenské a další výrobní podniky), železnice a další navazující činnosti, došlo k územnímu rozvoji centra regionu i větších měst a obcí. Hospodářský vývoj byl přerušen jak první, tak druhou světovou válkou. Poválečný vývoj (1945-1965) byl ve znamení socialismu a kolektivizace venkova, byly zpřetrhány vlastnické vztahy, po válce bylo odsunuto německé obyvatelstvo, i když ne tak početně zastoupené jako v jiných regionech. V území byla umístěna linka na chemickou úpravnu uranu, na jejíž ploše se dnes nachází největší ekologická zátěž státu.

Město Hluboká nad Vltavou se prvně připomíná v r. 1378 (Markt Podhrad) jako sídlo v podhradí někdejšího královského hradu Froburg, zbudovaného ve 13. století. Německý název hradu pochází od středohornoněmeckého slova vrô, tj. „pán“ (blízce příbuzné je moderní slovo Frau) a znamenal tedy „Pánův hrad“ či „Hrad Páně“. Kolem let 1660-1670 se tehdy zvaný Frauenberg stal majetkem rodu Schwarzenbergů.

Od počátků byl hrad zván též česky Hluboká, snad pro někdejší hluboký les či vyvýšenou polohu. Městečko pod ním neslo po staletí prostý název Podhradí, který byl teprve v roce 1885 úředně změněn na Hluboká a od roku 1924 rozšířen přívlastkem do nynější podoby. Městem se Hluboká nad Vltavou stala 4. října 1907, kdy byla z městyse povýšena dekretem císaře Františka Josefa I.

Ve 13. století stál v místech dnešního zámku raně gotický hrad, opora královské moci na jihu Čech. Přirozenou ochranu mu poskytovaly strmé srázy na západní, jižní a východní straně a ve skále vytesaný příkop na severu, kde se tyčila válcová věž. Po smrti Přemysla Otakara II. ovládli Hlubokou Vítkovci, avšak již v roce 1290 ji po obléhání získal král Václav II. Jan Lucemburský hrad zastavil, za Karla IV. opět patřil koruně. Později se zástavním držitelem stal Vilém z Pernštejna, který na hlubockém panství zakládal rybníky, v roce 1561 tu žili páni z Hradce. Za Adama z Hradce přestavěl v 80. letech 16. století Baltazar Maggi z Arogna hrad na renesanční zámek. Po Bílé hoře připadl jako konfiskát Baltazaru Marradasovi. V letech 1721-1728 Schwarzenberkové, jimž Hluboká patřila od roku 1661, přestavěli zámek barokně podle návrhu P. I. Bayera a A. E. Martinelliho. Pronikavou změnu přinesla romantická přestavba z let 1841-1871 ve stylu anglické windsorské gotiky. Projektoval ji arch. Fr. Beer, od roku 1861 v práci pokračoval F. D. Deworetzký.

Po Českých Budějovicích je Hluboká nad Vltavou největší obec s nejrozsáhlejším územím. K městu patří 10 katastrálních území (viz. Tab. 1.). Vlastní místní část Hluboká nad Vltavou se rozkládá pod zámeckým vrchem v místech, kde řeka Vltava opouští rovinatou Českobudějovickou pánev a začíná si razit cestu Tábořskou pahorkatinou. Jádrem města (někdejší podhradí) je situováno na levém vltavském břehu. Do nynější podoby se tento sídelní útvar rozrostl spojením Hluboké, Podskalí, Hamrů, Ohrady a pravobřežního Zámostí. Zastavěné území lemují vodní plochy rybníků. Prostor kolem řeky a Podskalí je věnováno prstenci sportovních a rekreačních zařízení a sportovních areálů (restaurace, tábořiště, koupaliště, golfové hřiště, zimní stadion, softball, baseball) jež vrcholí areálem zámku Ohrada a oblast kolem nádraží. Pravostranná část sídla je tvořena blokovým uspořádáním s bloky pro bydlení a s provozovnami v prostoru meandru Vltavy. Obec po obou stranách Vltavy, která je v současné době kanalizována dvěma vodními díly, z nichž nejvýznamnější je vodní nádrž Hněvkovice. Vodní dílo je primárně vybudováno jako zdroj technologické vody pro elektrárnu Temelín. Dále je využíváno k energetickým a rekreačním účelům, vodním sportům a sportovnímu rybolovu.

Město Rudolfov se nachází asi 5 km severovýchodně od centra Č. Budějovic v nadmořské výšce 480 m n.m., na úbočí Lišovského prahu, oddělujícího od sebe Budějovickou a Třeboňskou pánev. Vzhledem k těsné blízkosti Českých Budějovic je Rudolfov napojen na síť MHD tohoto krajského města. V minulosti ležel na hlavním silničním tahu na Brno, po vybudování obchvatu od Českých Budějovic mezi Hůrami a Libníčím směrem na Lišov ho lze nyní objet ze severní strany. Neleží na žádné železniční trati. Ve městě působí četné společenské a sportovní organizace a spolky. Je zde malé muzeum hornictví, každoročně se první sobotu v měsíci červnu pořádají historické "Hornické slavnosti", konají se i další kulturní akce. Ve městě je základní občanská vybavenost, což spolu s malou vzdáleností (6 km) od Českých Budějovic a propojením městskou hromadnou dopravou a celkovým rekreačním charakterem oblasti bez průmyslu dává předpoklady k rozvoji další bytové výstavby ve městě i okolí. Pro svou ideální vyvýšenou polohu a nádherný výhled do kraje je vyhledávaným místem pro bydlení.

Kayser Rudolffstadt (posléze pouze Rudolfov) vznikl roku 1585 z obce Velké Hory na základě výsadní listiny, kterou jí udělil Rudolf II. V ní bylo vsi udělen status hornického městečka s rozsáhlými privilegii. Město s převládajícím počtem reformačních věřících bylo centrem hornického života (v okolí se nacházely významné stříbrné doly), který se slibně rozvíjel až do roku 1600, a postupně se stalo nebezpečným konkurentem katolických Českých Budějovic. To se nezměnilo ani po roce 1610, když těžba pomalu začínala upadat pro vyčerpání dolů. Konec Rudolfova jako významného města a soupeře Budějovic přišel s Českým stavovským povstáním. V něm zůstaly Budějovice věrné císaři a katolické církvi, zatímco Rudolfov se k povstání připojil. Když pak v roce 1619 táhla skrz jižní Čechy císařská vojska, byl rudolfov císařskými vojsky vypálen a srovnán se zemí. V roce 1620 Ferdinand II. torzu města privilegia odebral. Do své původní podoby a slávy se již Rudolfov nikdy nevrátil. Částečně obnoveno bylo město již v 17. století, určitý výraznější rozkvet pak prodělalo v 19. století.

Z dalších obcí, zařazených do aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou zasluhují detailnější popis tyto obce:

Obce **Hůry a Adamov** jsou součástí širší aglomerace **Rudolfov – Hůry**, leží na urbanistické ose České Budějovice – Rudolfov, v severním segmentu, má přímé napojení na mimoúrovňovou křižovatku na silnici I/34. Obec Adamov se od ostatních obcí odlišuje svým urbanistickým charakterem a sevřeností a hustotou zástavby. Obě obce mají za sebou bohatou historii hornického města, která je spojena

s historií hornictví na Rudolfově a je ještě i dnes patrná ve formě hornické naučné stezky Rudolfovem a prezentována v hornickém muzeu v Rudolfově.

Adamov byl založen v letech 1547-1550 pod názvem Ungnodovské Hory (Perkstadt Adamstadt, Adamstadl, Malé Hory) při dolech na stříbro a olovnatou rudu jako součást panství Hluboké nad Vltavou. První písemná zpráva pochází z roku 1601. Patří do Rudolfovského rudného revíru, mezi Velechvínem a Vidovem. Parcely nemají žádnou vazbu na zemědělskou půdu, protože obyvatelé Adamova v podstatě nikdy žádnou půdu nevlastnili - byli to horníci a později živnostníci a zaměstnanci převážně českobudějovických podniků. Největší rozkvět města byl v letech 1550 – 1600, po roce 1619 úpadek města. Celá tato miniaglomerace (Rudolfov, Adamov Hůry) na i díky blízké vzdálenosti od města České Budějovice, její napojení městskou autobusovou dopravou na centrum města velký turistický potenciál.

Adamov byl od roku 1850 začleněn pod obec Hůry a druhá polovina 19. století přinesla počestění dosud převážně německojazyčného sídla. V roce 1919 si Adamov podal žádost o odloučení od Hůr, čemuž bylo vyhověno roku 1922, samostatná obec však již neměla status města. Za nacistické okupace byl v letech 1943 až 1945 Adamov na čas přičleněn k Rudolfovu, poté znovu samostatný až do nového spojení s Rudolfovem na přelomu let 1975 a 1976. Nejnověji se Adamov osamostatnil roku 1990. Obec Hůry je obcí převážně rezidenčního typu, navazující na obec Adamov.

Dobrá Voda u Českých Budějovic leží několik málo kilometrů na východ od jihočeské metropole a vytváří výraznou urbanistickou a duchovní dominantu ORP. Obec Dobrá Voda, s charakterem městyse a s vlastní vybaveností se nachází pod výraznou krajinnou hranou. Sám název Dobrá Voda říká, že historie tohoto původně poutního místa se odvíjí od pramene léčivé vody, spojené s lázněmi, která sice pozbyla před několika desetiletími svých léčivých účinků, ale dodnes stále vyvěrá. Význam vsi, coby střediska lázeňství postupem času upadal, Dobrá Voda se však stala oblíbeným výletním místem pro českobudějovické měšťany, někteří zámožnější si ve zdejším příjemném prostředí počátkem 20. století nechali postavit vily. Obec, v 19. věku ještě převážně německá, se na přelomu století přílivem nových obyvatel rychle počesťovala. Urbanistická struktura je dnes prorostlá s městem České Budějovice. Nejvýraznější je akropole s kostelem, která je do svého okolí pečlivě vkomponovaná. Byla vytvořena nejvýznamnějším architektem českého baroka Kiliánem Ignácem Dietzenhoferem v letech 1733-1738, vyzdobená freskami Václava Vavřince Reinera. V obci jsou hřiště, obchody, ubytovací zařízení, domov důchodců, základní škola, mateřská škola, pošta, moštárna, knihovna.

Vymezení destinace z hlediska infrastruktury, ekonomických vazeb a demografie

Po roce 1989 byly postupně likvidovány deficity v technické infrastruktuře. Byly dokončeny systémy zásobování vodou a odkanalizování obcí (u větších sídel) a v ORP proběhla plošná plynofikace. Od sedmdesátých let je sledován systém dopravy, z něhož jsou realizovány zejména silniční tahy a přeložky.

V menších obcích je stále zaměstnanost orientována na primární sektor, na pracovní příležitosti v zemědělství, lesnictví a rybníkářství. Nejsou zde umísťovány pracovní příležitosti ani v sekundě, natož v terciéru. Služby a vybavenost zaměstnávají minimum obyvatel malých a středně velkých obcí. Nezaměstnanost v území ORP však nepřevyšuje republikový průměr. Velikostí a strukturou pracovních příležitostí hraje rozhodující roli v regionu samotné město České Budějovice.

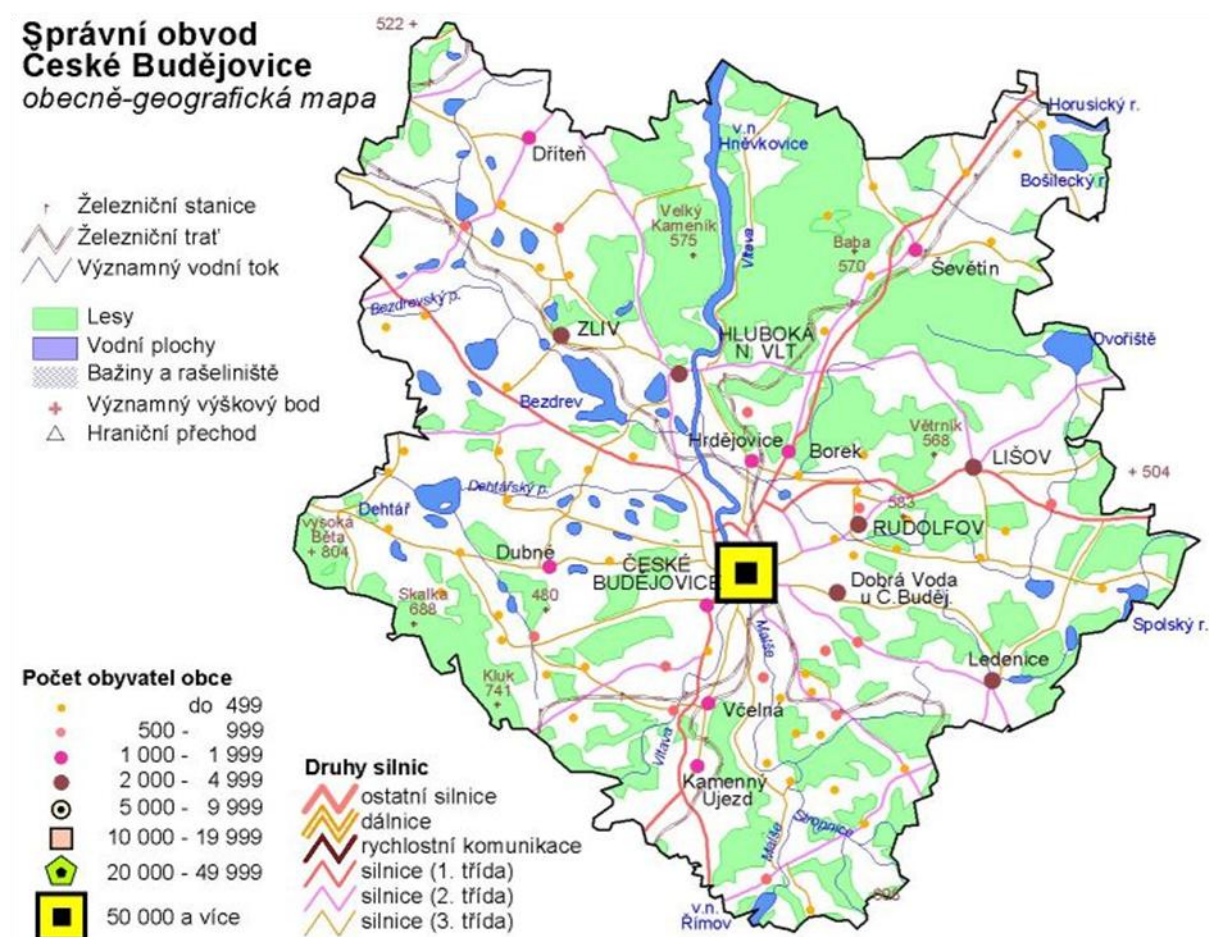
Urbanizační vývoj postupuje za posledních dvacet let z centra do okolní krajiny, do území malých obcí, které nejsou na takové zbytnění připraveny. Jednoznačně se v území ORP artikuluje osa Kamenný Újezd - Boršov nad Vltavou – Včelná - Roudné – České Budějovice – Borek – Hluboká nad Vltavou doplněná osou Srubec - Dobrá Voda – Vráto – Rudolfov. Ostatní území ORP lze považovat za stabilizované.

Urbanistická struktura obcí ORP České Budějovice je z leteckých snímků charakteristická uspořádáním a objemy dlouhých statků a usedlostí. Návesní plochy jsou poměrně neměnné a struktura fondů vykazuje dlouhodobou zachovalost. Většina obcí je rozvíjena kolem jednoho centrálního prostoru, většinou kolmo na něj, velmi často jako okrouhlíce. Původní struktura není tak často vymazána nebo deformována jako u sídel ostatních krajů republiky. Nové části obcí vznikají na okraji a nepřorůstají do původní struktury, což je pozitivní jev. Otázkou je další využití historických fondů a jejich následná údržba, natož celých obcí či regionu. Další otázkou pro urbanismus je formování nových částí sídel v dotyku s jejich historicky ucelenými částmi. Individuální parcelace s objemem domů v těžišti pozemku, s nevyvinutými cestami, osami a průhledy je neudržitelná, protože **struktura ploch v krajině s historickou strukturou sídel dnes vytvářejí genius loci ORP České Budějovice.**

Vzhledem k velikosti celého území je dostupnost Českých Budějovic u řady obcí problematická, jedná se o cca třetinu obcí na okrajích správního území ORP, což se však týká jen cca 4% obyvatel (Obr. 7. 3).

V současné době není správní obvod ORP České Budějovice napojen na síť dálnic a rychlostních silnic. Vážným dopravním problémem je absence napojení na síť dálnic a rychlostních silnic. Výhledově zajistí toto napojení dálnice D3, ze které je zatím vybudován jen malý úsek u Tábora. I na silnicích I. a II. třídy je navrhována řada obchvatů a jiných řešení, které zlepší zatím často nevyhovující stav těchto komunikací. Na železnici má připojení cca pětina obcí, což kladně ovlivňuje dopravní dostupnost velké části území. Železniční napojení Českých Budějovic a celého správního obvodu bude dále výrazně zlepšeno vybudováním IV. transitzního železničního koridoru (Rozbor Udržitelného Rozvoje Území ORP České Budějovice svazek A 2012).

Obrázek 7.3 Geografická mapa destinace s vyznačenou infrastrukturou silnic a železnic

Z hlediska **sociodemografických podmínek** je situace ve správním obvodu ORP České Budějovice velmi dobrá. V cca 81% obcí dlouhodobě roste počet obyvatel. V Českých Budějovicích však počet obyvatel dlouhodobě klesá. Nadpoloviční část obcí má dobrou věkovou strukturu. U krajského města je možné pozorovat dlouhodobý nárůst relativního počtu seniorů a stejně tak nárůst relativního počtu dětí. Růst počtu starších lidí je však signálem k rozšíření služeb seniorům, především výstavbou a zřizováním různých forem penzionů a domovů důstojného stáří.

V demografické řadě posledních sta let vidíme však u okrajově umístěných obcí vůči centru regionu pouze přibližování k původnímu počtu obyvatel nebo dokonce jejich úbytek. Demografický potenciál některých aglomerovaných obcí k jádru České Budějovice je velmi nízký. Proto je možné, že rozvoj ORP České Budějovice bude potřebovat dotaci nových obyvatel z jiných celků nebo i ze zahraničí. Kapacita zdrojů i infrastruktury území ORP je zatím dostatečná a na rozdíl např. od Středočeského kraje není území na hranici svých kapacit.

Správní obvod ORP České Budějovice se z hlediska rozvoje bydlení vyznačuje typickými vlastnostmi zázemí velkého města, kdy dochází k úbytku obyvatel v jádrovém sídle a kdy se obytná výstavba rozvíjí především formou rodinných domů v menších sídlech s příznivým životním prostředím a s dobrou dostupností jádrového města.

Vymezení destinace z hlediska přírody, krajiny a památek

Správní území ORP České Budějovice je typické harmonickou krajinu, modelovanou dlouholetou hospodářskou činností a množstvím kulturních hodnot vytvořených lidskou činností, ve kterém můžeme nalézt památky zapsané do Seznamu světového a kulturního dědictví lidstva UNESCO, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace a zóny, krajinné památkové zóny a území s archeologickými nálezy jako doklady kulturního a historického vývoje a osídlení kraje.

Destinaci České Budějovice lze podle **charakteru krajiny** rozdělit na dva celky – celek Budějovické pánve s bohatou strukturou vodních ploch, jež mají význam krajinného prvku spolu s významem ekologickým a podávají dodnes doklad historického vývoje tamní krajiny. Tento charakter zahrnuje východní a západní část území, včetně města České Budějovice. Území na východě pozvolna přechází přes Lišovský práh do prostoru Třeboňské pánve. Druhým charakterem je pahorkatý terén podél údolí vodních toků, zejména Vltavy, Malše a jejich přítoků. Charakteristický je lesní pokryv krajiny s hlubokými údolími těchto vodních toků, jež vtékají do rovinatého terénu Českobudějovické pánve. Tento charakter se vyskytuje na jihu a severu území (Prachatická vrchovina a Táborská pahorkatina). V území je řada významných maloplošných chráněných území, zejména mokřin a blat. Pokud se týká hydrogeografické polohy aglomerace, hlavními vodními toky v tomto území jsou řeky Vltava a Malše, přičemž město České Budějovice leží přímo na jejich soutoku. Tyto dvě řeky, spolu s Mlýnskou stokou a slepým ramenem Malše, dávají Českým Budějovicím ráz města spojeného s vodním prostředím. V blízkosti Českých Budějovic se také nacházejí, pro jihočeskou krajinu tolik typické, rybníky, které v oblasti Českého Vrbného tvoří chráněné území, a to kategorie přírodní rezervace.

Do správního obvodu ORP České Budějovice zasahují CHKO Blanský les na jihozápadě a CHKO Třeboňsko na východě území, centrum území však přímo neovlivňují. V obou CHKO se nacházejí evropsky významné lokality NATURA 2000, které jsou vymezeny i na dalších místech ve správním obvodu ORP. Nejvýznamnější z nich se nachází v lesích severně od města Hluboká nad Vltavou – Hlubocké obory včetně rozsáhlé ptačí oblasti.

Ochrana památek je ve správním obvodu ORP České Budějovice reprezentována především městskou památkovou zónou v Českých Budějovicích a vesnickou památkovou zónou v Holašovicích, zapsanou do seznamu kulturního dědictví lidstva UNESCO. Charakteristické pro oblast ORP je tzv. selské baroko s centrem Blat.. Některé z významných vesnic selského baroka je možné najít i přímo na území, anebo v těsné blízkosti území aglomerac. Jsou to venkovské památkové rezervace a zóny, Bavorovice, , Opatovice, Rožnov,.

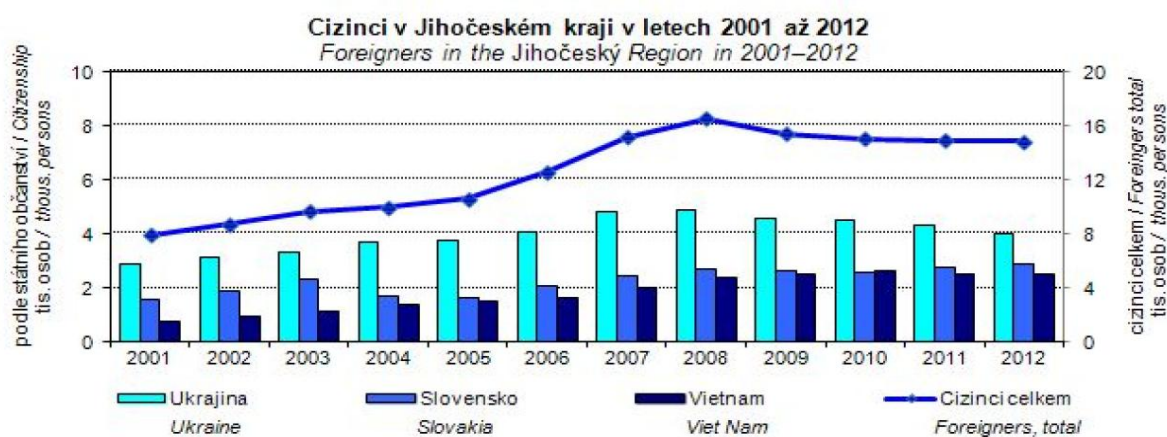
Všechny památkové zóny spolu s městskými památkovými zónami měst České Budějovice a Hluboká nad Vltavou vytvářejí podmínky pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu. Z hlediska ochrany přírody a památek je možno zařadit správní obvod ORP České Budějovice mezi lepší polovinu v Jihočeském kraji.

I přes nesporně dobré podmínky přírodní i civilizační není rekreace a turistický ruch příliš v okolí Českých Budějovic rozvinuta. Jen cca 8% obcí má vysoký turistický a rekreační potenciál, ten je navíc koncentrován do větších měst, jako jsou samotné České Budějovice nebo Hluboká nad Vltavou. Nejsou zde výrazně zastoupena chráněná území přírody, rekreačně atraktivní přírodní území naleznete především severně od Hluboké nad Vltavou podél toku Vltavy ve směru k údolní nádrži Orlík a ve směru jižním..

7.1.3. Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti

Přírodní prostředí Jihočeského kraje s vysokou lesnatostí, vodními plochami a velkým počtem kulturních památek (téměř 6. tis. objektů) je využíváno k návštěvám a rekreaci občany z celé ČR a v hojně míře i zahraničními turisty (Obr. 7. 4). V letním období se jedná zejména o oblast Lipna, Orlíku, jihočeských rybníků, ale také Šumavy, v zimě pak šumavská lyžařská střediska Zadov a Kramolín.

Obrázek 7.4 Návštěvnost jihočeského kraje cizinci různých národností v letech 2001-2012

Zdroj: ČSÚ

Českobudějovicko má nabídku pamětihodností a podél vodních ploch i vodních toků je významná četnost výstavby rekreačních zařízení a chat. Region je známý vltavskou vodáckou cestou. Infrastruktura cestovního ruchu a rekreace dosud není na dostatečném kvalitativním stupni, zejména v obcích mimo centra (České Budějovice, Hluboká nad Vltavou).

Podle CzechTourism (Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch –souhrnná etapová zpráva, zima 2013, Czech Tourism), nejvíce návštěvníků Jihočeského kraje přijíždí ze vzdálenosti nad 100 km (41 %), 4/5 návštěvníků volí jako způsob dopravy auto. Více jak polovina návštěvníků přijíždí s partnery nebo s přáteli, od r. 2012 ubylo návštěvníků přijíždějících s většími dětmi. Obvykle se jedná o jednodenní pobyty (54 %) – od r. 2012 jich však stejně jako dlouhých pobytů ubylo a návštěvníci často přijíždí na 1 – 2 noci (např. na víkend). Pokud se v regionu ubytují, převažuje ubytování v soukromí (chata, u známých). Více jsou však v poslední době využívány hotely, naopak méně penziony. Oproti r. 2012, v r. 2013 mírně přibýlo návštěvníků využívajících stravovací kapacity (alespoň občas se v restauraci stravují 4/5 turistů) a také denní útraty návštěvníků jsou oproti r. 2012 vyšší (nejčastější ale stále zůstává částka 201 – 500 Kč).

Hlavní důvody pro návštěvu regionu jsou relaxace, návštěva přátel/příbuzných a poznání. Nejlákavější aktivitou v regionu zůstává poznávací turistika. Do Jižních Čech obvykle návštěvníci jezdí opakovaně (byli zde již více než třikrát), v r. 2013 však do regionu zavítalo i více prvnávštěvníků než v r. 2012 (12 %). 81 % turistů uvažuje o opakované návštěvě.

Spokojenost s regionem je stále velmi vysoká. Všechny sledované oblasti byly hodnoceny dobře, meziročně (2012-2013) však došlo v řadě oblastí ke zhoršení hodnocení. Největší důležitost pro návštěvníky představují ubytovací služby, jejichž úroveň je třeba udržet. Nejlepší hodnocení získala dostupnost stravovacích zařízení, dále pak místní orientační značení a přátelskost místních lidí k návštěvníkům. Největší výhrady měli návštěvníci k dopravní infrastruktuře (např. nedostatku parkování).

Dá se očekávat, že výsledky výzkumu pro Jihočeský kraj budou mít podobné trendy i pro ORP České Budějovice-Hluboká nad Vltavou.

Na strategii rozvoje cestovního ruchu v destinaci, která je územně totožná s územím ORP České Budějovice, lze pohlížet dvěma způsoby, které se od sebe budou lišit podle toho, na jaké konkrétní území bude mít tato strategie převažující vliv. První pohled bude úzce spojen především s územím aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou. Druhý pohled pak má logicky vazbu především na území všech dalších měst a obcí v ORP České Budějovice, které mají ráz spíše venkovský.

Zásadním faktorem, který charakterizuje toto dělení je především míra dopadu cestovního ruchu na jedno či druhé území. Jinými slovy lze říci, že existují aktivity v cestovním ruchu, u kterých převažuje dopad na jádrové město, tedy České Budějovice a Hluboká nad Vltavou a na straně druhé existují aktivity, jejichž dopad je primárně patrný v okolních obcích a městech.

Strategie pro cestovní ruch v rámci aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou je proto zaměřena na rozvoj takových aktivit, akcí a služeb, které jsou podstatné pro obě města a přináší jim převažující efekt. Strategie rozvoje cestovního ruchu jako volitelného tématu v rámci ORP České Budějovice pak bude zacílena na rozvoj aktivit, akcí a služeb, které se ve výsledku projeví v převážně venkovských městech a obcích okolo samotné metropole Českých Budějovic.

V této kapitole se proto soustředíme na charakteristiku cestovního ruchu realizovaného především na území aglomerace Českých Budějovic-Hluboké nad Vltavou, jak byla definována v předchozích oddílech. Zásadním zdrojem je Strategie rozvoje cestovního ruchu města České Budějovice, která byla zpracována v roce 2008, ve které bylo mimo jiné uvedeno i hodnocení významu cestovního ruchu pro České Budějovice. Dalším zdrojem, který byl použit především pro aktualizaci primárních dat, byla publikace Rozbor Udržitelného Rozvoje Území_ORP_České Budějovice svazek_A a B_2012.

Význam cestovního ruchu pro České Budějovice

Pozici města na mapě cestovního ruchu lze odvodit také z průzkumu uvedeného ve výše uvedené strategii. Podle více než dvou třetin (68 % odpovědí) nabízí město dostatečné možnosti pro rozvoj cestovního ruchu, o něco menší podíl (57 %) dotázaných považuje město za jedno z turisticky nejvyhledávanějších v České republice a více než polovina (53 %) považuje město České Budějovice za jedno z nejvyhledávanějších míst v jižních Čechách.

Jiný pohled na roli cestovního ruchu poskytují někteří respondenti, neboť cestovní ruch „je sice důležitý, není ale zrovna preferovaný.“

Měřítkem významu cestovního ruchu je však objektivně především příspěvek k celkovému výkonu místního hospodářství, nikoli pouze výdaje městského rozpočtu. Několik respondentů ve zmíněném průzkumu podtrhlo význam cestovního ruchu pro zaměstnanost ve městě: „Ať už je tato oblast ekonomicky jakkoli výkonná, nezapomeňte, kolik zaměstnává lidí.“

Podle propočtů zpracovatele strategie s ohledem na principy fungování odvětví na celorepublikové úrovni lze odhadovat, že sektor cestovního ruchu zaměstnává v Českých Budějovicích přímo téměř 1 700 zaměstnanců, v návaznosti na cestovní ruch pak dalších 8 100 zaměstnanců.

Během roku navštíví České Budějovice více než 120 tis. návštěvníků (s alespoň jedním noclehem). Při průměrných výdajích návštěvníků města (podle CzechTourism) ve výši cca. 820 Kč na osobu a den můžeme odhadnout výdaje těchto turistů v celkovém objemu na 91,84 tis. Kč. Pokud bychom modelově rozvedli hypotézu i na jednodenní návštěvníky, kde však narazíme na těžko dostupné údaje o

jejich počtu, celkové výdaje návštěvníků Českých Budějovic se budou pohybovat v řádech 250- 400 milionů Kč.

Obdobně můžeme ilustrovat např. význam pořádání kulturních akcí nadregionálního významu. Při čtyřdenní akci typu Múzy na vodě můžeme očekávat denní návštěvnost cca. 4000 lidí, což v případě deseti procentního podílu návštěvníků bydlících mimo region může znamenat útraty ve výši přes 800 tis. Kč (samozřejmě velmi záleží na kvalitě a atraktivitě programu a doplňkových aktivitách).

Základní pilíře turistické nabídky v Českých Budějovicích

Stávající turistickou nabídku (vyjma služeb) a turistické atraktivity města České Budějovice lze v současnosti opřít o pět základních pilířů:

1. historické památky,
2. kultura,
3. gastroturistika,
4. výstavnictví,
5. zajímavá místa v okolí města.

Podrobněji je tato turistická nabídka popsána v další kapitole

7.1.4. Předpoklady destinace pro cestovní ruch

Pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci je důležitá kvalitní nabídka, která je schopna přilákat návštěvníky a následně uspokojit jejich potřeby a požadavky. Nabídka cestovního ruchu se dělí na *primární a sekundární*. Komponenty primární nabídky cestovního jsou utvářejícími podmínkami pro uspokojení potřeb a požadavků návštěvníků destinace, struktura, rozmístění a úroveň sekundární nabídky cestovního ruchu je určujícím faktorem využitelnosti destinace pro aktivity cestovního ruchu.

Destinace je tvořena nabídkou, ve skutečnosti je však definována vnímáním a potřebami účastníka cestovního ruchu, tedy z pohledu poptávky. Tento prostor se často neslučuje s administrativními hranicemi (turistické regiony, oblasti, kraje, dělení dle NUTS). Skutečné vymezení destinace určí trh a zákazník.

Základní charakteristika ubytovacích kapacit v Jihočeském kraji

Jihočeský kraj se v celorepublikovém měřítku pohybuje na předních místech jak v celkovém počtu hostů ubytovaných v regionu, tak i co do počtu zahraničních ubytovaných hostů

Jak je patrné z Tabulek 2 a 3, počet ubytovacích kapacit se od r. 2008 stabilizoval a tudíž se zdá, že počet kapacit v Českých Budějovicích k přenocování dostatečný. Mírný nárůst je počtu kapacit je vidět u levnějšího typu ubytování – penziony, turistické ubytovny (Tab. 3).

Tabulka 7.2 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Jihočeském kraji v letech 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hotely *****	1	1	2	2	2	2
Hotely ****	25	28	28	28	31	32
Hotely ***	96	96	96	99	105	122
Hotely **	26	23	23	23	22	21
Hotely *	11	10	12	12	11	12
Hotely garni	8	9	10	12	13	12
Penziony	352	343	343	359	363	562
Kempy	125	126	127	121	118	126
Chatové osady	62	60	60	59	61	69
Turistické ubytovny	51	50	52	57	54	70
Ostatní zařízení (VŠ koleje, DM)	227	228	210	210	207	274
Zařízení celkem	984	974	963	982	987	1 302
Celkový počet pokojů	17 691	17 729	17 465	18 202	18 619	21 314
Celkový počet stálých lůžek (bez příležitostných)	51 381	50 656	49 912	51 725	53 417	61 761
Počet míst pro stany a karavany	13 967	14 214	13 688	13 353	12 931	13 566

Zdroj: Data MÚ České Budějovic

Tabulka 7.3 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách. Počet ubytovacích kapacit v Českých Budějovicích a rozdělení dle kategorií v letech 2008-2013.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hotely ****	4	5	6	6	6	6
Hotely *** až *	12	10	11	11	13	13
Hotely Garni **** až *	3	2	2	2	2	2
Penziony **** až *	16	18	17	24	22	26
Turistické ubytovny ** a *	0	0	0	4	4	4
Kempy **** až *	1	1	1	0	0	1
Ostatní zařízení (koleje, DM apod.)	6	5	4	4	3	7
CELKEM	42	41	41	51	50	59
Celkový počet pokojů	1 970	1 938	1 952	2 059	2 088	1 703
Celkový počet lůžek (bez příležitostných)	4 328	4 203	4 259	4 421	4 496	3 921
z toho s celoročním provozem	1 960	1 940	2 116	2 421	2 496	2 725

Zdroj: Data MÚ České Budějovice

Zajímavá je změna poměru domácích a zahraničních turistů u přenocujících turistů, jak v celém JČ. kraji, tak i v Českých Budějovicích samotných. Zatímco v r. 2008 byl poměr cizinců a domácích zhruba 2:1 (víc zahraničních turistů), v r. 2013 je poměr opačný, t. j. víc ubytovaných domácích turistů než zahraničních. To ukazuje na výrazný nárůst domácí turistiky v Jižních Čechách. V samotných Českých Budějovicích už trend není úplně jednoznačný, zvláště v posledních letech (2011-2013) se počet ubytovaných domácích a zahraničních turistů výrazně mění, a to jednou ve prospěch zahraničních a další rok ve prospěch domácích turistů (Tab. 4)

I když v zastoupení ubytovaných hostů v Českých Budějovicích pořád vedou rezidenti, nejčastěji se ubytovávají hosté z Německa a Rakouska, případně v posledních letech i hosté z Číny (Tab. 5).

Tabulka 7.4 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Českých Budějovicích a Jč. kraji v letech 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jč. kraj celkem	936 032	917 033	892. 262	915 542	1 006 299	1 138 549
Tuzemci/cizinci	301 115/634 917	283 187/633 846	287 703/605 259	283 521/632 021	316 968/689 331	788 855/349 694
Prům. doba pobytu v Jč. tuzemci/cizinci	4,2 dne tuz.4,4 ciz.3,5	4,1 dne tuz.4,5 ciz.3,3	4,0 dne tuz. 4,5 ciz. 3,1	3,9 dne tuz. 4,3 ciz. 3,1	3,9 dne tuz. 4,2 ciz. 3,1	3,8 4,1/3,2
Č. Budějovice celkem	123 680	108 386/	116 138	89 042	126 272	129 539
Tuzemci/cizinci	75 885/47 795	66 764/41 622	74 963/41 175	48 794/40 248	71 633/54 639	50 955/78 584
Prům. doba pobytu v Č. B.	2,8 dne tuz. 2,9 ciz.2,7	2,8 dne tuz. 2,9 ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,7, ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,8, ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,8, ciz. 2,7	2,7 dne tuz. 2,8, ciz. 2,6

Zdroj: MÚ České Budějovice

Tab. 7.5 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. národnosti ubytovaných hostů v Českých Budějovicích v letech 2008-2013. Vzhledem k malému počtu hlášení ubytovacích kapacit nejsou od roku 2009 dostatečně spolehlivé údaje o počtu ubytovaných hostů z jednotlivých států, proto lze uvádět pouze ty nejvýznamnější.

NÁRODNOST	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rezidenti	47 795	41 622	41 175	40 248	54 639	50 955
Německo	19 005	18 058	16 831	10 997	14 897	16 506
Rakousko	7 773	6 628	8 173	4 184	6 832	7 902
Itálie	4 875	4 475	4 256	2 615		
Francie	2 309	3 780	5 289		3 650	
Spojené království	2 978			5 073	3 945	
Rusko	2 309					
Slovensko	2 432					
Maďarsko	2 283					
Švýcarsko	2 045	2 484				
USA	1 594					
Slovinsko	1 936					
Španělsko	1 256					
Polsko	1 591					
Nizozemsko	882					
Ukrajina	940					
Čína	1 940		5 259		10 499	
Japonsko	2 113					
Kanada	918					
Litva	403					
Estonsko	27					
Dánsko	262					
Švédsko	334					
Belgie	573					
Austrálie	308					
Srbsko a Č. Hora	33					
Finsko	271					
Chorvatsko	537					
Malta	16					
Irsko	200					
Norsko	386					

Zdroj: MÚ České Budějovice

Konkrétní předpoklady Českých Budějovic pro cestovní ruch jsou obsahem dalších kapitol.

7.1.5. Potencionál cestovního ruchu v turistické oblasti

Vyhodnocení potenciálu cestovního ruchu v Jihočeském kraji a ORP

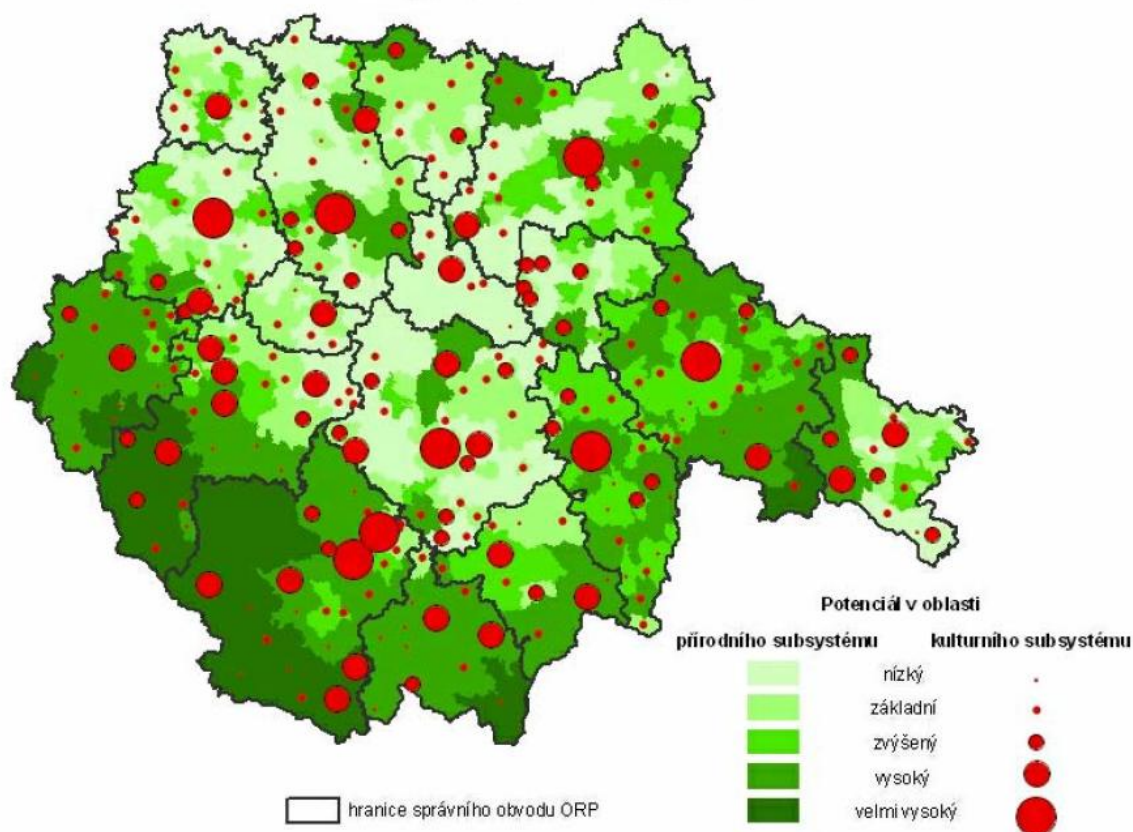
Potenciál cestovního ruchu Jihočeského kraje byl vyhodnocen ve studii Ústavu územního rozvoje Brno v r. 2002, aktualizován pak v r. 2010. Každá studie použila pro vyhodnocení potenciálu CR trošku jiná kritéria, proto jsou tady prezentovány výsledky obou studií. Studie v r. 2002 vycházela z ohodnocení jednotlivých obcí s ohledem na využití území pro cestovní ruch z různých hledisek. Jednalo se jednak o přírodní subsystém a jednak o kulturní subsystém.

V kartogramu (Obr. 7.5) je zobrazena hodnota přírodního a kulturního potenciálu rozdělená do 5 stupňů. Oblasti s nejvyšším přírodním potenciálem jsou patrné zejména na Šumavě, v Novohradských horách a také na Třeboňsku. Zajímavá je skutečnost, že se tyto oblasti kryjí s chráněnými krajinnými oblastmi jen částečně. Kulturní potenciál je nejvyšší především ve větších **městech**, kde se nacházejí kulturní památky a také je zde větší možnost kulturního využití v různých kulturních zařízeních.

Z hlediska přírodního subsystému bylo v Jihočeském kraji více než 220 obcí zařazeno do území s velmi vysokým potenciálem a naproti tomu pouze 17 obcí do území s potenciálem nízkým. Z hlediska kulturního subsystému je tento poměr ještě vyšší (418 : 8).

Vezmeme-li v potaz obě kritéria (i když bychom mohli hodnotit každé zvlášť) zjišťujeme, že do oblastí cestovního ruchu s velmi vysokým potenciálem můžeme zařadit 28,5 % území Jihočeského kraje, na kterém bydlí 16,1 % obyvatelstva kraje a je zde vytvořeno 10 % pracovních míst.

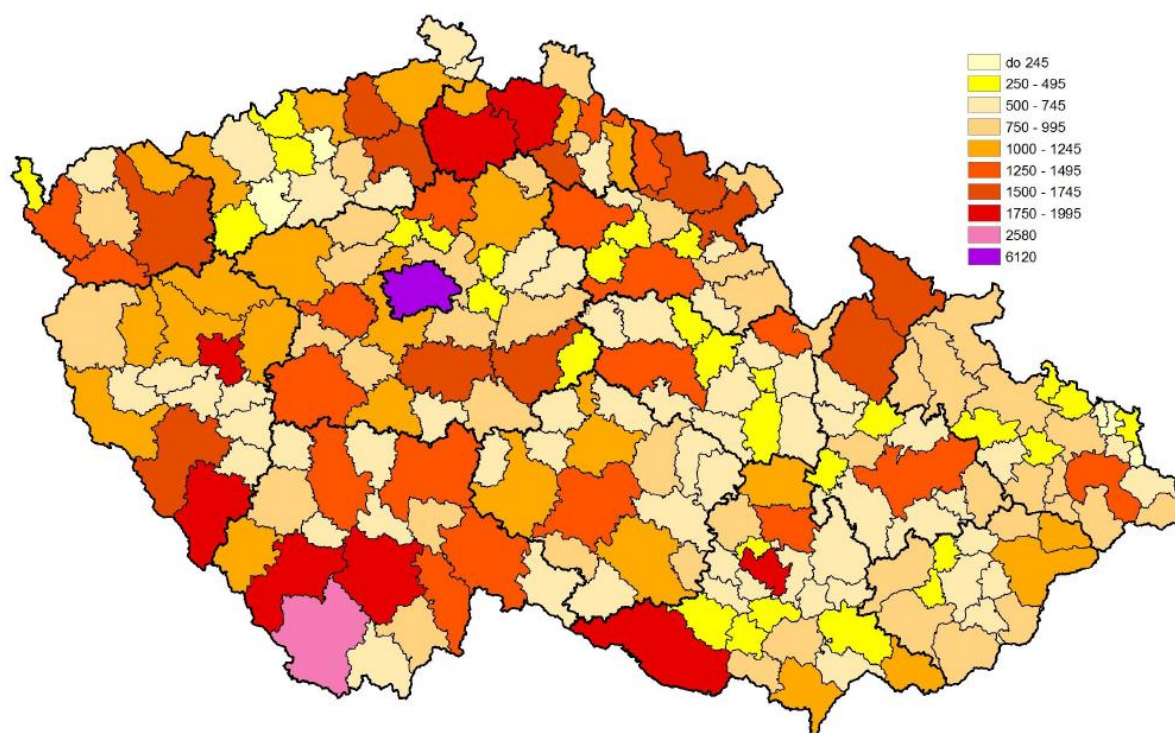
Obrázek. 7.5 Kartogram potenciálu cestovního ruchu v Jihočeském kraji.

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2002

V roce 2010 bylo aktualizováno rozsáhlé šetření v oblasti cestovního ruchu v celé ČR, který provedl Ústav územního rozvoje Brno v r. 2002. V tomto projektu byly osloveny všechny obce ČR a byl hodnocen jejich potenciál cestovního ruchu. Pro potřeby tohoto rozboru je chápán jako formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu územních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu. Z výsledného kartogramu (Obr. 7. 6) je vidět, že Jihočeský kraj získal v aktualizované studii vysoké bodové hodnocení – po Praze se tři ORP vrámci Jihočeského kraje umístili na druhém a třetím místě (bodově). Jednoznačně vede ORP Český Krumlov, které je silným konkurentem pro ostatní ORP a pravidelně získává ve studiích vysoké bodové hodnocení. Ve studii je pak uveden v jednotné úpravě vždy tabelární přehled vyčísľující potenciál cestovního ruchu obvodů ORP podle jednotlivých prvků. Pro potřeby naše studie jsme z něj vybrali tabulku pro ORP České Budějovice (Tab. 7. 5).

Obrázek 7.6 Kartogram - celkový potenciál cestovního ruchu za obvody ORP v rámci ČR v bodovém vyjádření

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2010

Ve studii z r. 2010 bylo pro potřeby srovnání a vyčíslení potenciálu cestovního ruchu hodnoceno několik prvků, a to jak z oblasti „Atraktivita“, tak z oblasti „Plochy a linie“. „Atraktivita“ cestovního ruchu jsou reálným vyjádřením cílů návštěvníků regionu. Jsou to např. zámky, hrady, botanické zahrady, golfové hřiště, lázeňská místa aj., ale i přírodní pozoruhodnosti jako jeskyně, skalní města atd. Zařazením lokality do seznamu světového dědictví UNESCO, se vytváří výrazná přidaná hodnota atraktivity (tj. jádra historického města, sakrální památky atd.). Méně obecně známý je statut některých měst jako městská památková rezervace či městská památková zóna, proto jako přidaná hodnota se neprojevuje. Sektor „Plochy“ je vyhraněně potenciální. Neupíná se na konkrétní objekty, nýbrž na širší územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, např. různé krajinné typy mají různý potenciál pro CR. . Mezi plochy s obecně podporujícím vlivem na cestovní ruch lze řadit i zóny v blízkosti sjezdů z dálnic a rychlostních silnic, protože zvyšují kvalitu dálkové dostupnosti území.

„Linie“ vyjadřují délku významných silnic, železnic, břehů vodních nádrží vhodných ke koupání, úseků řek vhodných ke splouvání atd. Vypovídají o podmínkách relativně snadné dostupnosti území individuální i hromadnou dopravou resp. o možnostech provádění uvedených rekreačních aktivit u vody.

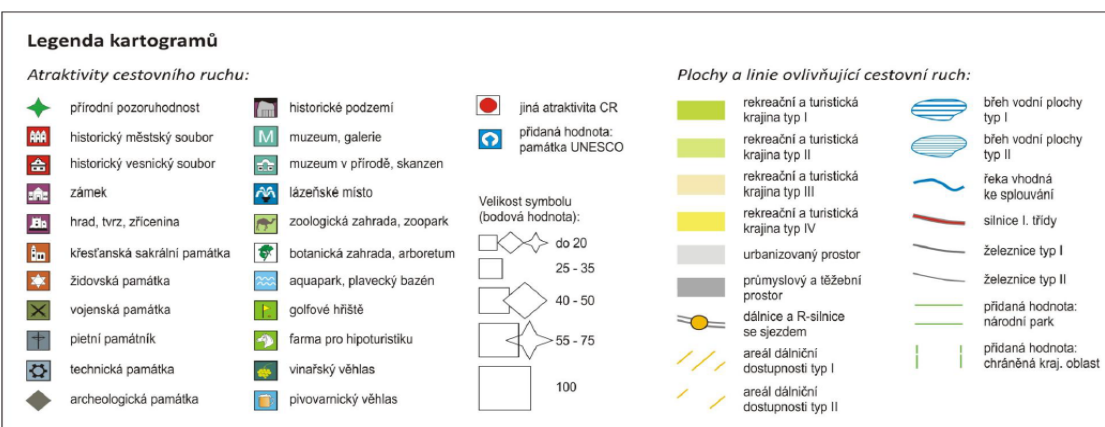
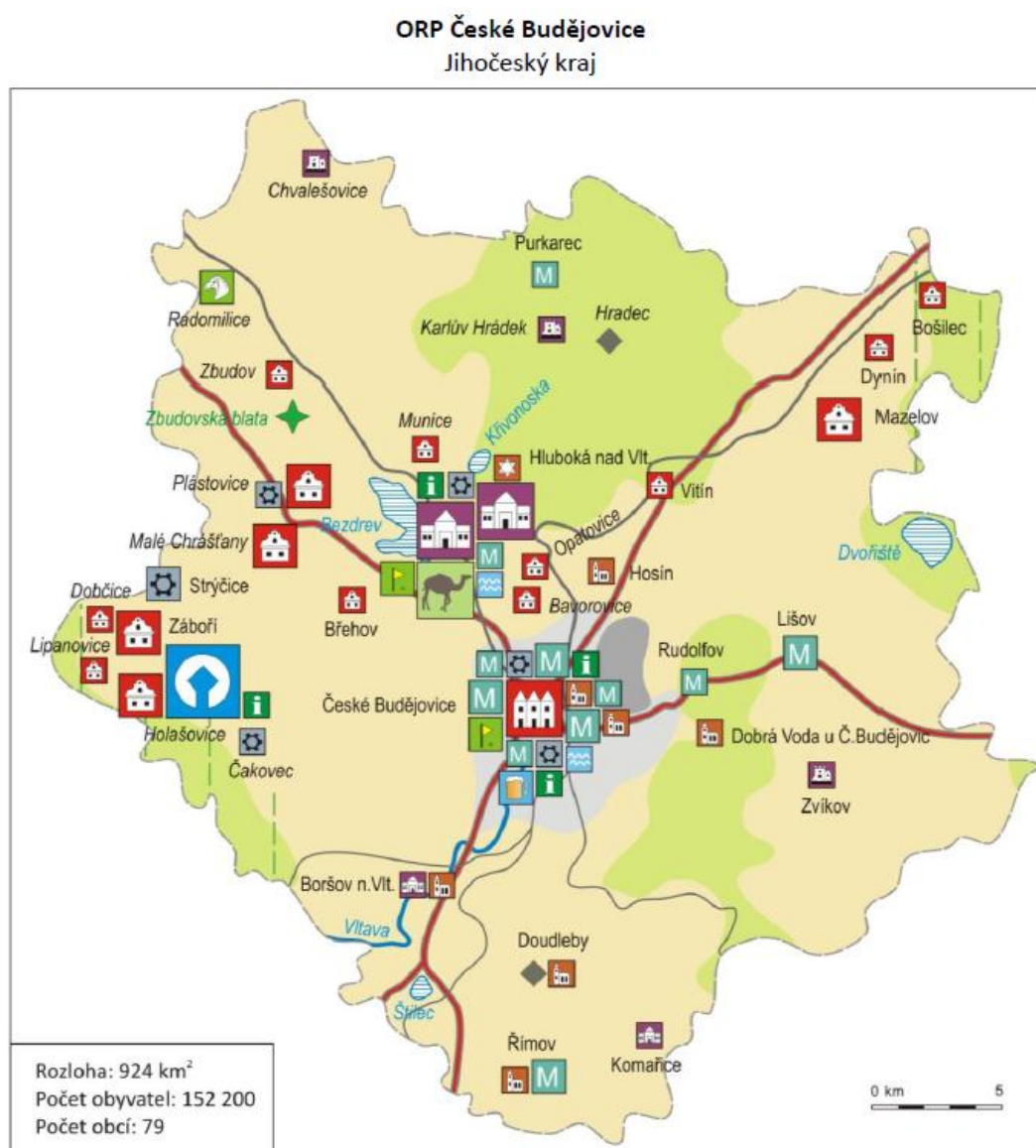
Každý ukazatel měl pro konečné hodnocení stanovenou svojí váhu a podle toho se získané body jednotlivých aktivit přepočítávaly. Nejvíce bodů bylo možno získat za přírodní pozoruhodnosti, kulturně historické památky a za kulturní akce. Naopak nejméně bodů bylo za vhodnost krajiny pro horolezectví, závěsné létání, myslivost, rybolov a také za pozorování vodních ptáků. Výsledné hodnocení ORP České Budějovice ukazuje Tab. 6, graficky jsou pak jednotlivé prvky v kartogramu (Obr. 7.7).

Tabulka 7. 6 Tabelární přehled vyčíslicí potenciál cestovního ruchu obvodu ORP České Budějovice podle jednotlivých prvků.

Atraktivita CR	A	B	C	Body		
Přírodní pozoruhodnosti		1		20		
Historické městské soubory	1			60		
Historické vesnické soubory	5	10		400		
Zámky	2		2	160		
Hrady, tvrze, zříceniny			3	45		
Křesťanské sakrální památky			7	105		
Židovské památky			1	15		
Vojenské památky						
Pietní památníky						
Technické památky		1	5	75		
Archeologické památky		2		40		
Historické podzemí						
Muzea, galerie		5	6	185		
Muzea v přírodě						
Lázeňská místa						
Zoologické zahrady, zooparky	1			60		
Botanické zahrady, arboreta						
Aquaparky, plavecké bazény		2		50		
Golfová hřiště	2			70		
Farmy pro hipoturistiku	1			35		
Vinařský věhlas						
Pivovarnický věhlas	1			25		
Jiné atraktivity cestovního ruchu						
Turistická informační centra	4			60		
Přidaná hodnota: památka UNESCO	1			100		
Uhm				1505		
Plochy a linie	A	B	C	D	E	
Rekreační a turistická krajina I						
Rekreační a turistická krajina II				•		80
Rekreační a turistická krajina IV						
Urbanizovaný prostor				•		-40
Průmyslový a těžební prostor					•	-60
Rekreační vodní plochy I						
Rekreační vodní plochy II		•				100
Dálniční dostupnost I						
Dálniční dostupnost II						
Řeky vhodné pro splouvání					•	30
Silnice I. třídy		•				80
Železnice I			•			60
Železnice II				•		20
Přidaná hodnota: národní park						
Přid.hodnota: chráněná krajinná oblast					•	20
Uhm						290
Potenciál cestovního ruchu území ORP						1795

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2010

Obrázek 7.7 Kartografické zobrazení rozložení jednotlivých prvků vyčísující potenciál cestovního ruchu v ORP České Budějovice.

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno 2010

Potenciál nabídky v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou

VELETRHY A VÝSTAVNICTVÍ

Charakteristika: Veletrhy a výstavnictví mají v Českých Budějovicích vybudovanou dlouholetou tradici. Během roku navštíví akce pořádané na Výstavišti cca. 350 tis. návštěvníků. Tradičním veletrhem je Země živitelka, velmi úspěšně se rozvíjí Gastrofest a nově také Tourfest. Destinační management by se měl více zaměřit na tuto oblast a věnovat úsilí rozvoji tzv. business-to-business aktivitám.

Potenciál segmentu: Velmi vysoký návštěvnický potenciál, možnost oslovit náročnou firemní i zahraniční klientelu, v případě atraktivních doprovodných programů zvýšený potenciál pro rodiny s dětmi.

GASTROTURISTIKA SPOJENÁ S PIVEM BUDVAR

Charakteristika: Stále nedoceněné možnosti spojené s produkcí piva Budvar i jiných piv. Další možnosti ve spojení s místními gastrospecialitami. Atraktivní jak pro specifické klienty, kteří tuto oblast přímo vyhledávají, tak ve spojení s dalšími formami (např. kongresová turistika, firemní akce).

Potenciál segmentu: Vysoká znalost a obliba piva Budvar, jedna z mála věcí, na které reagují zahraniční návštěvníci. Dostatek místních gastrospecialit, byť mírně pozapomenutých. Zahrnutí nabídky dalších pivovarů, kromě Budvaru by mohlo učinit tento typ turistiky zajímavější v daném regionu.

KULTURNÍ UDÁLOSTI

Charakteristika: Pestrá škála možností, především v oblasti festivalové nabídky, ale i kulturních institucí celokrajného významu s možností oslovit přeshraniční návštěvníky (detailně uvedeno v části 2.4.)

Potenciál segmentu: Dostředivá síla jednoho z hlavních pilířů nabídky města, zahrnuje i náročnější klientelu, dobře kompatibilní s nabídkou dalších možností pro různé segmenty (od historie, přes kongresovou turistiku až po rodiny s dětmi).

KONGRESOVÁ TURISTIKA

Charakteristika: Kongresová turistika v České republice generuje ročně příjmy v řádu 10-12 mld. Kč a zajišťuje příliv cca. 600 tis. zahraničních návštěvníků, což je cca. 9 % všech zahraničních návštěvníků během jednoho roku. Město České Budějovice má v případě kongresové turistiky postavení města tzv. druhé volby, tj. dostupnost mezinárodního letiště v Praze je cca. 2,5 hod., má dostatek ubytovacích kapacit ve čtyřhvězdičkových hotelích a disponuje uspokojivým rozsahem a kvalitou stravovacích a zábavních zařízení. Vynikající volbou jsou pro České Budějovice formy kongresové turistiky jako konference, sympozium, seminář. Výhodná je také dostupnost Rakouska a Německa.

Potenciál segmentu: Průměrné denní výdaje na osobu spojené s kongresovou turistikou v ČR jsou podle agentury CzechTourism 6000 Kč (včetně ubytování). Segment je v současnosti v Českých Budějovicích zastoupen, chybí však ucelená propagace možností destinace a navazujících aktivit.

INCENTIVNÍ TURISTIKA

Charakteristika: Specifický druh turistiky zaměřený převážně na firemní klientelu. Jedná se o organizovanou formu pro uzavřené skupiny s propracovaným programem a atypickými prvky. Nejčastějším cílem akcí je motivace zaměstnanců nebo obchodních partnerů. Může být krátkodobá např. v podobě společenského večera, anebo pobytová (víkend nebo vícedenní), čemuž poté odpovídá skladba programu, poskytovaných služeb a nabízených aktivit. V oblibě je také kombinace se vzdělávacími programy, zvyšuje se orientace na střední a nižší management, účastníci často cestují se svými partnery a partnerkami.

Potenciál segmentu: Nutné dobudovat turistickou infrastrukturu a zázemí pro sportovní vyžití (sport, koupání). Vynikající možnosti využití okolí města a lokalit v Jižních Čechách.

ZÁŽITKOVÁ TURISTIKA

Charakteristika: Souvisí se stávajícími trendy volného času a vysokou poptávkou po zážitcích, v ČR se rozvíjí adrenalinové parky (čtyřkolky, lukostřelba, paintball atd.), lanová centra a lezecké areály, případně se objevují agentury specializované na zážitky (např. let balónem, vyhlídkové lety atd.). Zahrnuje především cílové skupiny lidí ve věku 18-35 let, firemní klientelu, ale i rodiny s dětmi. U poslední jmenované skupiny může mít také podobu zážitkových aktivit zaměřených na děti, jako např. fungující projekt Jižní Čechy pohádkové nebo aktivity agentury Kultur kontakt zaměřené na děti.

Potenciál segmentu: Generuje zvýšené výdaje návštěvníků, potřeba ubytování pro skupiny, návštěvnost průměrného lanového centra v řádu 3-5 tisíc návštěvníků během sezóny. Vybudování aquaparku anebo jiného typu zařízení by jistě zvýšilo potenciál regionu.

MASOVĚ ORGANIZOVANÁ TURISTIKA

Charakteristika: Masovější formy organizované turistiky ve smyslu členství v turistické organizaci anebo účasti na pořadatelských akcích. Vztahuje se především na pěší turistiku a cykloturistiku. Nepříliš náročné na infrastrukturu. Zvyšuje prestiž destinace v případě konání mezinárodních akcí (např. Eurorando).

Potenciál segmentu: Tržní potenciál je založený na masové účasti. Např. Klub českých turistů sdružuje 40 tisíc členů a pravidelně pořádá různé turistické akce. V případě vícedenních akcí utratí průměrný účastník za den více než 1000 Kč včetně ubytování, dodejme, že úhrnné výdaje účastníků akcí pořádaných KČT byly za rok 2003 75 mil. Kč.

TURISTIKA PRO ORGANIZOVANÉ SKUPINY ZAHRANIČNÍCH TURISTŮ

Charakteristika: Zaměření na specifické skupiny zahraničních návštěvníků. Potenciál je spíše v krátkodobé návštěvě v rámci poznávací cesty, eventuálně se jedná o vícedenní pobyty, při kterých jsou návštěvníci ubytováni v Českých Budějovicích.

Potenciál segmentu: Tržní potenciál je maximální, obzvláště v případě přenocování.

OSTATNÍ

V případě dalších segmentů (stávající segmenty návštěvníků) zastoupených v Českých Budějovicích existuje možnost dalšího rozvoje a využití jejich potenciálu za předpokladu dobudování struktury a rozšíření nabídky volnočasových aktivit. V tomto ohledu stojí za pozornost festivalová turistika, kde mají České Budějovice výbornou výchozí pozici pro vytvoření image města jako města festivalů, což sice nemusí bezprostředně přitáhnout ty nejperspektivnější cílové skupiny návštěvníků, ale napomůže to ke zvýšení povědomí o destinaci a posílení její pozice uvnitř regionu.

Segment rodiny s dětmi je v tuto chvíli velmi typickým segmentem návštěvníků napříč ostatními segmenty v závislosti na příslušných aktivitách. Přes všechnu snahu však nezbyvá než konstatovat, že nabídka Českých Budějovic je v tuto chvíli až na výjimky atraktivní spíše pro místní obyvatele a návštěvníky z okolí. Vyplatí se tedy podporovat aktivity soukromých subjektů, které připravují programy pro tyto segmenty, neboť se opět zvyšuje pozitivní image destinace a roste její význam s ohledem na konkurenci. Přesto však Českým Budějovicím městu chybí specializovaná „atrakce“ typu ZOO, dinopark či aquapark, proto bychom se v Návrhové části projektu chtěli věnovat zintenzivnění propo-

jení mezi Hluboká nad Vltavou a České Budějovice, a to jak v infrastruktuře, tak např. i v společné propagaci regionu.

Cykloturistika se v současnosti těší stále rostoucí oblíbenosti a servis a cyklistická infrastruktura se stává standardem. Návštěvnícké průzkumy i expertní šetření odhalily nedostatky v této oblasti (především ve značení a reálné dostupnosti některých cyklostezek), přestože České Budějovice disponují kvalitní a poměrně rozsáhlou sítí cyklostezek uvnitř města s přesahem do okolí. Nespornou výhodou je zapojení ubytovacích zařízení do programů typu Cyklisté vítáni apod. České Budějovice mohou dobře profitovat také ze zapojení do systému cyklobusů. Cykloturistika bude mít větší potenciál spíše v oblastech mimo aglomeraci, než v aglomeraci samotné. Využití cykloturistické infrastruktury v aglomeraci je významné spíše pro obyvatelé aglomerace, než pro turisty.

Určité metropolitní postavení a blízkost hranic dává Českým Budějovicím vynikající předpoklady pro iniciativu v oblasti sportovních akcí a happeningů, ve smyslu vytvoření významnějších každoročních soutěží a turnajů se zahraniční účastí. V tomto případě může sehrát zásadní úlohu opět zdejší univerzita, potenciál je v tomto směru spíše nevyužitý.

Další segmenty hrají spíše doplňkovou roli, eventuálně mohou být rozvíjeny pouze ve spolupráci s okolím Českých Budějovic. V našem případě však doporučujeme zaměřit se především na perspektivní tržní segmenty.

7.1.6. Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad na cestovní ruch v turistické oblasti

Globální trendy cestovního ruchu

Cestovní ruch se z hlediska objemu tržeb podle údajů World Tourism Organisation (UNWTO) celosvětově řadí na 3. místo za obchod s ropou a automobilový průmysl. Jde o odvětví průřezové, které zahrnuje nejrozličnější služby a má dopad na další obory, jako jsou například doprava, stavebnictví, kultura, bankovnínictví a finanční služby apod. Přes určité výkyvy ve vývoji cestovního ruchu způsobené buď ekonomickými faktory, politickými změnami nebo jinými faktory, zůstává cestovní ruch celosvětově až do roku 2020 odvětvím s odhadovaným ročním tempem růstu přesahujícím 4,1 % oproti předpokládanému růstu světového hospodářství ve výši 3 % (zdroj: UNWTO).

Podle dat UNWTO i jednotlivých národních turistických centrál evropských zemí dochází přibližně od konce roku 2010 či od roku 2011 k oživení v odvětví CR. Rok 2012 se pak stal celosvětově i v ČR rekordním rokem, v mezinárodním cestovním ruchu byla poprvé překročena hranice jedné miliardy turistů, v České republice pak poprvé přesáhl počet zahraničních turistů 7 milionů.

Hospodářská recese s sebou přinesla pokles zájmu o cestování na velké vzdálenosti. V důsledku hospodářské recese dochází k určité renesanci cestování na kratší vzdálenosti (cestování do nejbližších sousedních zemí či dokonce uvnitř země), protože delší (a dražší) zahraniční cesty si může dovést menší počet lidí. Tato tendence je navíc posílena obecným trendem zkracování délky pobytu a absolvování většího počtu kratších cest jednotlivých účastníků CR během roku. Z těchto skutečností jednoznačně vyplývá nárůst potenciálu domácího a přeshraničního příjezdového cestovního ruchu a tedy i nezbytnost tohoto potenciálu využít.

Podle výzkumu, který od roku 2010 realizuje agentura CzechTourism, roste v cestovním ruchu význam poznávacího cestovního ruchu. Lze pozorovat rostoucí popularitu nových typů atraktivit,

kteří mají blízko k segmentu poznávacího a zážitkového cestovního ruchu, hlubšímu poznání regionálních specifik atd. Pokračovat bude také trend směřující k aktivním formám cestovního ruchu a stále větší tlak na kvalitu služeb i na zážitek. To zahrnuje i měnící se nároky na marketingové aktivity, které mohou být účinné pouze tehdy, sledují-li tyto trendy. Předkládaný projekt z tohoto důvodu zahrnuje řadu inovativních marketingových nástrojů.

Stejně tak i na zdrojových trzích českého incomingu je možné vypočítat trendy směřující k většímu zájmu o poznávací aktivity a touhu po hlubším poznání navštívené destinace. Zatímco u „prvónávštěvníků“ ČR jsou obvykle hlavním cílem největší turistické atrakce jako je Praha, Český Krumlov nebo Karlovy Vary, u opakovaných návštěv roste zájem o poznání regionů. K opakovaným návštěvám ČR dochází dle šetření v rámci projektu MMR ČR Příjezdový cestovní ruch 2009–2015 především ze sousedních zemí. Rakušané, Němci, Poláci a Slováci jsou zároveň i ti, kteří jsou rovnoměrněji rozprostřeni po celé ČR oproti ostatním zahraničním turistům.

Nezbytným předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu v regionech je mimo jiné atraktivní nabídka kvalitních, moderních turistických produktů a s nimi spojené následné marketingové aktivity prezentující známé i méně známé atrakce a služby.

Trendy cestovního ruchu v České republice a jejich srovnání s trendy v aglomeraci.

Cestovní ruch je pro svoji strukturní nejednoznačnost obtížně uchopitelným jevem, jelikož je svázán s celou řadou odvětví národního hospodářství. Při jeho vymezování lze vycházet z poptávkové strany, kdy je sledována struktura a výše výdajů účastníků cestovního ruchu. Prostřednictvím Satelitního účtu cestovního ruchu (dále TSA) lze dnes odhadovat význam cestovního ruchu pro jednotlivá odvětví národního hospodářství. Přehled těch nejvýznamnějších přináší níže uvedená tabulka (Tab. 7.7).

Tabulka 7.7 Vliv cestovního ruchu na vybraná dílčí odvětví národního hospodářství 2010

Odvětví	Podíl cestovního ruchu na HPH (%)	Podíl cestovního ruchu na celkové zaměstnanosti (%)
Hotely a podobná zařízení	78,9	97,0
Druhé bydlení	100,0	-
Restaurace a podobná zařízení	32,7	42,0
Osobní železniční doprava	47,1	40,0
Osobní silniční doprava	30,0	30,0
Osobní lodní doprava	19,4	30,0
Osobní letecká doprava	83,2	95,0
Doplňkové služby osobní dopravy	14,0	16,0
Pronájem zařízení pro osobní dopravu	3,5	7,3
Cestovní kanceláře a podobná zařízení	100,0	100,0
Kulturní služby	22,5	32,2
Sportovní a rekreační služby	5,3	8,7

Zdroj: ČSÚ, TSA 2012

Stejný zdroj dále udává, že v České republice cestovní ruch zaměstnává více než 235 tis. osob. To je o něco méně než zdravotnictví, ale více než např. zemědělství. Ve srovnání s velmi silným stavebnictvím si cestovní ruch nestojí nejhůře, generuje asi polovinu zaměstnanosti tohoto odvětví. Právě schopnost generovat zaměstnanost je velmi zajímavou a cennou vlastností cestovního ruchu.

Vývoj počtu hostů a počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR do značné míry kopíruje v posledních 12 letech vývoj hospodářské výkonnosti ČR a okolních zemí (viz Tab. 7. 8). V letech 2000–2008 víceméně kontinuálně rostl počet zahraničních turistů (v úhrnu téměř o 40 %), zatímco počet domácích turistů ve stejném období stagnoval. V tomto období zvolna klesala průměrná délka pobytu, tzn., že v případě zahraničních turistů byl nárůst počtu přenocování nižší (jen o cca 28 %) a naopak u domácích návštěvníků výrazně poklesl (téměř o třetinu). V důsledku toho se průměrná délka pobytu vícedenních návštěvníků postupně srovnala a v roce 2008 dosahovala u domácích i zahraničních návštěvníků 3,1, resp. 3,0 noci. Trend poklesu délky pobytu dokládají také další zdroje, například průzkum zahraničních návštěvníků na silničních hraničních přechodech realizovaný agenturou STEM/MARK pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v posledních letech (naposledy v roce 2012).

Tabulka 7.8 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (2000–2012)

Rok	Počet hostů			Počet přenocování			Průměrná délka pobytu (počet nocí)		
	celkem	nerezid.	rezidenti	celkem	nerezid.	rezidenti	celkem	nerezid.	rezidenti
2000	10 863 772	4 772 794	6 090 978	44 199 616	15 597 087	28 602 529	4,1	3,3	4,7
2001	11 283 185	5 405 239	5 877 946	39 122 187	17 254 881	21 867 306	3,5	3,2	3,7
2002	10 415 255	4 742 773	5 672 482	37 109 835	15 569 156	21 540 679	3,6	3,3	3,8
2003	11 346 482	5 075 756	6 270 726	39 343 250	16 510 618	22 832 632	3,5	3,3	3,6
2004	12 219 689	6 061 225	6 158 464	40 780 708	18 980 462	21 800 246	3,3	3,1	3,5
2005	12 361 793	6 336 128	6 025 665	40 320 477	19 595 035	20 725 442	3,3	3,1	3,4
2006	12 724 926	6 435 474	6 289 452	41 447 797	20 090 348	21 357 449	3,3	3,1	3,4
2007	12 960 921	6 679 704	6 281 217	40 831 072	20 610 186	20 220 886	3,2	3,1	3,2
2008	12 835 886	6 649 410	6 186 476	39 283 474	19 987 022	19 296 452	3,1	3,0	3,1
2009	11 985 909	6 032 370	5 953 539	36 662 192	17 746 893	18 915 299	3,1	2,9	3,2
2010	12 211 878	6 333 996	5 877 882	36 908 811	18 365 947	18 542 864	3,0	2,9	3,2
2011	12 898 712	6 715 067	6 183 645	38 235 088	19 424 839	18 810 249	3,0	2,9	3,0
2012	13 647 655	7 170 385	6 477 270	39 569 509	20 547 839	19 021 670	2,9	2,9	2,9
změna									
2000-08 (%)	118,2	139,3	101,6	88,9	128,1	67,5	75,2	92,0	66,4
změna									
2008-09 (%)	93,4	90,7	96,2	93,3	88,8	98,0	99,9	97,9	101,9
změna									
2009-12 (%)	113,9	118,9	108,8	107,9	115,8	100,6	94,8	97,4	92,4
změna									
2000-12 (%)	125,6	150,2	106,3	89,5	131,7	66,5	71,3	87,7	62,5

Zdroj: ČSÚ

Období hospodářské recese i náznaků oživení v letech 2010–2012 přineslo další mírný pokles průměrné délky pobytu na současných 2,9 noci (2012) v případě domácích i zahraničních turistů (Tab. 7.7). Počet hostů i přenocování v prvním roce recese (2009) meziročně poklesl v případě domácích i zahraničních návštěvníků. V letech 2010–2012 naopak došlo k pozvolnému nárůstu, a to zvláště u zahraničních návštěvníků, u nichž počet hostů i přenocování v roce 2012 překonal „předkrizové“ hodnoty z let 2007–2008. Domácí poptávka se obnovuje pomaleji, pravděpodobně i pod vlivem stagnace či mírného poklesu českého hospodářství v těchto letech a úsporných opatření Vlády ČR. Z toho vyplývá, že je prostor pro její oživení prostřednictvím nabídky inovativních, neotřelých produktů nabízejících interaktivní, hlubší poznání kulturních specifík ČR.

Podobné trendy v počtech hostů, počtech přenocování a v průměrné délce pobytu, jako je možné pozorovat v celorepublikovém měřítku se projevují i ve vývoji počtu ubytovaných v Českých Budějovicích (viz. Tab. 7.4 výše). Ve srovnání s celorepublikovými počty byl však pokles v celkovém počtu ubytovaných hostů mezi roky 2008–2011 výraznější. Za tímto poklesem je především výrazný pokles počtu ubytovaných cizinců oproti tuzemským návštěvníkům, obzvláště mezi roky 2010–2011. Zatímco počet ybutovaných domácích hostů byl v letech 2008–2011 víceméně konstantní, a pak začal výrazně stoupat, počet zahraničních ubytovaných hostů v Českých Budějovicích výrazně klesl. Průměrná délka pobytu jak cizinců, tak i domácích hostů je oproti celorepublikové hodnotě 2,9 dne nižší, a to 2,7 dne u cizinců a 2,7–2,9 dne u domácích hostů. Zajímavé ale je, že se tato hodnota od r. 2008 mění jenom minimálně, resp. nemění u hostů ze zahraničí. To by mohlo naznačovat, že detsinace České Budějovice je pro zahraničné návštěvníky víceméně stejně straktivním turistickým cílem už posledních cca 7–8 let. Mezi zahraničními návštěvníky ČR podle průzkumu STEM/MARK¹² pro Czech-Tourism zcela dominují návštěvníci ze sousedních zemí (Polsko, Slovensko, Rakousko, Německo) (Tab. 8). Jejich podíl na celkovém počtu jednodenních zahraničních návštěvníků dosahoval v roce 2011 99 %, přičemž návštěvníci z Německa tvoří plných 60 % z celkového počtu jednodenních zahraničních návštěvníků. Mezi zahraničními turisty přijíždějícími do ČR dosahuje podíl turistů ze sousedních zemí 1/3, mezi tranzitujícími návštěvníky pak 72 %.

Tabulka 7.9 Zahraniční hosté v HUZ v roce 2012

Pořadí	Stát	Počet hostů	Podíl (%)	Průměrná doba pobytu ve dnech	Počet přenocování	Podíl (%)
1.	Německo	1 418 161	19,8	4,2	4 594 328	22,4
2.	Rusko	698 040	9,7	6,0	3 460 691	16,8
3.	Slovensko	383 069	5,3	3,0	764 325	3,7
4.	Polsko	371 421	5,2	3,1	779 342	3,8
5.	USA	367 312	5,1	3,5	918 236	4,5
6.	Itálie	353 671	4,9	3,8	976 810	4,8
7.	Velká Británie	346 973	4,8	3,4	834 787	4,1
8.	Francie	275 759	3,8	3,6	705 898	3,4
9.	Ostatní asijské země	247 803	3,5	3,6	644 386	3,1
10.	Rakousko	203 657	2,8	3,0	408 000	2,0
	Ostatní	2 504 519	34,9	---	6 461 036	31,4
	Celkem	7 170 385	100,0	3,9	20 547 839	100,0

Zdroj: ČSÚ

¹² Průzkum realizován na silničních hraničních přechodech, nezahrnuje tedy návštěvníky přijíždějící letadlem nebo vlakem. Od roku 2007 jsou výzkumy na hranicích realizované STEM/MARK v gesci MMR.

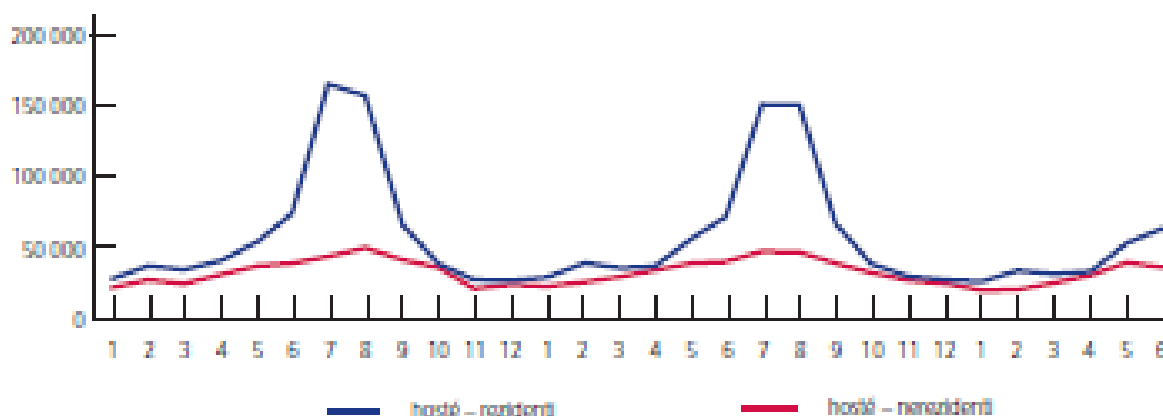
Pokud se podíváme na počty zahraničních návštěvníků (ubytovaných) v Českých Budějovicích, tak opět nacházíme podobnost s celorepublikovým trendem. Jednoznačně od r. 2008 dominují návštěvníci z Německa, dále pak návštěvníci z Rakouska, případně Francie, anebo Spojeného království. Na rozdíl od celorepublikového počtu zahraničních návštěvníků, je počet hostů ze Slovenska, Maďarska a Polska poměrně nízký. Zajímavým fenoménem je výrazně vysoký počet návštěvníků z Číny v r. 2010 a 2012. Z těchto čísel je vidět, že destinace České Budějovice ještě, zvláště u některých národností, čeká na své „objevení“ a tudíž má ve zvýšení počtu zahraničních návštěvníků značný potenciál.

Česká republika zaznamenává v posledních letech i **kvalitativní změny v domácím cestovním ruchu**, a to jak v oblasti turistické nabídky, tak i poptávky. Tyto změny spočívají především v nových formách cestovního ruchu a v poskytování stále většího rozsahu služeb souvisejících nejen s trávením volného času a dovolených, ale také se sportem, zážitky, vzděláváním a interaktivnějšími formami poznávání destinace a čerpání informací o ní. Výrazným trendem posledních let je aktivní turistika (především pobyty na horách a cykloturistika). Podobně se mění kvalita nabídky ubytovací infrastruktury, kde je patrný jednoznačný posun poptávky k ubytovacím zařízením s vyšším standardem služeb, a to nejen u zahraničních, ale i u domácích turistů.

Slabým místem cestovního ruchu v ČR je **vysoká sezónnost**, což dokládají data o počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v jednotlivých měsících posledních let. Návštěvnost je v ČR významně ovlivňována časováním hlavní dovolené do letních měsíců a s ní souvisejícími typy cestovního ruchu (letní rekreace u vody, letní rekreace v horách, venkovský cestovní ruch apod.). Tato skutečnost se týká většiny turistických destinací v mírném podnebném pásu.

Stejně jako ČR v celé ČR, čelí i Jihočeský kraj z hlediska **sezónnosti turistické návštěvnosti** významné disproporci mezi letními a zimními měsíci (Obr. 7.11). Hlavní turistická sezona začíná přibližně v polovině června a končí v polovině září. Mezi nejoblíbenější místa letní dovolené patří Národní park Šumava, okolí Lipenského jezera, horní tok Vltavy od Vyššího Brodu k Boršovu nad Vltavou, povodí Lužnice a města Český Krumlov, Písek, České Budějovice, Tábor, Strakonice, Prachatice, Jindřichův Hradec, Třeboň a Hluboká nad Vltavou s jejich nejbližším okolím. V zimním období jsou hlavními turistickými oblastmi šumavská lyžařská střediska Zadov a Kramolín (Skiareal Lipno), ostatní regiony Jihočeského kraje jsou poté z hlediska turistického ruchu výrazně méně vytíženy. Významným konkurentem v zimních měsících je pro Jihočeský kraj region německých a rakouských Alp, který nabízí kromě vyšší nadmořské výšky a z toho plynoucích lepších sněhových podmínek také velmi dobrou infrastrukturu pro zimní sporty, vynikající zázemí a širokou nabídku služeb.

Obrázek 7.8 Graf počtu domácích (modrá křivka) a zahraničních (červená křivka) hostů v ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje v jednotlivých měsících v období 1. 1. 2007 do 30. 6. 2009

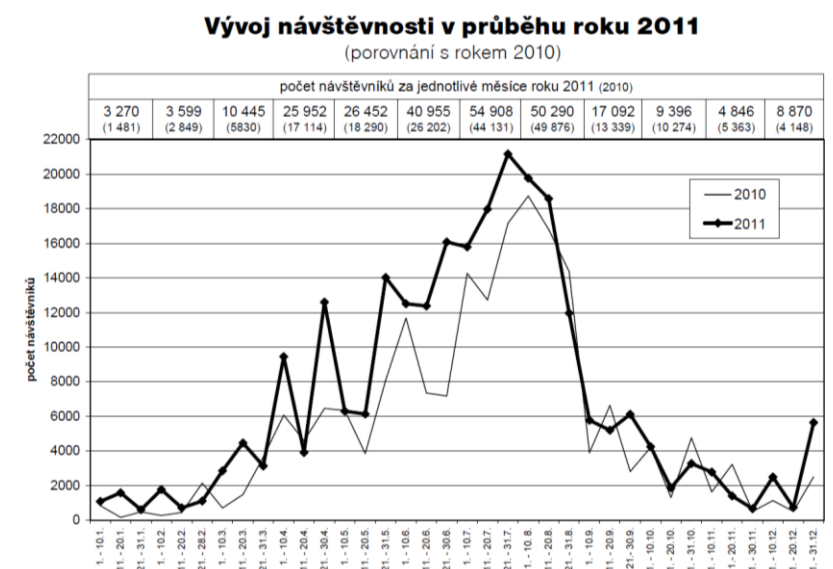

Zdroj: ČSÚ

Celková sezónnost je dána především nárůstem počtu domácích hostů v letních měsících – v tomto období klesá podíl zahraničních turistů z obvyklých 30 až 40 % ke hranici přibližně 25 %. Sezónnost se promítá významně také do vytížení ubytovacích kapacit na území Jihočeského kraje. V období od května do září překračuje čisté využití lůžek hranici třiceti procent, po skončení letní sezony pak klesá i pod hranici 20 %. (Obr. 8)

Podobný problém sezónnosti, jako u ubytovacích zařízení na úrovni ČR i Jihočeského kraje, vykazují i návštěvnosti některých hlavních turistických atrakcí aglomerace, jak ukazuje příklad sezónnosti návštěvnosti Zoo Ohrada na Hluboké nad Vltavou (Obr. 7.9). Z grafu je patrné, že hlavními měsíci pro návštěvu jsou červen – srpen a dá se předpokládat, že velký podíl na zvýšené návštěvnosti představují i zahraniční turisté. Zatímco hlavními návštěvníky v ostatních měsících v roce budou pravděpodobně spíše domácí obyvatelé, především rodiny s dětmi. Celkovou návštěvnost v sezóně navíc ovlivňuje i charakter počasí, co je další důvod sezónnosti ČR v mírném klimatu.

Obrázek 7.9 Vývoj návštěvnosti ZOO-Ohrada (Hluboká nad Vltavou) v průběhu roku v roce 2010, resp. 2011.

Jednou z nejslabších stránek v oblasti podpory a organizace CR je velmi malá a málo účinná spolupráce s podnikatelskou sférou. Některé nedostatky odstraňují v určité míře projekty ze sedmi Regionálních operačních programů v období 2007–2013 (zejména výstavba moderní ubytovací a sportovně-rekreační infrastruktury). Otázka marketingové spolupráce všech aktérů v cestovním ruchu, především s podnikatelskou sférou, je však v ROP zatím řešena jen okrajově. Na národní úrovni proto zahájil CzechTourism marketingovou spolupráci realizací projektů s podporou z IOP, a to na bázi partnerství širokého počtu subjektů. Nově předkládaný projekt na tuto spolupráci navazuje. I nadále je tak vyvíjena soustavná snaha v hledání cest a možností, jak zapojit především podnikatelskou sféru do projektů národní marketingové strategie.

Cestování spojené s organizací **konferenčních a firemních akcí** zaznamenal v Jihočeském kraji v roce 2008 významný růst, ovšem jeho dopad na celkovou návštěvnost a počet přenocování v kraji je spíše méně významný. Skokovému zvýšení atraktivity Jihočeského kraje v tomto segmentu brání zejména špatná dopravní infrastruktura a částečně také kvalita a vybavenost konferenčních zařízení.

Památky ve správě Národního památkového ústavu patří k nejvyhledávanějším atrakcím na území Jihočeského kraje. Celkem třináct památek si v součtu od roku 2004 drží návštěvnost více než jednoho milionu návštěvníků ročně. Největším lákadlem jsou s výraznou převahou hrad a zámek Český Krumlov (nepatří do aglomerace) a státní zámek Hluboká nad Vltavou. Ostatní památkové objekty dosahují návštěvnosti nižší než sto tisíc návštěvníků ročně.

Kromě vše zmíněných památek jsou velkým lákadlem v aglomeraci také ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou, Alšova Jihočeská galerie anebo Jihočeské muzeum. Vývoj návštěvnosti v letech 2003–2008 ukazuje Obr. 7 10. Návštěvnosti jednotlivých turistických atrakcí na území aglomerace jsou blíže popsány v části 2.5.

Obrázek 7. 10. Návštěvnost vybraných organizací (zelené sloupce jako počet návštěvníků) v oblasti kultury v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v letech 2003-2008.

Hvězdárna a planetárium v Českých Budějovicích
s pobočkou na Kleti

(Zdroj: ČSÚ)

Překážky bránící rozvoji cestovního ruchu na území Jihočeského kraje

Ve výzkumech veřejného mínění, dokumentech zabývajících se rozvojem cestovního ruchu i v průzkumu mezi podnikateli a odborníky se

objevuje celá řada identifikovaných slabých míst, která brání dalšímu rozvoji cestovního ruchu v Jihočeském kraji.

Mezi deset nejčastěji zmiňovaných překážek patří:

- Chátrání kulturních movitých a nemovitých památek (zejména z důvodu nedostatku centrálních finančních prostředků, ale často také stanovením nedostatečné priority investic do památek ve vlastnictví subjektů místní samosprávy)
- Dopravní infrastruktura – chybějící napojení na dálniční síť a železniční koridor a také zhoršující se kvalita silničních komunikací v regionu, v neposlední řadě pak nedostatek finančních zdrojů na údržbu vozovek nižších tříd v zimním období (oblast Lipenska)
- Odliv kvalitních lidských zdrojů nejen do jiného regionu, ale také mimo obor cestovního ruchu (z důvodu nižšího mzdového ohodnocení dochází k odchodu kvalifikovaného personálu do zahraničí a do hlavního města, v souvislosti s fluktuací zaměstnanců chybí také ochota provozovatelů investovat prostředky do vzdělávání – uzavírá se tak „začarovaný kruh“)
- Marketing cestovního ruchu (chybí organizovaná podpora cestovního ruchu, významně podceněny jsou moderní informační systémy a internet, samotná zařízení cestovního ruchu nemají zpracovány jasný plán propagace a často spoléhají na pomoc třetích stran)
- Stagnace kvality nabízených služeb v oblasti cestovního ruchu a podcenění významu investic soukromého kapitálu do infrastruktury cestovního ruchu
- Sezónnost cestovního ruchu – nedostatečná nabídka v zimních měsících
- Cestovní ruch soustředěný pouze do několika málo turistických oblastí
- Nedostatečná spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při přípravě a realizaci marketingových opatření, nedostatečná spolupráce jednotlivých subjektů cestovního ruchu
- Nedostatečná péče o tvorbu a obnovu unikátní jihočeské krajiny
- Rostoucí podíl jednodenních návštěv

7.1.7. Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast (zdravý životní styl, agroturistika, poznávání, sport, relaxace)

Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2007 – 2013 ve svých východiscích uvádí výčet forem cestovního ruchu, pro které má ČR dobré předpoklady. Situace se v základní orientaci nabídky ČR během posledních let příliš nezměnila. Identifikované nosné prvky nabídky jsou platné i dnes, nicméně s tím, že uvnitř jednotlivých témat dochází ke zdůraznění některých jejich specifických aspektů. Nejvýznamnější formy cestovního ruchu, pro které má Česká republika nejlepší předpoklady, jsou:

Městský a kulturní cestovní ruch - i přes všechny aktuální trendy v cestovním ruchu zůstává klíčovým prvkem nabídky. V posledních letech se velmi silně profiluje směrem k zahraniční poptávce. Městský a kulturní cestovní ruch je základním prvkem všech poznávacích forem cestovního ruchu. Tento typ cestovního ruchu je také stěžejním prvkem v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou.

Dovolená v přírodě - nejtypičtější jsou letní a zimní pobyty na horách, dovolená u vody, kempování, venkovský cestovní ruch a agroturistika, spotřeba regionálně typických produktů cestovního ruchu, apod. Trendem posledních několika let je stagnace letních pobytů na horách, na druhou stranu se ale pomalu rozvíjí venkovský cestovní ruch.

Sportovní a aktivní dovolená - těžiště poptávky po našich horských střediscích se v průběhu posledních dvaceti let v některých regionech z části přesunulo na zimní sezonu. V tomto ohledu však možnosti rozvoje našich zimních středisek ohrožuje zahraniční konkurence. V řadě regionů se v letní sezoně velmi dynamicky rozvíjí pěší turistika a cykloturistika, nejen v horských, ale i podhorských oblastech spojená s poznáváním kulturních a přírodních hodnot, popř. s ostatními sportovními aktivitami. V aglomeraci je poměrně velký potenciál pro rozvoj tohoto typu dovolené – např. golfové hřiště a všesportovní areál v Hluboké nad Vltavou, podobně jako rovinatý reliéf příznivý pro cykloturistiku.

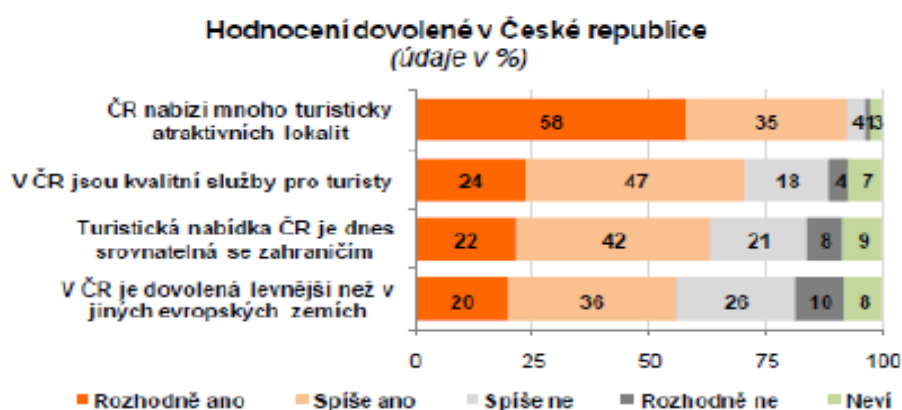
Lázeňský cestovní ruch - v celkové nabídce hraje lázeňství významnou roli. Je zde lokalizováno asi 8 % celkových kapacit, avšak výkony jsou cca dvojnásobné. Lázeňství jako celek v posledních letech spíše stagnuje.

Kongresový a veletržní cestovní ruch - nejlepším potenciálem pro realizaci kongresového cestovního ruchu, tj. kapacitou zařízení a jejich vybavenosti, disponuje Hlavní město Praha, které se jako jediné v ČR řadí do kategorie mezinárodního významu. Středisky nadregionálního významu jsou například Brno, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Olomouc, Ostrava, Plzeň, Hradec Králové a Špindlerův Mlýn. Mezinárodního významu dosahuje ve veletržním cestovním ruchu pouze výstaviště v Brně. Střediskem národního významu je Hl. město Praha. Mezi města s regionálním významem veletržního cestovního ruchu patří České Budějovice, Litoměřice, Olomouc, Lysá nad Labem, Ostrava a Pardubice.

Trendy ve vnímání dovolené v České republice

Cestování po Čechách a Moravě je vnímáno pozitivně (Obr. 7. 11). Téměř všichni respondenti (94 %) se shodnou na tom, že ČR nabízí mnoho atraktivních lokalit. Kvalitní služby pro turisty jsou v naší republice pro téměř tři čtvrtiny osob (71 %) a jen o něco méně osob (64 %) má za to, že v ČR je turistická nabídka srovnatelná se zahraničím. Relativně nejméně souhlasí Češi s tvrzením, že v ČR je dovolená levnější než jinde v Evropě. Souhlas projevuje 56 % osob, nesouhlasí 36 %.

Obrázek 7. 11 Graf vnímání turistiky v ČR-hodnocení dovolené

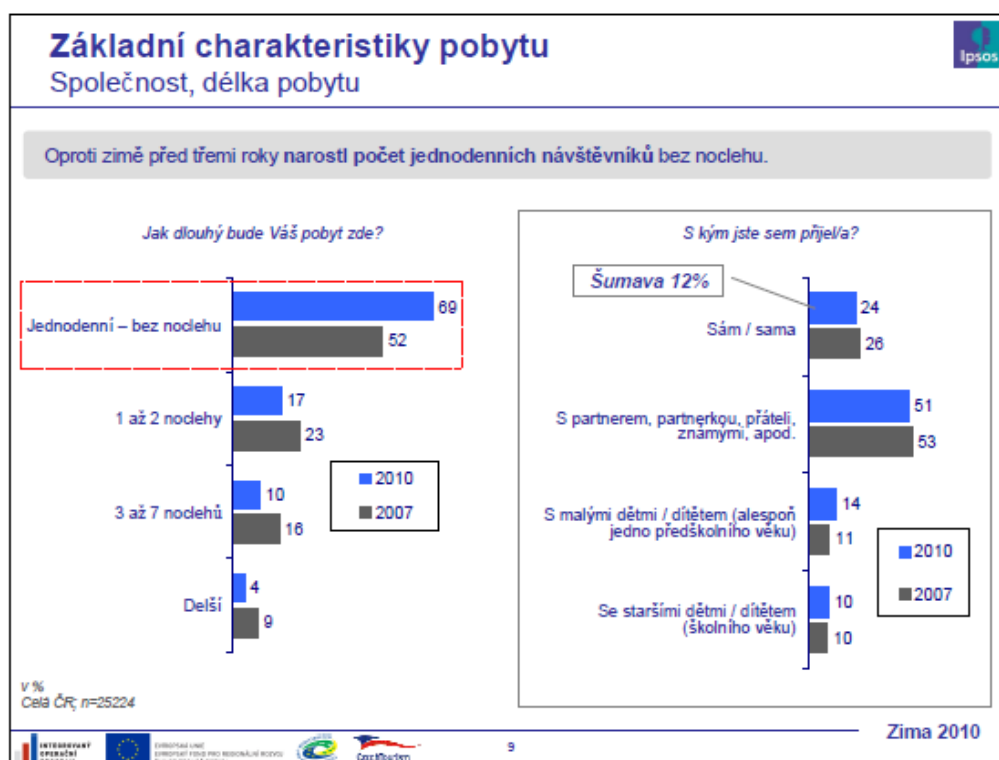

Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2010

Z výzkumu z roku 2010 zaměřeného na základní charakteristiky pobytu v rámci DCR vyplývá, že většina účastníků DCR je jednodenními exkurzionisty (Obr. 7. 12). Jejich podíl se v letech 2007 – 2010 dokonce zvýšil z 52 % na 69 %. Úměrně tomu se naopak snižuje podíl vícedenních turistů. Více než týden tráví v destinaci v rámci DCR jen 4 % účastníků. V návrhové části strategie bychom se proto měli zaměřit na to, jak udržet návštěvníky delší dobu v regionu, např. podporou rozvoje širšího spektra aktivit v regionu a společnou propagaci měst a obcí v ORP České Budějovice.

Nejčastěji návštěvníci přijíždějí v rámci páru nebo menší skupinky přátel (více než polovina účastníků). Výrazná většina návštěvníků přijíždí do destinace v rámci DCR autem, přičemž jejich podíl navíc v čase roste. Většina návštěvníků (více než 2/3) v rámci DCR utratí 200 – 1000 Kč denně na osobu. Podíl této kategorie v letech 2007 – 2010 mírně vzrostl, naopak mírně klesl podíl návštěvníků, kteří utratí méně než 200 Kč na osobu denně. Nejvíce návštěvníci utrácejí obecně v destinacích s vyšší cenovou hladinou a také vyšším počtem doplňkových služeb a atrakcí CR (Praha, Šumava, Západočeské lázně).

Obrázek 7. 12 Graf základních charakteristik pobytu turistů v ČR.

Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2010

Je tedy zřejmé, že většina nocujících návštěvníků se ubytovává v zařízeních střední, příp. nižší kategorie a utrací jen za omezený okruh doplňkových služeb CR. Nezanedbatelná část turistů přitom nocuje u známých nebo ve vlastním objektu (např. chalupa).

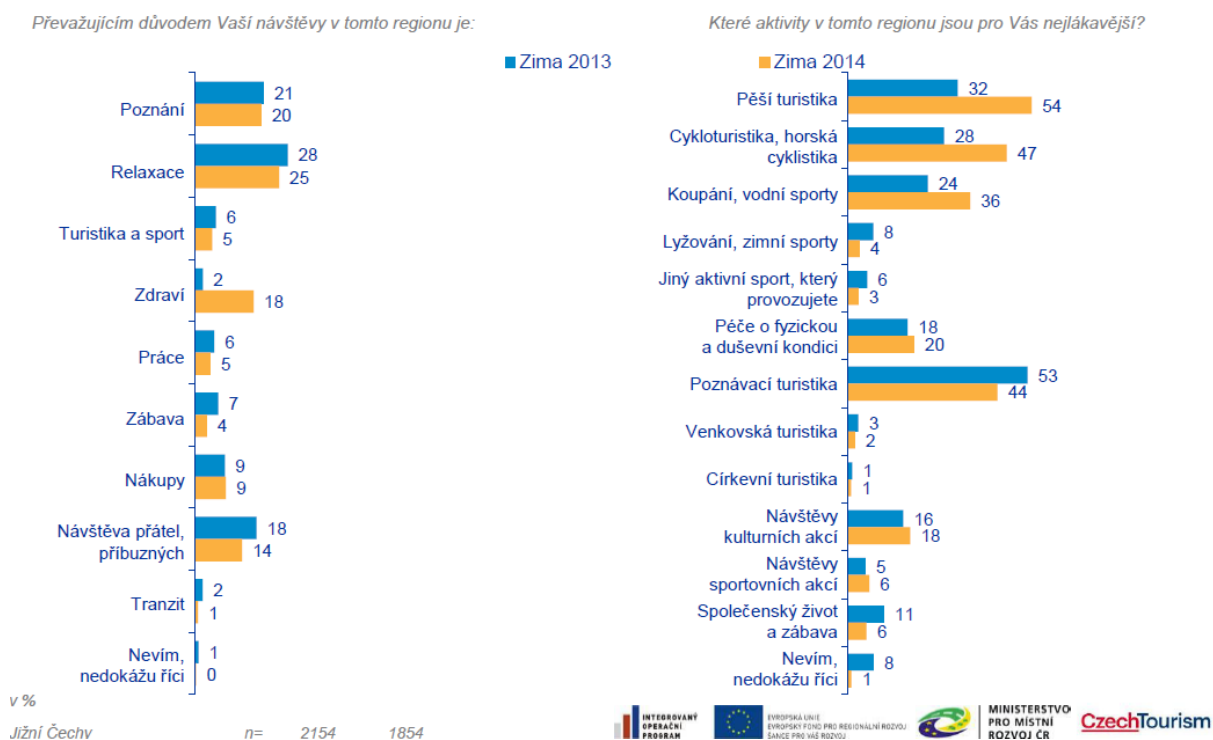
Trendy ve vnímání dovolené v Jihočeském kraji

Převažujícím důvodem návštěvy v rámci DCR Jižní Čechy je poznání a relaxace (Obr. 7. 13). Přičemž mezi dalšími motivy k návštěvě se objevují turistika a sport, zdraví a návštěva přátel. Je tedy zřejmé, že návštěvníci přijíždějí do destinace především za tradičními typy cestovního ruchu. Na druhé straně je však spektrum aktivit, které je pro ně v cílovém regionu lákavé, mnohem širší. Vedle pěší a pozná-

vací turistiky se objevuje nezanedbatelný podíl těch návštěvníků, kteří vyhledávají zábavu, wellness, vodní sporty nebo kulturní či sportovní akce. Vzhledem k tomu, že se v aglomeraci nenachází žádné lázně, aquapark anebo podbné atraktivty, dá se předpokládat, že hlavním důvodem návštěvy měst Hluboká na d Vltavou a České Budějovice bude poznávací turistika – především městská s pozorností na zámek Hluboká nad Vltavou.

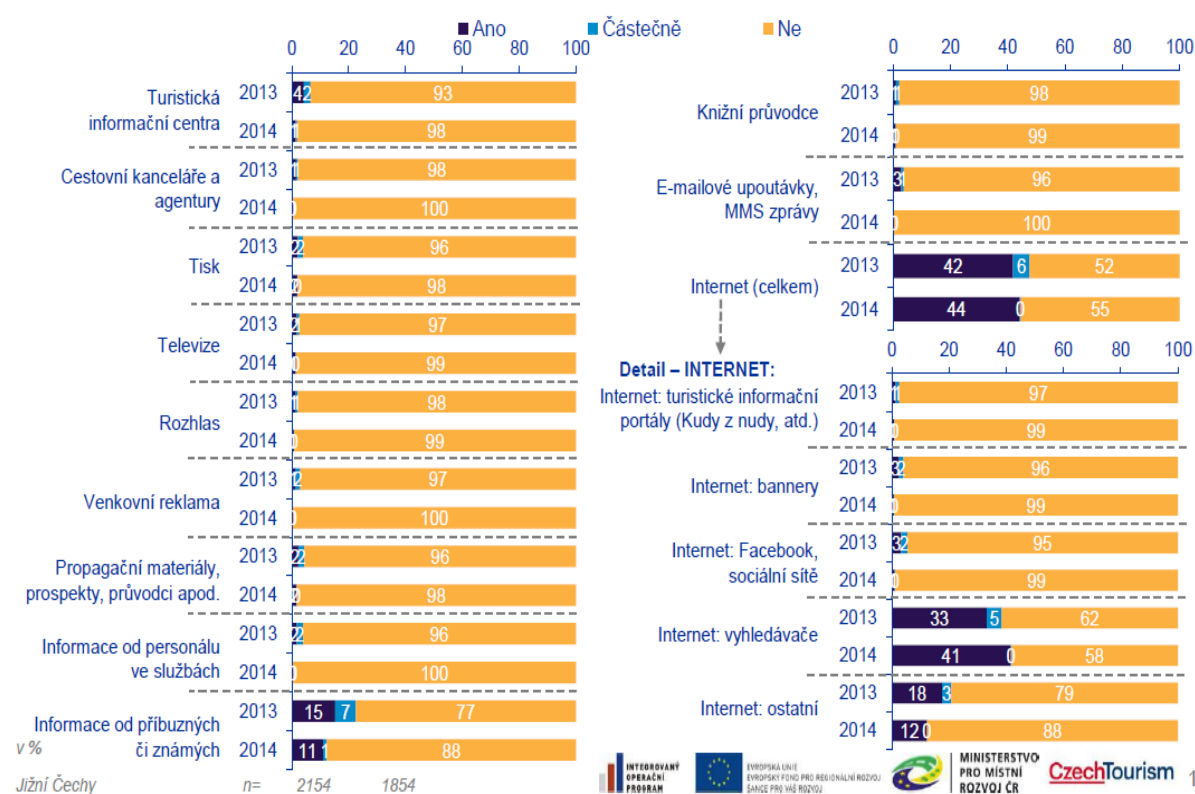
Důležitou marketingovou informací je také zdroj informací o cíli dovolené. Internet se stále více stává jednoznačně dominantním zdrojem informací při výběru dovolené. Podíl využití informací od příbuzných a přátel stále více klesá. Na internetu jsou nejčastěji používány internetové vyhledávače. To potvrdily již průzkumy z let 2007-2008, jakož i nové informace z r. 2014. Zde například uvádí studie internet jako jednoznačně nejčastěji využívaný informační zdroj a informace od známých, příbuzných na druhém místě (viz následující graf 7. 14). Při rozvoji strategie CR v následujícím období bychom se proto měly zaměřit víc na internetovou propagaci regionu/aglomerace.

Obrázek 7. 13 Graf důvod návštěvy-preferované aktivity..

Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014

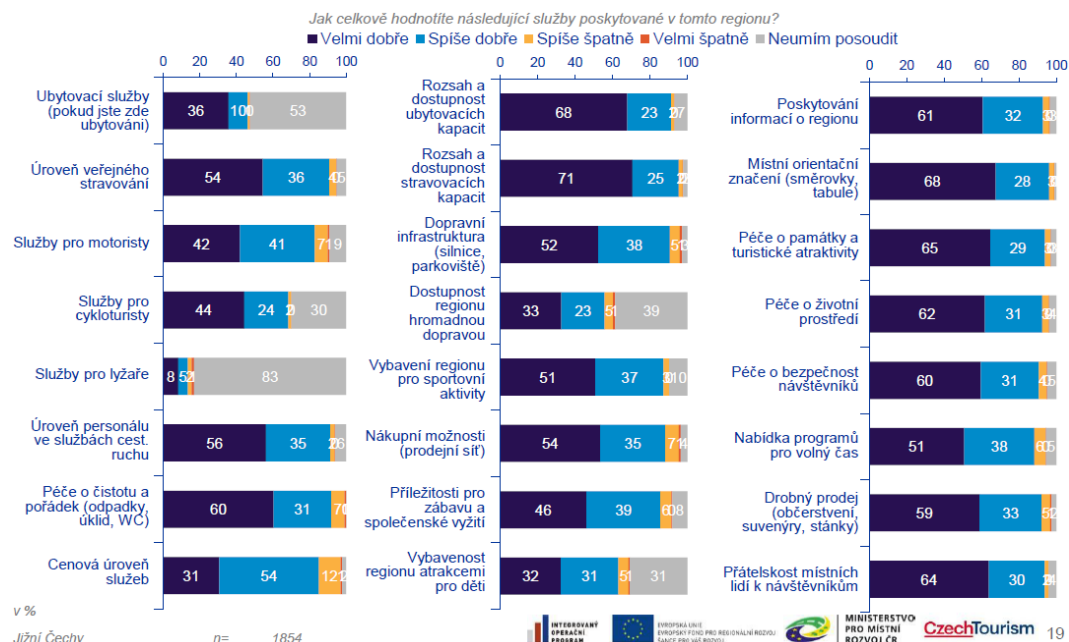
Obrázek 7. 14 Graf informační zdroje o cíli dovolené.

Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014

Pokud se podíváme na CR v destinaci Jižní Čechy jako komplexu služeb, tak nejlépe je hodnocen rozsah a dostupnost stravovacích a ubytovacích kapacit a místní orientační značení. Naopak o něco hůře je hodnocena cenová úroveň služeb, služby pro motoristy nebo nákupní možnosti (Obr. 7. 15). Výhrady, naopak, měli turisté k možnostem parkování (jak k ceně, tak k dostupnosti parkovacích ploch), dále pak k vysokým cenám anebo i ke stavu komunikací (Tab. 7. 10). Jako největší nedostatek destinace Jižní Čechy turisté pociťovali absenci možností pro koupání – koupaliště, aquapark. Tyto aspekty cestovního ruchu by si jistě do budoucna zasluhovaly větší pozornost ze strany měst a obcí.

Obrázek 7. 15 Graf komplexního hodnocení regionu turisty.

Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014

Tabulka 7.10 Komplexní hodnocení regionu turisty -nedostatky.

Co Vám v tomto regionu nejvíce schází, co Vám vadí?

VYBAVENOST/INFRASTRUKTURA	12,9
Nedostatek parkování, zlepšit parkování/ drahé parkování	2,4
Vysoké ceny	1,7
Špatné silnice, komunikace (rozbité, neupravené, neudržované)	1,3
Málo nákupních možností, málo stánků, obchodních center, zásobování, špatné stánky, nekvalitní zboží	1,2
Chybí slušné, klasické stravování - levné, čisté, kvalitní	1,1
KULTURNÍ/SPOLEČENSKÉ/SPORTOVNÍ VYŽITÍ	8,1
Chybí/lepší koupaliště, aquapark, bazén	3,0
Chybí cyklostezky, špatné cyklostezky, brusle in-line, podmínky pro cyklisty	1,0
Málo kultury/ kulturních akcí, hudba, festivalů	1,0
ATMOSFÉRA	2,0
VYBAVENOST PRO SPECIÁLNÍ SKUPINY	1,6
Nedostatečné vyžití pro nactileté, mladé	0,2
OSTATNÍ	0,8
Volně pobíhající psi/Pejskaři	0,2
Chybí zimní/letní nabídka, program, vhodnější na léto/zimu/Sezónnost	0,4
NEVÍ/NEODPOVĚDĚLA	0,2

Zdroj: Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014

Trendy ve vnímání dovolené v Jihočeském kraji – významné posuny od r. 2010

Pro závěrečné shrnutí trendů v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v ČR jsme použili výsledky Monitoringu kampaně cestovního ruchu agentury Czech Tourism publikovanou v r. 2014 pro trendy v ČR v Jihočeském kraji. I když jsou tyto výsledky uvedeny pro celý Jihočeský kraj, podobnost trendů mezi aglomerací a Jihočeským krajem ve většině analyzovaných oblastí zmíněných v předchozích kapitolách nám dovoluje aproximovat trendy i na samotnou aglomeraci.

V průběhu let se mění některé charakteristiky výletu/pobytu:

Auto stále více a více dominuje mezi způsoby dopravy návštěvníků do Jižních Čech (61 % → 75 % → 74 % → 83 % → 91 %).

Region přitahuje poslední dva roky **více návštěvníků ze vzdálených míst nad 100 km** (31 % → 32 % → 34 % → 45 % → 48 %).

Jednodenních výletů bez noclehu postupně ubývá (60 % → 55 % → 53 % → 50 % → 44 %) a jsou tedy více využívány ubytovací kapacity.

Rozšiřování návštěv Jižních Čech za účelem relaxace se zastavilo, dále jich už nepřibývá (12 % → 18 % → 23 % → 28 % → 25 %). Po loňském propadu návštěv spojených se **zdravím (tj. například lázeňských pobytů)** jich opět přibýlo (16 % → 19 % → 14 % → 2 % → 18 %).

Naopak **atraktivita společenského života a zábavy v regionu se dlouhodobě snižuje** (25 % → 22 % → 19 % → 11 % → 6 %).

Celková spokojenost se dlouhodobě zvyšuje – přibývá velmi spokojených návštěvníků (48 % → 56 % → 58 % → 61 % → 78 %).

Přibývá návštěvníků, kteří se plánují do regionu vrátit v horizontu půl roku (52 % → 50 % → 56 % → 59 % → 64 %).

V posledních letech ubývá spontánních výhrad k vybavenosti/infrastruktuře (35 % → 51 % → 32 % → 22 % → 13 %) a atmosféře (9 % → 8 % → 7 % → 5 % → 2 %).

Návštěvníci čím dál tím méně využívají informační zdroje:

V průběhu let téměř přestali využívat **TIC** (37 % → 30 % → 23 % → 7 % → 2 %), **propagační materiály/prospekty/průvodce** (47 % → 38 % → 15 % → 4 % → 2 %) a **informace od personálu ve službách** (38 % → 34 % → 20 % → 4 % → 0,5 %).

S obdobnou situací se potýká i většina ostatních informačních zdrojů.

7.2. Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti – aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou.

7.2.1. Kulturně historické památky

Pamětihodnosti

Asi nejvýznamnějšími kulturně historickými památkami v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou jsou zámek Hluboká nad Vltavou, ZOO Ohrada v Hluboké nad Vltavou, Černá věž, Alšova Jihočeská galerie. V některých případech jsou v turistickém povědomí spojeny České Budějovice i s restaurací Masné krámy a pivem Budvar. Dále se v aglomeraci kromě velice turisticky atraktivních cílů, nachází převážně památky, které jsou známy především mezi Jihočechy, i když jsou třeba ojedinělé anebo výjimečné (např. koněsprežka, Hardtmuthova vila). I když zámek Hluboká nad Vltavou je třetím nejnavštěvovanějším zámkem v celorepublikovém měřítku (NPÚ, 2013, Tab. 7. 11), bohužel většina ostatních památek města České Budějovice zůstává ve stínu zámku v Českém Krumlově a právě Hluboké.

Tabulka 7. 11. Nejnavštěvovanější památky ve správě NPÚ (v celé ČR).

	Památkový objekt	Návštěvnost k 15. 10. 2013	Návštěvnost k 15. 10. 2012
1.	Hrad a zámek Český Krumlov	296 615	294 812
2.	Zámek Lednice	295 875	278 110
3.	Zámek Hluboká nad Vltavou	237 131	232 803
4.	Hrad Karlštejn	195 000	200 850
5.	Zámek Konopiště	126 442	105 127
6.	Arcibiskupský zámek Kroměříž	103 534	132 133
7.	Zámek Telč	87 847	67 937
8.	Hrad Trosky	87 664	97 534
9.	Zámek Sychrov	83 129	91 355
10.	Hrad Bouzov	82 351	93 456

Zdroj: NPÚ, 2013

Mezi respondenty bylo z historického hlediska **v centru Českých Budějovic** nejvíce ceněné **Piaristické náměstí s dominikánským klášterem**, svůj návštěvnícký potenciál má také zde situované **Jihočeské motocyklové muzeum** v objektu historické **Solnice**. Tradiční postavení má náměstí Přemysla Otakara II., byť mu respondenti přes jeho ojedinělost nepřisuzovali zásadní význam pro turismus a jeden z respondentů dokonce tvrdil, že „takových náměstí je v Rakousku nespočet.“ O to větší a podle většiny respondentů i zásadní význam sehrává **Černá věž**, která je návštěvníky města velmi žádaná, zvláště pokud ji oživují „akce, o které se pokouší někteří místní nadšenci a podnikatelé.“

Podíváme-li se na množství památkově chráněných objektů a národních kulturních památek, dostává se Jihočeský kraj na přední příčky v rámci České republiky, v okrese České Budějovice je lokalizována přibližně čtvrtina památkově chráněných objektů v kraji. Významným indikátorem turistické atraktivity Českých Budějovic je statistika návštěvnosti památkových a kulturních objektů. K nejnavštěvovanějším objektům patří přímo v Českých Budějovicích Jihočeské divadlo, dále pak Jihočeské muzeum a Pivovar Budvar.

Pokud budeme vnímat České Budějovice širěji včetně nejbližšího okolí města, zásadní roli sehrává zámek v Hluboké nad Vltavou a tamní ZOO, což jsou současně oblíbené výletní cíle návštěvníků Českých Budějovic.

Zámek Hluboká nad Vltavou je jedním z nejvyhledávanějších zámků naší země. Tyčí se na severním okraji budějovické rybníční pánve, na příkrém ostrohu nad řekou Vltavou. Původně královský hrad Hluboká (Frauenberg) založil spolu s nedalekými Českými Budělovicemi ve 13. století český král Přemysl Otakar II. Hrad prošel složitým vývojem a jeho podobu poznamenalo čtvero přestaveb. O dnešní novogotickou podobu z r. 1871 se zasloužil rod Schwarzenbergů, v jejichž držení byl hrad od r. 1661. Vznikl tak objekt o 140 bohatě vybavených místnostech, s jedenácti věžemi (hlavní 60 metrů) a baštami, jehož členitému průčelí dominuje velký schwarzenberský znak s rodovým heslem "NIL NISI RECTUM" (Nic než právo). Dnešní podobu získala Hluboká za vlády Jana Adolfa II. Schwarzenberga a jeho chotě Eleonory, kteří se rozhodli pro přestavbu po vzoru královského zámku Windsor.

V blízkosti zámku se rozprostírá zámecký park v anglickém stylu. V původní jízdárně se sálem s otevřeným krovem jsou dnes instalovány sbírky Alšovy jihočeské galerie.

Zámek Hluboká nad Vltavou je v aglomeraci České Budějovice nejoblíbenější a nejnavštěvovanější turistický cíl (Obr. 16), který se po Krumlově jeví turistům také jako atraktivní (Obr. 17). Na třetím

místě, hned po Hluboké se umístilo město České Budějovice. Je třeba mít ale na paměti, že dotazníkového šetření se účastnili turisté, kteří byli ubytovaní v Českých Budějovicích, tudíž si město samotné bylo důležitým rozhodovacím faktorem jejich návštěvy regionu.

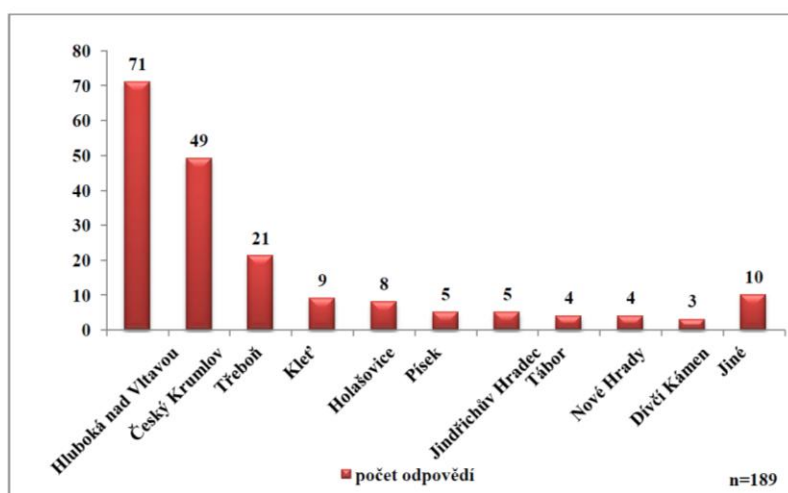
Za dalších kulturně historických památek, které se nenacházejí přímo v Českých Budějovicích anebo v Hluboké nad Vltavou, ale v okrajových katastrech aglomerace, stojí za zmínku:

- Novorománský kostel a trojúhelníková náves obklopená statky a usedlostmi v Hosíně
- Renesanční původně luteránský kostel sv. Víta z 2. pol. 16. století, po roce 1620 římskokatolický v Rudolfově
- Radnice (původně sídlo král. báňského úřadu) z konce 16. století v Rudolfově
- Bývalý renesanční zámek sloužící v pozdější době jako kasárna v Rudolfově

V Dobré Vodě u Českých Budějovic pak:

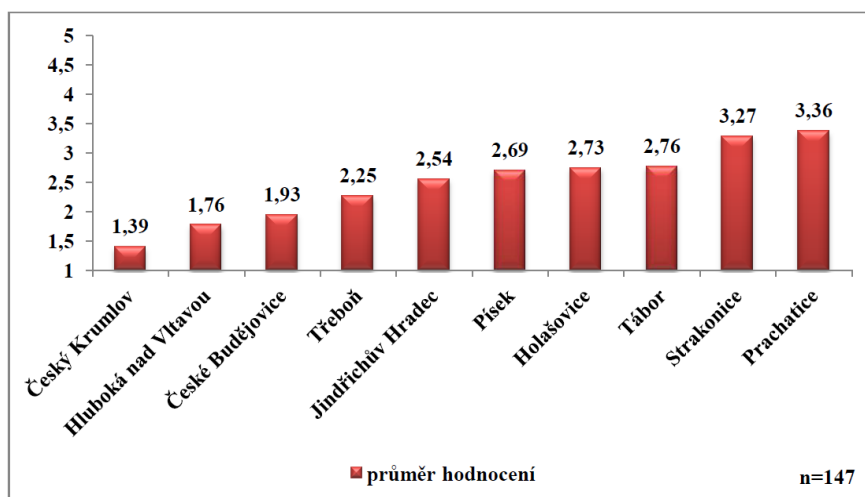
- Kaplička nad pramenem v nynější podobě z roku 1830
- Štola sv. Barbory, Farní kostel Panny Marie Bolestné, vrcholně barokní stavba z let 1733 až 1735 dle projektu Kiliána Ignáce Dientzenhofera s freskovou výzdobou od Václava Vavřince Reinera.
- Stará fara, barokní z poslední čtvrtiny 18. století,
- Nová fara, secesní, z roku 1911
- Křížová cesta s Božím hrobem, vede okolím kostela. Zřízena 1837 až 1839, obnovena 1880, nejnověji 1996 s moderně pojatými obrazy od Renaty Štolbové

Obrázek 7. 16 Výsledky dotazníkového šetření na otázku „Jaká místa v okolí (Českých Budějovic) jste navštívila/a?“

Zdroj: Dušek P., BP 2013

Obrázek 7. 17 Hodnocení atraktivity následných destinací (škála 1-5, 1=nejvíce atraktivní).

Zdroj: Dušek P., BP 2013

Lovecký barokní **zámček Ohrada**, na okraji Hluboké nad Vltavou, byl postaven v barokním slohu podle projektu architekta Bayera pro knížete Schwarzenberka jako lovecký zámek na počátku 18. st. a měl sloužit k pořádání honů a loveckých slavností. První lovecké muzeum zde vzniklo již v polovině 19. století. Dnes je sídlem Muzea lesnictví, myslivosti a rybářství.

Z dalších **kulturních památek v katastru Hluboká nad Vltavou** stojí za zmínku: kaple sv. Rocha; boží muka zv. marradasky na dvoře Vondrova; socha sv. Jana Nepomuckého; stará sýpka; židovský hřbitov; kaple sv. Antonína; kaple Panny Marie; štola Kampanova díra; mohylová pohřebiště; hradiště Baba.

V obcích kolem Hluboké nad Vltavou je možné najít tyto zajímavosti:

Bavorovice: venkovské usedlosti; zemědělské dvory; boží muka; železniční most; kovárna; výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého

Hroznějovice, Jaroslavice, Jeznice, Líšnice: mohylová pohřebiště

Kostelec: venkovská usedlost; mohylové pohřebiště; kostel

Poněšice: venkovský dům; mohylové pohřebiště

Purkarec: venkovská usedlost; hospoda; kaple; zřícenina; mohylové pohřebiště; kostel

Zámostí: venkovská usedlost; most klenutý; výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého

Dvůr Vondrov: zemědělský dvůr Vondrov

Vesnické památkové zóny

Region ORP České Budějovice, speciálně jeho severozápadní část, je typická výskytem speciálního architektonického fenoménu, tzv. selského baroka (více o selském baroku bude pojednáno ve Strategii rozvoje ORP České Budějovice – venkov (volitelné téma). I když většina památek týkajících se tohoto fenoménu se nachází v oblastech mimo vymezenou aglomeraci, ve třech případech je možné tento architektonický sloh nabídnout turistům i v rámci aglomerace. Památky selského baroka jsou součástí třech vesnických památkových zón – PZ Bavorovice, PZ Munice a PZ Opatovice.

Bavorovice

Obec patřící pod město Hluboká nad Vltavou, ležící u řeky Vltavy přibližně v polovině vzdálenosti mezi Hlubokou a Českými Budějovicemi. Je zde celá řada zachovalých statků. Hlavní silnice z Českých Budějovic na Hlubokou prochází západně od vsi, historická cesta do vsi vedla asi od severu. Z tohoto pohledu je náves uzavřena příčně orientovaným domem a k němu otočenou kovárnou. Náves a celá původní ulice je lemována souvislou řadou statků, jen v jednom místě na východní straně je narušena novodobou výstavbou. Vesnicí prochází cyklistická stezka na Hlubokou. Ve vsi se vyskytují jak statky Hlubockého typu, s mohutnými volutami, tak i novější s geometrickou výzdobou, zřejmě inspirované tzv. nádražní architekturou, tedy stavbami projektovanými panskou stavební kanceláří. Vesnice je vyhlášena jako vesnická památková zóna.

Přinejmenším mezi lety 1228 a 1233 bylo sídlo v držení Pražského kláštera Svatého Jiří, po roce 1233 bylo závislé na hradu Hluboká (Froburg) (město Hluboká nad Vltavou v té době ještě neexistovalo).

Mezi rybníky Naděje a Velký Zvolen bylo ve středověku a počátkem novověku umístěno popraviště hojně užívané i ostatními obcemi. Poslední popravenou byla v roce 1773 služka Alžběta Prázdná odsouzená za infanticidu svého nemanželského dítěte. Tuto skutečnost připomíná místní památník.

V místě dnešní poříčské louky nechal roku 1516 Vojtěch z Pernštejna vybudovat rybník, který byl v roce 1849 vysušen. Podobným vývojem prošel severněji umístěný Podskalský rybník v Hluboké.

V letech 1850 až 1880 pod Bavorovice patřila vesnice Dasný. Součástí Hluboké nad Vltavou se Bavorovice staly 14. června 1964.

Vesnice leží na cyklostezce 12 (vedoucí z Českých Budějovic do Hluboké nad Vltavou), která je částí evropské páteřní sítě cyklostezek EuroVelo a která je v tomto úseku oblíbenou trasou pro rekreační cyklisty a bruslaře. Cyklostezka vede po dochovalých zbytcích hrází bývalého Poříčského a Podskalského rybníka. Podle průzkumu cyklostezku využije průměrně přibližně 1000 osob za den, přičemž v letních měsících cyklostezku využije průměrně okolo 2000 osob denně. Podle tohoto průzkumu uživatelé cyklostezky podporují její podstatné prodloužení do Týna nad Vltavou a vytvoření okruhu souběžným vedením stezky po obou březích Vltavy.

Munice

Obec Munice je místní částí města Hluboká nad Vltavou. Od města ji dělí cca 2 kilometrová vzdálenost, která je od r. 2004 propojena cyklostezkou. Obcí prochází komunikace ve směru na Zliv a na Zahájí.

První písemná zmínka o osadě Munice pochází z roku 1384. Podle dochovaných písemných pramenů pochází název obce podle rodu Municů, jejichž rodové jméno bylo vytvořeno z původního staročeského výrazu muňa - člověk pomalejšího myšlení, naivní člověk. V různých fázích historického vývoje se podoba osady měnila, v 18. století byly postaveny statky a domy na návsi, v téměř nezměněné podobě zůstaly zachovány dodnes. Jádrem obce tvořila oválná náves, v jejímž středu byla kaplička a rybník. Dnes návštěvníky zaujme především novorománská kaplička uprostřed návsi a také objekt bývalé hasičské zbrojnice. Na návsi byly dvě studny, z kterých jedna je dochovaná dodnes. Později byly za cestou k Zahájí postaveny další statky. Všechny budovy na návsi patří ke skvostům selského baroka a jsou památkově chráněny. V obci je 69 domů s č.p., trvalý pobyt v obci má 200 obyvatel.

Opatovice jsou malá vesnice, část obce Hrdějovice v okrese České Budějovice. Nachází se asi 3 km na severozápad od Hrdějovic. Je zde evidováno 35 adres. Trvale zde žije 44 obyvatel. Opatovice leží v katastrálním území Hrdějovice o výměře 8,82 km². Na návsi stojí řada stavení postavených ve stylu selského baroka (mj. č.p. 5, 6 - bývalá kovárna, 7 a 12).

Církevní památky (kostely a kaple)

Přímo v Českých Budějovicích se nachází poměrně velké množství kostelů a kaplí (Tab. 7.12), z kterých asi nejznámější je katedrála sv. Mikuláše nedaleko Černé věže a Kaple smrtelných úzkostí Páně. Oba objekty se nachází v těsné blízkosti a jsou součástí I. turistického okruhu městem České Budějovice. Na území aglomerace je pak nabídka církevních památek ještě širší, např. Židovský hřbitov, kostel sv. Jana Nepomuckého v Hluboké nad Vltavou.

Kromě toho se ve přímo ve městě nachází Dominikánský klášter s chrámem obětování Panny Marie. Tento objekt je zahrnut do trasy II. turistického okruhu centrem Českých Budějovic. V klášteře se konají hudební slavnosti Emy Destinové.

Tabulka 7. 12 Přehled kostelů a kaplí ve městě České Budějovice

Kostel, kaple	Umístění	Poznámka, popis, autor, stavitel	Vznik	Přestavba	Církev
Kostel Obětování Panny Marie	Piaristické náměstí	založen současně s městem při dominikánském klášteře; nejstarší architektonická památka ve městě	1265 až konec 14. stol.	1667–1679 úpravy 1865	římskokatolická
Kostel sv. Mikuláše	roh ulic Kanovnická a U Černé věže	stavitelé Giovanni Cipriani a Francesco Canevale	1265 - kolem 1300	1518–1555, 1641–1649	římskokatolická
Hřbitovní kostel sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele	Staroměstská	původní farní kostel osady Budějovice (pozdně gotická stavba)	1. pol. 13. stol.	1461	římskokatolická
Kaple Smrtelných Úzkostí Páně	roh ulic Kněžská a Kanovnická	barokní kaple	1727–1731		římskokatolická, řecko-katolické bohoslužby
Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně	Rudolfovská	pseudobarokní kostel při mateřinci Kongregace sester Nejsvětější Svátosti	1903–1904		římskokatolická
Kostel sv. Václava	Kostelní	pseudogotická stavba s oltářním obrazem sv. Václava od J. Hellicha; spojen s budovou prvního českého gymnázia ve městě	1868–1870		římskokatolická
Kostel Panny Marie Růžencové	Žižkova třída	na průčelí mozaika od V. Förstra, sídlo Kongregace bratří Nejsvětější svátosti	1900		římskokatolická
Kostel sv. Jana Nepomuckého	Boženy Němcové	novorománský kostel s cenným barokním obrazem Oslavení sv. Jana Nepomuckého od Ant. Maulpertsche Apotheosa	1914–1915		římskokatolická
Husův sbor	Palackého nám.		1924		československá husitská
Sbor Ježíše, knížete míru a pokoje	Suché Vrbné		1953		československá husitská
Kostel sv. Cyrila a Metoděje	Suché Vrbné		1935		římskokatolická
Kostel Panny Marie, královny andělů	Nové Hodějovice		1938–1940		římskokatolická
Kostel sv. Vojtěcha, biskupa a mučedníka	Čtyři Dvory		1939		římskokatolická
Kaple sv. Vojtěcha	Husova		1869		pravoslavná

Galerie a muzea

Jihočeský kraj disponuje poměrně širokou nabídkou muzeí a galerií, která snese srovnání s jinými kraji v ČR (Tab. 7. 13). Podle údajů z databáze NIPOS (2012) je Jihočeský kraj na třetím místě v celorepublikovém měřítku co do počtu muzeí a galerií.

Tabulka 7. 13 Muzea, galerie (muzea výtvarných umění) a památníky podle krajů v roce 2012

ČR, kraje	Muzea, galerie a památníky v provozu celkem v tom		Pobočky muzeí a galerií		Expozice	Uspořá- dané výstavy	Návštěv- níci expozic a výstav (tis. osob)
	muzea a památníky		galerie				
Česká republika <i>Czech Republic</i>	502	433	69	323	2 009	4 005	9 577
Hl. m. Praha	39	33	6	53	171	350	3 181
Středočeský	69	62	7	47	338	666	1 028
Jihočeský	41	38	3	19	135	245	468
Plzeňský	36	32	4	16	175	217	372
Karlovarský	12	10	2	13	47	122	267
Ústecký	26	20	6	18	104	204	409
Liberecký	33	25	8	8	106	220	245
Královéhradecký	49	40	9	26	146	295	431
Pardubický	34	29	5	13	101	238	324
Vysočina	40	34	6	9	124	247	260
Jihomoravský	42	37	5	35	200	476	824
Olomoucký	19	18	1	12	77	197	560
Zlínský	26	23	3	25	157	199	684
Moravskoslezský	36	32	4	29	128	329	525

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

V samotné aglomeraci se nachází asi 26 galerií (Tab. 7. 14), mnohé z nich umístěny ve významných historických budovách, např. Wortnerův dům - (AJG), jízárna zámku Hluboká nad Vltavou (AJG), Galerie pod Kamennou žábou (Piaristické náměstí).

V aglomeraci se v současné době nachází 9 muzeí. 6 muzeí nabízí město České Budějovice - pivovar Budějovický Budvar, Muzeum koněspřežky, Expozice historických motocyklů, Židovský hřbitov a pamětní síň, Muzeum energetiky, Rabenštejnská věž. Známe a navštěvované Jihočeské muzeum otevřelo kvůli rozsáhlé rekonstrukci pro sezonu 2014 pouze svoje pobočky.

Další zajímavá muzea, která mají potenciál rozvoje pro ČR jsou v širším okolí měst– Muzeum historických vozidel v Pořežanech, Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství Ohrada a Vorašské muzeum v Purkarcích. Na **Rudolfově** poblíž města České Budějovice se nachází malé muzeum hornictví, každoročně se první sobotu v měsíci červnu pořádají historické "Hornické slavnosti", konají se i další kulturní akce.

Tabulka 7. 14 Přehled všech v současné době existujících muzeí a galerií ve městě Č. Budějovice.

Název	Sídlo	Zaměření převažující
Muzea		
Jihočeské muzeum	Dukelská 1	regionální vlastivědné muzeum
Muzeum koněspřežky	Mánesova 10	historie koněspřežní železnice
Expozice historických motocyklů	Piaristické nám. (Malá solnice)	vývojová řada motocyklů
Budvar muzeum	Karolíny Světlé 4	historie výroby piva Budvar
Muzeum energetiky	U Elektrárny 1718	rekonstruovaný prostor staré rozvodny
Galerie, výstavní síň		
Alšova jihočeská galerie - Wortnerův dům	U Černé věže 22	zařízení Alšovy jihočeské galerie
Dům umění - galerie současného umění a architektury	nám. Přemysla Otakara II. 38	nekomerční výstavní síň
Dům U Beránka	Krajinská 35	zaměření na fotografie
Galerie - Atelier Bipp	Jungmannova 18	artgalerie
Galerie AVE	Dobrovodská 7	vystavování a prodej obrazů
Galerie Hrozen	Hroznová 22	prodejní galerie grafiky
Galerie Kindler	Krajinská 30	obrazy a grafika
Galerie Měsíc ve dne	Nová 3	příležitostné výstavy
Galerie Na dvorku	Hroznová 8	příležitostné výstavy
Galerie Nahoře, DK Metropol	Senovážné nám. 2	nekomerční výstavní síň fotografie
Galerie Ordo T & R	U Černé věže 4	prodejní výstavy
Galerie Pod kamennou žábou	Piaristické nám. 2	autorské výstavy současných umělců
Galerie Present	K. Weise 6	prodejní galerie děl kmenových autorů
Galerie Procházka	nám. Přemysla Otakara II. 38	aukční síň Procházka Trans ars
Galerie Vída	Plachého 2	prodejní galerie děl kmenových autorů
Galerie Watzko	Josefy Kolářové 9	komorní galerie
Galerie Zlaté rybky a Atelier keramiky	Plachého 15	prodej keramiky, porcelánu, skla a obrazů
Galerie Zlatý kříž	Kněžská 6	prodejní galerie děl kmenových autorů
Hvězdárna a planetárium	Zátkovo nábřeží 4	příležitostné nekomerční výstavy
Komorní galerie U Schelů	Panská 7	komorní výstavy současných autorů
Rabenštejnská věž	Panská 4	příležitostné výstavy
Radniční výstavní síň	nám. Přemysla Otakara II. 1	výstavní síň města
Výstavní prostor v rozhlasové kavárně	U Tří lvů 1	příležitostné výstavy

Technické památky

Nejviditelnější technickou památkou jsou objekty továrny Koh-i-noor, což se může velmi snadno stát návštěvníckým cílem mnoha turistů zaměřených na tuto specifickou oblast, která v poslední době získává na popularitě. Při úvahách o ucelené nabídce z této oblasti můžeme zahrnout do programu také například objekt Solnice, eventuelně Muzeum Koněspřežky či Muzeum energetiky a další. Obzvláště muzeum Koněspřežky by s ohledem na svoji výjimečnost jistě zasluhovalo větší pozornost a propagaci.

Rodáci

Město je rodištěm mnohých významných osobností – jak historických např. Ema Destiniová, Jaroslav I Hašek, tak i současných populárních osobností (M. Kubišová, J. Pomeje, J. Mádl, P. Šporcl, P. Muk, P. Kolář). Jejich kompletní seznam i s Krátkými životopisy je možné najít na <http://www.inbudejovice.cz/osobnosti/>. Další osobnosti, kterých osud je svázán s městem České Budějovice je populární voják Švejk, který je hlavním hrdinou čtyřdílného románu J. Haška: Osudy dobrého vojáka Švejka. Jméno vojáka Švejka nese např. i restaurace na Hluboké nad Vltavou. Historicky významnou postavou, která pochází z regionem Jižních Čech je také Jan Žižka z Trocnova, který jako vojevůdce na sebe poprvé upozornil v bitvě u Sudoměře roku 1420.

Kultura

Další památná místa mají přesah do oblasti kultury, a vyhledávají je určité skupiny místních obyvatel i návštěvníků. Patří k nim především legendární pivnice Masné krámy a kulturní centrum c. k. Solnice v objektu bývalého Solného skladu. Restaurace **Masné krámy**, budova, jejíž základy pocházejí z 16. století, je velmi významná pro gastroturistiku města. V roce 2014 si českobudějovická restaurace Masné krámy připomíná dvě významná výročí. 13. února uplynulo již 650 let od okamžiku, kdy císař Karel IV. nařídil původní masné krámy na dnešním náměstí Přemysla Otakara II. zbourat a přesunout do Krajinské ulice na místo, kde stojí dodnes. Restaurace Masné krámy pak byla pro veřejnost otevřena 1. října 1954, tedy před téměř 60 lety. V restauraci se vždy čepovalo výhradně pivo z pivovaru Budějovický Budvar.

V posledních letech ve městě dochází k vzestupu hudebních klubů, například jazz roste na popularitě což je bezpochyby známka rostoucí poptávky z řad obyvatel, návštěvníků, ale i přítomných studentů.

Kulturní nabídka se jeví v současnosti jako jeden ze stěžejních pilířů pro oživení cestovního ruchu ve městě. České Budějovice mají jednak dobrý potenciál a kulturní tradici, ale i určitou „zaběhnutou“ klientelu zejména zevnitř regionu. Tab. 7. 15 ukazuje poměrně významný nárůst počtu návštěvníků expozic muzeí a galerií v letech 2010-2012, co potvrzuje zájem turistů o poznávací turistiku v regionu. Zároveň je vidět, že i když celkový počet pořádaných akcí na památkových objektech zpřístupněných veřejnosti klesl, počet návštěvníků těchto objektů je poměrně konstantní, a řadí destinaci Jihočeského kraje na přední příčky tabulky mezi kraje v návštěvnosti památkových objektů s kulturně výchovným využitím (Tab. 7. 16).

Tabulka 7. 15 Vybrané údaje o kultuře v Jihočeském kraji

	2010	2011	2012
Muzea, galerie a památníky v provozu celkem	41	42	41
z toho galerie	4	4	3
Pobočky muzeí a galerií	16	18	19
Expozice	111	117	135
Uspořádané výstavy	255	249	245
Návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)	390	460	468
Evidované sbírkové předměty (tis.)	896	898	1 055
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné	32	33	31

Návštěvníci (tis. osob)	1 202	1 286	1 130
Inventární jednotky mobiliárního fondu	109 223	111 926	112 419
Pořádané kulturní akce celkem	882	803	699
z toho:			
samostatné výstavy	78	56	52
samostatné koncerty	104	140	125
dramatická vystoupení	233	290	167
kulturní akce při prohlídkách	360	99	82

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko

¹⁾ včetně Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny a kraj-
ských vědeckých knihoven

²⁾ virtuální návštěvy z prostor mimo knihovnu (vstupy do
katalogů, výpůjčních protokolů nebo informačních zdro-
jů a databází)

Tabulka 7. 16 Památkové objekty s kulturně výchovným využitím podle krajů v roce 2012

R, kraje	Památky zpřístupně- né návštěvní- kům za vstupné)	Návštěv- níci (tis. osob)	Pořádané kulturní akce celkem	z toho			
				samo- statné výsta- vy	samo- statné koncerty	dramatická vystoupení	kulturní akce při prohlíd- kách
Česká republika Czech Republic	295	11 627	13 393	631	1 286	927	8 493
Hl. m. Praha	24	3 697	732	66	223	198	30
Středočeský	46	2 123	1 624	68	236	85	1 007
Jihočeský	31	1 130	699	52	125	167	82
Plzeňský	23	437	744	61	76	52	470
Karlovarský	9	224	121	12	30	39	12
Ústecký	32	330	1 163	102	129	95	528
Liberecký	17	573	994	31	65	47	585
Královéhradecký	23	629	606	34	81	65	305
Pardubický	14	244	255	26	16	35	71
Vysočina	18	272	222	32	62	33	75
Jihomoravský	26	1 078	3 024	51	105	24	2 804
Olomoucký	11	244	2 643	31	35	40	2 394
Zlínský	11	365	197	30	70	17	39
Moravskoslezský	10	281	369	35	33	30	91

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Kulturně-společenské akce

V Českých Budějovicích jsou v průběhu roku pořádány mnohé kulturní a společenské akce, jak pro českobudějovické, tak i pro návštěvníky města. Jednou z prvních větších kulturních akcí ve městě jsou již tradiční **Dny slovenské kultury**, konající se v únoru. Během přibližně 10 dní probíhá ve městě mnoho koncertů, divadelních představení, výstav či přednášek, doplněných kulinářskými soutěžemi a typicky slovenskou gastronomií. Obdobnou akcí jsou **Dny francouzské kultury** v jižních Čechách, konající se v měsících březnu a dubnu v Českých Budějovicích a dalších třech městech v kraji. Součástí jsou koncerty, výstavy, přednášky a promítání francouzských filmů, doplněné francouzskou gastronomií a turnaji v pétanque. V rámci oslav **Masopustu** se na náměstí Přemysla Otakara II. a přilehlém okolí koná každoročně tradiční masopustní koleda a průvod městem v maskách. Nově započatou tradici ve městě je **Vynášení Morany** – ukončení zimy ve městě a oslava jara. Během této akce prochází městem průvod maškar a muzikantů s rákosovou figurou, která je poté zapálena a hozena do řeky Malše. Další z menších akcí, pořádanou spíše pro českobudějovické, je tradiční sled čarodějnic připadající na poslední dubnový den.

Výrazná část kulturních akcí se koná v letních měsících roku, veřejnosti jsou představovány komplexně pod názvem **Léto ve městě** a konají se od června do konce září. V tomto období probíhá množství menších koncertů, představení, výstav apod. na různých místech ve městě. Nejvýznamnější součástí Léta ve městě je již tradiční hudební festival **Múzy na vodě**, který se koná u soutoku Vltavy a Malše a čítá několik různých hudebních představení. Odhadovaná návštěvnost festivalu je cca 16 000 lidí. Dalšími pravidelnými kulturními akcemi Léta ve městě jsou **Hudební slavnosti Emy Destinové, které mají** zvýšený potenciál zejména u náročnější klientely. Hudební slavnosti Emy Destinové neboli mezinárodní festival klasické hudby, který je pořádán už od roku 1990. Na nádvoří radnice se koná Radniční léto, součástí této akce je řada divadelních a hudebních představení. V srpnu pod noční oblohou se na náměstí Přemysla Otakara II. koná **Kinematograf bratří Čadíků**, což je čtyřdenní promítání českých filmů. **Budějovická ohlédnutí** - kostymované prohlídky Českých Budějovic hrané v nočních hodinách jsou zaměřené na architekturu, **Festival pouličních divadel** v rámci kterého se představují divadelní soubory z celé republiky. Tyto soubory předvádějí svoje vystoupení zdarma v prostorách určených především k pěší chůzi. Letní kulturní akce završuje, taktéž na náměstí, mezinárodní jazzový festival **Bohemia Jazz Fest**, který hostí muzikanty z celého světa. Pod názvem Vánoce ve městě je na závěr roku každoročně organizován program, začínající rozsvícením vánočního stromku na náměstí, doplněný vánočními trhy, koncerty, živým betlémem a dalšími aktivitami. Během roku se na hlavním českobudějovickém náměstí konají prodejní trhy, na kterých jsou prodávány tradiční jihočeské či místní výrobky, vždy s ohledem na aktuální roční dobu. Pořádány jsou jarní, podzimní či vánoční trhy. I přes veškeré aktivity a události v oblasti kultury je třeba mít na paměti, že kulturní nabídka města se v současnosti víceméně orientuje na návštěvníky z regionu (vyjma některých významnějších letních festivalů) a většina turisticky atraktivních událostí je záležitostí letní sezóny.

I přes poměrně bohatý výčet kulturních akcí konajících se ve městě České Budějovice by se dalo říct, že role města samotného při přípravě těchto akcí je poněkud vágní a plní roli spíše koordinátora než iniciátora těchto akcí.

7.2.2. Přírodní atraktivita (chráněná území a objekty, naučné stezky)

Jihočeský kraj má ze všech regionů ČR nejnižší hustotu osídlení (62 obyvatel na 1 km²) – snad proto se může pyšnit zachovalým přírodním bohatstvím a pověstnou malebností krajiny. Pro jihočeskou krajinu jsou typické rozmanité vodní plochy, na které je navázán tradiční rybářský průmysl. Lesy na území kraje jsou hodnocené z 80 % jako nepoškozené, zbylá pětina je hodnocená jako mírně poškozena. Území Jihočeského kraje má podle statistik Ministerstva životního prostředí jedno z nejčistších ovzduší v celé České republice.

Území a jeho využití má tradičně charakter spíše rekreační než průmyslový. Nejvýznamnější přírodní pozoruhodnosti Jihočeského kraje jsou: Národní park Šumava, Novohradské hory, Třeboňská a Českokobudějovická pánev, umělé vodní nádrže (Lipno, Orlický i stovky jihočeských rybníků), Žofínský a Boubínský prales, Chráněná krajinná oblast Blanský les či lokalita Česká Kanada. Jihočeský kraj má největší procentní podíl vodních ploch z celkové rozlohy kraje (celkem 4 %). Tvoří ho jak umělé nádrže, tak největší rybník v ČR Rožmberk (489 ha) nebo největší tuzemské jezero – Černé jezero na Šumavě (18,43 ha).

České Budějovice mohou podle některých expertů velmi dobře těžit z centrální polohy v rámci kraje (eventuelně turistického regionu) také z dostupnosti zajímavých míst ve svém okolí. „Stačí vyjet za hranice města a jste v úplně jiné krajině.“ Nabízí se možnosti pro turistiku v přírodě, návštěvníci města mohou využít sítě cyklostezek, které se paprskovitě rozbíhají do okolí města, mohou navštívit např. rozhlednu Kleť v CHKO Blanský les. K oblíbeným výletním cílům v těsné blízkosti města patří také soubor venkovských staveb v Holašovicích (památko UNESCO). Tato a další místa jako městečko Rudolfov se svou havířskou historií, zámek Zlatá Koruna a Vrbenské rybníky vytvářejí nabídku pro samostatné turistické produkty. Tato komparativní výhoda Českých Budějovic oproti jiným městům hraje svou úlohu již v současnosti při rozhodování návštěvníků města o výběru výletních cílů a měla by být nadále součástí turistické nabídky města. Slovy experta: „Máme to všude blízko.“

K důležitým krajinným prvkům v Českých Budějovicích patří dvě velké řeky – Malše a Vltava a mnoho malých toků. A právě přítomnost řeky a propojení měst Hluboké nad Vltavou a Českých Budějovic řekou Vltavou byla iniciátorem myšlenky projektu Město na vodě. Řeka plní také významnou osu v komunikaci mezi oběma městy – jednak díky cyklo- a inline stezce podél jejího toku, jednak splavňením Vltavy v úseku mezi oběma městy. Právě díky tomuto fenoménu se nabízí pro obě města potenciál společného rozvoje a vzájemné komunikace a propagace v oblasti ČR.

Centrum města Českých Budějovic je obklopeno registrovanými významnými krajinnými prvky (park Na Sadech, park Háječek, Sokolský ostrov a park Stromovka). Na území města je dohromady 26 registrovaných významných krajinných prvků. Nachází se zde 8 krajinářsky a esteticky významných památných stromů. (www.czechtourism.cz, 2013)

Chráněná území a objekty

(Zdroj: Geodatabáze ÚAP, různí poskytovatelé, především Agentura ochrany přírody a krajiny)

NATURA 2000 - evropsky významná lokalita: Vrbenské rybníky,

NATURA 2000 - ptačí oblast: Českokobudějovické rybníky, Hlubocké hráze, Hlubocké obory

Přírodní rezervace: Vrbenské rybníky, Karvanice; Libochovka

Přírodní památka: Kaliště; Vrbenská tůň, Baba

Památný strom: Buk lesní červenolistý; Dub letní 3x; Jinan dvoulaločný; Lípa malolistá 2x, Jerlín japonský 1x

Významné krajinné prvky registrované:

"Genofondová plocha" Pod Babou; Dlouhá louka; Hliníky - Suché Vrbné; Lesní louky JV od Kaliště; Liniový porost dřevin SSV od obce Haklovy Dvory; Liniový porost dřevin na SZ okraji obce Zavadilka; Liniový porost na levém břehu Malše u "Velkého jezu"; Louka na Hravbách; Louky a remízky u sídliště Máj; Louky u Škodovky; Lípy v lokalitě "Jezera" u Kaliště; Městský park "Na Sadech"; Olšina pod Pilmanovým rybníkem; Olšina u samot U olší; Park "Hájček" a "Krumlovské aleje"; Park u Staroměstského hřbitova; Park v Novém Vráťe u Kovošrotu; Porost na terase u Kněžských Dvorů; Porosty na Švábově hrádku; Porosty u Velkého Vávrovského rybníka; Rameno Vltavy a náhon s břehov. porosty u Suchomelu; Remízek pod hrází Starohaklovského rybníka, H. Dvory; Skupina dvou lip SSV od obce České Vrbné; Slepá ramena, břehové porosty a luh Malše u Špačků; Sokolský ostrov; Solitérní dub nad jezem SV od obce České Vrbné; Solitérní dub v lukách JZ od obce Haklovy Dvory; Solitérní dub v orné půdě JV od obce Haklovy Dvory; Solitérní dub v orné půdě SZ od obce Zavadilka; Stromovka; Světlíky - zářez bývalé železniční vlečky; U Hvízdala, Aleje v okolí Vondrova; Lipová alej Kostelec

Naučné stezky

Po hrázích Vrbenských rybníků

Lokalita: Severovýchodní okraj Českých Budějovic

Přístup: Od konečné MHD č. 14 v Českém Vrbném po silnici směrem na Hlubokou nad Vltavou asi 800m. Na křižovatce pokračovat vlevo po staré hlubocké cestě. Stezka začíná po levé straně.

Výchozí bod: Stará cesta na Hlubokou nad Vltavou, hráz rybníka Nový vrbenský

Konečný bod: hráz rybníka Starý vrbenský

Téma: příroda

Bližší charakteristika: Chráněná přírodní rezervace není určena pouze pro obyvatele Českých Budějovic, kteří ji velmi často využívají jako cíl svých rekreačních vycházek. Odborníkům i laickým zájemcům o přírodu nabízí celoročně možnost prožití nádherných chvil ve společenství flory a fauny spjaté se čtyřmi vrbenskými rybníky. Rozloha celé rezervace je 245,8 ha. Přístupnost do většiny částí chráněného celku umožňuje hustá síť cest vedoucích především po hrázích rybníků.

Pro chráněné území je charakteristický výskyt celé řady ohrožených a ekologicky i biogeograficky významných rostlin a živočichů. Mezi více než osmdesáti druhy ptáků dominuje počtem racek chechtavý, jehož výskyt je v některých letech odhadován až na 3 000 párů. Sídli zde však i celá řada dalších vzácných a ohrožených druhů. Biologicky nesmírně cenný je jedinečný a v rámci jižních Čech nejlépe dochovaný komplex mokřadního lesa typu bažinných olšin se zcela unikátní faunou motýlů. Celkem 831 zjištěných druhů znamená 30% fauny motýlů v Čechách. Zcela specifický je výskyt některých zástupců mūr, pídálek a obalečů, jejichž přítomnost zde byla prokázána jako na jediné lokalitě v Čechách. Prosluněné a vyhřáté rybníční hráze po staletí zpevňované urostlými duby lákají nejenom k příjemným procházkám, ale jsou též rájem pro houbaře. Hojně zde rostou hříby dubové, křemenáče dubové i znamenité holubinky nazelenalá a namodralá. Mykologové pak ocení i výskyt hub neškodných - muchomůrky tygrováné i zelené či pavučince plyšového. Setkat se zde můžete i s zákonem chráněným a kriticky ohroženým hřibem královským (s kloboukem růžově až rumělkově červeným, zlatožlutými rourkami, třeněm i dužninou), který je označován za jednoho z nejkrásnějších hřibů.

Rudolfovo město I., II (Obr. 7. 18)

Lokalita: Rudolfovo a okolí

Přístup: Po silnici od nádraží v Českých Budějovicích směrem na Třeboň. Z nádraží v Č. Budějovicích městskou hromadnou dopravou – autobus č.1

Výchozí bod: Rudolfov – kostel

Konečný bod: Rudolfov

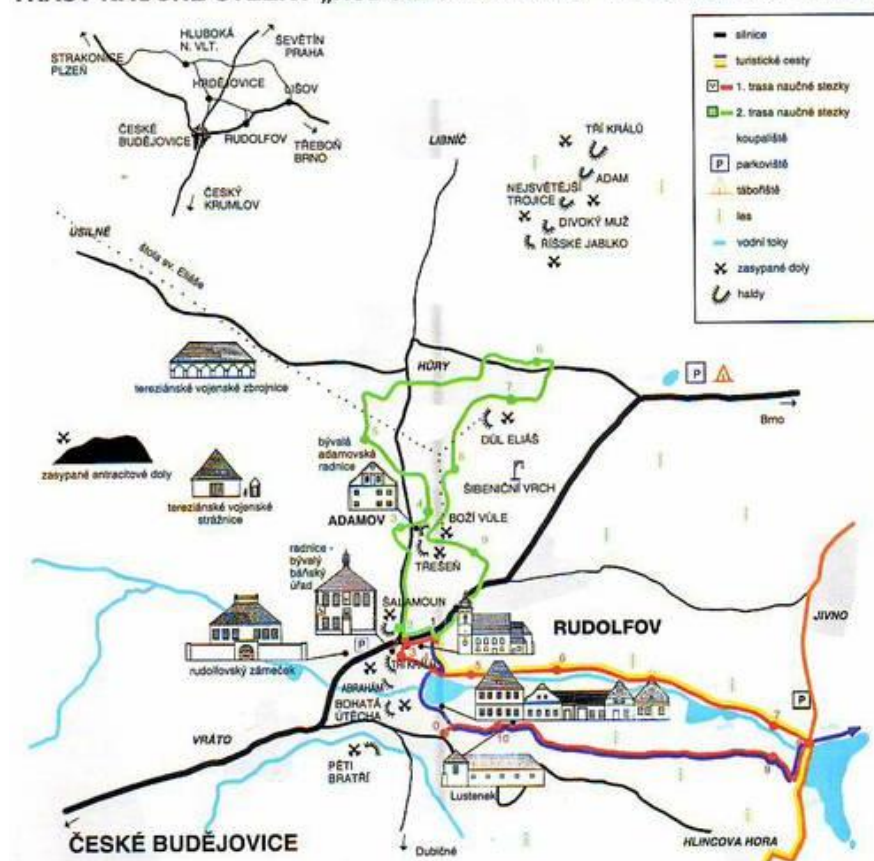
Téma: historie, příroda

Bližší charakteristika: Naučná stezka Rudolfovo město je rozdělena na dvě samostatné trasy, které návštěvníkovi nabízejí na devatenácti zastaveních dvacet tři informačních tabulí. První naučná trasa vede od rudolfovského kostela směrem k rekreační oblasti u rybníku Mrhalu, který byl dříve využíván jako akumulční nádrž pro doly. Dnes je tento rybník uprostřed tzv. Děkanských lesů využíván ke koupání a rekreaci. Cestu k Mrhalu zpestřuje několik zastávkových míst, na kterých se návštěvník dozví mnoho zajímavostí s historie Rudolfova, která je především spojena s těžba, horníky a jejich činností v dolech i na povrchu.

Druhá trasa se zaměřuje na těžbu stříbrné rudy a její skromné pozůstatky v dnes již převážně zastavěných částech Rudolfova a přilehlých obcí Adamov a Hůry. Zajímavostí, vedle historie rudolfovského rudního revíru, jsou i doly na antracit, které představují nejmladší tradici hornictví v okolí. Naučná trasa přivádí návštěvníka až do okolí obce Hůry, odkud se nabízí překrásný výhled na jihočeskou metropoli České Budějovice, zámek Hlubokou i na všudypřítomný Temelín. Z vyhlídky pak sestupujeme zpět do Rudolfova podél dolu sv. Eliáše (poslední důl na stříbro v revíru) a kolem Šibeničního vrchu neboli bývalého městského popraviště. Na závěr trasy pak doporučujeme návštěvu místního muzeu, kde se můžete seznámit stálou expozicí hornictví, včetně faksimilií důlních a revírních map, listin, geologických vzorků, báňských svítidel či modelů důlních strojů.

Obrázek 7. 18 Trasy naučné stezky „Rudolfovo město“ a turistické cesty

TRASY NAUČNÉ STEZKY „RUDOLFOVO MĚSTO“ A TURISTICKÉ CESTY

Zdroj: stránky obce

Naučná stezka zámeckým parkem

Lokalita: Zámecký park zámku Hluboká nad Vltavou

Přístup: Po silnici od Českých Budějovic z Českého Vrbného, dále pak pěšky z centra Hluboké nad Vltavou. Autobusem z Českých Budějovic č. 4, dále pak ze zastávky Pod kostelem v Hluboké nad Vltavou pěšky na zámek.

Výchozí bod: Zámek Hluboká nad Vltavou

Konečný bod: Zámek Hluboká nad Vltavou

Téma: historie, příroda

Bližší charakteristika: Naučná stezka krajinářským parkem o výměře 50 hektarů, který patří k nejcenějším v jižních Čechách. Trasa obsahuje 10 informačně - vzdělávacích panelů.

Informační panely jsou doplněny bohatou obrazovou dokumentací, součástí každého panelu je orientační mapka s vyznačením místa zastavení. Trasa naučné stezky je dlouhá zhruba 2,5 km a je fyzicky málo náročná. S krátkou objížďkou v závěru trasy je sjízdná i pro dětské kočárky.

Úvodní panel seznámí návštěvníky s historií parku a zahrad na Hluboké, jeho součástí je také orientační mapa naučné stezky. Zahraniční návštěvník zde najde odkaz ke stažení německých a anglických překladů kompletních textů. Druhé a třetí zastavení poskytuje informace o zahradních úpravách Dolní a Horní zahrady v bezprostřední blízkosti zámku. Celkovou kompozici zámeckého parku připomíná zastavení č. 4. Park situovaný na návrší poskytuje malebné výhledy na parkovou krajinu pod Hlubokou. S vyhlídkami návštěvníky seznámí informační panel č. 5. Šesté zastavení přibližuje život a činnost schwarzenberského zahradníka Rudolfa Wáchy, podle jehož návrhů byl založený i městský park Na Sadech v Českých Budějovicích. Informační panely č. 7 a č. 9 vznikly ve spolupráci s krajským střediskem Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a poskytují informace o ptácích, rostlinách a hmyzu žijících v zámeckém parku a jeho okolí. Část zámeckého parku je součástí evropsky významné lokality Hlubocké hráze. O osudu jezírka, které bylo mnoho let bez vody, a které bylo opraveno a znovu napuštěno až v roce 1997, informuje panel č. 8. Zásobování zámku vodou řešila dříve vodárna a věžový vodojem, ze kterého jsou dodnes zásobovány vodou fontány a jezírko v zámeckém parku. Společně s informacemi o dnešním hotelu Štekl, kde byly původně situovány byty knížecích úředníků, to přibližuje návštěvníkům poslední panel č. 10.

Geologicky zajímavá místa

Rudolfov

Rudolfov je [město](#), které leží asi 5 km severovýchodně od Českých Budějovic na [Lišovském prahu](#). Město má 712 domů a zhruba 2 400 obyvatel; jeho [katastrální výměra](#) činí 320 ha. Město je stavebně srostlé se sousedními [Adamovem](#) a [Vrátem](#). Do Rudolfova jezdí autobusová linka 21 (dříve 1).

Kayser Rudolffstadt (posléze pouze Rudolfov) vznikl roku 1585 z obce Velké Hory na základě výsadní listiny, kterou jí udělil Rudolf II. V ní byl vsi udělen status hornického městečka s rozsáhlými privilegiemi. Město s převládajícím počtem reformačních věřících bylo centrem hornického života (v okolí se nacházely významné stříbrné doly), který se slibně rozvíjel až do roku 1600, a postupně se stalo nebezpečným konkurentem katolických Českých Budějovic. To se nezměnilo ani po roce 1610, když těžba pomalu začínala upadat pro vyčerpání dolů.

Konec Rudolfova jako významného města a soupeře Budějovic přišel s Českým stavovským povstáním. V něm zůstaly Budějovice věrné císaři a katolické církvi, zatímco Rudolfov se k povstání připojil. Když pak v roce 1619 táhla skrz jižní Čechy císařská vojska, Rudolfov byl císařským vojskem vypálen a srovnán se zemí. V roce 1620 Ferdinand II. torzu města privilegia odebral. Do své původní podoby a

slávy se již Rudolfovo nikdy nevrátil. Částečně obnoveno bylo město již v 17. století, určitý výraznější rozkvět pak prodělalo ve století 19. Z Rudolfova podle pověsti pochází zvon Bumerin z Černé věže v Českých Budějovicích.

Někdejší historii Rudolfova dnes připomíná hornické muzeum (toho času zavřeno pro rekonstrukci) a dvě naučné stezky. Z Rudolfova je za hezkého počasí velmi krásný výhled přes údolí Vltavy s Českými Budějovicemi na Kleť a střední Šumavu. Lesy východně od města jsou příjemné pro procházky v přírodě - toho využívají rodiny s dětmi z Českých Budějovic, protože do Rudolfova jezdí autobusy MHD. Na severním okraji Rudolfova dále začíná cyklistická stezka, kterou však vybudovala sousední ves Hlincova Hora.

Z geologického a historického hlediska je kromě Rudolfova zajímavá oblast severně od obce Hrdějovice, v okolí obce Borek. Obec Borek patří mezi nejmladší obce na Českobudějovicku. Její zrod je datován v r. 1805. Jako obec byla zaregistrována až v r. 1954 a vznikla původně jako hornická osada. Těžila se zde železná ruda, později kaolín, nejprve pro potřebu výroby drobné keramiky, později probíhalo průmyslové dolování pro Josefa Hardtmutha na výrobu porcelánu a tužek. Těžba kaolinu probíhala až do r. 1986. Dodnes je důlní dílo zachováno.

Obory - Hluboká nad Vltavou

Obory založil rod Schwarzenbergů. Stará obora byla založena v roce 1711 po záměrném vyhlazení vesnice Zlatěšovice v centru obory; ze Zlatěšovic zůstal zachován jen malý rybník a volné prostranství. Poněšická obora byla založena v roce 1853 a je dnes vyhrazenou honitbou Ministerstva Zemědělství ČR. Lokace Staré obory byly několikrát využity filmaři (například filmy *Pyšná princezna*, *Nejkrásnější hádanka*, *Oldřich a Božena*). Západní Stará obora leží mezi Hlubokou na jihu a Purkarcem (přesněji zříceninou Karlův hrádek u Purkarce) na severu a má rozlohu přes 1511 hektarů. Na jejím území se nachází menší část chráněné oblasti Baba (komplex dubohabřin na svahu kopce Baba) a Karbanice. Hranice obory kopíruje spíše vrcholy skalních ostrohů, než levý břeh Vltavy. Ve Staré oboře v lokalitě Baba se nachází zbytky oppida.

Poněšická obora se nachází na pravém břehu mezi sídly Dobřejovice, Poněšice, Vlkov a Vitín a má rozlohu 1664 hektarů. Uprostřed obory protéká potok Libochovka, který tvoří jádro stejnojmenné chráněné oblasti. Na kopci Hradec nad Libochovkou v Nové oboře se pravděpodobně rovněž nachází pozůstatky keltského osídlení.

7.2.3. Podmínky pro turistiku

Cykloturistika v Jihočeském kraji

Jihočeský kraj je ideálním územím pro rozvoj cykloturistiky a nabízí rychle se rozšiřující síť cyklotras (více než 4 800 km – nejvíce v rámci ČR); v roce 2012 je evidováno v Jihočeském kraji celkem 4 972 kilometrů cyklistických tras a stezek (Tab. 7. 17). Pro rozvoj cykloturistiky je příznivým faktorem také malá hustota osídlení Jihočeského kraje a nízká urbanizace krajiny. Přirozený přírodní potenciál je doplněn množstvím kulturních a historických památek, které představují častý cíl turistických návštěv.

Tabulka 7.17 Délky cyklotras a hipostezev v ORP Jihočeského kraje v roce 2012

	<i>Plocha ORP (km²)</i>	<i>Délka cyk- lotras (km)</i>	<i>délka hipo- stezev (km)</i>	<i>podíl délky cyklotras na výměře ORP (km/km²)</i>	<i>podíl délky hipostezev na výměře ORP (km/km²)</i>	<i>podíl délky cyklotras a hipostezev na výměře ORP (km/km²)</i>
Jihočeský kraj	10 058,09	4 972,96	795,52	0,494	0,079	0,57
Blatná	278,56	110,92	18,29	0,398	0,066	0,46
České Budějovice	923,77	665,95	101,98	0,721	0,110	0,83
Český Krumlov	1130,88	569,94	69,76	0,504	0,062	0,57
Dačice	471,66	199,63	100,14	0,423	0,212	0,64
Jindřichův Hradec	933,79	330,39	69,11	0,354	0,074	0,43
Kaplice	484,67	269,01	0,00	0,555	0,000	0,56
Milevsko	385,13	145,45	23,88	0,378	0,062	0,44
Písek	741,83	504,66	32,10	0,680	0,043	0,72
Prachatice	839,47	464,81	72,51	0,554	0,086	0,64
Soběslav	324,06	117,22	10,38	0,362	0,032	0,39
Strakonice	574,19	261,16	119,48	0,455	0,208	0,66
Tábor	1002,39	361,34	59,02	0,360	0,059	0,42
Trhové Sviny	452,34	230,93	19,51	0,511	0,043	0,55
Třeboň	538,28	219,69	25,84	0,408	0,048	0,46
Týn nad Vltavou	262,43	137,11	0,00	0,522	0,000	0,52
Vimperk	535,38	291,94	25,79	0,545	0,048	0,59
Vodňany	179,23	92,84	47,73	0,518	0,266	0,78

Zdroj: Analytická část strategického plánu JHČ

V roce 2006 byla zpracována „Koncepte rozvoje cyklistické dopravy v Jihočeském kraji“ s výhledem na roky 2007 - 2013. na základě ní pak došlo v minulých letech došlo na celém území kraje k mohutnému rozvoji značených cyklotras (Jihočeský kraj je protkaný více než 4 tis. kilometry cyklotras), které však z velké části nevyužívají alternativní dopravní cesty a naopak vedou často i po frekventovaných úsecích stávajících komunikací II. a III. třídy, někde dokonce i I. třídy. Některé cyklotrasy nesplňují základní bezpečnostní předpoklady a jejich potenciál pro rozvoj cestovního ruchu je tak snižován. Často zmiňovaný prudký růst délky značených cyklotras působí opticky velmi pozitivně, jeho reálný dopad však zůstává za očekáváním. Budování cyklostezek (v rámci města a příměstských částí regionu i v rámci volné krajiny), i vzhledem k vysoké investiční náročnosti, tímto živelným a prudkým vývojem v regionu neprošlo.

Dosavadní průběh budování cyklistické dopravní infrastruktury na území Jihočeského kraje tak lze označit za nedostatečný a nekoncepční. Jedním z možných důvodů nízké efektivity rozvoje cyklistické dopravy je absence koncepčního materiálu, který by stanovil základní priority dalšího roz-

voje a standardy pro další budování nezbytné infrastruktury. Jihočeská cyklistická infrastruktura jako celek je obsluhována dopravním systémem CYKLOTRANS, provozovaným společností ČSAD JIHO-TRANS, systémem, který nám závidí i v sousedním Rakousku.

Základem cyklisté sítě v Jižních Čechách jsou **dvě páteřní trasy** - nejdelší je Vltavská cesta, která sleduje tok řeky Vltavy a měří 450 kilometrů. Z toho takřka dvě třetiny cesty vedou územím Jihočeského kraje. V okolí Otavy pak mohou cyklisté jet takzvanou Otavskou cestou, měřící 150 kilometrů.

Dokončené jsou první tři trasy, pouze Příhraniční cyklistická cesta není ještě úplně kompletní. Další dvě trasy jsou ve fázi přípravy:

Vltavská cyklistická cesta (hranice Jihočeského a Plzeňského kraje – Lipno – Vyšší Brod – Rožmberk nad Vltavou – Český Krumlov – Zlatá Koruna – Velešín – Římov – České Budějovice – Hluboká nad Vltavou – Týn nad Vltavou – Zvíkovské podhradí – Orlík nad Vltavou – hranice Jihočeského a Středočeského kraje)

Otavská cyklistická cesta (hranice Jihočeského a Plzeňského kraje – Strakonice – Putim – Písek – Zvíkovské podhradí – napojení na Vltavskou cyklistickou cestu)

Příhraniční cyklistická cesta – součást cyklotrasy EuroVelo č. 13 (vedení po česko-německé a česko-rakouské hranici ve směru od hranice Jihočeského a Plzeňského kraje – pohraniční oblast Šumavy – Vyšší Brod – Nové Hradky – České Velenice – část dolnorakouského území – Staré Město pod Landštejnem – hranice Jihočeského kraje a Kraje Vysočina)

Cyklistická cesta Lužnice – Nežárka (hranice Jihočeského kraje a Horního Rakouska – České Velenice – Suchdol nad Lužnicí – Třeboň – Lomnice nad Lužnicí – Veselí nad Lužnicí – Soběslav – Tábor – Bechyň – Týn nad Vltavou – napojení na Vltavskou cyklistickou cestu)

Zlatá stezka Blanice – Volyňka (hranice Jihočeského kraje a Bavorska – větev 1: Horní Vltavice – Vimperk – Volyně – Strakonice – napojení na Otavskou cyklistickou cestu, větev 2: Volary – Prachovice – Vodňany – Protivín – Putim - napojení na Otavskou cyklistickou cestu)

Síť páteřních tras je doplněna hustou sítí navazujících cyklistických tras po celém území regionu s různou hustotou. Ve výše uvedené koncepci páteřních cykloturistických tras není dosud rozpracován záměr cyklistického propojení z Plzeňského na Jihomoravský kraj přes jihočeský region ve vertikálním směru (východ – západ). Dále je vhodné řešit smysluplná propojení výše uvedených páteřních tras.

Negativem je fakt, že značná část vede po silničních komunikacích. Zájmem proto je, aby přibývalo více kilometrů oddělených cyklostezek (příp. s omezenou motorovou dopravou a tam, kde je to možné rovněž s možností využití pro in-line bruslení – to však předpokládá odpovídající povrchové provedení). Od kvantity se tak přechází ke kvalitě. Vhodnějšímu trasování cyklotras mnohdy brání i soukromí vlastníci pozemků (lesů), kteří mají obavy z pohybu a nekázně cykloturistů na jejich pozemcích a s tím spojených rizik.

Z mezinárodního pohledu je důležitým faktem, že Jižními Čechy, konkrétně přes Tábor, Jindřichův Hradec Slavonice prochází cyklistická trasa Greenway Praha-Vídeň. Greenway Praha-Vídeň je síť cyklistických a pěších tras a stezek mezi Prahou a Vídní, kterou založilo stejnojmenné sdružení občanů již v roce 1992 a byli mezi nimi manželé Chmelařovi, Radek Nepraš a Daniel Špička. Od roku 1998 projekt spravuje Nadace Partnerství v rámci svého grantového a asistenčního programu Greenways ve spolupráci s občanským sdružením Greenways Praha-Vídeň.

O koordinaci a podporu cyklistiky se v Jihočeském kraji stará Nadace Jihočeské cyklostezky, jejímiž zřizovateli jsou Jihočeský kraj, Jihočeská centrála cestovního ruchu, ČSAD JIHOTRANS a 23 jihočeských měst. Generálním partnerem nadace je Jaderná elektrárna Temelín – ČEZ.

Dle důležitosti a významu se cyklotrasy na území Jihočeského kraje, stejně jako v celé ČR, dělí na dálkové (I. a II. třídy), regionální (III. třídy) a místní (IV. třídy). Cyklotrasy I. třídy Jihočeským krajem neprocházejí, základní síť je tak tvořena pouze cyklotrasami II. a III. třídy. Základní síť je dále doplněna hustě vyznačenou sítí cyklotras IV. třídy. Celkový počet tras vyznačených k 1. lednu 2006, které se nacházejí nebo zasahují do území Jihočeského kraje, byl 263 (Tab. 7. 18). Většinou se jedná o cyklotrasy IV. třídy, z nichž některé úseky vedou i po dopravně více frekventovaných komunikacích. Následující tabulka přináší přehled o celkovém počtu vyznačených cyklotras v regionu včetně jejich kilometráže.

Tabulka 7. 18– Síť cyklotras na území Jihočeského kraje (k 1. lednu 2006)

Cyklotrasy	celkový počet vyznačených tras	celková délka na území kraje
I. třídy	0	0 km
II. třídy	9	588 km
III. třídy	8	186 km
IV. třídy	246	4 216 km
Celkem	263	4 990 km

Zdroj: KČT, NJC

Přes výše zmíněné nedostatky patří Jihočeský kraj mezi významné destinace cykloturismu. Na základě primárního potenciálu a aktuálního zájmu návštěvníků lze definovat nadregionální centra cykloturistiky, a sice Šumavu, Třeboňsko, Novohradské hory a Českou Kanadu, Českobudějovicko a Blanský les.

Cykloturistika na Českobudějovicku

České Budějovice jsou podle Strategie rozvoje cestovního ruchu města České Budějovice centrem regionu s nejrozsáhlejší sítí cyklotras a hned po Středočeském kraji též pěších turistických tras. Územím katastru města České Budějovice prochází **9 cyklistických tras**, místy s parametry cyklistické stezky, označených čísly 12, 122, 1018, 1050, 1092, 1100, 1108, 1109 a 1120. **Městské cyklotrasy** jsou pro přehlednost označeny velkými latinskými písmeny (A - J). Město je zapojeno do dopravního systému [Cyklotrans](#), což jsou autobusové linky s vozy vybavenými přívěsem na jízdní kola, které míří z Českých Budějovic do nejrůznějších částí Jihočeského kraje.

Cyklistické trasy vedoucí Českými Budějovicemi:

Trasa č. 12 vede směrem severojižním podél řeky Vltava (je součástí mezinárodní cyklostezky vedoucí přes naše území z Německa do Rakouska)

Trasa č. 122 v severní části Českých Budějovic po pravém břehu Vltavy směrem na Borek až do Třeboně

Trasa č. 1018 vede podél pravého břehu řeky Malše směrem na Vidov

Trasa č. 1050 směr Dobrá Voda

Trasa č. 1096 směr Rudolfov

Trasa č. 1092 směr Litvínovice, Lipí

Trasa č. 1100 směr Dubné

Trasa č. 1108 směr Vrbenské rybníky

Trasa č. 1120 směr St. Hodějovice, Ledenice

Asi nejznámější a také nejvíc využívanou je trasa KČT č. 12, která byla vystavěna v roce 1997 mezi Českými Budějovicemi a Hlubokou nad Vltavou z prostředků sdružených v Nadaci pro výstavbu cyklistické stezky České Budějovice – Hluboká nad Vltavou. Stezka dlouhá 10 km je součástí mezinárodní Vltavské cyklistické cesty vedoucí přes naše území z Německa do Rakouska podél toku řeky Vltavy. Tato cyklostezka je vybavena základním mobiliářem a hojně ji využívají občané obou měst v rámci příměstské cyklistiky. Cyklostezka je vyhledávaným cílem i pro vyznavače pěší turistiky a in-line bruslaře. Stala se páteří husté sítě cyklotras v severní části okresu České Budějovice. Vzhledem k zatížení cyklostezky, které je velmi vysoké, je připraven projekt cyklostezky i na druhém břehu Vltavy po CT122.

Kromě zmiňované velice populární cyklotrasy KČT č. 12 jsou intenzivně využívány i další cyklostezky ve městě České Budějovice, jak ukazuje měření intenzity cyklistické dopravy na cyklistické trase č. 1018.

Podobně jako u Českých Budějovic, i město Hluboká nad Vltavou a jeho přilehlé oblasti jsou protkány cyklistickými trasami a stezkami. Jednou z nejnavštěvovanějších cyklistických stezek je Vltavská cyklostezka EuroVelo 7 a to zejména úsek Hluboká nad Vltavou – České Budějovice a nově vybudovaná stezka do Purkarc. Další cyklostezka vede i do přilehlé obce Munice. Celkově je z Hluboké nad Vltavou je možné absolvovat 4 lehké, 4 středně těžké a 4 těžké cyklotrasy (podrobnosti na <http://www.hluboka.cz/sport/cyklistika>). K síti cyklostezek je v Hluboké nad Vltavou vybudovaná i přilehlá infrastruktura – půjčovna kol v hotelu Záviš z Falkenštejna, anebo půjčovna koloběžek v Kávárně U Švehlů, či půjčovna sportovních vybavení vč. koloběžek ve Sportovně relaxačním areálu.

Českobudějovicko a Blanský les nejsou v současné době významnou cílovou destinací cykloturistů, ale mají potenciál dalšího rozvoje na úroveň nadregionálního centra, a to vzhledem k blízkosti turistických center (České Budějovice, Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov a Holašovice) a přírodním hodnotám Blanského lesa.

Obrázek 7. 19 Mapka cyklotras ve městě České Budějovice

Tabulka 7. 19 Měření intenzity cyklistické dopravy na cyklistické trase č. 1018. Místo: České Budějovice – u Krumlovského mostu

Ve směru z města

	6 – 8 hod.	8 – 10	10 – 12	12 – 14	14 – 16	16 – 18	18 – 20	20 – 22	
Cyklisté	32	64	112	93	115	150	79	44	689
Bruslaři	0	0	0	0	2	0	1	0	3
Pěší	10	19	46	47	44	59	39	34	298
Ostatní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z toho – děti a mládež	4	16	43	34	40	62	33	23	255
Z toho – střední generace	28	44	78	82	85	106	68	49	540
Z toho – starší generace	10	23	37	24	21	26	18	6	165
Celkem	42	83	158	140	161	209	119	78	990

Ve směru do města

	6 – 8 hod.	8 – 10	10 – 12	12 – 14	14 – 16	16 – 18	18 – 20	20 – 22	
Cyklisté	40	81	95	54	136	118	69	43	636
Bruslaři	0	0	0	2	0	1	0	0	3
Pěší	9	23	54	31	32	32	37	23	241
Ostatní	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Z toho – děti a mládež	7	26	44	24	30	47	33	18	229
Z toho – střední generace	32	59	79	36	114	99	55	37	496
Z toho – starší generace	11	19	26	12	24	20	18	11	141
Celkem	50	104	149	87	168	151	106	66	881

Pěší turistika

Česká republika díky Klubu českých turistů disponuje nejlepším systémem pěších tras v Evropě. Jižní Čechy jsou charakterem krajiny neobyčejně pestré a nabízejí ideální podmínky pro pěší turistiku. Hustá síť značených turistických cest umožňuje poznat nejcennější přírodní partie a navazuje bezprostředně na komunikace. Systém turistického značení Klubu českých turistů, uznávaný po celé Evropě jako unikátní, je doplněn souborem orientačních map, které pokrývají celé území republiky. Pěším turistům slouží v jižních Čechách téměř 5000 km značených cest, které přivádějí návštěvníka do nejzajímavějších míst, hlavně po Šumavě, Novohradských či Píseckých horách, podél řek i v okolí měst.

Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou není typickou destinací pro pěší turisty. Nicméně, v kontextu destinace Jihočeského kraje má potenciál rozvoje díky přítomnosti jiných, turisticky vyhledávaných regionů, např. CHKO Blanský les, Šumava, Lipno.

V letní sezóně je možné v oblasti Šumavy cestovat zvláštními turistickými ekoautobusy s pohonem na bionaftu. Existuje i možnost přestupu na autobusy systému Igel Bus (plynový pohon), provozovaného v regionu NP Bavorský les.

Největší nabídka tras pro pěší je asi v okolí Kletě, v CHKO Blanský les. Tu spojují stezky prakticky ze všech obcí a žel. zastávek v okolí. Tímto územím také prochází značená dálková trasa pro pěší, která je součástí evropské dálkové cesty E10 St. Petersburg – Zittau – Praha – České Budějovice – Studánky – Barcelona – Algeciras. Další velice atraktivní stezka je v okolí Vltavy trasa Boršov – Dívčí kámen – Zlatá Koruna, a turisty přiláká neobjevená červená turistická trasa – Kluk – Brloh.

Pro rozvoj pěší turistiky nejsou důležité pouze stezky, jde také o poskytnutí kvalitních a zajímavých informací po cestě, možnost občerstvení a dostupnost turistických cílů. Informační tabule a ukazatele jsou dobrým prostředkem, jak informace předat návštěvníkovi. Na většině tras chybí mapy s okolím a značením, světlou výjimku tvoří Klet. Informační tabule v obcích má mikroregion Podkletí (projekt z roku 2006) a mikroregion Blanský les – podhůří (projekt z roku 2004). MAS Rozkvět zahrady Jižních Čech v posledních letech instaloval informační tabule a sezení pro turisty v řadě vsí, především v severozápadní části ORP České Budějovice. Mikroregion Netolicko plánuje instalaci infotabulí ve svých obcích do budoucna.

Hipoturistika

Trávení volného času v koňském sedle je v posledních letech jedním z vyhledávaných a velice oblíbených způsobů relaxace. Počet lidí věnující se sportovnímu nebo pouze rekreačnímu ježdění u nás každoročně stoupá. To odráží skutečnost, že jízda na koni je také dostupnější pro čím dál větší počet lidí.

Přesto nejde o masovou záležitost. Přínos pro cestovní ruch je zejména v prodloužení turistické sezóny, protože nejlepším obdobím pro jízdu na koni je **jaro a podzim**. Jízda na koni jako produkt lze realizovat několika způsoby:

jako doplňková aktivita k ubytování

jako hlavní aktivita dovolené

jako sportovní aktivita

Každý typ je určen pro jiného klienta. Mnoho poskytovatelů služeb se ale snaží spojit všechny produkty a nabízet služby pro celou klientelu (od začátečníků až po profesionální jezdce). Vzhledem k charakteru činnosti je hipoturistika záležitostí spíše přírodnějších mikroregionů či regionů (např. Šumava, CHKO Blanský les, Netolicko).

V aglomeraci je jezdeckví spojeno spíš jezdeckými areály, které nabízí možnosti pro zájmovou činnost místních obyvatel - např. Jezdecký klub haklovy Dvory, anebo Klub ZF Jihočeské univerzity. Jezdeckou halu, s možností výcviku a ustájení koní nabízí také Vondrov, nedaleko Hluboké nad Vltavou. Protože celý areál si už po víc než půlstoletí své existence zachoval i svůj historický vzhled a rozprostírá se v přírodním prostředí mezi rybníkem Bezdrev a areálem ZOO Ohrada, určitě má potenciál dalšího rozvoje.

Vodní turistika-vodáctví

Města České Budějovice a Hluboká nad Vltavou leží na tradiční vodácké řece Vltavě, která představuje pro každého vodáka snadno dostupný atraktivní cíl. V letních měsících se z ní stává doslova dálnice pro nejrůznější druhy plavidel. Nejatraktivnější úsek představuje část z Vyššího Brodu do Českých Budějovic (dolní úsek – z vodácké terminologie a kilometráže). V letním období je mezi vodáky populární úsek Zlatá Koruna-Boršov, kde většina „klasických „ vodáckých výprav končí. Avšak pro zájemce o netradiční způsob poznání centra Českých Budějovic se nabízí možnost plout od soutoku po Malši, Vltavě i Slepém rameni. V úseku mezi Českými Budějovicemi a Hlubokou nad Vltavou už Vltava pro vodáky není nijak zvlášť atraktivní, obzvláště po tom, co se prohloubilo koryto Vltavy kvůli jejímu splavnění. Zajímavá začíná být řeka pro vodáky opět až za Hlubokou nad Vltavou, kde začíná Poněšická soutěska – úsek Vltavy protékající Zámeckou a Poněšickou oborou a krásnou krajinnou scenérií.

Návštěvnost na řece Vltavě je dána především stabilním stavem vody zajišťovaným z Lipna II., dále je zde dostatečný počet tábořišť umožňujících plánování tras v rozsahu 12 – 25 km. Tyto úseky jsou ideální rozmezím pro méně zdatné vodáky i pro mírně zdatnější. Dalším kladem jsou lokality Vyšší Brod – Rožmberk – Český Krumlov – Dívčí kámen - České Budějovice a doprovodné akce v daných lokalitách ve vodácké sezóně. Velmi vysoká návštěvnost této řeky Je zcela pochopitelné, že potřeba vytvořila široké zázemí půjčoven lodí, vybavení souvisejícího s vodní turistikou, stejně jako k široké síti „občerstvoven“ na břehu i na vodě. V průběhu silné sezony dochází z hlediska návštěvnosti k předimenzování jak tábořišť, tak nedostatečných kapacit kempů. Kempy navíc nenabízí jiné sportovní a kulturní vyžití.

Vodáci na Vltavě představují obrovský počet turistů v letních měsících. Turistická sezóna na Vltavě začíná počátkem června a končí koncem srpna. Velký zdroj příjmů představují především pro Zlatou Korunu a Boršov nad Vltavou. V případě špatného počasí ale návštěvnost a příjmy z turistického ruchu dramaticky klesají. Kempy mají otevřeno zhruba od začátku května do konce září. Kempy se ve zmiňovaném úseku nacházejí ve Zlaté Koruně, pod Dívčím Kamenem a v Boršově nad Vltavou. Dopravu a půjčení lodí lze zajistit buď soukromě nebo přes řadu cestovních kancelář a agentur (také ve Zlaté Koruně). Splutí úseku Zlatá Koruna – Boršov nad Vltavou (Č.B.) trvá zhruba jeden den.

Co se týče náročnosti splutí jde o klidné úseky (WW1) s výjimkami jako je jez ve Zlaté Koruně, mírné peřeje u Dívčího Kamene, rozbořený jez u Rybů a provalený jez v Plané. Nepříjemnými úseky jsou jez „u Zátků“ v Březí, kde se musí lodě složitě přenášet a dále Papírenský jez v Českých Budějovicích. Jinak je úsek Zlatá Koruna – Dívčí kámen jedním z nejatraktivnějších částí celé řeky, přesto se stává, že početná skupina vodáků končí již ve Zlaté Koruně.

To je možná zapříčiněno tím, že na dalším úseku (a zvláště z kempu v Dívčím Kameni) je složitý odvoz lodí. Podle provozovatelů kempů končí zhruba polovina vodáků ve Zlaté Koruně, zatímco velmi malá část nasedá teprve ve Zlaté Koruně. Celému spodnímu úseku řeky by pomohl lepší marketing, který by přitáhl vodáky i do spodní části řeky a rekonstrukce jezů u „Zátků“ v Březí a Papírenského jezu, což by umožnilo pohodlné splutí bez složitého přenášení.

Hluboká nad Vltavou není jen zámek. Právě pod ním totiž řeka Vltava opouští českobudějovickou kotlinu a vtéká do údolí, aby nejprve omývala břehy Zámecké a Poněšické obory a poté se nechala sevřít Karvanickými skalami v poněšické soutěsce. Pokud se turista rozhodne pro výlet lodí do této oblasti, uvidí 10 kilometrů rezervace a soutěsky spolu s dalšími zajímavostmi (daňci v oboře, volavky na březích. Plavba trvá přibližně 3-4 hodiny a je určena zejména pro rodiny s dětmi a nenáročné vodáky. Pro turisty je pro plavbu připraven veškerý servis (lodní vaky, vesty, pádla) a následný odvoz na určené místo. Tento servis poskytuje společnost Votus z Českých Budějovic.

Projekt Město a voda

Druhou možností poznávání Českých Budějovic a okolí je **plavba lodí z Lannovy loděnice** do Hluboké nad Vltavou. V současnosti je splavněn úsek řeky Vltavy od Českých Budějovic k přehradě Hněvkovice. Využít dosud skrytý potenciál, jakým je poloha Českých Budějovic na soutoku řek Vltavy a Malše, je cílem rozvojového projektu Město a voda. Nosná myšlenka projektu na znovuoživení vodních toků má hned dvojí opodstatnění. Jak známo, v minulosti byly českobudějovické řeky součástí života místních obyvatel. Sloužily jim při práci i k zábavě, po jejich hladinách běžně proplouvaly lodě, říční břehy nabízely místa společenským událostem i soukromým prožitkům. Vrátit řeky člověku, to však znamená vytvořit podél nich zázemí, odpovídající požadavkům dnešní doby. Právě to je strategií projektu Město a voda s výčtem možných staveb i finančně méně náročných úprav, jejichž návrh vypracoval Atelier 8000 spol. s r.o.

Dalším a neméně podstatným důvodem pro oživení Vltavy i Malše je ta skutečnost, že krajské metropoli dosud chybí takový turistický produkt, který by ji zviditelnil v konkurenci přírodních a historických atraktivit regionu. Jedná se o unikátní šanci, jak prodloužit pobyt návštěvníků ve městě a zajistit tak vyšší příjmy místním službám.

Mimořádnou příležitost pro navrácení života českobudějovickým řekám, a to i s nabídkou atraktivního dopravního spojení i se vzdálenějšími místy, přinesl projekt Ředitelství vodních cest ČR Dokončení vltavské vodní cesty dle zákona č. 114/1995 Sb. Jeho první etapa se začala realizovat v roce 2008, čímž se po mnoha letech opět obnovuje splavnost Vltavy od Českých Budějovic do Hluboké nad Vltavou. V dalších etapách by měly být vytvořeny podmínky pro plavbu rekreačních lodí na úseku do Týna nad Vltavou a výhledově až do Prahy. Tak se „jihočeská“ Vltava napojí plavebně na nádrž vodního díla Orlík, což významně rozšíří turistický potenciál o celou Orlickou nádrž na Vltavě a Otavě. V budoucnu (po dokončení plavebních zařízení na Orlíku a Slapech) pak vznikne souvislá vltavská vodní cesta, napojená díky Labi na celou síť evropských vodních cest. Projekt Město a voda proto výhledově počítá i s posunutím splavnosti toku od Jiráskova jezu přes část Mlýnské stoky a Slepé rameno Malše až k městským hradbám.

Záměry města přímo navazují na investice, které si splavnění Vltavy vyžádalo. Kromě prohrábky říčního dna a zajištění potřebné plavební hloubky, na niž se spolupodílela nezbytná protipovodňová opatření Povodí Vltavy, s.p., šlo o zbudování vývaziště pro krátkodobé kotvení lodí u Lannovy loděnice, modernizaci a výstavbu plavební komory jezu České Vrbné a stavbu ochranného přístavu v jeho sousedství, která je před dokončením. Jedná se o stavby hrazené státem a spolufinancované z fondu Evropské unie. Město je na vlastní náklady pouze vybavuje návaznou infrastrukturou, poskytující kulturní zázemí pro účastníky sportovní i rekreační plavby.

Na levém břehu řeky Vltavy, téměř v centru města vyrostlo přímo před zraky českobudějovických občanů přístaviště, příznačně nazvané **Lannova loděnice**, které je předurčené uzavírat jako koncový bod vltavskou vodní cestu. Kotviště lodí Lannova loděnice je umístěno 43,5 metru od Dlouhého mostu u levobřežní paty vltavské kynety. Tvoří ho 60 metrů dlouhé a 2,5 metru široké plovoucí molo, složené ze šestimetrových, vzájemně spojených betonových plovoucích segmentů. Ty jsou ukotveny na vodící piloty, po kterých „kloužou“ stabilizační objímky plovoucího mola. I v případě takových povodní, jaké zažilo město v roce 2002, bude plovoucí molo bezpečně vedeno pomocí pilotů.

Přístaviště Lannova loděnice, tak jako i obratiště u Jiráskova jezu, je součástí první etapy projektu Dokončení vltavské vodní cesty, který je investiční akcí Ředitelství vodních cest České republiky. Statutární město České Budějovice se investičně podílelo na části budované infrastruktury. Konkrétně se jedná o vybudování přístavního chodníku, rozptylové plochy, mobiliáře, veřejného osvětlení a zázemí pro návštěvníky. Jako koncový bod vltavské vodní cesty začalo přístaviště Lannova loděnice plně sloužit v roce 2011, kdy byla dokončena první etapa splavnění Vltavy mezi Českými Budějovicemi a Hlubokou nad Vltavou.

Vltava resort je projektem občanského sdružení OPEN RIVERS se sídlem v Českých Budějovicích. Klade si za cíl vytvoření platformy pro rozvoj turistického ruchu a volnočasových aktivit na řece Vltavě a jejím okolí v úseku od Českých Budějovic do Týna nad Vltavou. Nabízí velké množství zážitkových a sportovních aktivit- od individuální anebo vyhlídkové plavby lodí až po pronájem sportovních potřeb.

Výlovy rybníků

Výlovy rybníků jako produkt cestovního ruchu se pomalu začíná rozvíjet i v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou. Určitou propagaci v tomto směru představuje projekt Jihočeské centrály cestovního ruchu. Výlovu většiny rybníků schází lepší propagace, doprovodný program pro návštěvníky a především aktuální informace o lovených rybnících. Schází i lepší komunikace mezi rybářskými organizacemi a ostatními subjekty v cestovním ruchu. Největší rybářství na území aglomerace je Rybářství Hluboká.

7.2.4. Ostatní atraktivity aglomerace

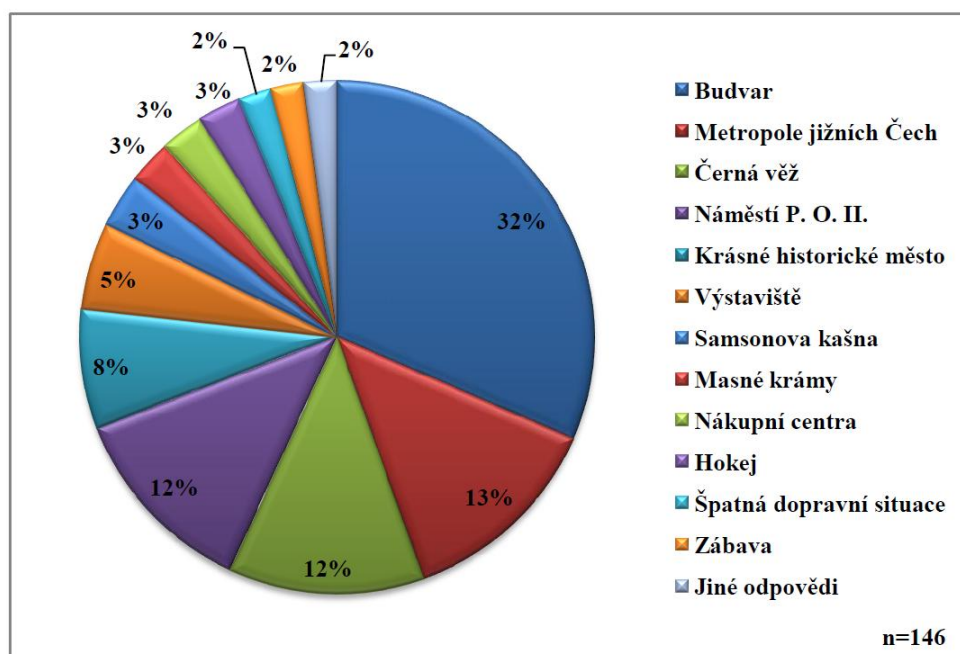
Gastroturistika

Oblast gastronomie plní v případě aglomerace dvě klíčové funkce. Jednak se jedná o strategický turistický produkt a současně jde o významný image tvorný prvek pro marketingovou komunikaci. Gastronomie města České Budějovice je postavená na pivě Budvar. Podle výsledků dotazníkového šetření studenta JU (Fak. ekonomická) si pod pojmem „České Budějovice“ nejvíce dotazovaných respondentů vybaví pivo Budvar (32 %) (Obr. 20). Dále si respondenti pod tímto pojmem představí metropoli jižních Čech (13 %), Černou věž (12%), Náměstí Přemysla Otakara II. (12 %), krásné historické město (8 %), Výstaviště České Budějovice (5 %), Samsonovu kašnu (3 %), restauraci Masné krámy (3 %), nákupní centra (3 %), lední hokej (3 %), špatnou dopravní situaci (2 %), zábavu (2 %). K jiným odpovědím (2 %) patří Koněspřežná dráha, SK Dynamo České Budějovice, Nemocnice České Budějovice (Dušek, P., BP 2013). Ústřední roli hraje a nadprůměrnou aktivitu vyvíjí pivovar Budvar s vlastní expozicí a restaurací. Kromě Budvaru existují v Českých Budějovicích ještě dva další pivovary pivovar Samson a minipivovar Kněžíněk.

Silnou tradici má v Českých Budějovicích vybudovanou **gastronomický festival** Gastrofest, který v polovině listopadu přivádí do města několik tisíc návštěvníků. Může být tedy příkladem oživení města mimo letní sezónu a současně pomáhá šířit povědomí o Českých Budějovicích díky přítomnosti médií a zastoupení odborné veřejnosti.

V posledních letech je velice známá a populární akce Slavnosti piva, konající se vždy v červnu, která má pro České Budějovice, jako město piva, nemalý význam.

Obrázek 7. 20 Graf výsledků dotazníkového šetření – Co se vám vybaví pod pojmem „České Budějovice“?

Zdroj: Dušek, P., BP 2013

Výstavnictví

Výstavnictví je v případě Českých Budějovic tradiční a velmi specifické odvětví přesahující oblast cestovního ruchu s každoročním vyvrcholením na konci srpna výstavou Země živitelka. Na česko-budějovickém výstavišti proběhne ročně více než dvě desítky výstav, zmiňovaná Země živitelka se v roce 2008 dočká 35. pokračování.

Existují však i obavy z přílišného regionálního omezení některých pořádaných akcí a respondenti rádi by podpořili mezinárodní zastoupení vystavovatelů, obavy panují také z velké konkurence výstavnictví v Brně a Praze.

Do skupiny akcí, které významně profilují České Budějovice jako „město výstav“, patří i zmiňovaný Gastrofest a Tourfest.

Kongresová turistika

Další oblastí, která má v Českých Budějovicích dobré zázemí pro rozvoj, je kongresová turistika. Tato oblast přímo souvisí s nabídkou kongresových, ubytovacích a stravovacích kapacit a má i velkou podporu ze strany Jihočeského kraje. Rostoucí význam kongresového cestovního ruchu je rovněž patrný z přiložené tabulky (Tab. 7. 20), která potvrzuje nárůst počtu konaných konferencí (téměř 5x) a jejich účastníků v Jihočeském kraji od roku 2006-2013. V roce 2012 byly v Č. Budějovicích otevřeny nové kongresové kapacity (5 konferenčních místností s max. kapacitou až pro 640 osob.) Přesto další rozvoj kongresové turistiky v Jihočeském kraji naráží nejvíce na bariéru špatné dopravní dostupnosti regionu.

České Budějovice město nabízejí dobré zázemí pro pořádání menších kongresů a především pak úzce zaměřených konferencí, seminářů a dalších firemních akcí. Sektor kongresové turistiky opět souvisí s gastronomií, pivem, nabídkou dalších volnočasových aktivit (sport, zážitky, kultura), pořádání seminářů a konferencí může souviset i s tradičním výstavnictvím.

Historie veletrhů a výstavnictví v Českých Budějovicích má velmi bohatou tradici, jejíž kořeny sahají až do poloviny minulého století. Výstaviště České Budějovice a.s. patří řadu let k předním organizátorům výstav a veletrhů v České republice, každoročně se zde konají přibližně 2 desítky výstavních akcí s velkou návštěvností (Tab. 7. 21). V srpnu roku 2013 proběhl již 40. ročník nejznámější z výstav, Země živitelky, která je také jednou z nejvýznamnějších zemědělských výstav v České republice, ročně přiláká kolem 100 000 návštěvníků. Mezi další významné akce, konající se na česko-budějovickém výstavišti, které každoročně přilákají do města významné množství návštěvníků, patří například výstava Hobby, Mobil salon, Gastrofest nebo tradiční Slavnosti piva. Od roku 2008 se na podzim v česko-budějovickém DK Metropol koná Veletrh turistických zážitků, možností a vizí, Jihočeský kompas, který je určen jak pro odborníky z oblasti cestovního ruchu, tak také pro širokou veřejnost. Pro zvýšení návštěvnické atraktivity je veletrh obohacen účastí známých osobností a zajímavými cestovatelskými vyprávěními a doprovodnými akcemi a soutěženími.

Tabulka 7. 20 Počet konferencí pořádaných v zařízeních Jihočeského kraje

Rok	Jihočeský kraj	
	Počet akcí	Počet účastníků
2006	71	10 133
2007	68	9 386
2008	132	18 019
2009	196	20 659
2010	323	32 785
2011	255	23 400
2012	320	32 640
2013	373	40 905

Zdroj: JHC

Tabulka 7.21 Návštěvnost vybraných výstav na Výstavišti České Budějovice

Výstava	Počet návštěvníků v roce 2012
Mobil Salon	9 630
Hobby	54 702
Země živitelka	99 679
Hobby podzim	21 138

Zdroj: vcb.cz, 2013

Během roku se ve městě uskuteční řada menších výstav v mnoha českobudějovických kulturních zařízeních, řada z nich se koná v Radniční výstavní síni, tyto výstavy mají spíše místní či regionální význam. Co se týká kongresů, v Českých Budějovicích se konají spíše úzce zaměřené konference, semináře a další firemní akce, pro které je zde dobré zázemí. Největší zasedací kapacitu má v současnosti Výstaviště České Budějovice (Pavilon Z – až 800 osob) a Bazilika, jejíž největší sál při určitém uspořádání pojme až 350 osob. Největší hala hotelu Clarion Congress centra (bývalý Gomel) má kapacitu 280 osob, Meetingové centrum Grandhotelu Zvon má kapacitu 150 osob. Také další hotely mají vhodné prostory, většinou však kapacitně nepřekračují 100 osob.

Atrakce pro děti

Aglomerace nabízí širokou škálu atrakcí pro děti, které fungují většinou celoročně. Z nejznámější je tu Hopsárium, Hřiště bez bot, nově otevřen Funpark Panda (trampolíny, prolézací věže), Baby centrum Šikulka (plavání kojenců a batolat), Dům dětí a mládeže, několik venkovních dětských hřišť. Nezanedbatelnou roli pro děti a mládež hraje také městský park Stromovka, který nabízí kromě dět-

ských hřišť také stezky pro in-line bruslení. Z venkovních atraktivit pro děti se nabízí Sportovně relaxační park na Hluboké nad Vltavou, kde se kromě trampolín a prolézaček nachází i minigolf a adrenalinový park, všesportovní areál, v zimním období bruslení.

Koupání

I když byly nedostatečné možnosti pro koupání vyhodnoceny jako jeden z největších nedostatků v Jihočeském kraji (viz. výše Tab. 12), v aglomeraci samotné se nabízí několik možností pro koupání a plavecké sporty. Celoročně je v provozu plavecký stadion na Sokolovském ostrově a několik zařízení s vnitřními bazény (Baby centrum Šikulka, Viva Fitness v IGY centru, Rekreační a kongresové centrum Nové Dvory atd.). Kromě toho se nabízí několik možností venkovního koupání buď v bazénu (letní koupaliště u plaveckého bazénu, městské koupaliště a aquapark Hluboká nad Vltavou) anebo přírodního koupání (Malý jez na Malši, Nemanický rybník, rybník Bezdrev, řeka Vltava).

Vodní sporty

V příměstské části Českých Budějovic, Českém Vrbném se nachází Vodácký areál Lídy Polesné. Toto zařízení disponuje nově zrekonstruovanou umělou slalomovou dráhou pro vodácké sporty, včetně raftingu. Kromě toho tento areál slouží i jako půjčovna kol, kolečkových bruslí, lodí a loděk, půjčovna paddleboardů, půjčovna vodáckého vybavení. Protože se toto zařízení nachází přímo na cyklostezce KČT 12, která, jak bylo uvedeno výše, je velice využívaná, má jak areál samotný, tak i provozovatelé služeb v tomto areálu veliký potenciál pro cestovní ruch.

Rybník Bezdrev, nacházející se přibližně 10km od Českých Budějovic, nabízí v letním období nejenom koupání a kempování, ale třeba i jachting pro náročnější turisty.

Stromovka

Stromovka (místními nazývaná také Dlouhá louka) je největší českobudějovický park o výměře 68 ha. Nachází se 5 minut chůze od centra města a slouží jako rekreační zóna. Stromovka je z hlediska ochrany přírody vyhlášena od 6.12.1992 jako "Významný krajinný prvek" (ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb.). Jedná se o historicky utvářený prostor zeleně - cenné plochy sídelního porostu radiálně směřující ke středu města. Jsou zde soustředěny estetické a přírodní hodnoty. Stromovka, jakožto území kulturně formovaného městského parku, plní funkci společenskou a kulturní. Je cílem odpočinku obyvatel města i turistů. Každoročně se zde koná letní Sochařské symposium. Díla sochařů v parku zůstávají a zkrášlují jej. Ve Stromovce se též nacházejí sportoviště, která nabízejí možnost sportovního odreagování se v příjemné přírodě, ale přesto přímo v metropoli. Cyklistům chodcům slouží kvalitní asfaltové i zpevněné komunikace proplétající se lesoparkem. Z hlediska ekologického se v daném území setkávají směry regionálních biokoridorů a toto území je zachováváno jako čistě přírodní prostředí. Ve Stromovce též vodní nádrž, dříve rybník, dnes přírodní koupaliště s ostrovem, zvané Bagr. Park je protkaný sítí asfaltových i nezpevněných stezek, které s oblibou využívají cyklisté i inline bruslaři a centrum města se Stromovkou spojuje cyklotrasa F. Pro mladší děti bylo ve východní části parku vybudováno tzv. Oranžové hřiště, starší využívají asfaltových hřišť na volejbal a basketbal.

Ve Stromovce se do roku 1998 každoročně pořádalo dřevosochařské sympozium, jehož některé výsledky dosud zdobí plochy parku, několik plastik však již muselo být kvůli bezpečnosti odstraněno. V roce 2008 byla tradice obnovena na Sokolském ostrově v centru města a podle vyjádření odboru kultury město nevyklučuje, že se sochy z dalších ročníků mohou instalovat opět do Stromovky. Nedaleká sportovní hala Stromovka poskytuje zázemí pro sportovní akce i kulturní události.

In-line stezky

Kromě areálu Stromovky je pro in-line bruslení v aglomeraci vhodná stezka České Budějovice-Hluboká nad Vltavou. Stezka po levém břehu Vltavy je vlastně cyklostezkou, která je vhodná pro kolečkové brusle, kolo či pěší turistiku. V celé délce cca 10km je výborný povrch a je celoročně velice frekventovaná (Tab. 7. 22).

Tabulka 7. 22 Měření intenzity cyklistické dopravy na cyklistické trase č. 12, místo: České Budějovice – konec sídl. Vltava

Ve směru Hluboká nad Vltavou

	6 – 8 hod.	8 – 10	10 – 12	12 – 14	14 – 16	16 – 18	18 – 20	20 – 22
Cyklisté	11	65	193	246	356	213	101	50
Bruslaři	1	5	48	50	72	43	62	31
Pěší	5	7	19	13	17	20	13	8
Ostatní	0	0	0	0	0	1	0	0
Z toho – děti a mládež	1	25	87	111	167	83	71	37
Z toho – střední generace	12	46	136	161	236	172	99	44
Z toho – starší generace	4	6	20	44	39	21	7	0
Celkem	17	77	260	309	445	277	177	89

Ve směru z Hluboké nad Vltavou

	6 – 8 hod.	8 – 10	10 – 12	12 – 14	14 – 16	16 – 18	18 – 20	20 – 22
Cyklisté	13	53	90	112	269	273	259	81
Bruslaři	0	8	31	40	58	58	59	59
Pěší	3	4	12	5	14	16	28	5
Ostatní	0	0	0	0	1	1	1	0
Z toho – děti a mládež	2	17	58	59	117	119	131	70
Z toho – střední generace	9	36	67	84	110	179	189	69
Z toho – starší generace	5	13	13	14	17	39	27	6
Celkem	16	65	133	157	342	348	347	145

Golf

V Jihočeském kraji je rovněž rozvinutá nabídka golfových resortů navštěvovaných jak zahraničními, tak domácími turisty. Golfová hřiště se mohou dle stávajícího trendu rozvoje v příštích letech stát pro zahraniční turisty jedním z významných důvodů návštěvy České republiky. Je však třeba zajistit kvalitní propagaci v zahraničí, vytvořit odpovídající vazby se zahraničními cestovními kanceláři a zařadit golf do nabídky českých cestovních kanceláří a agentur. V Jihočeském kraji je v provozu devět golfových hřišť, čímž se jižní Čechy dostaly na třetí místo mezi českými regiony hned

za Středočeský a Karlovarský kraj. Konkurenční výhodou jižních Čech ale navíc zůstává fakt, že golfové hřiště leží většinou v nádherné a čisté přírodě a golfisté mohou vedle samotné hry navštívit v okolí i řadu známých památek. Jižní Čechy mají v golfu silný turistický potenciál, jehož význam do budoucna nepochybně ještě poroste. Golfové hřiště totiž nejsou jen stále oblíbenějším lákadlem, ale jejich kvalita většinou ukazuje i na kvalitu služeb v cestovním ruchu v celém regionu. Golfový sport představuje pro rozvoj CR v Jihočeském kraji příležitost dalšího rozvoje a lze očekávat postupné zvyšování poptávky po této turistické atraktivitě hned z několika následujících důvodů:

- výhodná poloha a komparativní výhoda nižších cen mohou přilákat příznivce golfu z okolních zemí,
- golfový sport výrazným způsobem prodlužuje letní sezónu jak do jarních, tak do podzimních měsíců,
- golf přivádí do regionu spíše movitější klientelu, která využívá i další služby včetně ubytování,

V ZÚR je navrženo 14 dalších lokalit pro možné umístění golfu v Jihočeském kraji (Bělčice, Čimelice, Kadoň – Lnářská Málkov, Kestřany, Týn nad Vltavou, Purkarec, Netolice – Podroužek, Zvíkov – Ortvinovice, Třeboň – Břilice, Mirkovice – Svachova Lhotka, Frymburk – Kovářov, Nové Hradky, Nový Dvůr, Stožec). Z navržených lokalit se tři nachází v bezprostřední blízkosti aglomerace a mohly by v budoucnu tudíž významně posílit turistický potenciál aglomerace v oblasti golfu.

Golfové hřiště v Hluboké nad Vltavou se rozprostírá v nádherném přírodním prostředí přímo pod zámek Hluboká, na ploše 68 ha je k dispozici 18 jamkové golfové hřiště, veřejné 9 jamkové golfové hřiště, chipping a putting green, velkorysý driving range, prostory golf klubu, profesionální trenéři golfu a půjčovna golfového vybavení.

18 jamkové golfové hřiště

- muži / bílá: 6273,3 m
- muži / žlutá: 5879 m PAR 72, CR 70,50, SR 128
- ženy / červená: 5100 m PAR 72, CR 72,20, SR 125

9 jamkové znormované golfové hřiště délka 2400 m Par 54

chipping a putting green

driving range

klubové prostory

služby profesionálních trenérů

sportovní soutěže

půjčovna golfového vybavení aj.

výhody v partnerských klubech (např. rakouský klub Hauschlag Weitra, Nová Bystřice)

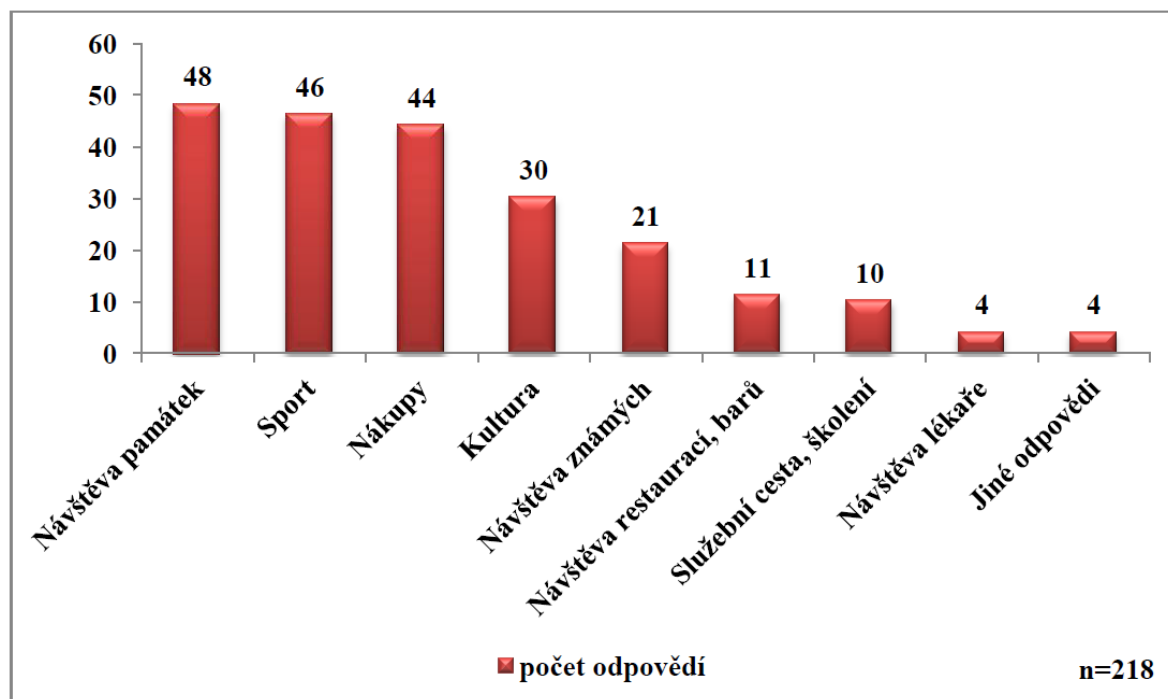
Další sportovní areály a zařízení

S ohledem na výsledky dotazníkového šetření v Českých Budějovicích, kdy návštěva sportovních zařízení byla vyhodnocena na druhém místě hned za návštěvou památek (Obr. 7. 21) je potřeba věnovat zvýšenou pozornost i sportovním areálům v aglomeraci a možnosti sportování obecně. U respondentů, kteří sportovní aktivity konkretizovali, je nejvíce frekventované in-line bruslení, poté cykloturistika, plavání, běh a pěší turistika.

Areál **Sportovní haly** zahrnuje halu pro míčové hry (volejbal, házená, košíková, sálová kopaná, tenis, pozemní hokej), atletický koridor a posilovnu, hernu stolního tenisu, halu s tribunami (je možné využít i pro kulturně-společenské akce) a restauraci.

Zimní stadion je vzdálen 500 m od historického centra Českých Budějovic. V areálu zimního stadionu jsou dvě samostatné kryté haly s ledovou plochou, šatnami a sociálním vybavením, restaurací a denním bufetem.

Obrázek 7. 21 Graf - Výsledky dotazníkového šetření – jaké aktivity v Českých Budějovicích provozujete

Zdroj: Dušek, P. BP 2013

Plavecký stadion poskytuje úplné služby pro návštěvníky v těchto zařízeních (plavecký bazén, skokanský bazén, dětský bazén, krytý tobogán, vířivka, parní komory).

Po cca 25 letech nepřetržitého provozu byla v roce 1995 započata rekonstrukce tohoto objektu. Vlastní rekonstrukce byla uskutečňována se záměrem, aby původní architektonické řešení (ve své době ve střední Evropě výjimečné hlavně díky lanovému zavěšení střechy ve tvaru hyperbolického paraboloidu) zůstalo v co největší míře zachováno. Vznikl moderní areál s rozšířenými doprovodnými službami a zbrusu novým zázemím. Zejména byl nově vybudován krytý tobogán v délce 69 m. Rekonstrukce, kterou financovalo město České Budějovice, skončila v říjnu 1998 s celkovými finančními náklady 183 mil. Kč.

Letní plovárna leží v blízkém sousedství plaveckého stadionu. V roce 2006 se uskutečnila první etapa rekonstrukce v podobě vybudování nových sociálních zařízení. V roce 2010 byla dokončena tzv. druhá etapa rekonstrukce obou bazénů. Tato rekonstrukce také zahrnovala vybudování několika vodních atrakcí, čtyřdráhové skluzavky a nové technologie úpravy vody i terénních úprav.

Skelná Huť na Hluboké

Skelná huť U Hluboké je obyčejná malá sklárna s výrobou běžného sortimentu skla. V čem se však liší, je to, že se snaží podporovat mladé umělce v jejich tvorbě a sklárna je přístupná všem zájemcům, t. j. i laické veřejnosti, kteří se chtějí i jen podívat a zjistit co obnáší sklářské řemeslo. Ve sklárně je možné nejen si vyzkoušet jak pracovat s píšťalou, ale samozřejmě i vidět výrobu obvyklého sortimentu jako sklenky, vázičky, těžítka nebo různé dekorační předměty. V malé galerii, která je součástí sklárny, je možné zakoupit veškerý sortiment zde vyrobený a vystavený.

Bezmotorové létání na Hosíně

Historie letiště Hosín se začala psát v první polovině padesátých let, kdy bylo třeba najít pro Aeroklub České Budějovice rovnocennou náhradu za letiště Planá u Českých Budějovic, které zabavila pro své účely armáda. V relativně krátké době zde vznikl letecký areál, který se stal největším v jihočeském kraji. Letiště Hosín tak začalo působit jako významné centrum leteckých sportů v jižních Čechách. Vzhledem ke své poloze a svému vybavení byl Hosín mnohokrát využit při pořádání nejrušnějších leteckých soutěží. Jmenujme především mistrovství světa v letecké akrobacii v roce 1978, které vyhrál československý reprezentant Ivan Tuček, a v. mistrovství Evropy v téže disciplíně v roce 1985, které vyhrál Ing. Petr Jirmus (obhájil tak titul z italské Ravenny). I v bezmotorovém létání se stal Hosín dějištěm klání evropského významu (mistrovství Evropy žen v roce 1993).

Roli centra leteckých sportů pro jihočeský kraj si Hosín podržel až do současnosti. K motorovému a bezmotorovému létání se v posledních letech připojilo stále více populární létání na ultralehkých letadlech. Za tímto účelem byla na letišti Hosín zřízena i letecká škola pod vedením Františka Skalického, která již vychovala desítky nových pilotů.

Jiné sportovní atraktivity/akce

V r. 2014 se již třetím rokem město České Budějovice stalo hostitelským městem pro **Budějovický půlmaraton**. I když je počet účastníků akce v tuto chvíli nastaven na 4500 maximálně, tato akce je významná hned z několika hledisek – 1) trať v Českých Budějovicích je velice rychlá a proto aspiruje na trať, kde je velká šance, že padne světový rekord, 2) Budějovického půlmaratonu se účastní i mistr světa Geoffrey Kipsang Kamworor, čím se závod stává ještě atraktivnější, 3) účastníci akce běží historickým centrem Českých Budějovic, což významně zvyšuje propagaci mikroregionu. (http://budejovice.idnes.cz/budejovicky-pulmaraton-a-svetovy-rekord-fpe-/budejovice-zpravy.aspx?c=A140521_152646_budejovice-zpravy_khr)

I když rovinatý terén spolu s klimatickým rázem aglomerace České Budějovice neumožňuje pěstování typických zimních sportů, jako je **sjezdové lyžování**, je možné i zde najít jednu výjimku. Zhruba 5 km východně od centra [Českých Budějovic](#) v obci Dubičné se na kopci, který [Dlouhý vrch](#) (551 m), obvykle zvaný spíše Dubičák či Dubiňák, se nachází sjezdovka s [lyžařským vlekem](#). Lyžařský vlek provozuje společnost Adenium, podrobné informace a kontakty je možné najít na stránkách obce Dubičné. Kromě možnosti lyžování v zimním období nabízí kopec Dlouhý vrch kruhový výhled na Českobudějovicko. Na jeho vrcholu jsou umístěna boží muka a jeho západní svah je zároveň lokalitou pro **závěsné létání** (letecký výcvik na [kluzácích](#) zde probíhal již od roku [1932](#)). Na úpatí konce je letecký pomníček.

7.2.5. Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

V Strategii rozvoje cestovního ruchu města České Budějovice byla publikována návštěvnost některých důležitých památek a kulturních zařízení za rok 2001-2003 (Tab. 7.23). Návštěvnosti vybraných organizací v oblasti kultury v r. 2011 ukazují tabulky 7. 24 a 7. 25.

Tabulka 7.23 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v letech 2001, 2003.

Objekt	Návštěvnost
Státní hrad a zámek Český Krumlov	340 478
Zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou	272 827
Zámek Hluboká nad Vltavou*	184 877
Jihočeské divadlo	137 413
<i>z toho otáčivé hlediště v Českém Krumlově</i>	55 000
Jihočeské muzeum	60 653
Pivovar Budvar	48 800
Černá věž	31 425
Informační centrum JE Temelín	26 000
Klášter Zlatá Koruna**	19 861
Alšova jihočeská galerie Hluboká nad Vltavou (včetně Wortnerova domu)	5 747
Muzeum Budvar	4 320
Muzeum historických vozidel a zemědělské techniky	2 000

*Pozn.: Údaje za rok 2003

**Pozn.: Údaje za rok 2001

Zdroj: Strategie rozvoje CR města České Budějovice

Tabulka 7.24 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v r. 2011

Památk	Místo	Návštěvnost 2011
<i>okres České Budějovice</i>		
Černá věž	České Budějovice	29 195
Státní zámek Hluboká nad Vltavou - národní	Hluboká nad Vltavou	246 914
Jihočeské muzeum	České Budějovice	47486
Jihočeské divadlo	České Budějovice	89690
Otáčivé hlediště (Jihočeské divadlo)	České Budějovice	56726

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Tabulka 7. 25 Návštěvnost expozic a výstav Jihočeského muzea podle konkrétních objektů (údaje pro rok 2011).

Jihočeské muzeum:	26.376 návštěv
z toho:	
expozice	5.293
výstavy:	6.375
přednášky:	2.950
Ost. akce:	852
akce mimo budovu JČM:	10.906
Tvrz Žumberk	11.283 návštěv
z toho:	
tvrz:	5.506
bašty:	215
Ryby a lidé:	5.000
Chryzantémy:	562
Muzeum Koněspřežky:	1.747 návštěv
Památník Jana Žižky z Trocnova:	1.899 návštěv
Externí expozice JČM:	6.181 návštěv
Buškův Hamr	5.000
Semenec	931
Býšov	250

Zdroj: výroční zpráva JČM 2011

Tabulka 7. 26 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci České Budějovice-Hluboká nad Vltavou v r. 2011-2013.

Objekt	2011	2012	2013
ZOO Hluboká nad Vltavou	256 075	213 739	-
Zámek Hluboká nad Vltavou	24 6914	232 803	260 199
Jihočeské divadlo	89 609	81 286	78 120
<i>z toho otáčivé hlediště</i>	56 726	48 291	49 236
Pivovar budvar (muzeum)	-	39 360	41 881
Černá věž	29 195	24 838	24 656
AJG	-	-	55 592
Adrenalinový park Hluboká n. Vltavou	100 000	120 000	140 000
Plavecký stadion	225 941	225 238	226 310
Sportovní hala	-	-	270 000

Zdroj: vlastní šetření

Kromě zámku Hluboká nad Vltavou, je vidět pokles v návštěvnosti u všech organizací kultury. Podle aktualizovaných údajů pro poslední roky (2011-2013) je vidět výrazný nárůst návštěvnosti u institucí zámek Hluboká nad Vltavou, muzeum Budvar, Alšova Jihočeská galerie (Tab. 7. 26). U ostatních institucí je patrný pokles, příp. podobná návštěvnost ve srovnání s r. 2001, resp. 2003. To by

mohlo naznačovat posun v trendu zájmu turistů – odklon od návštěvy „klasických“ pamětihodností a zájem o lokální specifika, např. muzeum Budvar. Z uvedených čísel je patrný dlouhodobě setrvalý stav v návštěvnosti těch atraktivit, které jsou provozovány celoročně a které jsou zajímavé pro celou rodinu, včetně dětí (např. ZOO Hluboká nad Vltavou, adrenalinový park, plavecký stadion). U těchto atraktivit lze předpokládat, že nejčastějšími návštěvníky jsou místní obyvatelé, především rodiny a dětmi.

7.2.6. Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost

Koncem roku 2013 zde bylo 1302 hromadných ubytovacích zařízení a v nich téměř 62 tis. lůžek a 13,5 tis. míst pro stany a karavany (Tab. 7. 27).

Tabulka 7. 27 Kapacity HUZ v roce 2013 podle krajů.

KRAJ	Ubytovací zařízení celkem	hotel *****	hotel, motel, hotel *****	hotel, motel, hotel ***	hotel, motel, hotel **	hotel, motel, hotel *	hotel garni	penzion	turistická ubytovna	chatová osada	kemp	ostatní	pokoje	lůžka	místa pro stany a karavany
Hlavní město Praha	858	41	205	219	19	5	39	132	19		43	136	42 664	92 093	967
Středočeský	805	2	32	142	18	17	9	274	67	52	49	143	16 340	45 400	5 881
Jihočeský	1302	2	32	122	21	12	12	562	126	69	70	274	21 314	61 761	13 566
Plzeňský	573	1	22	61	12	15	7	228	37	29	43	118	10 572	29 589	3 675
Karlovarský	488	7	83	105	9	2	17	161	18	3	15	68	15 799	32 412	1 159
Ústecký	513	-	24	92	19	12	5	179	29	11	59	83	9 433	25 063	1 752
Liberecký	989	-	15	98	25	17	3	431	27	46	69	258	15 056	45 863	3 249
Královéhradecký	1116	1	27	139	32	18	4	449	47	20	77	302	18 342	51 266	5 097
Pardubický	361	-	5	39	15	10	7	139	19	20	37	70	7 673	21 842	1 627
Kraj Vysočina	505	-	16	64	11	5	3	160	31	23	69	123	8 877	25 749	3 518
Jihomoravský	872	1	28	136	17	11	7	407	40	33	63	129	18 264	46 074	4 845
Olomoucký	509	-	10	53	10	14	4	207	12	12	63	124	9 889	25 804	908
Zlínský	463	1	25	65	20	11	5	162	17	14	41	102	10 117	26 037	1 357
Moravskoslezský	618	-	29	104	18	18	4	225	17	11	72	120	12 140	30 867	2 037

Zdroj: JHC

Dlouhodobě se nejen zvyšuje počet, ale i zlepšuje kvalita ubytovacích kapacit. Nerovnoměrné je pokrytí území Jihočeského kraje ubytovacími kapacitami vyššího standardu (4* a výše) pro náročnou klientelu; v Jihočeském kraji se nachází v současné době 34 pěti a čtyřhvězdičkových hotelů. Přetrvává stav absence prostorů v oblasti nabídky kongresové turistiky pro organizování „velkých kongresů“ (pro velký počet účastníků), byť i zde je zaznamenán určitý pozitivní vývoj.

České Budějovice disponují v současné době podle statistické ročenky ČSÚ 2013 50 hotely, z toho 6 hotelů ****, 22 penziony (Tab. 7.28). Na turistickém portálu www.inbudejovice.cz, který byl před pár měsíci spuštěn na podporu CR v Českých Budějovicích je v současné době ve městě 28 hotelů, z toho 5 ****, 49 penzionů, 4 kempy a tábořiště a 19 hostelů a ubytoven. Další kapacity připadají na školní ubytovací zařízení a kemp. Přehled ubytovacích kapacit ve městě České Budějovice ukazuje tabulka 31. Důležité je, že je počet ubytovacích zařízení ve střednědobém horizontu víceméně stabilní. Kapacita čtyřhvězdičkových hotelů je celkem 700 lůžek, přičemž největší z nich Clarion Congress Hotel (dříve Hotel Gomel) disponuje více než 430 lůžky. Tři čtyřhvězdičkové hotely jsou situovány v centru města na nám. Přemysla Otakara II., Clarion Congress Hotel je v docházkové vzdálenosti. V

Českých Budějovicích se ubytuje přibližně 10 % všech návštěvníků Jihočeského kraje. Podle oficiálních statistik byla v roce 2006 míra využití ubytovacích kapacit v Českých Budějovicích cca. 20 procent, v dnešní době se míra využití pohybuje 30% (Tab. 4.29). České Budějovice disponují dostatečným množstvím stravovacích kapacit různé úrovně, některé nabízejí také tradiční jihočeská jídla.

V Hluboké nad Vltavou bylo celkem v roce 2011 17 hromadných ubytovacích zařízení ve skladbě Hotely: 8; Penziony: 4; Kemp: 3; Ostatní: 2. V současné době je nabídka ještě širší a velice přehledně zpracovaná na <http://www.hluboka.cz/ubytovani>.

Tabulka 7.28 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení města České Budějovice ^{*)}

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet hromadných ubytovacích zařízení	41	43	43	44	46	41	42	45	42	41	41	51	50
v tom:													
hotely ****	2	2	4	4	4	4	4	4	4	5	6	6	6
hotely ***	13	12	10	11	11	9	9	9	9	8	9	9	11
hotely **	1	2	2	2	2	2	3	3	3	1	1	1	1
hotely *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
hotely garni	3	3	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2
penziony	15	16	16	16	17	15	15	18	16	18	17	24	22
kempy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-
turistické ubytovny	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	4	4
ostatní zařízení (VŠ ko- leje apod.)	5	6	7	7	8	7	7	7	6	5	4	4	3
Počet lůžek	3	2		4	4			4			4	4	
z toho s celoročním provozem	660	838	4 669	798	805	4 358	4 593	489	4 328	4 203	259	421	4 496
v tom:	2	2		2	2			2			2	2	
hotely ****	154	152	2 307	435	330	2 057	2 084	004	1 960	1 940	116	421	2 496
hotely ***	i.d.	i.d.	695	760	704	714	714	720	722	844	963	964	964
hotely **	958	862	462	483	456	416	413	410	409	346	371	355	431
hotely *	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	131	131	113	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
hotely garni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
penziony	95	96	i.d.	i.d.	i.d.	144	154	159	159	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
kempy	219	225	244	230	259	236	237	337	283	329	299	399	366
turistické ubytovny	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	-	-
ostatní zařízení (VŠ ko- leje apod.)	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	-	-	-	-	-	-	248	333
Počet pokojů	1	1		2	2			2			1	2	
	702	281	2 150	189	170	2 004	2 072	010	1 970	1 938	952	059	2 088

Zdroj ČSÚ

^{*)} do hromadných ubytovacích zařízení jsou započtena ta, která mají alespoň 5 pokojů nebo alespoň 10 lůžek sloužících pro cestovní ruch

Tabulka 7. 29 Vybraná hromadná ubytovací zařízení město České Budějovice k 31. 12. 2012.

Název zařízení	Adresa	Kategorie
Zařízení se 101 a více pokoji		
CLARION CONGRESS HOTEL	Pražská 14	hotel, motel, hotel ****
KOLEJE A MENZY JU	Studentská 15	ostatní
Zařízení s 51 až 100 pokoji		
GRAND HOTEL ZVON	náměstí Přemysla Otakara II. 28	hotel, motel, hotel ****
HOTEL SAVOY	B. Smetany 1a	hotel, motel, hotel ****
HOTEL BUDWEIS	Mlýnská 6	hotel, motel, hotel ****
UBYTOVNA U NÁDRAŽÍ	Dvořákova 14	turistická ubytovna
DOMOV MLÁDEŽE A ŠKOLNÍ JÍDELNA	Holečkova 2	ostatní
Zařízení s 11 až 50 pokoji		
HOTEL U TŘÍ LVŮ	U Tří Lvů 3a	hotel, motel, hotel ***
HOTEL GARNI P.V.T	Žižkova třída 1	hotel garni
HOTEL DVOŘÁK ČESKÉ BUDĚJOVICE	nám. Přemysla Otakara II. 36	hotel, motel, hotel ****
HOTEL MALÝ PIVOVAR	Karla IV. 8	hotel, motel, hotel ****
UBYTOVNA KAROLÍNA	U Smaltovny 1	turistická ubytovna
HOTEL KLIKA	Hroznová 25	hotel, motel, hotel ***
HOTEL CB ROYAL	Pražská 103	hotel, motel, hotel ***
HOTEL ADLER	Klostermannova 6	hotel, motel, hotel ***
HOTEL K.I.T.	Kostelní 22	hotel garni
HOTEL BOHEMIA	Hradební 20	hotel, motel, hotel ***
A3 HOTEL	Nádražní 21	hotel, motel, hotel ***
DOMOV MLÁDEŽE	U Hvízdala 4	ostatní
HOTEL FILIP	Lannova 51	hotel, motel, hotel ***
PENZION RESTAURANT CENTRUM	Biskupská 3	penzion
UBYTOVNA ZARON	Mlýnská 2	turistická ubytovna
HOTEL U SOLNÉ BRÁNY	Radniční 11	hotel, motel, hotel ***
Zařízení s 10 a méně pokoji		
HOTEL ZÁTKŮV DŮM	Krajinská 41	hotel, motel, hotel ***
RESTAURANT PENZION U MAXE	nám. Švabinského 10	penzion
HOTEL LAGUNA	Střížovská 1659	hotel, motel, hotel ***
PENZION ZELENÁ RATOLEST	Husova třída 5	penzion
ALTON HOTÝLEK	Na Nábřeží 14	penzion
HOTEL ATRIUM	Husova 103	hotel, motel, hotel **
HOTEL GRAND	Nádražní 27	hotel, motel, hotel *
PENZION RELAX MARTINA	Plavská 40	penzion
PENZION SOLNÍČKA	Karla Uhlíře 42	penzion
PENZION V CENTRU	Pekárenská 12	penzion
PENZION MILTOM	Mánesova 1	penzion
HOTEL U BUDVARU	Kněžskodvorská 20	penzion
HOTEL ZVONÁRNA	Dobrovodská 133	hotel, motel, hotel ***
PENSION LUX	Jiráskovo nábřeží 19	penzion
PENZION U TŘÍ SEDLÁKŮ	Hroznová 488	penzion
PENZION U VÝSTAVIŠTĚ	U Výstaviště 17	penzion
PENSION MINOR	Školní 8	penzion
HOTEL ATLAS	Kostelní 26	penzion
PENZION GARNI	Na Mlýnské stoce 7	penzion
BERGAMO	České Vrbné 1994	penzion
PENZION ZA PIVOVAREM BUDVAR	A. Trágera 39a	penzion
CUBA BAR HOSTEL	Nová 18	turistická ubytovna
AT PENSION	Dukelská 15	penzion
PENZION CENTRUM	Na Mlýnské stoce 6	penzion
RESTAURACE A PENZION U VLKA	J. Š. Baara 9	penzion

Tabulka 7. 30 Vybrané ukazatele o cestovním ruchu v Jihočeském kraji

	2010	2011	2012	
Kapacita hromadných ubytovacích zařízení k 31. 12.				Capacity of collective accommodation establishments as at 31 December
Zařízení	963	982	987	Establishments
Pokoje	17 465	18 202	18 619	Rooms
Lůžka	49 912	51 725	53 417	Bed places
Místa pro stany a karavany	13 688	13 353	12 931	Places for tents and caravans
Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení				Occupancy of collective accommodation establishments
Hosté	892 962	915 542	1 006 299	Guests
z toho nerezidenti	287 703	283 521	316 968	Non-residents
Přenocování	2 712 135	2 656 846	2 891 982	Overnight stays
z toho nerezidenti	617 720	592 984	679 755	Non-residents
Průměrný počet přenocování	3,0	2,9	2,9	Average number of overnight stays
z toho nerezidenti	2,1	2,1	2,1	Non-residents
Průměrná doba pobytu (dny)	4,0	3,9	3,9	Average duration of stay (days)
z toho nerezidenti	3,1	3,1	3,1	Non-residents
Čisté využití lůžek ¹⁾ (%)	27,3	26,3	26,2	Net occupancy rate of bed places ¹⁾ (%)
Využití pokojů ¹⁾ (%)	31,9	32,2	31,4	Occupancy rate of rooms ¹⁾ (%)
Konference v hromadných ubytovacích zařízeních ²⁾				Conferences in collective accommodation establishments ²⁾
Akce	317	255	320	Actions
Účastníci konferencí	32 375	23 400	32 640	Participants of conferences
Delší cesty rezidentů na území Jihočeského kraje (tis.) ³⁾	896	832	1 033	Long trips of residents in the Jihočeský Region (thous.) ³⁾
Přenocování (tis.)	6 871	6 418	8 086	Overnight stays (thous.)
Průměrný počet přenocování	7,7	7,7	7,8	Average number of overnight stays
Kratší cesty rezidentů na území Jihočeského kraje (tis.) ³⁾	1 355	2 173	1 616	Short trips of residents in the Jihočeský Region (thous.) ³⁾
Přenocování (tis.)	2 951	4 262	3 286	Overnight stays (thous.)
Průměrný počet přenocování	2,2	2,0	2,0	Average number of overnight stays

¹⁾ u hotelů a penzionů ¹⁾ For hotels and boarding houses.
²⁾ akce od 50 účastníků ²⁾ Conferences with 50+ participants.
³⁾ údaje z výběrového šetření cestovního ruchu ³⁾ Tourism sample survey data.

Zdroj: Statistická ročenka 2013

Počet a rozmístění **gastronomických zařízení** se statisticky nesleduje. Problém mnohých restaurací je, že nedisponují vlastními internetovými stránkami, které by napomohly návštěvníkům v plánování cest. Kvalitní internetová prezentace je zároveň konkurenčním prostředkem zejména v oblastech, kde nabídka převyšuje poptávku a v lokalitách, kde je významná sezónou v poptávce po stravovacích službách.

V Jihočeském kraji nejsou zatím (až na výjimky) příliš rozšířeny ani propagovány v restauracích krajové speciality. Zároveň se teprve v posledních letech začínají rozšiřovat restaurace alternativně či speciálně zaměřené (vegetariánské, makrobiotické, dietní, s nabídkou bezlepkových jídel) a různé národní restaurace.

Ke gastronomickým zařízením lze zařadit také pivovary včetně malých lokálních pivovarů, které disponují podnikovými pivnicemi a programy – exkurzemi včetně ochutnávek, což je atraktivní program pro zahraniční návštěvníky a využitelný například s programy zaměřenými na golf, jejichž účastníci jsou ve větší míře muži než ženy.

7.3. Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu

7.3.1. Infrastruktura – dopravní dostupnost

Městem **České Budějovice** prochází tři mezinárodní silnice. Z Prahy do ČB vede E55, která pak pokračuje až do Lince. Z plzeňského směru vede do města E49. Další hlavní trasa je po E551 z Humpolce. V současné době finišuje stavba dálnice D3. Ta značně urychlí cestu z Prahy a pokračovat pak má jako R3 z Velešína do Lince.

Železniční doprava má ve městě České Budějovice dlouholetou tradici. V roce 1832 se město stalo výchozím bodem koněspřežné dráhy do Lince. Cesta tehdy trvala celý den a cestovalo se tak bezmála padesát let. Poté byla dráha přebudována na tradiční železniční trať. V současné době se po trati 220, která je součástí IV. tranzitního železničního koridoru z Německa přes Prahu do Rakouska, dá dostat z Prahy za dvě a půl hodiny. Rychlíky jezdí v hodinovém taktu. Po železnici se do města dá dopravit i z Rakouska po trati 224 ze Summerau či trati 199 z Gmundu a Českých Velenic. Šumavu spojuje trať 194. Město disponuje zmodernizovaným [hlavním vlakovým nádražím](#).

Budějovice bude možné v budoucnu navštívit i letecky. [Jihočeské letiště České Budějovice](#) v Plané se rozvíjí, aktuálně má status „Veřejné vnitrostátní letiště“ a „Neveřejné mezinárodní letiště“ kategorie 4C, pro lety za viditelnosti (VFR) ve dne. se směry drah 09/27, 2500m zpevněná betonová runway, 421m. n. m. Hlavním centrem leteckého sportu v jižních Čechách je deset kilometrů vzdálené [letiště Hosín](#).

Autobusovou meziměstskou dopravu zajišťuje široká síť pravidelných dálkových i regionálních linek. Ty vyjíždějí z moderního neobvyklého [autobusového nádraží](#), které je umístěné na střeše multifunkčního komplexu Mercury Center v Nádražní ulici. Město je pokryto hustou sítí [autobusových zastávek](#).

Po samotné metropoli je možné se pohodlně přepravovat městskou hromadnou dopravou. Autobusové a trolejbusové linky místního [Dopravního podniku města České Budějovice](#) jezdí také do všech městských i příměstských částí (Rudolfovo, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Planá, Hluboká nad Vltavou). Časovou efektivitu zaručuje vybudovaný preferenční BUS pruh.

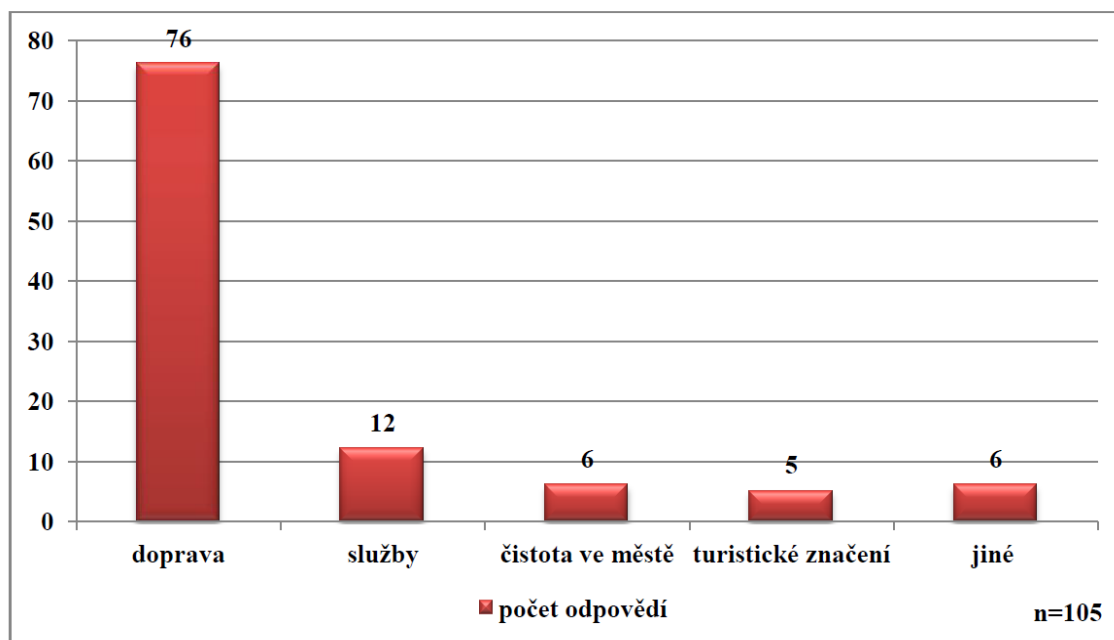
Město nabízí množství [parkovacích ploch](#) pro osobní vozidla i autobusy. Dohled nad parkováním vykonává Dopravní podnik města.

I přes na první pohled velice rozvinutou infrastrukturu mikroregionu se zdá, že v dopravní oblasti existují ještě slabá místa. Největší výhrady měli turisté podle průzkumu agentury Czech Tourism (Výzkum zaměřený na domácí cestovní ruch – souhrnná etapová zpráva zima 2013) k dopravní dostupnosti města České Budějovice a to hlavně v parkování. Také dotazníkové šetření vrámci bakalářské práce studenta JU (2013) ukázalo stejný nedostatek. Výsledky ukázali, že největším nedostatkem cestovního ruchu v Českých Budějovicích je doprava (Obr. 7. 22).

Z počtu 97 dotázaných je 76 nespokojených s dopravními podmínkami v Českých Budějovicích. Ti respondenti, kteří odpověď „doprava“ konkretizovali, uváděli velmi často jako důvod své nespokojenosti nedostatečnou kapacitu parkovacích míst, dopravní zácpy, městskou hromadnou dopravu, objízdky, uzavírky silnic. Několik respondentů bylo nespokojeno s nízkou četností autobusových spojů do vzdálenějších destinací. Méně početná skupina respondentů (12) uvedla jako příčinu nespokojenosti služby (zejména neprofesionalitu poskytovatelů služeb a vyšší ceny služeb). Dále byli menší skupiny respondentů nespokojeni s čistotou ve městě (zejména v okolí vlakového nádraží) a s turistickým značením (značení památek a turistických tras). K jiným, méně

frekventovaným, odpovědím patří bezpečnost ve městě, absence hudebního festivalu pro mládež, hluk.

Obrázek 7. 22 Výsledky dotazníkového šetření na otázku – S čím jste byli v Českých Budějovicích z hlediska cestovního ruchu nespokojeni?

Zdroj: Dušek, P. BP 2013

Hluboká nad Vltavou je vzdálená od Prahy přibližně 150 kilometrů směrem na jih. Z Prahy se lze do Hluboké nad Vltavou autem dostat nejrychleji s využitím dálnice D1. Z dálnice se sjíždí sjezdem na Mirošovice a dále se pokračuje po silnici E55 na Tábor a Veselí nad Lužnicí. Před Borkem je sjezd na silnici č. 146, která dovede turisty až do Hluboké nad Vltavou. Druhou možností je příjezd po silnici druhé třídy č. 20 od Písku (Plzně) a před Českými Budějovicemi odbočit směr Hluboká nad Vltavou.

V Hluboké nad Vltavou pravidelně zastavují autobusové linky ČSAD Jihotrans. Do Hluboké nad Vltavou jezdí přímé autobusové linky z Prahy. Některé autobusové linky ČSAD Jihotrans jedou přímo z Českých Budějovic do Hluboké nad Vltavou a v Hluboké nad Vltavou zastavují na více místech. Jiné autobusové linky mají v Hluboké nad Vltavou pouze zastávku a dále pokračují např. do Týna nad Vltavou. Nejdůležitější zastávkou, je zastávka Pod kostelem, která se nachází v centru města. Na zastávce Pod kostelem zastavují jak přímé linky do Hluboké nad Vltavou tak pouze projíždějící autobusové linky (www.idos.cz)

Do Hluboké nad Vltavou se lze pohodlně dostat vlakem. V Hluboké nad Vltavou se nachází dvě vlakové zastávky: Hluboká nad Vltavou - U Sudárny: směr Č. Budějovice – Plzeň a Hluboká nad Vltavou – Zámostí: směr Č. Budějovice – Praha. Přímé vlaky z Prahy do Hluboké nad Vltavou nejezdí. Je nutné dojet do Českých Budějovic a tam přestoupit na vlak, který jede do Hluboké nad Vltavou. Informace o jízdních řádech a poskytovaných službách je možné nalézt na stránkách Českých drah. Vlakové zastávky jsou napojeny na městskou hromadnou dopravu.

Do Hluboké nad Vltavou jezdí z Českých Budějovic pravidelná linka MHD č. 325104. Zastávky MHD: Hluboká nad Vltavou - Zámostí most, U Pulců, Zámostí – železniční stanice, Bavorovice-rozcestí, Poříčská, Železniční stanice-rozcestí, Lovecký zámek - rozcestí k ZOO, Pod kostelem, Hvězdáře, Křivonoska, Stará obora, U Mezinárodní školy, Barborka, Sportovní areál, Učiliště JČE, Železniční stanice (směr Plzeň), Pod hotelem, Blaná- hájenka, Škola, Purkarec, Jeznice, U dvou šrafků, Nová Obora, Poněšice, Líšnice – rozcestí, Líšnice, Kostelec, Hroznějovice, Hroznějovice-hájenka, Munice (www.idos.cz)

Necelé 4 km od města Hluboká se nachází mezinárodní letiště Hosín. Sportovní letiště s jednou letovou dráhou je určeno pro provoz letadel střední kategorie. Na letiště nelétají žádné pravidelné linky. Letiště provozuje pouze nepravidelnou veřejnou vnitrostátní dopravu a neveřejnou mezinárodní dopravu. Z letiště Hosín se do Hluboké nad Vltavou dá dostat pohodlně MHD nebo je možné přivolat si taxi z Českých Budějovic. Více informací o letecké dopravě sdělí vedoucí letového provozu na telefonním čísle +420 603 203 623.

Hluboká nad Vltavou je napojena na hustou síť cyklostezek v rámci Jihočeského kraje. Cyklostezka, která vede podél levého břehu Vltavy z Českých Budějovic až do Hluboké nad Vltavou (č. 12), je jednou z nejoblíbenějších cyklostezek v Jihočeském kraji.

V roce 2011 byl otevřen nově splavněný úsek Vltavy vedoucí z Českých Budějovic až do Hluboké nad Vltavou. Na této trase jezdí pravidelné lodní linky. Více informací o lodní dopravě a jízdním řádu je možné najít na stránkách Lodní dopravy Orlík. Od roku 2012 je možné využít dopravu lodí také z obce Purkarec. Jihočeská plavební v tomto splavněném úseku Vltavy provozuje pravidelnou přepravu dle platného jízdního řádu. Na této lince je s ohledem na hojně využívanou Vltavskou cyklostezku možná přeprava i s kolem. Více informací je možné najít na www.vyhliDKovePlavbyVltava.cz

V roce 2012 byl spuštěn přívoz v obci Purkarec. Tato veřejná služba slouží pro přepravu místních lidí, obyvatel, turistů s jejich bagáží a cyklistů přes Hněvkovickou přehradu. Převoz přes Vltavu nemá pravidelný jízdní řád, proto je na zavolání nebo se lze domluvit v restauraci Hotelu Pelikán Purkarec. Služba je financována Městem Hluboká nad Vltavou, které zakoupilo převoznickou loď, a provozovatelem je Pelikán Purkarec, s.r.o..

7.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích je centrem vzdělání, výzkumu a vědy jižních Čech. Založena byla v roce 1991 a tvoří ji 8 fakult. Jednou z fakult, která vychovává potenciální pracovníky v cestovním ruchu, je Ekonomická fakulta. Přestože je Ekonomická fakulta poměrně mladou součástí Jihočeské univerzity, podařilo se za tuto krátkou dobu dosáhnout řady úspěchů. Byly získány akreditace řady nových oborů, jako je například obor Řízení a ekonomika podniku, Strukturální politika pro veřejnou správu. Byla obhájena akreditace doktorského studijního oboru Ekonomika a management. K největšímu úspěchu bezesporu patří obdržení habilitačních práv v oboru Ekonomika a management. Mimo uvedených oborů jsou na Ekonomické fakultě akreditovány bakalářské studijní obory Obchodní podnikání, Účetnictví a finanční řízení podniku, Řízení a ekonomika podniku, Ekonomická informatika, Finanční a pojistná matematika, Strukturální politika EU pro veřejnou správu; navazující magisterské studijní obory Obchodní podnikání, Účetnictví a finanční řízení podniku, Řízení a ekonomika podniku, Strukturální politika EU a rozvoj venkova, Rural Development and Agribusiness; doktorský studijní obor Řízení a ekonomika podniku.

Vysoká škola evropských a regionálních studií, první a největší soukromá vysoká škola v Jihočeském kraji, byla založena dne 3. dubna 2001 jako obecně prospěšná společnost. Po dvouletém úsilí rozhodnutím Akreditační komise získala škola státní souhlas a zahájila svoji činnost. Svými studijními programy je zaměřena na výchovu a vzdělávání pracovníků veřejné správy, jejích institucí a organizačních složek. Díky zaměření, hloubce a charakteru studia, jednoznačně navazujícímu na evropské standardy a postupy v institucionálních i hospodářských sférách, získají posluchači široký záběr vědomostí i dovedností v oblastech řízení a organizování nejrůznějších procesů veřejného života. Absolventi tak najdou uplatnění jak v samotné veřejné správě, jejích složkách a institucích, tak také ve sféře neziskových organizací, sociálních a společenských uskupení i v oblasti hospodářské. Vysokou školu evropských a regionálních studií, za již více než 10 let jejího působení, absolvovalo přes 1000 studentů, v současnosti zde studuje v bakalářských programech cca 550 studentů.

Střední škola a Vyšší odborná škola cestovního ruchu, České Budějovice připravuje budoucí pracovníky v různých oblastech cestovního ruchu už více než 30 let. Profiluje se jako škola zaměřená na gastronomii, hotelnictví a turismus. Na škole studuje v různých formách studia kolem 700 žáků. Škola

se stala jako jedna z prvních hotelových škol členem Evropské asociace hotelových škol, spolupracuje se zahraničními školami podobného zaměření, zvláště s Mezinárodní hotelovou školou v Bad Leonfeldenu.

Ve městě České Budějovice se nachází dvě turistické informační centra. Obě TIC nabízí propagační materiály mapy a základní informace o městě. Kromě toho, TIC v budově radnice (Městské informační centrum) nabízí také průvodcovské služby po městě. V současné době má městské TIC 4 stálé zaměstnance a v sezóně (červen-září) další 4 zaměstnance přímo v centru (údaje sdělený po telefonické konzultaci s řádovým zaměstnancem). Na dotaz ohledně počtu, vzdělání a možností průvodců pracujících pro TIC infocentrum do odevzdání dokumentu nezareagovalo, proto nejsme schopni tyto údaje uvést.

Ve městě Hluboká nad Vltavou se nachází také TIC, které poskytuje základní informace a materiály v oblasti CR – mapy, letáky, info o ubytování, restauracích. Průvodcovské služby poskytuje pouze zámek.

Na zámku Hluboká nad Vltavou je zaměstnaných 4-5 stálých turistických průvodců, kteří provádějí po jednotlivých trasách zámků celoročně. Tito průvodci musí mít minimálně maturitu a ovládat minimálně jeden cizí jazyk – němčina je preferovaná. V současné době ale jeden z průvodců ovládá 5 jazyků. V době letní turistické sezóny zaměstnává správa zámku další turistické průvodce, většinou brigádníky s podobnými požadavky na věk, vzdělání a jazykové vybavení v celkovém počtu cca 50-60 lidí (ne všichni jsou zaměstnaní celou letní sezonu). Kromě toho jsou v letní sezóně stálými zaměstnanci zámku také 3 pokladní (v době mimo sezony pouze 2) (Zdroj: vlastní průzkum zpracovatele, ústní sdělení kastelána zámku Hluboká nad Vltavou)

Data o celkovém počtu zaměstnaných osob v oblasti CR (buď primární anebo sekundární) pro ORP České Budějovice se nepovedlo zjistit ani na stránkách ČSÚ ani nikde jinde.

Lidské zdroje, které by významně mohly ovlivnit zaměstnanost v oblasti CR v Českých Budějovicích v souvislosti s kongresovou turistikou se nepovedlo zjistit, protože neexistuje spolupráce města České Budějovice a Výstaviště, které je základním prostorem pro konání velkých výstav a festivalů (Hobby, Země živitelka, Pivní slavnosti atd.). Posílení spolupráce, případně jasná koncepce města na rozvoji festivalové turistiky by jistě mohla tento nedostatek napravit.

7.3.3. Marketing cestovního ruchu

Město České Budějovice se prezentuje několika symboly- městským znakem, vlajkou, pečeti a logem. Logo Českých Budějovic vzniklo **v roce 2000** a je používáno na prezentačních materiálech města. Potřeba vytvoření loga vyplynula ze současných moderních trendů tvorby propagace a image.

Iniciály C. B. jsou srozumitelnou zkratkou vyjadřující příslušnost k městu České Budějovice. **Prvek čtverce** poukazuje na nejvýraznější a nejzapamatovatelnější architektonickou charakteristiku města: čtvercové náměstí. **Barvy loga** navazují na historický a heraldický standard.

V roce 2015 oslaví královské město České Budějovice 750. výročí svého založení. Při této příležitosti byla na začátku roku vyhlášena soutěž o návrh konceptu oslav výročí, včetně návrhu speciálního loga a logotypu.

Turistická informační centra

Na území Jihočeského kraje je provozováno cca 80 turistických informačních center, zřizovateli jsou ve většině případů města a obce (organizace zřízená obcí nebo je součástí úřadu), v některých případech jsou zřizovateli soukromé subjekty (s.r.o, OSVČ) a o.p.s. Turistická informační centra poskytují bezplatně informace návštěvníkům, předávají a aktualizují data o turistických atraktivitách a turistické nabídce a dle okolností zajišťují i některé další služby v oblasti cestovního ruchu – zprostředkovávají průvodcovské služby, rezervační služby, vydávají propagační materiály atd.

Celkem pouze cca 20 TIC jsou členy Asociace turistických informačních center ČR, ostatní mají různorodou kvalitu vybavenosti interiéru, různou kvalitu nabídky poskytovaných služeb i odbornou a jazykovou kvalifikační vybavenost pracovníků. Pro turistu či návštěvníka jižních Čech se však mnohdy stávají prvním zásadním „kontaktním centrem“ a zároveň místem odrážejícím image navštívené destinace jižních Čech.

V aglomeraci České Budějovice se nachází několik informačních center, které poskytují širokou škálu služeb v oblasti cestovního ruchu – od zprostředkování ubytování, přes po průvodcovské služby a prodej suvenýrů až po volný přístup k internetu. Přímo ve městě České Budějovice se nachází v budově radnice, na náměstí Přemysla Otakara II. Městské informační a turistické centrum. Na druhé straně náměstí, v budově s. č. p. 21 se nachází Turistické a mapové centrum, které zároveň funguje jako informační centrum i jako Jihočeská pohádková kancelář. Podobný typ „pobočky“ Jihočeské pohádkové kanceláře ve spojení s infocentrem je otevřen i na dvou místech na Hluboké nad Vltavou.

Kvalitu služeb informačního centra hodnotili respondenti v dotazníkovém šetření. Podle průzkumu využívají služeb informačního centra zejména obyvatelé Jihočeského kraje. Služby informačního centra hodnotili účastníci průzkumu poměrně kladně, největší skupina (42 %) ohodnotila služby informačního centra známkou 2. Hodnocení 1 udělilo 22 % respondentů, hodnocení 3 je od 31 % dotázaných, hodnocení 4 pochází pouze od 4 % odpovídajících. Hodnocení 5 (nejhorší hodnocení) neudělil ani jeden respondent.

Informační zdroje jako významný kanál propagace

Na základě dotazníkového šetření se zdá, že v oblasti propagace regionu existují ještě poměrně velké rezervy. Dvě třetiny návštěvníků mikroregionu vůbec nezaznamenaly před svým příjezdem žádný typ reklamy. Pokud ano, jednalo se nejčastěji o reklamu na internetu nebo o venkovní reklamu. Motivací pro návštěvu regionu byly pro turisty nejčastěji dobré zkušenosti z minulosti a doporučení přátel/známých. Co se týče využívání informačních zdrojů, nejvíce byl využíván internet (především vyhledávače) a informace od příbuzných a známých. Informace z internetu byly také pro třetinu návštěvníků hlavním zdrojem, kde našli nejdůležitější informace (Souhrnná-etapová-zpráva -zima-2013, czechtourism). Vzhledem k vzrůstající intenzitě využívání tzv. „chytrých“ telefonu a internetu při výběru dovolenkových cílů, bylo by potřeba zlepšit služby v této oblasti.

Projekt pohádkové království

Jižní Čechy stáli v r. 1995 u zrodu projektu s názvem Pohádkové království. Je to projekt občanského sdružení Pohádkové království, který se zabývá rozvojem domácího cestovního ruchu s cílovou skupinou děti, rodiny s dětmi a dospělí s fantazií. Po celé České republice je vytvořeno přibližně 300 Pohádkových infokanceláří, přímo ve městě České Budějovice jich je 14, dále pak 3 infokanceláře na Hluboké, 1 na Rudolfově). Cestovatelé s pasy Pohádkového království, vandrovními knížkami a 4 pohledy získávají odměny, tituly, a diplomy za nasbírání pohádkových razítek s logotypy kapra Jakuba od Jaroslava Kerlese. Vrámcí tohoto projektu je aglomerace České Budějovice zapojena do Pohádkové Unie, která sdružuje pohádkové regiony: Jižní Čechy pohádkové, Pohádková Šumava, Pohádkové Příbramsko, Brdsko a Drdsko, Pohádkový západ, Pohádková Silva Nortica, Švejkův kraj. Občanské sdružení Pohádkové království významně přispívá k propagaci mikroregionu např. publikační činnosti - vydávání knížek a CD Jihočeských pohádek, ve kterých se děti jim blízkou formou obeznamují s historií regionu. Dále pak o.s. pořádá anebo spolupřádá řadu kulturně-společenských akcí, např. Poznávání památek za letních úplňků v Pohádkovém království, Mrkvobraní, Borůvkobraní atd. Při svých aktivitách spolupracuje občanské sdružení s Jihočeskou hospodářskou komorou, ale i s dalšími subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu v aglomeraci.

7.3.4. Management cestovního ruchu

Kompetence v oblasti organizace cestovního ruchu v Jihočeském kraji jsou rozděleny mezi typy organizací: Jihočeský kraj, Jihočeská centrála cestovního ruchu a oblastní organizace cestovního ruchu (obce, destinační managementy), ostatní zájmová sdružení a sdružení podnikatelů.

Na úrovni **Jihočeského kraje** je kompetentním subjektem v oblasti CR Krajský úřad Jihočeského kraje – Odbor kanceláře hejtman – oddělení marketingu a cestovního ruchu.

Náplň oddělení marketingu a cestovního ruchu

- Analyzuje statistická data pro potřeby dalšího plánování a administruje grantové programy.
- Zajišťuje strategické plánování, zpracovává střednědobou koncepci udržitelného rozvoje cestovního ruchu s následným využitím a implementací prostřednictvím zřizované příspěvkové organizace JCCR
- Spolupracuje s MMR v oblasti tvorby, implementace a vyhodnocení implementace státní politiky
- Prostřednictvím poradního orgánu Kolegium CR koordinuje a podporuje rozvoj potenciálu CR na území Jihočeského kraje
- Rozvíjí přeshraniční spolupráci v oblasti cestovního ruchu
- Spolupracuje s ostatními kraji České republiky
- Koordinuje činnost oblastních organizací
- Je prostředníkem mezi MMR (agenturou CzechTourism), krajskou a dalšími organizacemi CR v JČK
- Spolupracuje s odbornými kulturními institucemi a organizacemi, neziskovou sférou, s rozvojovými agenturami a s orgány památkové péče a ochrany přírody
- Definuje zapojení a formu spolupráce s podnikatelskými subjekty v oblasti podpory udržitelného rozvoje CR
- Vytváří podmínky a zavádí podpůrné mechanismy pro rozvoj CR s cílem zvýšit konkurenceschopnost a atraktivitu kraje
- zabezpečuje úkoly související s funkcí zřizovatele příspěvkové organizace v oblasti cestovního ruchu (JCCR) - metodické vedení Jihočeské centrály cestovního ruchu
- spolupracuje s krajskou organizací CR při tvorbě krajské marketingové koncepce, ročního plánu činnosti, tvorbě rozpočtu, vyhodnocení plnění plánu činnosti JCCR
- podílí se na tvorbě produktové nabídky v oblasti cestovního ruchu dle aktuálních trendů a poptávky
- spolupracuje na projektech zaměřených na cestovní ruch JK
- vypisuje a administruje granty na podporu cestovního ruchu v JK
- vykonává poradenskou činnost pro orgány obcí v oblasti cestovního ruchu a pro subjekty působící v oblasti cestovního ruchu
- připravuje a realizuje prezentaci kraje na tuzemských a zahraničních veletrzích cestovního ruchu

Krajský úřad Jihočeského kraje zajišťoval přibližně do konce září 2009 podporu cestovního ruchu zejména prostřednictvím Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu. V polovině roku byl zahájen postupný přesun výkonu aktivit v oblasti propagace a podpory cestovního ruchu v Jihočeském kraji na Odbor marketingu a vnějších vztahů.

Jihočeská centrála cestovního ruchu (JCCR) vznikla v roce 1994. V letech 2002 a 2003 prošla transformací, po které získala formální zodpovědnost za koordinaci, řízení a marketing cestovního ruchu na úrovni celého kraje. Ačkoli se na tomto poslání shodli významní hráči na poli cestovního ruchu v regionu – Krajský úřad Jihočeského kraje, Jihočeská hospodářská komora i Svaz měst a obcí Jihočeského kraje – a společně se podíleli na financování centrály, zůstala její role řídicího orgánu v oblasti rozvoje a podpory cestovního ruchu spíše formální. Fakticky docházelo doposud v některých oblastech k překrývání aktivit s Jihočeským krajem (například v oblasti žádosti o podporu ze Strukturálních fondů EU).

V roce 2009 přistoupil Krajský úřad Jihočeského kraje k organizačním změnám, jejichž cílem je zvýšení efektivity podpory cestovního ruchu na území Jihočeského kraje. Nově zajišťuje Krajský úřad Jihočeského kraje rozvoj a koordinaci aktivit v oblasti cestovního ruchu prostřednictvím Odboru vnějších vztahů a marketingu (dále jen OVVM). OVVM je zároveň zřizovacím odborem příspěvkové organizace

Jihočeská centrála cestovního ruchu (dále jen JCCR). OVVM zajišťuje strategické plánování v oblasti rozvoje CR, zadává zpracování koncepčních a strategických dokumentů, analyzuje statistická data pro potřeby dalšího plánování, administruje grantové programy. JCCR je servisní organizací, která realizuje aktivity v oblasti marketingu destinace jižní Čechy. Její naplní je především prezentace regionu na vybraných cílových trzích, ediční činnost, správa informačního systému, realizace press- a famtripů, komunikace s podnikateli, zástupci měst a obcí apod. JCCR je provozovatelem oficiálního informačního systému cestovního ruchu Jihočeského kraje na internetové adrese www.jiznicechy.cz. JCCR prezentuje region na domácích výstavách a veletrzích cestovního ruchu.

Mezi nejčastěji zmiňovanými překážkami se objevuje rovněž nedostatečné zastoupení organizovaných forem podpory cestovního ruchu na místní a mikroregionální úrovni a nevyužitý potenciál moderních informačních technologií a internetu. Rovněž podpora rozšířeného využívání moderních informačních technologií je jednou z priorit, na kterou by měla být soustředěna pozornost. V oblasti cestovního ruchu tato oblast zahrnuje jak již zmiňované prezentační (informační) a rezervační systémy, ale také interní systémy umožňující okamžitý i následný „monitoring“ návštěvníků, vyhodnocení a využití příslušné služby či infrastruktury, a v důsledku toho následné plánování na adekvátní úrovni s přesnými vstupními daty. Na nízké úrovni je existence regionálních produktů cestovního ruchu v Jihočeském kraji, které by umožnily využití tzv. turistických slevových či bonusových karet.

Určitou roli v rozvoji cestovního ruchu zastávají destinační managementy, svazky obcí, regionální agentury, MAS nebo jednotlivé obce samostatně. Na území Jihočeského kraje působí široká škála dobrovolných svazků obcí, vrámci kterých se odehrává i převážná část meziobecní spolupráce. Dalšími sdruženími, která mají ve své náplni cestovní ruch, jsou místní akční skupiny (MAS) zaměřené na rozvoj venkovského prostoru, a to zejména v oblasti diverzifikace podnikatelské činnosti zemědělců o aktivity v cestovním ruchu (např. ubytovací zařízení) rekonstrukce a revitalizace kulturních památek a tím také zatraktivnění venkovské krajiny pro cestovní ruch.

7.3.5.Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Na základě vlastního průzkumu a konzultace s pracovníky městského úřadu v Českých Budějovicích by se stávající meziobecní spolupráce města České Budějovice s dalšími městy dala shrnout takto:

- město se spolu s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu (JCCR) účastní na veletrzích a prezentacích kraje
- město spolu s JCCR spolupracuje vrámci kolegia pro CR aktuálně na přípravě krajské koncepce pro CR 2014-2020
- občasná společná inzerce s JCCR
- JCCR poskytuje městu prospektový servis
- s městem Český Krumlov společně pořádá famtripy a presstripy
- s jinými městy (Hluboká nad Vltavou, ČK? Písek, Tábor, Nové Hradky, Borovany, Trhové Sviny) probíhá spolupráce na úrovni výměny propagačních materiálů
- odbor kultury a CR 2x ročně – před létem a před adventem kulturní subjekty a organizace a na základě jimi poslaných akcí vydá přehled kulturních akcí „Léto ve městě“ a „Advent ve městě“. Přehledy jsou k dostání zdarma v TIC. Účast subjektů je dobrovolná. Kulturní akce všeho druhu jsou zveřejňovány na městském volnočasovém portálu www.inbudejovice.cz, pokud je organizátoři poskytnou správci webu.
- vychází měsíčník KAM, kde by měl být ucelený přehled kulturních akcí konaných v Českých Budějovicích. Měsíčník vydává soukromý subjekt (nesděleno) za podpory města.

Jak je vidět, propagace a spolupráce města České Budějovice s dalšími subjekty (jak podnikatelskými, tak obcemi) má značné rezervy a zajisté by zasluhovala výraznější pozornost.

Spolupráce měst Hluboká nad Vltavou a města České Budějovice má v současnosti také značné rezervy. Stávající spolupráce se odehrává na úrovni společné prezentace na veletrzích cestovního ruchu, výměně propagačních materiálů v rámci infocenter, účasti zástupců města Hluboké nad Vltavou na koordinačních schůzkách poskytovatelů služeb v oblasti ČR. I když ze strany města České Budějovice je spolupráce popsána také v oblasti umísťování informací o kulturně-společenských akcích na portálu inbudejovice.cz, nepovedlo se mi této informace na zmiňovaném portálu najít. Každopádně by společná internetová propagace ne jenom v oblasti společensko-kulturních akcí, ale také v oblasti turistických cílů, ubytování, atd. městu České Budějovice s ohledem na menší turistickou atraktivitu destinace ve srovnání s Hlubokou nad Vltavou zajisté prospěla.

Pokud se mezi obcemi nacházejícími se v katastru aglomerace, anebo ORP odehrává meziobecní spolupráce, tak většinou na úrovni MAS anebo DSO.

- Město Hluboká nad Vltavou je členem SO Blata (se sídlem v Pištíně) a zároveň DSO BUDĚJOVICKO - SEVER (plus Hluboká n.Vlt). Další obce patřící do DSO BUDĚJOVICKO - SEVER (plus Hluboká n.Vlt) a patří do mikroregionu aglomerace České Budějovice jsou Hrdějovice, Hosín, Hůry, Borek). Město České Budějovice jako takové není členem žádného svazku/sdružení. Některé z obcí v aglomeraci jsou zároveň ještě členem MAS Hlubocko-Lišovsko. Tato MAS sdružuje celkem 20 obcí dvou mikroregionů: Mikroregionu Budějovicko - sever a mikroregionu Lišovsko. Spadají pod ni: **Adamov, Borek**, Hlincová Hora, **Hluboká nad Vltavou**, **Hosín, Hrdějovice, Hůry**, Hvozdec, Chotýčany, Jivno, Libín, Libníč, Lišov, **Rudolfov**, Ševětín, Štěpánovice, Úsilné, Vitín, Vráto a Zvíkov. Z těchto 20 obcí se 7 obcí nachází v aglomeraci České Budějovice (vyznačeno tučně) .

- MAS Hlubocko-Lišovsko (HL), jejíž členem Hluboká nad Vltavou je, dneska spolupracuje s více jak 100 partnerskými organizacemi, včetně všech hlavních „hráčů“ v Jihočeském kraji, mj. s Jihočeským krajem (spolupráce v rámci projektu manažer území pro Českobudějovicko, spolupráce při zakládání klastru wellness a lázně), Jihočeskou hospodářskou komorou (spolupráce na vzdělávacích akcích, mj. prezentace zajímavých projektů dalšího vzdělávání, viz foto), Regionální agrární komorou (partner v několika projektech, mj. Vývoj nových modulů dalšího profesního vzdělávání regionálních manažerů), Jihočeskou centrálou cestovního ruchu (spolupráce na konferenci k tématu cestovní ruch v roce 2007) atd. Spolupracuje též s dalšími místními akčními skupinami (exkurze do Finska, národní konference o partnerství regionů, rozvoji venkova a cestovním ruchu, je členem Národní sítě MAS a Jihočeské observatoře venkova, která sdružuje místní akční skupiny v Jihočeském kraji). V regionu spolupracuje se společností Ekologos o.p.s., která v roce 2006 iniciovala založení volného Sdružení podnikatelů a neziskových organizací, jež má přes 100 členů.

- V rámci MAS Hlubocko-Lišovsko obce spolupracovali např. na projektu Podpora cestovního ruchu na Hlubocko – Lišovsku (realizace 15. 7. 2008 – 30. 6. 2010). Projekt byl zaměřen na podporu cestovního ruchu mimo hlavní turistickou sezonu, tedy především v jarních, podzimních a zimních měsících, na území působnosti MAS H-L, a to realizací a propagací řady aktivit, které do daného regionu přilákají turisty. Projekt má tak za cíl přispět k posílení konkurenceschopnosti zimní sezony cestovního ruchu a zvýšení konkurenceschopnosti nabídky cestovního ruchu v jarních a podzimních měsících v regionu Hlubocko - Lišovsko.

- Strategický plán LEADER pro období 2007-2013 – spolupráce v rámci MAS Rozkvět zahrady Jižních Čech – město Hluboká nad Vltavou je členem SO Blata, ten zase členem MAS Rozkvět zahrady Jižních Čech

7.4. SWOT analýza

Destinace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou má centrální polohu vzhledem k turistickému regionu Jižní Čechy, spolu s celým regionem se jedná o dobře zavedenou značku, město je relativně dobře dostupné z Prahy a je relativně blízko k Rakousku a Německu, je zde relativní dostatek kvalitních ubytovacích kapacit a oproti Praze příznivější ceny.

České Budějovice se na druhou stranu potýkají s celou řadou nedostatků, které pramení především z nevyjasněné pozice a nedostatečně vyhodnocených možností v oblasti cestovního ruchu. Vzhledem ke specifikům nabídky Českých Budějovic a silné vnitřní konkurenci uvnitř turistického regionu, by se měly České Budějovice stát skutečným centrem turistického regionu, formálním i neformálním leaderem a zázemím pro turisty i profesionály v sektoru cestovního ruchu.

Následující SWOT analýza shrnuje silné a slabé stránky Českých Budějovic, příležitosti a ohrožení v pěti oblastech souvisejících s cestovním ruchem. Jedná se o oblast nabídky, infrastruktury a služeb, poptávky, organizace a lidských zdrojů a marketingové komunikace.

Silné stránky

- Centrální poloha v turistickém regionu Jižní Čechy – dobrý výchozí bod pro návštěvu destinací v jižních Čech
- Přítomnost zámku Hluboká nad Vltavou
- Přítomnost ZOO Ohrada
- Historické centrum s unikátním náměstím
- Výhodné ceny pro zahraniční návštěvníky
- Veletrhy a jejich tradice s tradiční vysokou návštěvností akcí (např. Hobby, Země živitelka)
- Světově známé pivo Budvar
- Bohatá nabídka kulturních akcí a festivalů
- Institucionální zázemí (muzea, galerie, divadla atd.)
- Přátelskost místních obyvatel
- Dostatek a kvalita ubytovacích kapacit
- Existence cyklobusů a skibusů
- Dobrá síť cyklostezek ve městě i v blízkém okolí a podél toku Vltavy
- Informační centrum v centru města (o jazykové vybavenosti pracovníků) nemáme informace
- Dobrá nabídka ubytovacích a stravovacích služeb
- Existence JCCR jako destinační agentury turistického regionu
- Spolupráce mezi odborem rozvoje a cestovního ruchu a JCCR
- Podpora ze strany JCCR a kraje
- Existence několika turistických internetových portálů
- Přítomnost všesportového areálu na Hluboké nad Vltavou
- Dobré zázemí pro golf
- Splavnění Vltavy

Slabé stránky

- Vzdálenost letiště (Praha)
- Špatná dopravní přístupnost středu města
- Nedostatečná aktivita a prozákaznický přístup zaměstnanců infocentra
- Nedostatek většího počtu významných památek ve městě České Budějovice – chybí „nosná“ památka
- Chybí označení historických budov

- Absence památky UNESCO
- Nedostatečná informovanost turistů o nabídce v mikroregionu
- Nedostatečná spolupráce s cestovními agenturami i mezi infocentry vzájemně
- Slabé propojení aktivit mezi městy České Budějovice a Hluboká nad Vltavou
- Absence propojení aktivit mezi městy Hluboká nad Vltavou, České Budějovice a obcemi v jejich těsné blízkosti
- Krátká doba pobytu u českých návštěvníků
- Kulturní nabídka zaměřená především na místní obyvatele a obyvatele z okolí
- Neexistence společné funkční informační platformy mezi městy ČB a Hluboká nad Vltavou
- Nedostatečná koordinace a výměna informací v oblasti cestovního ruchu uvnitř magistrátu
- Pasivní přístup města k plánování akcí, marketingu
- Mlhavá image města (tj. odpověď na otázku „Čím jsou České Budějovice pro návštěvníky?“)
- Omezená propagace města na veletrzích
- Neexistence jednotných, ucelených turistických internetových stránek propagujících České Budějovice a Hluboká nad Vltavou společně

Příležitosti

- Vzrůstající počet zahraničních turistů, hlavně z Asie
- Sílicí oblíbenost pivovaru Budvar zahraničními turisty
- Vznik nových minipivovarů
- Potenciál pro kongresovou a firemní turistiku
- Potenciál přeshraniční turistiky
- Potenciál pro organizovanou turistiku
- Aktivita některých podnikatelů – pořádání akcí
- Rostoucí poptávka po zážitkové turistice
- Poptávka po aquaparku a podobných atrakcích
- Tematika místní gastronomie a tradic
- Možnost využití okolí města k provozování firemní turistiky
- Příhraniční poloha města
- Potenciální poptávka ze strany studentů
- Zavedení efektivnějšího systému grantů – sladění finančního zajištění propagace a realizace akcí, přesunout těžiště grantů od propagace k zajištění akcí
- Zavedení motivačního systému pro zaměstnance magistrátu
- Zapojení veřejnosti a univerzity (motivace formou soutěží a podpory projektů)
- Nové formy propagace (např. internet, tzv. chytré telefony)
- Zařazení okrajových oblastí aglomerace do společné propagace regionu (Rudolfov, Dobrá Voda u ČB)
- Rozvoj nových turistických oblastí v souvislosti s okrajovými částmi aglomerace, např. hornictví (Rudolfov, Borek, Hůry, Adamov) a lázeňství (Dobrá Voda u Českých Budějovic)
- Rozvoj podnikatelského zázemí v souvislosti se splavněním Vltavy a sílícím provozem cyklo- a inline stezky mezi Českými Budějovicemi a Hlubokou nad Vltavou
- Zapojení obcí s unikátní architekturou selského baroka do turistické propagace aglomerace
- Rozvoj letiště v Plané u Českých Budějovic

Ohrožení

- Pro zahraniční návštěvníky slouží především jako místo pro přenocování
- Část návštěvníků pouze tranzit
- Obecně klesající atraktivita pro turisty

- Návštěva kulturních akcí bez přenocování
- Konkurence jiných měst
- Citelná závislost na turistické nabídce okolí, resp. regionu JČ
- Špatná dopravní dostupnost centra města
- Málo parkovacích míst na Hluboké nad Vltavou
- Sezonalita cestovního ruchu a zkracování sezony v důsledku stávajících trendů ve využívání volného času
- Dostředivost Prahy v případě zahraničních návštěvníků
- Neexistence dálnice
- Nedostatek parkovacích míst ve městě
- Problémy s autodopravou, obzvlášť v době veletrhů
- Existence produktově zaměřených propagačních materiálů
- Informační servis na internetovém portálu www.c-budejovice.cz
- Turistické informace v němčině a angličtině
- Klesající rozpočet pro projekty cestovního ruchu

7.4.1. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 7. 31 Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
poskytovatelé služeb v cestovním ruchu	dostatek finančních prostředků	nezájem o služby, výhrady vůči poskytovatelům, nespokojenost se službami	informační kampaň	webové stránky, informační materiály
	dostatečný zájem turistů o služby	neochota zaplatit za služby, negativní reklama	průběžné informování	spolupráce poskytovatelů služeb v CR v území
	podpora ze strany obcí, kraje, státu	neadekvátní požadavky	průběžné informování	webové stránky, komunitní plánování projektů a spolupráce
	spokojenost turistů	malá informovanost	osobní komunikace	poskytování kvalitních informací a služeb
uživatelé služeb (turisté, rodiny s dětmi)	kvalitní nabídka služeb a turistických balíčků	nezájem o služby, nedostatečný výběr produktových balíčků	webové stránky, propagační letáky, informační centra, destinační management	průzkum trhu, znalost podmínek regionu, destinační management
	dostatečná nabídka služeb (mít na výběr)	neochota hradit služby, nevhodný program	průběžné informování, webové stránky, turistické kanceláře	průzkum trhu, komunikace s uživateli služeb

	nízká cena služby	neadekvátní požadavky		průzkum trhu
	dostupné informace	malá informovanost	informační kampaň	informovanost ze strany turistických kanceláří a provozovatelů služeb, osobní reference
	rozvinutá turistická infrastruktura	nedostatečná/nedostupná nabídka služeb, nekvalitní komunikace a stezky		Spolupráce obcí při vytváření infrastruktury
Obec	dostatečná nabídka turistických atraktivit	neochota představitelů obce řešit problematiku CR, nedostatek turistů	zasedání zastupitelstva obce	kvalitní webové stránky, spolupráce obcí
	široké spektrum služeb	nedostatečná nabídka provozovatelů služeb, neochota obce komunikovat s provozovateli služeb, nedostatek turistů	zasedání zastupitelstva obce	kvalitní webové stránky, kvalita poskytovaných informací v jednotlivých infocentrech
	finanční soběstačnost poskytovatelů CR	požadavek poskytovatelů na příspěvky pro CR, propagace poskytovatelů	informační kampaň	kvalitní web, letáky, infocentra, destinační management
	větší spoluúčast státu	legislativa dostatečně nepodporující CR		
zaměstnanci v CR	dobré finanční ohodnocení	nezájem o zaměstnání, nižší pracovní nasazení	supervize	finanční plánování
	vhodné pracovní podmínky	Neprofesionalita, nižší pracovní nasazení	pravidelná setkávání	efektivní řízení
	docenění významu práce	špatné osobnostní předpoklady	výměna zkušeností	
	možnost osobnostního a profesního růstu	stagnace služeb pracovníků v CR		
	pracovní benefity	nižší pracovní nasazení, neochota pracovníků v CR		

Zdroj: vlastní šetření

V analýze cílových skupin v cestovním ruchu v SO ORP České Budějovice jsme se zabývali těmito skupinami:

1. poskytovatelé služeb v CR
2. uživatelé služeb (turisté, rodiny s dětmi)
3. obec
4. zaměstnanci v CR

Poskytovatelé služeb v cestovním ruchu očekávají dostatek finančních prostředků na provozování svých aktivit, podporu ze strany obce, kraje a dostatečný zájem turistů, kteří navíc budou se službami spokojeni.

Uživatelé služeb v CR očekávají dostatečně širokou nabídku služeb, širokou nabídku turisticky zajímavých cílů a dobrou infrastrukturu. Ta by měla být spojená s nízkou cenou za tyto služby a dobrou dostupností služeb. Pro rodiny s dětmi jsou důležité i služby a atraktivity určené dětem. Ohrožením by byl nedostatek finančních prostředků na provozování stravovacích a ubytovacích zařízení a údržbu turistických stezek.

Obec/města očekávají dostatečnou nabídku služeb pro turisty, stejně tak jak se snaží vytvořit a nabídnout dostatečné množství a pestrost turistických atraktivit na svém území. Ze strany státu pak očekávají podporu ve formě finanční podpory, spoluúčasti na vytváření turistických atraktivit a při jejich provozování. Ohrožením u této CS je nedostatek podnikatelských subjektů ochotných provozovat služby na území obce a nedostatek finančních prostředků.

Zaměstnanci v cestovním ruchu očekávají ohodnocení jejich práce jak finanční, tak i docenění významu jejich práce. Ohrožením této CS je fluktuace těchto zaměstnanců, nedostatečné pracovní nasazení a nekompetentnost při poskytování informací turistům.

Ohrožením všech CS by bylo ukončení finanční podpory a rozpad EU - tento fakt by však měl dopad na všechny cílové skupiny.

Tab. 7. 32 Analýza rizik – registr rizik v oblasti cestovního ruchu

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu služeb v CR	2	5	10	Využití fondů EU a dotací kraje	Provozovatel v CR, veřejná správa
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	4	8	Využití fondů EU a dotací kraje	Provozovatel v CR, veřejná správa
Nedostatek financí na platy	3	5	15	kvalitní finanční management, příspěvky uživatelů	Provozovatel v CR
Organizační riziko					
Malý počet informací pro turisty	1	2	2	destinační management	Provozovatel v CR
Nedostatek klientů CR	2	4	8	informovanost, propagace CR	Provozovatel v CR

Špatná dopravní ob- služnost v oblasti	3	4	12	meziobecní spolupráce, dohoda s dopravci, zlep- šení systému logistiky na území	Provozovatel v CR, veřejná správa
Špatná dostupnost služby turisty	1	3	3	organizace logistiky	Provozovatel v CR, veřejná správa
Neefektivní řízení služby v CR	2	4	8	větší zkušenosti provo- zovatele CR	Provozovatel v CR
Nezájem či neochota obcí spolupracovat	3	3	9	informovanost, osvěta	Provozovatel v CR, veřejná správa
Nedostatečná činnost institucí v CR (JCCR)	2	4	8	Podpora činnosti ze strany města a kraje	Provozovatel v CR, veřejná správa
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k finančně neúnos- ným investicím	2	5	10	dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	Provozovatel v CR, veřejná správa
Změna legislativy, která povede ke zvýšení administra- tivy	3	5	15	dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	Provozovatel v CR, veřejná správa
Reformy, které zkom- plikují provoz v CR	2	4	8	dialog s nadřízenými organizacemi a státní správou	Provozovatel v CR, veřejná správa
Technické riziko					
Špatný technický stav budov, památek, atd.	2	4	8	plán údržby a obnovy budov a památek	Provozovatel v CR, veřejná správa
Zastaralé či nevyhovu- jící vybavení	2	3	6	plán údržby a obnovy vybavení	Provozovatel v CR
Zastaralé informační technologie	2	4	8	Podpora moderních fo- rem propagace	Provozovatel v CR, veřejná správa
Věcné riziko					
Nízká kvalita služeb	2	3	6	kontinuální zlepšování služeb, školení personá- lu, ochota zlepšovat služby	Provozovatel v CR
Nezájem o služby	1	3	4	informovanost, propa- gace služeb	Provozovatel v CR, uživatel
Nízká priorita podpo- ry služeb v CR	2	4	6	informovanost, osvěta	Provozovatel v CR, uživatel
Personální rizika (ne- profesionalita, nedo- statek kapacit)	3	4	12	proškolování personálu, péče o osobnostní rozvoj zaměstnanců	Provozovatel v CR

Zdroj: vlastní šetření

Největším ohrožením v CR je finanční riziko, které se objevuje na předních příčkách analýzy. Toto rizi-
ko souvisí jak s nedostatkem financí na opravu budov, památek, tak i s nedostatečným finančním
ohodnocením personálu pracujícího v CR. Opatřením k zadržení tohoto rizika je využívání dotací EU a
fondů kraje a státu.

Dalším významným rizikem je špatná dopravní dostupnost památek v aglomeraci. Opatřením ke snížení tohoto rizika je vyřešené dopravní napojení aglomerace na hlavní dopravní tahy v kraji, dokončení městských okruhů, které zvýší průjezd městem v době dopravních špiček.

Dalším velkým ohrožením v oblasti CR je změna legislativy, která povede ke zvýšení administrativy a pro města a provozovatele v CR k neúnosně vysokým investicím.

7.4.2. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

České Budějovice a Hluboká nad Vltavou se svým nejbližším okolím jsou poměrně oblíbenou destinací cestovního ruchu i v rámci celorepublikového měřítka. Zásadní podíl na tom jistě lze přisuzovat přítomností městské památkové rezervace Č. Budějovice, národní kulturní památce Zámek Hluboká nad Vltavou (s návštěvností kolem 250 tis. osob ročně), památce UNESCO Holašovice, ZOO Hluboká nad Vltavou a dalšími atraktivitami a hodnotami. Kromě toho město České Budějovice disponuje ojedinělou kulturní památkou mezinárodního významu - koněspřežní železnicí, vedoucí z Českých Budějovic do Lince.

V posledních letech jsou České Budějovice navštěvovány především rezidentními turisty. Zatímco v r. 2008 byl poměr cizinců a domácích zhruba 2:1 (víc zahraničních turistů), v r. 2013 je poměr opačný, t. j. víc ubytovaných domácích turistů než zahraničních. Mezi zahraničními návštěvníky převládají turisté z Německa a Rakouska, významně roste podíl návštěvníků z asijských zemí.

Nejčastějšími důvody návštěvy Českobudějovicka jsou poznání a relaxace. V poslední době se zvyšuje zájem o zážitkovou turistiku. Zejména mezi mladými lidmi se zvyšuje plošně zájem o nové atraktivní a adrenalinové sporty. Pro tuto sféru vznikla atraktivní nabídka např. v Hluboké nad Vltavou.

Infrastruktura cestovního ruchu v aglomeraci je na poměrně dobré úrovni, navíc celková spokojenost s regionem se u turistů dlouhodobě zvyšuje. Jako největší nedostatek vnímají turisté v aglomeraci špatnou dopravní situaci a dostupnost, drahé parkování a absenci atrakcí typu aquapark. Problémy s parkováním se vyskytují zejména v širším centru města České Budějovice a na sídlištích.

Problémy s dopravou v aglomeraci mají několik důvodů. Nejvíce zatěžujícím typem cest automobilem je pravidelná dojíždka do zaměstnání, realizovaná v období dopravních špiček. Město dosud nemá vybudován systém obchvatových komunikací, veškerá tranzitní doprava proto prochází městem a negativně ovlivňuje kvalitu života obyvatel. České Budějovice jsou také jediným krajským městem ČR bez adekvátního napojení na dálniční síť. Nárůst dopravy se negativně podepisuje i na kvalitě ovzduší (emise a imise) a také na kvalitě silničních komunikací, což generuje značné požadavky na obnovu a modernizaci sítě těchto komunikací.

Nejen aglomerace samotná, ale celé ORP a následně i celý kraj je dosud v oblasti dopravní dostupnosti limitován absencí mezinárodního veřejného letiště. Vedení kraje i města České Budějovice proto již řadu let usilují o intenzivnější využití bývalého vojenského letiště v Plané u Českých Budějovic, což se postupnými kroky daří. V současnosti je jediné fungující letiště v Hosíně, určeno spíše pro sportovní létání.

Pro rozvoj pěší a cyklistické dopravy je v aglomeraci i na celém Českobudějovicku příhodný rovinný terén. Stávající významné trasy pro pěší a cyklisty jsou vedené v koridorech podél řek. Řeky Vltava a Malše jsou vhodnými směry pro návaznost pěších tras na extravilán města. Nejvýznamnější trasou z hlediska cyklodopravy je cyklostezka Č. Budějovice – Hluboká nad Vltavou - Purkarec. Pro zatraktivnění pobytu u vody (kolem řek Malše Vltava) by bylo užitečné propojit tuto cyklostezku na cyklotrasu vedoucí směrem na jih – směrem na Římov až k příhraničním oblastem.

V samotném městě České Budějovice je rozsáhlá nabídka kulturních služeb pokrývající všechny hlavní oblasti a obory kultury, která odpovídá velikosti a charakteru města a do značné míry i kulturnímu potenciálu. Na území aglomerace působí několik významných krajských kulturních institucí, např. Jihočeské muzeum, Alšova jihočeská galerie, Jihočeské divadlo. Další muzea v aglomeraci se nachází např. v Hluboké nad Vltavou, v Rudolfově.

Město Č. Budějovice vykazuje výrazný potenciál z hlediska kongresového a incentivního cestovního ruchu a výstavnictví. K dispozici jsou ve městě prostory pro konání akcí v této oblasti a také dostatečné zázemí v podobě ubytovacích a stravovacích kapacit. Sektor kongresové turistiky opět souvisí s gastronomií, pivem, nabídkou dalších volnočasových aktivit (sport, zážitky, kultura), pořádání seminářů a konferencí může souviset i s tradičním výstavnictvím. V průběhu celého roku jsou dále pořádány na Výstavišti v Č. Budějovicích různé typy výstavních akcí, nejvýznamnějšími z nich jsou mezinárodní výstava Země živitelka nebo HOBBY.

Z hlediska přírodních atraktivit aglomerace je asi nejvýznamnější lokalita NATURA 2000 - Hlubocké obory severně od města Hluboká nad Vltavou, včetně rozsáhlé ptačí oblasti.

Pro rekreaci se na území aglomerace jako vhodné lokality jeví zejména místa v okolí řek nebo vodních ploch, především v extravilánu měst. V návaznosti na to jsou budovány páteřní cyklostezky a další infrastruktura a navazující služby. Vyššímu využití břehů řek pro rekreaci dosud brání především ohrožení povodněmi a nutnost údržby těchto ploch při jejich případném rekreačním využití.

Významné bylo v regionu dolování stříbra a rozvoj Rudolfova. Po vyčerpání ložisek stříbra byly suroviny nahrazeny jinými, zejména kamenem, šterkopísky, grafitem, cihlářskými hlínami, křemencem a později např. lignitem nebo vltavíny. Tyto lokality se však nacházejí mimo území aglomerace. Turistika spojená s historií dolování v Rudolfově má značný turistický potenciál.

Aglomerace a město České Budějovice zvláště hraje stěžejní roli v rozvoji kulturní nabídky nejen na svém území, ale i ve své spádové oblasti. V této oblasti má velmi významné postavení rovněž město Hluboká nad Vltavou. Kulturní potenciál aglomerace spočívá v jejím prostředí, kulturních památkách, poskytovatelích kulturních služeb a občanech, kteří mají pozitivní a aktivní přístup ke kultuře. Své kulturní potřeby navíc v aglomeraci uspokojují i obyvatelé ze vzdálenějších oblastí ORP. Protože město Č. Budějovice je z pohledu kulturního dění a nabídky jednoznačným centrem regionu, je důležité tento potenciál ne jenom udržovat ale i nadále rozvíjet.

Přestože převažujícím důvodem návštěvy měst Č. Budějovice, Hluboké nad Vltavou a jejich zázemí je poznávací turistika (památky, muzea, galerie, historická centra a návsi sídel apod.), i ta je spojena s kulturním vyžitím a zpravidla hledáním kulturních akcí. proto by se v aglomeraci měla udržovat a dále rozvíjet široká nabídka kulturních akcí.

7.4.3. Seznam použitých zdrojů:

- Aktualizace Rozboru Udržitelného Rozvoje Území_ORP_České Budějovice, _svazek_A, _2012
- Strategie rozvoje cestovního ruchu města České Budějovice 2003-2008
- Statistická ročenka Jihočeského kraje 2013
- OBYVATELSTVO ČESKOBUDĚJOVICKÉ AGLOMERACE (sociální a demografická prostorová struktura aglomerace). Diplomová práce J. Hajíčková, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2009.
- Destinace České Budějovice na trhu cestovního ruchu. bakalářská práce P. Dušek. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2013
- Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2010
- Monitoring kampaně cestovního ruchu, Czech Tourism, 2014
- Výroční zprávy ZOO Ohrada
- Výroční zprávy NPÚ
- Analytická část strategického plánu JHČ

internetové zdroje:

- www.c-budejovice.cz
- www.inbudejovice.cz
- www.czso.cz stránky českého statistického úřadu
- www.jiznicechy.cz

- www.visitceskebudejovice.cz
- www.oblast.cz
- www.tourism.cz
- www.czechtourism.cz
- www.muikraj.cz
- jihoceskehipostezky.cz
- selskebaroko.cz
- mapy.idnes.cz
- www.turistikanakoni.cz
- www.dobravodaucb.cz
- www.hluboka.cz
- www.zamek-hluboka.eu
- www.mestorudolfov.cz
- www.npu.cz – stránky národního památkové ústavu
- www.uur.cz – stránky ústavu územního rozvoje Brno

7.5. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

7.5.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Cestovní ruch“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovní ruch

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí, Oborové komise cestovního ruchu města České budějovice, infocentra Hluboká nad Vltavou, atd. z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovního ruchu.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

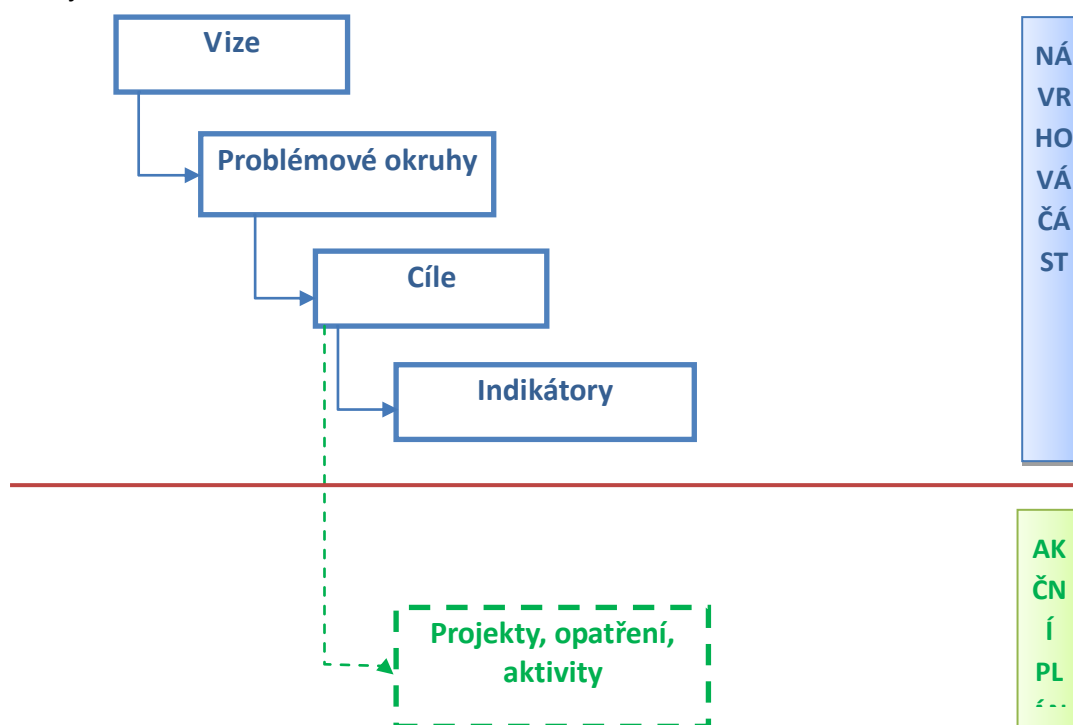
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovní ruch. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu cestovní ruch je uvedena v níže uvedeném schématu

Destinace se společným marketingem, konkurenceschopná a známá v celorepublikovém i evropském měřítku, kde se do práce, za památkami i zábavou snadno a bezpečně dostanete na kole.

Cestovní ruch	Problémový okruh I. Společný marketing aglomerace	Problémový okruh II. Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci	
	cíl 1.1 Zvýšení efektivity propagace aglomerace za účelem konkurenceschopnosti	cíl 2.1 Zlepšení funkčnosti cyklodopravy v aglomeraci	cíl 2.2 Zkvalitnění zázemí pro cyklisty

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

7.5.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize pro cestovní ruch

„Českobudějovicko pro naši budoucnost – Naše budoucnost pro naši prosperitu“

Vize aglomerace pro oblast volitelného tématu – cestovní ruch:

Destinace se společným marketingem, konkurenceschopná a známá v celorepublikovém i evropském měřítku, kde se do práce, za památkami i zábavou snadno a bezpečně dostanete na kole.

S ohledem na závěry jednání fokusní skupiny byly pro aglomeraci v oblasti cestovního ruchu stanoveny následující oblasti zájmu

A Marketingová strategie aglomerace

B Nevyhovující dopravní situace v aglomeraci

Problémový okruh I. Společný marketing aglomerace

Věcné argumenty

Města Hluboká nad Vltavou a České Budějovice leží ve vzdálenosti cca 10 km (podél řeky Vltava) a cyklostezka, která je spojuje je jedna z nejfrekventovanějších v Jižních Čechách. Vzájemná propojenost obou měst v oblasti kultury a marketingu cestovního ruchu je téměř nulová. Obě města prezentují „své“ pamětihodnosti a turistickou infrastrukturu samostatně na vlastních informačních zdrojích (většinou www stránky) a spojitost mezi oběma městy může turistovi unikat. Přitom by město České Budějovice mohlo v mnoha ohledech sloužit jako velmi dobré a levnější „zázemí“ pro četné turisty přijíždějící do Hluboké nad Vltavou, která patří mezi nejnavštěvovanější turistické atrakce v rámci ČR.

Hlavní organizací, která realizuje aktivity v oblasti marketingu cestovního ruchu v destinaci Jižní Čechy je Jihočeská centrála cestovního ruchu (JCCR). Její naplní je především prezentace regionu na vybraných cílových trzích, ediční činnost, správa informačního systému, realizace press- a famtripů,

komunikace s podnikateli, zástupci měst a obcí, tvorba produktové nabídky apod. JCCR je provozovatelem oficiálního informačního systému cestovního ruchu Jihočeského kraje na internetové adrese www.jiznicechy.cz. JCCR prezentuje region na domácích výstavách a veletrzích cestovního ruchu.

Prezentace destinace Českobudějovicko na zmiňovaných webových stránkách www.jiznicechy.cz je však nedostatečná, že např. pro oblast volného času jsou na stránkách prezentovány 4 aktivity (Hřiště bez bot, Vrbenská řemesla-dílna, lodní doprava – vyhlídkové plavby a Výstaviště České Budějovice!). Jako hlavní (a jediné) atraktivity na Českobudějovicku jsou na zmíněných stránkách prezentovány opět 4 záznamy – zámek Hluboká nad Vltavou, klášter Borovany (navíc ani nepatří do ORP České Budějovice), slevová karta na atraktivity Borovanska a Lovecký zámek Ohrada. Už z tohoto jednoduchého náhledu je vidět, že propagace cestovního ruchu prostřednictvím JCCR je nedostatečná. Kromě nevyužitého potenciálu moderních technologií a internetu se mezi nejčastější překážky rozvoje cestovního ruchu objevuje rovněž nedostatečné zastoupení organizovaných forem podpory cestovního ruchu na místní a mikroregionální úrovni.

Na základě vlastního průzkumu a konzultace s pracovníky městského úřadu v Českých Budějovicích (oddělení kultury a cestovního ruchu) jsme dále zjistili, že stávající spolupráce města České Budějovice s JCCR, případně dalšími městy (včetně Hluboké nad Vltavou) dala shrnout takto:

- město se spolu s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu (JCCR) účastní na veletrzích a prezentacích kraje
- město spolu s JCCR spolupracuje v rámci kolegia pro CR aktuálně na přípravě krajské koncepce pro CR 2014-2020
- občasná společná inzerce s JCCR
- JCCR poskytuje městu prospektorský servis
- s městem Český Krumlov společně pořádá famtripy a presstripy
- s jinými městy (Hluboká nad Vltavou, Písek, Tábor, Nové Hradky, Borovany, Trhové Sviny) probíhá spolupráce na úrovni výměny propagačních materiálů.

Na výdaje města České Budějovice na cestovní ruch (marketing, propagace, TIC), resp. Oborové komise CR města České Budějovice je v současnosti ročně vyčleněno 0,25% celkových výdajů města (cca 3,5mil. Kč).

Příčiny problému

- Nedostatečná spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při přípravě a realizaci marketingových opatření, nedostatečná spolupráce jednotlivých subjektů cestovního ruchu
- Odliv kvalitních lidských zdrojů nejen do jiného regionu, ale také mimo obor cestovního ruchu (z důvodu nižšího mzdového ohodnocení dochází k odchodu kvalifikovaného personálu do zahraničí a do hlavního města, v souvislosti s fluktuací zaměstnanců chybí také ochota provozovatelů investovat prostředky do vzdělávání – uzavírá se tak „začarovaný kruh“)
- Marketing cestovního ruchu (chybí organizovaná podpora cestovního ruchu, významně podceněny jsou moderní informační systémy a internet, samotná zařízení cestovního ruchu nemají zpracovány jasný plán propagace a často spoléhají na pomoc třetích stran)
- Slabá ochota spolupracovat a komunikovat mezi městem České Budějovice a Hluboká nad Vltavou.
- Chybí provázanost podnikatelských subjektů a turistických kanceláří.

- Nedostatečné zastoupení organizovaných forem podpory cestovního ruchu na místní a mikroregionální úrovni

Důsledky neřešení problému

- 1) Oslabování konkurenceschopnosti destinace.
- 2) Zpomalení rozvoje destinace jako důsledek stagnujících příjmů z cestovního ruchu.
- 3) Nevyvážená návštěvnost v rámci regionu – ve prospěch globálně známých turistických cílů, např. zámek Hluboká nad Vltavou.
- 4) Nižší konkurenceschopnost a stagnace podnikatelských subjektů vzhledem k okolním regionům.

Problémový okruh II. Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci.

I když se podle Monitoringu kampaně cestovního ruchu (Czech Tourism, 2014) celková spokojenost s regionem u turistů dlouhodobě zvyšuje (48 % → 56 % → 58 % → 61 % → 78 %), a přibývá návštěvníků, kteří se plánují do regionu vrátit v horizontu půl roku (52 % → 50 % → 56 % → 59 % → 64 %), aglomerace trpí dlouhodobě jedním velkým nedostatkem – problémem s dopravní dostupností. Podle dotazníkového průzkumu agentury Czech Tourism (2014) je největším nedostatkem regionu nedostatek parkovacích míst a drahé parkování ve městě (viz. tabulka níže). Pokud k tomu přidáme ještě složitý průjezd městem v době konání velkých akcí (např. Země živitelka, Hobby atd.), můžeme konstatovat, že doprava je skutečně problémem bránícím rozvoji turistického ruchu v aglomeraci.

Co Vám v tomto regionu nejvíce schází, co Vám vadí?

VYBAVENOST/INFRASTRUKTURA	12,9
Nedostatek parkování, zlepšit parkování/ drahé parkování	2,4
Vysoké ceny	1,7
Špatné silnice, komunikace (rozbité, neupravené, neudržované)	1,3
Málo nákupních možností, málo stánků, obchodních center, zásobování, špatné stánky, nekvalitní zboží	1,2
Chybí slušné, klasické stravování - levné, čisté, kvalitní	1,1
KULTURNÍ/SPOLEČENSKÉ/SPORTOVNÍ VYŽITÍ	8,1
Chybí/lepší koupaliště, aquapark, bazén	3,0
Chybí cyklostezky, špatné cyklostezky, brusle in-line, podmínky pro cyklisty	1,0
Málo kultury/ kulturních akcí, hudba, festivalů	1,0
ATMOSFÉRA	2,0
VYBAVENOST PRO SPECIÁLNÍ SKUPINY	1,6
Nedostatečné vyžití pro náctileté, mladé	0,2
OSTATNÍ	0,8
Volně pobíhající psi/Pejskaři	0,2
Chybí zimní/letní nabídka, program, vhodnější na léto/zimu/Sezónnost	0,4
NEVÍ/NEODPOVĚDĚLA	0,2

v %

Jižní Čechy

n= 1854

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Nedostatečné množství a drahé parkovací místa v intravilánu města jsou dlouhodobým problémem týkajícím se spíše samotného města České Budějovice, než problémem aglomerace jako celku. Jedním z možných řešení komplikované a nepříznivé dopravní situace v celé aglomeraci, které se nabízí jako řešení vrámci meziobecní spolupráce se jeví větší využití cyklodopravy se zapojením okrajových oblastí. Pro rozvoj cyklistické dopravy je ve městě České Budějovice a jeho těsném okolí příhodný rovinatý terén. Stávající páteřní trasy pro cyklisty jsou vedené v koridorech podél řek. Řeky Vltava a Malše jsou vhodnými směry pro návaznost pěších tras na extravilán města, který má významný rekreační potenciál jak pro obyvatele města samotné, tak také z hlediska turistického ruchu. Nejvýznamnější trasou v aglomeraci z hlediska cyklodopravy je cyklostezka č. 12 Č. Budějovice – Hluboká nad Vltavou – Purkarec, která je zároveň dobrým příkladem integrované spolupráce při plánování.

Většímu rozvoji pěší a cyklistické dopravy v samotném městě Č. Budějovice brání mimo jiné i rozlehlé monofunkční oblasti města, které jsou vzájemně vzdálené, bez přímých propojení cyklostezkami a částečně i MHD. Ve městě jsou také stále nebezpečná místa křížení motorové dopravy s cyklisty a pěšími. Co do objemu a popularity je však cyklodoprava v aglomeraci významná, což platí i pro celé území ORP. Kromě slabé nabídky rychlých a bezpečných cyklistických cest je absence dopravních terminálů v návaznosti na koordinaci s veřejnou dopravou a chybějící síť parkovacích stanic pro cyklisty (myšleno stání pro kola, parkovací věž, atd.) ve městě dalším zásadním problémem. Velká část cyklistických tras je navíc stále vedena ve smíšeném provozu s automobily, což nepřispívá k bezpečnosti cyklodopravy v aglomeraci.

Příčiny problému

- 1) Nedostatečné množství a dostupnost parkovacích terminálů ve městě
- 2) Špatná průjezdnost některých úseků v době dopravní špičky
- 3) Nedostatečná síť cyklostezek v intravilánu aglomerace
- 4) Špatné propojení jednotlivých městských částí cyklostezkami
- 5) Křížení cyklostezek se silniční automobilovou dopravou – nebezpečné úseky.
- 6) Špatná kvalita komunikací.
- 7) Nedostatek mostů před řeky Vltava a Malše.
- 8) Téměř absence infrastruktury pro cyklisty- stojany, parkovací domy, půjčovny kol, servisní místa.

Důsledky neřešení problému.

- 1) Stagnující, až upadající městský turistický ruch.
- 2) Neochota a nepřátelská nálada obyvatel města vůči cyklistům ve městě.
- 3) Zhoršení životního prostředí ve městě v důsledku smogových situací.
- 4) Zhoršení kvality života místních obyvatel.

7.5.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Komentář k bodu:

Obsahuje popis cílů. Celkový počet cílů by neměl být velký – např. 2-3 v každé oblasti. Vyžadují-li to místní podmínky, může jich být i více nebo méně.

Problémový okruh 1	Společný marketing aglomerace
Cíl 1.1	<i>Zvýšení efektivity propagace aglomerace za účelem konkurenceschopnosti</i>
Popis cíle	Území aglomerace se skládá ze dvou turisticky velice atraktivních měst (České Budějovice a Hluboká nad Vltavou) a jejich blízkého okolí. Každé ze dvou měst má svá specifika a spojením těchto specifik do společného marketingu by jistě zvýšilo turistickou atraktivitu destinace, ale také posílilo její konkurenceschopnost v širším měřítku. Sloučení finančních prostředků do společné propagace destinace se současným větším důrazem na využití moderních internetových technologií by zvýšilo její efektivitu. Destinaci také chybí komplexnost v poskytovaných informacích o nabídkách atraktivit nacházejících se na území, o doplňkových službách a o přehledu ubytovacích a stravovacích zařízení.
Hlavní opatření	• Jednotný systém internetové prezentace s přehlednou nabídkou turistických atraktivit • centrálně řízená marketingová propagace • Společné propagační materiály a aktivity v rámci meziobecní spolupráce • Společná propagace méně známých atraktivit a zážitků v aglomeraci • Rozvoj spolupráce a partnerství v oblasti cestovního ruchu, zvýšení objemu finančních prostředků pro společnou propagaci • Školení pracovníků turistických informačních center a dalších turisticky významných institucí
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet realizovaných PR nástrojů pro zvýšení úrovně propagace aglomerace
Správce cíle	JCCR ve spolupráci s magistrátem měst Hluboká nad Vltavou a České Budějovice

Problémový okruh 2	Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci
Cíl 2.1	<i>Zlepšení funkčnosti cyklodopravy v aglomeraci</i>
Popis cíle	Dobudováním páteřní sítě cyklotras a cyklostezek, která by měla tvořit základní skelet celkové sítě v aglomeraci a umožňovala snadný a rychlý pohyb cyklistů napříč jejími jednotlivými částmi, by výrazně přispělo k využívání cyklodopravy v regionu. Přestože je tato síť z pohledu vytýčení tras a jejich vyznačení v terénu téměř hotova, v některých úsecích města chybí propojení mezi jednotlivými úseky těchto tras, či mezi trasami samotnými. Navíc, na mnoha místech jsou tyto trasy vedeny po nevyhovujících úsecích s nebezpečným povrchem, po frekventovaných komunikacích, případně obsahují nebezpečná místa, která zhoršují jejich bezpečnost a snižují jejich atraktivitu a využitelnost pro případné návštěvníky. Páteřní trasy také nejsou napojeny na důležitá místa v území (autobusové a vlakové zastávky, hlavní parkoviště v území apod.), případně nevedou v optimální trase. Jako příklad je možno uvést Vltavskou cyklocestu, která v několika místech v důsledku nemožnosti využít komunikaci podél toku Vltavy uhýbá z přímého směru a vede cyklisty oklikou.
Hlavní opatření	• spojitá síť samostatných cyklotras • koridory pro cyklisty na veřejných komunikacích • snížení počtu nebezpečných úseků v cyklodopravě • plynulost pohybu cyklistů • implementace procyklistických opatření do plánované dopravní infrastruktury
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Navýšení počtu km cyklostezek • Počet odstraněných nebezpečných úseků v cyklodopravě
Správce cíle	Magistrát města České Budějovice a starostové příslušných obcí, Nadace Jihočeské cyklostezky

Problémový okruh 2	Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci
Cíl 2.2	Zkvalitnění zázemí pro cyklisty
Popis cíle	S rozvojem sítě cyklotras a cyklostezek v aglomeraci musí ruku v ruce jít i rozvoj a vybudování potřebné infrastruktury v klíčových bodech doprovodných služeb a to jak základních služeb jako jsou stojany pro cyklisty, úschova kol, servis, tak rozšiřujících služeb zaměřených na budování cykloturistických balíčků. Samozřejmou součástí je otázka zajištění průběžné údržby a oprav jednotlivých tras a stezek, která vyžaduje pravidelné investice a s tím související otázka systematické správy jednotlivých tras a stezek.
Hlavní opatření	• vybudování sítě „parkovišť“ pro cyklisty – stojany, cyklistické věže • rozvoj sítě půjčoven pro cyklisty • vybudování systému údržby značení cyklotras • koordinace a integrace s veřejnou dopravou • vybudování sítě dopravních terminálů
Název indikátorů k hodnocení cíle	• Rozšíření počtu parkovacích míst pro cyklisty • Udržitelný systém údržby značení cyklotras
Správce cíle	Magistrát města české Budějovice ve spolupráci s Nadací Jihočeské cyklostezky

7.5.4. Indikátory

Komentář k bodu:

Počet indikátorů není stanoven. Ke každému indikátoru bude stanovena jednoduchá metodika měření a cílový stav.

Problémový okruh I.	Společný marketing aglomerace.		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Společná propagační platforma aglomerace		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	Ředitel Jihočeské centrály cestovního ruchu		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Města České Budějovice a Hluboká nad Vltavou mají vlastní internetové stránky sloužící k propagaci. Na propagaci Jižních Čech by měly sloužit stránky JCCR www.jiznicechy.cz , které jsou ale absolutně nevyhovující. Sloučením propagace všech partnerských stran v aglomeraci (města, obce, podnikatelské subjekty) pod společnou propagační platformu, spolu se společnou propagací na veletrzích ČR by zvýšilo konkurenceschopnost a atraktivitu regionu.		
Metodika a výpočet:	Prezentace platformy		
Zdroj čerpání dat:	JCCR, internetové stránky		

Cíl 1.1.	Zvýšení efektivity propagace aglomerace za účelem konkurenceschopnosti		
Číslo indikátoru	1.1.1.		
Název indikátoru	Počet realizovaných PR nástrojů pro zvýšení úrovně propagace aglomerace		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Magistrátu města České Budějovice a starostové příslušných obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet jednotlivých PR nástrojů, které budou realizovány za účelem zvýšení propagace dotčené aglomerace (tiskoviny, webové stránky, PR akce apod.). Započítány budou všechny nástroje, které budou hrazeny z veřejných prostředků dotčených měst a obcí.		
Metodika a výpočet:	Součet zrealizovaných PR nástrojů, pomocí kterých budou propagovány turistické cíle a aktivity v aglomeraci.		
Zdroj čerpání dat:	Zdroje města České Budějovice – výroční zprávy		

Problémový okruh II.	Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci.		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Cyklostezky a následná infrastruktura v aglomeraci		
Měrná jednotka	Počet km		
Správce měřítka	Nadace Jihočeské cyklostezky, magistrát města		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	35
Skutečnost	27		
Popis měřítka:	Aby cyklistická doprava na území města a v jeho okolí nabyla na významu, bude nezbytné postupně propojit všechny stávající úseky cyklostezek, postupně odstraňovat kolizní místa, a realizovat i levnější opatření pro preferenci cyklistů (realizace cyklistických pruhů na komunikacích + piktogramy apod.). Ve městě také pro větší podporu cyklistů chybí parkovací domy pro cyklisty, záchytná parkoviště nebo podpůrný cyklo-mobiliář.		
Metodika a výpočet:	Pracovník Nadace jihočeské cyklostezky na požádání poskytne potřebné informace k tomuto indikátoru		
Zdroj čerpání dat:	Nadace Jihočeské cyklostezky		

Cíl 2.1.	Zlepšení funkčnosti cyklodopravy v aglomeraci.		
Číslo indikátoru	2.1.1.		
Název indikátoru	Navýšení počtu kilometrů cyklostezek		
Měrná jednotka	Počet km		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	35
Skutečnost	27		
Popis měřítka:	V současnosti fungují v aglomeraci dvě významné cyklotrasy vedoucí v koridorech podél řek Vltava a Malše. Tyto jsou propojeny nebezpečnými úseky s vysokou intenzitou automobilové dopravy. Město České Budějovice má zpracovanou Aktualizaci koncepce cyklistické dopravy do r. 2015, ve které je velký důraz kladen na propojení jednotlivých částí města a zajištění návaznosti cyklodopravy mezi centrem města a extravilánem. Významně by cyklodopravě prospěly i mosty přes řeky Vltava a Malše.		
Metodika a výpočet:	Zdroje města České Budějovice – výroční zprávy		
Zdroj čerpání dat:	Nadace Jihočeské cyklostezky, magistrát města České Budějovice		

Cíl 2.1.	Zlepšení funkčnosti cyklodopravy v aglomeraci.		
Číslo indikátoru	2.1.2.		
Název indikátoru	Počet odstraněných nebezpečných úseků v cyklodopravě		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy Magistrátu města České Budějovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Město České Budějovice má zpracovanou Aktualizaci koncepce cyklistické dopravy do r. 2015, ve které je velký důraz kladen na propojení jednotlivých částí města a zajištění návaznosti cyklodopravy mezi centrem města a extravilánem. Současně e zde řešeno odstranění kolizních míst, která jsou pro cyklodopravu nebezpečná. Počet eliminovaných nebezpečných míst bude vyjádřením použitého indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Zdroje města České Budějovice – výroční zprávy		
Zdroj čerpání dat:	Nadace Jihočeské cyklostezky, magistrát města České Budějovice		

Cíl 2.2.	Zkvalitnění zázemí pro cyklisty		
Číslo indikátoru	2.2.1.		
Název indikátoru	Rozšíření počtu parkovacích míst pro cyklisty		
Měrná jednotka	Navýšení počtu o %		
Správce měřítka	Magistrát města České Budějovice a starostové příslušných obcí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50%	200%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Aby cyklistická doprava na území města a v jeho okolí nabyla na významu, bude nezbytné postupně propojit všechny stávající úseky cyklostezek, postupně odstraňovat kolizní místa, a realizovat i levnější opatření pro preferenci cyklistů (realizace cyklistických pruhů na komunikacích + piktogramy apod.). Ve městě také pro větší podporu cyklistů chybí parkovací domy pro cyklisty, záchytná parkoviště nebo podpůrný cyklo-mobiliář.		
Metodika a výpočet:	Nadace Jihočeské cyklostezky – výroční zprávy; internetové stránky věnované cykloturistice, např. www.jihoceske-cyklostezky.cz , www.jiznicechy.cz		
Zdroj čerpání dat:	Nadace Jihočeské cyklostezky, magistrát města České Budějovice		

Cíl 2.2.	Zkvalitnění zázemí pro cyklisty		
Číslo indikátoru	2.2.2.		
Název indikátoru	Udržitelný systém údržby značení cyklotras		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ředitel Nadace jihočeské cyklostezky		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje vytvoření systému pro pravidelnou správu a údržbu značení existujících cyklotras a cyklostezek. Systém by měl být koordinován jedním subjektem a financován pomocí finanční spoluúčasti dotčených měst a obcí.		
Metodika a výpočet:	Nadace Jihočeské cyklostezky – výroční zprávy; internetové stránky věnované cykloturistice, např. www.jihoceske-cyklostezky.cz , www.jiznicechy.cz		
Zdroj čerpání dat:	Nadace Jihočeské cyklostezky, magistrát města České Budějovice		

7.6. Pravidla pro řízení strategie

7.6.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Magistrátu ČB
Ředitelka Jihočeské centrály cestovního ruchu
Pověření zástupci DSO v ORP České Budějovice
Ředitel Nadace Jihočeské cyklostezky
Vedoucí sekce cestovního ruchu při Jihočeské hospodářské komoře
Zástupce Města Hluboká nad Vltavou

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zvýšení efektivity propagace aglomerace za účelem konkurenceschopnosti	JCCR
2.1.	Zlepšení funkčnosti cyklodopravy v aglomeraci	Magistrát města České Budějovice – odbor dopravy
2.2.	Zkvalitnění zázemí pro cyklisty	Magistrát města České Budějovice – odbor dopravy

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Společná propagační platforma aglomerace	Ředitel JCCR
1.1.1.	Počet realizovaných PR nástrojů pro zvýšení úrovně propagace aglomerace	Vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Magistrátu města ČB
2	Cyklostezky a následná infrastruktura v aglomeraci	Ředitel Nadace Jihočeské cyklostezky
2.1.1.	Navýšení počtu km cyklostezek	<i>Vedoucí odboru dopravy Magistrátu města České Budějovice</i>
2.1.2.	Počet odstraněných nebezpečných úseků v cyklodopravě	<i>Vedoucí odboru dopravy Magistrátu města České Budějovice</i>
2.2.1.	Rozšíření počtu parkovacích míst pro cyklisty	<i>Vedoucí odboru dopravy Magistrátu města České Budějovice</i>
2.2.2.	Udržitelný systém údržby značení cyklotras	Ředitel Nadace Jihočeské cyklostezky

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle. Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.¹³

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a	každoročně v 1.-2. čtvrtletí

¹³ Tabulka je univerzální a pro konkrétní území je nutné ji zpřesnit podle místních podmínek. V případě, že v době zapracování do souhrnného dokumentu nebudou vyjasněny konkrétní podmínky, bude uvedena obecně a v pozdějším období zaktualizována. To se týká zejména zodpovědné osoby/subjektu. Jakmile bude rozhodnuto o složení řídící skupiny a o výběru manažera, je vhodné tuto informaci do souhrnného dokumentu doplnit (ne jmenovitě, ale funkčním zastoupením).

	správce cílů	
Projednáání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

7.6.2.¹⁴ Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.6.3.¹⁵ Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹⁶. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

¹⁴ obdobně 4.3.2, 5.3.2 a 6.3.2

¹⁵ obdobně 4.3.3, 5.3.3 a 6.3.3

¹⁶ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.¹⁷ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdro-

¹⁷ V současné době jsou na www.strukturalni-fondy.cz k dispozici návrhy operačních programů, které procházejí procesem schvalování v Evropské komisi. Na základě připomínek Evropské komise budou ještě zčásti přepracovány, nicméně nepředpokládá se jejich zásadní revize. Proto je vhodné vycházet z aktuální verze operačních programů, do zdroje financování uvést nejen název operačního programu, ale i jeho konkrétní specifický cíl.

je financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o realitě projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

7.7. Závěr a postup zpracování

7.7.1. Shrnutí

V oblasti volitelného tématu cestovní ruch v aglomeraci byly definovány dva problémové okruhy. Oba dva problémové okruhy byly identifikovány na základě dat a poznatků získaných v průběhu zpracovávání analytické části strategie a jednání fokusní skupiny.

První problémový okruh -Společný marketing aglomerace- poukazuje na rezervy aglomerace ve společné propagaci a prezentaci dvou hlavních pilířů ORP České Budějovice – měst Hluboká nad Vltavou a České Budějovice. Zatímco zámek Hluboká nad Vltavou spolu se svým okolím je velice významný a v širokém měřítku známý turistický cíl s jednou z nejvyšších turistických návštěvností v celorepublikovém měřítku, město České Budějovice naopak disponuje velice dobrou infrastrukturou ve formě ubytovacích a stravovacích zařízení a kapacit pro kongresovou a incentivní turistiku. Spolupráce obou měst se však odehrává pouze v rovině výměny propagačních materiálů mezi infocentry a společné prezentace na turistických veletrzích. Cílem by mělo být Zvýšení efektivity propagace aglomerace za účelem konkurenceschopnosti aglomerace v širším měřítku. Jako indikátor tohoto cíle bylo navrženo navýšení neinvestičních výdajů na propagaci cestovního ruchu z rozpočtu města České Budějovice, které v současnosti činí cca 0,25% rozpočtu města.

Druhý problémový okruh - Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci – řeší především cyklodopravu. Prvním cílem, který byl vrámci druhého problémového okruhu vytýčen, je zvýšení průjezdnosti města České Budějovice a následně i aglomerace pro cyklisty. K tomuto účelu by mělo sloužit propojení stávajících cyklostezek v úsecích, kde propojení chybí, případně vybudování cyklistické lávky před řekou Vltava. Podpoře cyklodopravy by měly sloužit i další opatření, jako jsou cyklistické pruhy na veřejných komunikacích, piktogramy (jak vodorovné, tak svislé). Následná opatření by měly zajistit návaznost veřejné dopravy a cyklostezek (dopravní terminály). Druhým cílem by mělo být Zkvalitnění zázemí pro cyklisty ve městě a to ve formě zajištění většího počtu stání pro cyklisty nejen na důležitých místech ve městě, zřízení servisních míst, případně vybudování parkovací věže pro cyklisty s dostatečným počtem parkovacích míst pro cyklisty.

7.7.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část

Analytická část pro oblast volitelného tématu v aglomeraci cestovní ruch byla zpracována analytičkou Mgr. Dašou Bastlovou, PhD.

Průběžně byla analýza cestovního ruchu v aglomeraci konzultována a diskutována s realizačním týmem projektu. Analýza byla zpracována v období od června do srpna roku 2014. Postup pro vypracování analytické části vycházel z metodiky SMO ČR, která byla vypracovaná v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Zdrojová data pro analytickou část pocházela z veřejně dostupných informačních systémů a databází souvisejících s cestovním ruchem a z terénního šetření se zástupci obcí a provozovateli institucí cestovního ruchu (např. infocentra).

Výstupy byly podrobně vyhodnocovány v rámci celého realizačního týmu. Ze vstupních údajů byla společně formulována SWOT analýza a analýza rizik pro oblast cestovní ruch. Stejným postupem byl formulován nástin variantních řešení – odhad problémových okruhů.

Návrhová část

Návrhová část byla zpracovaná realizačním týmem a s podporou motivujících starostů. Návrhová část je reakcí na konkrétní zjištěné potřeby území aglomerace. Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření byly navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusní skupině. Fokusní skupina byla složena ze zástupců měst České Budějovice a Hluboká nad Vltavou, motivujících starostů, zaměstnanců Magistrátu města České Budějovice - odboru kultury a cestovního ruchu a dalších důležitých osob v oblasti cestovního ruchu v aglomeraci. Výstupem setkání bylo ověření souladu s navrženými problémovými okruhy realizačním týmem. Na dalších setkáních fokusní skupiny byly formulovány cíle jednotlivých problémových okruhů a následně revidovány jejich popisy a formulovány jednotlivá opatření, která by měla vést k naplňování navržených cílů. Realizačním týmem v čele s analytičkou zodpovědnou za příslušnou oblast byly definovány indikátory jednotlivých cílů a navrženi správci cílů.

8. Závěr, kontakty

8.1. Závěr

Předškolní a základní vzdělávání

V oblasti předškolního a základního vzdělávání byly definovány tři problémové okruhy. První problémový okruh byl identifikován na základě šetření poptávky cílové skupiny, tedy poptávky rodičů po místech v zařízeních předškolního vzdělávání, tedy především v mateřských školách. V současnosti existuje výraznější převis této poptávky před nabídkou. Předpokladem pro období za tři až pět let je však vyrovnaní tohoto stavu tím, že dojde k úbytku poptávky, protože vývoj demografické křivky bude klesat. Současným úkolem je tedy navýšit kapacitu mateřských škol, ale tak, aby pozdější uvolněná kapacita mohla být operativně využita pro vzdělávací a výchovné účely mateřských škol či neformálního vzdělávání.

Druhý problémový okruh byl identifikován na základě šetření v jednotlivých obcích, které zřizují základní školu. Obecně lze říci, že existuje potřeba formulovaná různými cílovými skupinami po kvalitě výchovy a vzdělávání na základních školách. Tato potřeba si však vyžaduje detailnější rozbor, protože, protože v rámci komunikace s různými cílovými skupinami docházelo k rozdílnému chápání pojmu „kvalita vzdělávání“. Obecně však lze říci, že v rámci tohoto problémového okruhu by měly být řešeny nejen infrastrukturní podmínky pro vzdělávání (často spojené s investicemi), ale rovněž zvyšování odborné a pedagogické připravenosti pedagogů a další tzv. měkké podmínky pro výchovu a výuku.

Třetí identifikovaný problémový okruh se dotýká schopnosti a ochoty škol mezi sebou spolupracovat a tím vytvářet podmínky pro přenos dobré praxe z jedné školy na druhou. Školy tak, jak bylo sledováno, jsou dnes příliš uzavřené a pedagogové nemají příležitost inspirovat se příklady dobré praxe z jiných škol.

Sociální služby

Meziobecní spolupráce může hrát v sociální oblasti velkou roli. Především s ohledem na velikost jednotlivých obcí, není možné, aby nastavené cíle realizovaly jednotlivé obce samostatně. Proto je zde velmi vhodné a výhodné, aby vybraná opatření u jednotlivých cílů realizovaly buďto místní akční skupiny nebo se případně mohou jednotlivé obce mezi sebou pro daný účel spojit či navázat partnerství a opatření realizovat společně. Pro obce tak naplnění opatření v některých případech bude znamenat jen organizační zajištění bez nutnosti finančního zajištění, což je především u malých obcí s malým obecním rozpočtem významné. Budou tak i více motivovány sociální situace ve své obci efektivně řešit. Celkově se však jako nejvhodnější realizátor naplánovaných opatření jeví místní akční skupiny, které mohou být plnohodnotným realizátorem opatření a přebírat na sebe zajištění potřeb v sociální oblasti. Stejně tak mohou být vhodným žadatelem o finanční podporu v rámci různých dotačních programů.

Cílem veškerého snažení a úsilí obcí i místních akčních skupin v sociální oblasti (a nejen v ní) je vždy **spokojený občan**, který má uspokojeny své základní potřeby (bydlení, práce). K tomuto cíli by prioritně měly směřovat veškeré aktivity v rámci naplňování jednotlivých cílů.

Odpadové hospodářství

Důležitou roli v oblasti odpadového hospodářství ORP České Budějovice je zaměření pozornosti na komunální odpad. Jako nejvhodnější pro ORP se jeví zvolení strategie zahrnující intenzifikaci separace do recyklačních hnízd, zajištění dotřídovací linky, vybudování sítě zařízení (překládacích stanic) na území ORP a zajištění energetického využití zbytkových odpadů. Bez spolupráce v rámci celého kraje anebo bez součinnosti s investiční společností působící v odpadovém hospodářství není realizace strategie týkající se energetického využití zbytkových odpadů možná. ORP České Budějovice dále nevykazuje závažnější nedostatky v systémech nakládání s odpady ve městech a obcích. Meziobecní spolupráce a integrace obcí do dobrovolných spolků a sdružení může přinést zvýšenou vyjednávací schopnost vůči exekutivě státu a možnost ovlivnění legislativního procesu. V oblasti modernizace infrastruktury obcí, které zahrnuje nádoby na separovaný sběr odpadu, sběrná místa, svozovou techniku je třeba aktivně využívat dotační a grantové programy.

Cestovní ruch

V oblasti volitelného tématu cestovní ruch v ORP České Budějovice – venkov byl definován jeden problémový okruh, který v sobě zahrnuje tři cíle. Problémový okruh byl identifikován na základě dat a poznatků získaných v průběhu zpracovávání analytické části strategie a jednání fokusní skupiny.

Region ORP České Budějovice - venkov, i když bohatý na kulturně-historické pamětihodnosti, zůstává v oblasti propagace a podpory cestovního ruchu v regionu ve stínu měst Hluboká nad Vltavou a České Budějovice. Prostředí jihočeského venkova navíc nabízí ve srovnání s městskou turistikou trochu jiný typ dovolené, čím rozšiřuje počet turistů v regionu o další cílovou skupinu. Proto byl v návrhové části strategie navržen problémový okruh Nedostatečná propagace a chybějící destinační management pro ORP České Budějovice – venkov jako celek, který zahrnuje tři cíle, které by měly směřovat k jeho řešení.

Cíl 1 směřuje k Vytvoření nabídky produktů cestovního ruchu a nalezení formy jejich nabízení na trhu. Indikátorem tohoto cíle bude vytvoření funkční organizace destinačního managementu pro ORP České Budějovice – venkov, který bude zastřešující institucí s vlastní marketingovou strategií, databází informací o regionu a vlastním systémem financování (cíl 3). Instituce destinačního managementu se bude snažit pomocí produktových balíčků (indikátor 1.1.2), které budou založeny na místních specifikách a se znalostí podmínek regionu podpořit rozvoj turistického ruchu na venkově. Atraktivitu regionu jihočeského venkova by mělo u projíždějících, anebo krátkodobých návštěvníků zvýšit také vytvoření mobilního průvodce regionem (cíl 2, indikátor 1.2.2.) a vytvoření nových regionálních turistických cílů (cíl 2, indikátor 1.2.1) a tím vytvořit podmínky pro prodloužení jejich doby pobytu, případně pro návratnost turistů do regionu jihočeského venkova.

Aglomerace

V oblasti volitelného tématu cestovní ruch v aglomeraci byly definovány dva problémové okruhy. Oba dva problémové okruhy byly identifikovány na základě dat a poznatků získaných v průběhu zpracovávání analytické části strategie a jednání fokusní skupiny.

První problémový okruh -Společný marketing aglomerace- poukazuje na rezervy aglomerace ve společné propagaci a prezentaci dvou hlavních pilířů ORP České Budějovice – měst Hluboká nad Vltavou a České Budějovice. Zatímco zámek Hluboká nad Vltavou spolu se svým okolím je velice významný a v širokém měřítku známý turistický cíl s jednou z nejvyšších turistických návštěvností v celorepublikovém měřítku, město České Budějovice naopak disponuje velice dobrou in-

frastrukturou ve formě ubytovacích a stravovacích zařízení a kapacit pro kongresovou a incentivní turistiku. Spolupráce obou měst se však odehrává pouze v rovině výměny propagačních materiálů mezi infocentry a společné prezentace na turistických veletrzích. Cílem by mělo být Zvýšení efektivity propagace aglomerace za účelem konkurenceschopnosti aglomerace v širším měřítku. Jako indikátor tohoto cíle bylo navrženo navýšení neinvestičních výdajů na propagaci cestovního ruchu z rozpočtu města České Budějovice, které v současnosti činí cca 0,25% rozpočtu města.

Druhý problémový okruh - Špatná dopravní infrastruktura v aglomeraci – řeší především cyklo dopravu. Prvním cílem, který byl v rámci druhého problémového okruhu vytýčen, je zvýšení průjezdnosti města České Budějovice a následně i aglomerace pro cyklisty. K tomuto účelu by mělo sloužit propojení stávajících cyklostezek v úsecích, kde propojení chybí, případně vybudování cyklistické lávky před řekou Vltava. Podpoře cyklo dopravy by měly sloužit i další opatření, jako jsou cyklistické pruhy na veřejných komunikacích, piktogramy (jak vodorovné, tak svislé). Následná opatření by měly zajistit návaznost veřejné dopravy a cyklostezek (dopravní terminály). Druhým cílem by mělo být Zkvalitnění zázemí pro cyklisty ve městě a to ve formě zajištění většího počtu stání pro cyklisty nejen na důležitých místech ve městě, zřízení servisních míst, případně vybudování parkovací věže pro cyklisty s dostatečným počtem parkovacích míst pro cyklisty.

8.2. Kontakty

- **Oblast školství a předškolní vzdělávání**

Michal Jarolímek, tel: 776 296 285; e-mail: novnos@tiscali.cz

Dagmar Koubová, tel: 386 801 501; e-mail: Dagmar.Koubova@seznam.cz

- **Oblast sociální služby**

Jaroslav Vávra, tel: 739 650 353; e-mail: vavra@besiconsult.cz

Šárka Kovárnová, tel: 386 801 623; e-mail: SKo1@seznam.cz

- **Oblast odpadové hospodářství**

Simona Nováková, tel: 702 092 989; e-mail: novakova.mos@gmail.com

Aleš Mikšátko, tel: 386 802 516; miksatkoa@c-budejovice.cz

- **Oblast cestovní ruch a Aglomerace**

Daša Bastlová, tel: 727 960 536; e-mail: dasa.bastlova@gmail.com

- **Motivující starostové**

Jaroslav Havel; tel: 724 188 855; e-mail: pistin@pistin.cz

Pavel Kašpárek, tel: 602 247 795; e-mail: pavel.kasperek@usilne.cz

Jiří Švec, tel: 602 139 464; e-mail: starosta@mulisov.cz

9. Přílohy

9.1. Seznam tabulek

Tab. 1.1 Základní informace o strategii	13
Tab. 1.2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	14
Tab. 1.3 Relevantní významné strategické dokumenty	20
Tab. 2.1 Charakteristika území ORP	22
Tab. 2.2 Demografický vývoj obyvatel v území ORP	24
Tab. 2.3 Stručná charakteristika školství v území ORP	26
Tab. 2.4 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	27
Tab. 2.5 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP	28
Tab. 2.6 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	29
Tab. 2.7 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	30
Tab. 2.8 Charakteristika domácností	30
Tab. 2.9 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	30
Tab. 2.10 Charakteristika trhu práce v území ORP	31
Tab. 2.11 Územní a strategické plánování	35
Tab. 2.12 Popis klíčových aktérů	38
Tab. 2.13 SWOT analýza	40
Tab. 3.1 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	44
Tab. 3.2 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	46
Tab. 3.3 Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	49
Tab. 3.4 Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	49
Tab. 3.5 Pracovníci ve školství ORP	49
Tab. 3.6 Počet ZŠ za ORP	53
Tab. 3.7 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP	55
Tab. 3.8 ZŠ zřizované v ORP	55
Tab. 3.9 SOUKROMÉ ZŠ	56
Tab. 3.10 CÍRKEVNÍ ZŠ	56
Tab. 3.11 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	57
Tab. 3.12 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve šk. roce 2012/2013 v ORP	58
Tab. 3.13 Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP	59
Tab. 3.14 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP	59
Tab. 3.15 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP	60
Tab. 3.16 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP	60
Tab. 3.17 Počet absolventů ZŠ v ORP	61
Tab. 3.18 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	61
Tab. 3.19 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP	62
Tab. 3.20 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	63
Tab. 3.21 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP	64
Tab. 3.22 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP	66
Tab. 3.23 MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ, popřípadě krajem	67
Tab. 3.24 SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky atd.)	67
Tab. 3.25 CÍRKEVNÍ MŠ	68
Tab. 3.26 Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP	68
Tab. 3.27 SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky, atd.)	68
Tab. 3.28 CÍRKEVNÍ MŠ	69
Tab. 3.29 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013	69
Tab. 3.30 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP	71

Tab. 3.31 Přehled jeslí v ORP	72
Tab. 3.32 Školní družiny a školní kluby v ORP	72
Tab. 3.33 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	74
Tab. 3.34 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	74
Tab. 3.35 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	74
Tab. 3.36 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	75
Tab. 3.37 Údaje o pracovnících SVČ v ORP	75
Tab. 3.38 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	75
Tab. 3.39 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	76
Tab. 3.40 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	77
Tab. 3.41 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám	77
Tab. 3.42 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	78
Tab. 3.43 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013	78
Tab. 3.44 Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023	80
Tab. 3.45 Analýza cílových (dotčených) skupin	81
Tab. 3.46 Analýza rizik – registr rizik v oblasti	83
Tab. 3.47 SWOT analýza	84
Tab. 4.1 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	120
Tab. 4.2 Vybraná zařízení sociálních služeb	121
Tab. 4.3 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP	122
Tab. 4.4 Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP působící na území ORP	123
Tab. 4.5 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP	123
Tab. 4.6 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	127
Tab. 4.7 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	128
Tab. 4.8 Kapacita zařízení sociálních služeb	129
Tab. 4.9 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	130
Tab. 4.10 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	130
Tab. 4.11 Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	132
Tab. 4.12 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů	133
Tab. 4.13 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	133
Tab. 4.14 Analýza cílových (dotčených) skupin	134
Tab. 4.15 Analýza rizik – registr rizik v oblasti	135
Tab. 4.16 Finanční analýza ORP České Budějovice	137
Tab. 4.17 SWOT analýza oblasti	138
Tab. 5.1. Sběrné dvory na území ORP, současný stav	166
Tab. 5.2 Sběrná místa na území ORP, současný stav	167
Tab. 5.3 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	167
Tab. 5.4 Třídící linky na území ORP, současný stav	169
Tab. 5.5 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	170
Tab. 5.6 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, současný stav	171
Tab. 5.7 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	172
Tab. 5.8 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	173
Tab. 5.9 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav	173
Tab. 5.10 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav	174
Tab. 5.11 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav	175
Tab. 5.12 Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	176
Tab. 5.13 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů, současný stav	177
Tab. 5.14 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP	177
Tab. 5.15 Produkce ostatních odpadů a produkce nebezpečných odpadů za období 2008-2012	179
Tab. 5.15a Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů	180

Tab. 5.16 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů	181
Tab. 5.17 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce SKO	184
Tab. 5.17a Celková a měrná produkce komunálního a SKO	184
Tab. 5.18 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	185
Tab. 5.18a Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu	186
Tab. 5.18b Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	187
Tab. 5.18c Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí	188
Tab. 5.19 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	189
Tab. 5.20 Podíl BRKO na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	189
Tab. 5.20a Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu	191
Tab. 5.21 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	192
Tab. 5.22 Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se SKO za období 2008-2012	193
Tab. 5.23 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	194
Tab. 5.24 Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012	195
Tab. 5.25 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	196
Tab. 5.26 Analýza cílových (dotčených) skupin	197
Tab. 5.27 Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)	198
Tab. 5.28 SWOT analýza oblasti	200
Tab. 5.29 Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce NO za období 2008-2012	225
Tab. 5.30 Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	227
Tab. 5.31 Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP za období 2008-2012	229
Tab. 5.32 Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	231
Tab. 5.33 Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	233
Tab. 5.34 Příloha č. 6 - Podíl BRKO na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	237
Tab. 5.35 Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	239
Tab. 5.36 Příloha č. 8 Nakládání s KO a se SKO na území ORP za období 2008-2012	241
Tab. 5.37 Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	243
Tab. 5.38 Příloha č. 10 - Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012	245
Tabulka 6.1 Region ORP České Budějovice – základní údaje (Zdroj: ČSÚ, k 31.12.2011)	248
Tab. 6.2 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů v roce 2013	256
Tab. 6.3 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v roce 2012	257
Tab. 6.4 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Jihočeském kraji v roce 2012	258
Tabulka 6.5 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v letech 2008-2013	258
Tabulka 6.6 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje za rok 2013	260
Tabulka 6.7 Vývoj návštěvnosti nerezidentů v HUZ Jihočeského kraje podle zemí původu 2009 -2013	261
Tabulka 6.8 Počet konferencí pořádaných v zařízeních jihočeského kraje	262
Tabulka 6.9 Tabelární přehled vyčíslovací potenciál cestovního ruchu obvodu ORP ČB	266
Tabulka 6.10 Délky cyklotras a hipostezek v jednotlivých ORP Jihočeského kraje v roce 2012.	269
Tabulka 6.11 Návštěvnost v lázeňských ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji v letech 2000-2012	273
Tabulka 6.12 Vliv cestovního ruchu na vybraná dílčí odvětví národního hospodářství 2010	275
Tabulka 6.13 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (2000–2012)	276
Tabulka 6.14 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů ČR (2012)	277
Tabulka 6.15 Zahraniční hosté v HUZ v roce 2012	278
Tabulka 6.16 Trendy v počtu zahraničních hostů v letech 2006-2008 v jednotlivých krajích ČR.	281
Tabulka 6.17 Trendy v počtu zahraničních návštěvníků podle jednotlivých zemí v letech 2006-2008	282
Tabulka 6.18 Komplexní hodnocení regionu turisty –nedostatky	292
Tabulka 6.19 Přehled drobných přírodních atraktivit mikroregionu	302
Tabula 6.20 Ubytovací a stravovací kapacity na území SO Blata	305

Tabulka 6. 21 Počty zařízení hromadného ubytování	306
Tabulka 6. 22 Přehled nejvýznamnějších rybníků a jejich charakteristika	313
Tabulka 6. 23 Přehled drobných přírodních atraktivit regionu	327
Tabulka 6. 24 Množství návštěvníků infocentra v Holašovicích letech 1999-2013	333
Tabulka 6. 25 Množství návštěvníků Selské slavnosti Holašovice v letech 2004 – 2014	334
Tabulka 6. 26 Ubytovací a stravovací kapacity na území SO Blanský les-podhůří	334
Tabulka 6. 27 Přehled drobných přírodních atraktivit regionu	350
Tabulka 6. 28 Ubytovací a stravovací kapacity na území SMO Pomalší	358
Tabulka 6. 29 Kapacity a typ ubytovacích zařízení v SMO Pomalší	358
Tabulka 6.30 Přehled a zaměření spolků v mikroregionu Pomalší	359
Tabulka 6. 31 Vybavenost mikroregionu službami pro oblast kultury, sportu a trávení volného času	369
Tabulka 6. 32 Přehled lokalit vhodných ke koupání v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko	380
Tabulka 6. 33 Přehled přírodních atraktivit v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko	380
Tabulka 6. 34 Nabídka ubytování a stravování v regionu Lišovsko v r. 2014	384
Tabulka 6. 35 Přehled spolků a sportovních a kulturních institucí v obcích regionu Hlubocko-Lišovsko	386
Tab. 6.36 Analýza cílových (dotčených) skupin	394
Tab. 6.37 Analýza rizik – registr rizik v oblasti cestovního ruchu	396
Tabulka 7.1 Aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou – základní údaje	417
Tabulka 7.2 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Jihočeském kraji	429
Tabulka 7.3 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách.	429
Tabulka 7.4 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. ubytovacích kapacitách v Českých Budějovicích	430
Tab. 7.5 Vybrané údaje o cestovním ruchu, resp. národnosti ubytovaných hostů	430
Tabulka 7. 6 Tabele přehled vyčíslovací potenciál cestovního ruchu obvodu ORP ČB	433
Tabulka 7.7 Vliv cestovního ruchu na vybraná dílčí odvětví národního hospodářství 2010	438
Tabulka 7.8 Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (2000–2012)	439
Tabulka 7.9 Zahraniční hosté v HUZ v roce 2012	440
Tabulka 7.10 Komplexní hodnocení regionu turisty –nedostatky	449
Tabulka 7. 11. Nejnavštěvovanější památky ve správě NPÚ (v celé ČR)	451
Tabulka 7. 12 Přehled kostelů a kaplí ve městě České Budějovice	455
Tabulka 7. 13 Muzea, galerie (muzea výtvarných umění) a památníky podle krajů v roce 2012	456
Tabulka 7. 14 Přehled všech v současné době existujících muzeí a galerií ve městě České Budějovice	457
Tabulka 7. 15 Vybrané údaje o kultuře v Jihočeském kraji	458
Tabulka 7. 16 Památkové objekty s kulturně výchovným využitím podle krajů v roce 2012	459
Tabulka 7.17 Délky cyklotras a hipostezek v ORP Jihočeského kraje v roce 2012	466
Tabulka 7. 18– Síť cyklotras na území Jihočeského kraje (k 1. lednu 2006)	468
Tabulka 7. 19 Měření intenzity cyklistické dopravy na cyklistické trase č. 1018. Místo:	470
Tabulka 7. 20 Počet konferencí pořádaných v zařízeních Jihočeského kraje	477
Tabulka 7.21 Návštěvnost vybraných výstav na Výstavišti České Budějovice	477
Tabulka 7. 22 Měření intenzity cyklistické dopravy na cyklistické trase č. 12	479
Tabulka 7.23 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci	483
Tabulka 7.24 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci	483
Tabulka 7. 25 Návštěvnost expozic a výstav Jihočeského muzea podle konkrétních objektů	484
Tabulka 7. 26 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci	484
Tabulka 7. 27 Kapacity HUZ v roce 2013 podle krajů	485
Tabulka 7.28 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení města České Budějovice	486
Tabulka 7. 29 Vybraná hromadná ubytovací zařízení město České Budějovice k 31. 12. 2012.	487
Tabulka 7. 30 Vybrané ukazatele o cestovním ruchu v Jihočeském kraji	488
Tab. 7. 31 Analýza cílových (dotčených) skupin	500
Tab. 7. 32 Analýza rizik – registr rizik v oblasti cestovního ruchu	502

9.2. Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Administrativní členění správního obvodu	22
Obrázek 2.2 Mapa obcí s územním plánem	36
Obrázek č. 5.1 Graf č. 1 Celková produkce odpadů	222
Obrázek č. 5.2 Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů	230
Obrázek č. 5.3 Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů	232
Obrázek č. 5.4 Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO	236
Obrázek č. 5.5 Graf č. 5 Podíl množství BRKO na BRO	238
Obrázek č. 5.6 Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově	240
Obrázek č. 5.7 Graf č. 7 Nakládání s KO	242
Obrázek č. 5.8 Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu	244
Obrázek č. 5.9 Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO	246
Obrázek 6.1 Poloha destinace ORP České Budějovice v rámci České republiky	247
Obrázek 6.2 Vymezení ORP České Budějovice	248
Obrázek 6.3 Geografická mapa destinace s vyznačenou infrastrukturou silnic a železnic	251
Obrázek 6. 4 Návštěvnost jihočeského kraje cizinci různých národností v letech 2001-2012	254
Obrázek 6. 5 Atraktivnost turistických regionů České republiky pro určité segmenty	255
Obrázek 6. 6 Vývoj počtů hostů v HUZ Jihočeského kraje v jednotlivých měsících od roku 2006	259
Obrázek 6. 7 Nerezidenti v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje v roce 2013	260
Obrázek 6.8 Kartogram potenciálu cestovního ruchu v Jihočeském kraji	263
Obrázek 6.9 Kartogram - celkový potenciál cestovního ruchu za obvody ORP v rámci ČR	264
Obrázek 6.10 Kartografické zobrazení rozložení jednotlivých prvků vyčísující potenciál CR	267
Obrázek 6. 11 Vývoj počtu lázeňských pacientů v Jihočeském kraji	273
Obrázek 6. 12 Graf- vývoj počtu turistů ze sousedních zemí v období 2003–2012	279
Obrázek 6. 13 Počet zahraničních turistů v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje	282
Obrázek 6. 14 Graf počtu domácích a zahraničních hostů v ubytovacích zařízeních JK	283
Obrázek 6.15 Vývoj počtu hostů a přenocování v lázeňských zařízeních v Jihočeském kraji – rezidenti	284
Obrázek 6. 16 Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci	285
Obrázek 6. 17 Graf vnímání turistiky v ČR-hodnocení dovolené	287
Obrázek 6. 18 Graf základních charakteristik pobytu turistů v ČR	287
Obrázek 6. 19 Graf důvod návštěvy-preferované aktivity	288
Obrázek 6. 20 Graf informační zdroje i cíli dovolené v r. 2006	289
Obrázek 6. 21 Graf informační zdroje o cíli dovolené	289
Obrázek 6. 22 Graf použité informační zdroje o cíli dovolené s detailem na internet	290
Obrázek 6. 23 Vztah návštěvníků k regionu –preference a opakování návštěv	290
Obrázek 6. 24 Graf komplexního hodnocení regionu turisty	291
Obrázek 6. 25 Poloha mikroregionu SO Blata v rámci ORP České Budějovice	295
Obrázek 6. 26 Poloha mikroregionu SO Blanský les-podhůří v rámci ORP České Budějovice	310
Obrázek 6. 27 Hranice CHKO Blanský les	312
Obrázek 6. 28 Mapa koněspřežní dráhy vedoucí z Českých Budějovic do Lince	320
Obrázek 6. 29 Zbytky koněspřežné dráhy v oblasti mezi Českými Budějovicemi a Českým Krumlovem	327
Obrázek 6. 30 Mapa cyklostezek – sever území MAS Blanský les - Netolicko	330
Obrázek 2. 31 Mapa hipostezek v oblasti Blanský les-podhůří	331
Obrázek 6. 32 Mapka turistických tras na území mikroregionu Blanský les-podhůří.	332
Obrázek 6. 33 Silniční síť mikroregionu SO Blanský les –podhůří s napojením na hlavní dopravní tahy	335
Obrázek 6. 34 Katalog projektových záměrů – graf počtů projektů v jednotlivých oblastech SPL	338
Obrázek 6. 35 Poloha mikroregionu DSMaO Pomalší v rámci ORP České Budějovice	341
Obrázek 6. 36 Mapa cyklotras na území mikroregionu Pomalší.	351

Obrázek 6. 37 Mapa turistických značek v Českobudějovickém bioregionu SMO Pomalší	352
Obrázek 6. 38 Hipostezky v mikroregionu Pomalší	353
Obrázek 6. 39 Můstek koněspřežní dráhy u Velešína (PENZION U KOŇSKÉ DRÁHY)	355
Obrázek 6. 40 Zastavení NS kovářství u kovárny v Strážkovicích	366
Obrázek 6. 41 Trasa Jihočeské Greenway Rožmberského dědictví	367
Obrázek 6. 42 Vodní plochy na území mikroregionu Hlubocko-Lišovsko	379
Obrázek 6. 43 Mapa turistických tras v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko.	382
Obrázek 6. 44 Mapa turistických tras v mikroregionu Hlubocko-Lišovsko.	383
Obrázek 6. 45. Počet ubytovacích zařízení v MAS Hlubocko – Lišovsko	384
Obrázek 7.1 Poloha destinace ORP České Budějovice v rámci České republiky	416
Obrázek 7.2 Vymezení aglomerace České Budějovice-Hluboká nad Vltavou	417
Obrázek 7.3 Geografická mapa destinace s vyznačenou infrastrukturou silnic a železnic	424
Obrázek 7.4 Návštěvnost jihočeského kraje cizinci různých národností v letech 2001-2012	426
Obrázek. 7.5 Kartogram potenciálu cestovního ruchu v Jihočeském kraji	431
Obrázek 7.6 Kartogram - celkový potenciál cestovního ruchu za obvody ORP v rámci ČR	432
Obrázek 7.7 Kartografické zobrazení rozložení jednotlivých prvků vyčíslovací potenciál CR v ORP ČB	434
Obrázek 7.8 Graf počtu domácích (modrá křivka) a zahraničních (červená křivka) hostů	442
Obrázek 7.9 Vývoj návštěvnosti ZOO-Ohrada (Hluboká nad Vltavou) v roce 2010, resp. 2011	442
Obrázek 7. 10. Návštěvnost vybraných organizací v oblasti kultury v aglomeraci v letech 2003-2008	444
Obrázek 7. 11 Graf vnímání turistiky v ČR-hodnocení dovolené	445
Obrázek 7. 12 Graf základních charakteristik pobytu turistů v ČR.	446
Obrázek 7. 13 Graf důvod návštěvy-preferované aktivity	447
Obrázek 7. 14 Graf informační zdroje o cíli dovolené	448
Obrázek 7. 15 Graf komplexního hodnocení regionu turisty	449
Obrázek 7. 16 Výsledky dotazníkového šetření na otázku „Jaká místa v okolí ČB jste navštívila/a?“	452
Obrázek 7. 17 Hodnocení atraktivity následných destinací (škála 1-5, 1=nejvíce atraktivní)	453
Obrázek 7. 18 Trasy naučné stezky „Rudolfovo město“ a turistické cesty	463
Obrázek 7. 19 Mapka cyklotras ve městě České Budějovice	470
Obrázek 7. 20 Výsledky dotazníkového šetření – Co se vám vybaví pod pojmem „České Budějovice“?	475
Obrázek 7. 21 Graf - Výsledky dotazníkového šetření – jaké aktivity v Českých Budějovicích provozujete	481
Obrázek 7. 22 Výsledky: S čím jste byli v Českých Budějovicích z hlediska cestovního ruchu nespokojeni?	490

9.3. Seznam grafů

Graf 2.1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	25
Graf č. 3.1 Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v ORP České Budějovice	52
Graf č. 3.2 Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele	66
Graf č. 4.1 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	160
Graf č. 4.2 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP	160
Graf č. 4.3 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	161
Graf č. 4.4 Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP	161
Graf č. 4.5 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních služeb	161
Graf č. 4.6 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	162
Graf č. 4.7 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby	162